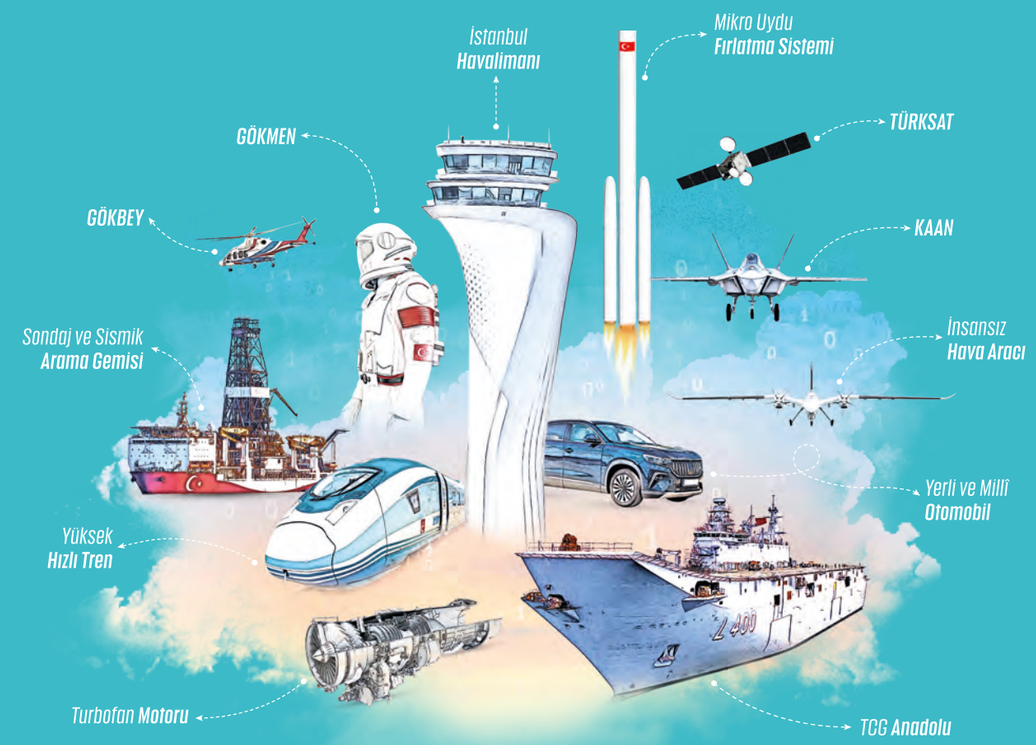
Bu kitaba sığmayan daha neler var!

eba
www.eba.gov.tr

Karekodu okut, bu kitapla ilgili EBA içeriklerine ulaş!

Teknoloji Yolculuğumuz

BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.

ISBN: 978-975-11-6897-9

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Beşinci Maddesinin İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşması Zorunlu Değildir.

MODA TASARIM TEKNOLOJİLERİ ALANI

TERZİLİK ATÖLYESİ 11 DERS MATERYALİ

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

TERZİLİK ATÖLYESİ

MODA TASARIM TEKNOLOJİLERİ ALANI

11

DERS MATERYALİ

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

MODA TASARIM TEKNOLOJİLERİ ALANI

TERZİLİK ATÖLYESİ 11

DERS MATERYALİ

YAZARLAR

Demet KOPAN GÖK
Dilek DEMİR
Filiz FİDAN ÖZCAN
Nihal KOCAKAYA
Nilay SARI
Zehra YURCİ

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI .....: 8312
YARDIMCI VE KAYNAK KİTAPLAR DİZİSİ ....: 2204

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Ders materyalinin metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

HAZIRLAYANLAR

Dil Uzmanı: Yasemin AYAYDIN

Program Geliştirme Uzmanı: Fulya ÖLKEN

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı: Filiz İSNAÇ

Görsel Tasarım Uzmanları: Aysun ERTEN

Banu AKENGİN SIN

ISBN: 978-975-11-6897-9

Millî Eğitim Bakanlığının 24.12.2020 gün ve 18433886 sayılı oluru ile
Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünce ders materyali olarak hazırlanmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

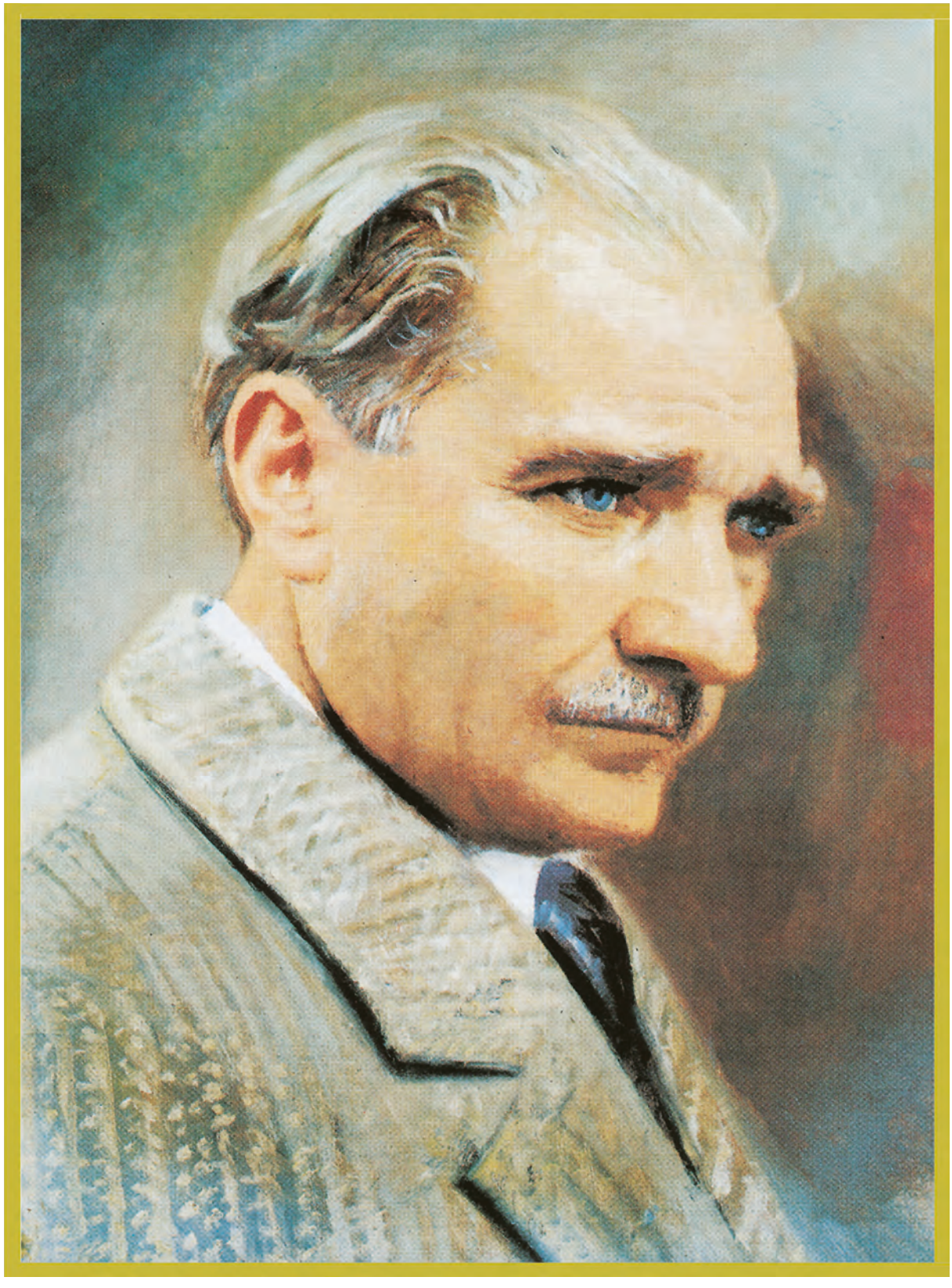
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

DERS MATERYALİNİN TANITIMI **14**

1. ÖĞRENME BİRİMİ: TEMEL KADIN BEDEN KALIPLARI

1.1. TEMEL KADIN BEDEN KALIPLARI İÇİN GEREKLİ ÖLÇÜLERİ HAZIRLAMA **18**
1.1.1. Temel Kadın Beden Kalıpları Ölçülerini Beden Üzerinden Belirleme 18
1.1.2. Standart Ölçü Tablosundan Gerekli Ölçüleri Alma 20
1.1.3. Temel Ölçüler Üzerinden Formüllerle Yardımcı Ölçü Hesaplama 22

1.2. TEMEL KADIN BEDEN KALIBI **23**
1. UYGULAMA: Temel Kadın Beden Kalıbı Çizimi 24
1.2.1. Temel Kadın Beden Kol Kalıbı İçin Ölçü Alma ve Kol Kalıbı Hazırlama 30
2. UYGULAMA: Temel Kadın Beden Kol Kalıbı İçin Kol Oyuntularından Ölçü Alma 31
3. UYGULAMA: Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Çizimi 33
1.2.2. Temel Kadın Beden Kalıbı Şablonu Hazırlama 35
4. UYGULAMA: Temel Kadın Beden Kalıbı Şablon Çizimi 36
1.2.3. Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Şablonu Hazırlama 37
5. UYGULAMA: Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Şablon Çizimi 38

1.3. PENSSİZ TEMEL KADIN BEDEN KALIBI **39**
6. UYGULAMA: Penssiz Temel Kadın Beden Kalıbı Çizimi 40
1.3.1. Penssiz Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Hazırlama 42
7. UYGULAMA: Penssiz Temel Kadın Beden Kol Kalıbı İçin Kol Oyuntularından Ölçü Alma 43
8. UYGULAMA: Penssiz Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Çizimi 44
1.3.2. Penssiz Temel Kadın Beden Kalıbı Şablonu Hazırlama 45
9. UYGULAMA: Penssiz Temel Kadın Beden Kalıbı Şablon Çizimi 46
1.3.3. Penssiz Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Şablonu Hazırlama 47
10. UYGULAMA: Penssiz Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Şablon Çizimi 48

1.4. ELASTİK KUMAŞLAR İÇİN TEMEL KADIN BEDEN KALIBI **49**
1.4.1. Elastik Kumaşların Tanımı, Özellikleri ve Kullanım Alanları 49
1.4.2. Elastik Kumaşlar İçin Beden Ölçü Farklılıkları ve Ölçü Tablosu Hazırlama 50
11. UYGULAMA: Elastik Kumaşlar İçin Temel Kadın Beden Kalıbı Çizimi 51
1.4.3. Elastik Kumaşlar İçin Temel Beden Kalıbından Esneme Paylarının Alınması 52
12. UYGULAMA: Elastik Kumaşlar İçin Temel Beden Kalıbından Esneme Paylarının Alınması ve Kadın Atlet Model Uygulaması 53
1.4.4. Elastik Kumaşlar İçin Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Hazırlama 54
13. UYGULAMA: Elastik Kumaşlar İçin Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Çizimi 55
1.4.5. Elastik Kumaşlar İçin Temel Kadın Beden Kalıbı Şablonu Hazırlama 56
14. UYGULAMA: Elastik Kumaşlar İçin Temel Kadın Beden Kalıbı ve Atlet Şablonu Çizimi 57
1.4.6. Elastik Kumaşlar İçin Temel Kol Şablonu Hazırlama 58
15. UYGULAMA: Elastik Kumaşlar İçin Temel Kol Kalıbı Şablon Çizimi 59

1.5. PENS KAYDIRMA ÇİZİMLERİ **60**
1.5.1. Ön Bedende Pens Kaydırma Çizimi 60
16. UYGULAMA: Ön Bedende Pens Kaydırma Çizimi İşlemleri 61
1.5.2. Ön Bedende Pens Kaydırma Açılımları 62
17. UYGULAMA: Ön Bedende Pens Kaydırma Açılımı İşlemleri 62
1.5.3. Arka Bedende Pens Kaydırma Çizimi 64
18. UYGULAMA: Arka Bedende Pens Kaydırma Çizimi İşlemleri 65
1.5.4. Arka Bedende Pens Kaydırma Açılımları 66
19. UYGULAMA: Arka Bedende Pens Kaydırma Açılım İşlemleri 66

1.6. ÖZELLİK GÖSTEREN VÜCUTLAR İÇİN KALIP DÜZELTMELERİ **68**
1.6.1. Eğik Sırtlı Vücutlarda Ölçü Alma ve Kalıp Düzeltme 68
20. UYGULAMA: Eğik Sırtlı Vücutlarda Kalıp Düzeltme İşlemleri 69
1.6.2. Çıkıntılı Kalçalı Vücutlarda Ölçü Alma ve Kalıp Düzeltme 71
21. UYGULAMA: Çıkıntılı Kalçalı Vücutlarda Kalıp Düzeltme İşlemleri 72
1.6.3. Büyük Göğüslü Vücutlarda Ölçü Alma ve Kalıp Düzeltme 75
22. UYGULAMA: Büyük Göğüslü Vücutlarda Kalıp Düzeltme İşlemleri 76
1.6.4. Göbekli Vücutlarda Ölçü Alma ve Kalıp Düzeltme 78
23. UYGULAMA: Göbekli Vücutlarda Kalıp Düzeltme 79

2. ÖĞRENME BİRİMİ: BLUZ DİKİMİ

2.1. BLUZ İÇİN GEREKLİ ÖLÇÜLERİ HAZIRLAMA **84**
2.1.1. Bluz Ölçülerini Beden Üzerinden Belirleme 85
2.1.2. Bluz İçin Gerekli Ölçüleri Standart Ölçü Tablosundan Alma 85

2.2. BLUZ KALIBI **87**
1. UYGULAMA: Bluz Kalıbı Çizimi 88
2.2.1. Bluz Kol Kalıbı İçin Ölçü Alma 91
2. UYGULAMA: Bluz Kol Kalıbı Çizimi 92

2.3. YAKASIZ YAKALAR VE BEDENDEN ÇIKAN YAKALAR **94**
3. UYGULAMA: Yakasız Yaka Çizimleri 96
4. UYGULAMA: Erkek Yaka Çizimi 100
5. UYGULAMA: Şal Yaka Çizimi 103

2.4. BEDENDEN ÇIKAN KOLLAR **106**
2.4.1. Bedenden Çıkan Kol Çeşitleri 107
2.4.2. Farklı Kol Çizimleri 107
6. UYGULAMA: Kol Ağzı Büzgülü Kol Çizimi 108
7. UYGULAMA: Karpuz Kol Çizimi 110
8. UYGULAMA: Volanlı Kol Çizimi 112
9. UYGULAMA: Drapeli Kol Çizimi 114
2.4.3. Bedenden Çıkan Kol Çizimi 116
10. UYGULAMA: Reglan Kol Çizimi 117
11. UYGULAMA: Japone Kol Çizimi 120

2.5. MODEL UYGULAMALI BLUZ KALIBI **122**
2.5.1. Bluz Model Analizi 122
12. UYGULAMA: Model Uygulamalı Bluz Kalıbı Çizimi 124
13. UYGULAMA: Model Uygulamalı Bluz Açma 127
14. UYGULAMA: Model Uygulamalı Bluz Şablonu Çizimi 129

2.6. YAKASIZ YAKA VE BEDENDEN ÇIKAN YAKA TEKNİK ÇALIŞMALARI **131**
2.6.1. Yakasız Yaka Dikimi 131
2.6.2. Bedenden Çıkan Yaka Dikimi 132
15. UYGULAMA: Sıfır Yaka Dikimi 133
16. UYGULAMA: V Yaka Dikimi 135
17. UYGULAMA: U Yaka Dikimi 137
18. UYGULAMA: Kare Yaka Dikimi 139
19. UYGULAMA: Kayık Yaka Dikimi 141
20. UYGULAMA: Erkek Yaka Dikimi 143
21. UYGULAMA: Şal Yaka Dikimi 145

2.7. BEDENDEN ÇIKAN KOL VE MANŞET TEKNİK ÇALIŞMALARI **147**
22. UYGULAMA: Reglan Kol Dikimi 148
23. UYGULAMA: Japone Kol Dikimi 150
24. UYGULAMA: Manşet Teknik Çalışması 152

2.8. BLUZ KESİMİ 154
2.8.1. Bluz Asgari Çalışma Talimatı Hazırlama 155
2.8.2. Bluz Kalite Niteliklerini Belirleme 156
2.8.3. Bluz Kesim İşlemleri 157
2.8.4. Bluz Yardımcı Malzeme Kesimi 157
25. UYGULAMA: Bluz Kesimi 158

2.9. BLUZ DİKİMİNE HAZIRLIK İŞLEMLERİ **159**
26. UYGULAMA: Kişiyi ve Prova Ortamını Hazırlama 160
27. UYGULAMA: Bluz Provası 161
2.9.1. Provada Karşılaştırma Teknikleri 163
28. UYGULAMA: Bluzda Bol Teyelle Karşılaştırma 164
29. UYGULAMA: Bluzda Toplu İğneyle Karşılaştırma 165

30. UYGULAMA: Bluzda Sabunla Karşılaştırma ... 166
31. UYGULAMA: Bluzda Ruletle Karşılaştırma ... 168
32. UYGULAMA: Bluzda Karbon Kâğıdıyla Karşılaştırma ... 169
33. UYGULAMA: Bluzda Uçucu Kalemle Karşılaştırma ... 170

2.10. BLUZ DİKİMİ ... 171
2.10.1. Bluz Dikim Planı ... 171
34. UYGULAMA: Bluz Dikimi ... 172

2.11. BLUZ SON ÜTÜSÜ VE SON KONTROLÜ ... 175
2.11.1. Son Ütünün Giysi Üretimindeki Yeri ve Önemi ... 175
2.11.2. Bluzda Son Ütü ... 175
2.11.3. Bluzda Ütüyle Düzeltilebilecek Hataları Ayırt Etme ... 175
35. UYGULAMA: Bluzda Son Ütü İşlemleri ... 176
2.11.4. Bluzda Duruş Formu Kontrolünün Önemi ve Amacı ... 177
2.11.5. Bluzda Son Kontrol ... 177
36. UYGULAMA: Bluzda Duruş Formu Kontrolü Yöntemleri ... 178
37. UYGULAMA: Bluzda Ölçü Kontrolü ... 180
38. UYGULAMA: Bluzda Ütü Kontrolü ... 182
39. UYGULAMA: Bluzda Malzeme Uyum Kontrolü ... 183

3. **ÖĞRENME BİRİMİ:** **ASTARLI ERKEK YELEĞİ DİKİMİ**

3.1. TEMEL ERKEK YELEĞİ İÇİN GEREKLİ ÖLÇÜLERİ HAZIRLAMA ... 187
3.1.1. Erkek Yeleği Ölçülerini Beden Üzerinden Belirleme ... 187
3.1.2. Erkek Yeleği İçin Gerekli Ölçüleri Standart Ölçü Tablosundan Alma ... 188

3.2. TEMEL ERKEK YELEĞİ KALIBI ... 189
1. UYGULAMA: Temel Erkek Yeleği Kalıbı Çizimi ... 190
3.2.1. Temel Erkek Yeleği Şablonu Hazırlama ... 193
2. UYGULAMA: Temel Erkek Yeleği Şablonu Çizimi ... 194

3.3. MODEL UYGULAMALI ERKEK YELEĞİ KALIBI ... 195
3.3.1. Erkek Yeleği Model Analizi ... 195
3. UYGULAMA: Temel Erkek Yeleği Kalıbı Üzerine Model Uygulama Çizimi ... 197
3.3.2. Model Uygulamalı Erkek Yeleği Açma ... 198
4. UYGULAMA: Model Uygulamalı Erkek Yeleği Açma İşlemleri ... 199
3.3.3. Model Uygulamalı Erkek Yeleği Şablonu Hazırlama ... 200
5. UYGULAMA: Model Uygulamalı Erkek Yeleği Şablonu Çizimi ... 201
3.3.4. Model Uygulamalı Erkek Yeleği Astar Kalıbı Hazırlama ... 202
6. UYGULAMA: Model Uygulamalı Erkek Yeleği Astar Kalıbı Çizimi ... 203
3.3.5. Model Uygulamalı Erkek Yeleği Tela Kalıbı Hazırlama ... 204
7. UYGULAMA: Model Uygulamalı Erkek Yeleği Tela Kalıbı Çizimi ... 205

3.4. MODEL UYGULAMALI ERKEK YELEĞİ ANA VE YARDIMCI MALZEME HESABI ... 206
3.4.1. Model Uygulamalı Erkek Yeleği İçin Gerekli Olan Ana ve Yardımcı Malzemeler ... 207
8. UYGULAMA: Model Uygulamalı Erkek Yeleği Ana ve Yardımcı Malzeme Hesabı ... 208

3.5. ERKEK YELEĞİ CEP TEKNİK ÇALIŞMALARI ... 210
3.5.1. Yelekte Kullanılan Cep Çeşitleri ... 210
3.5.2. Cep Dikim İşlemleri ... 211
9. UYGULAMA: Tek Taraflı Fleto Cep Çalışması ... 212

3.6. ERKEK YELEĞİ KESİMİ ... 214
3.6.1. Erkek Yeleği Asgari Çalışma Talimatı Hazırlama ... 214
3.6.2. Erkek Yeleği Kalite Niteliklerini Belirleme ... 216
3.6.3. Erkek Yeleği Kumaşını Kesime Hazırlama ... 217
3.6.4. Erkek Yeleği Kalıbını Kumaşa Yerleştirme ... 217
10. UYGULAMA: Erkek Yeleği Kesimi ... 218
11. UYGULAMA: Erkek Yeleği Yardımcı Malzeme Kesimi ... 219

3.7. ERKEK YELEĞİ DİKİMİ ... 220
3.7.1. Erkek Yeleği Dikim Planı Hazırlama ... 220
12. UYGULAMA: Erkek Yeleği Dikimi ... 221

3.8. ERKEK YELEĞİ SON ÜTÜSÜ VE SON KONTROLÜ **224**
3.8.1. Son Ütünün Giysi Üretimindeki Yeri ve Önemi 224
3.8.2. Ütüyle Düzeltilebilecek Hatalar 224
13. UYGULAMA: Erkek Yeleği Son Ütü İşlemleri 225
3.8.3. Duruş Formu Kontrolü 226
14. UYGULAMA: Erkek Yeleği Son Kontrol İşlemleri 226

4. ÖĞRENME BİRİMİ: ASTARLI KADIN CEKETİ DİKİMİ

4.1. CEKET İÇİN GEREKLİ ÖLÇÜLERİ HAZIRLAMA **230**
4.1.1. Ceket İçin Gerekli Ölçüleri Belirleme 230
4.1.2. Astarlı Kadın Ceketi İçin Gerekli Ölçüleri Standart Ölçü Tablosundan Alma 231
4.1.3. Temel Ceket Kalıbı İçin Ölçü Alma 232

4.2. TEMEL KADIN CEKETİ KALIBI **232**
1. UYGULAMA: Temel Kadın Ceketi Kalıbı Çizimi 234
2. UYGULAMA: Temel Kadın Ceketi Kol Oyuntusu ve Yakada Yapılan Düzeltmeler 238
3. UYGULAMA: İki Parçalı Kol Kalıbı Çizimi 240

4.3. MODEL UYGULAMALI KADIN CEKETİ KALIBI **243**
4.3.1. Model Uygulamalı Kadın Ceketi Model Analizi 244
4.3.2. Model Uygulamalı Kadın Ceketi Kalıp Hazırlama 245
4. UYGULAMA: Model Uygulamalı Kadın Ceketi Kalıbı Çizimi 245
4.3.3. Model Uygulamalı Kadın Ceketi Açma 248
5. UYGULAMA: Model Uygulamalı Kadın Ceketi Açma 248
6. UYGULAMA: Model Uygulamalı Kadın Ceketi Ön, Arka Beden ve Kol Şablonu Çizimi 251
4.3.4. Model Uygulamalı Kadın Ceketi Astar Kalıbı Hazırlama 253
7. UYGULAMA: Model Uygulamalı Kadın Ceketi Astar Kalıbı Çizimi 253
4.3.5. Model Uygulamalı Kadın Ceketi Tela Kalıbı Hazırlama 256
8. UYGULAMA: Model Uygulamalı Kadın Ceketi Tela Kalıbı Çizimi 256

4.4. MODEL UYGULAMALI KADIN CEKETİ ANA VE YARDIMCI MALZEME HESABI **260**
4.4.1. Model Uygulamalı Kadın Ceketi İçin Gerekli Olan Ana ve Yardımcı Malzemeler 260
4.4.2. Model Uygulamalı Kadın Ceketi İçin Ana ve Yardımcı Malzeme Hesabı 260

4.5. BEDENE TAKILAN KOL TEKNİK ÇİZİMLERİ **262**
9. UYGULAMA: Bedene Takılan Kol Kalıbı Çizimleri 263

4.6. BEDENE TAKILAN KOL TEKNİK ÇALIŞMASI **266**
10. UYGULAMA: Cekete Takılan Farklı Kol Teknik Çalışması 267

4.7. KADIN CEKETİ KESİMİ **269**
4.7.1. Kadın Ceketi Model Analizi İşlemleri 269
4.7.2. Kadın Ceketi Kumaşını Kesime Hazırlama 270
4.7.3. Kadın Ceketi Kalıbını Kumaşa Yerleştirme 270
4.7.4. Kadın Ceketi Kesimi İşlemleri 270
11. UYGULAMA: Kadın Ceketi Kesimi 271
4.7.5. Kadın Ceketi Yardımcı Malzeme Kesimi 272
12. UYGULAMA: Kadın Ceketi Yardımcı Malzeme Kesimi 272

4.8. KADIN CEKETİ DİKİMİ HAZIRLIK İŞLEMLERİ **273**
4.8.1. Kadın Ceketi Provasında Dikkat Edilecek Noktalar 273
4.8.2. Kişiyi ve Prova Ortamını Hazırlama 273
13. UYGULAMA: Kadın Ceketi Provası 274
4.8.3. Kadın Ceketi Provasında Karşılaştırma İşlemleri 275

4.9. KADIN CEKETİ DİKİMİ **275**
4.9.1. Kadın Ceketi Dikim İşlemleri 276
14. UYGULAMA: İkinci Prova Öncesi Kadın Ceketi Dikimi 276
4.9.2. Kadın Ceketi Astar Dikimi İşlemleri 281
15. UYGULAMA: Astar Dikimi 281
4.9.3. Kadın Ceketi İkinci Prova İşlemleri 282
4.9.4. Prova Sonrası Kadın Ceketi Dikimi 282
16. UYGULAMA: Üst Yakanın Bedene Takılması 282

4.9.5. Kadın Ceketi Astarı Dikimi 283
17. UYGULAMA: Kadın Ceketi Astar Dikimi 284
4.10. KADIN CEKETİ SON ÜTÜSÜ VE SON KONTROLÜ 287
18. UYGULAMA: Kadın Ceketi Son Ütüsü 288
4.10.1. Ütüyle Düzeltilebilecek Hatalar 290
4.10.2. Kadın Ceketi Son Kontrolü İşlemleri 290
4.10.3. Kadın Ceketi Duruş Formu Kontrolü 290
19. UYGULAMA: Kadın Ceketi Duruş Formu Kontrolü 291

5. **ÖĞRENME BİRİMİ:** ABİYE VE GELİNLİK DİKİMİ

5.1. ABİYE VE GELİNLİK İÇİN GEREKLİ ÖLÇÜLERİ HAZIRLAMA 296
5.1.1. Abiye ve Gelinlik Ölçülerini Beden Üzerinden Belirleme 296
5.1.2. Abiye ve Gelinlik İçin Gerekli Ölçüleri Standart Ölçü Tablosundan Alma 296
5.2. ABİYE VE GELİNLİK DRAPAJI 297
5.2.1. Gelinlik Drapajı Çalışma 298
5.2.2. Mankeni Drapaja Hazırlama 298
1. UYGULAMA: Mankeni Drapaja Hazırlama 299
5.2.3. Gelinlik Model Analizi 300
2. UYGULAMA: Gelinlik Drapajı Hazırlama 301
5.3. GELİNLİK DRAPAJINI KALIBA DÖNÜŞTÜRME 302
5.3.1. Gelinlik Drapajını Kalıba Dönüştürme İşlemleri 302
3. UYGULAMA: Gelinlik Drapajını Kalıba Dönüştürme-1 303
5.3.2. Gelinlik Kalıbını Düzeltme 304
4. UYGULAMA: Gelinlik Kalıbını Düzeltme 304
5. UYGULAMA: Gelinlik Drapajını Kalıba Dönüştürme-2 305
6. UYGULAMA: Gelinlik Drapajında Düzeltme 309
5.4. ABİYE VE GELİNLİK KESİMİ 311
5.4.1. Abiye ve Gelinlik Kalıbını Kumaşa Yerleştirme 311
7. UYGULAMA: Kalıbı Kumaşa Yerleştirme 312
5.4.2. Abiye ve Gelinlik Kesimi 312
8. UYGULAMA: Gelinlik Kesimi 313
5.4.3. Abiye ve Gelinlik Kumaşını Kesime Hazırlama 314
5.4.4. Gelinlik Yardımcı Malzeme Kesimi 314
9. UYGULAMA: Gelinlik Eteği Kesimi 314
5.5. ABİYE VE GELİNLİK DİKİMİ ÖNCESİ HAZIRLIK İŞLEMLERİ 317
5.5.1. Gelinlik Provası İşlem Sırası 317
5.5.2. Kumaş Cinslerine Göre Karşılaştırma Teknikleri 317
5.5.3. Kumaş Cinsine Uygun Karşılaştırma Tekniği Seçimi 317
5.5.4. Seçilen Karşılaştırma Tekniklerinin Uygulanması 317
5.5.5. Kişiyi ve Prova Ortamını Hazırlama 317
10. UYGULAMA: Gelinlik Provası Yapma 318
11. UYGULAMA: Gelinliği Provadan Çıkarma 319
5.6. ABİYE VE GELİNLİK DİKİMİ 320
5.6.1. Gelinliğin Model Özelliğine Göre Dikim Öncesi ve Sonrası Süsleme 320
12. UYGULAMA: Abiye ve Gelinlik İkinci Provası 321
13. UYGULAMA: Gelinlik Dikimi 322
14. UYGULAMA: Gelinliği Dikim Öncesi ve Sonrası Süsleme 326
5.7. GELİNLİK SON ÜTÜSÜ VE SON KONTROLÜ 332
5.7.1. Gelinlik Kumaş Özelliğine Uygun Ütü Yapma Teknikleri 332
5.7.2. Gelinlik Son Ütüsü 332
15. UYGULAMA: Gelinlik Son Ütüsü 333
5.7.3. Gelinlik Son Kontrolü 334
16. UYGULAMA: Gelinlik Son Kontrolü 335
KAYNAKÇA 336

DERS MATERYALİNİN TANITIMI

Öğrenme biriminin numarasını gösterir.

Öğrenme biriminin adını gösterir.

Öğrenme biriminin konularını gösterir.

Öğrenme biriminde neler öğrenileceğini gösterir.

Öğrenme birimi ile ilgili temel kavramları gösterir.

Öğrenme birimi ile ilgili etkileşimli kitap, video, ses, animasyon, uygulama vb. ilave kaynaklara yönlendiren karekodu gösterir.

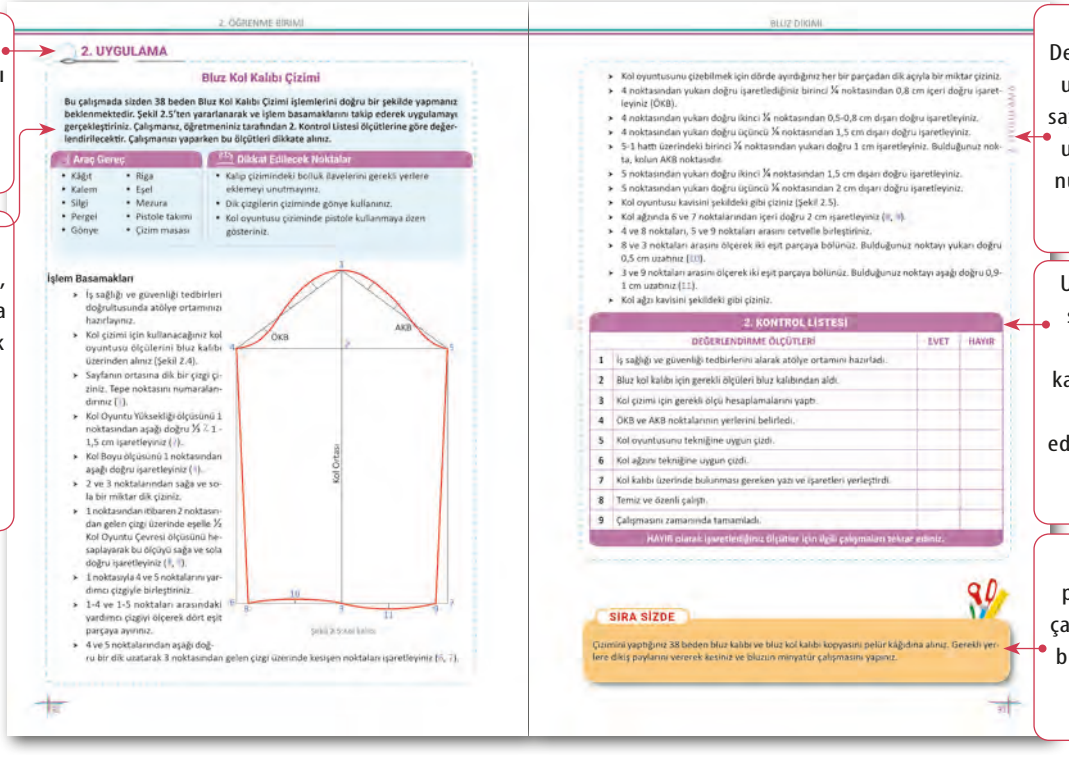
Uygulama başlangıcını ve numarasını gösterir.

Uygulama yönergesini, uygulamada kullanılacak araç gereci ve dikkat edilecek noktaları gösterir.

Devam eden uygulama sayfaları için uygulama numarasını gösterir.

Uygulama sonunda edinilen kazanımları kontrol eden kontrol listesini gösterir.

Konuyu pekiştirici çalışmaların bulunduğu bölümü gösterir.

DERS MATERYALİNİN TANITIMI

Öğrenme biriminin numarasını gösterir.

Öğrenme biriminin adını gösterir.

Öğrenme biriminin adını ve numarasını gösterir.

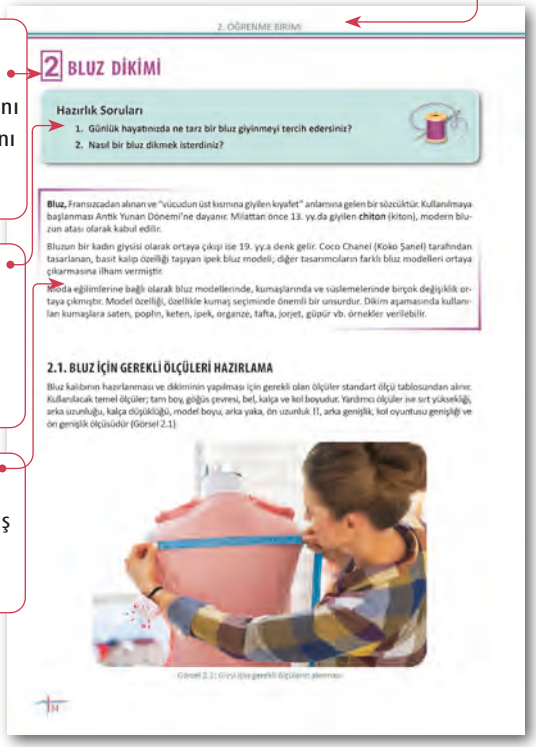
Öğrenme biriminin hazırlık sorularını gösterir.

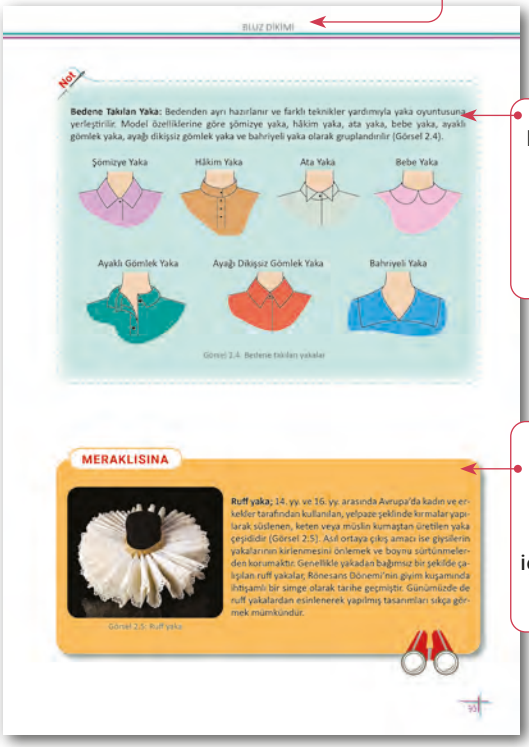
Öğrenme birimine giriş bölümünü gösterir.

Konuyla ilgili ek bilgilerin verildiği bölümü gösterir.

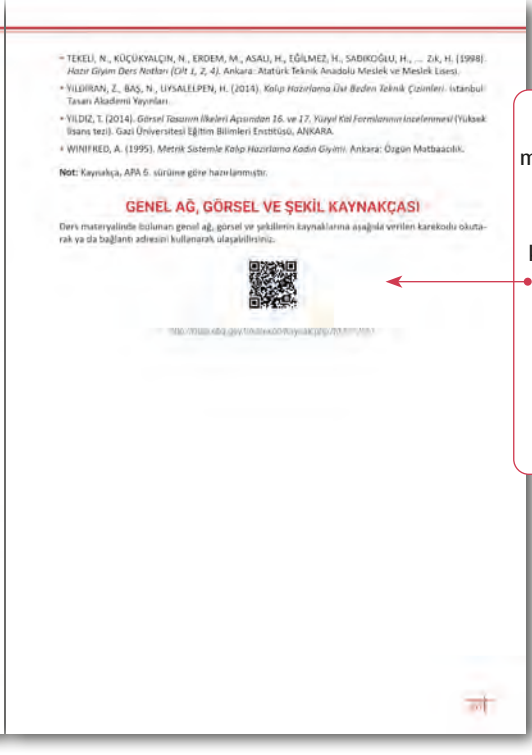
Merak uyandıracak bilgileri içeren bölümü gösterir.

Ders materyalindeki görsel ve şekillerin kaynakçasına ulaşmayı sağlayan karekod ve bağlantı adresini gösterir.

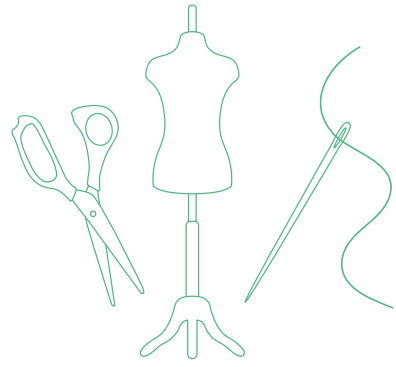

1. ÖĞRENME BİRİMİ

KONULAR

1.1. TEMEL KADIN BEDEN KALIPLARI İÇİN GEREKLİ ÖLÇÜLERİ HAZIRLAMA

1.2. TEMEL KADIN BEDEN KALIBI

1.3. PENSSİZ TEMEL KADIN BEDEN KALIBI

1.4. ELASTİK KUMAŞLAR İÇİN TEMEL KADIN BEDEN KALIBI

1.5. PENS KAYDIRMA ÇİZİMLERİ

1.6. ÖZELLİK GÖSTEREN VÜCUTLAR İÇİN KALIP DÜZELTMELERİ

TEMEL KAVRAMLAR

- Duruş bozuklukları
- Elastik kumaş
- Kalıp
- Ölçü
- Özellik gösteren vücut
- Pens kaydırma
- Pens
- Temel beden kalıbı

TEMEL KADIN BEDEN KALIPLARI

NELER ÖĞRENECEKSİNİZ?

- Temel kadın beden kalıpları için gerekli ölçülerin hazırlanması
- Temel kadın beden kalıbının hazırlanması
- Penssiz temel kadın beden kalıbının hazırlanması
- Elastik kumaşlar için temel kadın beden kalıbının hazırlanması
- Pens kaydırma çizimlerinin yapılması
- Özellik gösteren vücutlar için kalıp düzeltmelerinin yapılması

1 TEMEL KADIN BEDEN KALIPLARI

Hazırlık Soruları

1. **Üst beden ve alt beden giysileri arasındaki farklılıklar nelerdir?**
2. **Vücudunuzu saran veya bol giysileri hangi ortamlarda kullanırsınız?**
3. **Vücut duruşu (postür) bozuk insanların kıyafetlerinde dikkatinizi çeken nelerdir?**

İnsan vücudunun şekline uygun bir giysi elde edilmesi için vücut ölçülerinin kullanılması ve kâğıt üzerine çizilmesiyle oluşturulan iki boyutlu geometrik forma **kalıp** denir. Kalıp çıkarılmadan önce tasarlanan model doğru analiz edilmeli; model uygulama işlemi, modele en uygun temel kalıp belirlenerek yapılmalıdır. **Temel kalıp;** üzerine model uygulama işlemi yapılmamış, tasarlanan modelin özellikleri kalıba yansıtılmamış ve herhangi bir bedene göre hazırlanan ham kalıptır. **Ana kalıp, baz kalıp** şeklinde de ifade edilir.

Kadın üst giyim grubu ürünlerinin alt giyim ürünlerinden farklı olması, temel kalıp çiziminde kullanılan ölçüler ve kalıp çıkarma tekniklerinde farklılıklara neden olur. Kadın üst giyim grubunda bulunan elbise, gömlek, bluz, ceket, yelek, manto ve tişört gibi ürünlerin kalıpları hazırlanırken temel kadın beden kalıplarına ihtiyaç duyulur (Görsel 1.1).

Görsel 1.1: Beden kalıpları

1.1. TEMEL KADIN BEDEN KALIPLARI İÇİN GEREKLİ ÖLÇÜLERİ HAZIRLAMA

Üretimi yapılacak giysi modelinin belirlenmesinden sonraki aşama, model için gerekli ölçülerin elde edilmesidir. Giysi, seri üretim yöntemiyle çok miktarda üretilecekse standart ölçü tabloları kullanılır; kişiye özel üretilecekse beden üzerinden ölçü alınır.

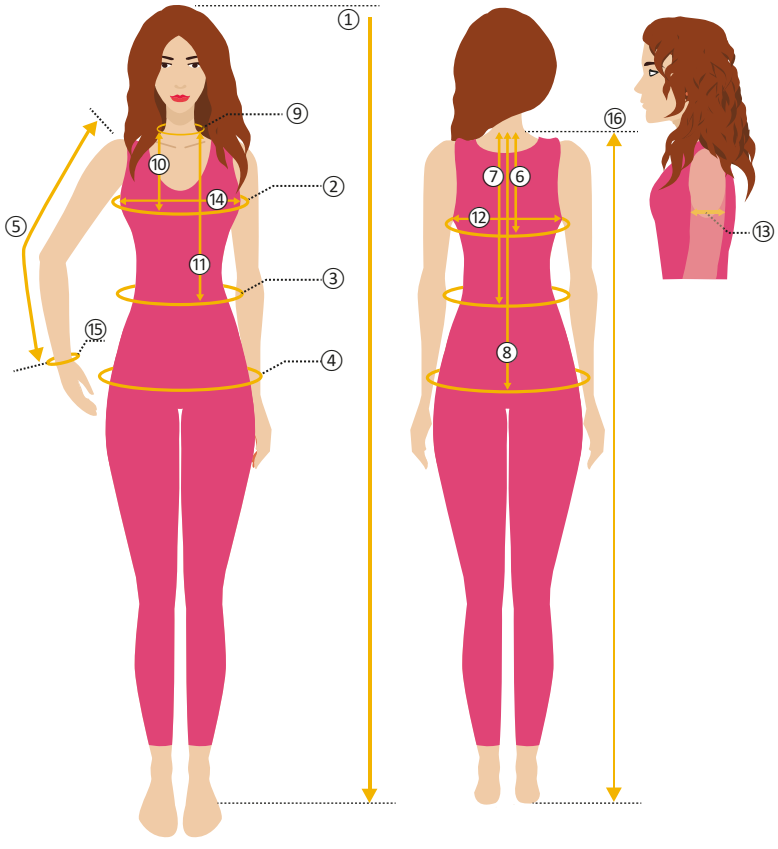
1.1.1. Temel Kadın Beden Kalıpları Ölçülerini Beden Üzerinden Belirleme

Giysi kalıbı hazırlanırken kullanılacak beden ölçüleri, kişinin anatomik yapısına göre farklılık gösterir. Ölçülerin beden üzerinden tekniğe uygun ve doğru alınması, hatasız kalıp çıkarılması açısından önemlidir.

Not

Ölçüler, vücut üzerinde iç giyim veya ince giysi üzerinden alınmalıdır. Ölçü alınırken mezura çok gevşek ya da sıkı kullanılmamalıdır.

Temel kadın beden kalıbı çizimi için gerekli temel ve yardımcı ölçülerin vücut üzerinden alınışı Görsel 1.2 üzerinde gösterilmiştir.

Görsel 1.2. Beden üzerinden ölçüm yerleri

① **Tam Boy:** Başın üzerinden dik açılı cetvel yardımıyla duvara işaret konur. İşaretlenen noktadan yere kadar olan mesafe ölçülerek alınır.

② **Göğüs Çevresi (Beden Genişliği):** Göğüs hizasının en yüksek yerinden yere paralel olarak çepeçevre alınır.

③ **Bel Çevresi:** Bel hizasının en dar yerinden yere paralel alınır.

④ **Kalça Çevresi:** Kalçanın en geniş yerinden yere paralel alınır.

⑤ **Kol Boyu:** Kol hafif bükülerek omuz başından bileğe kadar alınır.

⑥ **Koltuk Derinliği:** Arka yaka ortasından beden hattına kadar ve yere dik alınır.

⑦ **Arka Uzunluk:** Arka yaka ortasından bel hattına kadar ve yere dik alınır.

⑧ **Kalça Düşüklüğü:** Arka yaka ortasından kalça hattına kadar ve yere dik alınır.

⑨ **Boyun Çevresi:** Boyun çevresinden alınır.

⑩ **Göğüs Düşüklüğü:** Önde omuzla boynun birleştiği noktadan beden hattına kadar ve yere dik alınır.

⑪ **Ön Uzunluk:** Önde omuzla boynun birleştiği noktadan bel hattına kadar ve yere dik alınır.

⑫ **Arka Genişlik:** Sırtın en geniş yerinden yere paralel olarak iki koltuk altı arasından alınır.

⑬ **Koltuk Genişliği:** Beden hattı hizasından yere paralel olarak kol genişliği mesafesi alınır. Bu ölçü, pazu genişiliği gibi çepeçevre alınmaz.

⑭ **Ön Genişlik:** Göğsün en geniş yerinden yere paralel olarak iki koltuk altı arasından alınır.

⑮ **Bilek Genişliği:** Bilek çevresinin en ince yerinden alınır.

⑯ **Model Boyu:** Arka yaka ortasından yere dik olarak istenen uzunlukta alınır.

SIRA SİZDE

Temel kadın beden kalıbında kullanılan ölçü adlarını bir kâğıda yazınız. Bir arkadaşınızın ölçülerini beden üzerinden mezurayla alınız. Aldığınız ölçüleri, hazırladığınız kâğıda yazınız. Arkadaşınızın ölçülerinin standart ölçü tablosundaki hangi bedene denk geldiğini tespit ediniz.

1.1.2. Standart Ölçü Tablosundan Gerekli Ölçüleri Alma

Kalıp hazırlanırken tekrar tekrar ölçü alınması emek ve zaman kaybına yol açar. Bunu engellemek için standart ölçülere ihtiyaç duyulur. Giysi üretimi yapan işletmeler, vücuda uyum sağlayacak en uygun kalıbı elde etmek için pratik ölçü elde etme yöntemleri ve standart ölçü tabloları kullanır. Kadın beden kalıpları için hazırlanan standart ölçü tablosundan beden numarası ve ölçüleri belirlenir (Tablo 1.1). Kadın giyim bolluk ilave tablosundan seçilen bolluk miktarları ilgili ölçüye eklenir (Tablo 1.2).

Tablo 1.1: Standart Ölçü Tablosu

STANDART ÖLÇÜ TABLOSU							
ÖLÇÜLER	**BEDEN NUMARASI**						
	34	**36**	**38**	**40**	**42**	**44**	**46**
Tam Boy	160	160	**160**	160	160	160	160
Göğüs Çevresi	80	84	**88**	92	96	100	104
Bel	64	66	**70**	74	78	82	86
Kalça	87	90	**94**	98	102	106	110
Boyun Çevresi	33,7	34,5	**35,3**	36,1	36,9	37,7	38,5
Arka Uzunluk	40	40	**40**	40	40	40	40
Koltuk Derinliği	18,5	18,9	**19,3**	19,7	20,1	20,5	20,9
Arka Yaka	6	6,2	**6,4**	6,6	6,8	7	7,2
Kalça Düşüklüğü	58,5	58,9	**59,3**	59,7	60,1	60,5	60,9
Model Boyu	Arka Uzunluk + Etek Boyu						
Göğüs Düşüklüğü I	29,2	30,2	**31,2**	32,2	33,2	34,2	35,2
Göğüs Düşüklüğü II	23,2	24	**24,8**	25,6	26,4	27,2	28
Ön Uzunluk I	48,7	49,7	**50,2**	50,7	51,2	51,7	52,2
Ön Uzunluk II	42,7	43,5	**43,8**	44,1	44,4	44,7	45
Arka Genişlik	15,5	16	**16,5**	17	17,5	18	18,5
Koltuk Genişliği	8,5	9	**9,5**	10	10,5	11	11,5
Ön Genişlik	16	17	**18**	19	20	21	22
Omuz Genişliği	12	12,3	**12,6**	12,9	13,2	13,5	13,8
Kol Boyu	56,5	56,5	**56,5**	56,5	56,5	56,5	56,5
Bilek Genişliği	15	15,5	**16**	16,5	17	17,5	18
Kol Genişliği	26	27	**28**	29,2	30,2	31,2	32,2

Tablo 1.2: Kadın Giyim Kalıplarında Kullanılan Bolluk İlaveleri

GİYSİ TÜRLERİNE GÖRE BOLLUK TABLOSU									
ÖLÇÜLER	ELBİSE/BLUZ /GÖMLEK			CEKET			MANTO		
	DAR	NORMAL	BOL	DAR	NORMAL	BOL	DAR	NORMAL	BOL
Arka Yaka	-	**-**	0,5	0 - 0,5	0,5	1	0 - 0,5	1 - 1,5	1,5
Koltuk Derinliği	0,5 - 1	**1 - 1,5**	1,5 - 2	1,5 - 2,5	2 - 3	3 - 4	2 - 3	3 - 7	4 - 8
Arka Genişlik	0,5	**0,5 - 1**	1	0,5 - 1	1	1	1 - 1,5	1,5 - 2	2
Koltuk Genişliği	1 - 1,5	**1,5 - 2**	3	1,5 - 2	2 - 3	3 - 3,5	2,5 - 3,5	3,5 - 4	5
Ön Genişlik	1 - 1,5	**1,5**	1,5 - 2	1 - 1,5	2	2	2	2	2 - 2,5
Bel	1 - 2	**2 - 4**	4 - 6	3 - 6	4 - 7	5 - 7	4 - 6	6 - 8	Modele göre bolluk verilir.
Kalça	1 - 2	**2 - 4**	4 - 6	2 - 4	4 - 7	5 - 7	4 - 6	6 - 8	

Not

- ⁄ işareti çıkarma anlamında kullanılır. % işareti ile karıştırılmamalıdır. (-) işareti kalıpta çıkarma değil "ya da" anlamında kullanılır.
- Koltuk derinliği satırı dışındaki tüm bolluklar yarım beden için verilmiştir. Bu bolluklar, esnemeyen kumaşlar için kalıp ölçülerine ilave edilir. Bolluk miktarları, modele ve isteğe göre değişebilir.

SIRA SİZDE

Standart ölçü tablosundan temel kadın beden kalıbı çiziminde kullanılacak 40 bedene ait ölçüleri aşağıdaki tabloya yazınız.

TEMEL KADIN BEDEN KALIBI İÇİN TEMEL ÖLÇÜLER / BEDEN NUMARASI: 40			
Tam Boy		**Arka Yaka**	
Göğüs Çevresi		**Ön Uzunluk II**	
Bel		**Göğüs Düşüklüğü II**	
Kalça		**Arka Genişlik**	
Kol Boyu		**Ön Genişlik**	
Koltuk Derinliği		**Koltuk Genişliği**	
Arka Uzunluk		**Model Boyu**	
Kalça Düşüklüğü			

1.1.3. Temel Ölçüler Üzerinden Formüllerle Yardımcı Ölçü Hesaplama

Temel ölçüler, Alman Müller Kalıp Sistemi'nde standart ölçü tablosundan bulunur veya kişi üzerinden alınır. Yardımcı ölçüler, temel ölçülere uygulanacak formüllerle elde edilir. Temel ölçüler üzerinden yardımcı ölçü elde etmek için uygulanacak ön işlemler şunlardır:

- Tam boy, beden, bel, kalça ve kol boyu temel ölçüleri kişi üzerinden mezurayla alınır.
- Verilen formüller temel ölçülere uygulanarak yardımcı ölçüler elde edilir (Tablo 1.3).
- Hesaplanan yardımcı ölçülerle kişi üzerinden alınan yardımcı ölçüler karşılaştırılır.

Tablo 1.3: Temel Ölçüler Üzerinden Yardımcı Ölçü Hesaplama Formülleri

TEMEL ÖLÇÜLER	
Tam Boy	Çıplak ayakla alınan baş dâhil vücut uzunluğudur.
Göğüs Çevresi	Bedenin en geniş yerinden, bolluk verilmeden ve yere paralel alınan ölçüdür.
Bel	Belin en ince yerinden, bolluk verilmeden ve yere paralel alınan ölçüdür.
Kalça	Kalçanın en geniş yerinden ve bolluk verilmeden alınan ölçüdür.
Kol Boyu	Omuzdan bilek kemiğine kadar alınan ölçüdür.
YARDIMCI ÖLÇÜLER	
Koltuk Derinliği	Beden Genişliği $\frac{1}{10}$ + 10,5 cm
Arka Uzunluk	Tam Boy $\frac{1}{4}$
Kalça Düşüklüğü	İlavesiz Koltuk Derinliği + Arka Uzunluk
Model Boyu	Modele ve isteğe göre değişir.
Arka Yaka	½ Beden Genişliği $\frac{1}{10}$ + 2 cm
Göğüs Düşüklüğü I	Göğüs Düşüklüğü II + Arka Yaka
Göğüs Düşüklüğü II	Beden Genişliği $\frac{1}{4}$ + 3 - 5 cm
Ön Uzunluk I	Ön Uzunluk II + Arka Yaka
Ön Uzunluk II	80-90 beden genişlik ölçüsüne kadar Arka Uzunluk + 4 cm 91-100 beden genişlik ölçüsüne kadar Arka Uzunluk + 4,5 cm 101-110 beden genişlik ölçüsüne kadar Arka Uzunluk + 4,5 cm + $\frac{1}{10}$ Artık Ölçü 111-120 beden genişlik ölçüsüne kadar Arka Uzunluk + 5 cm + $\frac{1}{10}$ Artık Ölçü 121-130 beden genişlik ölçüsüne kadar Arka Uzunluk + 5,5 cm + $\frac{1}{10}$ Artık Ölçü 131'den büyük bedenlerde Arka Uzunluk + 6 cm + $\frac{1}{10}$ Artık Ölçü (Artık ölçü= 100 cm üzerindeki Beden Genişliği - 100)
Arka Genişlik	Beden Genişliği $\frac{1}{8}$ + 5,5 cm
Koltuk Genişliği	Beden Genişliği $\frac{1}{8}$ ⁄. 1,5 cm
Ön Genişlik	Beden Genişliği $\frac{1}{4}$ ⁄. 4 cm

SIRA SİZDE

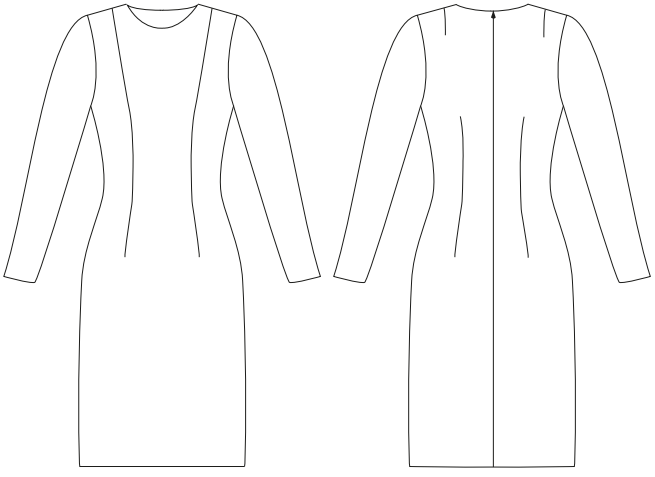
Standart ölçü tablosundan 36 beden temel ölçülerini alınız. Yardımcı ölçü hesaplama formülleri yardımıyla ölçüleri hesaplayınız. Bu ölçüleri, standart ölçü tablosundaki yardımcı ölçülerle karşılaştırınız.

1.2. TEMEL KADIN BEDEN KALIBI

Vücudu saran, bele oturan üst giyim kalıpları hazırlanırken göğüs ve bel pensi bulunan temel kadın beden kalıbı tercih edilir (Tablo 1.4). İşlem basamakları uzun ve ayrıntılı bir kalıptır.

Tablo 1.4: Temel Beden Teknik Föyü

TEKNİK FÖY		
MODEL ADI: Temel Kadın Beden Kalıbı	**SEZON:** Sonbahar-Kış	**BEDEN NO.:** 38

TEMEL KADIN BEDEN KALIBI TEKNİK ÇİZİMİ	MODEL ANALİZİ
 Şekil 1.1: Temel kadın beden teknik çizimi	• Ön bedende göğüs ve bel penslidir (Şekil 1.1). • Arka bedende omuz ve bel penslidir. • Önde kumaş katı vardır. • Arka ortası dikişlidir. • Sıfır yakalıdır. • Arka ortası bel hattına kadar fermuarlıdır. • Uzun ve takma kolludur.

ÖLÇÜLER	
Tam Boy	160 cm
Göğüs Çevresi	88 cm + 9 cm = 97 cm
Bel	70 cm + 6 cm = 76 cm
Kalça	94 cm + 4 cm = 98 cm
Kol Boyu	56,5 cm
Koltuk Derinliği	19,3 + 1,5 cm = 20,8 cm
Arka Uzunluk	40 cm
Kalça Düşüklüğü	59,3 cm
Arka Yaka	6,4 cm
Ön Uzunluk II	43,8 cm
Göğüs Düşüklüğü II	24,8 cm
Arka Genişlik	16,5 cm + 1 cm = 17,5 cm
Koltuk Genişliği	9,5 cm + 2 cm = 11,5 cm
Ön Genişlik	18 cm + 1,5 cm = 19,5 cm
Model Boyu	80 cm
Kontrol	½ Göğüs Çevresi 44 cm + Bolluk ilavesi 4,5 cm = 48,5 cm

1. UYGULAMA

Temel Kadın Beden Kalıbı Çizimi

Bu çalışmada sizden 38 Beden Temel Kadın Beden Kalıbı Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.2, 1.3, 1.4'ten yararlanarak ve 1, 2 ve 3. aşama işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 1. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kurşun kalem
- Kırmızı kalem
- Silgi
- Cetvel
- Mezura
- Pergel
- Eşel
- Pistole

Dikkat Edilecek Noktalar

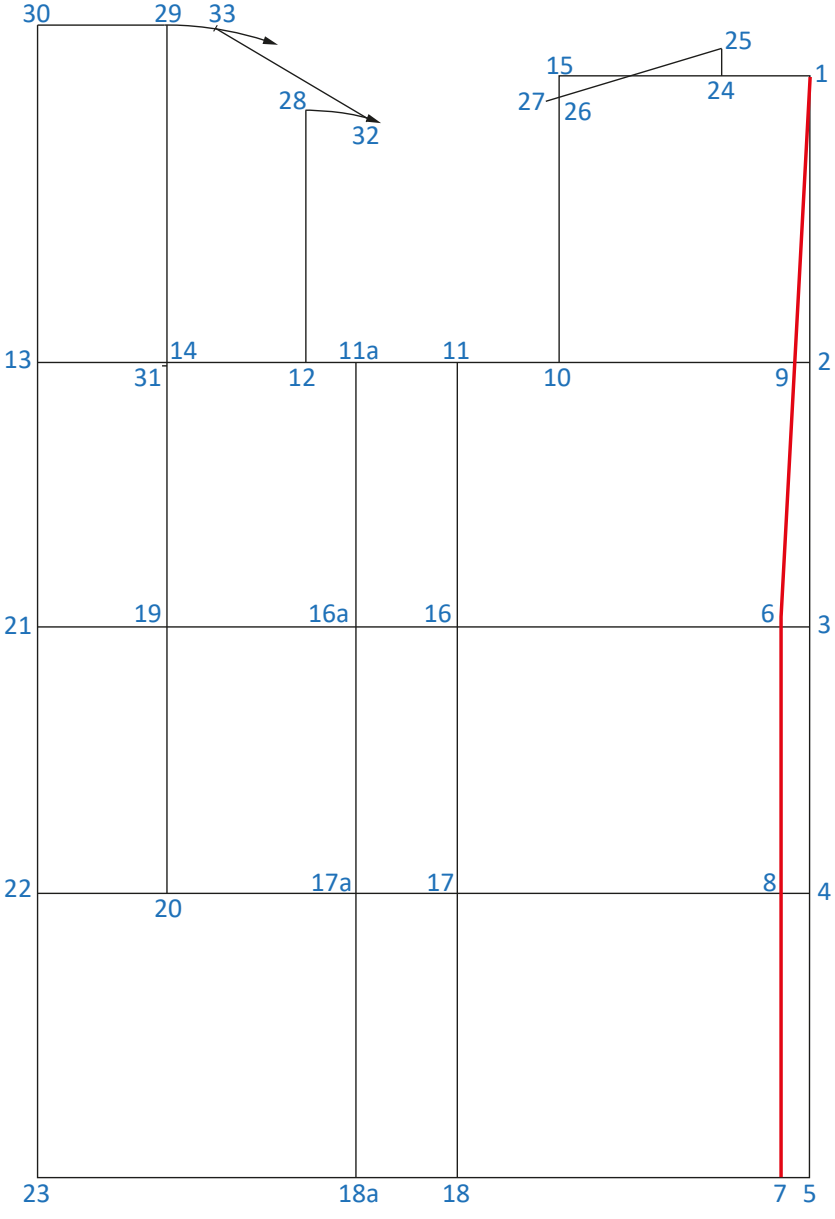
- Kalıp çiziminde bolluk ilaveli ölçüleri kullanmayı unutmayınız.
- Kavisli hatların çiziminde kalıbın simetrisini göz önünde bulundurarak yardımcı hatlara bir miktar dik açı uygulamayı unutmayınız.

İşlem Basamakları

1.Aşama

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kâğıdın sağ tarafına dik bir çizgi çiziniz. Başlangıç noktasını işaretleyiniz (Şekil 1.2) (1).
- 1 noktasından aşağı doğru sırasıyla Koltuk Derinliği + 1,5 cm ölçüsü, arka uzunluk, kalça düşüklüğü, model boyunu işaretleyiniz (2, 3, 4, 5). Bu noktaları sola doğru dik açı yaparak uzatınız.
- 2 noktasından sola doğru uzattığınız çizgi beden hattı, 3 noktasından sola doğru uzattığınız çizgi bel hattı, 4 noktasından sola doğru uzattığınız çizgi kalça hattı, 5 noktasından sola doğru uzattığınız çizgi ise etek ucu hattıdır.
- 3 ve 5 noktasından sola doğru 2 cm işaretleyiniz (6, 7).
- 1, 6 ve 6, 7 noktalarını arka ortası ana hat çizgisi olarak cetvelle birleştiriniz.
- Arka ortasının kalça hattı ve beden hattıyla kesiştiği noktaları işaretleyiniz (8, 9).
- 9 noktasından sola doğru beden hattı üzerinde Arka Genişlik + 1 ölçüsünü işaretleyiniz (10).
- 10 noktasından sola doğru Koltuk Genişliği + 2 ölçüsünün ⅔'ünü işaretleyiniz (11).
- 11 noktasından sonra iki beden arasında 7 cm boşluk bırakınız (11a).
- 11a noktasından sola doğru Koltuk Genişliği + 2 ölçüsünün ⅓'ünü işaretleyiniz (12).
- 12 noktasından sola doğru Ön Genişlik + 1,5 ölçüsünü işaretleyiniz (13).
- 13 noktasından sağa doğru 1/10 Beden Genişliği + 0,5 ölçüsünü işaretleyiniz (14).
- 10 noktasını 1 noktasından gelen çizgiyle kesişecek şekilde yukarı doğru dik açıyla uzatınız (15).
- 11 noktasını etek ucu hattına kadar uzatınız (16, 17, 18).
- 11a noktasını etek ucu hattına kadar uzatınız (16a, 17a, 18a).
- 12 noktasını yukarı doğru ve dik açıyla bir miktar uzatınız.
- 14 noktasını yukarı doğru ve aşağı kalça hattına kadar dik açıyla uzatınız (19, 20).
- 13 noktasını dik açıyla yukarı ve aşağı etek ucu hattına kadar ön ortası çizgisi olarak uzatınız (21, 22, 23).

- 1 noktasından sola doğru olan çizgi üzerinde Arka Yaka ölçüsünü işaretleyiniz (24).
- 24 noktasından yukarı doğru ve dik olarak 2 cm işaretleyiniz (25).
- 15 noktasından aşağı doğru 1,5 cm işaretleyiniz (26).
- 25 ve 26 noktalarını cetvelle birleştiriniz. 26 noktasını dışarı doğru 1 cm uzatınız (27).
- 26 ve 10 noktaları arasını ölçünüz. Bu ölçünün 1 cm eksiğini 12 noktasından yukarı doğru işaretleyiniz (28).
- 19 noktasından yukarı doğru olan çizgi üzerinde Ön Uzunluk II ölçüsünü işaretleyiniz (29).
- 29 noktasını dik açı yaparak ve sola doğru uzatarak ön ortası çizgisiyle kesiştiriniz (30).
- 29 noktasından aşağı doğru olan çizgi üzerinde Göğüs Düşüklüğü II ölçüsünü işaretleyiniz (31).

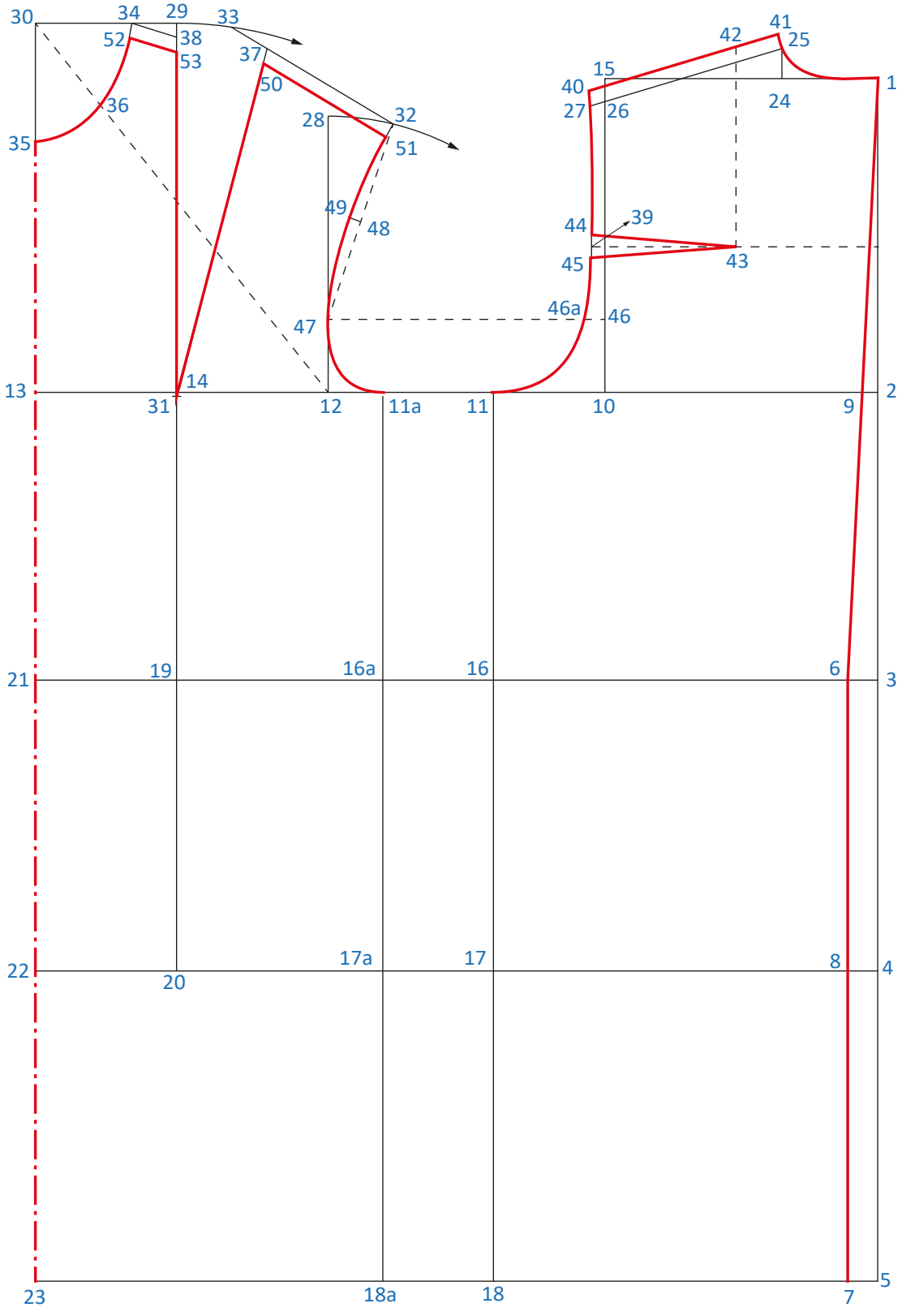

Şekil 1.2: Temel kadın beden kalıbı 1. aşama

- Pergeli 12 noktası merkez olmak üzere 28 noktasına kadar açıp sağa doğru bir yay çiziniz. 28 noktasından sağa doğru bu yay üzerinde 1/20 Beden Genişliği ölçüsünü işaretleyiniz (32).
- Pergeli 31 noktası merkez olmak üzere 29 noktasına kadar açıp sağa doğru bir yay çiziniz. 25 ve 27 arasını ölçünüz. Bu ölçünün 1 cm eksiğini 32 noktası başlangıç olmak üzere 29 noktasından çizdiğiniz yay üzerinde işaretleyiniz (33).
- 32 ve 33 noktalarını düz çizgiyle birleştiriniz.

2.Aşama

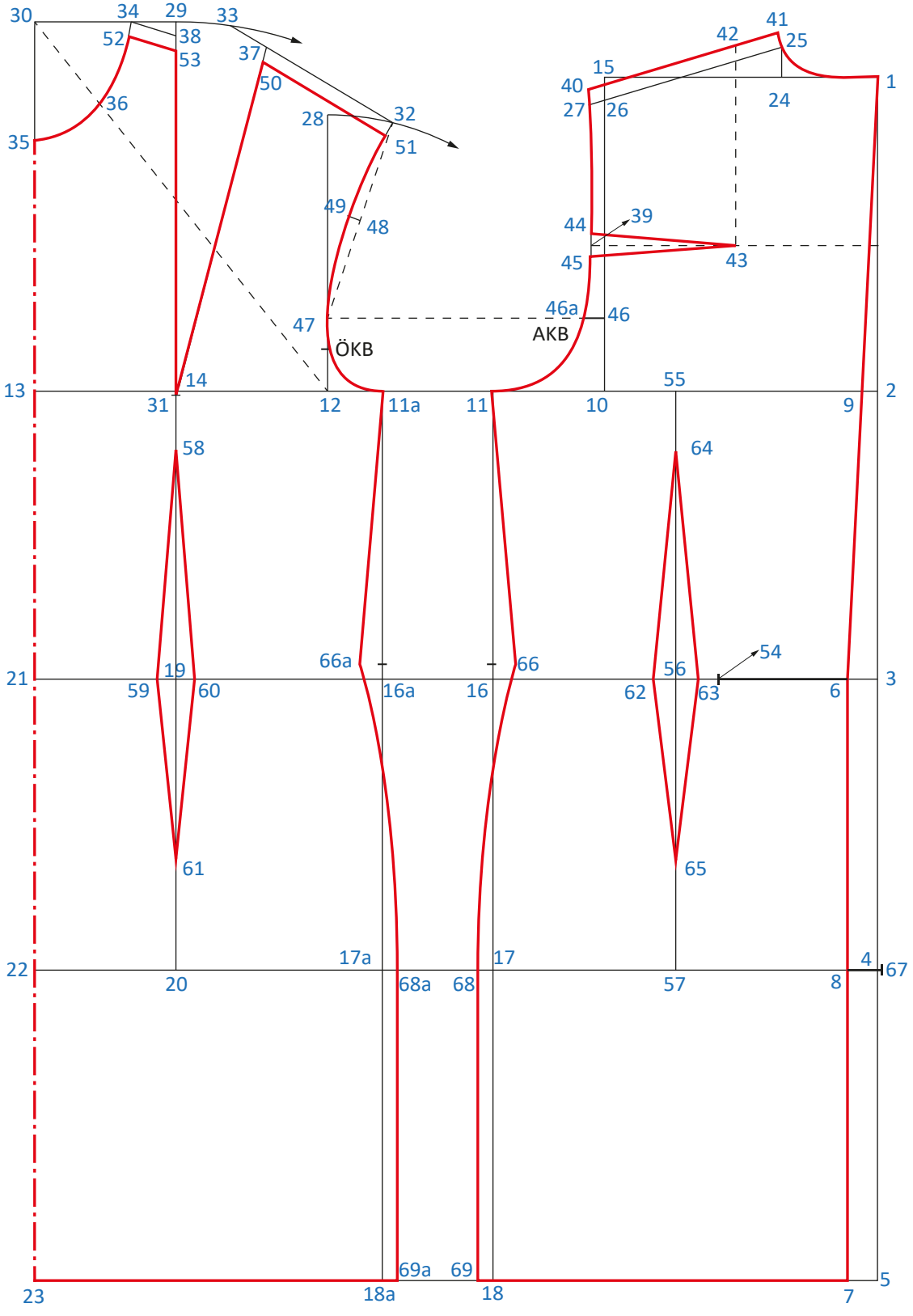
- 30 noktasından sağa doğru Arka Yaka, aşağı doğru Arka Yaka + 1,5 cm ölçüsünü işaretleyiniz (Şekil 1.3) (34, 35).
- 30 ve 12 noktalarını kesik çizgiyle birleştiriniz. Bu çizgi üzerinde 30 noktasını başlangıç alarak Arka Yaka + 0,5 cm ölçüsünü işaretleyiniz (36).
- 34, 35 ve 36 noktalarını yaka oyuntusu görüntüsü vererek çiziniz.
- 34 ve 29 arasını ölçünüz, bu ölçüyü 33 noktasından 32 noktasına doğru işaretleyiniz (37).
- 37 ve 31 noktalarını cetvelle çizerek birleştiriniz.
- 37 ve 31 arasını ölçünüz, bu ölçüyü 31 noktasından 29 noktasına doğru çizgi üzerinde taşıyıp işaretleyiniz (38).
- 34 ve 38 noktalarını cetvelle çizerek birleştiriniz.
- 10 ve 26 noktaları arasını ölçüp bu ölçünün ½'sini bulunuz (39). Bu noktayı sağa doru dik açı yaparak uzatınız.
- 25 ve 27 noktalarından 1 cm yukarı doğru işaretleyerek, omuz çizgisine paralel yeni omuz çizgisini ana hat olarak çiziniz (40, 41).
- 1 ve 41 noktalarını arka yaka oyuntusu görüntüsü vererek ana hat olarak çiziniz.
- 41 noktasından 40 noktasına doğru yeni omuz çizgisi üzerinde 3 cm işaretleyiniz (42).
- 42 noktasını 39 noktasından uzattığınız çizgiye kadar bu çizgiye dik açı uygulayarak çiziniz (43).
- 39 noktasının 0,75 altına ve 0,75 üstüne toplam 1,5 cm olacak şekilde pens payı işaretleyiniz. İşaretlediğiniz bu noktalardan 1 cm dışarı doğru işaretleyiniz (44, 45).
- 44, 43 ve 45, 43 noktalarını cetvelle birleştirerek arka kol oyuntusu pensini tamamlayınız.
- 39 ve 10 noktaları arasının ½'sini bulup bu noktadan dışarı doğru 1,3 cm işaretleyiniz (46, 46a).
- 46 noktasını ön bedene doğru dik açıyla uzatınız (47).
- 40, 44, 45, 46a ve 11 noktalarını arka kol oyuntusu görüntüsü verecek şekilde ana hat olarak çiziniz.
- 32 ve 47 noktalarını cetvelle birleştirip orta noktasını bulunuz (48).
- 48 noktasından içeri doğru 1 cm işaretleyiniz (49).
- 32, 49, 47 ve 11a noktalarını ön kol oyuntusu görüntüsü verecek şekilde birleştiriniz.
- Ön omuzları 1 cm düşürüp paralel yeni omuz çizgisini ana hat olarak çiziniz (50, 51, 52, 53).
- 51, 49, 47 ve 11a noktalarını ön kol oyuntusu; 52, 36 ve 35 noktalarını ön yaka oyuntusu; 53, 31 ve 50 noktalarını göğüs pensi; 35, 23 noktaları arasını ön ortası çizgisi ana hat olarak çiziniz.

Şekil 1.3: Temel kadın beden kalıbı 2. aşama

3.Aşama

- Bel hattında 21 noktasından sağa doğru ve boşluğu atlayarak Bel ½ + 3 cm ölçüsünü işaretleyiniz (Şekil 1.4) (54).
- 54 ve 6 noktaları arasında kalan miktarı; belde ön pens, arka pens, ve yan penslere dağıtınız.
- 11 ve 9 noktaları arasının ortasını bulunuz (55). Bu noktayı kalça hattına kadar dik açı yaparak indiriniz (56, 57).
- 31 noktasından aşağı doğru olan çizgi üzerinde 3 cm işaretleyiniz (58).
- Ön pens payını 19 noktasının sağına ve soluna eşit olarak dağıtınız (59, 60).
- 19 noktasından aşağı doğru 12 cm pens boyunu işaretleyiniz (61).
- Arka pens payını 56 noktasının sağına ve soluna eşit ölçüde dağıtınız (62, 63).
- 56 noktasından yukarı doğru 15 cm, aşağı doğru 12 cm pens boyunu işaretleyiniz (64, 65).
- 58, 59, 60 ve 61 noktalarını ön pens görüntüsü vererek ana hat olarak çiziniz.
- 62, 64, 63 ve 65 noktalarını arka pens görüntüsü vererek ana hat olarak çiziniz.
- 16 ve 16a noktalarından yukarı doğru olan çizgi üzerinde 1 cm işaretleyiniz. İşaretlediğiniz bu noktalardan yan pensler için kalan pens payını eşit dağıtacak şekilde içeri doğru işaretleyiniz (66, 66a).
- 11, 66 ve 11a, 66a noktalarını cetvelle ana hat olarak birleştiriniz.
- Kalça hattında 22 noktasından sağa doğru ve boşluğu atlayarak Kalça ½ + 2 cm ölçüsünü işaretleyiniz (67). Bu ölçü, 8 noktasından bir miktar dışarı çıkacaktır.
- 8 ve 67 noktaları arasında kalan miktarın ½'sini 17 ve ½'sini 17a noktalarından dışarı doğru işaretleyiniz (68, 68a). Aynı işlemi aynı ölçülerle etek ucunda yapınız (69, 69a).
- 66, 68 ve 66a, 68a noktalarını kalça kavisi görüntüsü vererek ana hat çizgisi olarak birleştiriniz.
- 68, 69 ve 68a, 69a noktalarını düz ana hat çizgisi olarak cetvelle çiziniz.
- 12 noktasından yukarı doğru olan çizgi üzerinde ¼ Koltuk Genişliği ölçüsünü işaretleyiniz. Bu noktanın ön kol oyuntusuna değdiği noktayı ön kol birleştirme (ÖKB), 46a noktasının arka kol oyuntusuna değdiği noktayı ise arka kol birleştirme (AKB) olarak belirleyiniz.
- Etek ucu çizgilerini ana hat çizgisi olarak tamamlayınız.
- ½ Beden Genişliği ölçü kontrolünü yapınız.

Şekil 1.4: Temel kadın beden kalıbı 3. aşama

1. UYGULAMA

1. KONTROL LİSTESİ			
	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Temel kadın beden kalıbı için gerekli ölçüleri doğru aldı.		
3	Uzunluk ölçülerini doğru işaretledi.		
4	Genişlik ölçülerini doğru işaretledi.		
5	Omuzları doğru çizdi.		
6	Yaka oyuntularını doğru çizdi.		
7	Göğüs pensini doğru çizdi.		
8	Kol oyuntu pensini doğru çizdi.		
9	Kol oyuntularını doğru çizdi.		
10	Bel penslerini doğru çizdi.		
11	Yan dikişleri doğru çizdi.		
12	Ana hatları tamamladı.		
13	½ Beden Genişliği ölçüsünü kontrol etti.		
14	Temiz ve özenli çalıştı.		
15	Çalışmasını zamanında tamamladı.		
HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.			

SIRA SİZDE

Standart ölçü tablosundan 36 bedene ait ölçüleri kullanarak temel kadın beden kalıbı çalışınız. Kalıbınızı tamamladıktan sonra ½ beden ölçüsünü kontrol ediniz.

1.2.1. Temel Kadın Beden Kol Kalıbı İçin Ölçü Alma ve Kol Kalıbı Hazırlama

Temel kadın bedeni kol kalıbı için kullanılacak beden kol oyuntuları üzerinden düz ve kavisli alınan ölçüler ve standart ölçü tablosundan alınan ölçüler kontrol edilmelidir. Kol kalıbı çizimleri için beden kol oyuntuları üzerinden alınacak kol oyuntu çevresi ve kol oyuntu yüksekliği ölçüleri gereklidir. Kol oyuntuları üzerinden ölçü almak için tüm beden kopyasını almaya gerek yoktur. Kol oyuntularından ölçü almaya elverişli kısaltılmış kopyalar yeterlidir.

2. UYGULAMA

Temel Kadın Beden Kol Kalıbı İçin Kol Oyuntularından Ölçü Alma

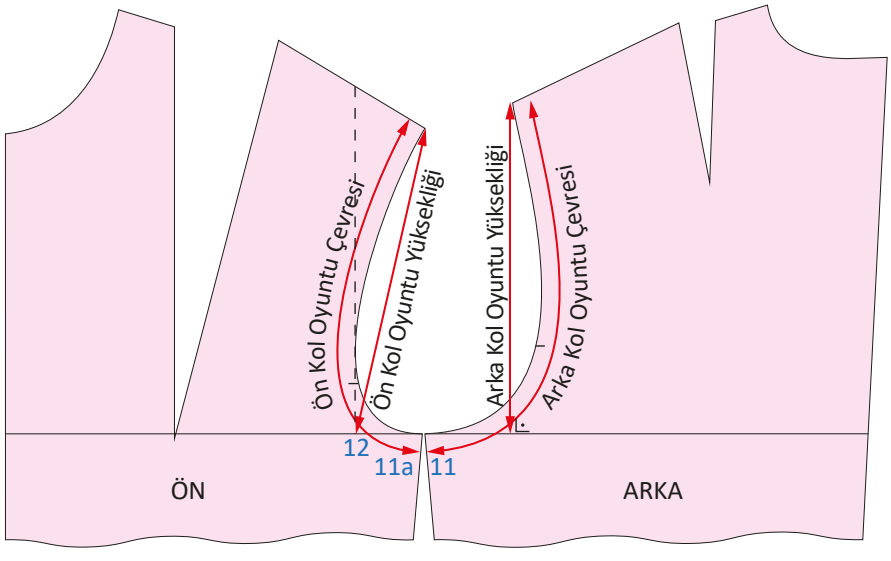
Bu çalışmada sizden Temel Kadın Beden Kalıbı İçin Kol Oyuntularından Ölçü Alma işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.5'ten yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 2. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Cetvel
- Silgi
- Pergel
- Mezura
- Makas
- Yapıştırıcı
- Pelür kâğıdı

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Pensli temel kadın beden ön ve arka kopyasını alınız. Beden çizgilerini kopyalar üzerinde gösteriniz (Şekil 1.5).
- Kâğıdınıza yatay bir çizgi çiziniz. Kopyaları, beden çizgileri yatay çizgiyle 11 ve 11a noktaları çakışacak şekilde yapıştırınız.
- Ön omuz köşesiyle 12 noktası arasını ölçerek Ön Kol Oyuntu Yüksekliği ölçüsünü bulunuz.
- Arka omuz köşesinden beden çizgisine dik açı uygulayarak bu kısmı düz bir şekilde ölçünüz ve Arka Kol Oyuntu Yüksekliği ölçüsünü bulunuz.
- Ön ve arka kol oyuntu yüksekliklerini toplayarak bütün bedene ait kol oyuntu yüksekliğini hesaplayınız.
- Ön omuz köşesiyle 11a, arka omuz köşesiyle 11 noktaları arasını oyuntu boyunca kavisli olarak ölçüp toplayınız. Elde edilen bu ölçü, kol oyuntu çevresi ölçüsüdür.

Şekil 1.5: Pensli temel kadın beden kol kalıbı için gerekli ölçüleri alma

2. UYGULAMA

➤ Temel kadın beden kol kalıbı çizimi için Tablo 1.5'te verilen ölçüleri kullanınız.

Tablo 1.5: Temel Kadın Beden Kol Kalıbı İçin Gerekli Ölçüler

TEMEL KADIN BEDEN KOL KALIBI ÖLÇÜLERİ	
Kol Oyuntu Çevresi	43,5 cm
Kol Oyuntu Yüksekliği	36 cm
Koltuk Genişliği	11,5 cm
Kol Boyu	56,5 cm
Bilek Genişliği	22 cm

2. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Temel kadın beden kalıbı kopyalarını beden hattına kadar doğru aldı.		
3	Kol oyuntu pensini omuza doğru kaydırdı.		
4	Kopyaları, 11 ve 11a noktalarını çakıştırarak doğru yapıştırdı.		
5	Kol oyuntu çevresini doğru ölçtü.		
6	Kol oyuntu yüksekliğini doğru ölçtü.		
7	Kol kalıbı için gerekli ölçülerin tablosunu hazırladı.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

MERAKLISINA

Temel kalıpların sıfırdan hazırlanmasında yaygın olarak drapaj veya çeşitli çizim sistemleri kullanılır. Günümüzde en yaygın kullanılan ve çok daha hızlı sonuç veren çizim sistemleri Müller & Sohn (Almanya), Metrik (İngiltere) ve Blok'tur (Amerika). Bir dizi çizim kuralından oluşan bu deneysel yöntemlerde ölçüler, çeşitli ölçü ve formüllerle hesaplanarak elde edilir. Bu hesaplamaların yanı sıra doğrudan tecrübeye dayalı sabit değerler de kullanılır.

3. UYGULAMA

Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Çizimi

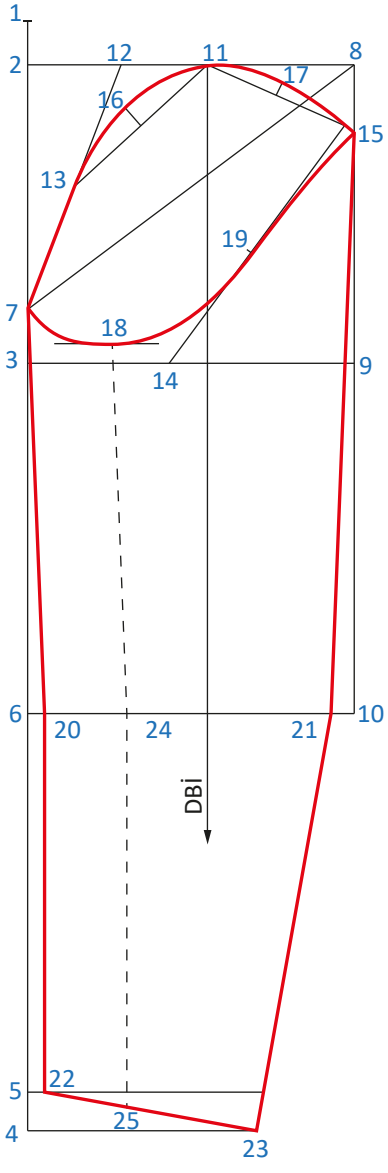
Bu çalışmada sizden Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.6, 1.7'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 3. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Silgi
- Kurşun kalem
- Kırmızı kalem
- Cetvel
- Mezura
- Eşel
- Pistole
- Riga

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kol kalıbı çiziminde kol kavisi, beden kol oyuntularıyla uyumlu olmalıdır.
- 11, ÖKB, AKB noktaları; tüm kol kalıbı çizim aşamalarında gösterilmelidir.

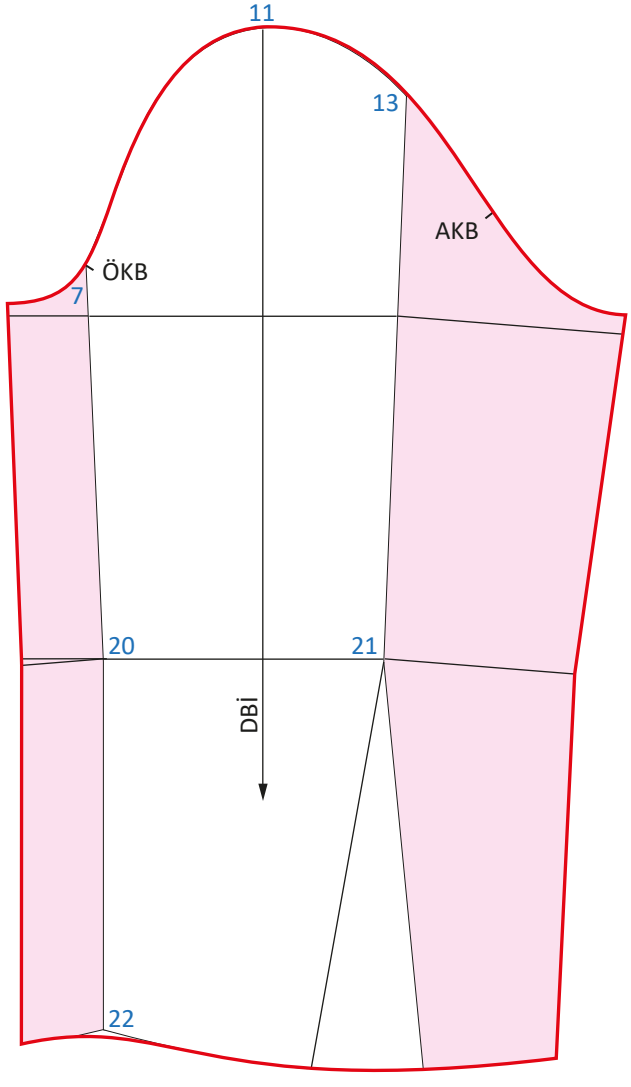

Şekil 1.6: Temel kol kalıbı

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kâğıdınızın sol tarafına dik bir çizgi çiziniz. Başlangıç noktasını işaretleyiniz (Şekil 1.6) (1).
- 1 noktasından aşağı doğru ⅔₀ Koltuk Genişliği (bolluk ilaveli) + 0,5 ölçüsünü işaretleyiniz (Tablo 1.5) (2).
- 1 noktasından aşağı doğru ½ Kol Oyuntu Yüksekliği ölçüsünü işaretleyiniz (3).
- 2 noktasından aşağı doğru Kol Boyu ölçüsünü işaretleyiniz (4).
- 4 noktasından yukarı doğru 2-3 cm işaretleyiniz (5).
- 3 ve 5 noktaları arasını ölçüp bu ölçünün ½'sinin 1 cm eksiğini 3 noktasından aşağı doğru işaretleyiniz (6).
- 2, 3, 4, 5 ve 6 noktalarını sağa doğru dik açı uygulayarak uzatınız.
- 3 noktasından yukarı doğru ¼ Koltuk Genişliği ölçüsünü işaretleyiniz (7).
- 7 noktasından başlayarak 2 noktasından sağa doğru uzattığınız yardımcı çizgi üzerinde ½ kol oyuntu çevresinin 0,5 cm eksiğini işaretleyiniz (8).
- 8 noktasını aşağı doğru dik olarak uzatınız. Bu nokta, 3 ve 6 noktasından uzattığınız çizgilerle kesişecektir (9, 10).
- 2 ve 8 noktaları arasını ölçünüz, bu ölçünün ½ + 1 cm'sini 2 noktasından sağa doğru çizgi üzerinde işaretleyiniz (11). 11 noktası, kol kalıbının tepe noktasıdır.
- 2 ve 11 noktaları arasının ortasını bulunuz (12).

- 12 ve 7 noktalarını düz çizgiyle birleştiriniz. Bu çizginin ortasını bulunuz (13).
- 3 ve 9 noktaları arasını ölçünüz, bu ölçünün ½ + 1 cm'sini 9 noktasından sola doğru olan çizgi üzerinde işaretleyiniz (14).
- 8 noktasından aşağı doğru ¼ Koltuk Genişliği (bolluk ilaveli) + 0,5 ölçüsünü işaretleyiniz (15).
- 11 ve 15 noktaları arasını düz çizgiyle birleştiriniz. Bu çizgi üzerinde 15 noktasından 11 noktasına doğru 0,5 cm işaretleyiniz. 0,5 noktasıyla 14 noktasını düz olarak birleştiriniz.
- 11, 13 ve 11, 15 noktaları arasındaki çizginin orta noktasını bulunuz. 11, 13 çizgisinin orta noktasından yukarı 1 cm; 11,15 çizgisinin orta noktasından yukarı 0,5 cm işaretleyiniz (16, 17).
- 7, 13, 16, 11, 17 ve 15 noktalarını şekilde olduğu gibi pistoleyle ana hat çizgisi olarak çiziniz.
- 3 ve 14 noktaları arasının 1 cm üstüne paralel bir çizgi çiziniz.
- Ön bedende ÖKB ve 11a noktaları arasını kavisli olarak ölçünüz, bu ölçüyü 7 noktasından başlayarak paralel çizgi üzerine kavisli olarak taşıyınız (18).

Şekil 1.7: Temel kol kalıbı açılımı

- Arka bedende AKB ve 11 noktaları arasını ölçünüz. Bu ölçünün + 1 cm'sini 18 noktasından başlayarak 14 noktasını 0,5 cm'yle birleştirdiğiniz çizgi üzerinde işaretleyiniz (19).
- 7, 18, 19 ve 15 noktalarını şekilde olduğu gibi pistoleyle ana hat olarak çiziniz.
- 6, 5 ve 10 noktalarından içeri doğru 1 cm işaretleyiniz (20, 21, 22).
- 7 ve 20, 20 ve 22, 15 ve 21 noktalarını ana hat olarak cetvelle birleştiriniz.
- 22 noktasını başlangıç alarak 4 noktasından sağa uzattığınız çizgi üzerinde ½ Bilek Genişliği ölçüsünü işaretleyiniz (23). 21 ve 23 noktalarını ana hat olarak cetvelle birleştiriniz.
- 3 ve 18 noktaları arasını düz olarak ölçünüz. Bu ölçüyü 20 noktasından sağa doğru, 22 noktasından 23 noktasına doğru işaretleyiniz (24, 25).
- 18, 24 ve 25 noktalarını kesik çizgi şeklinde cetvelle birleştiriniz.
- Kol kalıbı açılımı için temel kol kalıbında 7, 18, 24, 25, 22 ve 20 noktalarından kol parçasının kopyasını alınız.
- Dirsek hattındaki 24 noktasından 20 noktasına doğru 1 mm kalana kadar kesiniz.

- Kestiğiniz parçayı temel kol çiziminin sol tarafına 7, 20 ve 22 noktaları çakışacak şekilde yapıştırınız. Kestiğiniz 20-24 hattında küçük ve kapanmış bir pens görünümü oluşacaktır (Şekil 1.7).
- Temel kol kalıbındaki 18, 19, 15, 21, 23, 25, 24 noktalarından kol parçasının kopyasını alınız.
- Kopyasını aldığınız parçayı temel kol çiziminin sağ tarafına 15 ve 21 noktaları çakışacak şekilde yapıştırınız.
- Temel kol açılımını dış hatlarından çizerek tamamlayınız.
- 7 noktası ÖKB, 19 noktası AKB noktasıdır.
- Oluşan görünüş bozukluları ve çizgi kırıklarını önlemek için gerekli yerlere pistole uygulayınız.

3. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Uzunluk ölçülerini doğru işaretledi.		
3	Genişlik ölçülerini doğru işaretledi.		
4	Üst kol kavisini doğru çizdi.		
5	İç kol kavisini doğru çizdi.		
6	Kol ağzını doğru çizdi.		
7	Kol parçalarını doğru kopyaladı.		
8	Kopyaları, temel kol kalıbı üzerine tekniğe uygun yapıştırdı.		
9	Kol açılımını doğru yaptı.		
10	Üst kol oyuntusunu tekniğe uygun düzeltti.		
11	Kol ağzını tekniğe uygun düzeltti.		
12	Ana hatları tamamladı.		
13	Temiz ve özenli çalıştı.		
14	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

1.2.2. Temel Kadın Beden Kalıbı Şablonu Hazırlama

Temel beden baz kalıbı, şablon çizimi öncesinde kontrol edilir. Temel beden kalıbı üzerinde bulunan beden, bel, kalça hattı çizgileri, ÖKB ve AKB noktaları alınacak kopya üzerinde gösterilir. Kol oyuntusu pensi kapatılıp 42, 43 arasındaki çizgi kesilerek omuza taşınır. Şablon çiziminde model adı, beden numarası, parça numarası ve parça adedi bulunur.

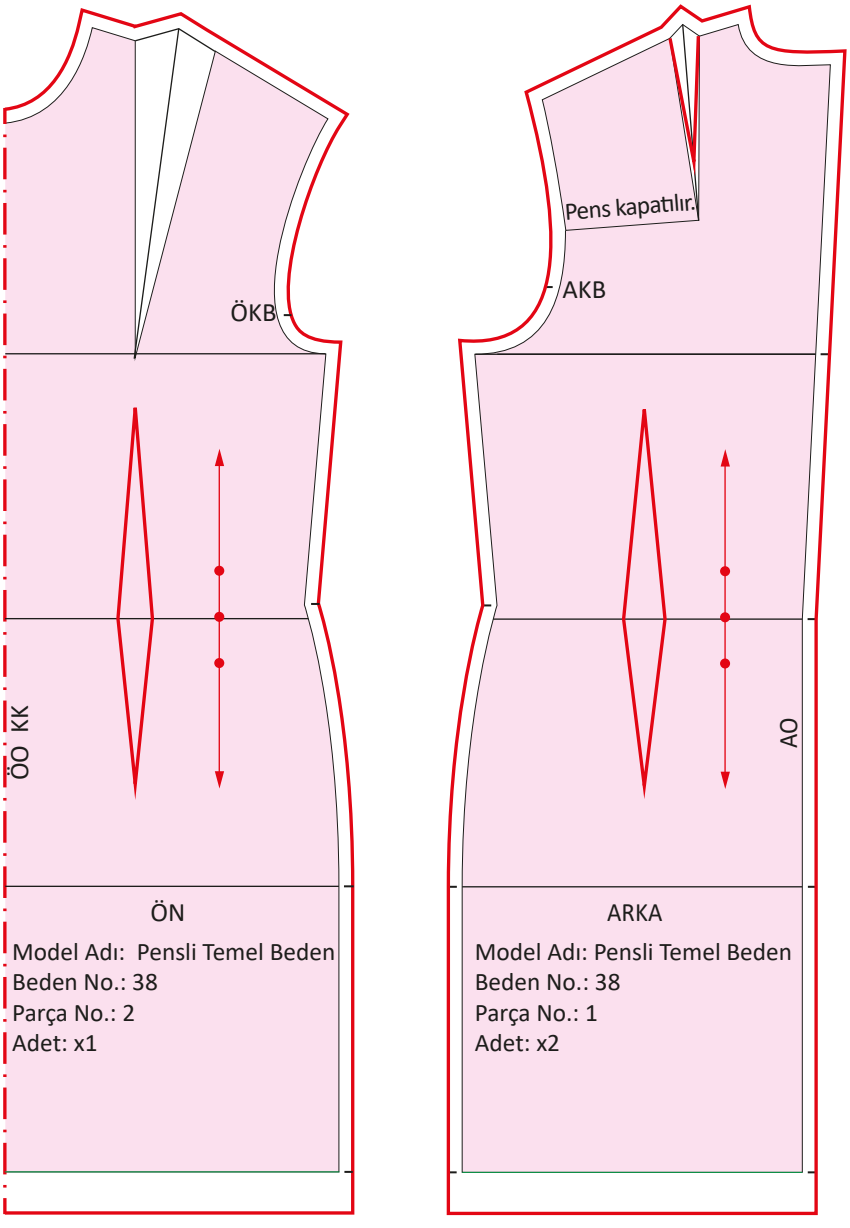
4. UYGULAMA

Temel Kadın Beden Kalıbı Şablon Çizimi

Bu çalışmada sizden Temel Kadın Beden Kalıbı Şablonu Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.8'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 4. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Silgi
- Kurşun kalem
- Kırmızı kalem
- Cetvel
- Mezura
- Eşel
- Pistole
- Riga

Şekil 1.8: Temel kadın beden kalıbı şablonu

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Temel kadın ön ve arka beden kalıplarının kopyasını alınız (Şekil 1.8).
- Kâğıdınıza yatay bir çizgi çiziniz. Beden kopyalarını, beden çizgileriyle yatay çizgi çakışacak şekilde arada boşluk bırakarak yapıştırınız.
- Ön ortası ve bel hattı çizgisinden etek ucuna kadar olan arka ortası çizgisinin kâğıdınızın alt veya üst kenarıyla dik açı olmasına dikkat ediniz.
- 0muz pens boyunu 9 cm olacak şekilde küçültünüz.
- Etek ucuna 3 cm; yaka oyuntuları, omuzlar, kol oyuntuları ve yan dikişlere 1 cm dikiş payı veriniz.
- Arka ortası, yaka oyuntusu, kol oyuntusu, yan dikiş ve etek uçlarına verilen dikiş paylarını temel çizgilere paralel çiziniz.
- Şablon üzerinde olması gereken yazı ve işaretleri, ön ve arka beden üzerine geçiriniz.

4. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Temel kadın beden kalıbı kopyalarını doğru aldı.		
3	Temel kadın beden kalıbı kopyalarını doğru yapıştırdı.		
4	Temel kadın beden kalıbı dikiş payı miktarlarını doğru işaretledi.		
5	Dikiş paylarını temel çizgiye paralel çizdi.		
6	Şablonlu kalıpta bulunması gereken yazıları doğru yazdı.		
7	Şablonlu kalıpta bulunması gereken işaretleri doğru koydu.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

1.2.3. Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Şablonu Hazırlama

Şablon payı miktarı; kumaş ve dikiş özelliğine, makine türüne, payın verileceği yere göre değişir. Şablon paylı kalıp, kesimde kullanılacak olan kalıptır. Bu nedenle şablon kalıbının doğru çalışılması önemlidir. Şablon çizimi yapılacak baz kol kalıp kopyası net olarak alınmalıdır. Kol kalıbı üzerinde bulunan ÖKB ve AKB noktaları, kol ortası, DBİ kol kopyasında gösterilmelidir.

5. UYGULAMA

Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Şablon Çizimi

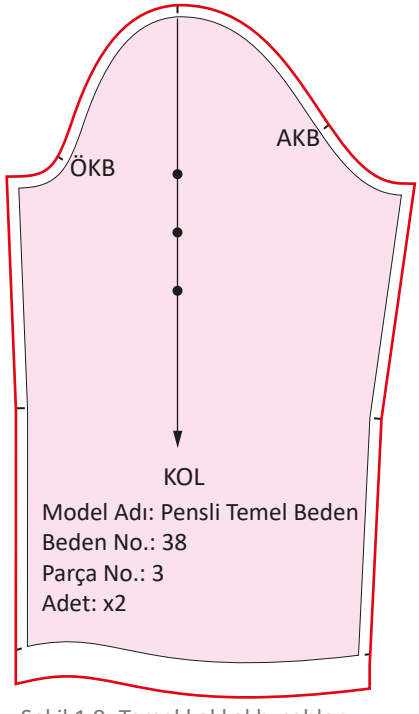
Bu çalışmada sizden Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Şablonu Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.9'dan yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 5. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Gönye
- Pelür kâğıdı
- Eşel
- Pistole
- Riga

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Temel kol kalıbı açılımı üzerinden kopya alınız (Şekil 1.9).
- Kalıbı kâğıda ortalayarak ve kol ortası çizgisi kâğıdın üst ya da alt kenarına dik açı olacak şekilde yapıştırınız.
- Kol üst kavisi ve kol yan dikişlerine 1 cm, kol ağzına 3 cm dikiş payı veriniz.
- Şablon paylarını temel kalıp kenarlarına paralel olacak şekilde çiziniz.
- Şablon kalıbı üzerinde olması gereken yazı ve işaretleri tamamlayınız.

Şekil 1.9: Temel kol kalıbı şablonu

5. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Temel kol kalıbı kopyasını doğru aldı.		
3	Temel kol kalıbı kopyasını doğru yapıştırdı.		
4	Temel kol dikiş kalıbı payı miktarını doğru işaretledi.		
5	Temel kol kalıbı dikiş paylarını temel çizgiye paralel çizdi.		
6	Şablonlu kalıpta bulunması gereken yazıları doğru yazdı.		
7	Şablonlu kalıpta bulunması gereken işaretleri doğru koydu.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

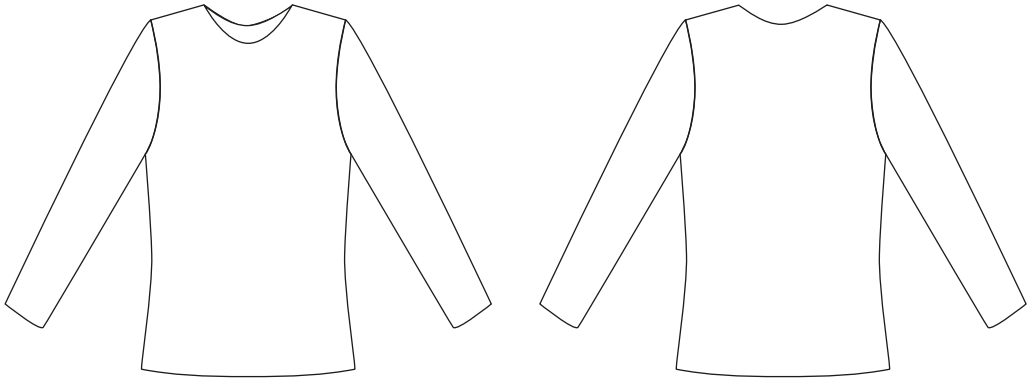
HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

1.3. PENSSİZ TEMEL KADIN BEDEN KALIBI

Vücuda oturmayan daha düz modeller için penssiz temel beden kalıbı kullanılır (Şekil 1.10). Penssiz temel beden kalıbı için alınan ölçüler, standart ölçü tablosundan kontrol edilmelidir. Beden kalıbı için bolluk tablosundan seçilen bolluk miktarları; koltuk derinliği, ön genişlik, arka genişlik, koltuk genişliği ölçülerine ilave edilmelidir (Tablo 1.6).

Tablo 1.6: Penssiz Kadın Temel Beden Teknik Föyü

TEKNİK FÖY		
MODEL ADI: Penssiz Kadın Temel Beden Kalıbı	**BEDEN NO.:** 38	**SEZON:** Sonbahar-Kış
PENSSİZ TEMEL KADIN BEDEN KALIBI TEKNİK ÇİZİMİ		

Şekil 1.10: Penssiz temel beden teknik çizimi

MODEL ANALİZİ

- Ön ve arka beden penssizdir (Şekil 1.10).
- Ön ve arka ortasında kumaş katı vardır.
- Sıfır yakalıdır.
- Uzun ve takma kolludur.

ÖLÇÜLER	
Tam Boy	160 cm
Göğüs Çevresi	88 cm + 9 cm = 97 cm
Kol Boyu	56,5 cm
Koltuk Derinliği	19,3 + 1,5 cm = 20,8 cm
Arka Uzunluk	40 cm
Kalça Düşüklüğü	59,3 cm
Arka Yaka	6,4 cm
Ön Uzunluk	43,8 cm
Arka Genişlik	16,5 cm + 1 cm = 17,5 cm
Koltuk Genişliği	9,5 cm + 2 cm = 11,5 cm
Ön Genişlik	18 cm + 1,5 cm = 19,5 cm
Kontrol	½ Göğüs Çevresi 44 cm + Bolluk ilavesi 4,5 cm = 48,5 cm

6. UYGULAMA

Penssiz Temel Kadın Beden Kalıbı Çizimi

Bu çalışmada sizden 38 Beden Penssiz Temel Kadın Beden Kalıbı Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.11'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 6. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

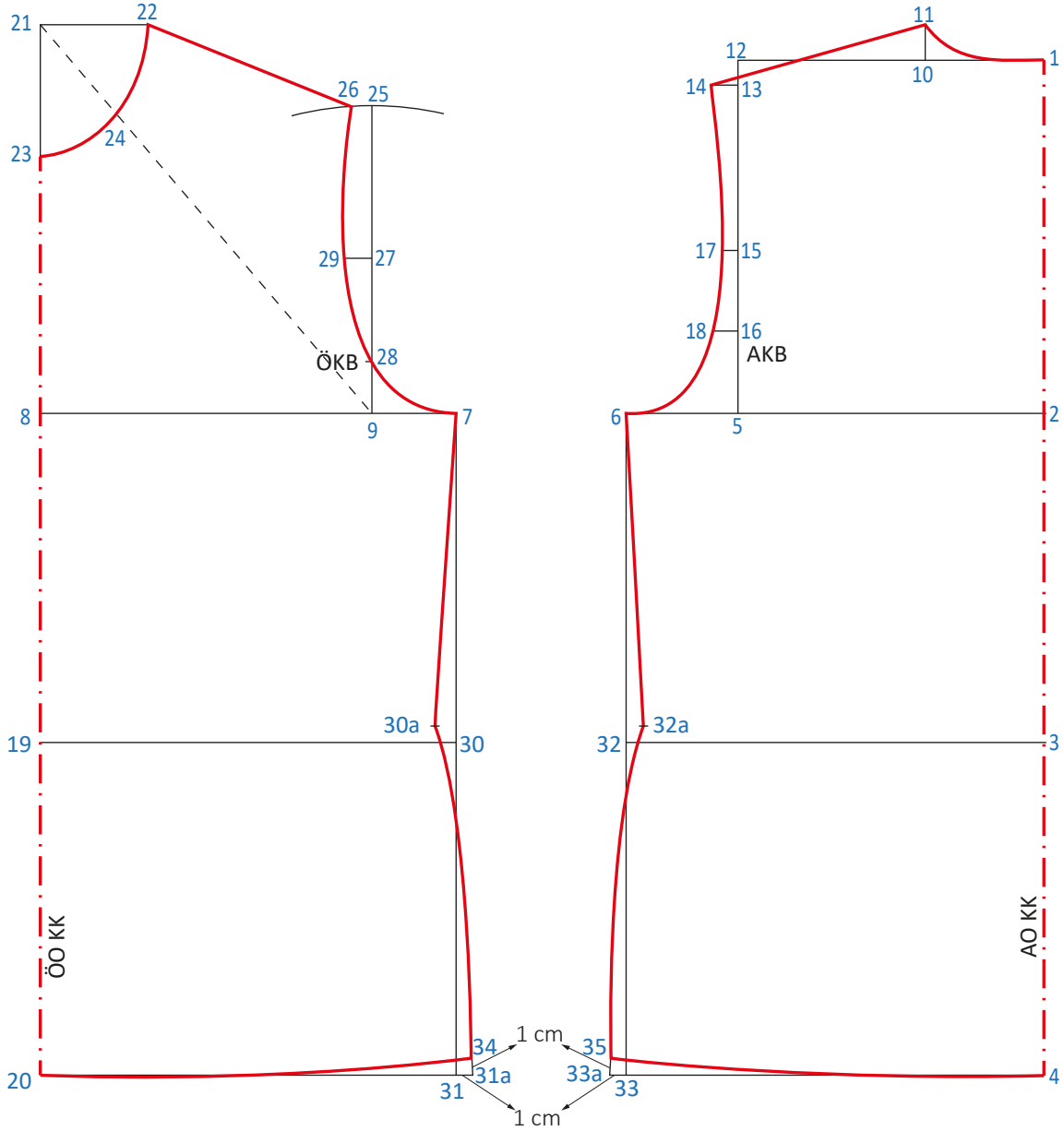
Araç Gereç

- Kâğıt
- Kurşun kalem
- Cetvel
- Pergel
- Riga
- Silgi
- Kırmızı kalem
- Mezura
- Pistole
- Eşel

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kâğıdınızın sağ kenarına bir dik çiziniz. 1 başlangıç noktasını belirleyiniz (Şekil 1.11) (1).
- 1 noktasından aşağı doğru sırasıyla Koltuk Derinliği + 1,5 cm ölçüsünü; arka uzunluk, kalça düşüklüğü ölçülerini işaretleyiniz (2, 3, 4). 1, 2, 3 ve 4 noktalarını sola doğru dik açıyla uzatınız.
- 2 noktasından sola doğru Arka Genişlik + 1 cm ölçüsünü işaretleyiniz (5). 2 noktasından sola doğru bolluk paylı beden genişliği ölçüsünün ¼'ünü işaretleyiniz (6).
- 6 noktasından sola doğru iki beden arasında 10 cm boşluk bırakınız (7).
- 7 noktasından sola doğru bolluk paylı beden genişliği ölçüsünün ¼'ünü işaretleyiniz (8).
- 8 noktasından sağa doğru Ön Genişlik + 1,5 cm ölçüsünü işaretleyiniz (9).
- 1 noktasından sola doğru Arka Yaka ölçüsünü işaretleyiniz (10).
- 10 noktasından yukarı doğru 2 cm işaretleyiniz (11).
- 1 ve 11 noktalarını arka yaka kavisi ana hat çizgisi olarak çiziniz.
- 5 noktasını yukarı doğru dik açıyla uzatınız (12).
- 12 noktasından aşağı doğru 1,5 cm işaretleyiniz (13).
- 13 noktasından sola doğru 1,5 cm işaretleyiniz (14).
- 11, 14 noktalarını arka omuz ana hat çizgisi olarak birleştiriniz.
- 5 ve 13 noktaları arasının ½'sini işaretleyiniz (15).
- 5 ve 15 noktaları arasının ½'sini işaretleyiniz (16).
- 15 noktasından sola doğru 1 cm, 16 noktasından sola doğru 1,5 cm işaretleyiniz (17, 18)
- 14, 17, 18 ve 6 noktalarını arka kol oyuntusu ana hat çizgisi olarak çiziniz.
- 8 noktasını yukarı ve aşağı doğru dik açı yaparak uzatınız (19, 20).
- 19 noktasından yukarı doğru Ön Uzunluk ⅞ 2 cm ölçüsünü işaretleyiniz (21). 21 noktasını sağa doğru dik açıyla bir miktar uzatınız.
- 21 ve 9 noktalarını kesik çizgi olarak birleştiriniz.
- 21 noktasından sağa doğru Arka Yaka, aşağı doğru Arka Yaka + 1,5 cm, 9 noktasına doğru Arka Yaka + 0,5 ölçülerini işaretleyiniz (22, 23, 24).
- 22, 23 ve 24 noktalarını ön yaka oyuntusu ana hat çizgisi olarak birleştiriniz.

- 9 noktasını dik açı uygulayarak yukarı doğru uzatınız.
- 5 ve 13 noktaları arasını ölçünüz, bu ölçünün 1 cm eksiğini 9 noktasından yukarı doğru işaretleyiniz (25).
- 9 merkez olmak üzere pergelinizi 25 noktası kadar açıp sola doğru bir yay çiziniz.
- 11 ve 14 noktaları arasını ölçünüz, bu ölçünün 0,5 cm eksiğini 22 noktasından başlayarak yay üzerinde işaretleyiniz (26). 22 ve 26 noktalarını ön omuz ana hat çizgisi olarak birleştiriniz.
- 9 ve 25 noktaları arasının ½'sini işaretleyiniz (27).
- 9 noktasından yukarı doğru ¼ Koltuk Genişliği (bolluk ilaveli) ölçüsünü işaretleyiniz (28).
- 27 noktasından sola doğru 1,5 cm işaretleyiniz (29).

Şekil 1.11: Penssiz temel kadın beden kalıbı

6. UYGULAMA

- 26, 29, 28 ve 7 noktalarından geçen ön kol oyuntusu kavisini ana hat olarak çiziniz.
- 6 ve 7 noktalarını aşağı doğru dik açı uygulayarak uzatınız (30, 31, 32, 33).
- 30 ve 32 noktalarından içeri doğru 1 cm ve yukarı doğru 1 cm işaretleyiniz (30a, 32a).
- 31 ve 33 noktalarını dışarı doğru 1 cm uzatınız (31a, 33a).
- 30a, 31a ve 32a, 33a noktalarını birleştiriniz.
- 31a ve 33a noktalarından yukarı doğru olan çizgi üzerinde 1 cm işaretleyiniz (34, 35).
- 7, 30a ve 34 noktalarını ön beden yan dikişi; 6, 32a ve 35 noktalarını arka beden yan dikişi ana hattı olarak çiziniz.
- 20, 34 ve 4, 35 noktalarını etek ucu kavisi ana hat çizgisi olarak çiziniz.
- 28 noktası ÖKB'yi, 18 noktası AKB'yi gösterir.

6. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Penssiz kadın beden kalıbı için gerekli ölçüleri doğru aldı.		
3	Uzunluk ölçülerini doğru işaretledi.		
4	Genişlik ölçülerini doğru işaretledi.		
5	Omuzları doğru çizdi.		
6	Yaka oyuntularını doğru çizdi.		
7	Kol oyuntularını doğru çizdi.		
8	Yan dikişleri doğru çizdi.		
9	Ana hatları tamamladı.		
10	½ Beden Genişliği ölçünü kontrol etti.		
11	Temiz ve özenli çalıştı.		
12	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

1.3.1. Penssiz Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Hazırlama

Kol için ölçü alma işlemi yapılırken penssiz temel beden kalıbının ölçü kontrolü yapılır. Penssiz temel beden kol çizimi yapılırken işlem sırası ve kol üst kavisinin beden kol oyuntusuyla uyumu dikkate alınır.

7. UYGULAMA

Penssiz Temel Kadın Beden Kol Kalıbı İçin Kol Oyuntularından Ölçü Alma

Bu çalışmada sizden Penssiz Temel Kadın Beden Kalıbı İçin Kol Oyuntularından Ölçü Alma işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.12'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 7. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

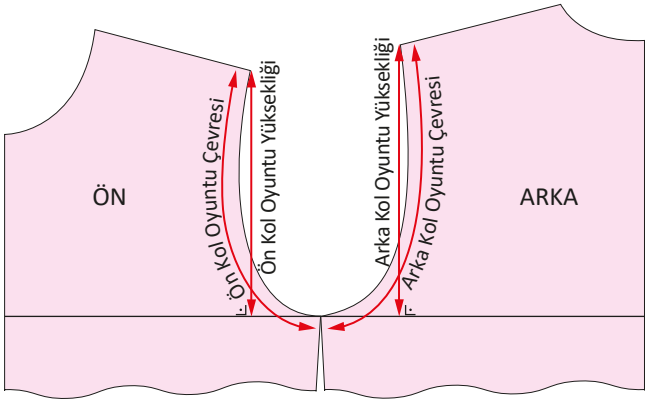
- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Makas
- Cetvel
- Mezura
- Yapıştırıcı
- Pelür kâğıdı

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Penssiz temel kadın beden ön ve arka kopyasını alınız. Beden çizgilerini kopyalar üzerinde gösteriniz (Şekil 1.12).
- Kâğıdınıza yatay bir çizgi çiziniz. Kopyaları, beden çizgileri yatay çizgiyle çakışacak şekilde arada boşluk bırakmadan yapıştırınız.
- Ön ve arka omuz köşelerinden beden çizgisine dik açı uygulayarak, bu kısmı düz bir şekilde ölçüp toplayınız. Elde edilen bu ölçü, kol oyuntu yüksekliğidir.
- Ön ve arka omuz köşesi ile yan dikişlerin birleştiği köşeleri, ön ve arka bedende kavisli olarak ölçüp toplayınız. Elde edilen bu ölçü, kol oyuntu çevresidir.
- Penssiz temel beden kol kalıbı çizimi için Tablo 1.7'de verilen ölçüleri kullanınız.

Tablo 1.7: Penssiz Temel Beden Kol Kalıbı İçin Gerekli Ölçüler

PENSSİZ TEMEL BEDEN KOL KALIBI ÖLÇÜLERİ	
Kol Oyuntu Yüksekliği	37,5 cm
Kol Oyuntu Çevresi	44 cm
Kol Boyu	56,5 cm
Bilek Genişliği	20cm

Şekil 1.12: Kol için gerekli ölçüleri alma

7. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Penssiz temel kadın beden kalıbı kopyalarını doğru yapıştırdı.		
3	Kol oyuntu çevresini doğru ölçtü.		
4	Kol oyuntu yüksekliğini doğru ölçtü.		
5	Kol kalıbı için gerekli ölçülerin tablosunu hazırladı.		
6	Temiz ve özenli çalıştı.		
7	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

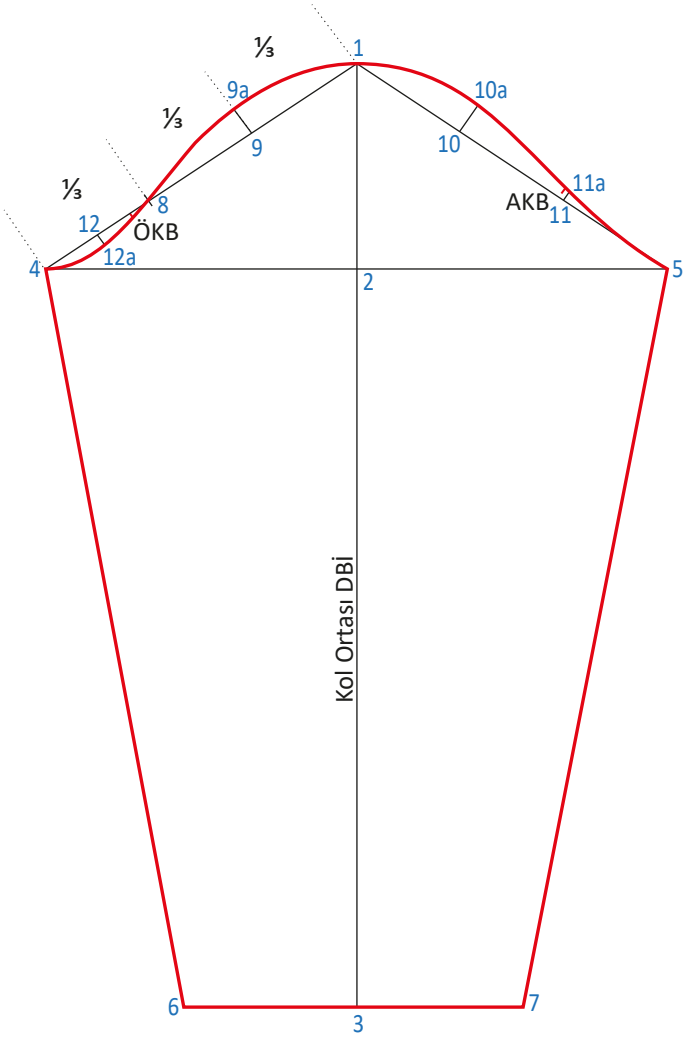
8. UYGULAMA

Penssiz Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Çizimi

Bu çalışmada sizden Penssiz Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.13'ten yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 8. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kurşun kalem
- Cetvel
- Pistole
- Eşel
- Silgi
- Kırmızı kalem
- Mezura
- Riga

Şekil 1.13: Penssiz temel kadın beden kol kalıbı

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kâğıdınızın ortasına bir dik çiziniz. Başlangıç noktasını belirleyiniz (Şekil 1.13) (1).
- 1 noktasından aşağı doğru sırasıyla ⅓ Kol Oyuntu Yüksekliği ve Kol Boyu ölçülerini işaretleyiniz (2, 3).

- 2 ve 3 noktalarını sağa ve sola doğru dik açı uygulayarak uzatınız.
- 1 noktası merkez olmak üzere ½ Kol Oyuntu Çevresi ölçüsünü 2 noktasından geçen yatay çizgi üzerinde sağa ve sola doğru işaretleyiniz (4, 5). 1, 4 ve 1, 5 noktalarını cetvelle birleştiriniz.
- 3 noktasının sağına ve soluna doğru ½ Bilek Genişliği ölçüsünü işaretleyiniz (6, 7).
- 4, 6 ve 5, 7 noktalarını kol alt dikişi ana hat çizgisi olarak birleştiriniz.
- 1, 4 ve 1, 5 noktaları arasını üçer eşit parçaya bölünüz (8, 9, 10, 11).
- 4 ve 8 arasının ½'sini bulunuz (12).
- 12 noktasından aşağı doğru 0,5 cm (12a), 9 noktasından yukarı doğru 1,5 cm (9a), 10 noktasından yukarı doğru 2 cm (10a), 11 noktasından yukarı doğru 0,5 cm (11a) işaretleyiniz.
- 4, 12a, 8, 9a, 1, 10a, 11a ve 5 noktalarını kol kavisi görüntüsü vererek ana hat olarak çiziniz.
- 6,7 noktalarını kol ağzı ana hat çizgisi olarak tamamlayınız.
- Ön bedende 7 ve ÖKB noktaları arasını kavisli olarak ölçünüz. Bu kısmı kol kalıbında 4 noktasından başlayarak kavisli ana hat üzerinde işaretleyiniz. Bu nokta, kol kalıbında ÖKB noktasıdır.
- Arka bedende 6 ve AKB noktaları arasını kavisli olarak ölçünüz. Bu kısmı kol kalıbında 5 noktasından başlayarak kavisli ana hat üzerinde işaretleyiniz. Bu nokta, kol kalıbında AKB noktasıdır.

8. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Uzunluk ölçülerini doğru işaretledi.		
3	Genişlik ölçülerini doğru işaretledi.		
4	Üst kol kavisini doğru çizdi.		
5	Kol ağzını doğru çizdi.		
6	Kol alt dikişi hattını doğru çizdi.		
7	Ana hatları tamamladı.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

1.3.2. Penssiz Temel Kadın Beden Kalıbı Şablonu Hazırlama

Penssiz temel beden baz kalıbı, şablon çizimi öncesi kontrol edilir. Beden kalıbı üzerinde bulunan beden, bel hattı çizgileri, ÖKB ve AKB noktaları kopya üzerinde gösterilir. Penssiz temel beden şablon kalıbı çizimi için alınan ön ve arka beden kopyaları, aralarında boşluk bırakılarak yapıştırılır.

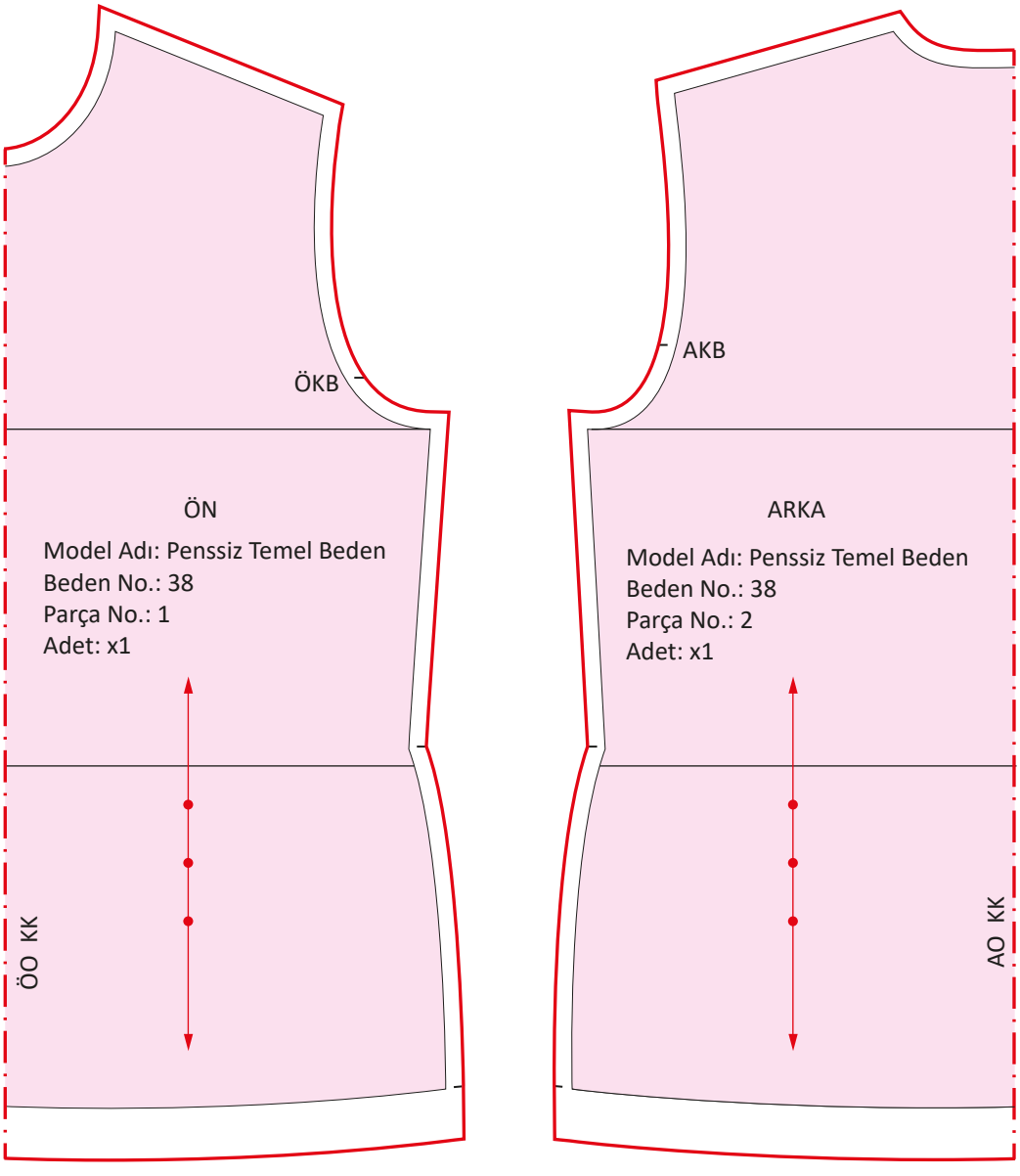
9. UYGULAMA

Penssiz Temel Kadın Beden Kalıbı Şablon Çizimi

Bu çalışmada sizden Penssiz Temel Kadın Beden Kalıbı Şablonu Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.14' ten yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 9. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Eşel
- Mezura
- Pistole
- Riga

Şekil 1.14: Penssiz temel kadın beden kalıbı şablonu

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Penssiz temel kadın ön ve arka bedenin kopyasını alınız (Şekil 1.14).
- Kâğıdınıza yatay bir çizgi çiziniz. Ön ve arka beden çizgilerini yatay çizgiyle çakıştırarak, ön ve arka ortasını dik açıya getirerek ve arada boşluk bırakarak yan yana yapıştırınız.
- Etek ucuna 3 cm; yaka oyuntuları, omuzlar, kol oyuntuları ve yan dikişlere 1 cm dikiş payı veriniz.
- Omuz, yaka oyuntusu, kol oyuntusu, yan dikiş ve etek ucuna verilen dikiş paylarını temel çizgilere paralel çiziniz.
- Ön ve arka ortası çizgisini, bir nokta bir çizgi şeklinde dikiş payı vermeden çiziniz.
- Şablon üzerinde olması gereken yazı ve işaretleri, ön ve arka beden üzerine geçiriniz.

9. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Penssiz kadın beden kalıbı kopyalarını doğru aldı.		
3	Penssiz kadın beden kalıbı kopyalarını doğru yapıştırdı.		
4	Penssiz kadın beden kalıbı dikiş payı miktarlarını doğru işaretledi.		
5	Dikiş paylarını temel çizgiye paralel çizdi.		
6	Şablonlu kalıpta bulunması gereken yazıları doğru yazdı.		
7	Şablonlu kalıpta bulunması gereken işaretleri doğru koydu.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

1.3.3. Penssiz Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Şablonu Hazırlama

Penssiz temel kadın beden kol kalıbında şablon payları, temel kadın beden kol kalıbında olduğu gibi verilir. Şablon çizimi yapılacak ana kol kalıp kopyası net olarak alınır. Kol kalıbı üzerinde bulunan ÖKB ve AKB noktaları, kol ortası, DBİ kol kopyasında gösterilir.

10. UYGULAMA

Penssiz Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Şablon Çizimi

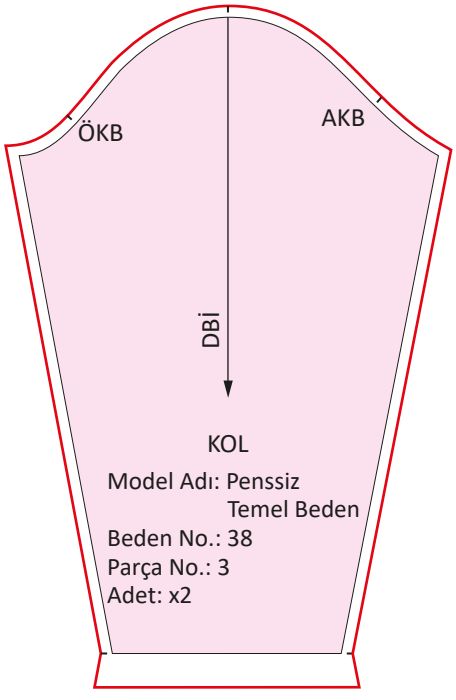
Bu çalışmada sizden Penssiz Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Şablonu Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.15'ten yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 10. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Eşel
- Gönye
- Pistole
- Riga
- Pelür kâğıdı

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Temel kol kalıbının ana hatlar üzerinden kopyasını alınız (Şekil 1.15).
- Kopyayı, kol ortası çizgisi kâğıdın alt veya üst kenarına dik açı olacak şekilde yapıştırınız.
- Kol üst kavisi ve kol yan dikişlerine 1 cm, kol ağzına 3 cm dikiş payı veriniz.
- Kol ağızı dikiş payındaki üçgen görüntü için kol ağzı çizgisinin yukarı simetrik görüntüsünü kopyalayarak aşağı taşıyınız.
- Şablon paylarını, kalıp kenarlarına paralel çiziniz.
- Şablon üzerinde bulunması gereken düz boy iplik, kol ortası, çıt yerleri, kol başlangıç noktaları vb. yazı ve işaretleri gösteriniz.

Şekil 1.15: Penssiz temel kadın beden kol kalıbı şablonu

10. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Penssiz kadın beden temel kol kalıbı kopyasını doğru aldı.		
3	Penssiz kadın beden temel kol kalıbı kopyalarını doğru yapıştırdı.		
4	Penssiz kadın beden temel kol kalıbı dikiş payı miktarını doğru işaretledi.		
5	Penssiz kadın beden temel kol kalıbı dikiş paylarını temel çizgiye paralel çizdi.		
6	Şablonlu kalıpta bulunması gereken yazıları doğru yazdı.		
7	Şablonlu kalıpta bulunması gereken işaretleri doğru koydu.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

1.4. ELASTİK KUMAŞLAR İÇİN TEMEL KADIN BEDEN KALIBI

Giyim üretiminin ana malzemesi olan kumaşın fiziksel özelliklerinden elastikiyet, giysinin kalıp hazırlama aşamaları ve ölçü hesaplamalarını etkiler. Standart ölçü tablosundan alınan ölçülere bolluk ölçüleri ilave edilmeden önce elastik kumaşlar için temel kadın beden kalıbı çizilir. Kumaşın özelliğine göre temel kalıp üzerinde hesaplanan esneme oranları atılır, gerekiyorsa model uygulama yapılır.

1.4.1. Elastik Kumaşların Tanımı, Özellikleri ve Kullanım Alanları

Elastikiyet; bir dış gücün etkisiyle uzama, kısalma gibi biçim değişikliklerine uğradıktan sonra eski boyuta dönebilme özelliğidir. Örme ve dokuma kumaşlar için önemli bir kullanım kriteridir.

Kumaşlara elastikiyet özelliği kazandıran lif, sentetik liflerden olan elastandır (spandex). Pamuk ve yün gibi doğal liflere ilave edilen elastan lifi, bu liflerden üretilen kumaşlara yüksek esneme özelliği kazandırır.

Örme kumaşlar da üretim yöntemlerinden dolayı yüksek elastikiyet özelliği taşır. Kaşkorse, triko, ribana gibi örme kumaşlar yüksek esneme oranına sahiptir.

Elastik kumaşlar; rahat hareket edebilme, vücudu sarma, giysi formunu koruma ve giyme kolaylığı gibi olanaklar sağlar. Kullanımla oluşabilecek sarkma ve bollaşmayı en aza indirmesi, fazla deformasyon olmadan şekil alabilmesi, giyim ömrünün uzun olması elastik kumaşların talep gören nitelikleridir. Kullanım sırasında kalıcı olmayan biçim ve boyut değişimi bu kumaşa yönelik talebi artırmış, elastik kumaşların kullanım alanlarını yaygınlaştırmıştır. Kullanım alanları; modaya uygun giysiler, çoraplar, mayolar, spor giysiler ve iç çamaşırlarıdır (Görsel 1.3).

Görsel 1.3: Elastik kumaşlardan üretilen kadın üst beden giysileri

1.4.2. Elastik Kumaşlar İçin Beden Ölçü Farklılıkları ve Ölçü Tablosu Hazırlama

Elastik kumaşlardan üretilen giysi kalıpları hazırlanırken ilavesiz vücut ölçülerinden kumaşın esneme oranları çıkarılır. Esneme oranları, firmaların sektörde kullandıkları teknik ve deneyimler göz önünde bulundurularak oluşturulan hesaplama yöntemleriyle elde edilir. Esneme oranları, kalıbı hazırlanacak model ve kumaş özelliği dikkate alınarak hesaplanır (Görsel 1.4).

Esneme paylarının hesaplanması şu şekildedir:

Görsel 1.4: Elastik kumaşlar için temel beden

- Göğüs ölçüsü 88 cm olan 38 beden cansız mankenin beden hattı şeritle belirlenir.
- Kullanılacak yıkanmış kumaş, beden çizgisi hattında esnetilerek mankene sarılır. Esnetilmiş kumaş işaretlenir ve ölçülür.
- Aşağıdaki formüllere göre esneme oranı hesaplanır.

$$\frac{\text{Beden ölçüsü} \not\propto \text{Esnetilmiş kumaş ölçüsü}}{\text{Beden ölçüsü}} \times 100 = \text{Esneme oranı}$$

$$\frac{88 \not\propto 66}{88} \times 100 = 25 \text{ cm (Bütün bedende eksiltilecek esneme oranı \%25'tir.)}$$

$$\frac{88 \not\propto 25}{100} \times 100 = 22 \text{ cm (Bütün bedende eksiltilecek esneme miktarıdır.)}$$

$$\frac{22}{4} = 5{,}5 \text{ cm (¼ Beden Genişliği , temel beden kalıbında uygulanacak esneme payı alma miktarıdır.)}$$

Tablo 1.8: Elastik Kumaşlar İçin Temel Kadın Beden Kalıbı Çiziminde Gerekli Ölçüler

ELASTİK KUMAŞLAR İÇİN TEMEL KADIN BEDEN KALIBI ÖLÇÜLERİ	
Tam Boy	160 cm
Göğüs Çevresi	88 cm
Bel	70 cm
Kalça	94 cm
Koltuk Derinliği	19,3 cm
Arka Uzunluk	40 cm
Kalça Düşüklüğü	59,3 cm
Koltuk Genişliği	9,5 cm
Yaka Açıklığı	7,4 cm
Omuzdan Omuza	37,2 cm

11. UYGULAMA

Elastik Kumaşlar İçin Temel Kadın Beden Kalıbı Çizimi

Bu çalışmada sizden Elastik Kumaşlar İçin Temel Kadın Beden Kalıbı Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.16' dan yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 11. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Silgi
- Cetvel
- Mezura
- Pergel
- Kurşun kalem
- Kırmızı kalem
- Pistole
- Riga
- Eşel

Dikkat Edilecek Noktalar

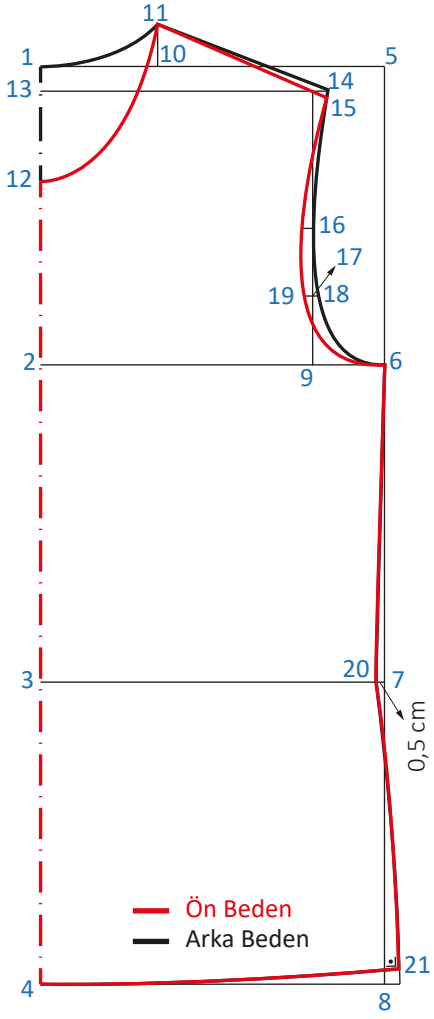
- Kalıpların kopyasını cetvel ve pistole kullanarak alınız.
- Kopya alırken yardımcı çizgileri çizmeyi unutmayınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

Not

Ön ve arka beden aynı kalıp üzerinde çalışılmıştır. Kırmızı renkli yaka oyuntusu, omuz ve kol oyuntusu çizgileri ön bedene aittir. Siyah renkli yaka oyuntusu, omuz ve kol oyuntusu çizgileri arka bedene aittir. Diğer çizgiler ortaktır.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kâğıdınızın sol kenarına dik bir çizgi çiziniz. Başlangıç noktasını belirleyiniz (Şekil 1.16) (1).
- 1 noktasını başlangıç alınız. Aşağı doğru sırasıyla koltuk derinliği, arka uzunluk ve kalça düşüklüğü ölçülerini işaretleyiniz (Tablo 1.8) (2, 3, 4).
- 1, 2, 3 ve 4 noktalarını sağa doğru dik açı uygulayarak uzatınız.
- 1 noktasından sağa doğru ¼ Göğüs Çevresi ölçüsünü işaretleyiniz (5).
- 5 noktasını aşağı doğru dik açıyla uzatınız (6, 7, 8).
- 6 noktasından sola doğru ½ Koltuk Genişliği ölçüsünü işaretleyiniz (9).
- 1 noktasından sağa doğru çizgi üzerinde yaka açıklığı ölçüsünü işaretleyiniz (10).
- 10 noktasından yukarı doğru 2,5 cm işaretleyiniz (11).
- 1 ve 11 noktalarını arka yaka oyuntusu ana hattı olarak çiziniz.
- 1 noktasından aşağı doğru Yaka Açıklığı ölçüsünü işaretleyiniz (12).
- 11 ve 12 noktalarını ön yaka oyuntusu ana hattı olarak çiziniz.

Şekil 1.16: Elastik kumaşlar için temel kadın beden kalıbı

11. UYGULAMA

- 1 noktasından aşağı doğru 1,5 cm işaretleyiniz (Şekil 1.16) (13).
- 13 noktasını sağa doğru dik açı uygulayarak uzatınız.
- 13 noktasından sağa doğru ½ omuzdan omuza ölçüsünü işaretleyiniz (14).
- 11 ve 14 noktalarını arka omuz ana hat çizgisi olarak birleştiriniz.
- 14 noktasından aşağı doğru 0,5 cm işaretleyiniz. 11 noktasını 0,5 cm'lik ölçüyle düz şekilde birleştiriniz. 11-14 arasını ölçünüz. Bu ölçüyü 11 noktasından sağa doğru çizgi üzerine taşıyınız (15).
- 11 ve 15 noktalarını ön omuz ana hat çizgisi olarak birleştiriniz.
- 9 noktasını 13-14 çizgisine kadar yukarı doğru dik açı uygulayarak uzatınız. Bu çizginin ½'sini bulunuz (16).
- 9 ve 16 çizgilerinin ½'sini işaretleyiniz (17).
- 17 noktasından sağa doğru 0,3 cm işaretleyiniz (18).
- 14, 16, 18 ve 6 noktalarını arka kol oyuntusu ana hat çizgisi olarak birleştiriniz.
- 18 noktasından sola doğru 1 cm işaretleyiniz (19).
- 15, 19 ve 6 noktalarını ön kol kavisi ana hat çizgisi olarak birleştiriniz.
- 7 noktasından sola doğru 0,5 cm işaretleyiniz (20).
- 8 noktasından sağa doğru 1 cm işaretleyip bu kısmı 20 noktasıyla hafif bir kalça kavisi görüntüsü vererek birleştiriniz.
- Kalça kavisi ve etek ucuna dik açı uygulayınız. Kalça kavisiyle etek ucunun birleştiği köşe bir miktar yukarı kalkacaktır (21).
- 6, 20 ve 21 noktalarını yan dikiş ana hat çizgisi olarak birleştiriniz.
- 4 ve 21 noktalarını etek ucu çizgisi ana hattı çiziniz.

11. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Elastik kumaşlar için kadın beden kalıbı gerekli ölçülerini doğru aldı.		
3	Uzunluk ölçülerini doğru işaretledi.		
4	Genişlik ölçülerini doğru işaretledi.		
5	Omuzları doğru çizdi.		
6	Yaka oyuntularını doğru çizdi.		
7	Kol oyuntularını doğru çizdi.		
8	Yan dikişleri doğru çizdi.		
9	Ana hatları tamamladı.		
10	½ beden ölçüsünü kontrol etti.		
11	Temiz ve özenli çalıştı.		
12	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

1.4.3. Elastik Kumaşlar İçin Temel Beden Kalıbından Esneme Paylarının Alınması

Esneme payları alınırken bolluk ilavesiz temel beden kalıbı çalışılır. Bir sonraki aşamada kumaşın esneme oranı hesaplanır. Esneme miktarına göre temel bedende daraltma yapılacaksa veya farklı bir model çalışılacaksa model uygulama yapılır (Görsel 1.5).

12. UYGULAMA

Elastik Kumaşlar İçin Temel Beden Kalıbından Esneme Paylarının Alınması ve Kadın Atlet Model Uygulaması

Bu çalışmada sizden Elastik Kumaşlar İçin Temel Kadın Beden Kalıbından Esneme Paylarının Alınması ve Atlet Model Uygulaması işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.17'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 12. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

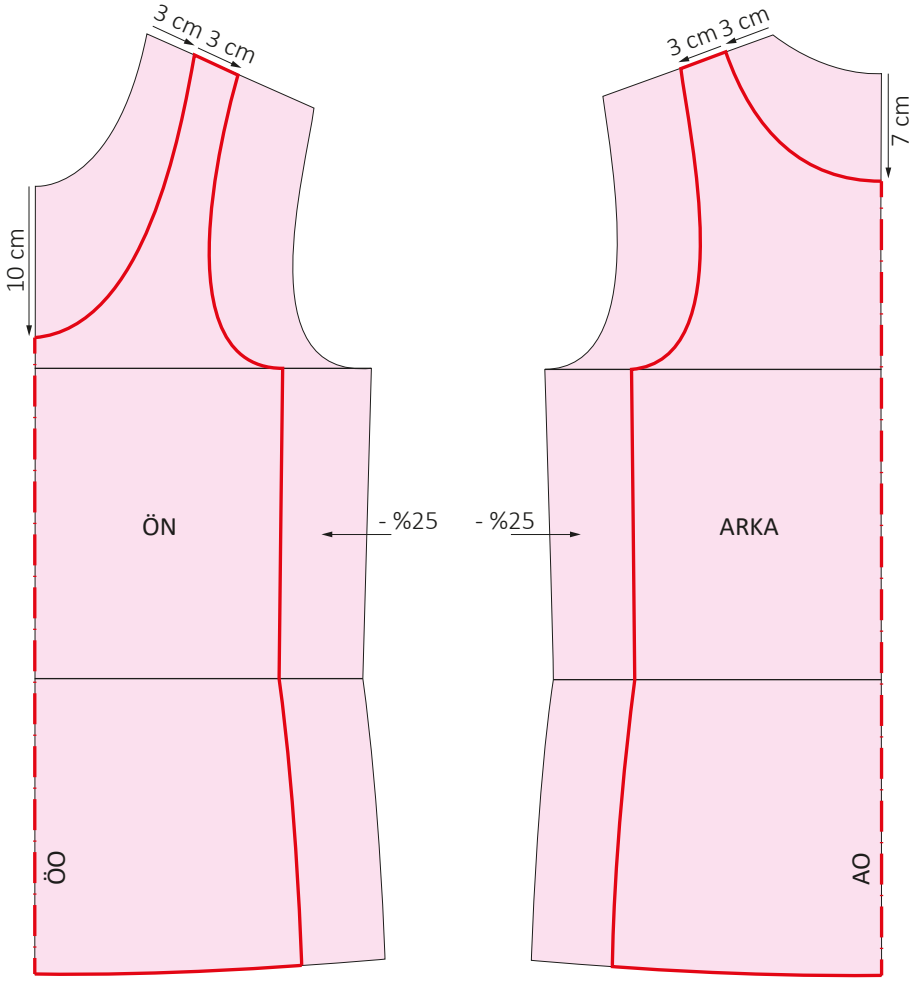
- Kâğıt
- Silgi
- Cetvel
- Mezura
- Riga
- Kurşun kalem
- Kırmızı kalem
- Pelür kâğıdı
- Pistole

Dikkat Edilecek Noktalar

- Elastik kumaşın tüm bedende hesaplanan esneme oranını, ¼ beden kalıbı çalışıldığı için dörde bölerek alınız.
- Bu modelde kaşkorse kumaş kullanılmış ve esneme oranı buna göre hesaplanmıştır. Esneme oranını hesaplarken kumaş türüne dikkat ediniz.

Görsel 1.5: Model uygulanan kadın atlet

Şekil 1.17: Elastik kumaşlar için temel beden kalıbından esneme paylarını alma ve kadın atlet örneği

12. UYGULAMA

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Elastik kumaşlar için ön ve arka temel beden kopyasını alınız. Ön ve arka ortası çizgilerini, kâğıdın alt ve üst kenarına uygulayacağınız dik açıya göre yan yana yapıştırınız (Şekil 1.17).
- Hesapladığınız esneme payının ¼'ü olan 5,5 cm'yi yan dikişler ve kol oyuntularından içeri doğru ölçünüz. Temel bedeni daraltınız.
- Model özelliği olarak ön yaka oyuntusunu 10 cm, arka yaka oyuntusunu 7 cm düşürünüz.
- Ön ve arka yaka oyuntularını omuzlara doğru 3 cm genişletiniz.
- Askı genişliklerini 3 cm ölçünüz.
- Yaka, kol oyuntuları ve yan dikişleri ana hat çizgisi olarak çiziniz.

12. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Esneme payı oranlarını doğru hesapladı.		
3	Elastik kumaşlar için kadın beden kalıbı kopyalarını doğru aldı.		
4	Elastik kumaşlar için kadın beden kalıbı kopyalarını doğru yapıştırdı.		
5	Esneme payı miktarlarını doğru işaretledi.		
6	Yaka oyuntularını doğru çizdi.		
7	Kol oyuntularını doğru çizdi.		
8	Yan dikişleri doğru çizdi.		
9	Ana hatları tamamladı.		
10	½ Beden Genişliği ölçüsünü kontrol etti.		
11	Temiz ve özenli çalıştı.		
12	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

1.4.4. Elastik Kumaşlar İçin Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Hazırlama

Elastik kumaşlarda temel kol kalıbı, penssiz temel beden kol kalıbı gibi çalışılır. Ölçüler, kumaşın esmene oranına göre farklılık gösterebilir. Elastik kumaşlar için temel kol kalıbı çiziminde gerekli olan kol oyuntu yüksekliği ve kol oyuntu çevresi ölçüleri, temel kadın beden kol kalıbında olduğu gibi elastik kumaşlar için de temel beden kalıbı kol oyuntuları üzerinden ölçülür. Gerekli diğer ölçüler, standart ölçü tablosundan ve bolluk ilavesiz olarak alınır.

13. UYGULAMA

Elastik Kumaşlar İçin Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Çizimi

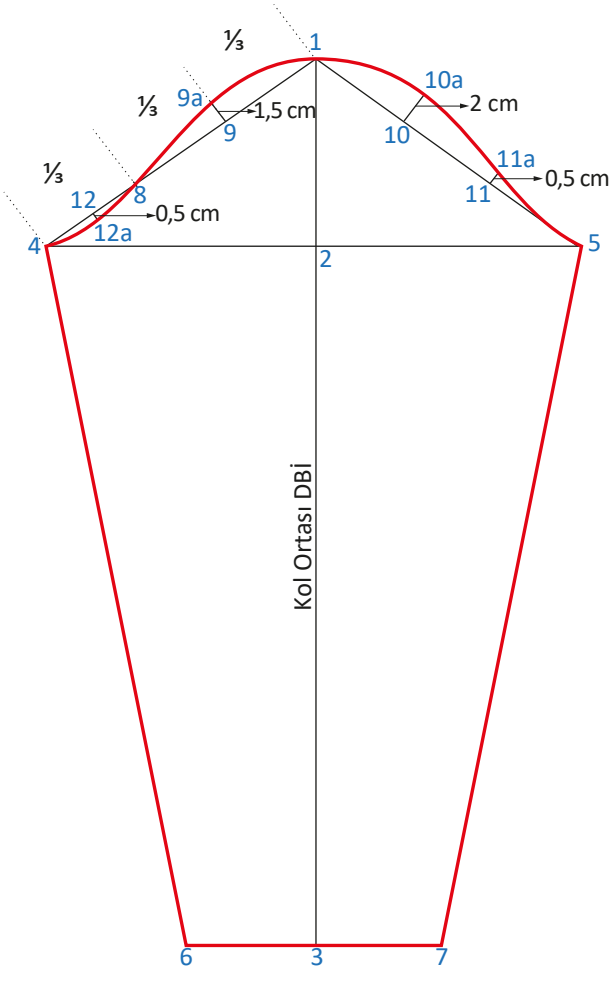
Bu çalışmada sizden Elastik Kumaşlar İçin Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.18'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 13. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kurşun kalem
- Cetvel
- Pistole
- Eşel
- Silgi
- Kırmızı kalem
- Mezura
- Riga

Tablo 1.9: Elastik Kumaşlar İçin Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Çiziminde Gerekli Ölçüler

ELASTİK KUMAŞLAR İÇİN TEMEL KADIN BEDEN KOL KALIBI ÖLÇÜLERİ	
Kol Oyuntu Yüksekliği	36 cm
Kol Oyuntu Çevresi	41 cm
Kol Boyu	56,5 cm
Bilek Genişliği	16 cm

Şekil 1.18: Elastik kumaşlar için temel beden kol kalıbı

13. UYGULAMA

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Elastik kumaşlar için temel kadın beden kol kalıbı çiziminde Tablo 1.9'da verilen ölçüleri kullanınız.
- Kâğıdınızın ortasına dik bir çizgi çiziniz. Başlangıç noktasını belirleyiniz (Şekil 1.18) (1).
- 1 noktasından aşağı doğru sırasıyla ⅓ Kol Oyuntu Yüksekliği ve Kol Boyu ölçülerini işaretleyiniz (2, 3).
- 2 ve 3 noktalarını sağa ve sola doğru dik açı uygulayarak uzatınız.
- 1 noktası merkez olmak üzere ½ kol oyuntu çevresi ölçüsünü 2 noktasından geçen yatay çizgi üzerinde sağa ve sola doğru işaretleyiniz (4, 5). 1, 4 ve 1, 5 noktalarını cetvelle birleştiriniz.
- 3 noktasının sağına ve soluna doğru ½ Bilek Genişliği ölçüsünü işaretleyiniz (6, 7).
- 4, 6 ve 5, 7 noktalarını kol alt dikişi ana hat çizgisi olarak birleştiriniz.
- 1, 4 ve 1, 5 noktaları arasını üçer eşit parçaya bölünüz (8, 9, 10, 11).
- 4 ve 8 arasının ½'sini bulunuz (12).
- 12 noktasından aşağı doğru 0,5 cm (12a), 9 noktasından yukarı doğru 1,5 cm (9a), 10 noktasından yukarı doğru 2 cm (10a), 11 noktasından yukarı doğru 0,5 cm (11a) işaretleyiniz.
- 4, 12a, 8, 9a, 1, 10a, 11a ve 5 noktalarını kol kavisi görüntüsü vererek ana hat çizgisi olarak çiziniz.
- 6 ve 7 noktalarını kol ağzı ana hat çizgisi olarak tamamlayınız.

13. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Elastik kumaşlarda kol kalıbı için gerekli ölçüler tablosunu hazırladı.		
3	Uzunluk ölçülerini doğru işaretledi.		
4	Genişlik ölçülerini doğru işaretledi.		
5	Üst kol kavisini doğru çizdi.		
6	Kol ağzını doğru çizdi.		
7	Kol alt dikişi hattını doğru çizdi.		
8	Ana hatları tamamladı.		
9	Temiz ve özenli çalıştı.		
10	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

1.4.5. Elastik Kumaşlar İçin Temel Kadın Beden Kalıbı Şablonu Hazırlama

Elastik kumaşlarda kalıp şablon payları, birleştirme dikişleri ve kenar temizleme işlemlerinde kullanılacak makine özelliğine göre değişebilir. Elastik kumaşlarda birleştirme dikişleri overlok makinesinde yapıldığından kalıpların şablonu hazırlanırken dikiş payları 0,7-0,8 cm olarak verilir.

14. UYGULAMA

Elastik Kumaşlar İçin Temel Kadın Beden Kalıbı ve Atlet Şablonu Çizimi

Bu çalışmada sizden Elastik Kumaşlar İçin Temel Kadın Beden Kalıbı ve Atlet Şablonu Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.19, 1.20'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 14. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Mezura
- Gönye
- Pergel
- Eşel
- Pistole
- Riga
- Çizim masası
- Pelür kâğıdı

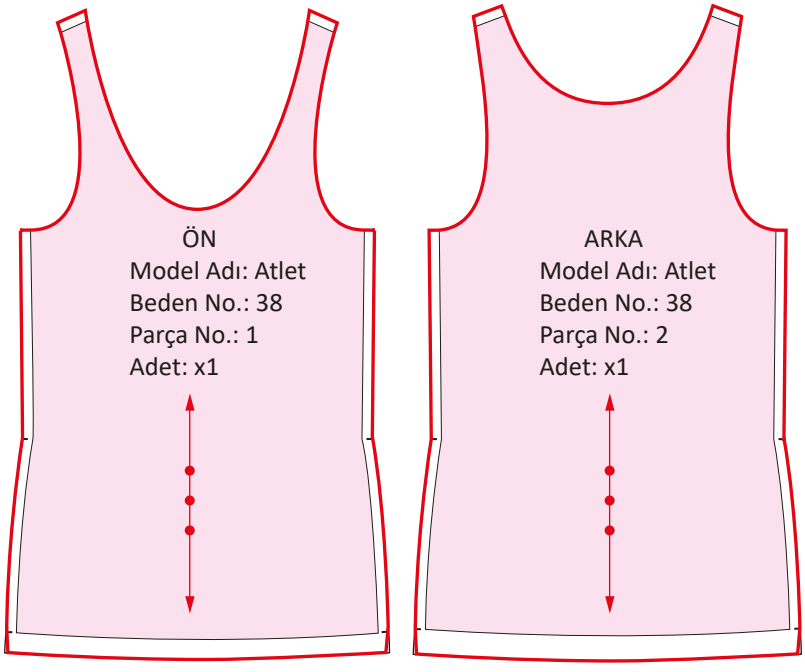

Şekil 1.19: Elastik kumaşlar için temel kadın beden kalıbı şablonu

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Ön ve arka beden kopyalarını bütün olarak alınız. Kopyaları, ön ve arka ortası çizgilerini dik açıya getirerek kâğıda yapıştırınız (Şekil 1.19).
- Yaka oyuntuları, kol oyuntuları, omuzlar ve yan dikişlere 0,8 cm dikiş payı veriniz.
- Etek uçlarına 2,5 cm dikiş payı veriniz.
- Yan dikiş ve etek ucu çizgilerinin kesiştiği noktalardan içeri doğru 0,3 veya 0,5 cm işaretleyip etek ucu ve yan dikişi düzeltiniz.
- Verilen dikiş paylarını ana hat çizgilerine paralel çiziniz.
- Şablon üzerinde olması gereken yazı ve işaretleri şablon kalıbı üzerine geçiriniz.

14. UYGULAMA

Şekil 1.20: Atlet şablonu

Not

Elastik kumaşlar için esneme paylarının alınmasında örneği verilen atlet kalıbı şablonunda süsleme şeritleriyle kenar temizleme yapılacağından kol ve yaka oyuntusuna dikiş payı verilmemiştir. Omuzlar ve yan dikişe 0,8 cm, etek ucuna 2,5 cm pay verilmiştir (Şekil 1.20).

14. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Elastik kumaşlar için kadın beden kalıbı kopyalarını doğru aldı.		
3	Elastik kumaşlar için kadın beden kalıbı kopyalarını doğru yapıştırdı.		
4	Elastik kumaşlar için kadın beden kalıbı dikiş payı miktarını doğru işaretledi.		
5	Atlet kalıbı kopyalarını doğru aldı.		
6	Atlet kalıbı kopyalarını doğru yapıştırdı.		
7	Atlet kalıbı dikiş payı miktarını doğru işaretledi.		
8	Dikiş paylarını temel çizgiye paralel çizdi.		
9	Şablonlu kalıpta bulunması gereken yazıları doğru yazdı.		
10	Şablonlu kalıpta bulunması gereken işaretleri doğru koydu.		
11	Temiz ve özenli çalıştı.		
12	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

1.4.6. Elastik Kumaşlar İçin Temel Kol Şablonu Hazırlama

Elastik kumaşlar için temel kol şablonu hazırlanırken kol kalıbı üzerinden alınacak kopyada kol ortası ve DBİ gösterilir. Kolda birleştirme dikişleri overlok makinesinde yapıldığı için şablon payları 0,7-0,8 cm olarak verilir.

15. UYGULAMA

Elastik Kumaşlar İçin Temel Kol Kalıbı Şablon Çizimi

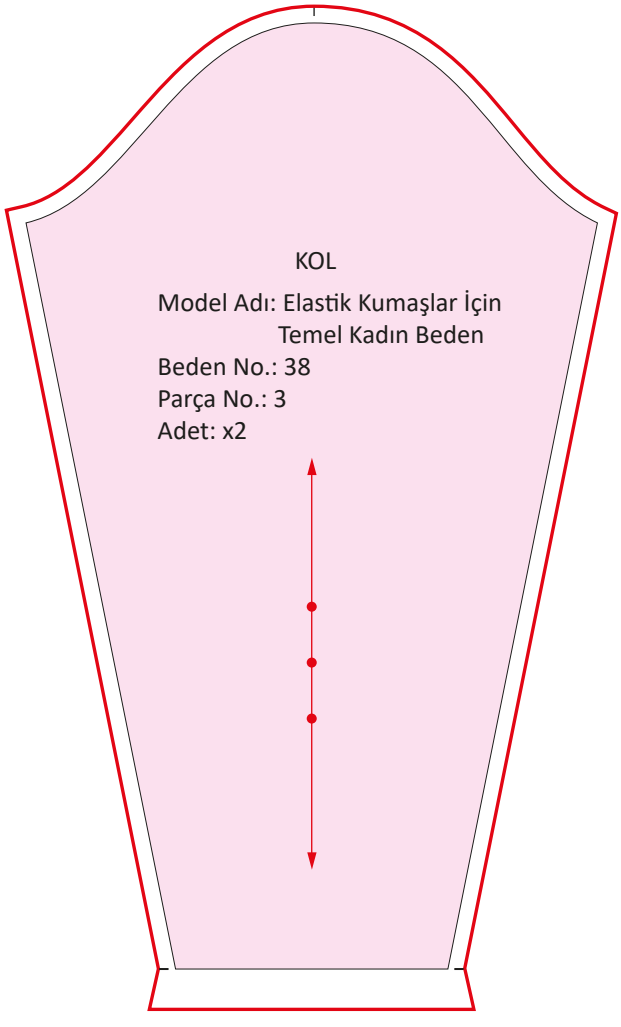
Bu çalışmada sizden Elastik Kumaşlar İçin Temel Kadın Beden Kol Kalıbı Şablon Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.21'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 15. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Silgi
- Kalem
- Pelür kâğıdı
- Gönye
- Cetvel
- Eşel
- Pistole
- Riga
- Yapıştırıcı
- Makas

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Ana hatlar üzerinden temel kol kalıbının kopyasını alınız (Şekil 1.21).
- Kopyayı, kol ortası çizgisi kâğıdın alt veya üst kenarına dik açı olacak şekilde yapıştırınız.
- Kol üst kavisi ve kol yan dikişlerine 0,8 cm, kol ağzına 2,5 cm dikiş payı veriniz.
- Kol ağzı dikiş payındaki üçgen görüntü için kol ağzı çizgisinin yukarı simetrik görüntüsünü kopyalayarak aşağı taşıyınız.
- Şablon paylarını, kalıp kenarlarına paralel çiziniz.
- Şablon üzerinde bulunması gereken düz boy iplik, kol ortası, çıt yerleri, kol başlangıç noktaları vb. yazı ve işaretleri gösteriniz.

Şekil 1.21: Elastik kumaşlar için temel kadın beden kol kalıbı şablonu

15. UYGULAMA

15. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Elastik kumaşlar için kadın beden temel kol kalıbı kopyasını doğru aldı.		
3	Elastik kumaşlar için kadın beden temel kol kalıbı kopyasını doğru yapıştırdı.		
4	Elastik kumaşlar için kadın beden temel kol kalıbı dikiş payı miktarını doğru işaretledi.		
5	Elastik kumaşlar için kadın beden temel kol kalıbı dikiş paylarını temel çizgiye paralel çizdi.		
6	Şablonlu kalıpta bulunması gereken yazıları doğru yazdı.		
7	Şablonlu kalıpta bulunması gereken işaretleri doğru koydu.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

SIRA SİZDE

Atlet kalıbının ön ve arka şablon kopyalarını alınız. Payları içe katlayıp yapıştırarak birleştiriniz. Elde ettiğiniz minyatür çalışmasının yaka ve kol oyuntularına pelür kâğıdına uygun malzemelerle süsleme yapınız.

1.5. PENS KAYDIRMA ÇİZİMLERİ

Giysiyi bedene oturtmak ve vücut formuna uyumlu hâle getirmek için kumaş fazlalıklarının içeri alınarak belirli bir noktadan sıfırlanacak şekilde dikilmesine **pens** denir. Pens uygulamaları, giyside oluşan bollukların giderilmesinin yanı sıra tasarım özelliği olarak da yapılabilir.

Pens kaydırma çizimleri; pensli temel kalıplar üzerinde bulunan penslerin tasarımı yapılan giysi görseline uygun olarak yerinin değiştirilmesi, açılması ve son adımda kısaltılması işlemlerini kapsar.

1.5.1. Ön Bedende Pens Kaydırma Çizimi

Üst bedende en geniş ölçü göğüs çevresi olduğundan giysinin göğse oturtulması göğüs pensiyle mümkündür. Göğüs pensi, ön bedendeki sekiz noktaya kaydırılır. Göğüs pensindeki fazlalık bu penslere yönlendirilir ve istenen model özelliği elde edilir. Bel ölçüsü, yukarıda ve aşağıda iki geniş ölçü olan göğüs ve kalça ölçüleri arasında kalır. Belde oluşan bu ölçü fazlalığı bel pensiyle atılır.

15. UYGULAMA

Ön Bedende Pens Kaydırma Çizim İşlemleri

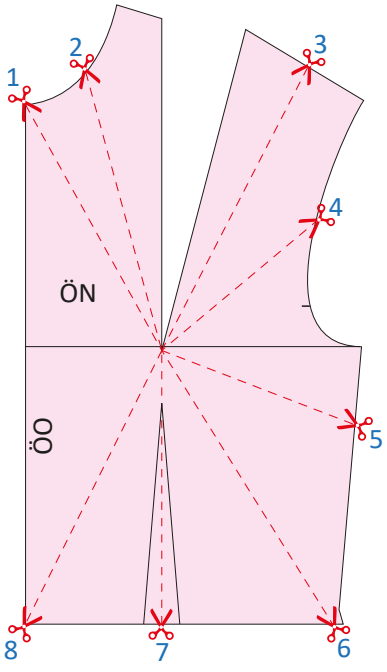
Bu çalışmada sizden Ön Bedende Pens Kaydırma Çizimleri işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.22'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 16. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

• Kâğıt • Kalem • Silgi • Cetvel • Mezura • Makas • Yapıştırıcı • Pelür kâğıdı

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Ön bedenin bele kadar olan kopyasını alınız (Şekil 1.22).
- Yaka oyuntusu ve ön ortasının kesiştiği noktayla göğüs pensi ucunu birleştiriniz (1).
- Yaka oyuntusunun ½'sini işaretleyiniz ve bu noktayla göğüs pensi ucunu birleştiriniz (2).
- Göğüs pensinin sağ tarafındaki omuz mesafesinin ½'sini işaretleyiniz, bu noktayı göğüs pensi ucuyla birleştiriniz (3).
- Kol oyuntusunun ½'sini işaretleyiniz, bu noktayla göğüs pensi ucunu düz çizgiyle birleştiriniz (4).
- Yan dikişten aşağı doğru 5 cm ininiz, bu noktayı göğüs pensi ucuyla birleştiriniz (5).
- Bel ve yan dikiş çizgisinin kesiştiği noktayı göğüs pensi ucuyla birleştiriniz (6).
- Bel pensi genişliğinin ½'sini işaretleyerek bu noktayla göğüs pensi ucunu birleştiriniz (7).
- Bel hattı ve ön ortasının kesiştiği noktayla göğüs pensi ucunu birleştiriniz (8).

Şekil 1.22: Ön bedende pens kaydırma yerleri ve yönleri

16. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Temel kadın ön beden kalıbı kopyasını bel hattına kadar doğru aldı.		
3	Temel kadın ön beden kalıbı kopyasını doğru yapıştırdı.		
4	Pens kaydırma yerlerini doğru işaretledi.		
5	Pens kaydırma yönlerini doğru çizdi.		
6	Numaralandırmayı doğru yaptı.		
7	Temiz ve özenli çalıştı.		
8	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

1.5.2. Ön Bedende Pens Kaydırma Açılımları

Yeri tespit edilen yeni pens, göğüs pensine kadar kesilir. Göğüs pensi kapatılır. Böylece pens açıklığı oluşur. Giysi üretimi esnasında penslerin dikilmesiyle hem göğüs pensindeki fazlalık atılarak giysinin bedene oturması sağlanır hem de istenen model özelliği elde edilir.

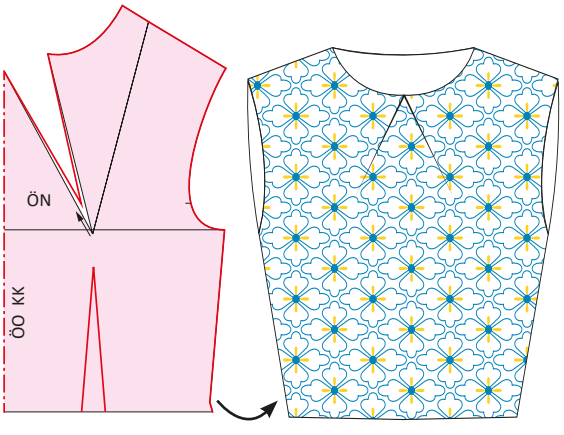
17. UYGULAMA

Ön Bedende Pens Kaydırma Açılımı İşlemleri

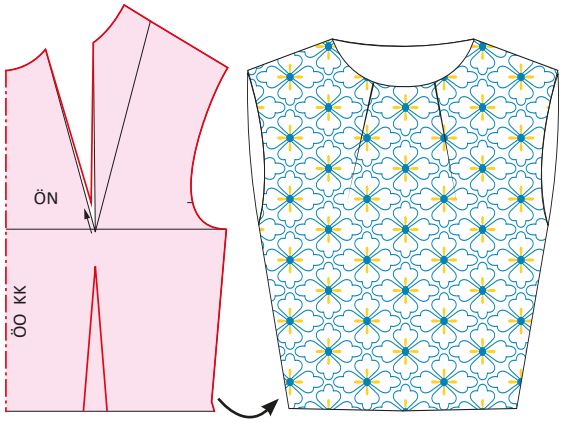
Bu çalışmada sizden Ön Bedende Pens Kaydırma Açılımı İşlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.23, 1.24, 1.25, 1.26, 1.27, 1.28, 1.29, 1.30'dan yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 17. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

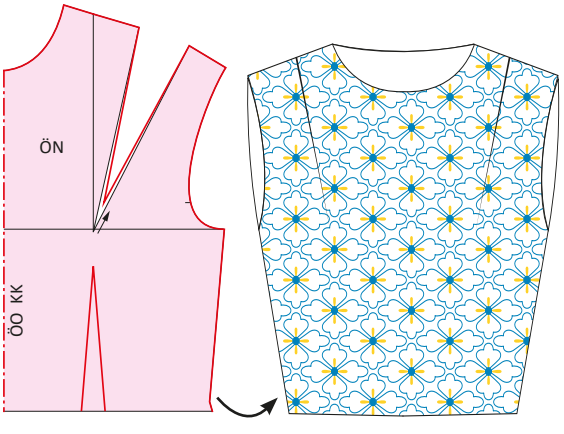
- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Mezura
- Makas
- Pelür kâğıdı
- Yapıştırıcı

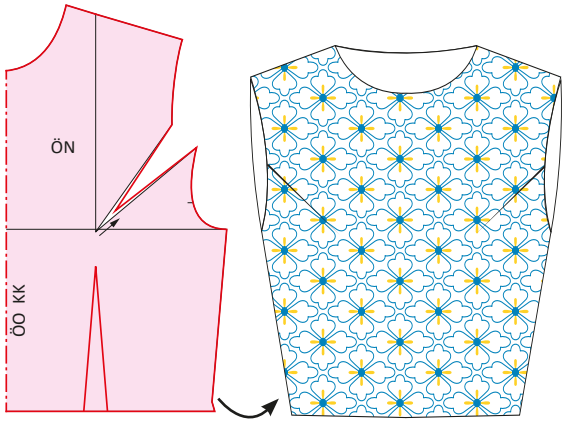
Şekil 1.23: Göğüs pensini yaka köşesine kaydırma

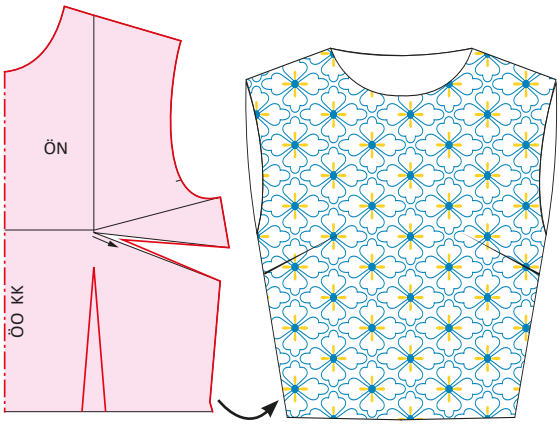
Şekil 1.24: Göğüs pensini yaka oyuntusuna kaydırma

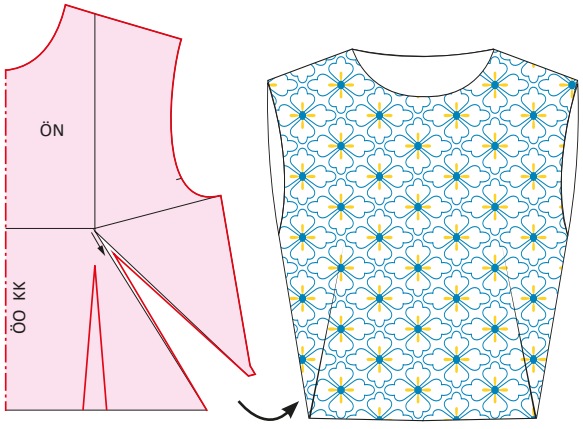
Şekil 1.25: Göğüs pensini omuza kaydırma

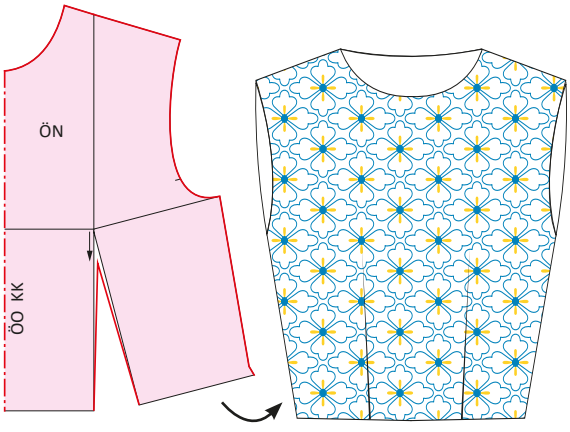
Şekil 1.26: Göğüs pensini kol oyuntusuna kaydırma

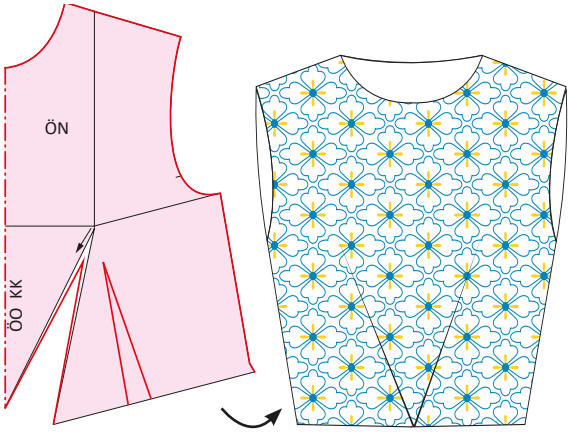
Şekil 1.27: Göğüs pensini yan dikişe kaydırma

Şekil 1.28: Göğüs pensini yan dikiş bel çıtına kaydırma

Şekil 1.29: Göğüs pensini bel pensine kaydırma

Şekil 1.30: Göğüs pensini ön ortası bel çıtına kaydırma

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Her bir pens kaydırma işlemi için 8 adet ön beden kopyasını, göğüs ve bel penslerini göstererek bele kadar pelür kâğıdına alınız ve kopyaların her birini kesiniz.
- Çizim işlemini, her bir beden kopyasına Şekil 1.22'de gösterilen numara sırasıyla yapınız (Bir beden kopyasında bir çizgi olacaktır.).
- Bu çizgileri, makas işaretli yerden göğüs pensi ucuna kadar çıtlatınız.
- Göğüs pensini kapatınız. Çıtlattığınız yerde açılma olacaktır.
- Göğüs pensini bel pensine kaydırırken bel pensini oyunuz.
- Pens kaydırma işlemi yaptığınız her bir parçayı, ön ortalarını dik açıya getirerek ve yeni pens açıklığına dikkat ederek kâğıda yapıştırınız.
- Pens uçlarından 3 cm içeri girerek pens boylarını kısaltınız.
- Bu noktaları pens kenarlarıyla birleştirerek yeni pensleri çiziniz.
- Bu işlemi her pens yeri için tekrarlayınız (Şekil 1.23, 1.24, 1.25, 1.26, 1.27, 1.28, 1.29, 1.30).

17. UYGULAMA

17. KONTROL LİSTESİ			
	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Temel kadın ön beden kalıbı kopyalarını bel hattına kadar doğru aldı.		
3	Pens yerlerini doğru çizdi.		
4	Göğüs pensini yaka köşesine kaydırma işlemini tekniğe uygun yaptı.		
5	Göğüs pensini yaka oyuntusuna kaydırma işlemini tekniğe uygun yaptı.		
6	Göğüs pensini omuza kaydırma işlemini tekniğe uygun yaptı.		
7	Göğüs pensini kol oyuntusuna kaydırma işlemini tekniğe uygun yaptı.		
8	Göğüs pensini yan dikişe kaydırma işlemini tekniğe uygun yaptı.		
9	Göğüs pensini yan dikiş bel çıtına kaydırma işlemini tekniğe uygun yaptı.		
10	Göğüs pensini bel pensine kaydırma işlemini tekniğe uygun yaptı.		
11	Göğüs pensini ön ortası bel çıtına kaydırma işlemini tekniğe uygun yaptı.		
12	Pens boylarını tekniğe uygun kısalttı.		
13	Ana hatları doğru çizdi.		
14	Temiz ve özenli çalıştı.		
15	Çalışmasını zamanında tamamladı.		
HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.			

SIRA SİZDE

Göğüs pensini, ön bedende verilen 8 kaydırma dışında tespit ettiğiniz iki noktaya kaydırınız. Pens kaydırma işlemi sonucunda ortaya çıkan model görselini çiziniz.

1.5.3. Arka Bedende Pens Kaydırma Çizimi

Arka beden, ön bedene göre daha düzdür. Bu nedenle omuz pensinin kaydırılabileceği alanlar kısıtlı, pens genişliği azdır. Omuz pensi, arka bedende üç noktaya kaydırılır. Omuz pensindeki fazlalık bu penslere yönlendirilir ve istenen model özelliği elde edilir (Şekil 1.31).

18. UYGULAMA

Arka Bedende Pens Kaydırma Çizimi İşlemleri

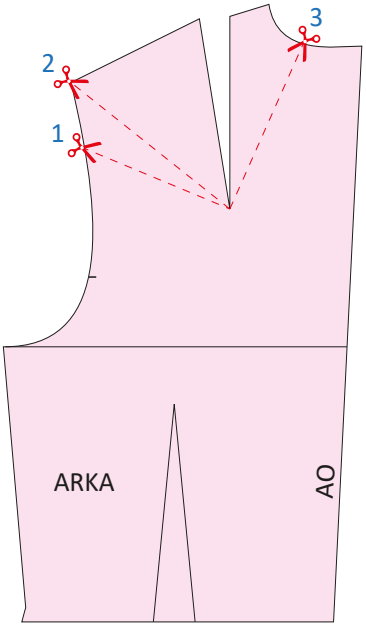
Bu çalışmada sizden Arka Bedende Pens Kaydırma Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.31' den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 18. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Mezura
- Makas
- Pelür kâğıdı
- Yapıştırıcı

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Arka bedenin bele kadar olan kopyasını alınız. Omuz pensini gösteriniz (Şekil 1.31).
- Kol oyuntusu üzerinde omuz ucundan aşağı 5 cm (Bu ölçü değişebilir.) işaretleyerek bu noktayı omuz pensinin ucuyla birleştiriniz (1).
- Omuz ve kol oyuntusunun kesiştiği noktayla omuz pensinin ucunu birleştiriniz (2).
- Arka yaka oyuntusunun ½'sini işaretleyiniz ve bu noktayla omuz pensinin ucunu birleştiriniz (3).

Şekil 1.31: Arka bedende pens kaydırma yerleri ve yönleri

18. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Temel kadın arka beden kalıbı kopyasını bel hattına kadar doğru aldı.		
3	Temel kadın arka beden kalıbı kopyasını doğru yapıştırdı.		
4	Pens kaydırma yerlerini doğru işaretledi.		
5	Pens kaydırma yönlerini doğru çizdi.		
6	Numaralandırmayı doğru yaptı.		
7	Temiz ve özenli çalıştı.		
8	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

1.5.4. Arka Bedende Pens Kaydırma Açılımları

Arka bedende sırt formunun kavisli yapısı ve omuz eğiminden kaynaklanan fazlalık omuz pensinden atılarak giysinin vücuda oturması sağlanır. Pens açıklıkları dikilmeyip buradaki fazlalık küçük pili, drape yapmak için kullanılabilir.

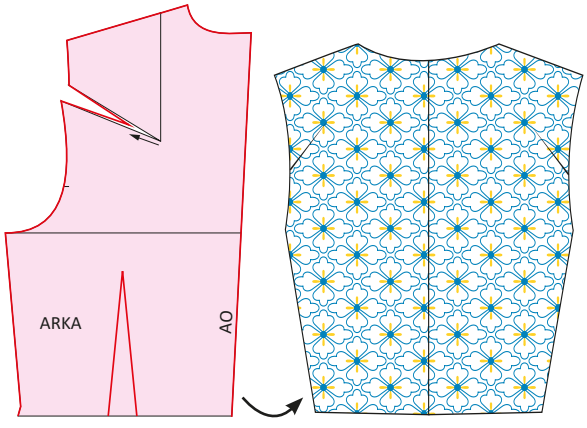
19. UYGULAMA

Arka Bedende Pens Kaydırma Açılımı İşlemleri

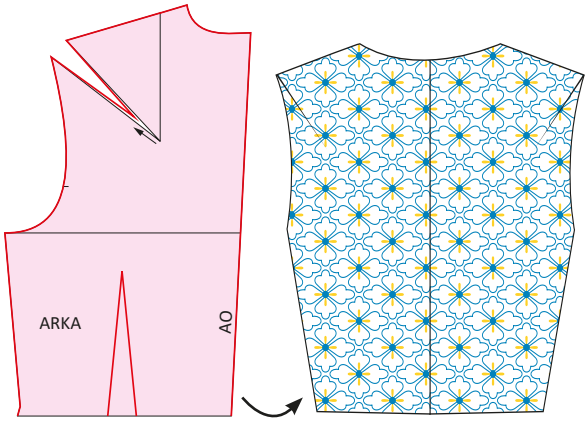
Bu çalışmada sizden Arka Bedende Pens Kaydırma Açılımı İşlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.32, 1.33, 1.34'ten yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 19. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

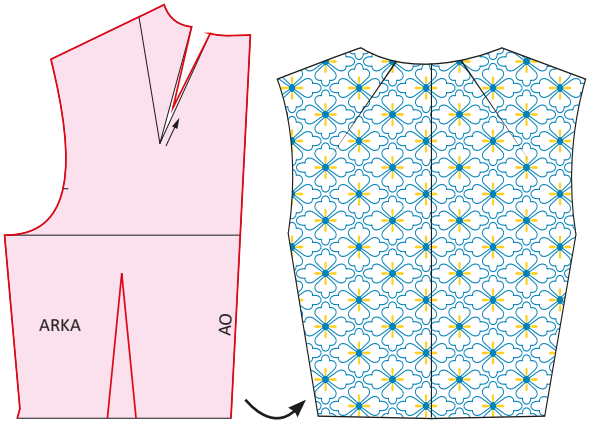
- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Mezura
- Makas
- Pelür kâğıdı
- Yapıştırıcı

Şekil 1.32: Arka omuz pensini kol oyuntusuna kaydırma

Şekil 1.33: Arka omuz pensini omuz kol oyuntusu köşesine kaydırma

Şekil 1.34: Arka omuz pensini yaka oyuntusuna kaydırma

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Pens kaydırma işlemleri için bel hattına kadar 3 adet arka beden kopyasını pelür kâğıdına alınız, omuz pensini gösteriniz. Kopyaları kesiniz (Şekil 1.32, 1.33, 1.34).
- Çizim işlemini, her bir beden kopyası için bir önceki çizim olan Şekil 1.31'deki numaralarla gösterildiği gibi sırasıyla yapınız (Bir beden kopyasında bir çizgi olacaktır.).
- Bu çizgileri makas işaretli yerden omuz pensi ucuna kadar kesiniz.
- Omuz pensini kapatınız. Kesilen yerde açılma olacaktır.
- Pens kaydırma işlemi yaptığınız her bir parçayı yeni pens açıklığına dikkat ederek kâğıda yapıştırınız.
- Pens uçlarından 3 cm içeri girerek bu noktaları işaretleyiniz.
- Bu noktaları pens kenarlarıyla birleştirerek pens boylarını kısaltınız.
- Bu işlemi her pens yeri için tekrarlayınız.

19. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Temel kadın arka beden kalıbı kopyalarını bel hattına kadar doğru aldı.		
3	Pens yerlerini doğru çizdi.		
4	Pens yerlerini doğru kesti.		
5	Arka omuz pensini kol oyuntusuna kaydırma işlemini tekniğe uygun yaptı.		
6	Arka omuz pensini omuz kol oyuntusu köşesine kaydırma işlemini tekniğe uygun yaptı.		
7	Arka omuz pensini yaka oyuntusuna kaydırma işlemini tekniğe uygun yaptı.		
8	Pens boylarını tekniğe uygun kısalttı.		
9	Ana hatları doğru çizdi.		
10	Temiz ve özenli çalıştı.		
11	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

1.6. ÖZELLİK GÖSTEREN VÜCUTLAR İÇİN KALIP DÜZELTMELERİ

Hazır giyim sektöründe kalıp hazırlamada kullanılan standart ölçü tablolarında bedenler, kişiye özgü bedensel farklılıklar yerine genel antropometrik vücut oranları ve özelliklerine göre 4-6 cm toleransla homojen gruplara ayrılmıştır. Standart ölçü tabloları, hazır giyimin ölçü konusunda hem uluslararası alanda hem de iç pazarda yaşadığı karmaşayı engeller.

Kişiye özel dikimde kalıplar, kişi üzerinden alınan ölçülerle hazırlanır. Kişiye ait ölçüler, ölçü tablosundaki standart ölçülerden aşırı sapma gösterirse özellik gösteren vücutlardan söz edilir. Özellik gösteren vücutlar için giysi kalıplarında yapılacak düzeltmeler giysi kullanım konforunu artırır.

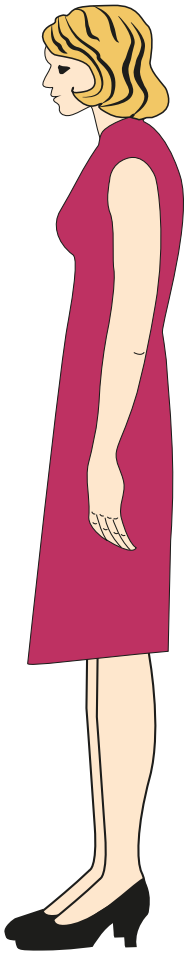
Özellik gösteren kadın vücutları şunlardır:

- Eğik sırtlı
- Çıkıntılı kalçalı
- Büyük göğüslü
- Göbekli

Özellik gösteren bedenlerin ölçüleriyle standart ölçüler arasındaki farklar, kalıp hazırlanırken yapılacak işlemlerle düzeltilerek vücuda uyumlu hâle getirilir. Böylece düzgün formlu, rahat bir giysi elde edilir.

1.6.1. Eğik Sırtlı Vücutlarda Ölçü Alma ve Kalıp Düzeltme

Omurganın öne doğru eğilmesi sonucunda oluşan şekil bozukluğudur. Arka uzunluk ve sırt yüksekliği ölçüleri artar (Görsel 1.6).

Görsel 1.6: Eğik sırtlı vücut yapısı

Ölçü Alma

- Kişinin bel hattı belirlendikten sonra arka uzunluk ölçüsü alınır.
- Tespit edilen arka uzunlukla kalıp arka uzunluğu arasındaki fark, temel arka beden kalıbı üzerinde yapılacak düzeltme işleminde kullanılır (Tablo 1.10).

Tablo 1.10: Eğik Sırtlı Vücutlarda Ölçü Farkları

EĞİK SIRTLI VÜCUTLARDA ÖLÇÜ FARKLARI	
Özellik Gösteren Beden Arka Uzunluğu	43 cm
Temel Beden Kalıp Arka Uzunluğu	40 cm
Arka Uzunluk Farkı	3 cm

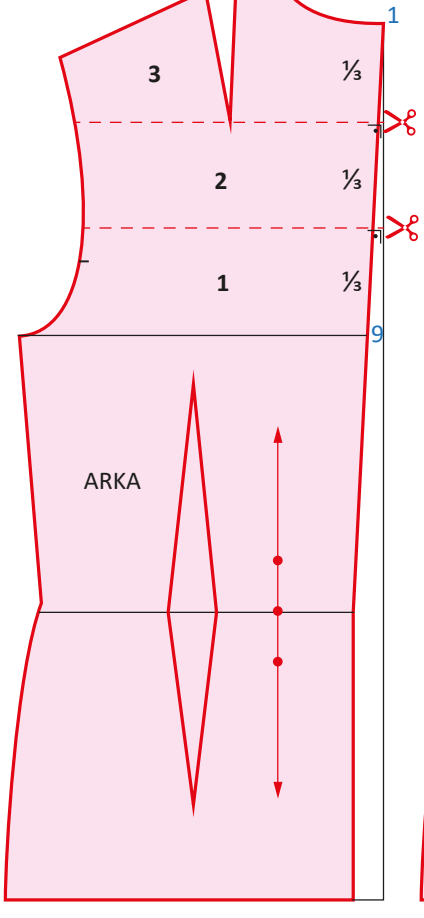
20. UYGULAMA

Eğik Sırtlı Vücutlarda Kalıp Düzeltme İşlemleri

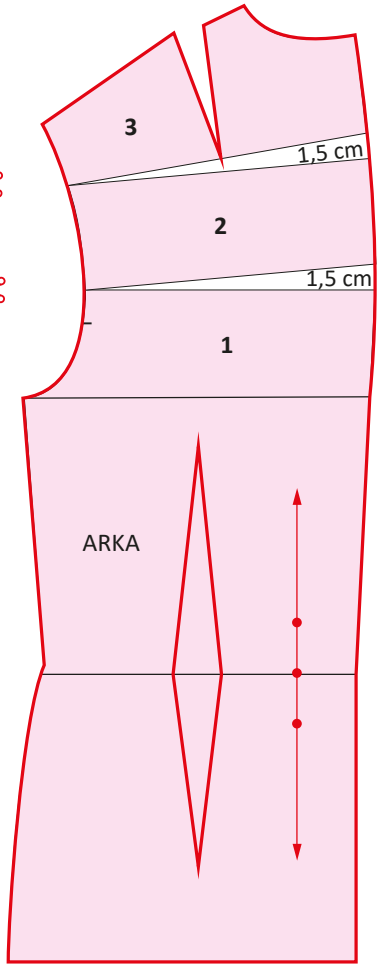
Bu çalışmada sizden Eğik Sırtlı Vücutlarda Kalıp Düzeltme işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.35, 1.36, 1.37'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 20. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

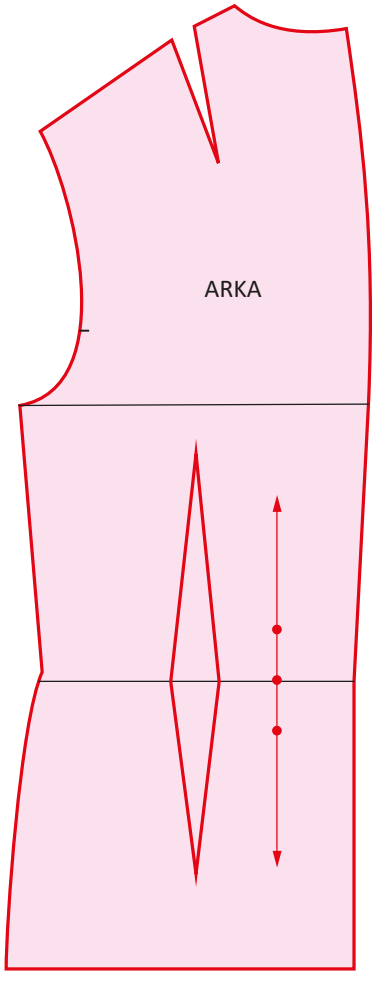
- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Mezura
- Makas
- Pelür kâğıdı
- Yapıştırıcı

Şekil 1.35: Eğik sırtlı vücutlarda kalıp düzeltme 1. aşama

Şekil 1.36: Eğik sırtlı vücutlarda kalıp düzeltme 2. aşama

Şekil 1.37: Eğik sırtlı vücutlarda kalıp düzeltme 3. aşama

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Pensli temel kadın arka beden kalıp kopyasını alınız. Kalıp üzerinde 1 ve 9 noktalarını gösteriniz.
- Arka kol oyuntusundaki pensi kapatıp omuza kaydırınız.
- Kopyayı, düz boy ipliğe dikkat ederek yapıştırınız.
- 1 ve 9 noktaları arasını ölçüp üç eşit parçaya bölecek şekilde işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktaları beden çizgisine paralel, kol oyuntusuna doğru kesik çizgiyle düz olarak uzatınız.
- Beden parçalarını numaralandırınız (Şekil 1.35) (1, 2, 3).
- Kesme yerlerini işaretlediğiniz arka bedenin kopyasını alınız.
- Kesme yerlerini, arka ortasından başlayarak kol oyuntusuna doğru 1 mm kalıncaya kadar kesiniz.
- 38 beden arka uzunluk ölçüsü (40 cm) ile eğik sırtlı vücutlarda arka uzunluk ölçüsü (43 cm) arasındaki farkı (3 cm) bulunuz. Bulduğunuz fark, açma işleminde eşit dağıtılacaktır.
- 1 numaralı parçayı düz boy ipliğe dikkat ederek yapıştırınız (Şekil 1.36).
- 2 numaralı parçayı arka ortasından 1,5 cm açarak yukarı doğru yapıştırınız.
- 3 numaralı parçayı arka ortasından 1,5 cm açarak yukarı doğru yapıştırınız.
- 1 ve 9 noktalarını kavisli bir sırt formu verecek şekilde çiziniz.
- Yapılan açma işlemi sonucunda yaka oyuntusu, omuz ile omuz pensi ve kol oyuntusunda sola doğru kayma olacaktır.
- Düzeltme yaptığınız kalıbın dış hatlardan kopyasını alarak kâğıda yapıştırınız (Şekil 1.37).

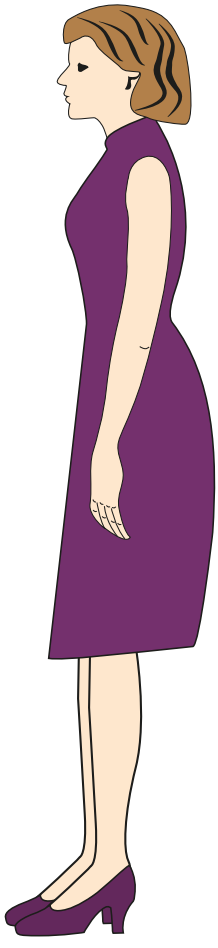
20. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Temel kadın arka beden kalıbı kopyalarını doğru aldı.		
3	Temel kadın arka beden kalıbı kopyasını doğru yapıştırdı.		
4	Eğik sırtlı vücutta arka uzunluk farkını doğru tespit etti.		
5	Arka uzunluk farkı için açma yapılacak yeri arka beden kalıbı üzerinde doğru çizdi.		
6	Açma işlemi için kesimi doğru yaptı.		
7	Beden parçalarını doğru numaralandırdı.		
8	Parçaları tekniğe uygun yapıştırdı.		
9	Arka ortasında kalıp düzeltmeyi tekniğe uygun yaptı.		
10	Ana hatları doğru çizdi.		
11	Temiz ve özenli çalıştı.		
12	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

1.6.2. Çıkıntılı Kalçalı Vücutlarda Ölçü Alma ve Kalıp Düzeltme

Çıkıntılı kalçalı kişilerde diğer vücut ölçüleri ve görünümü normaldir. Kalçanın arkadan çıkıklığı belirgindir. Kalça çevresi ölçüsü geniş ve beden ölçüleriyle orantısızdır. Ön ve arka etek boyları arasında fark oluşur (Görsel 1.7).

Görsel 1.7: Çıkıntılı kalça vücut yapısı

Ölçü Alma

- Mezura veya ekstraforla bel hattı tespit edilir.
- Arka bel hattından itibaren arka etek boyu ölçülür.
- Ön bel hattından itibaren ön etek boyu ölçülür.
- Ön ve arka etek boyu arasındaki ölçü farkı belirlenir (Tablo 1.11).

Tablo 1.11: Çıkıntılı Kalçalı Vücutlarda Ölçü Farkları

ÇIKINTILI KALÇALI VÜCUTLARDA ÖLÇÜ FARKLARI	
Arka Etek Boyu	62 cm
Ön Etek Boyu	60 cm
Ön ve Arka Etek Boyu Ölçüsü Farkı	2 cm

21. UYGULAMA

Çıkıntılı Kalçalı Vücutlarda Kalıp Düzeltme İşlemleri

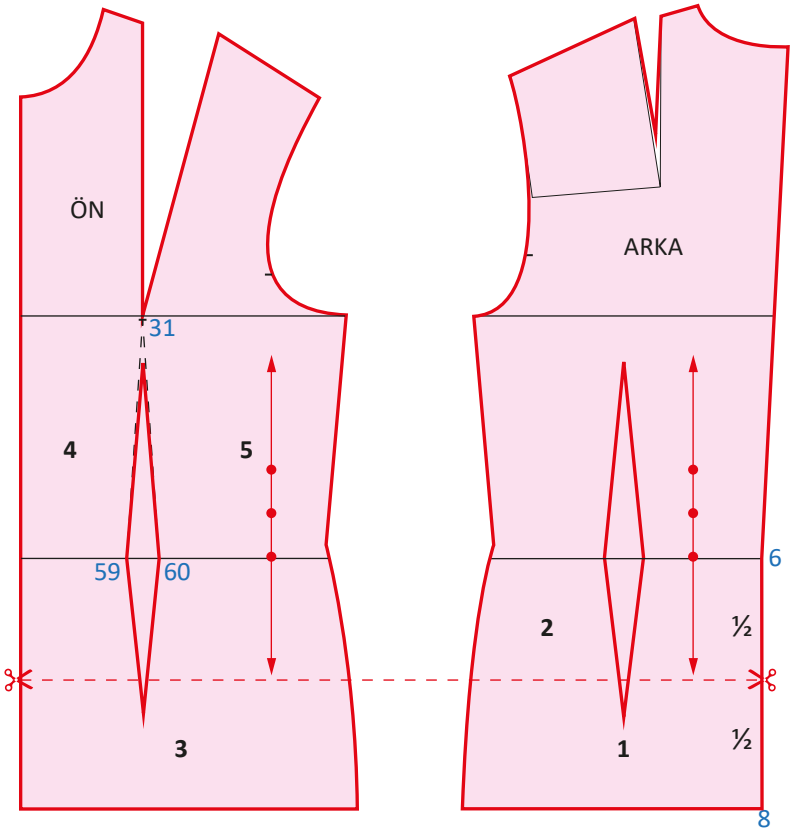
Bu çalışmada sizden Çıkıntılı Kalçalı Vücutlarda Kalıp Düzeltme işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.38, 1.39, 1.40'tan yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 21. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Mezura
- Makas
- Pelür kâğıdı
- Yapıştırıcı

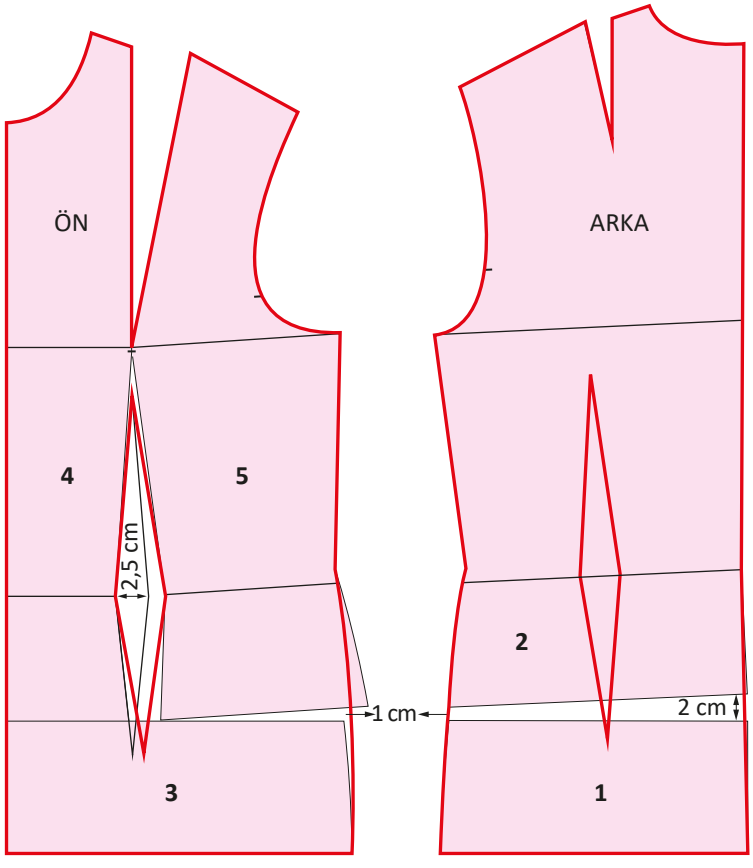
İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Pensli temel kadın ön ve arka beden kalıp kopyalarını alınız. Ön kalıp üzerinde 59, 60 ve 31 noktalarını gösteriniz. Arka kalıp üzerinde 6 ve 8 noktalarını gösteriniz.
- Arka kol oyuntusundaki pensi kapatıp omuza kaydırınız.
- Kopyaları, ön ve arka ortası düz boy iplik olacak şekilde yapıştırınız (Şekil 1.38).
- Arka bedende 6 ve 8 noktaları arasını ölçüp bu ölçünün ½'sini işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktayı ön ortasına kadar bel çizgisine paralel, kesik çizgi şeklinde uzatınız.
- 59, 31 ve 60, 31 noktalarını birleştirip yeni pensi çiziniz.

Şekil 1.38: Çıkıntılı kalçalı vücutlarda kalıp düzeltme 1. aşama

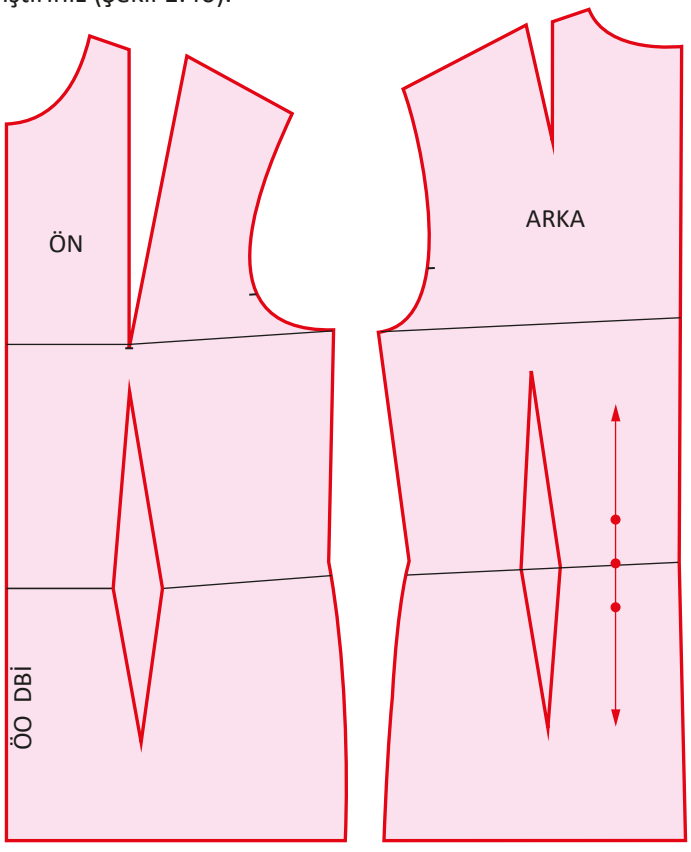
- Beden parçalarını numaralandırınız (1, 2, 3, 4, 5).
- Kesme yerlerini işaretlediğiniz ön ve arka beden kopyalarını alınız.
- Arka bedende 1 ve 2 numaralı parçayı ayırınız.
- Ön bedende yeni bel pensini oyunuz, kesme yerini kalça kavisinden başlayarak ön ortasına kadar kesiniz.
- 38 beden çıkıntılı kalçalı vücut üzerinden yere paralel aldığınız ön etek boyu ölçüsü (60 cm) ile arka etek boyu ölçüsü (62 cm) arasındaki farkı (2 cm) bulunuz. Bulduğunuz fark, arka ortası kalça hattındaki açma işleminde kullanılacaktır.
- 1 numaralı arka parçayı düz boy ipliğe dikkat ederek yapıştırınız (Şekil 1.39).
- 2 numaralı parçayı; arka ortasından 2 cm, yan dikişten 1 cm yukarı doğru açarak yapıştırınız.

Şekil 1.39: Çıkıntılı kalçalı vücutlarda kalıp düzeltme 2. aşama

- 3 numaralı parçayı, ön ortası hattını bozmadan ve arka beden etek ucuyla hizalayarak yapıştırınız.
- 4 numaralı parçayı, ön ortasını bozmadan ve açma yapmadan yapıştırınız.
- 5 numaralı parçayı, kalça kavisi kesme çizgisinde 1 cm açma yaparak yapıştırınız.
- Ön ve arka bel pens boylarını; bel hattından aşağı doğru 12 cm, bel hattından yukarı doğru 15 cm olacak şekilde ön pens kalınlığını düzeltiniz.
- Kalça kavislerini düzelterek çiziniz.
- Yaptığınız açma işlemi sonucunda arka ortası, arka yaka, omuz ve omuz pensi, kol oyuntusu, yan dikişte; ön beden yan dikiş, omuz, göğüs pensi ve kol oyuntusunda kayma olacaktır.

➤ Düzeltme yaptığınız kalıbın dış hatlardan kopyasını alınız, kopyayı düz boy ipliğe dikkat ederek kâğıda yapıştırınız (Şekil 1.40).

Şekil 1.40: Çıkıntılı kalçalı vücutlarda kalıp düzeltme 3. aşama

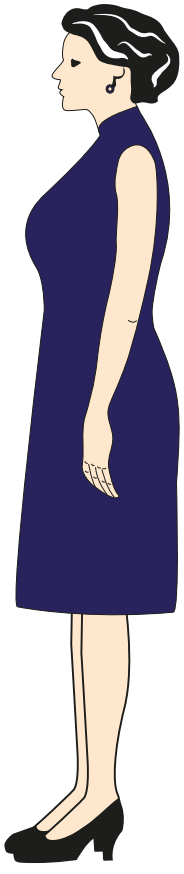
21. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Temel kadın beden kalıbı kopyalarını doğru aldı.		
3	Temel kadın beden kalıbı kopyalarını doğru yapıştırdı.		
4	Çıkıntılı kalçalı vücutta ön ve arka etek boyu ölçü farkını doğru tespit etti.		
5	Açma yapılacak yeri beden kalıbı üzerinde doğru çizdi.		
6	Açma işlemi için kesimi doğru yaptı.		
7	Beden parçalarını doğru numaralandırdı.		
8	Parçaları tekniğe uygun yapıştırdı.		
9	Ön beden kalıp düzeltmeyi tekniğe uygun yaptı.		
10	Arka beden kalıp düzeltmeyi tekniğe uygun yaptı.		
11	Ana hatları doğru çizdi.		
12	Temiz ve özenli çalıştı.		
13	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

1.6.3. Büyük Göğüslü Vücutlarda Ölçü Alma ve Kalıp Düzeltme

Göğüsler daha iri ve belirgindir. Göğüs çevresi ölçüsü geniş, beden ölçüleriyle orantısızdır. Ön uzunluk ve göğüs düşüklüğü ölçülerinde standart ölçülere göre fark görülür (Görsel 1.8).

Görsel 1.8: Büyük göğüslü vücut yapısı

Ölçü Alma

- Bel hattı ekstraforla belirlenir.
- Kişinin Ön Uzunluk ve Göğüs Düşüklüğü ölçüsü bel hattından yukarı doğru belirlenir.
- Temel beden kalıbındaki Ön Uzunluk ve Göğüs Düşüklüğü ölçüsü tespit edilir.
- Temel beden ve düzeltilmesi gereken beden ölçüsü arasındaki fark bulunur (Tablo 1.12).

Tablo 1.12: Büyük Göğüslü Vücutlarda Ölçü Farkları

BÜYÜK GÖĞÜSLÜ VÜCUTLARDA ÖLÇÜ FARKLARI	
Özellik Gösteren Ön Uzunluğu	45,8 cm
38 Temel Beden Kalıbı Ön Uzunluğu	43,8 cm
Ön Uzunluk Farkı	2 cm
Özellik Gösteren Göğüs Düşüklüğü	26,8 cm
38 Temel Beden Kalıbı Göğüs Düşüklüğü	24,8 cm
Göğüs Düşüklüğü Farkı	2 cm

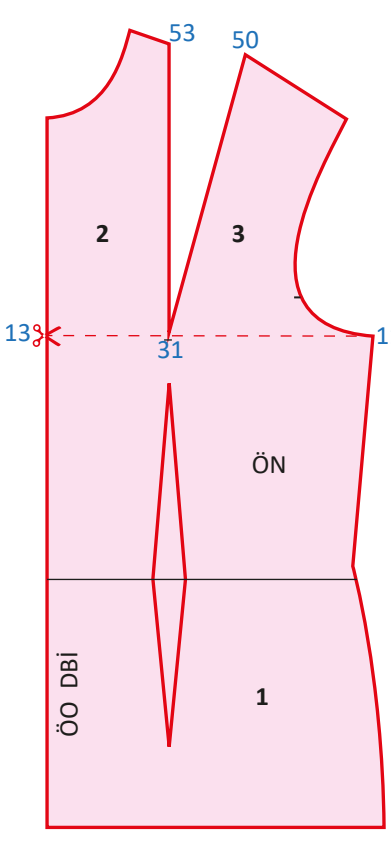
22. UYGULAMA

Büyük Göğüslü Vücutlarda Kalıp Düzeltme İşlemleri

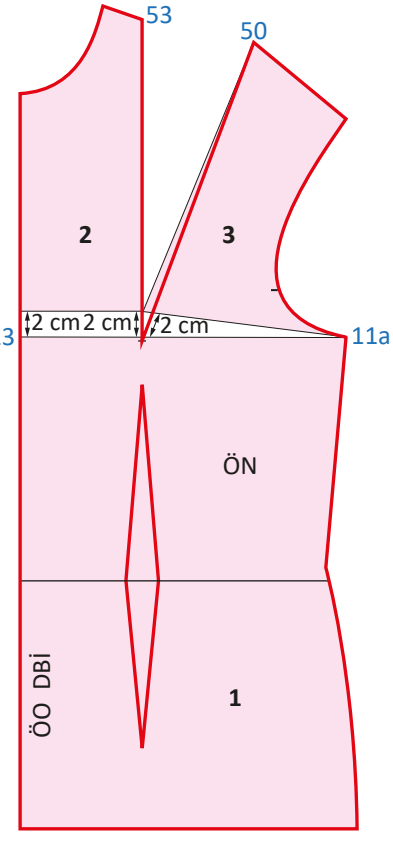
Bu çalışmada sizden Büyük Göğüslü Vücutlarda Kalıp Düzeltme işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.41, 1.42, 1.43' ten yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 22. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

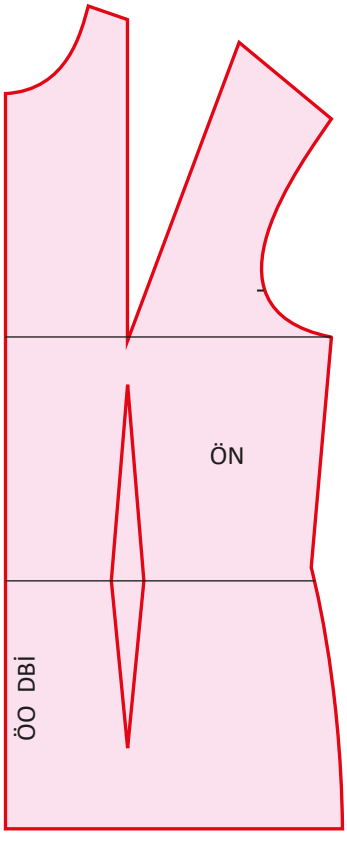
- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Mezura
- Makas
- Pelür kâğıdı
- Yapıştırıcı

Şekil 1.41: Büyük göğüslü vücutlarda kalıp düzeltme 1. aşama

Şekil 1.42: Büyük göğüslü vücutlarda kalıp düzeltme 2. aşama

Şekil 1.43: Büyük göğüslü vücutlarda kalıp düzeltme 3. aşama

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Pensli temel kadın ön beden kalıp kopyasını alınız. Kalıp üzerinde 53, 50, 31, 13 ve 11a noktalarını gösteriniz.
- Kopyayı, ön ortası düz boy iplik olacak şekilde yapıştırınız (Şekil 1.41).
- 13 ve 11a noktaları arasındaki beden çizgisini kesme çizgisi şeklinde çiziniz.
- Beden parçalarını numaralandırınız (1, 2, 3).

- Kesme yerini işaretlediğiniz ön bedenin kopyasını alınız.
- 13 noktasından başlayarak 11a noktasına doğru 1 mm kalıncaya kadar kesiniz.
- 38 beden ön uzunluk ölçüsü (43,8 cm) ile büyük göğüslü vücutlarda ön uzunluk ölçüsü (45,8 cm) arasındaki farkı (2 cm) bulunuz. Açma işlemi için gerekli olan 38 beden göğüs düşüklüğü ölçüsü (24,8 cm) ile büyük göğüslü vücutlarda göğüs düşüklüğü ölçüsü (26,8 cm) arasındaki farkı (2 cm) bulunuz. Ön uzunluk ölçüleri arasında bulduğunuz fark, ön uzunluk açma işleminde; göğüs düşüklüğü ölçüleri arasındaki fark, göğüs pensi düzeltmede kullanılacaktır.
- 1 numaralı parçayı düz boy ipliğe dikkat ederek yapıştırınız (Şekil 1.42).
- 13 noktasından ve göğüs pensinin sol kenarından 2 cm fark kadar yukarı doğru işaretleyiniz. 2 numaralı parçayı, işaretlediğiniz 2cm'lere denk getirerek ve ön ortası hattını bozmadan yapıştırınız.
- Pensin sağ kenarından yukarı doğru 2 cm fark kadar işaretleyiniz. 3 numaralı parçayı, 2 cm'ye denk getirerek ve 11a noktası sabit kalacak şekilde yapıştırınız.
- Ön ortasını tamamlayınız.
- 50, 31 ve 53, 31 noktalarını birleştirerek göğüs pensini düzeltiniz.
- Ön uzunluk ve göğüs pensinin 2 cm farkını kontrol ediniz.
- Yaptığınız açma işlemi sonucunda yaka oyuntusu, omuz, göğüs pensi ve kol oyuntusunda kayma olacaktır.
- Düzeltme yaptığınız kalıbın dış hatlardan kopyasını alarak kâğıda yapıştırınız (Şekil 1.43).

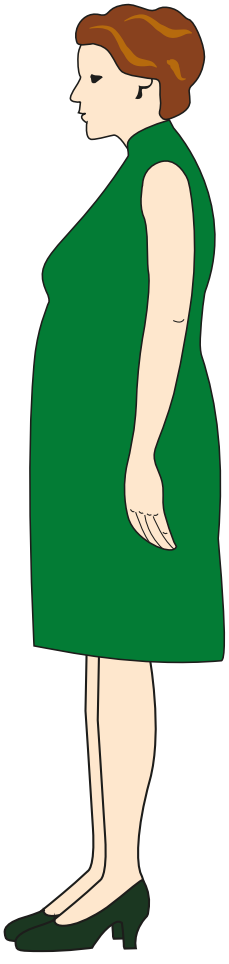
22. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Temel kadın ön beden kalıbı kopyalarını doğru aldı.		
3	Temel kadın ön beden kalıbı kopyasını doğru yapıştırdı.		
4	Büyük göğüslü vücutta ön uzunluk farkını doğru tespit etti.		
5	Büyük göğüslü vücutta göğüs düşüklüğü farkını doğru tespit etti.		
6	Açma yapılacak yeri ön beden kalıbı üzerinde doğru çizdi.		
7	Açma işlemi için kesimi doğru yaptı.		
8	Beden parçalarını doğru numaralandırdı.		
9	Parçaları tekniğe uygun yapıştırdı.		
10	Kalıp düzeltmeyi tekniğe uygun yaptı.		
11	Ana hatları doğru çizdi.		
12	Temiz ve özenli çalıştı.		
13	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

1.6.4. Göbekli Vücutlarda Ölçü Alma ve Kalıp Düzeltme

Göbek dışa çıkıntılıdır. Ön ve arka etek boyları arasında fark oluşur (Görsel 1.9).

Görsel 1.9: Göbekli vücut yapısı

Ölçü Alma

- Mezura veya ekstraforla bel hattı tespit edilir.
- Arka bel hattından itibaren arka etek boyu ölçülür.
- Ön bel hattından itibaren ön etek boyu ölçülür.
- Ön ve arka etek boyu arasındaki ölçü farkı belirlenir (Tablo 1.13).

Tablo 1.13: Göbekli Vücutlarda Ölçü Farkları

GÖBEKLİ VÜCUTLARDA ÖLÇÜ FARKLARI	
Ön Etek Boyu	62 cm
Arka Etek Boyu	60 cm
Ön ve Arka Etek Boyu Ölçüsü Farkı	2 cm

23. UYGULAMA

Göbekli Vücutlarda Kalıp Düzeltme

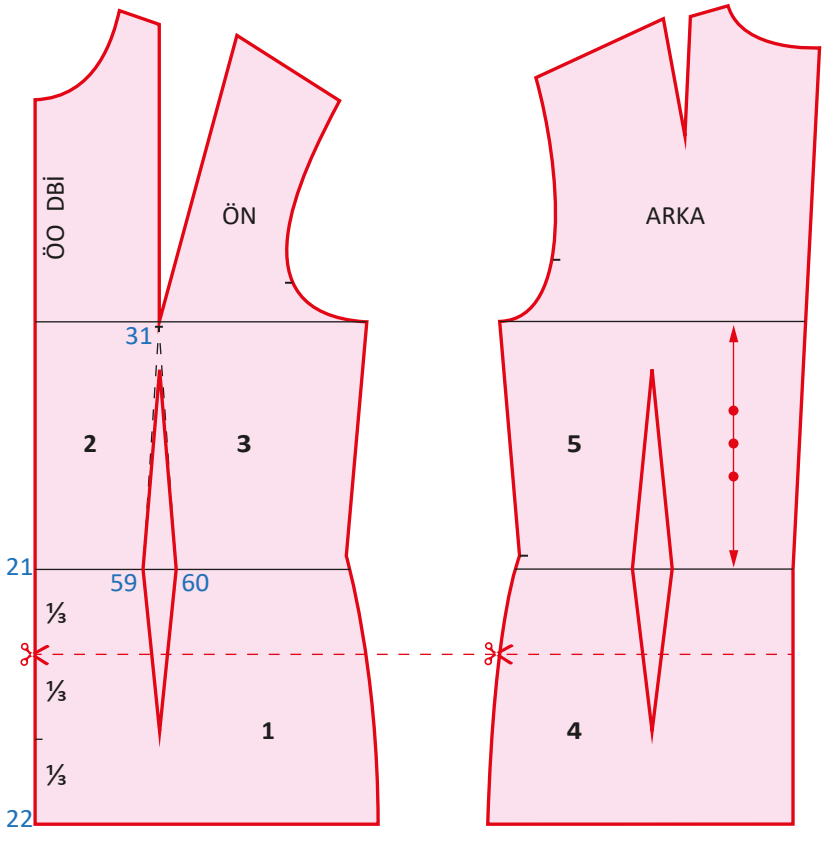
Bu çalışmada sizden Göbekli Vücutlarda Kalıp Düzeltme işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.44, 1.45, 1.46'dan yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 23. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Mezura
- Makas
- Pelür kâğıdı
- Yapıştırıcı

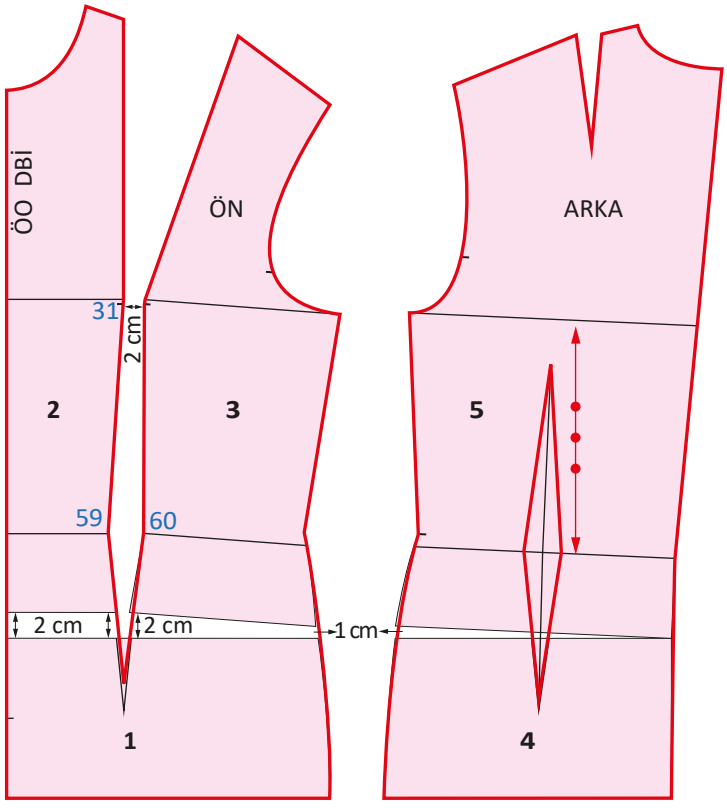
İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Pensli temel kadın ön ve arka beden kalıp kopyalarını alınız. Ön kalıp üzerinde 59, 60, 31, 21 ve 22 noktalarını gösteriniz (Şekil 1.44).
- Arka kol oyuntusundaki pensi kapatıp omuza kaydırınız.
- Kopyaları, ön ve arka ortası düz boy iplik olacak şekilde yapıştırınız.
- Ön bedende 21 ve 22 noktaları arasını ölçüp bu ölçünün ⅓'ünü işaretleyiniz. İlk ⅓ noktasını arka ortasına kadar bel çizgisine paralel, kesik çizgi şeklinde uzatınız.
- 59, 31 ve 60, 31 noktalarını birleştirip yeni pensi çiziniz.
- Beden parçalarını numaralandırınız (1, 2, 3, 4, 5).

Şekil 1.44: Göbekli vücutlarda kalıp düzeltme 1. aşama

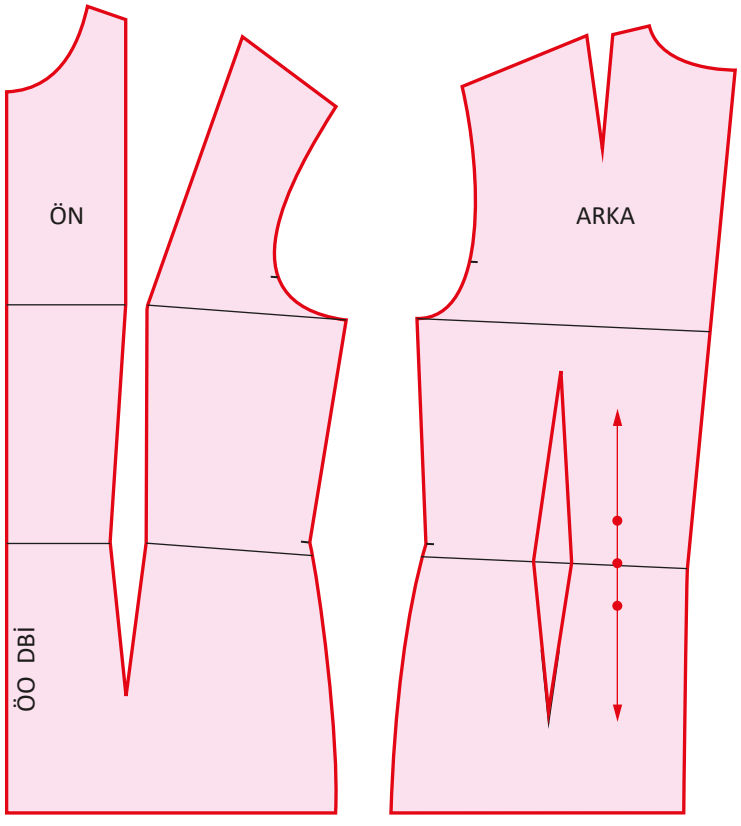
- Kesme yerlerini işaretlediğiniz ön ve arka beden kopyalarını alınız.
- Ön bedende 1, 2 ve 3 numaralı parçaları yeni pens yerini dikkate alarak ayırınız.
- Arka bedende kesme yerini, kalça kavisinden başlayarak arka ortasına 1 mm kalıncaya kadar kesiniz.
- 38 beden çıkıntılı kalçalı vücut üzerinden yere paralel aldığınız ön etek boyu ölçüsü (62 cm) ile arka etek boyu ölçüsü (60 cm) arasındaki farkı (2 cm) bulunuz. Bulduğunuz fark, göbekteki açma işleminde kullanılacaktır.
- 1 numaralı ön parçayı düz boy ipliğe dikkat ederek yapıştırınız (Şekil 1.45).

Şekil 1.45: Göbekli vücutlarda kalıp düzeltme 2. aşama

- 2 numaralı parçayı; ön ortası hattını bozmadan, ön ortasından ve pens kenarından 2 cm açarak yukarı doğru yapıştırınız.
- 3 numaralı parçayı; kesilen hattın bel pensi kenarından yukarı doğru ve 31 noktasından sağa doğru 2 cm, kalça kavisinde bulunan kesikten yukarı doğru 1 cm açarak yapıştırınız.
- 4 numaralı parçayı, 1 numaralı parçanın etek ucuyla hizalayarak yapıştırınız.
- 5 numaralı parçayı, kalça kavisi kesme çizgisinde 1 cm arka ortası hattında sıfırlayarak yapıştırınız.
- Ön ve arka bel pens boylarını bel hattından aşağı doğru 12 cm olacak şekilde düzeltiniz.
- Ön bedende oluşan kupu pistoleyle düzeltiniz.
- Kalça kavislerini düzeltiniz.
- Yaptığınız açma işlemi sonucunda arka ortası, arka yaka, omuz ve omuz pensi, kol oyuntusu, yan dikişte; ön beden yan dikiş, omuz, pensler ve yakada kayma oluşacaktır.

➤ Düzeltme yaptığınız kalıbın dış hatlardan kopyasını alarak kâğıda yapıştırınız (Şekil 1.46).

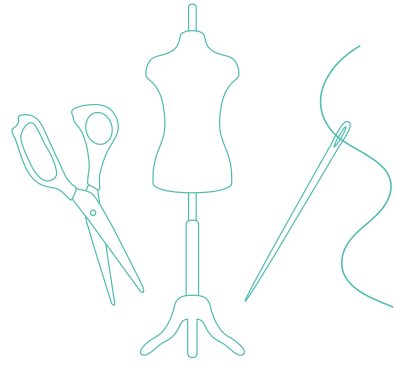
Şekil 1.46: Göbekli vücutlarda kalıp düzeltme 3. aşama

23. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Temel kadın beden kalıbı kopyalarını doğru aldı.		
3	Temel kadın beden kalıbı kopyalarını doğru yapıştırdı.		
4	Göbekli vücutta ön ve arka etek boyu ölçü farkını doğru tespit etti.		
5	Açma yapılacak yeri beden kalıbı üzerinde doğru çizdi.		
6	Açma işlemi için kesimi doğru yaptı.		
7	Beden parçalarını doğru numaralandırdı.		
8	Parçaları tekniğe uygun yapıştırdı.		
9	Ön beden kalıp düzeltmeyi tekniğe uygun yaptı.		
10	Arka beden kalıp düzeltmeyi tekniğe uygun yaptı.		
11	Ana hatları doğru çizdi.		
12	Temiz ve özenli çalıştı.		
13	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

2. ÖĞRENME BİRİMİ

KONULAR

2.1. BLUZ İÇİN GEREKLİ ÖLÇÜLER
2.2. BLUZ KALIBI
2.3. YAKASIZ YAKALAR VE BEDENDEN ÇIKAN YAKALAR
2.4. BEDENDEN ÇIKAN KOLLAR
2.5. MODEL UYGULAMALI BLUZ KALIBI
2.6. YAKASIZ YAKA VE BEDENDEN ÇIKAN YAKA TEKNİK ÇALIŞMALARI
2.7. BEDENDEN ÇIKAN KOL VE MANŞET TEKNİK ÇALIŞMALARI
2.8. BLUZ KESİMİ
2.9. BLUZ DİKİMİNE HAZIRLIK İŞLEMLERİ (PROVA)
2.10. BLUZ DİKİMİ
2.11. BLUZ SON ÜTÜSÜ VE SON KONTROLÜ

TEMEL KAVRAMLAR

- Bluz
- Çizim
- Dikim
- Kalıp
- Kesim
- Kol
- Kontrol
- Manşet
- Overlok
- Ölçü
- Prova
- Yaka

BLUZ DİKİMİ

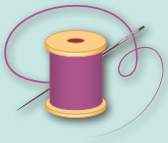
NELER ÖĞRENECEKSİNİZ?

- Bluz için gerekli ölçülerin beden üzerinden alınması
- Bluz kalıbının çizilmesi
- Yakasız yakalar ve bedenden çıkan yakaların çizilmesi
- Bedenden çıkan kol çizimlerinin yapılması
- Model uygulamalı bluz kalıbının hazırlanması
- Yakasız yaka ve bedenden çıkan yaka teknik çalışmalarının yapılması
- Bedenden çıkan kol ve manşet teknik çalışmalarının yapılması
- Bluzun kesilmesi
- Bluz dikimi hazırlık işlemlerinin yapılması (prova)
- Bluzun dikilmesi
- Bluzun son ütü ve son kontrol işlemlerinin yapılması

2 BLUZ DİKİMİ

Hazırlık Soruları

1. **Günlük hayatınızda ne tarz bir bluz giyinmeyi tercih edersiniz?**
2. **Nasıl bir bluz dikmek isterdiniz?**

Bluz, Fransızcadan alınan ve "vücudun üst kısmına giyilen kıyafet" anlamına gelen bir sözcüktür. Kullanılmaya başlanması Antik Yunan Dönemi'ne dayanır. Milattan önce 13. yy.da giyilen **chiton** (kiton), modern bluzun atası olarak kabul edilir.

Bluzun bir kadın giysisi olarak ortaya çıkışı ise 19. yy.a denk gelir. Coco Chanel (Koko Şanel) tarafından tasarlanan, basit kalıp özelliği taşıyan ipek bluz modeli; diğer tasarımcıların farklı bluz modelleri ortaya çıkarmasına ilham vermiştir.

Moda eğilimlerine bağlı olarak bluz modellerinde, kumaşlarında ve süslemelerinde birçok değişiklik ortaya çıkmıştır. Model özelliği, özellikle kumaş seçiminde önemli bir unsurdur. Dikim aşamasında kullanılan kumaşlara saten, poplin, keten, ipek, organze, tafta, jorjet, güpür vb. örnekler verilebilir.

2.1. BLUZ İÇİN GEREKLİ ÖLÇÜLERİ HAZIRLAMA

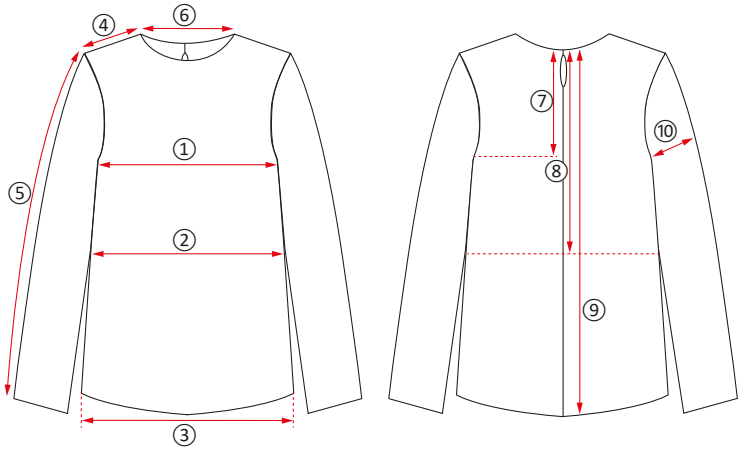
Bluz kalıbının hazırlanması ve dikiminin yapılması için gerekli olan ölçüler standart ölçü tablosundan alınır. Kullanılacak temel ölçüler; tam boy, göğüs çevresi, bel, kalça ve kol boyudur. Yardımcı ölçüler ise sırt yüksekliği, arka uzunluğu, kalça düşüklüğü, model boyu, arka yaka, ön uzunluk II, arka genişlik, kol oyuntusu genişliği ve ön genişlik ölçüsüdür (Görsel 2.1).

Görsel 2.1: Giysi için gerekli ölçülerin alınması

2.1.1. Bluz Ölçülerini Beden Üzerinden Belirleme

Giysi için gerekli minimum ölçüm yerlerinin belirlenmesinde modelin özelliği dikkate alınır (Şekil 2.1).

① Göğüs
② Bel
③ Etek Ucu Genişliği
④ Omuz Genişliği
⑤ Kol Boyu
⑥ Yaka Açıklığı
⑦ Koltuk Derinliği
⑧ Arka Uzunluğu
⑨ Model Boyu
⑩ Pazu

Şekil 2.1: Bluz için minimum ölçüm yerleri

2.1.2. Bluz İçin Gerekli Ölçüleri Standart Ölçü Tablosundan Alma

Giysilerin üretim aşamasında uzunluk ve genişlik ölçülerine bağlı olarak belirlenen vücut ölçülerini seri ve sistematik bir şekilde bir araya getirme ihtiyacı doğmuştur. Bu amaçla standart ölçü tabloları oluşturulmuştur (Tablo 2.1). Standart ölçü tabloları, genel olarak insan beden ölçülerinin ayrıntılı bir şekilde bir araya getirilmesine yardımcı olur. Bu tablolardaki ölçü farklılıkları, kişiye göre değil genel vücut özelliklerine dikkat edilerek oluşturulur. Ölçülendirme sisteminin amacı, hedef kitlenin vücut ölçülerine en yakın giysilerin elde edilmesidir.

Tablo 2.1: Standart Ölçü Tablosu

STANDART ÖLÇÜ TABLOSU								
ÖLÇÜLER	**BEDEN NUMARASI**							
	34	**36**	**38**	**40**	**42**	**44**	**46**	**48**
Tam Boy	160	160	**160**	160	160	160	160	160
Göğüs Çevresi	80	84	**88**	92	96	100	104	110
Bel	64	66	**70**	74	78	82	86	92
Kalça	87	90	**94**	98	102	106	110	114
Kol Boyu	56,5	56,5	**56,5**	56,5	56,5	56,5	56,5	56,5
Arka Yaka	6	6,2	**6,4**	6,6	6,8	7	7,2	7,5
Sırt Yüksekliği	18,5	18,9	**19,3**	19,7	20,1	20,5	20,9	21,5
Arka Uzunluğu	40	40	**40**	40	40	40	40	40
Kalça Düşüklüğü	58,5	58,9	**59,3**	59,7	60,1	60,5	60,9	61,5
Model Boyu	Arka Uzunluk + Etek Boyu							
Ön Uzunluk II	42,7	43,5	**43,8**	44,1	44,4	44,7	45	45,8
Arka Genişlik	15,5	16	**16,5**	17	17,5	18	18,5	19,25
Kol Oyuntusu Genişliği	8,5	9	**9,5**	10	10,5	11	11,5	12,25
Ön Genişlik	16	17	**18**	19	20	21	22	23,5

Tablo 2.2: Bolluk Tablosu

BLUZ İÇİN BOLLUK TABLOSU			
ÖLÇÜLER	**DAR**	**NORMAL**	**BOL**
Arka Yaka	-	-	0,5
Sırt Yüksekliği	0,5 - 1	1 - 1,5	1,5 - 2
Arka Genişlik	0,5	0,5 - 1	1
Koltuk Genişliği	1 - 1,5	1,5 - 2	3
Ön Genişlik	1 - 1,5	1,5	1,5 - 2
Bel	1 - 2	2 - 4	4 - 6
Kalça	1 - 2	2 - 4	4 - 6

Not

Tablo 2.2'de verilen bolluk ilaveleri, esnemeyen kumaşlar içindir. Ayrıca bu bolluk ilaveleri model özelliğine göre değişiklik gösterebilir.

SIRA SİZDE

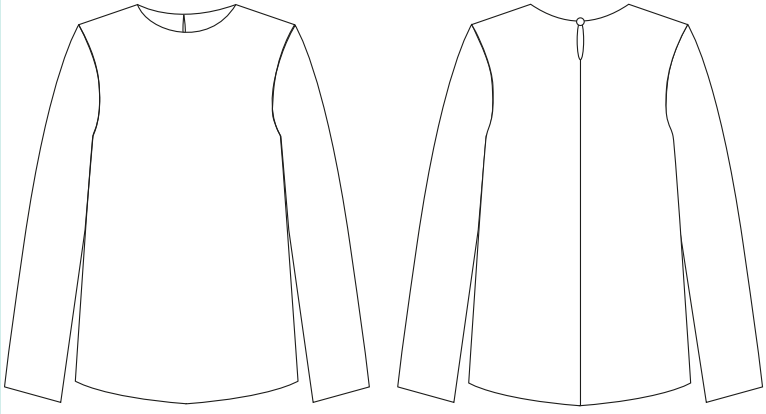
Standart ölçü tablosundaki bedeninize uygun ölçüleri, bluz çizimindeki ölçüleri dikkate alarak aşağıdaki tabloya yazınız.

BLUZ İÇİN TEMEL ÖLÇÜLER / BEDEN NUMARASI:	
Tam Boy	
Göğüs Çevresi	
Bel	
Kalça	
Kol Boyu	
Arka Yaka	
Sırt Yüksekliği	
Arka Uzunluk	
Kalça Düşüklüğü	
Model Boyu	
Ön Uzunluk II	
Arka Genişlik	
Kol Oyuntusu Genişliği	
Ön Genişlik	

2.2. BLUZ KALIBI

Bluz kalıbı çizimi; hazırlanan ölçü tablosu yardımıyla bluzun teknik föyünün hazırlanması, bluz ön, arka ve kol kalıbı çizimi işlemlerini kapsar (Tablo 2.3).

Tablo 2.3: Bluz Teknik Föyü

TEKNİK FÖY		
MODEL ADI: Bluz	**BEDEN NO.:** 38	**SEZON:** İlkbahar-Yaz
KADIN BLUZ TEKNİK ÇİZİMİ		**MODEL ANALİZİ**
 Şekil 2.2: Bluz teknik çizimi		• Ön ve arka penssizdir (Şekil 2.2). • Önde kumaş katı vardır. • Arka ortası dikişlidir. • Sıfır yakalıdır. • Arka yaka ortası düğmelidir. • Uzun ve takma kolludur.
ÖLÇÜLER		
Tam Boy	160 cm	
Göğüs Çevresi	88 cm	
Bel	70 cm	
Kalça	94 cm	
Kol Boyu	56,5 cm	
Sırt Yüksekliği	19,3 + 1,5 cm = 20,8 cm	
Arka Uzunluk	40 cm	
Kalça Düşüklüğü	59,3 cm	
Arka Yaka	6,4 cm	
Ön Uzunluk II	43,8 cm	
Arka Genişlik	16,5 cm + 0,5 - 1 cm = 17,5 cm	
Kol Oyuntusu Genişliği	9,5 cm + 1,5 - 2 cm = 11,5 cm	
Ön Genişlik	18 cm + 1,5 cm = 19,5 cm	
Model Boyu	60 cm	
Kontrol	½ Göğüs Çevresi 44 cm + Bolluk ilavesi 3,5 - 4,5 cm = 48,5 cm	

1. UYGULAMA

Bluz Kalıbı Çizimi

Bu çalışmada sizden 38 beden Bluz Kalıbı Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 2.3'ten yararlanarak ve işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 1. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

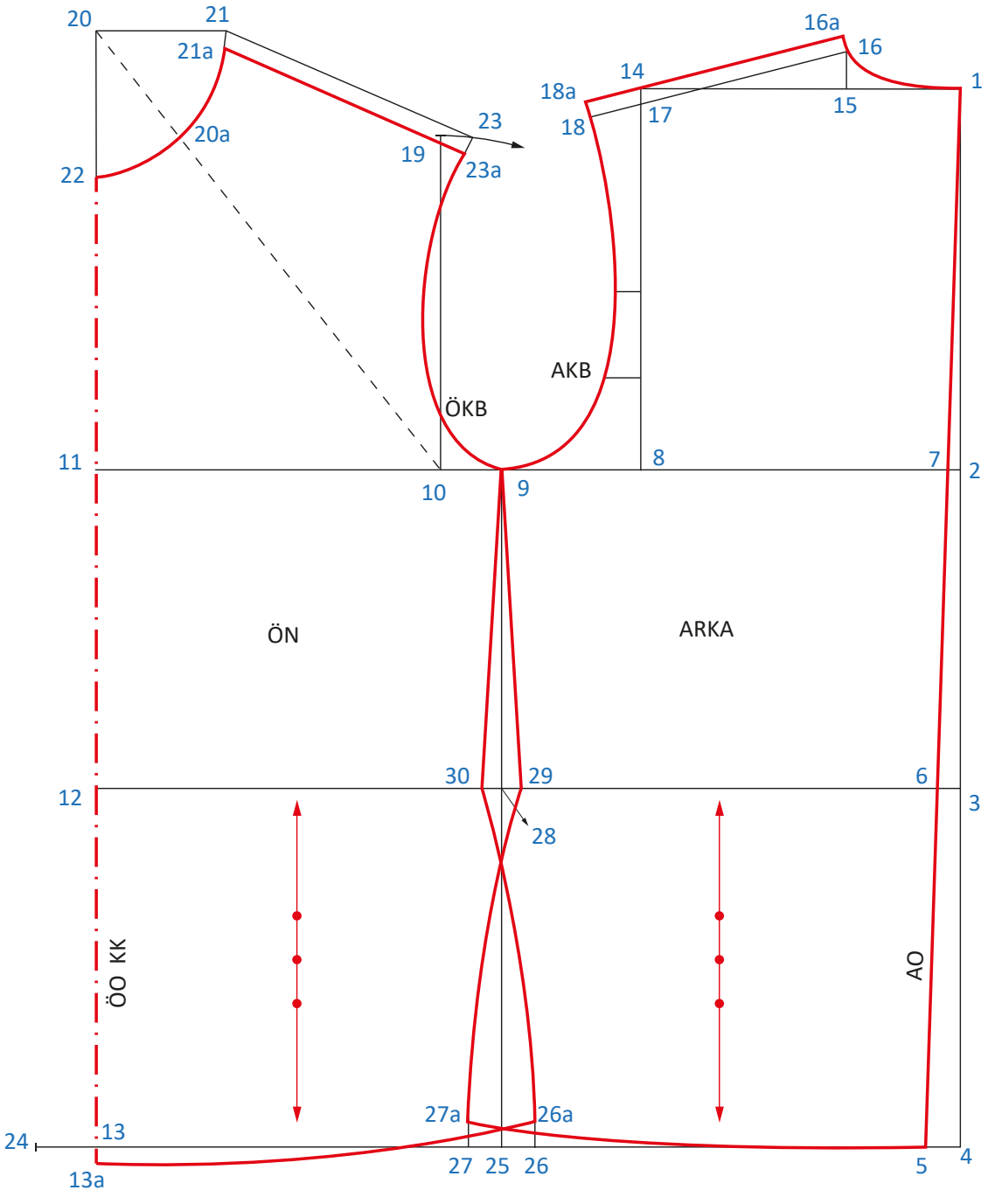
- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Pergel
- Gönye
- Riga
- Eşel
- Mezura
- Pistole takımı
- Çizim masası

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıp çizimindeki bolluk ilavelerini gerekli yerlere eklemeyi unutmayınız.
- Dik çizgilerin çiziminde gönye kullanınız.
- Etek ucu çizgisini, ön ortasında ve arka ortasında bir miktar dik açıyla başlayarak çizmeye özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kâğıdınızın sağ tarafına dik bir çizgi çiziniz. Başlangıç noktasını işaretleyiniz (Şekil 2.3) (1).
- 1 noktasından aşağı doğru sırasıyla Sırt Yüksekliği (Koltuk Derinliği), Arka Uzunluk ve Model Boyu ölçülerini işaretleyiniz (2, 3, 4).
- 1, 2, 3 ve 4 noktalarını gönye yardımıyla sola doğru dik şekilde uzatınız.
- 4 noktasından sola doğru 2 cm işaretleyiniz (5).
- 1 ve 5 noktaları arasını cetvelle birleştirerek arka ortası hattını çiziniz.
- Arka ortası hattının 3 numaralı çizgiyi kestiği noktayı 6, 2 numaralı çizgiyi kestiği noktayı 7 ile numaralandırınız (6, 7).
- 7 noktasından sola doğru Arka Genişlik ölçüsünü işaretleyiniz (8).
- 8 noktasından sola doğru Kol Oyuntu (Koltuk) Genişliği ölçüsünün ⅔'ünü işaretleyiniz (9).
- 9 noktasından sola doğru Kol Oyuntu Genişliği ölçüsünün ⅓'ünü işaretleyiniz (10).
- 10 noktasından sola doğru Ön Genişlik ölçüsünü işaretleyiniz (11).
- 8 noktasından yukarı doğru bir miktar dik çiziniz.
- 9 noktasından aşağı doğru en alttaki çizgiye kadar bir dik uzatınız.
- 9 noktasından aşağı doğru kalça hattına kadar bir dik uzatınız.
- 10 noktasından yukarı doğru bir miktar dik çiziniz.
- 11 noktasından aşağı ve yukarı doğru dik bir çizgi çiziniz. Çizgiyi aşağı doğru numaralandırınız (12, 13).
- 1 noktasından çıkan çizgiyle 8 noktasından dik çıkan çizgiyi birleştiriniz (14).
- 1 noktasından sola doğru Arka Yaka ölçüsünü işaretleyiniz (15).
- 15 noktasından yukarı doğru 2 cm bir dik çiziniz (16).
- 14 noktasından aşağı doğru 1-1,5 cm işaretleyiniz (17).
- 16 noktasından başlayarak ve 17 noktasından geçecek şekilde düz bir çizgi çiziniz.
- Bu çizgi üzerinde 17 noktasından dışarı doğru 3 cm işaretleyiniz (18).

Şekil 2.3: Bluz kalıbı

- 8 ve 17 noktalarının arasını ölçünüz, bu ölçünün ½'sini alınız. İşaretlediğiniz yeri sola doğru 1,5 cm uzatınız.
- 8 ve 17 noktalarının arasını ölçünüz. Bu ölçünün ¼'ünü 8 noktasından yukarı doğru işaretleyiniz. İşaretlediğiniz yeri sola doğru 2 cm uzatınız (AKB).
- 10 noktasından yukarı doğru 8 ve 17 noktaları arasının ⅞ 1 cm ölçüsünü işaretleyiniz (19).
- Pergelinizi 10 noktası merkez olacak şekilde 19 noktasına kadar açınız ve sağa doğru bir yay çiziniz.

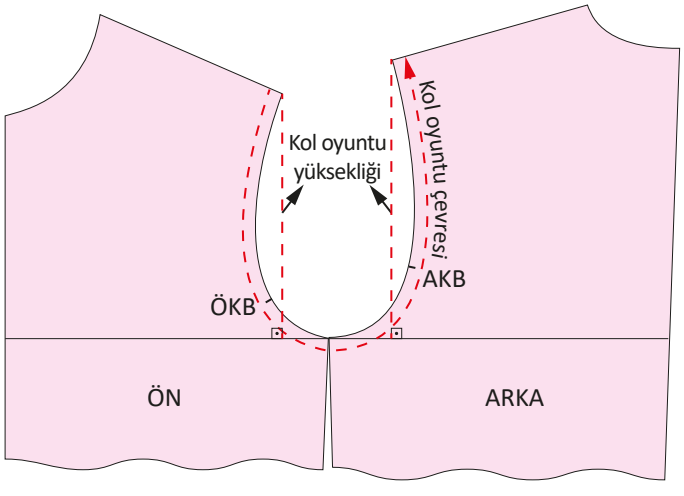
- 12 noktasından yukarı doğru Ön Uzunluk II ölçüsünü işaretleyiniz (20).
- 20 noktasından sağa doğru bir miktar dik çiziniz. Bu çizgi üzerinde Arka Yaka + 0,5 cm ölçüsünü işaretleyiniz (21).
- 20 noktasından aşağı doğru Arka Yaka + 2 cm ölçüsünü işaretleyiniz (22).
- 20 ve 10 noktaları arasını yardımcı çizgiyle birleştiriniz. Bu çizgi üzerinde 20 noktasından başlayarak Arka Yaka + 1 cm ölçüsünü işaretleyiniz (20a).
- 16 ve 18 noktaları arasını (arka omuz genişliği) ölçünüz. Bu ölçünün ⅞1 cm'sini 21 noktasından başlayarak 19 noktasından çizdiğiniz yayın üzerinde işaretleyiniz (23).
- 21 ve 23 noktalarını birleştiriniz.
- 10 noktasından yukarı doğru ¼ Kol Oyuntu Genişliği ölçüsünü işaretleyiniz (ÖKB).
- Arka omuz çizgisini (16 ve 18 arası) 1 cm yukarı paralel çiziniz (16a, 18a).
- 16-18 arasını ölçünüz, bu ölçüyü 16a-18a noktalarıyla eşitleyiniz.
- Ön omuz çizgisini (21 ve 23 arası) 1 cm aşağı paralel çiziniz (21a, 23a).
- 21-23 arasını ölçünüz, bu ölçüyü 21a-23a noktalarıyla eşitleyiniz.
- 1 ve 16a noktaları arasını pistole yardımıyla oyuntulu bir şekilde çizerek arka yaka formunu oluşturunuz.
- 21a, 20a ve 22 noktalarını pistole yardımıyla oyuntulu bir şekilde çizerek ön yaka formunu oluşturunuz.
- Arka kol oyuntusu çizimini; 18a noktasından başlayıp, ½ noktası ve AKB noktasından geçerek 9 noktasında tamamlayınız.
- Ön kol oyuntusu çizimini, 23a noktasından başlayıp ÖKB noktasından geçecek şekilde 9 noktasında tamamlayınız.
- Yan dikişleri çizmek için öncelikle ölçü kontrolü yapınız. Kalça ½ + 3 cm ölçüsünü bularak 5 noktasından sola doğru ölçünüz (24).
- 9 noktasının 4 numaralı çizgiyi kestiği noktayı bulunuz (25).
- 13 ve 24 noktaları arasını ölçünüz. Bulunan ölçünün ½'sini 25 noktasının sağına ve soluna gibi eşit bir şekilde dağıtınız (26, 27).
- 13 noktasından aşağı doğru 0,5-1 cm işaretleyiniz (13a).
- 9 noktasından aşağı inen çizgiyle 6 ve 12 noktaları arasında kesişen noktayı bulunuz (28). Bu noktadan sağa ve sola doğru 0,5 cm işaretleyiniz (29, 30).
- 9 ve 29 noktaları arasını, 9 ve 30 noktaları arasını cetvelle birleştiriniz.
- Yan dikişi, 29 noktasından 27 noktasına kadar sola (dışa) doğru pistole yardımıyla kavisli bir şekilde çiziniz.
- Yan dikişi, 30 noktasından 26 noktasına kadar ve sağa (dışa) doğru pistole yardımıyla kavisli bir şekilde çiziniz.
- 26 ve 27 noktalarından yukarı doğru 1,5 cm işaretleyiniz (26a, 27a).
- Etek ucunu 5 noktasından başlayarak, 27a noktasında kadar hafif kavis vererek çiziniz.
- Etek ucunu; 13a noktasından başlayarak, 26a noktasında kadar hafif kavis vererek çiziniz.
- Kalıbın kesin hatlarını çiziniz.

1. KONTROL LİSTESİ			
	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Bluz için gerekli ölçüleri standart ölçü tablosundan aldı.		
3	Ölçüler için gerekli bolluk paylarını verdi.		
4	Ön bedendeki yaka oyuntusunu tekniğe uygun çizdi.		
5	Arka bedendeki yaka oyuntusunu tekniğe uygun çizdi.		
6	Ön bedendeki kol oyuntusunu tekniğe uygun çizdi.		
7	Arka bedendeki kol oyuntusunu tekniğe uygun çizdi.		
8	Ön beden yan dikiş hatlarını çizdi.		
9	Arka beden yan dikiş hatlarını çizdi.		
10	Etek ucu hatlarını çizdi.		
11	Bluz kalıbı üzerinde bulunması gereken yazı ve işaretleri yerleştirdi.		
12	Temiz ve özenli çalıştı.		
13	Çalışmasını zamanında tamamladı.		
HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.			

2.2.1. Bluz Kol Kalıbı İçin Ölçü Alma

Çizilen temel kalıp, bluz kol kalıbı çizilmeden önce tekrar incelenir ve gerekli düzeltmeler yapılarak kol kalıbı için ölçü almaya hazır hâle getirilir. Ardından bluz kalıbı üzerinden ön ve arka bedenin kopyası alınır ve bu kopyalar kol evleri çakışacak şekilde yerleştirilir (Şekil 2.4). Kol oyuntu yüksekliği ölçüsünü bulmak için ön ve arka omuzda kol oyuntusunun başladığı köşelerden göğüs hattına doğru bir dik inilir. Son aşamada bu dik çizgiler ön ve arkada ölçülerek toplanır.

Kol oyuntu çevresi ölçüsü ise ön omuzda kol oyuntusunun başladığı köşeden arka kol oyuntusunun başladığı köşeye kadar olan yerler ölçülerek bulunur (Tablo 2.4).

Şekil 2.4: Bluz kol kalıbı için gerekli ölçüleri alma

Tablo 2.4: Kol Oyuntu Ölçüleri Tablosu

KOL OYUNTU ÖLÇÜLERİ	
Kol Oyuntu Yüksekliği	38 cm ⅓'ü = 12,6 cm
Kol Oyuntu Çevresi	44 cm ½'si = 22 cm
Kol Oyuntu Genişliği	9,5 + 2 = 11,5 cm
Kol Boyu	56 cm

2. UYGULAMA

Bluz Kol Kalıbı Çizimi

Bu çalışmada sizden 38 beden Bluz Kol Kalıbı Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 2.5'ten yararlanarak ve işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 2. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

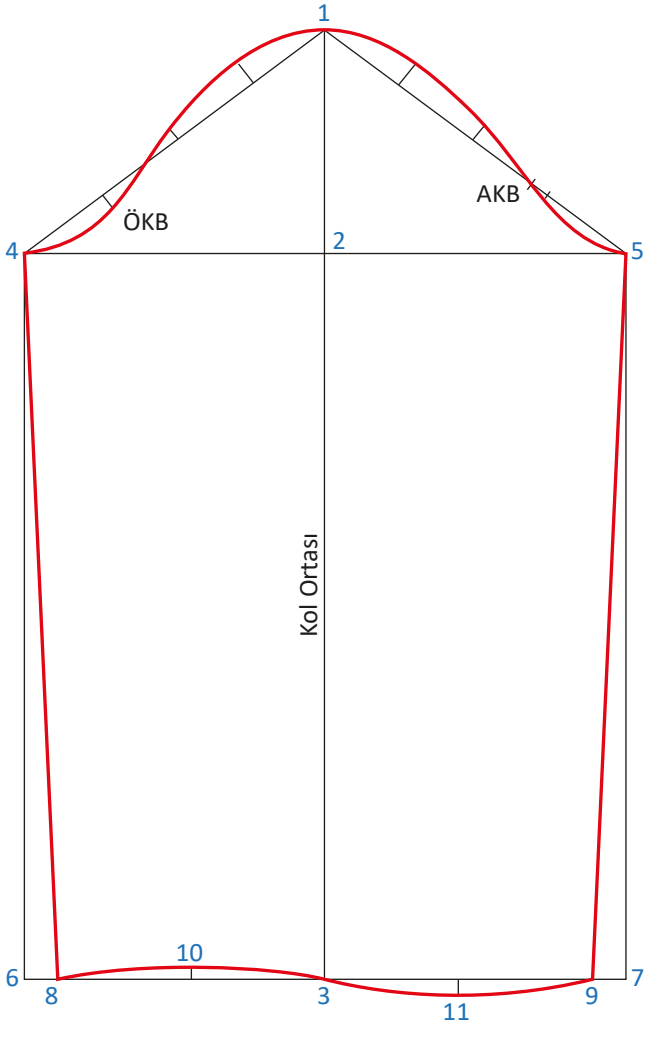
- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Pergel
- Gönye
- Riga
- Eşel
- Mezura
- Pistole takımı
- Çizim masası

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıp çizimindeki bolluk ilavelerini gerekli yerlere eklemeyi unutmayınız.
- Dik çizgilerin çiziminde gönye kullanınız.
- Kol oyuntusu çiziminde pistole kullanmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kol çizimi için kullanacağınız kol oyuntusu ölçülerini bluz kalıbı üzerinden alınız (Şekil 2.4).
- Sayfanın ortasına dik bir çizgi çiziniz. Tepe noktasını numaralandırınız (1).
- Kol Oyuntu Yüksekliği ölçüsünü 1 noktasından aşağı doğru ⅓ ⁄ 1 - 1,5 cm işaretleyiniz (2).
- Kol Boyu ölçüsünü 1 noktasından aşağı doğru işaretleyiniz (3).
- 2 ve 3 noktalarından sağa ve sola bir miktar dik çiziniz.
- 1 noktasından itibaren 2 noktasından gelen çizgi üzerinde eşelle ½ Kol Oyuntu Çevresi ölçüsünü hesaplayarak bu ölçüyü sağa ve sola doğru işaretleyiniz (4, 5).
- 1 noktasıyla 4 ve 5 noktalarını yardımcı çizgiyle birleştiriniz.
- 1-4 ve 1-5 noktaları arasındaki yardımcı çizgiyi ölçerek dört eşit parçaya ayırınız.
- 4 ve 5 noktalarından aşağı doğru bir dik uzatarak 3 noktasından gelen çizgi üzerinde kesişen noktaları işaretleyiniz (6, 7).

Şekil 2.5:Kol kalıbı

- Kol oyuntusunu çizebilmek için dörde ayırdığınız her bir parçadan dik açıyla bir miktar çiziniz.
- 4 noktasından yukarı doğru işaretlediğiniz birinci ¼ noktasından 0,8 cm içeri doğru işaretleyiniz (ÖKB).
- 4 noktasından yukarı doğru ikinci ¼ noktasından 0,5-0,8 cm dışarı doğru işaretleyiniz.
- 4 noktasından yukarı doğru üçüncü ¼ noktasından 1,5 cm dışarı doğru işaretleyiniz.
- 5-1 hattı üzerindeki birinci ¼ noktasından yukarı doğru 1 cm işaretleyiniz. Bulduğunuz nokta, kolun AKB noktasıdır.
- 5 noktasından yukarı doğru ikinci ¼ noktasından 1,5 cm dışarı doğru işaretleyiniz.
- 5 noktasından yukarı doğru üçüncü ¼ noktasından 2 cm dışarı doğru işaretleyiniz.
- Kol oyuntusu kavisini şekildeki gibi çiziniz (Şekil 2.5).
- Kol ağzında 6 ve 7 noktalarından içeri doğru 2 cm işaretleyiniz (8, 9).
- 4 ve 8 noktaları, 5 ve 9 noktaları arasını cetvelle birleştiriniz.
- 8 ve 3 noktaları arasını ölçerek iki eşit parçaya bölünüz. Bulduğunuz noktayı yukarı doğru 0,5 cm uzatınız (10).
- 3 ve 9 noktaları arasını ölçerek iki eşit parçaya bölünüz. Bulduğunuz noktayı aşağı doğru 0,9-1 cm uzatınız (11).
- Kol ağzı kavisini şekildeki gibi çiziniz.

2. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Bluz kol kalıbı için gerekli ölçüleri bluz kalıbından aldı.		
3	Kol çizimi için gerekli ölçü hesaplamalarını yaptı.		
4	ÖKB ve AKB noktalarının yerlerini belirledi.		
5	Kol oyuntusunu tekniğine uygun çizdi.		
6	Kol ağzını tekniğine uygun çizdi.		
7	Kol kalıbı üzerinde bulunması gereken yazı ve işaretleri yerleştirdi.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

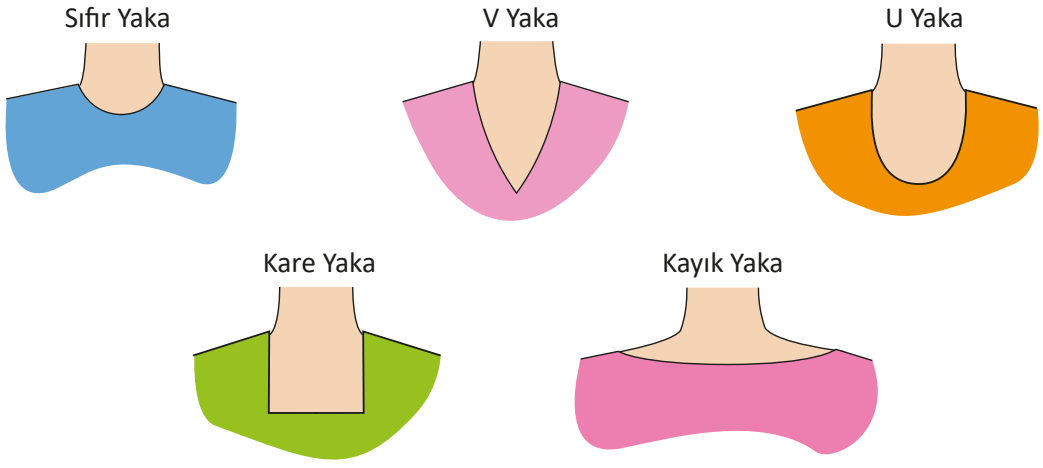
SIRA SİZDE

Çizimini yaptığınız 38 beden bluz kalıbı ve bluz kol kalıbı kopyasını pelür kâğıdına alınız. Gerekli yerlere dikiş paylarını vererek kesiniz ve bluzun minyatür çalışmasını yapınız.

2.3. YAKASIZ YAKALAR VE BEDENDEN ÇIKAN YAKALAR

Vücudun boyun bölgesinde yer alan, giysinin rahatça giyilip çıkarılmasını sağlayan ve giyimde süsleme amaçlı da kullanılabilen parçaya **yaka** denir. Yakalar, bedenle beraber veya bedenden ayrı çalışılabilir.

Yakasız Yaka: Giysiye parça eklenmeden, boyun çevresi isteğe göre oyularak oluşturulur. Sıklıkla kullanılan bu yakalara sıfır yaka, V yaka, U yaka, kare yaka, kayık yaka örnek verilebilir (Görsel 2.2).

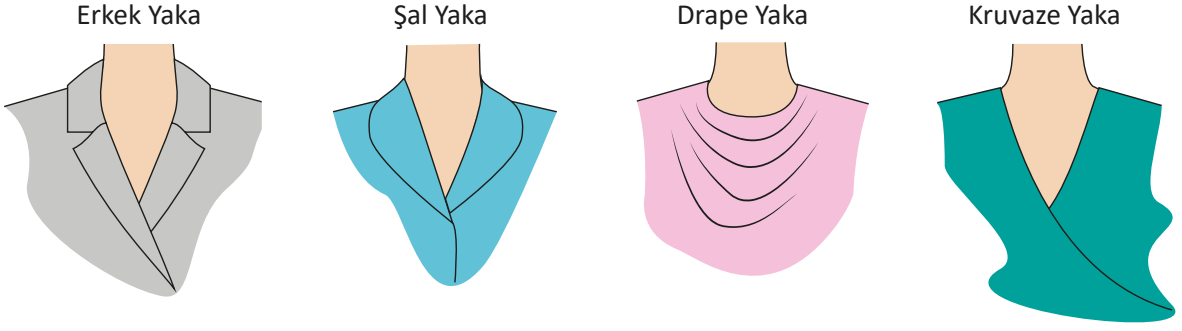

Görsel 2.2: Yakasız yakalar

Not

Yakasız yakalara kalp yaka, beşgen yaka, degaje yaka, asimetrik yaka, halter yaka ve dik yaka gibi birçok örnek de verilebilir.

Bedenden Çıkan Yaka: Beden kalıbı üzerine çizilerek oluşturulabildiği gibi bedenle beraber veya bazı kısımları bedenden ayrı kesilerek de oluşturulur. Bu yaka çeşitlerine erkek yaka, şal yaka, drape yaka, kruvaze yaka örnek gösterilebilir (Görsel 2.3).

Görsel 2.3: Bedenden çıkan yakalar

Not

Bedene Takılan Yaka: Bedenden ayrı hazırlanır ve farklı teknikler yardımıyla yaka oyuntusuna yerleştirilir. Model özelliklerine göre şömizye yaka, hâkim yaka, ata yaka, bebe yaka, ayaklı gömlek yaka, ayağı dikişsiz gömlek yaka ve bahriyeli yaka olarak gruplandırılır (Görsel 2.4).

Görsel 2.4: Bedene takılan yakalar

MERAKLISINA

Görsel 2.5: Ruff yaka

Ruff yaka; 14. yy. ve 16. yy. arasında Avrupa'da kadın ve erkekler tarafından kullanılan, yelpaze şeklinde kırmalar yapılarak süslenen, keten veya müslin kumaştan üretilen yaka çeşididir (Görsel 2.5). Asıl ortaya çıkış amacı ise giysilerin yakalarının kirlenmesini önlemek ve boynu sürtünmelerden korumaktır. Genellikle yakadan bağımsız bir şekilde çalışılan ruff yakalar, Rönesans Dönemi'nin giyim kuşamında ihtişamlı bir simge olarak tarihe geçmiştir. Günümüzde de ruff yakalardan esinlenerek yapılmış tasarımları sıkça görmek mümkündür.

3. UYGULAMA

Yakasız Yaka Çizimleri

Bu çalışmada sizden Yakasız Yaka Çizimleri işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10'dan yararlanarak ve işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 3. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Pergel
- Gönye
- Yapıştırıcı
- Riga
- Eşel
- Mezura
- Pistole takımı
- Çizim masası
- Pelür kâğıdı

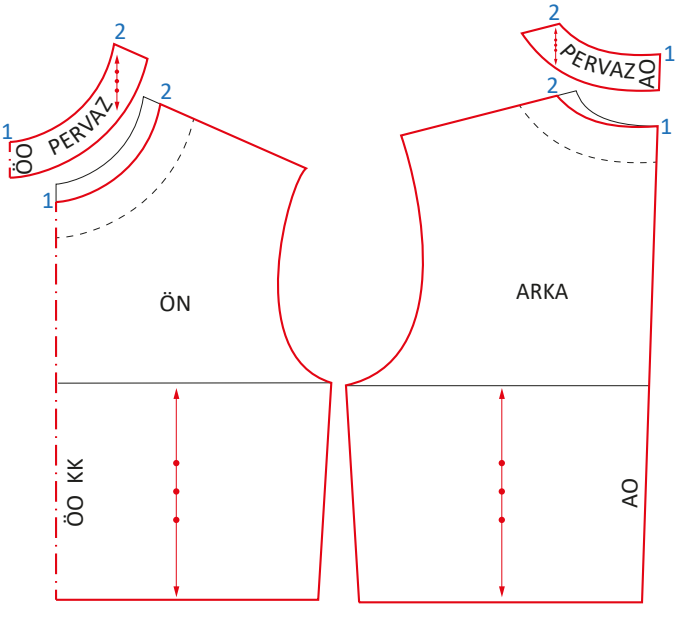
Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıpların kopyasını cetvel ve pistole kullanarak alınız.
- Kopya alırken yardımcı çizgileri çizmeyi unutmayınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

Sıfır Yaka Çizimi

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Bluz kalıbının ön ve arka beden kalıbından kopya alınız (Şekil 2.6).
- Kalıplarınızı, sayfa düzenine dikkat ederek kâğıdınıza yapıştırınız.
- Ön ortasında yaka ucundan aşağı doğru 1,5 cm ininiz (1).
- Ön omuz başından sağa doğru 1,5 cm işaretleyiniz (2).
- 1 ve 2 noktalarını sıfır yaka formu vererek çiziniz.
- Pervaz çizimi için 1 noktasından aşağı doğru 3 cm işaretleyiniz.
- 2 noktasından sağa doğru 3 cm işaretleyiniz.

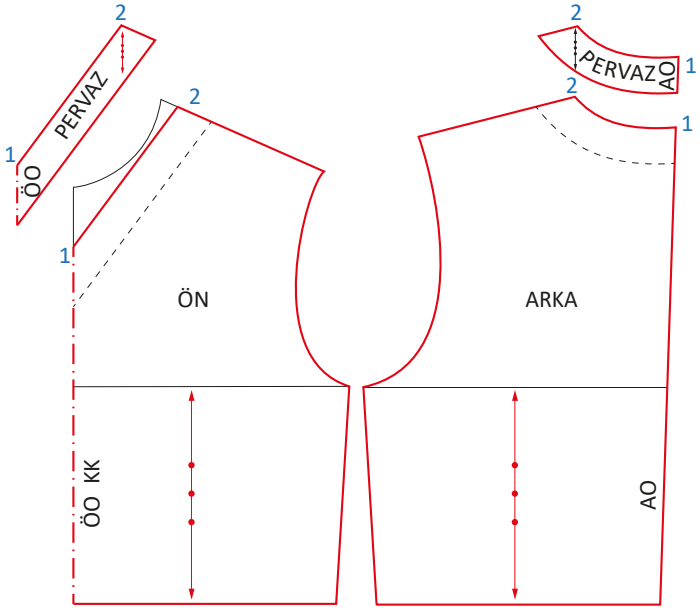

Şekil 2.6: Sıfır yaka kalıbı

- Sıfır yaka çizimine paralel olacak şekilde yaka pervazı çiziniz.
- Arka bedende yaka ucunu numaralandırınız (1).
- Omuz başından sola doğru 1,5 cm işaretleyerek bu kısmı numaralandırınız (2).
- 1 ve 2 noktalarını sıfır yaka formu vererek çiziniz.
- Pervaz çizimi için 1 noktasından aşağı doğru 3 cm işaretleyiniz.
- 2 noktasından sağa doğru 3 cm işaretleyiniz.
- Sıfır yaka çizimine paralel olacak şekilde yaka pervazını çiziniz.
- Ön ve arka bedende yaka pervazlarının kopyasını alınız ve kâğıdınıza yapıştırınız.

V Yaka Çizimi

- Bluz kalıbı ön ve arka bedeninden kopya alınız (Şekil 2.7).
- Kalıplarınızı, sayfa düzenine dikkat ederek kâğıdınıza yapıştırınız.
- Ön ortasında yaka ucundan aşağı doğru 5 cm işaretleyiniz (1).
- Yakada omuz başından sağa doğru 1,5 cm işaretleyiniz (2).
- Cetvel yardımıyl a 1 ve 2 noktalarını birleştiriniz.
- Pervaz çizimi için 1 noktasından aşağı doğru 3 cm işaretleyiniz.
- 2 noktasından sağa doğru 3 cm işaretleyiniz.

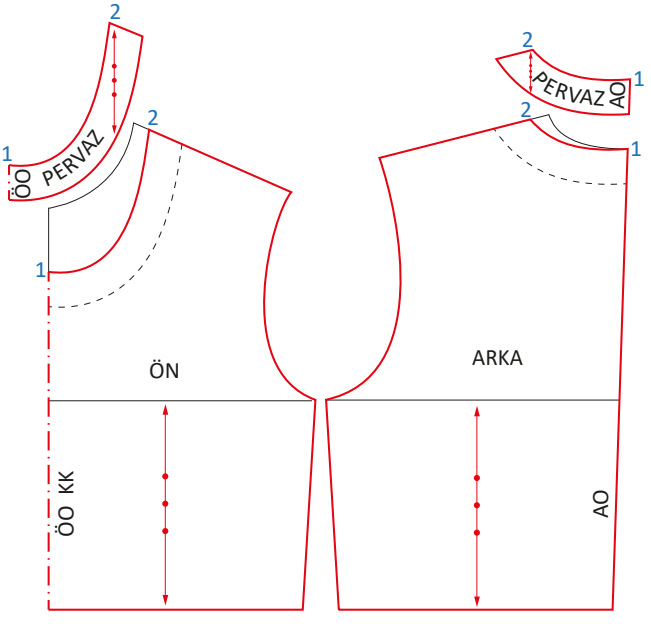

Şekil 2.7: V yaka kalıbı

- V yaka çizimine paralel olacak şekilde yaka pervazı çiziniz.
- V yaka pervazının kopyasını alınız ve kâğıdınıza yapıştırınız.
- Arka pervaz çizimi için 1 noktasından aşağı doğru 3 cm işaretleyiniz.
- 2 noktasından sola doğru 3 cm işaretleyiniz.
- Yaka çizimine paralel olacak şekilde arka yaka pervazı çiziniz.

U Yaka Çizimi

- Bluz kalıbı ön ve arka bedeninden kopya alınız (Şekil 2.8).
- Ön ortasında yaka ucundan aşağı doğru 5 cm işaretleyiniz (1).
- Yakada omuz başından sağa doğru 1,5 cm işaretleyiniz (2).
- 1 ve 2 noktalarını U yaka formu vererek çiziniz.
- Pervaz çizimi için 1 noktasından aşağı doğru 3 cm işaretleyiniz.
- 2 noktasından sağa doğru 3 cm işaretleyiniz.
- U yaka çizimine paralel olacak şekilde yaka pervazı çiziniz.
- U yaka pervazının kopyasını alınız.
- Arka bedende yaka ucunu numaralandırınız (1).

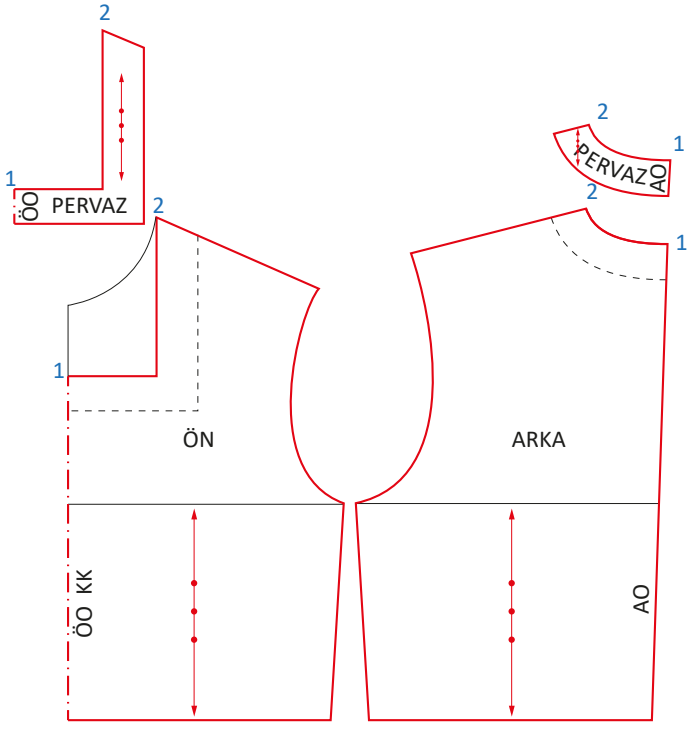

Şekil 2.8: U yaka kalıbı

- Omuz başından sola doğru 1,5 cm işaretleyerek bu kısmı numaralandırınız (2).
- 1 ve 2 noktalarını şekildeki gibi çiziniz.
- 1 ve 2 noktalarını birleştiriniz.
- Pervaz çizimi için 1 noktasından aşağı doğru 3 cm işaretleyiniz.
- 2 noktasından sola doğru 3 cm işaretleyiniz.
- Yaka çizimine paralel olacak şekilde arka yaka pervazı çiziniz.

Kare Yaka Çizimi

- Bluz kalıbı ön ve arka bedeninden kopya alınız (Şekil 2.9).
- Kalıplarınızı, sayfa düzenine dikkat ederek kâğıdınıza yapıştırınız.
- Ön ortasında yaka ucundan aşağı doğru 5 cm işaretleyiniz (1).
- Yakada omuz başına gelen noktayı numaralandırınız (2).
- 1 noktası sağa doğru ön ortasına dik açı yaparak bir miktar uzatınız.
- 2 noktasından aşağı doğru 1 noktasından çıkan çizgiyle dik olacak şekilde bir çizgi çiziniz.
- Pervaz çizimi için 1 noktasından aşağı doğru 3 cm işaretleyiniz.
- 2 noktasından sağa doğru 3 cm işaretleyiniz.
- Kare yaka çizimine paralel olacak şekilde ön yaka pervazı çiziniz.

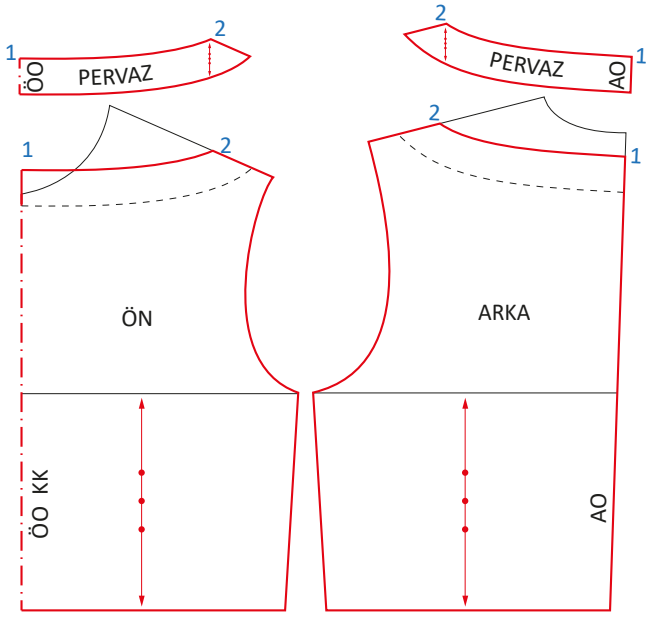
Şekil 2.9: Kare yaka kalıbı

- Arka bedende yaka ucunu numaralandırınız (1).
- Yakayla omuzun kesiştiği noktayı numaralandırınız (2).
- Pervaz çizimi için 1 noktasından aşağı doğru 3 cm işaretleyiniz.
- 2 noktasından sola doğru 3 cm işaretleyiniz.
- Arka yaka formuna paralel olacak şekilde yaka pervazı çiziniz.
- Ön ve arka bedende yaka pervazlarının kopyasını alınız.

Kayık Yaka Çizimi

- Bluz kalıbı ön ve arka bedeninden kopya alınız (Şekil 2.10).
- Kalıplarınızı, sayfa düzenine dikkat ederek kâğıdınıza yapıştırınız.
- Ön ortasında yaka ucundan yukarı doğru 2 cm işaretleyiniz (1).
- Yakanın omuz başından sağa doğru 9 cm işaretleyiniz (2).
- 1 ve 2 noktalarını kayık yaka formu vererek çiziniz.

- Pervaz çizimi için 1 noktasından aşağı doğru 3 cm işaretleyiniz.
- 2 noktasından sağa doğru 3 cm işaretleyiniz.
- Kayık yaka çizimine paralel olacak şekilde ön yaka pervazı çiziniz.
- Arka ortasında yaka ucundan aşağı doğru 2 cm işaretleyiniz (1).
- Yakanın omuz başından sola doğru 9 cm işaretleyiniz (2).
- 1 ve 2 noktalarını kayık yaka formu vererek çiziniz.
- Pervaz çizimi için 1 noktasından aşağı doğru 3 cm işaretleyiniz.
- 2 noktasından sola doğru 3 cm işaretleyiniz.
- Kayık yaka çizimine paralel olacak şekilde arka yaka pervazı çiziniz.
- Ön ve arka bedende yaka pervazlarının kopyasını alınız.

Şekil 2.10: Kayık yaka kalıbı

3. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Ön bedende sıfır yaka çizimini tekniğe uygun yaptı.		
3	Arka bedende sıfır yaka çizimini tekniğe uygun yaptı.		
4	Ön bedende V yaka çizimini tekniğe uygun yaptı.		
5	Arka bedende V yaka çizimini tekniğe uygun yaptı.		
6	Ön bedende U yaka çizimini tekniğe uygun yaptı.		
7	Arka bedende U yaka çizimini tekniğe uygun yaptı.		
8	Ön bedende kare yaka çizimini tekniğe uygun yaptı.		
9	Arka bedende kare yaka çizimini tekniğe uygun yaptı.		
10	Ön bedende kayık yaka çizimini tekniğe uygun yaptı.		
11	Arka bedende kayık yaka çizimini tekniğe uygun yaptı.		
12	Temiz ve özenli çalıştı.		
13	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

4. UYGULAMA

Erkek Yaka Çizimi

Bu çalışmada sizden Erkek Yaka Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 2.11' den yararlanarak ve işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 4. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Pergel
- Gönye
- Yapıştırıcı
- Riga
- Eşel
- Mezura
- Pistole takımı
- Çizim masası
- Pelür kâğıdı

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıpların kopyasını cetvel ve pistole kullanarak alınız.
- Kopya alırken yardımcı çizgileri çizmeyi unutmayınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

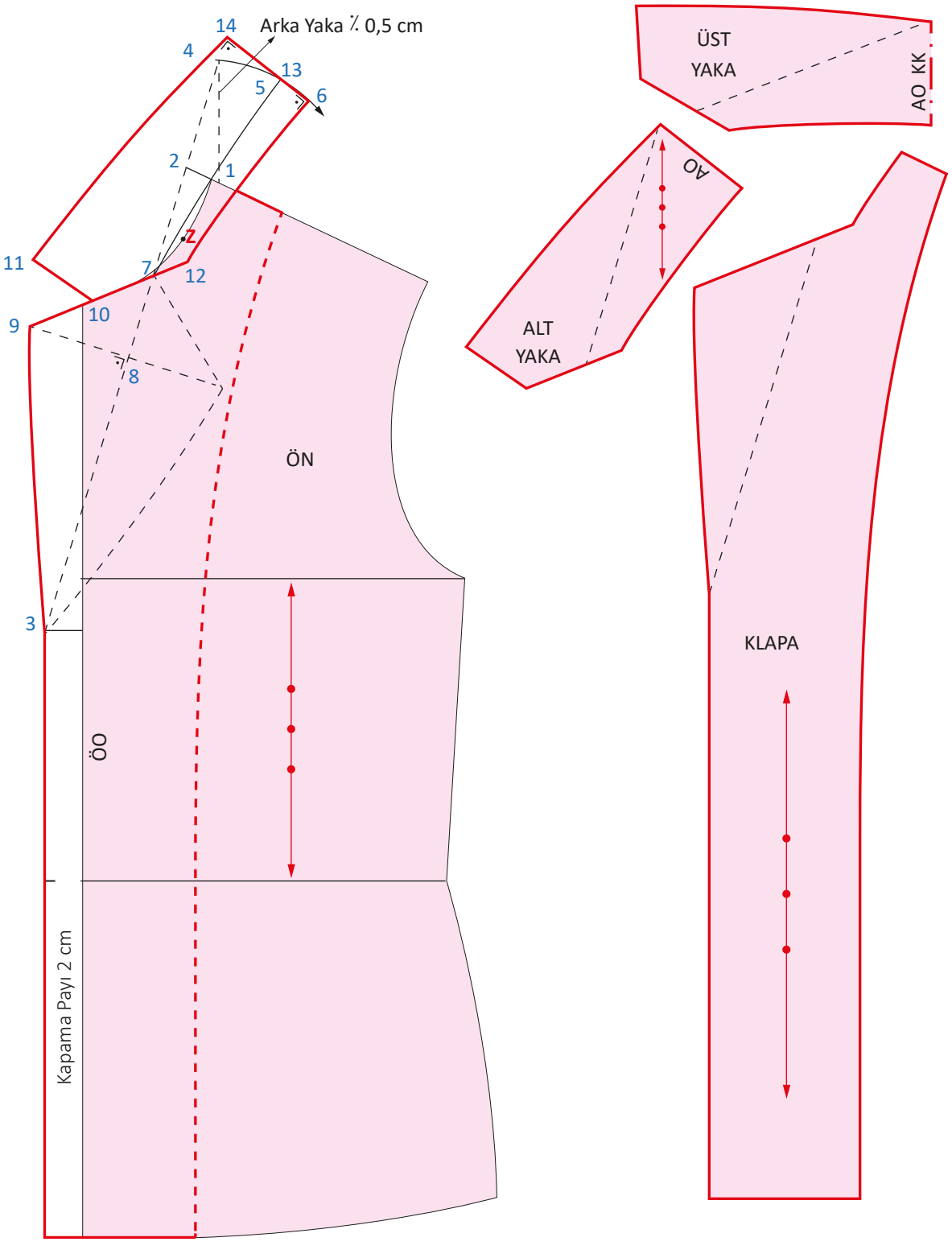
İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Bluz kalıbı üzerinden ön bedenin kopyasını alınız (Şekil 2.11).
- Ön bedende omuzla yakanın kesiştiği noktadan 0,5 cm sağa doğru işaretleyiniz (1).
- Omuz hattını sola doğru 2 cm uzatınız (2).
- Ön ortasında göğüs hattından aşağı doğru 3 cm iniiniz ve bu noktayı dışarı doğru 2 cm uzatarak kapama payını işaretleyiniz (3).
- Ön ortasının bel ve kalça hattından sola doğru 2 cm çıkarak kapama payını çiziniz.
- 2 ve 3 noktalarını yardımcı çizgiyle birleştirerek 2 noktasından bir miktar yukarı doğru çiziniz (röver hattı).
- Omuzdan başlayarak yaka oyuntusu üzerinden aşağı doğru 4 cm işaretleyiniz (**Z**).

Not

Arka yaka ölçüsünü bulmak için arka bedende omuzla yaka oyuntusunun kesiştiği noktadan sola doğru 0,5 cm işaretleyiniz ve yaka oyuntusunu arka ortasına kadar yeniden çiziniz.

- Yakayı arka bedende oyuntulu bir şekilde ölçünüz ve bu ölçüyü 1 noktasından başlayarak röver hattı üzerinde işaretleyiniz (4).
- 1 ve 4 noktaları arasını yardımcı çizgiyle birleştiriniz.
- Z noktası merkez olmak üzere pergelinizi 4 noktasına kadar açınız ve 4 noktasından sağa doğru bir yay çiziniz.
- Çizdiğiniz bu yay üzerinde 4 noktasından sağa doğru sırasıyla 4 cm ve 2 cm işaretleyiniz (5, 6).
- Röver hattıyla yaka oyuntusunun kesiştiği noktayı numaralandırınız (7).
- Röver hattı üzerinde 7 noktasından aşağı doğru 5 cm iniiniz (8).
- 8 noktasını röver hattına dik açı yaparak sola doğru 6 cm uzatınız (9).

Şekil 2.11: Erkek yaka kalıbı

4. UYGULAMA

- 7 ve 9 noktaları arasını cetvelle birleştiriniz.
- 9 noktasını 3 noktasına kadar kavisli bir şekilde birleştiriniz.
- 7-9 arasındaki çizgi üzerinde 7 noktasından aşağı 4 cm ininiz (10).
- 9 noktasından yukarı doğru düz boy ipliği yönünde 4 cm işaretleyiniz (11).
- 10 ve 11 noktaları arasını birleştiriniz.
- 7 noktasını aynı çizgi doğrultusunda sağa doğru 2 cm uzatınız (12).
- 5 ve 7 noktaları arasını kavisli bir şekilde yardımcı çizgiyle birleştiriniz.
- 6-12 noktaları arasındaki çizgiyi 6 noktasına bir miktar dik açı yapacak şekilde pistole ile kavis vererek birleştiriniz.
- Bu hat üzerinde sırasıyla 2 cm ve 4 cm işaretleyiniz (13, 14).
- 11-14 arası için 14 noktasına bir miktar dik açı çizerek bu kısmı 11 noktasına kadar kavisli çiziniz.
- 1 noktasından sağa doğru 4 cm işaretleyiniz.
- Bel ve kalça hattında kapama payından itibaren sağa doğru 9 cm işaretleyerek omuz hattından itibaren klapayı çiziniz.
- Klapayı ve yaka açılımlarını Şekil 2.11'deki gibi yapınız.

4. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Arka bedende arka yaka ölçüsünü hatasız aldı.		
3	Ön bedende kapama payını çizdi.		
4	Yakada röver hattını çizdi.		
5	Z noktasının yerini belirledi.		
6	Üst yaka çizimini yaptı.		
7	Ön beden üzerinde klapayı çizdi.		
8	Alt yakanın kopyasını alarak düz boy ipliğine uygun yerleştirdi.		
9	Üst yakanın kopyasını alarak düz boy ipliğine uygun yerleştirdi.		
10	Klapanın kopyasını alarak düz boy ipliğine uygun yerleştirdi.		
11	Erkek yaka kalıbı üzerinde bulunması gereken yazı ve işaretleri yerleştirdi.		
12	Temiz ve özenli çalıştı.		
13	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

5. UYGULAMA

Şal Yaka Çizimi

Bu çalışmada sizden Şal Yaka Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 2.12' den yararlanarak ve işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 5. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Pergel
- Gönye
- Yapıştırıcı
- Riga
- Eşel
- Mezura
- Pistole takımı
- Çizim masası
- Pelür kâğıdı

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıpların kopyasını cetvel ve pistole kullanarak alınız.
- Kopya alırken yardımcı çizgileri çizmeyi unutmayınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

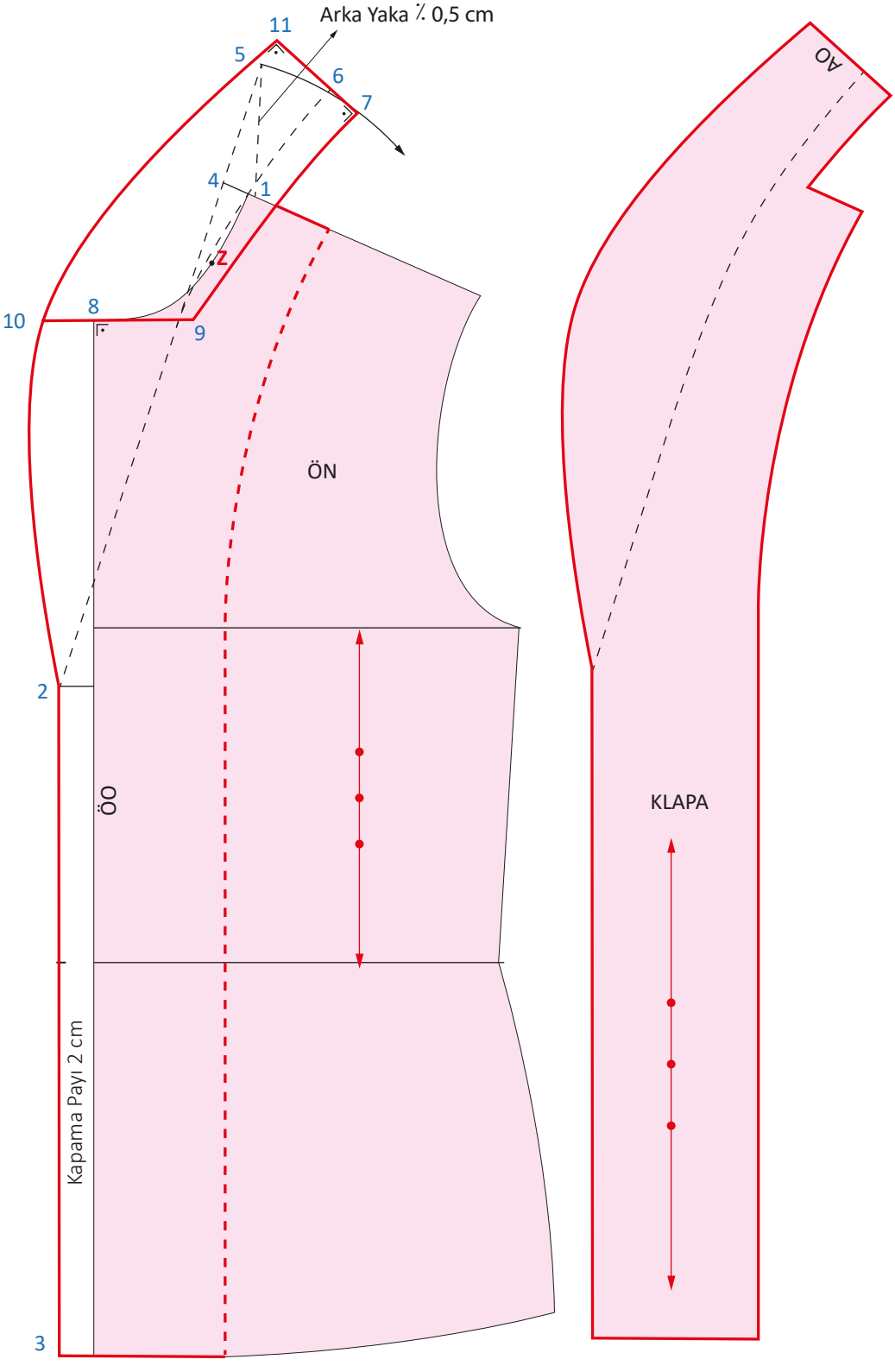
İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Bluz kalıbı üzerinden ön bedenin kopyasını alınız (Şekil 2.12).
- Ön bedende omuzla yakanın kesiştiği noktadan sağa doğru 0,5 cm işaretleyiniz (1).
- Ön ortasında göğüs hattından aşağı doğru 3 cm uzatınız ve bu noktayı 2 cm dışarı doğru uzatarak kapama payını işaretleyiniz (2).
- Ön ortasının bel ve kalça hattından sola doğru 2 cm çıkarak kapama payını çiziniz (3).
- Omuz hattını yaka ve omuz hattının kesiştiği noktadan sola doğru 2 cm uzatınız (4).
- 2 ve 4 noktalarını yardımcı çizgiyle birleştirerek 4 noktasından bir miktar yukarı doğru çiziniz (röver hattı).
- Omuzdan başlayarak yaka oyuntusu üzerinden aşağı doğru 4 cm işaretleyiniz (**Z**).

Not

Arka yaka ölçüsünü bulmak için arka bedende omuzla yaka oyuntusunun kesiştiği noktadan sola doğru 0,5 cm işaretleyiniz ve yaka oyuntusunu arka ortasına kadar yeniden çiziniz.

- Arka bedende yakayı oyuntulu ölçünüz ve bu ölçüyü 1 noktasından başlayarak röver hattı üzerinde işaretleyiniz (5).
- 1 ve 5 noktaları arasını yardımcı çizgiyle birleştiriniz.
- Z noktası merkez olmak üzere pergelinizi 5 noktasına kadar açınız ve 5 noktasından sağa doğru bir yay çiziniz.
- Çizdiğiniz bu yay üzerinde 5 noktasından sağa doğru sırasıyla 4 cm ve 2 cm işaretleyiniz (6, 7)
- Ön ortasıyla yaka oyuntusunun kesiştiği noktayı numaralandırınız (8).
- 8 noktasını; dik olacak şekilde sağa doğru 5 cm, sola doğru 3 cm uzatınız (9, 10).
- 7 ve 9 noktaları arasını kavisli bir şekilde çiziniz.

Şekil 2.12: Şal yaka kalıbı

- 7 ve 9 noktaları arasındaki çizgiyi, gönye yardımıyla dik açı yaparak 7 noktasından sola doğru uzatınız.
- Bu hat üzerinde sırasıyla 2 cm ve 4 cm işaretleyiniz (11).
- 11, 10, 2 arası için 11 noktasına bir miktar dik açı çizerek bu kısmı 2 noktasına kadar kavisli bir şekilde çiziniz.
- 1 noktasından sağa doğru 4 cm işaretleyiniz.
- Bel ve kalça hattında kapama payından itibaren sağa doğru 9 cm işaretleyerek omuz hattından aşağı doğru klapayı çiziniz.
- Klapayı ve yaka açılımlarını Şekil 2.12'deki gibi yapınız.

5. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Arka bedende arka yaka ölçüsünü hatasız aldı.		
3	Ön bedende kapama payını çizdi.		
4	Yakada röver hattını çizdi.		
5	Z noktasının yerini belirledi.		
6	Üst yaka çizimini yaptı.		
7	Ön beden üzerinde klapayı çizdi.		
8	Şal yaka çizimini işlem basamaklarına uygun tamamladı.		
9	Klapanın kopyasını alarak düz boy ipliğine uygun yerleştirdi.		
10	Şal yaka kalıbı üzerinde bulunması gereken yazı ve işaretleri yerleştirdi.		
11	Temiz ve özenli çalıştı.		
12	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

2.4. BEDENDEN ÇIKAN KOLLAR

Kollar, giysinin en önemli parçalarından biridir. Giysinin hareketli bir parçası olduğundan tasarım aşamasında bedenle uyumlu olmasına ve doğru kol formlarının kullanılmasına dikkat edilmelidir.

Kol tasarımlarında önceleri ihtiyaç ve istekler, günümüzde ise yaygın olarak süsleme amaçlı tasarımlar ön plandadır. Kol, bedenin uzantısı olarak istenen kol boyu ölçüsüne göre ayarlanarak çalışılır. Kollar, uygulama biçimlerine ve tasarımlarına göre temel olarak üç bölüme ayrılır (Tablo 2.5).

Tablo 2.5: Kol Çeşitleri Tablosu

KOL ÇEŞİTLERİ		
Bedene Takılan Kollar	**Bedenden Çıkan Kollar**	**Farklı Model Kollar**
• Tek parçalı • İki parçalı • Düz dar • Dirsekten pensli • Kısa • Arkası dikişli	• Reglan • Yarasa • Japone • Pelerin • Kimono	• Çan • Volanlı • Karpuz • Kol üstü büzgülü

Bedenden çıkan kol kalıpları, beden ve kolun tek parça olarak çalışıldığı kalıplardır (Görsel 2.6).Rahat ve kullanışlı olmaları sayesinde her giysi modeline kolaylıkla uygulanabilir. Bedenden çıkan kollar teknik açıdan incelendiğinde beden ve kol olarak iki ayrı kalıp çalışılmış gibi algılanır. Model dikildiğinde ise kol, bedenin bir uzantısıymış gibi tek parça olarak görünür.

Görsel 2.6: Bedenden çıkan kol modelleri

2.4.1. Bedenden Çıkan Kol Çeşitleri

Reglan Kol: Yakadan itibaren çıkıp kol altına kadar iner. Rahat ve kullanışlıdır. Tek parçalı, omuzdan pensli ya da iki parçalı, omuzdan dikişli çalışılabilir.

Kimono Kol: Genellikle hareketi sınırlamayan, rahat modellerde kullanılır.

Yarasa Kol: Kimono kol kalıbı üzerinde bazı düzenlemelerin yapılmasıyla oluşturulur.

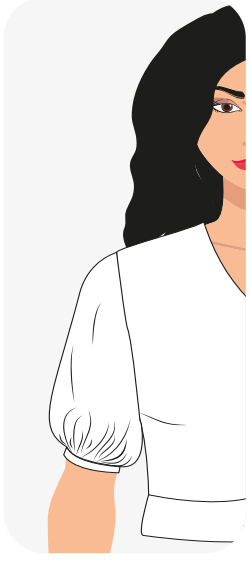
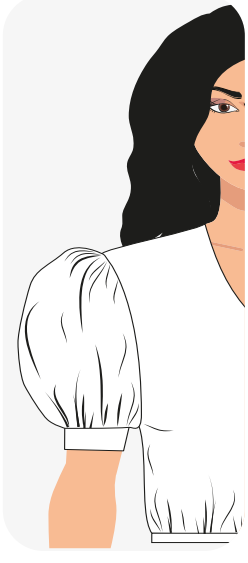
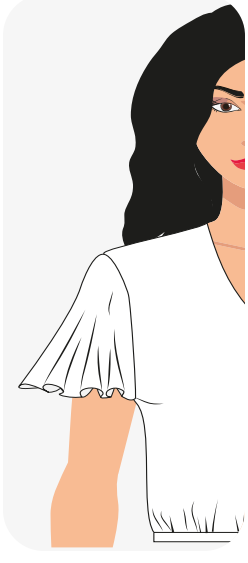
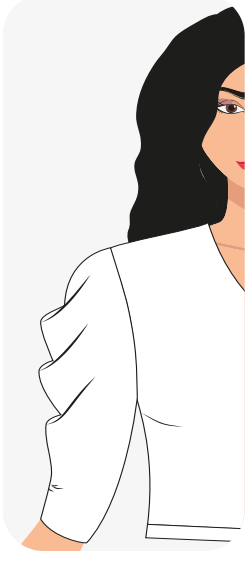
Japone Kol: Rahat ve geniş kol kesimidir. Adını Japon kültürüne ait bir terzilik tekniğinden alır.

Pelerin Kol: Kimono kalıbı üzerine model uygulanması yoluyla elde edilir.

2.4.2. Farklı Kol Çizimleri

Temel kalıplar üzerinde farklı yerler (kol evi, kol ağzı vb.) ve farklı ölçüler kullanılarak çok çeşitli kol modelleri oluşturulabilir (Tablo 2.6). Çalışılmak istenen modele uygun temel kalıbı seçmek, modelin uygulanabilir olması açısından oldukça önemlidir.

Tablo 2.6: Farklı Kol Çeşitleri

FARKLI KOL ÇEŞİTLERİ			
Kol Ağzı Büzgülü Kol Kol ağzına büzgü payı verilerek çalışılan kısa kol modelidir.	**Karpuz Kol** Hem kol evine hem de kol ağzına büzgü payı verilerek çalışılan bir kısa kol modelidir.	**Volanlı Kol** Altı büzgülü kolla aynı teknikte çalışılır. Fakat kol ağzına verilen açma payı oldukça fazladır.	**Drapeli Kol** Kol evine belirli noktalardan işaretlenip açma payı verilerek çalışılan bir kol modelidir.
			
Görsel 2.7: Kol ağzı büzgülü kol	Görsel 2.8: Karpuz kol	Görsel 2.9: Volanlı kol	Görsel 2.10 : Drapeli kol

6. UYGULAMA

Kol Ağzı Büzgülü Kol Çizimi

Bu çalışmada sizden Kol Ağzı Büzgülü Kol Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 2.13a, 2.13b'den yararlanarak ve işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 6. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

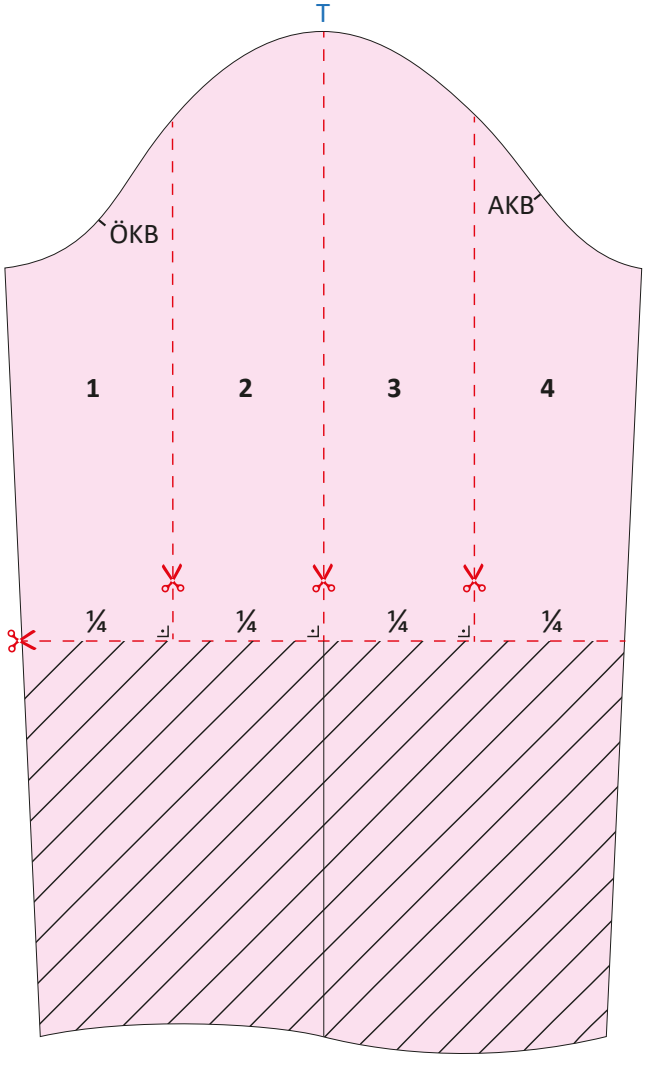
- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Pergel
- Gönye
- Yapıştırıcı
- Riga
- Eşel
- Mezura
- Pistole takımı
- Çizim masası
- Pelür kâğıdı

Dikkat Edilecek Noktalar

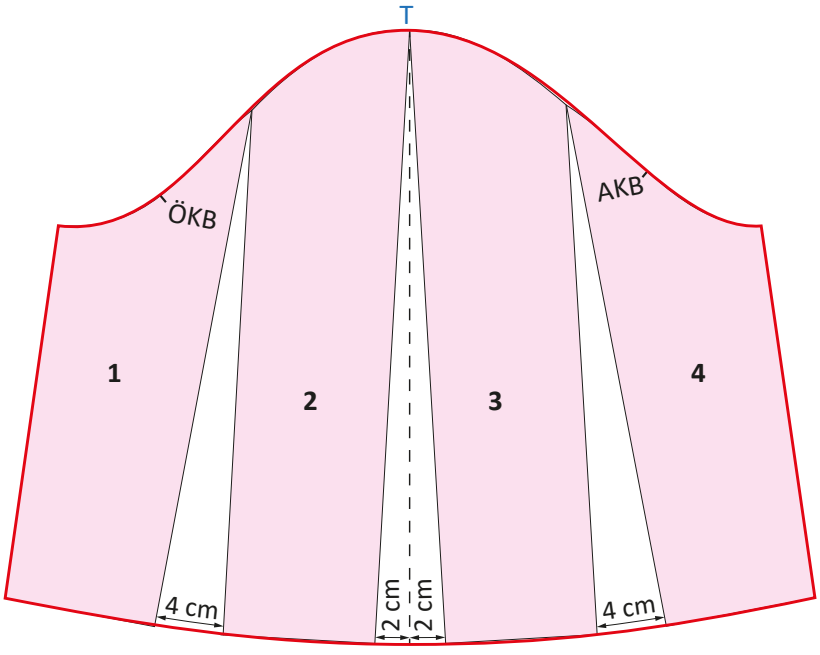
- Kalıpların kopyasını cetvel ve pistole kullanarak alınız.
- Kopya alırken yardımcı çizgileri çizmeyi unutmayınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Bluz kol kalıbının kopyasını alınız ve kopyayı, sayfa düzenine dikkat ederek kâğıdınıza yapıştırınız.
- Kol evi başlangıç noktalarından aşağı doğru 12 cm inerek yeni kol boyunu çiziniz.
- Kol ağzını dört eşit parçaya bölerek yukarı doğru dik bir şekilde uzatınız (Şekil 2.13a).
- Kol açılımını yapmak için yeni kol boyuna kadar kol kopyasını alınız.
- Kopyasını aldığınız kalıbın üzerinde modeli uyguladığınız noktaları ve işaretlediğiniz yerleri makas yönünde çıtlatınız.
- Kol açma işlemini yapmak için sayfa düzeninize uygun bir yere düz boy ipliği yönünde yardımcı çizgi çiziniz.
- Bu çizginin tepe noktasını işaretleyiniz.
- Dörde ayırdığınız kalıbın 2 ve 3 numaralı parçaları tepe noktasında kesişecek şekilde kol ağzına ikişer cm açma yapınız ve bu parçaları şekildeki gibi yerleştiriniz (Şekil 2.13b).

Şekil 2.13a: Kol ağzı büzgülü kol kalıbı

Şekil 2.13b: Kol ağzı büzgülü kol kalıbı

- 2 numaralı parçanın soluna 4 cm açma payı veriniz ve 1 numaralı parçayı kol evinde kesişecek şekilde buraya yerleştiriniz.
- 3 numaralı parçanın sağına 4 cm açma payı veriniz ve 4 numaralı parçayı kol evinde kesişecek şekilde buraya yerleştiriniz.
- Yeni kol evini ve kol ucunu pistole yardımıyla şekildeki gibi düzelterek kesin hatları çiziniz.

6. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kol kalıbı üzerine yeni kol boyunu çizdi.		
3	Kol ağzını dört eşit parçaya böldü.		
4	İşaretlenen yerleri yukarı doğru dik çizdi.		
5	Model uygulanan kol kalıbını işaretli yerlerden kesti.		
6	Kol parçalarına verilen ölçülere göre açma işlemi yaptı.		
7	Açma yapılan kol kalıbının kesin hatlarını çizdi.		
8	Kol ağzı büzgülü kol kalıbı üzerine gerekli yazı ve işaretleri yerleştirdi.		
9	Temiz ve özenli çalıştı.		
10	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

7. UYGULAMA

Karpuz Kol Çizimi

Bu çalışmada sizden Karpuz Kol Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 2.14a, 2.14b'den yararlanarak ve işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 7. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

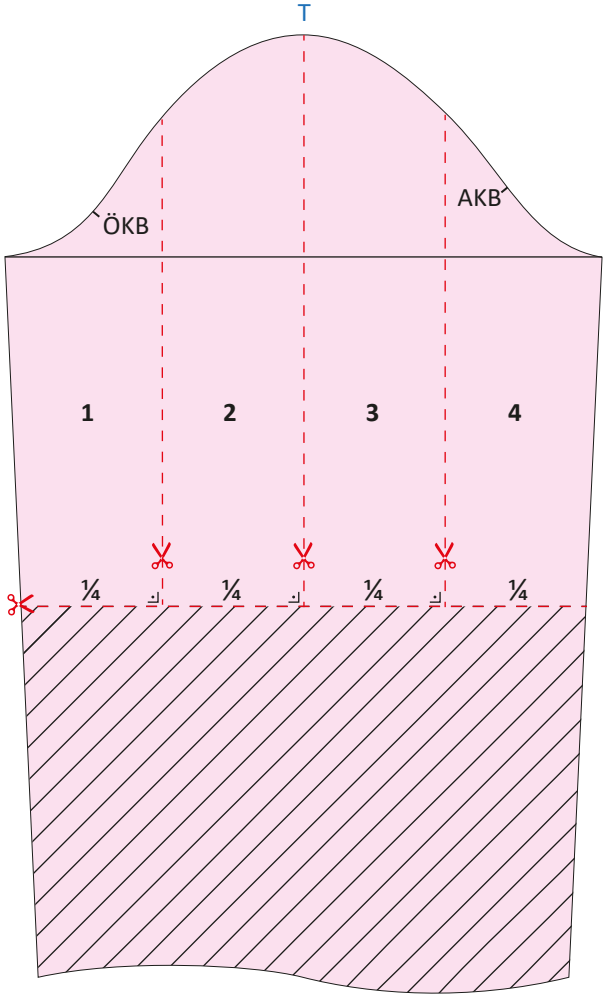
- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Pergel
- Gönye
- Yapıştırıcı
- Riga
- Eşel
- Mezura
- Pistole takımı
- Çizim masası
- Pelür kâğıdı

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıpların kopyasını cetvel ve pistole kullanarak alınız.
- Kopya alırken yardımcı çizgileri çizmeyi unutmayınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

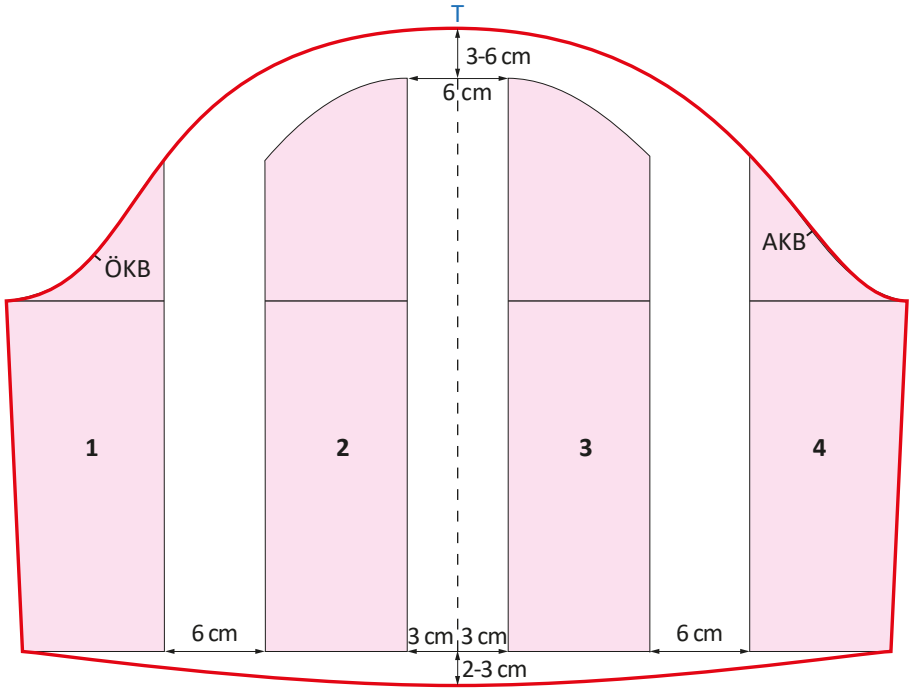
İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Bluz kol kalıbının kopyasını alınız ve kopyayı, sayfa düzenine dikkat ederek kâğıdınıza yapıştırınız.
- Kol evi başlangıç noktalarından aşağı doğru 18 cm inerek yeni kol boyunu çiziniz.
- Kol ucunu dört eşit parçaya bölerek yukarı doğru dik bir şekilde uzatınız (Şekil 2.14a).
- Kol açılımını yapmak için yeni kol boyuna kadar kolun kopyasını alınız.
- Kopyasını aldığınız kalıbın üzerinde modeli uyguladığınız noktaları ve işaretlediğiniz yerleri çıtlatınız.
- Kol açma işlemini yapmak için sayfa düzeninize uygun bir yere düz boy ipliği yönünde yardımcı bir çizgi çiziniz.
- Bu çizginin tepe noktasını işaretleyiniz.
- Dörde ayırdığınız kalıbın 2 numaralı parçasını tepe noktasından itibaren yardımcı çizginin 3 cm sol tarafına yerleştiriniz (Şekil 2.14b).
- 3 numaralı parçayı tepe noktasından itibaren yardımcı çizginin 3 cm sağına yerleştiriniz.

Şekil 2.14a: Karpuz kol kalıbı

- 2 numaralı parçanın soluna 6 cm açma payı veriniz ve 1 numaralı parçayı buraya yerleştiriniz.
- 3 numaralı parçanın sağına 6 cm açma payı veriniz ve 4 numaralı parçayı buraya yerleştiriniz.
- Yardımcı çizgi üzerinde tepe noktasından yukarı doğru 3-6 cm işaretleyiniz.
- 1 numaralı parçanın kol evinden başlayarak tepe noktasının üzerinde işaretlediğiniz noktadan geçecek şekilde 4 numaralı parçanın kol evine kadar şekildeki kavisli hattı çiziniz.
- 2 ve 3 numaralı parçaları yardımcı çizginin açma yaptığınız kenarından aşağı doğru 2-3 cm işaretleyiniz.
- Kol ucuna kavis vererek kesin hatları çiziniz.

Şekil 2.14b: Karpuz kol kalıbı

7. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kol kalıbı üzerine yeni kol boyunu çizdi.		
3	Kol ağzını dört eşit parçaya böldü.		
4	İşaretlenen yerleri yukarı doğru dik çizdi.		
5	Model uygulanan kol kalıbını işaretli yerlerden kesti.		
6	Kol parçalarına verilen ölçülere göre açma işlemi yaptı.		
7	Açma yapılan kol kalıbının kesin hatlarını çizdi.		
8	Karpuz kol kalıbı üzerine gerekli yazı ve işaretleri yerleştirdi.		
9	Temiz ve özenli çalıştı.		
10	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

8. UYGULAMA

Volanlı Kol Çizimi

Bu çalışmada sizden Volanlı Kol Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 2.15a, 2.15b'den yararlanarak ve işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 8. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

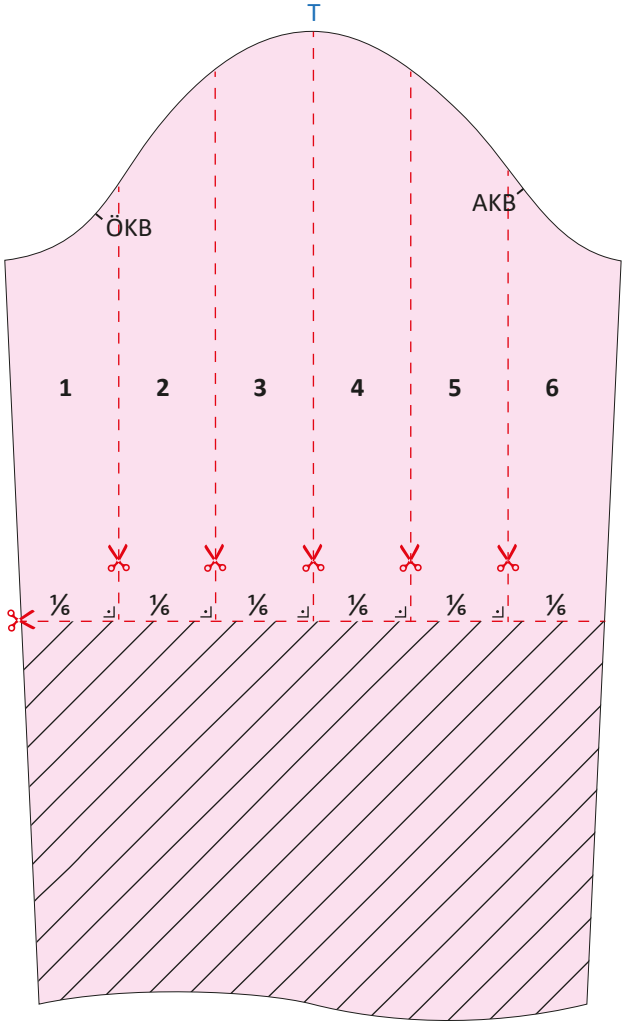
- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Pergel
- Gönye
- Yapıştırıcı
- Riga
- Eşel
- Mezura
- Pistole takımı
- Çizim masası
- Pelür kâğıdı

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıpların kopyasını cetvel ve pistole kullanarak alınız.
- Kopya alırken yardımcı çizgileri çizmeyi unutmayınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

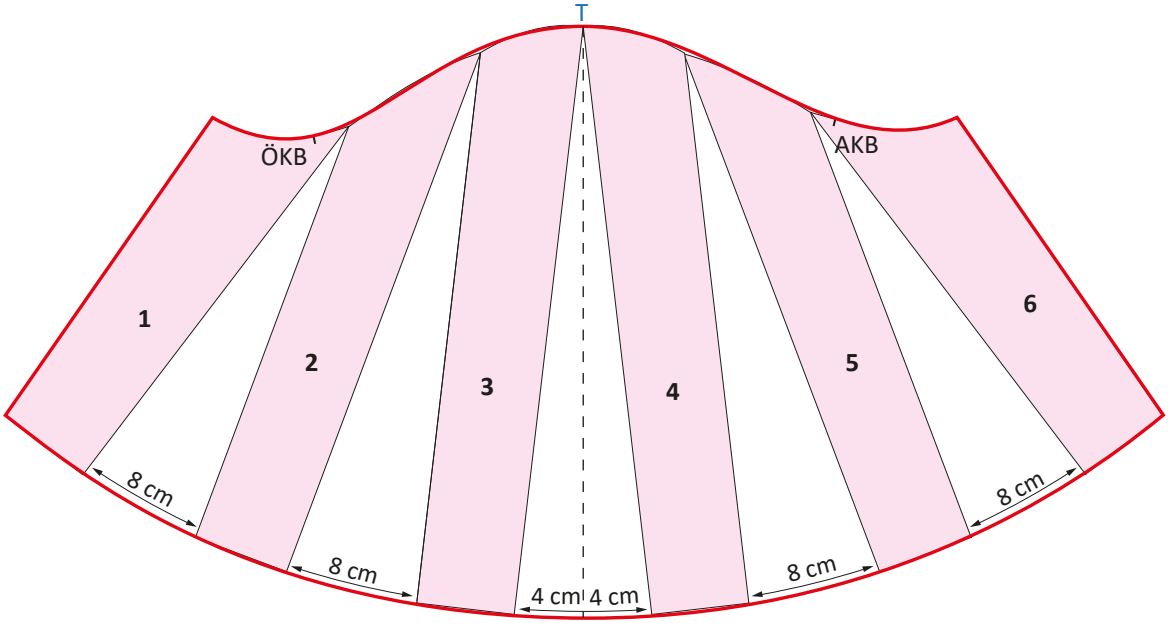
İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Bluz kol kalıbının kopyasını alınız ve kopyayı, sayfa düzenine dikkat ederek kâğıdınıza yapıştırınız (Şekil 2.15a).
- Kol evi başlangıç noktalarından aşağı doğru 12 cm inerek yeni kol boyunu çiziniz.
- Kol ucunu altı eşit parçaya bölerek yukarı doğru dik uzatınız.
- Kol açılımını yapmak için yeni kol boyuna kadar kol kopyasını alınız.
- Kopyasını aldığınız kalıbın üzerinde modeli uyguladığınız noktaları ve işaretlediğiniz yerleri çıtlatınız.
- Kol açma işlemini yapmak için sayfa düzeninize uygun bir yere düz boy ipliği yönünde yardımcı bir çizgi çiziniz.
- Bu çizginin tepe noktasını işaretleyiniz.
- Altıya ayırdığınız kalıbın 3 ve 4 numaralı parçalarını tepe noktasında kesişecek şekilde kol ağzına 4 cm açma yapınız ve kalıba yerleştiriniz (Şekil 2.15b).
- 3 numaralı parçanın soluna 8 cm açma payı veriniz ve 2 numaralı parçayı kol evinde kesişecek şekilde buraya yerleştiriniz.

Şekil 2.15a: Volanlı kol kalıbı

- 2 numaralı parçanın soluna 8 cm açma payı veriniz ve 1 numaralı parçayı kol evinde kesişecek şekilde buraya yerleştiriniz.
- 4 numaralı parçanın sağına 8 cm açma payı veriniz ve 5 numaralı parçayı kol evinde kesişecek şekilde buraya yerleştiriniz.
- 5 numaralı parçanın sağına 8 cm açma payı veriniz ve 6 numaralı parçayı kol evinde kesişecek şekilde buraya yerleştiriniz.
- Kol evini ve kol ucunu düzelterek kesin hatları çiziniz.

Şekil 2.15b: Volanlı kol kalıbı

8. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kol kalıbı üzerine yeni kol boyunu çizdi.		
3	Kol ağzını altı eşit parçaya böldü.		
4	İşaretlenen yerleri yukarı doğru dik çizdi.		
5	Model uygulanan kol kalıbını işaretli yerlerden kesti.		
6	Kol parçalarına verilen ölçülere göre açma işlemi yaptı.		
7	Açma yapılan kol kalıbının kesin hatlarını çizdi.		
8	Volanlı kol kalıbı üzerine gerekli yazı ve işaretleri yerleştirdi.		
9	Temiz ve özenli çalıştı.		
10	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

9. UYGULAMA

Drapeli Kol Çizimi

Bu çalışmada sizden Drapeli Kol Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 2.16a, 2.16b'den yararlanarak ve işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 9. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

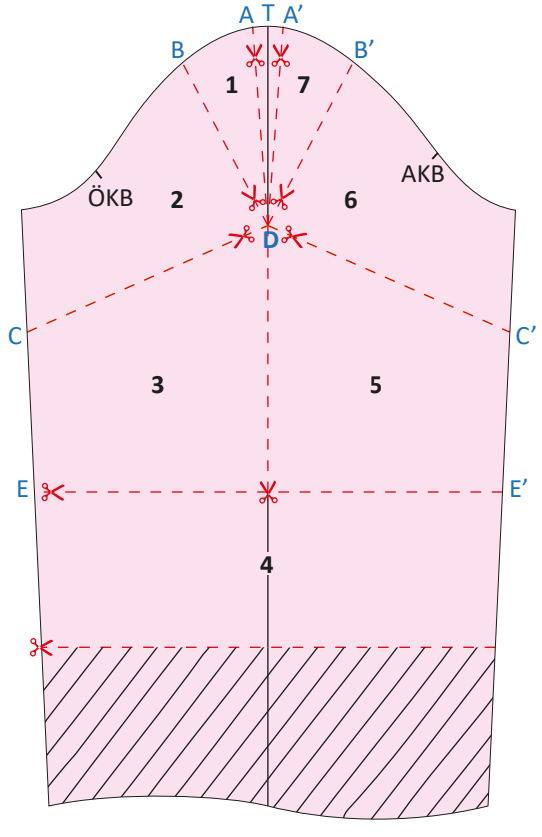
- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Pergel
- Gönye
- Yapıştırıcı
- Riga
- Eşel
- Mezura
- Pistole takımı
- Çizim masası
- Pelür kâğıdı

Dikkat Edilecek Noktalar

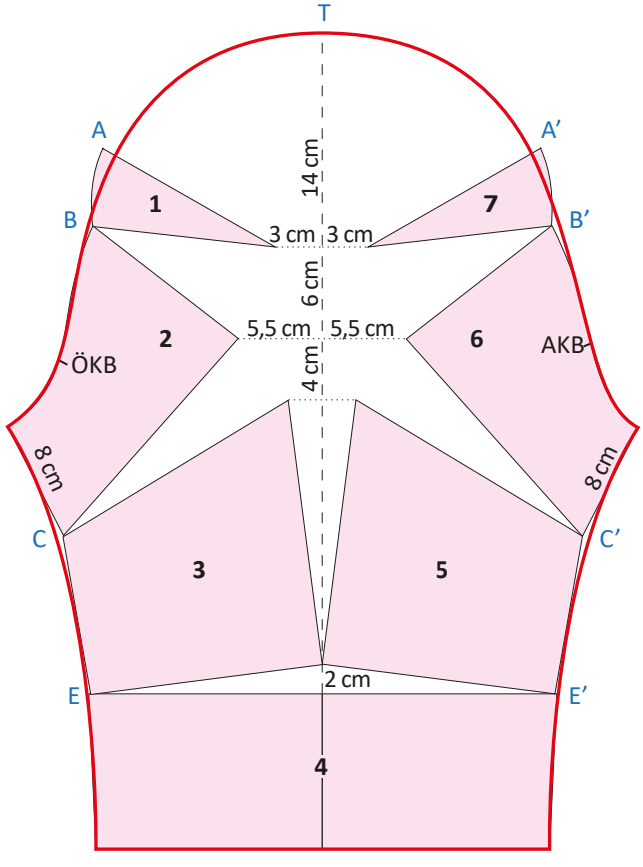
- Kalıpların kopyasını cetvel ve pistole kullanarak alınız.
- Kopya alırken yardımcı çizgileri çizmeyi unutmayınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Bluz kol kalıbının kopyasını alınız ve kopyayı sayfa düzenine dikkat ederek yapıştırınız.
- Kolun tepe noktasını kol ucuna kadar dik yardımcı bir çizgiyle çiziniz (Şekil 2.16a, 2.16b).
- Tepe noktasında sağa ve sola doğru 1 cm işaretleyiniz (A, A`).

Şekil 2.16a: Drapeli kol kalıbı

Şekil 2.16b: Drapeli kol kalıbı

- A ve A` noktalarından kol evi üzerinde aşağı doğru 5 cm iniz (B, B`).
- Kol evi başlangıç noktalarından aşağı doğru 8 cm işaretleyiniz (C, C`).
- Tepe noktasından aşağı doğru yardımcı çizgi üzerinde 13 cm işaretleyiniz (D).
- C ve C` noktalarından aşağı doğru 10 cm işaretleyiniz (E, E`).
- Tepe noktasından aşağı doğru 40 cm işaretleyiniz. Bulduğunuz noktayı sağa ve sola doğru uzatarak yeni kol boyunu çiziniz.
- E ve E` noktaları hariç diğer tüm noktaları D noktasıyla birleştiriniz.
- Kol açılımını yapmak için yeni kol boyuna kadar kol kopyasını alınız.
- Kopyasını aldığınız kalıbın üzerinde modeli uyguladığınız noktaları ve işaretleri alarak bu noktaları kesiniz.
- Kol açma işlemini yapmak için sayfa düzeninize uygun bir yere düz boy ipliği yönünde yardımcı bir çizgi çiziniz.
- 4 numaralı parçayı ve kol ortasını şekildeki gibi çakıştırarak yardımcı çizgi üzerine yerleştiriniz.
- Kol orta çizgisinden yukarı doğru 2 cm işaretleyiniz.
- 3 ve 5 numaralı parçaların ucundan yardımcı çizgi üzerinde şekildeki gibi 4 cm yukarı çıkınız ve parçaları birleştiriniz.
- Bulduğunuz noktanın sağına ve soluna doğru dik açı yaparak 5,5 cm işaretleyiniz.
- 2 ve 6 numaralı parçaları, işaretlediğiniz noktalarla yan dikişte çakıştırarak yerleştiriniz.
- 2 ve 6 numaralı parçaların ucundan yardımcı çizgi üzerinde 6 cm yukarı çıkınız.
- Bulduğunuz noktanın sağına ve soluna doğru dik açı yaparak 3 cm işaretleyiniz.
- 1 ve 7 numaralı parçaları, işaretlediğiniz noktalarla kol oyuntusu çakışacak şekilde yerleştiriniz.
- 1 ve 7 numaralı parçaların ucundan yardımcı çizgi üzerinde 14 cm yukarı çıkınız.
- B noktasından başlayarak tepe noktası üzerinde işaretlediğiniz noktadan geçecek şekilde B` noktasına kadar yeni kol oyuntusunu çizerek kesin hatları belirleyiniz.

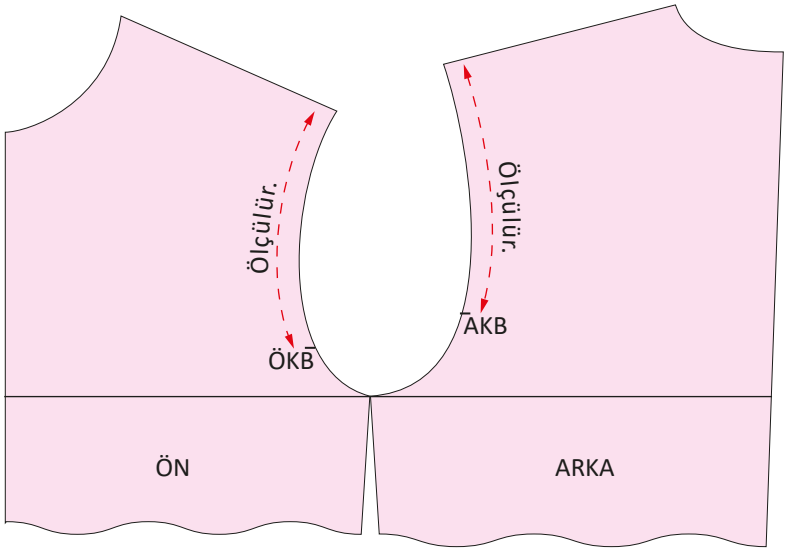
9. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kol kalıbı üzerine yeni kol boyunu çizdi.		
3	Kol üzerine istenen ölçüleri doğru işaretledi.		
4	İşaretlenen yerleri D merkez noktasıyla birleştirdi.		
5	Model uygulanan kol kalıbını işaretli yerlerden kesti.		
6	Kol parçalarına verilen ölçülere göre açma işlemi yaptı.		
7	Açma yapılan kol kalıbının kesin hatlarını çizdi.		
8	Drapeli kol kalıbı üzerine gerekli yazı ve işaretleri yerleştirdi.		
9	Temiz ve özenli çalıştı.		
10	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

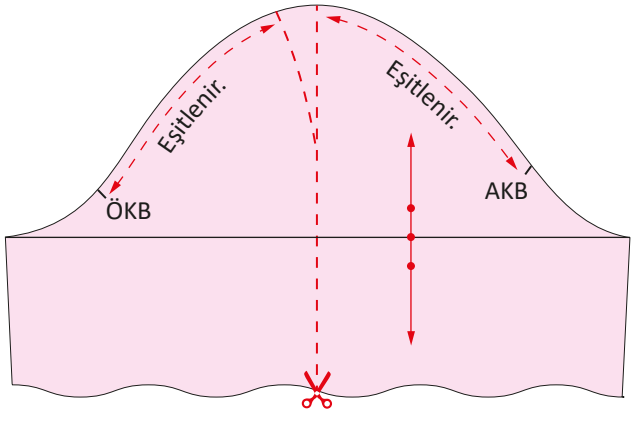
HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

2.4.3. Bedenden Çıkan Kol Çizimi

Reglan kol kalıbında ölçülerin beden kalıbı üzerinden düzgün alınması, kalıbın hatasız çizilebilmesi için önemlidir. Ölçüler, bluzun ön ve arka bedeninin kopyası alınarak kol evleri çakışacak şekilde yapıştırılır. Ayrıca bluz kol kalıbından kopya alınarak ayrı bir yere yapıştırılır. Ön ve arka omuzdan ÖKB ve AKB noktalarına kadar ölçülür (Şekil 2.17). Bulunan ölçülerin koldaki kontrolleri yapılır. Yapılan kontroller sonunda fazla ölçü atılarak reglan kol çizimi hazırlanır (Şekil 2.18).

Şekil 2.17: Reglan kol için bedenden alınan ölçüler

Şekil 2.18: Reglan kol için kolda yapılan düzeltmeler

10. UYGULAMA

Reglan Kol Çizimi

Bu çalışmada sizden Reglan Kol Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 2.19, 2.20'den yararlanarak ve işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 10. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

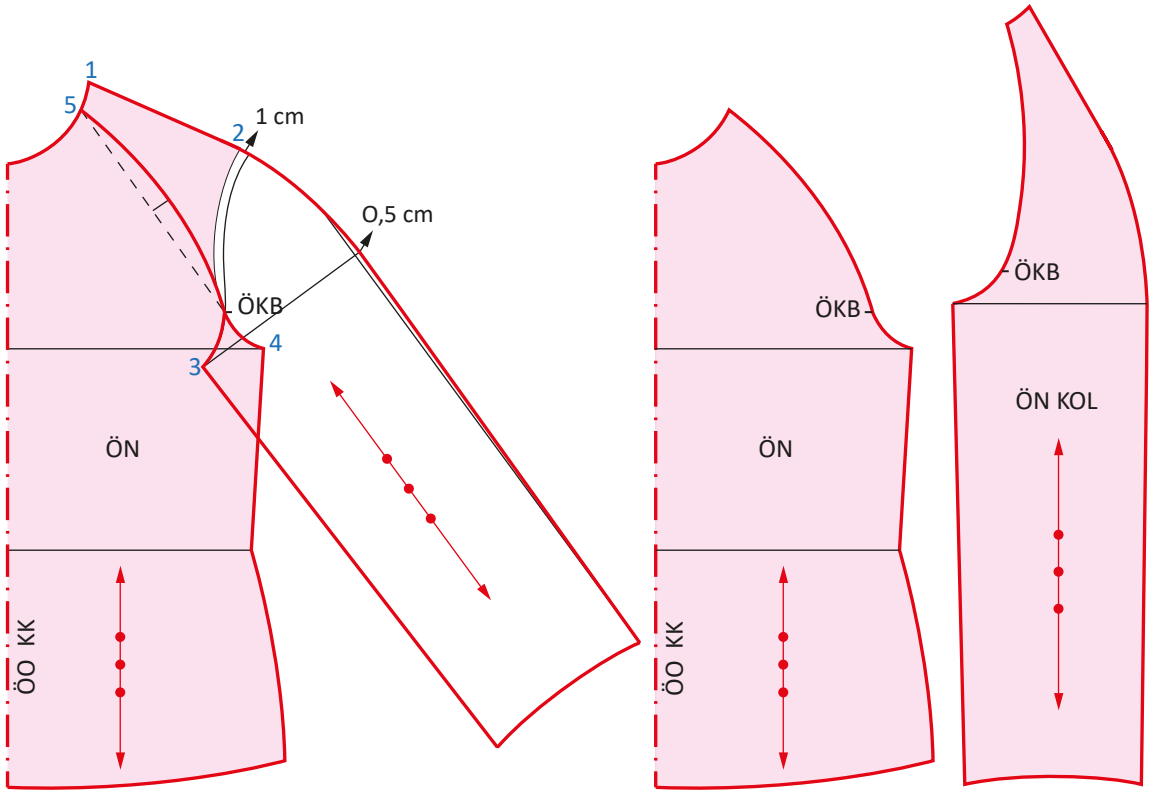
- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Pergel
- Gönye
- Yapıştırıcı
- Riga
- Eşel
- Mezura
- Pistole takımı
- Çizim masası
- Pelür kâğıdı

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıpların kopyasını cetvel ve pistole kullanarak alınız.
- Kopya alırken yardımcı çizgileri çizmeyi unutmayınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

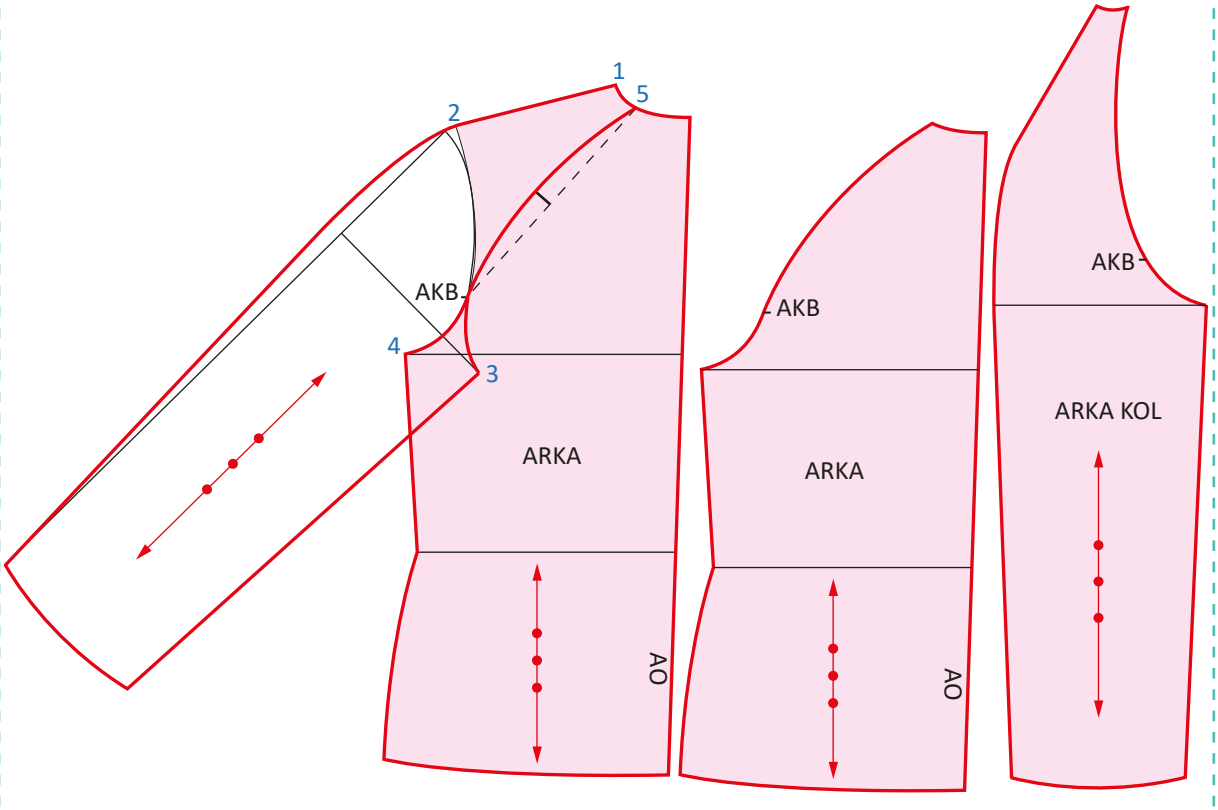
İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Bluz ön ve arka beden kalıbından kopya alınız ve kopyayı sayfa düzenine dikkat ederek kâğıda yapıştırınız (Şekil 2.19, 2.20).
- Yaka oyuntusu ve omuzun kesiştiği noktayı numaralandırınız (1).
- Kol oyuntusu ve omuzun kesiştiği noktayı numaralandırınız (2).

Şekil 2.19: Reglan kol kalıbı (ön)

- Kol kalıbından kopya alınız.
- Kol ortasından ön ve arka kolu keserek ayırınız.
- Ön kolu, 2 noktasından dışarı doğru 1 cm bolluk vererek KB noktaları denk gelecek şekilde bedenin üzerine yerleştiriniz.
- Kol altı noktalarını bedende (4) ve kolda (3) numaralandırınız.
- Ön bedende 1 noktasından aşağı doğru 3,5 cm iniz (5).
- 5 noktasından ÖKB noktasına kadar yardımcı çizgiyle birleştiriniz.
- Bu çizgiyi ölçünüz ve ölçünün ½'sini bulunuz.
- Bulduğunuz noktadan yukarı doğru 1,7 cm dik çıkınız.
- Ön kolda kol ortası çizgisiyle bu çizginin altından gelen çizginin kesiştiği noktadan 0,5 cm dışarı doğru çıkınız.
- Üst kol çizgisini, 1 noktasından başlayarak 2 noktası ve 0,5 cm çıktığınız çizgiden geçecek şekilde kol ağzına kadar çiziniz.
- Reglan kol oyuntusunu, 5 noktasından başlayarak 1,7 cm çıktığınız çizgiden geçecek şekilde 3 noktasına kadar çiziniz.
- Arka reglan kol kalıbı için önde uyguladığınız işlemleri tekrarlayınız.

Şekil 2.20: Reglan kol kalıbı (arka)

10. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Reglan kol kalıbı için bluz kalıbından gerekli ölçüleri doğru aldı.		
3	Bluz kol kalıbı üzerinde gerekli düzeltmeleri yaptı.		
4	Kolu, ön beden üzerine ÖKB noktalarını denk getirerek yerleştirdi.		
5	Reglan kol oyuntusunu çizdi.		
6	Ön beden ve kol için kesin hatları çizdi.		
7	Reglan kol ön beden ve kol açılımı yaptı.		
8	Kolu, arka beden üzerine ÖKB noktalarını denk getirerek yerleştirdi.		
9	Reglan kol oyuntusunu çizdi.		
10	Arka beden ve kol için kesin hatları çizdi.		
11	Reglan kol arka beden ve kol açılımı yaptı.		
12	Reglan kol kalıbı üzerine gerekli yazı ve işaretleri yerleştirdi.		
13	Temiz ve özenli çalıştı.		
14	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

MERAKLISINA

SÜRDÜRÜLEBİLİR MODA

Tekstil atıklarının çevreyi kirletmemesi ve gelecek nesillere temiz bir dünya bırakılması için sürekli tüketmek yerine var olanı değerlendirmeyi destekleyen bir akımdır.

Uzun zamandır kullanılmayan giysiler, tasarım ve küçük değişikliklerle yepyeni giysilere ya da aksesuarlara dönüştürülebilir.

11. UYGULAMA

Japone Kol Çizimi

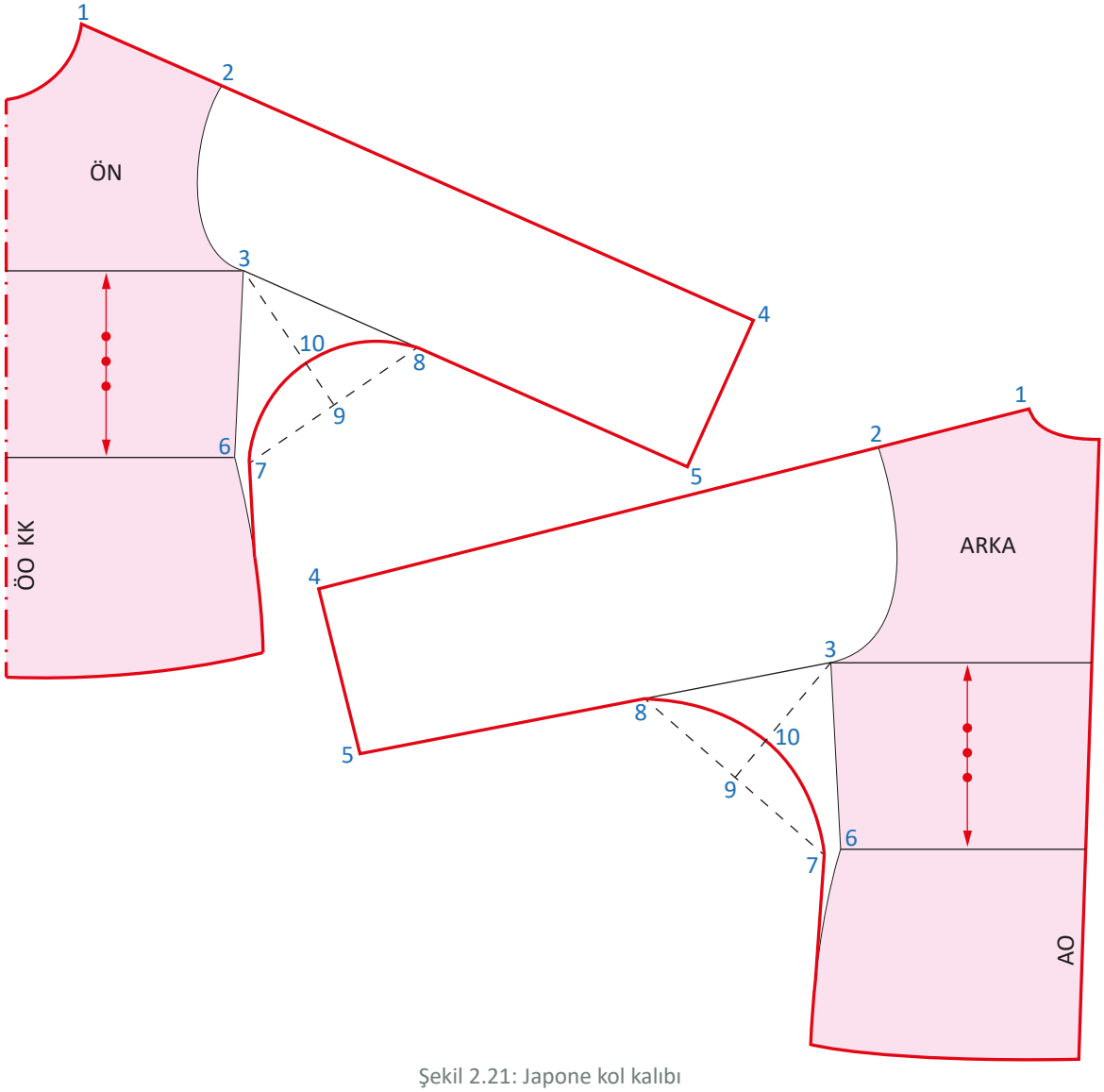
Bu çalışmada sizden Japone Kol Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 2.21'den yararlanarak ve işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 11. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Pergel
- Gönye
- Yapıştırıcı
- Riga
- Eşel
- Mezura
- Pistole takımı
- Çizim masası
- Pelür kâğıdı

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıpların kopyasını cetvel ve pistole kullanarak alınız.
- Kopya alırken yardımcı çizgileri çizmeyi unutmayınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

Şekil 2.21: Japone kol kalıbı

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Bluz kalıbı ön ve arka bedenin kopyasını alınız ve kopyayı sayfa düzenine dikkat ederek kâğıda yapıştırınız (Şekil 2.21).
- Ön bedende yaka ve omuzun kesiştiği noktayı numaralandırınız (1).
- Omuz ve kol oyuntusunun kesiştiği noktayı numaralandırınız (2).
- Kol oyuntusu başlangıcı ve yan dikişin kesiştiği noktayı numaralandırınız (3).
- Kol Boyu ölçüsünü, ön kolda 2 noktasından sağa doğru omuza paralel çiziniz (4).
- 4 noktasından aşağı doğru dik açı yaparak Bilek Genişliği ½ ölçüsünü çiziniz (5).
- 5 noktasıyla 3 noktasını düz çizgiyle birleştiriniz.
- Yan dikişte bel hattını numaralandırınız (6).
- 6 noktasından aşağı doğru 0,5 cm işaretleyiniz ve bu noktadan 1 cm dışarı doğru çıkınız (7).
- 3 ve 6 noktaları arasınını ölçünüz. Bulduğunuz ölçüyü 3 noktasından sağa doğru işaretleyiniz (8).
- 7 ve 8 noktaları arasını yardımcı çizgiyle birleştiriniz ve bu çizginin ½'sini işaretleyiniz (9).
- 3 ve 9 noktaları arasını yardımcı çizgiyle birleştiriniz ve bu çizginin ⅓'ünü 9 noktasından yukarı doğru işaretleyiniz (10).
- Etek ucu yan dikişinden başlayarak 7, 10 ve 8 noktaları arasını şekildeki gibi kavisli çiziniz ve yeni kolun kesin hatlarını belirleyiniz.
- Japone kol arka beden çiziminde ön kolda yaptığınız işlemleri tekrarlayınız.

11. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kol boyunu ön bedende istenen ölçüde çizdi.		
3	Ön kol kavisini tekniğe uygun çizdi.		
4	Ön bedende kesin hatları çizdi.		
5	Kol boyunu arka bedende istenen ölçüde çizdi.		
6	Arka kol kavisini tekniğe uygun çizdi.		
7	Arka bedende kesin hatları çizdi.		
8	Japone kol kalıbı üzerine gerekli yazı ve işaretleri yerleştirdi.		
9	Temiz ve özenli çalıştı.		
10	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

2.5. MODEL UYGULAMALI BLUZ KALIBI

Model uygulama, temel kalıplar üzerine çeşitli işlemler yapılarak kalıplara yeni bir görünüm kazandırılmasıdır (Görsel 2.11). Model uygulama esnasında çalışılacak model incelenmeli; kuplar, pililer vb. dikkatlice oranlanmalıdır.

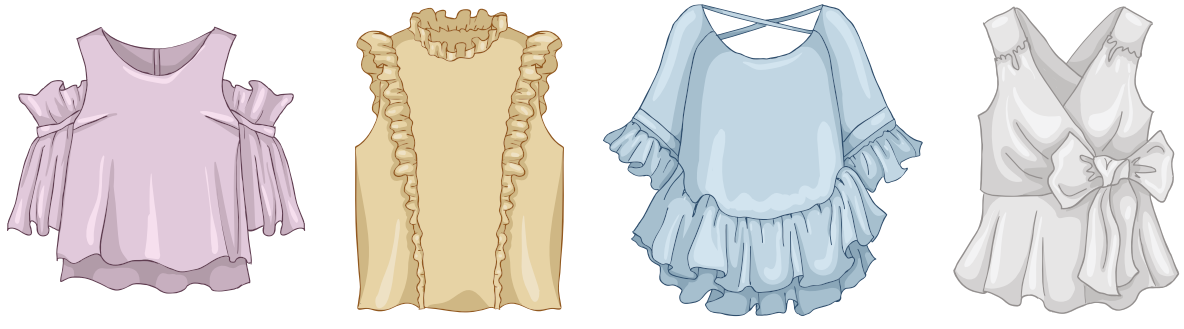
Model uygulandıktan sonra açma işlemi yapılır ve parçalar birbirinden ayrılır. Açma işleminden önce düz boy ipliği varsa işaretlenmeli, her bir parça numaralandırılmalı ve gerekli yerlere çıt işaretleri konmalıdır.

Görsel 2.11: Model uygulanmış kalıplar

2.5.1. Bluz Model Analizi

Model uygulama işleminin ilk aşaması model analizidir. Model analizini doğru yapabilmek için uygulanacak modele ait işlemlerin teknik terimleri ve uygulama şekilleri bilinmelidir (Görsel 2.12). Bluz modellerini uygulamada kullanılan bazı terimlere örnek olarak roba, pili, kup, pens, cep, volan, büzgü, yırtmaç, korsaj vb. verilebilir.

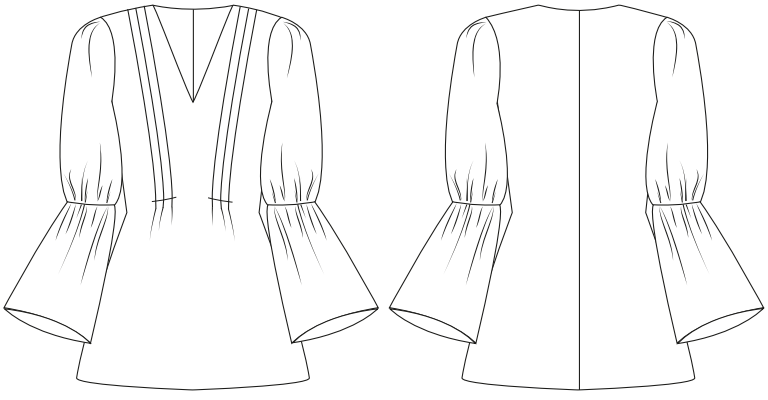

Görsel 2.12: Farklı model uygulamaları yapılmış bluzlar

İstenen model kalıbının hazırlanması ve üretilmesi aşamalarından önce model analizi doğru bir şekilde yapılmalıdır. Model analizi yapılırken giysiye ait tüm özelliklerin ayrıntılı ve eksiksiz verilmesi, modelin uygulanma aşamasında kolaylık sağlar. Modelin simetrik veya asimetrik oluşu, kol ve yaka özellikleri, kapama payı türü vb. biçimsel özellikleri eksiksiz belirlenmelidir. Ayrıca parça sayısı, kumaş ve dikiş özelliği, kullanılacak malzeme de modelin üretim aşamasında yol gösterici önemli bilgilerdir (Tablo 2.7).

Model uygulama yapılırken model analizinde istenen kriterler dikkate alınmalı ve modelin teknik çizimine uygun uygulama yapılmalıdır. Model uygulama yapılırken seçilen modelin görünüş ve havasını yansıtmak için uygun bir baz kalıp kullanmak önemlidir. Aksi takdirde modeli başarıyla uygulamak zorlaşır.

Tablo 2.7: Model Uygulamalı Bluz Model Analizi

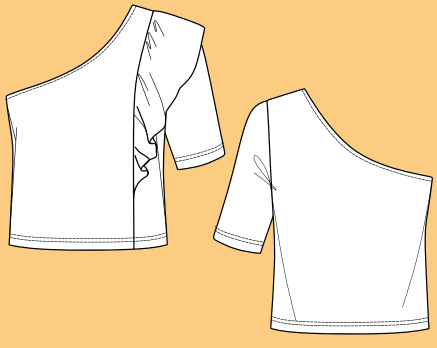
MODEL ANALİZ FÖYÜ	
MODEL ADI: Model Uygulamalı Bluz	**KUMAŞ:** Poplin
BEDEN NO.:38	**SEZON:** İlkbahar-Yaz
KADIN BLUZ TEKNİK ÇİZİMİ	**MODEL ANALİZİ**
 Şekil 2.22: Model uygulamalı bluz	• V yakalı ve simetriktir (Şekil 2.22). • Ön sağ ve sol 3 adet pililidir. • Kollara lastikle büzgü verilmiştir. • Yaka, ön ve arkadan pervazlıdır. • Truvakar kolludur (bilek ve dirsek arasında kalan kol boyu). • Arka ortası dikişlidir.

ÖLÇÜLER			
Göğüs Çevresi	88 cm	**Ön Uzunluk II**	43,8 cm
Bel	70 cm	**Arka Uzunluk**	40 cm
Kalça	94 cm	**Arka Genişlik**	16,5 cm + 0,5 - 1 cm = 17,5 cm
Kol Boyu	56,5 cm	**Ön Genişlik**	18 cm + 1,5 cm = 19,5 cm
Kalça Düşüklüğü	59,3 cm	**Sırt Yüksekliği**	19,3 + 1 - 1,5 cm = 20,8 cm
Model Boyu	60 cm	**Kol Oyuntusu Genişliği**	9,5 cm + 1,5 - 2 cm = 11,5 cm
Arka Yaka	6,4 cm		

SIRA SİZDE

Aşağıdaki şekli verilen bluzun model özelliğini göz önünde bulundurarak model analizini yapınız (Şekil 2.23).

Şekil 2.23: Tek kollu model uygulamalı bluz

MODEL ANALİZİ

12. UYGULAMA

Model Uygulamalı Bluz Kalıbı Çizimi

Bu çalışmada sizden Model Uygulamalı Bluz Kalıbı işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 2.24, 2.25, 2.26'dan yararlanarak ve işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 12. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Pergel
- Gönye
- Yapıştırıcı
- Riga
- Eşel
- Mezura
- Pistole takımı
- Çizim masası
- Pelür kâğıdı

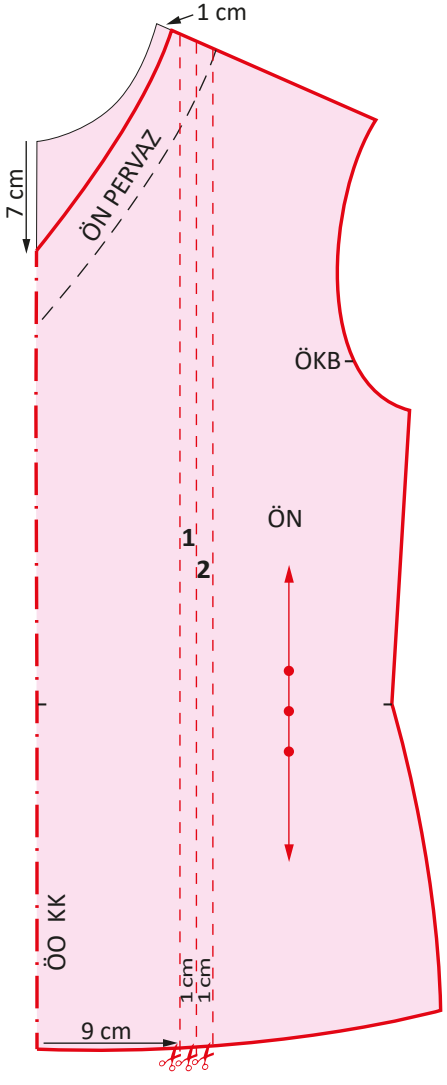
Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıpların kopyasını cetvel ve pistole kullanarak alınız.
- Kopya alırken yardımcı çizgileri çizmeyi unutmayınız.
- Düz boy ipliğine dikkat ediniz.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

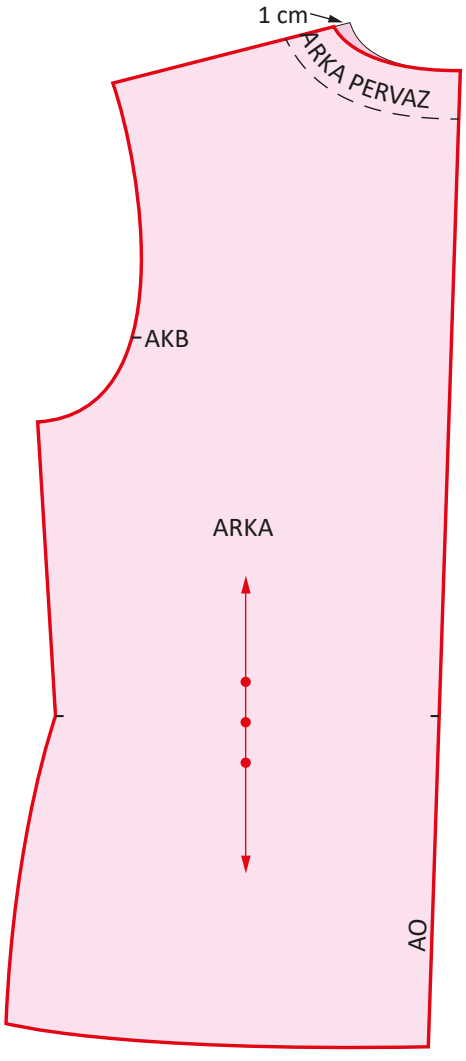
İşlem Basamakları

Ön

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Ön bedenin kopyasını alınız (Şekil 2.24).
- Kopyayı, düz boy ipliğine dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız.
- Yakada omuz hattından sağa doğru 1 cm işaretleyiniz.
- Ön ortası hattında yaka ucundan itibaren aşağı doğru 7 cm iniiniz.
- İşaretlediğiniz noktalar arasını V yaka formu vererek çiziniz.
- Ön ortasında etek ucundan sağa doğru 9 cm işaretleyiniz.
- İşaretlediğiniz noktayı yukarı doğru omuz hattına kadar dik çizgiyle uzatınız.
- Çizdiğiniz pili hattının sağına doğru 1 cm işaretleyiniz ve bu işareti 1 numaralı parçayı omuz hattına kadar uzatınız.
- 1 numaralı pilinin sağına doğru 1 cm işaretleyiniz ve bu işareti 2 numaralı pili için omuz hattına kadar uzatınız.
- Ön yaka pervazı için çizdiğiniz V yaka formunda ön ortasından aşağı doğru 4 cm işaretleyiniz.
- Ön yaka pervazı için çizdiğiniz V yaka formunda omuz hattından sağa doğru 4 cm işaretleyiniz.
- İşaretlediğiniz yerleri V yaka hattına paralel şekilde pistole yardımıyla birleştiriniz.
- Kalıp üzerine gerekli yazıları yazınız.

Şekil 2.24: Bluzun model uygulaması (ön)

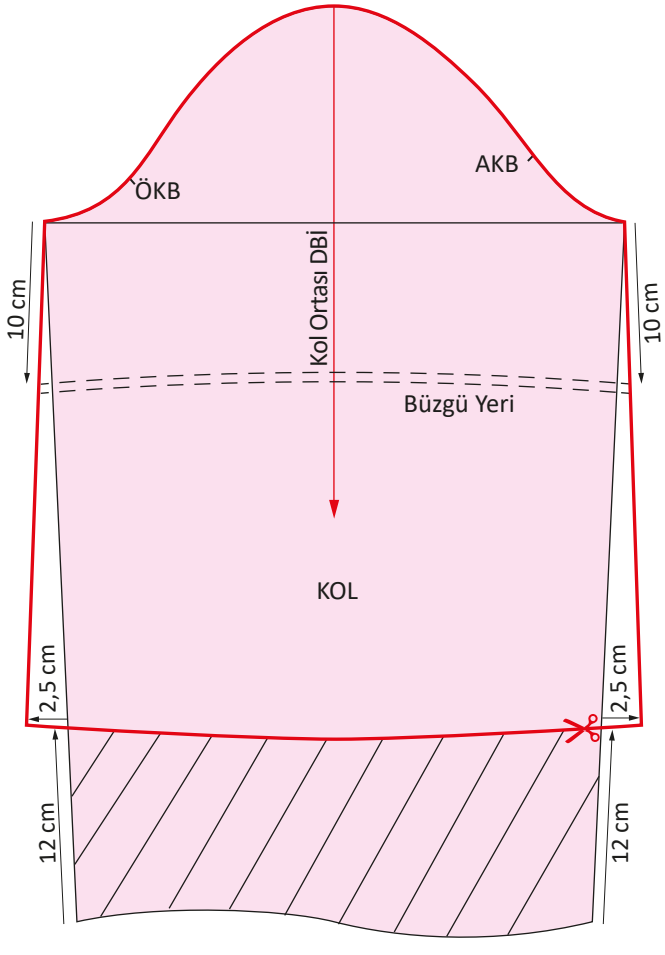
Şekil 2.25: Bluzun model uygulaması (arka)

Arka

- Arka bedenin kopyasını alınız (Şekil 2.25).
- Kopyayı, düz boy ipliğine dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız.
- Arka omuz hattından sola doğru 1 cm işaretleyiniz. Bulduğunuz noktayı arka ortası yaka ucuyla kavisli bir şekilde birleştirerek arka yaka oyuntusunu yeniden çiziniz.
- Arka ortasından aşağı doğru 3 cm işaretleyiniz.
- Omuz hattında yaka ucundan sola doğru 3 cm işaretleyiniz.
- İşaretlediğiniz yerleri pistole yardımıyla arka yaka formuna paralel olacak şekilde birleştirerek arka yaka pervazı çiziniz.
- Kalıp üzerine gerekli yazıları yazınız.

Kol

- Bluz kolunun kopyasını alınız (Şekil 2.26).
- Kopyayı, düz boy ipliğine dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız.
- Kol ağzından yukarı doğru her iki taraftan yukarı doğru 12 cm işaretleyiniz.
- İşaretlediğiniz yerlerden dışarı doğru 2,5 cm çıkınız.
- Bulduğunuz noktaları ön ve arka kol alt dikiş noktalarına kadar düz çizgiyle çiziniz.

Şekil 2.26: Kolun model uygulaması

- Kol ağzını pistole yardımıyla hafif dışa kavis vererek çiziniz.
- Ön ve arka kol alt dikiş noktalarından aşağı doğru 10 cm işaretleyiniz.
- İşaretlediğiniz yerleri içe kavis vererek kesik çizgiyle birleştiriniz.
- Çizdiğiniz kavisli hattı 0,5 cm yukarı doğru paralel çizerek lastik hattını belirleyiniz.
- Kalıp üzerine gerekli yazıları yazınız.

12. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Ön beden üzerinde V yaka çizimi yaptı.		
3	V yaka pervaz kalıbını çizdi.		
4	Pilileri istenen yerlere çizdi.		
5	Ön beden kalıbı üzerine gerekli yazı ve işaretleri yerleştirdi.		
6	Arka bedende yeni yaka oyuntusunu çizdi.		
7	Arka yaka pervazını çizdi.		
8	Arka beden kalıbı üzerine gerekli yazı ve işaretleri yerleştirdi.		
9	Kol boyunu istenen ölçülere göre yeniden çizdi.		
10	Kolda büzgü yerini tespit etti.		
11	Kol kalıbı üzerine gerekli yazı ve işaretleri yerleştirdi.		
12	Temiz ve özenli çalıştı.		
13	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

13. UYGULAMA

Model Uygulamalı Bluz Açma

Bu çalışmada sizden Model Uygulamalı Bluz Açma işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 2.27, 2.28, 2.29'dan yararlanarak ve işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 13. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Pergel
- Gönye
- Yapıştırıcı
- Riga
- Eşel
- Mezura
- Pistole takımı
- Çizim masası
- Pelür kâğıdı

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıpların kopyasını cetvel ve pistole kullanarak alınız.
- Kopya alırken yardımcı çizgileri çizmeyi unutmayınız.
- Düz boy ipliğine dikkat ediniz.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

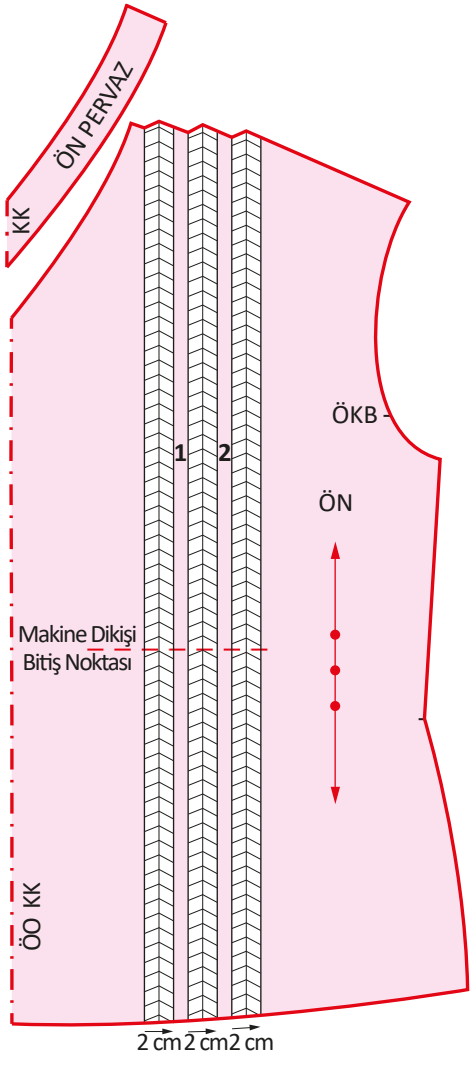
İşlem Basamakları

Ön

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Ön bedenin kopyasını alınız (Şekil 2.27).
- 1 ve 2 numaralı parçaları keserek ayırınız.
- Sayfanızın sol tarafına bir dik çizerek ön ortası parçasını bu dik çizgiyle çakışacak şekilde yapıştırınız.
- Ön ortası parçasının sağ tarafına 2 cm pili katlama payı vererek 1 ve 2 numaralı parçaları düz boy ipliğe göre yapıştırınız.
- 2 numaralı parçanın sağına 2 cm'lik son pili payını ekleyiniz ve ön yan parçayı yapıştırınız.
- Bel hattından yukarı doğru 5 cm işaretleyerek pililerin makine dikişi bitiş noktasını kesik çizgilerle belirleyiniz.
- Omuz hattında pili katlama yerlerinden yukarı doğru 0,5 cm işaretleyiniz ve omuzda pili yerlerini çiziniz.
- Ön pervazın kopyasını alınız ve bu kopyayı düz boy ipliğine dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız.
- Kalıp üzerine gerekli yazı ve işaretleri ekleyiniz.

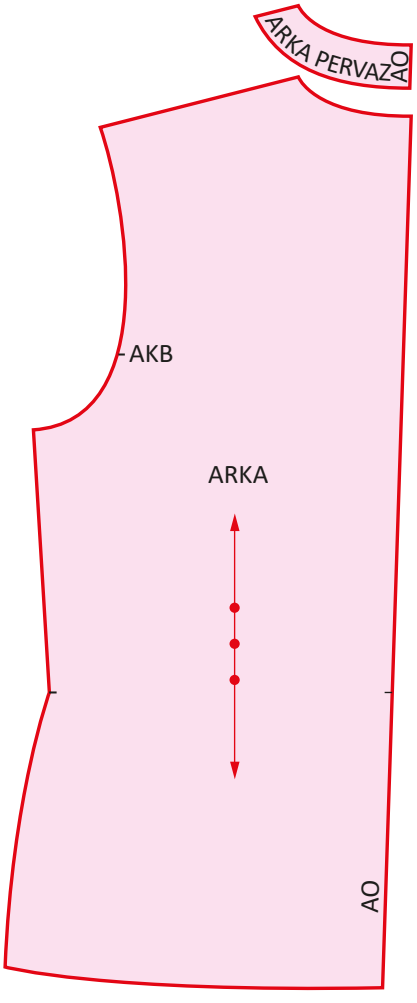
Arka

- Arka bedenin kopyasını alınız ve kopyayı düz boy ipliğe dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız (Şekil 2.28).
- Arka pervazın kopyasını alınız ve kopyayı düz boy ipliğe dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız.
- Kalıpların üzerine gerekli yazı ve işaretleri ekleyiniz.

Şekil 2.27: Ön beden açılımı

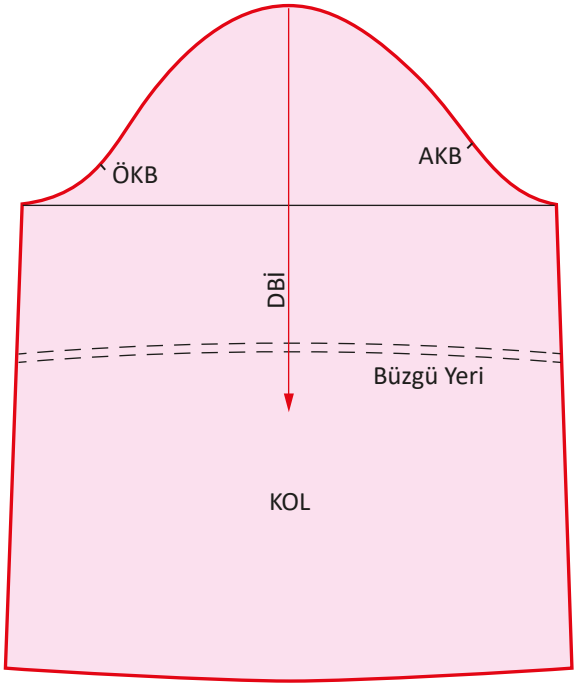
13. UYGULAMA

Şekil 2.28: Arka beden açılımı

Kol

- Kolun kopyasını alınız ve kopyayı, düz boy ipliğe dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız (Şekil 2.29).
- Kalıp üzerine gerekli yazı ve işaretleri ekleyiniz.

Şekil 2.29: Kol açılımı

13. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Ön bedene pili katlama paylarını ekledi.		
3	Pililerin makine bitiş noktasını işaretledi.		
4	Ön pervazın kopyasını alarak kopyayı, düz boy ipliğine uygun yerleştirdi.		
5	Ön beden açılımı üzerine gerekli yazı ve işaretleri yerleştirdi.		
6	Arka beden ve arka pervazın üzerine gerekli yazı ve işaretleri yerleştirdi.		
7	Kolun üzerine gerekli yazı ve işaretleri yerleştirdi.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

14. UYGULAMA

Model Uygulamalı Bluz Şablonu Çizimi

Bu çalışmada sizden Model Uygulamalı Bluz Şablonu Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 2.30, 2.31'den yararlanarak ve işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 14. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

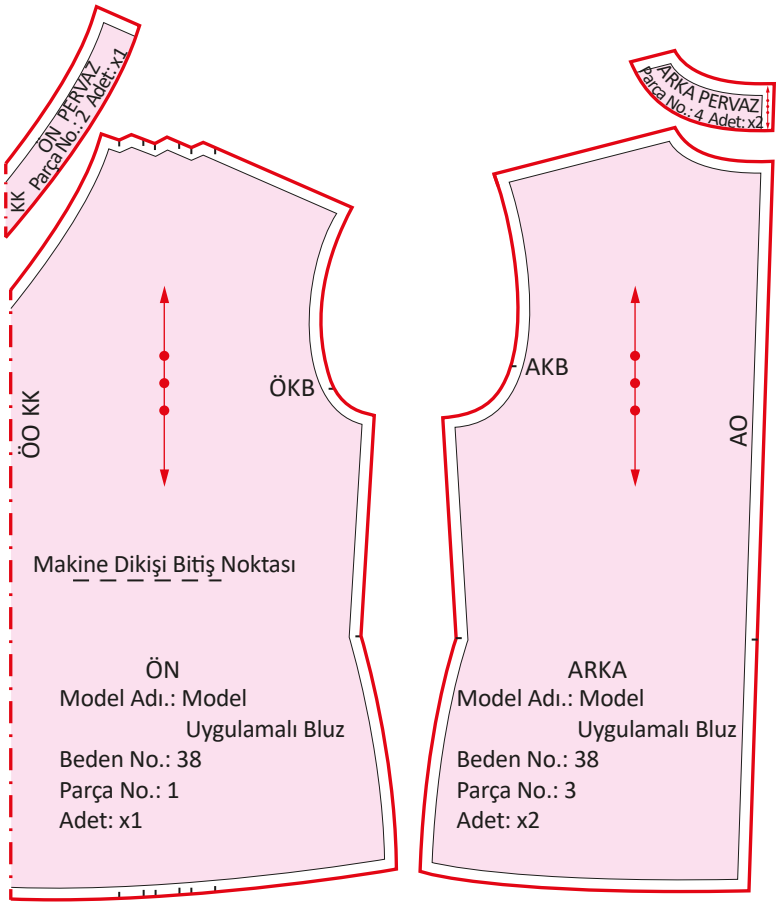
- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Yapıştırıcı
- Eşel
- Pistole takımı
- Çizim masası
- Pelür kâğıdı

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıpların kopyasını cetvel ve pistole kullanarak alınız.
- Kopya alırken yardımcı çizgileri çizmeyi unutmayınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

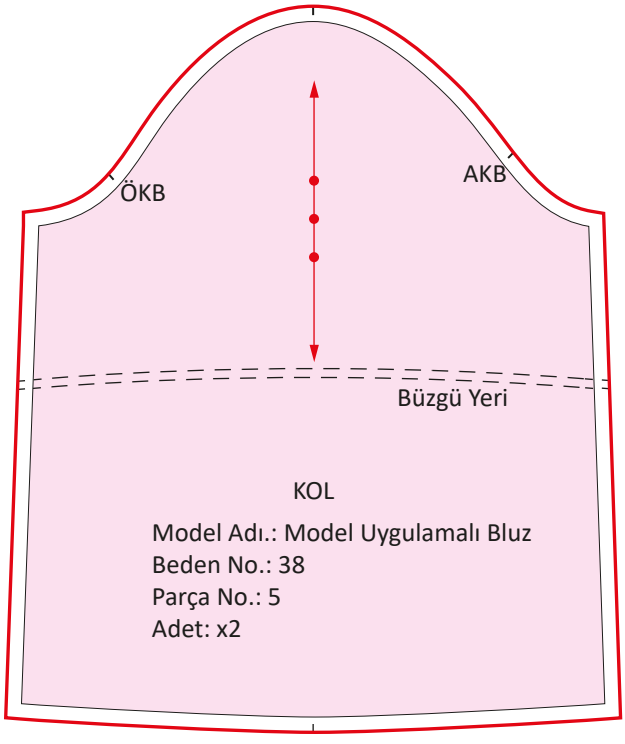
- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Model uygulamalı buz kalıbının açılımı üzerinden kopya alınız (Şekil 2.30).
- Ön bedeni, ön ortası kumaş katı hariç kalıbın tüm kenarlarına 1 cm dikiş payı vererek kalıp çizgilerine paralel şekilde çiziniz.

Şekil 2.30: Ön ve arka beden şablonu

14. UYGULAMA

- Arka bedeni, tüm kalıbın etrafına 1 cm dikiş payı vererek kalıp çizgilerine paralel şekilde çiziniz.
- Ön pervaz kalıbını, ön ortası haricindeki diğer yerlere 1 cm dikiş payı vererek ve kalıp çizgilerine paralel olarak çiziniz.
- Arka pervaz kalıbını, tüm kalıbın etrafına 1 cm dikiş payı vererek ve kalıp çizgilerine paralel olarak çiziniz.
- Kol açılımını, tüm çizgilere 1 cm dikiş payı vererek ve kalıp çizgilerine paralel çiziniz (Şekil 2.31).
- Çizim üzerine gerekli yazı ve işaretleri ekleyiniz.

Şekil 2.31: Kol şablonu

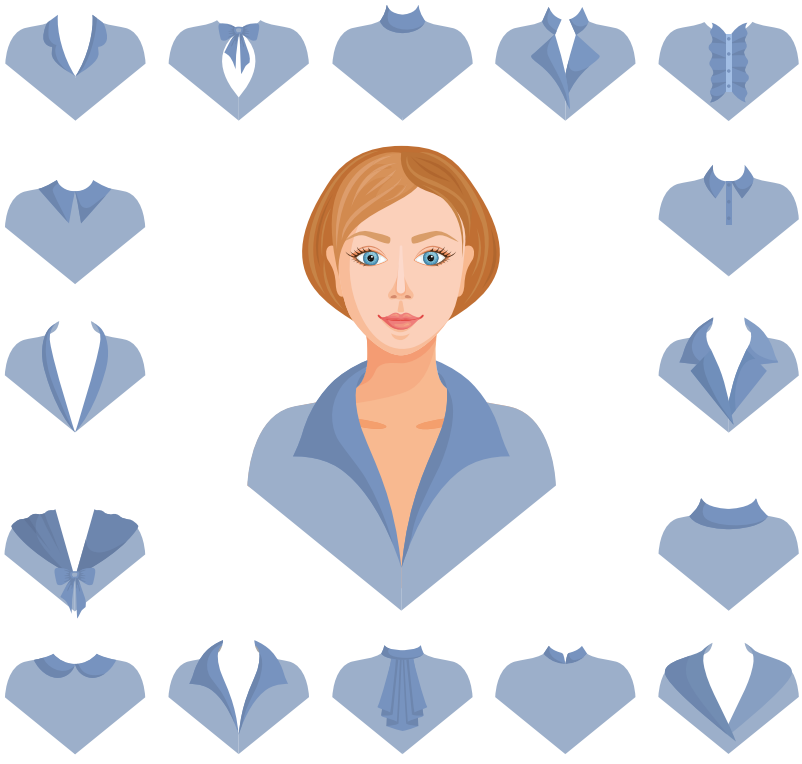
14. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Ön beden açılımı üzerinden kopya aldı.		
3	Arka beden açılımı üzerinden kopya aldı.		
4	Kol açılımı üzerinden kopya aldı.		
5	Ön, arka ve kol açılımları üzerine şablon paylarını verdi.		
6	Şablon çizimini kalıplardaki kavislere ve oyuntulara dikkat ederek yaptı.		
7	Şablon üzerinde bulunması gereken yazı ve işaretleri ekledi.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

2.6. YAKASIZ YAKA VE BEDENDEN ÇIKAN YAKA TEKNİK ÇALIŞMALARI

Yaka modeli seçilirken kumaşın cinsi, giysinin modeli ve vücut özelliği dikkate alınmalıdır (Görsel 2.9).

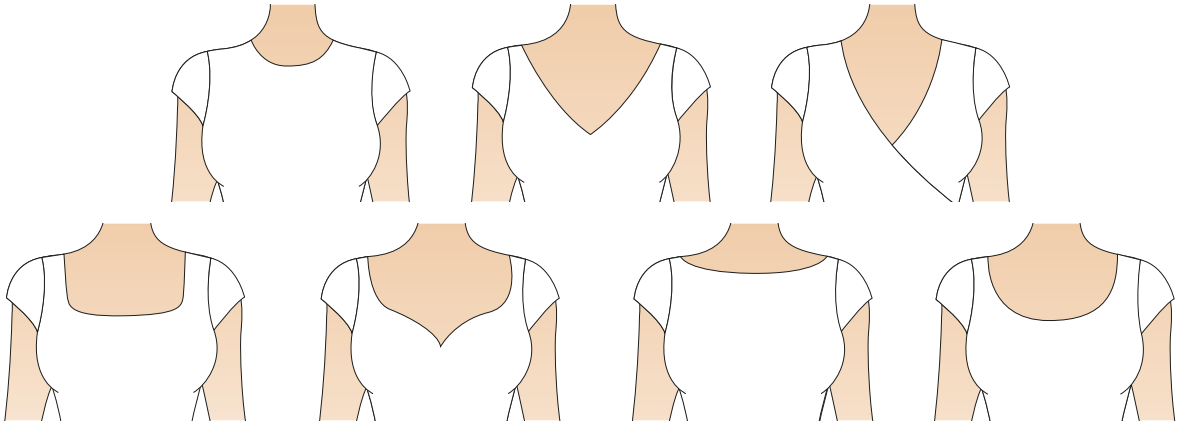

Görsel 2.13: Yakalar

2.6.1. Yakasız Yaka Dikimi

Yakasız yakalar, kesimde ve uygulamada benzer biçimlerde sınıflandırılır (Görsel 2.10). Bunlar; giysinin ön ve arka beden yaka oyuntusuna göre biçimlendirilen **düz yakalar** ve yaka çevresi ölçüsü kullanılarak geliştirilen **bant yakalar**dır.

Her yaka tipinin farklı bir dikim tekniği vardır. Yanlış teknik, zaman ve malzeme kaybına yol açar. Yakasız yakalara biye veya pervazla temizlik yapılıp netlik kazandırılır.

Görsel 2.14: Yakasız yakalar

2.6.2. Bedenden Çıkan Yaka Dikimi

Bedenden çıkan yakalar, bedenin bir parçası olduğu için bedenle çalışılır. Bedenden çıkan yaka tekniğinde klapa (mostra) eklenir. Bu teknik, model özelliğine göre değişiklik gösterebilir. Arka yakaya ön klapanın dönüşüne göre şekil verilir.

Bedenden çıkan yakalar, model özelliğine göre yakanın devamı şeklindedir. Bedenle birlikte ve farklı şekillerde kesilir. Erkek yaka ve şal yaka bu teknikle çalışılır (Görsel 2.15, 2.16).

Bedenden çıkan yakalardaki uygulamalar klapa ve arka yaka olarak ayrılabilir. Alt yaka verev, üst yaka ise genellikle düz boy iplik doğrultusunda kesilir. Tüm yakalarda giysinin kumaş özelliğine uygun kalınlıkta tela kullanılır.

Görsel 2.15: Erkek yaka bluz

Görsel 2.16: Şal yaka bluz

MERAKLISINA

Görsel 2.17: Degaje yaka

Yapılışı açısından yakasız yakalardan biri sayılan **degaje yaka,** Fransızca **degage** kelimesinden dilimize geçmiştir. Degaje yaka, yakanın ön kısmındaki kumaşın serbest bırakılıp ön kısma döküm verilmesiyle oluşturulur. Bu yakalar dökümlü kumaşlara uygulanır (Görsel 2.17).

15. UYGULAMA

Sıfır Yaka Dikimi

Bu çalışmada sizden Sıfır Yaka Dikimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 15. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Cetvel
- Riga
- Mezura
- Sabun
- Makas
- Tela
- Kumaş
- Toplu iğne
- Dikiş makinesi
- Overlok makinesi
- Sıfır yaka kalıpları

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıpların kumaş katına gelmesi gereken bölümlerini göz önünde bulundurunuz.
- Ütünün ısı derecesine dikkat ediniz.
- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Sıfır yaka teknik çalışması için kalıplarınızı hazırlayınız.
- Kalıpları kumaşa yerleştirerek kesiniz.
- Paysız kalıbı telaya yerleştirerek kesiniz.
- Telayı ütü yardımıyla pervaz parçalarına yapıştırınız.
- Pervazların etrafını overlokla temizleyiniz (Görsel 2.18).
- Ön ve arka bedeni omuzlarından birleştiriniz.
- Pervaz parçalarını omuzlarından birleştiriniz.
- Ara ütüleme yapınız.
- Pervazı, çıt işaretleri denk gelecek şekilde bedene yerleştiriniz.
- Yaka çevresine makine dikişi çekiniz (Görsel 2.19).

Görsel 2.18: Overlok işlemi

Görsel 2.19: Sıfır yaka dikim işlemi

- Makine dikişlerini sağlamlaştırınız.
- Dikiş paylarında küçük üçgen çıtlarla yaka formunu rahatlatınız.
- Pervaz parçasını çeviriniz.
- Pervaz parçasını 1 mm içe kaydırarak ütüleyiniz (Görsel 2.20).
- Giysinin ön yüzünden gaze dikişi çekiniz.
- İplikleri temizleyiniz.
- Son ütü ve duruş kontrolü yapınız (Görsel 2.21).

Görsel 2.20: Sıfır yaka pervaz ütüleme

Görsel 2.21: Sıfır yaka duruş kontrolü

15. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Sıfır yaka kesimini yaptı.		
3	Pervaz parçalarına tekniğe uygun tela yapıştırdı.		
4	Ön ve arka beden omuzlarını makine dikişiyle birleştirdi.		
5	Pervaz parçalarını makine dikişiyle birleştirdi.		
6	Dikiş paylarına tekniğe uygun overlok çekti.		
7	Ara ütüleme yaptı.		
8	Pervazı, tekniğe uygun şekilde bedene monte etti.		
9	Dikiş paylarını tekniğe uygun şekilde incelterek çıtlattı.		
10	Gaze dikişini tekniğe uygun dikti.		
11	Son ütüyü tekniğe uygun yaptı.		
12	Sıfır yaka dikimini tamamladı.		
13	Son kontrol işlemlerini tekniğe uygun yaptı.		
14	Temiz ve özenli çalıştı.		
15	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

16. UYGULAMA

V Yaka Dikimi

Bu çalışmada sizden V Yaka Dikimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 16. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Cetvel
- Riga
- Mezura
- Sabun
- Makas
- Tela
- Kumaş
- Toplu iğne
- Dikiş makinesi
- Overlok makinesi
- V yaka kalıpları

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıpların kumaş katına gelmesi gereken bölümlerini göz önünde bulundurunuz.
- Ütünün ısı derecesine dikkat ediniz.
- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- V yaka teknik çalışması için kalıplarınızı hazırlayınız.
- Kalıpları kumaşa yerleştirerek kesiniz.
- Paysız kalıbı telaya yerleştirerek kesiniz.
- Telayı pervaz parçalarına yapıştırınız.
- Pervazların etrafını overlokla temizleyiniz (Görsel 2.22).
- Pervaz parçalarının omuzlarını makine dikişiyle birleştiriniz (Görsel 2.23).
- Arka ve ön bedenin omuzlarını birleştiriniz.
- Ara ütüleme yapınız.

Görsel 2.22: V yaka pervazı overloğu

Görsel 2.23: V yaka pervazı omuz dikişi

- Pervazı iğneleyerek bedene yerleştiriniz.
- Yaka çevresine makine dikişi çekiniz.
- Dikiş paylarını 0,5 cm kalacak şekilde inceltiniz.
- Pervazın V kısmını dikişe kadar çıtlatınız (Görsel 2.24).
- Pervaz parçasını 1 mm içe kaydırarak ütüleyiniz.
- İplikleri temizleyiniz.
- Son ütü ve duruş kontrolü yapınız (Görsel 2.25).

Görsel 2.24: V yaka çıtlatma

Görsel 2.25: V yaka duruş kontrolü

16. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	V yaka kesimini yaptı.		
3	Pervaz parçalarına tekniğe uygun tela yapıştırdı.		
4	Ön ve arka beden omuzlarını makine dikişiyle birleştirdi.		
5	Pervaz parçalarını makine dikişiyle birleştirdi.		
6	Dikiş paylarına tekniğe uygun overlok çekti.		
7	Ara ütüleme yaptı.		
8	Pervazı, tekniğe uygun şekilde bedene monte etti.		
9	Dikiş paylarını tekniğe uygun şekilde incelterek çıtlattı.		
10	Gaze dikişini tekniğe uygun dikti.		
11	V yaka dikimini tamamladı.		
12	Son ütüyü tekniğe uygun yaptı.		
13	Son kontrol işlemlerini tekniğe uygun yaptı.		
14	Temiz ve özenli çalıştı.		
15	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

17. UYGULAMA

U Yaka Dikimi

Bu çalışmada sizden U Yaka Dikimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 17. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Cetvel
- Riga
- Mezura
- Sabun
- Makas
- Tela
- Kumaş
- Toplu iğne
- Dikiş makinesi
- Overlok makinesi
- U yaka kalıpları

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıp parçalarının düz boy ipliklerini kontrol ediniz.
- Kalıpların kumaş katına gelmesi gereken bölümlerini göz önünde bulundurunuz.
- Ütünün ısı derecesine dikkat ediniz.
- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- U yaka teknik çalışması için kalıplarınızı hazırlayınız.
- Kalıpları kumaşa yerleştirerek kesiniz.
- Paysız kalıbı telaya yerleştirerek kesiniz.
- Telayı pervaz parçalarına yapıştırınız.
- Pervazların etrafını overlokla temizleyiniz.
- Arka ve ön bedenin omuzlarını birleştiriniz.
- Ara ütüleme yapınız.
- Pervazı iğneleyerek bedene yerleştiriniz.
- Yaka çevresine makine dikişi çekiniz (Görsel 2.26).

Görsel 2.26 : U yaka pervaz dikimi

- Dikiş paylarını 0,5 cm kalacak şekilde inceltiniz.
- Pervaz parçasını çeviriniz.
- Pervazı kolay çevirebilmek için çıtlatma yapınız.
- Pervaz parçasını 1 mm içe kaydırarak ütüleyiniz.
- İplikleri temizleyerek son kontrolleri yapınız (Görsel 2.27).
- Pervazı omuz dikişlerine içten tutturunuz.
- Son ütüyü yapınız.

Görsel 2.27: U yaka son kontrolü

17. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	U yaka kesimini yaptı.		
3	Pervaz parçalarına tekniğe uygun tela yapıştırdı.		
4	Ön ve arka beden omuzlarını makine dikişiyle birleştirdi.		
5	Pervaz parçalarını makine dikişiyle birleştirdi.		
6	Dikiş paylarına tekniğe uygun overlok çekti.		
7	Ara ütüleme yaptı.		
8	Pervazı, tekniğe uygun şekilde bedene monte etti.		
9	Dikiş paylarını tekniğe uygun şekilde incelterek çıtlattı.		
10	Gaze dikişini tekniğe uygun dikti.		
11	U yaka dikimini tamamladı.		
12	Son ütüyü tekniğe uygun yaptı.		
13	Son kontrol işlemlerini tekniğe uygun yaptı.		
14	Temiz ve özenli çalıştı.		
15	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

18. UYGULAMA

Kare Yaka Dikimi

Bu çalışmada sizden Kare Yaka Dikimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 18. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Cetvel
- Riga
- Mezura
- Sabun
- Makas
- Tela
- Kumaş
- Toplu iğne
- Dikiş makinesi
- Overlok makinesi
- Kare yaka kalıpları

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıp parçalarının düz boy ipliklerini kontrol ediniz.
- Kalıpların kumaş katına gelmesi gereken bölümlerini göz önünde bulundurunuz.
- Ütünün ısı derecesine dikkat ediniz.
- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kare yaka teknik çalışması için kalıplarınızı hazırlayınız.
- Kalıpları kumaşa yerleştirerek kesiniz.
- Paysız kalıbı telaya yerleştirerek kesiniz.
- Telayı pervazlara yapıştırınız.
- Pervazların etrafını overlokla temizleyiniz.
- Arka ve ön bedenin omuzlarını birleştiriniz (Görsel 2.28).
- Ara ütüleme yapınız.
- Pervazı iğneleyerek bedene yerleştiriniz.
- Yaka çevresine makine dikişi çekiniz.

Görsel 2.28: Kare yaka omuz birleştirme

- Dikiş paylarını 0,5 cm kalacak şekilde inceltiniz.
- Kare yaka iç köşelerinde çıtlatma yapınız.
- Pervaz parçasını çeviriniz.
- Pervaz parçasını 1 mm içe kaydırarak çıma dikişi çekiniz (Görsel 2.29).
- İplikleri temizleyiniz.
- Son kontrolleri yapınız (Görsel 2.30).
- Son ütüyü yapınız.

Görsel 2.29: Kare yaka çıma dikişi

Görsel 2.30: Kare yaka son kontrolü

18. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kare yaka kesimini yaptı.		
3	Pervaz parçalarına tekniğe uygun tela yapıştırdı.		
4	Ön ve arka beden omuzlarını makine dikişiyle birleştirdi.		
5	Pervaz parçalarını makine dikişiyle birleştirdi.		
6	Dikiş paylarına tekniğe uygun overlok çekti.		
7	Ara ütüleme yaptı.		
8	Pervazı, tekniğe uygun şekilde bedene monte etti.		
9	Dikiş paylarını tekniğe uygun şekilde incelterek çıtlattı.		
10	Gaze dikişini tekniğe uygun dikti.		
11	Kare yaka dikimini tamamladı.		
12	Son ütüyü tekniğe uygun yaptı.		
13	Son kontrol işlemlerini tekniğe uygun yaptı.		
14	Temiz ve özenli çalıştı.		
15	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

19. UYGULAMA

Kayık Yaka Dikimi

Bu çalışmada sizden Kayık Yaka Dikimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 19. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Cetvel
- Riga
- Mezura
- Sabun
- Makas
- Tela
- Kumaş
- Toplu iğne
- Dikiş makinesi
- Overlok makinesi
- Kayık yaka kalıpları

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıpların kumaş katına gelmesi gereken bölümlerini göz önünde bulundurunuz.
- Ütünün ısı derecesine dikkat ediniz.
- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kayık yaka teknik çalışması için kalıplarınızı hazırlayınız.
- Kalıpları kumaşa yerleştirerek kesiniz.
- Kesilen kayık yaka parçalarını eşleştiriniz (Görsel 2.31).
- Paysız kalıbı telaya yerleştirerek kesiniz.
- Telayı pervazlara yapıştırınız.
- Pervazların etrafını overlokla temizleyiniz (Görsel 2.32).
- Arka ve ön bedenin omuzlarını birleştiriniz.
- Ara ütüleme yapınız.
- Pervaz parçalarını makine dikişiyle omuzlardan birleştiriniz.
- Pervazı iğneleyerek bedene yerleştiriniz.

Görsel 2.31: Kayık yaka parçalarını eşleştirme

Görsel 2.32: Kayık yaka pervazı overloğu

19. UYGULAMA

- Yaka çevresine makine dikişi çekiniz.
- Dikiş paylarını 0,5 cm kalacak şekilde inceltiniz.
- Pervaz parçasını çeviriniz.
- Pervaz parçasını 1 mm içe kaydırarak ütüleyiniz.
- İplikleri temizleyiniz.
- Son ütü ve duruş kontrolü yapınız (Görsel 2.33).

Görsel 2.33: Kayık yaka duruş kontrolü

19. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kayık yaka kesimini yaptı.		
3	Pervaz parçalarına tekniğe uygun tela yapıştırdı.		
4	Ön ve arka beden omuzlarını makine dikişiyle birleştirdi.		
5	Pervaz parçalarını makine dikişiyle birleştirdi.		
6	Dikiş paylarına tekniğe uygun overlok çekti.		
7	Ara ütüleme yaptı.		
8	Pervazı, tekniğe uygun şekilde bedene monte etti.		
9	Dikiş paylarını tekniğe uygun şekilde incelterek çıtlattı.		
10	Kayık yaka dikimini tamamladı.		
11	Son ütüyü tekniğe uygun yaptı.		
12	Son kontrol işlemlerini tekniğe uygun yaptı.		
13	Temiz ve özenli çalıştı.		
14	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

SIRA SİZDE

Dikilen modelleri göz önünde bulundurarak ve hayal gücünüzü kullanarak farklı bir yakasız yaka tasarlayınız. Tasarladığınız yakanın kalıbını çıkararak Amerikan kumaşla dikimini yapınız.

20. UYGULAMA

Erkek Yaka Dikimi

Bu çalışmada sizden Erkek Yaka Dikimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 20. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

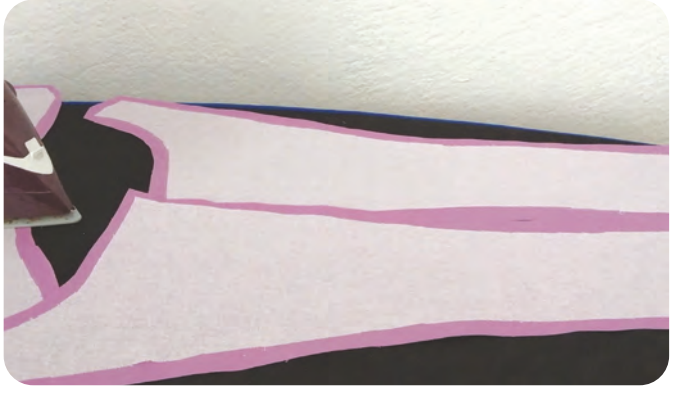
- Cetvel
- Riga
- Mezura
- Sabun
- Makas
- Tela
- Kumaş
- Toplu iğne
- Dikiş makinesi
- Overlok makinesi
- Erkek yaka kalıpları

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıp parçalarının düz boy ipliklerini kontrol ediniz.
- Kalıpların kumaş katına gelmesi gereken bölümlerini göz önünde bulundurunuz.
- Ütünün ısı derecesine dikkat ediniz.
- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Erkek yaka çalışması için gerekli olan parçaları hazırlayarak kesiniz.
- Telayı klapaya düz boy ipliği yönünde yapıştırınız (Görsel 2.34).
- Klapanın kenarı ve bedenin omuzlarını overlokla temizleyiniz.
- Arka ve ön beden omuzlarını makine dikişiyle birleştiriniz (Görsel 2.35).

Görsel 2.34: Klapaya tela yapıştırma

Görsel 2.35: Makine dikişiyle birleştirme

- Arka ortasını verev kestiğiniz yakayı tela yapıştırarak bedenin yaka oyuntusuna yerleştiriniz.
- Yerleştirme yaptığınız kısma makine dikişi çekiniz ve dikiş paylarını ütüleyiniz.
- Arka yaka paylarını yakaya doğru ütüleyiniz.
- Yaka pervazının omuzlarını klapayla birleştiriniz.
- Klapadaki köşeleri üst yakayla birleştirmeden önce çıtlatınız.
- Üst yakayı klapanın çıtına getirerek yaka oyuntusuna yerleştirip dikiniz.
- Klapanın dikiş paylarını ikiye açıp ütüleyiniz.
- Klapa ve bedenin birleşim yerlerinde çıtlatma yapınız.

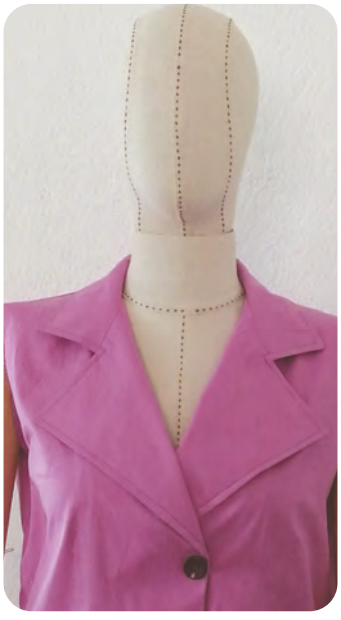
- Klapanın çıt işaretlerini bedenle yüz yüze gelecek şekilde eşleştiriniz.
- Klapa ve yaka çevresine makine dikişi çekiniz.
- Dikiş paylarını 0,5 cm kalacak şekilde inceltiniz (Görsel 2.36).
- İç köşelere çıtlatma yapınız.
- Yaka köşelerini ütüleyip çeviriniz.
- Yaka etrafına makineyle gaze dikişi çekiniz.
- Yaka ve bedenin birleşim yerindeki dikişleri tutturunuz.
- Son ütüyü yapınız (Görsel 2.37).
- Yakanın genel görünüşünü kontrol ediniz (Görsel 2.38).

Görsel 2.36: Dikiş paylarını inceltme

Görsel 2.37: Erkek yaka son ütüsü

Görsel 2.38: Erkek yaka duruş kontrolü

20. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Erkek yaka kesimini yaptı.		
3	Klapa parçalarına tekniğe uygun tela yapıştırdı.		
4	Ön ve arka beden omuzlarını makine dikişiyle birleştirdi.		
5	Klapa parçalarını makine dikişiyle birleştirdi.		
6	Dikiş paylarına tekniğe uygun overlok çekti.		
7	Ara ütüleme yaptı.		
8	Klapayı, tekniğe uygun bedene monte etti.		
9	Dikiş paylarını tekniğe uygun şekilde incelterek çıtlattı.		
10	Erkek yaka dikimini tamamladı.		
11	Son ütüyü tekniğe uygun yaptı.		
12	Son kontrol işlemlerini tekniğe uygun yaptı.		
13	Temiz ve özenli çalıştı.		
14	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

21. UYGULAMA

Şal Yaka Dikimi

Bu çalışmada sizden Şal Yaka Dikimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 21. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Cetvel
- Riga
- Mezura
- Sabun
- Makas
- Tela
- Kumaş
- Toplu iğne
- Dikiş makinesi
- Overlok makinesi
- Şal yaka kalıpları

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıp parçalarının düz boy ipliklerini kontrol ediniz.
- Kalıpların kumaş katına gelmesi gereken bölümlerini göz önünde bulundurunuz.
- Ütünün ısı derecesine dikkat ediniz.
- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Şal yaka çalışması için gerekli olan parçaları hazırlayınız.
- Klapaya tela yapıştırınız.
- Klapanın kenarını ve bedenin omuzlarını overlokla temizleyiniz.
- Klapanın arka ortasını birleştirip, dikiş paylarını ikiye açarak ütüleyiniz (Görsel 2.39).
- Bedendeki yakanın arka orta makine dikişini çekiniz (Görsel 2.40).
- Ara ütüleme yapınız.
- Ön beden ve klapanın birleşim yerlerinde çıtlatma yapınız (Görsel 2.41).

Görsel 2.39: Dikiş paylarını ütüleme

Görsel 2.40: Şal yakaya makine dikişi çekme

Görsel 2.41: Çıtlatma

- Ön ve arka bedenin omuzlarını birleştirerek bu noktalara makine dikişi çekiniz.
- Yakayı, bedenin yaka oyuntusuna getirerek yerleştiriniz.
- Ön bedendeki yakayı arka bedenle birleştiriniz.
- Omuz dikişlerini ikiye açarak ütüleyiniz.
- Yakanın dış kenar çevresini dikiniz.
- Dikiş paylarını 0,5 cm kalacak şekilde inceltiniz.
- Klapayı çeviriniz ve yakayı ütüleyiniz.
- Klapa ve arka yaka oyuntusunu bedene tutturunuz.
- Son ütüyü yapınız (Görsel 2.42).
- Yakanın duruşunu kontrol ediniz (Görsel 2.43).

Görsel 2.42: Şal yaka ütüleme

Görsel 2.43: Şal yaka duruş kontrolü

21. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Şal yaka kesimini yaptı.		
3	Klapa parçalarına tekniğe uygun tela yapıştırdı.		
4	Ön ve arka beden omuzlarını makine dikişiyle birleştirdi.		
5	Klapa parçalarını makine dikişiyle birleştirdi.		
6	Dikiş paylarına tekniğe uygun overlok çekti.		
7	Ara ütüleme yaptı.		
8	Klapayı, tekniğe uygun şekilde bedene monte etti.		
9	Dikiş paylarını tekniğe uygun şekilde incelterek çıtlattı.		
10	Şal yaka dikimini tamamladı.		
11	Son ütüyü tekniğe uygun yaptı.		
12	Son kontrol işlemlerini tekniğe uygun yaptı.		
13	Temiz ve özenli çalıştı.		
14	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

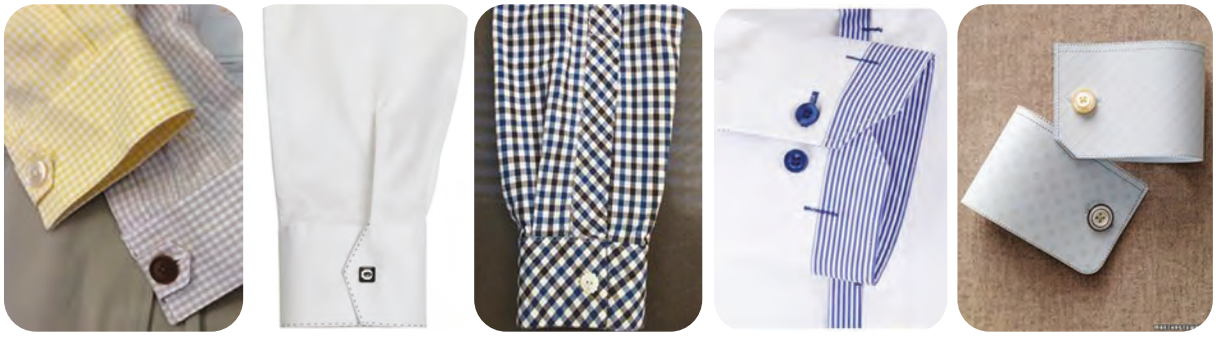
2.7. BEDENDEN ÇIKAN KOL VE MANŞET TEKNİK ÇALIŞMALARI

Kollar ve manşetler, eklendikleri giysilere model özelliği kazandırır. Manşetler; bluz, gömlek gibi giysilerin kol ağzına eklenen giysi parçalarıdır. Genellikle çift kat kumaş ya da dantelle çalışılır. Manşet payı düğmeyle, çıtçıtla veya agrafla iliklenir.

Kadın ve erkek giysilerinde kullanılan manşetlerin şekilleri ve büyüklükleri farklıdır. Kadın giysilerindeki bluz ya da gömlek manşetleri daha zariftir ve bileklere net oturur (Görsel 2.44). Erkek giysilerindeki manşetler daha geniştir ve manşetle bilek arasında kısa bir mesafe vardır (Görsel 2.45).

Görsel 2.44: Kadın manşet uygulamaları

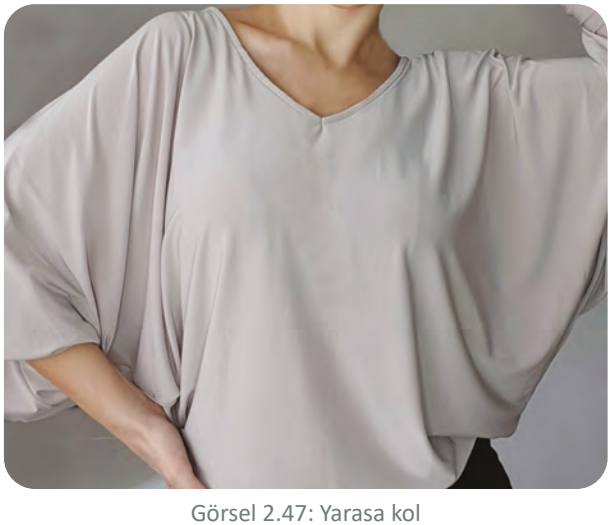

Görsel 2.45: Erkek manşet uygulamaları

Bedenden çıkan kollar, giysinin bedeniyle birlikte uygulanır. Japone ve yarasa kollar bu uygulamaya örnektir. Farklı form ve tarzlar uygulanarak kullanılabilir (Görsel 2.46, Görsel 2.47).

Görsel 2.46: Japone kol

Görsel 2.47: Yarasa kol

22. UYGULAMA

Reglan Kol Dikimi

Bu çalışmada sizden Reglan Kol Dikimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 22. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Cetvel
- Riga
- Mezura
- Sabun
- Makas
- Tela
- Kumaş
- Toplu iğne
- Dikiş makinesi
- Overlok makinesi
- Reglan kol kalıpları

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıpların kumaş katına gelmesi gereken bölümlerini göz önünde bulundurunuz.
- Ütünün ısı derecesine dikkat ediniz.
- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Reglan kol çalışması için gerekli olan parçaları hazırlayınız.
- Parçaları düz boy ipliğine dikkat ederek kesiniz.
- Üst kola overlok çekiniz.
- İki parçalı reglan kolun ön ve arka kol parçalarını, makine dikişi kullanarak kol ortasıyla birleştiriniz (Görsel 2.48).
- Kol tahtasına geçirilen reglan kolun omuz formunu koruyarak payları ikiye açınız. Parçalara dikiş açma ütüsü yapınız.
- Dikiş paylarının kalınlık yapmaması için omuz dönüş paylarındaki dikiş paylarını çıtlatınız.
- Beden ve kolun kol altını makine dikişiyle birleştiriniz.
- Ara ütüleme yapınız (Görsel 2.49).

Görsel 2.48: Reglan kol dikimi

Görsel 2.49: Reglan kol ara ütüleme

- Kolun birleştirilen kısımlarının tüm dikiş paylarını overlokla temizleyiniz (Görsel 2.50).
- Son ütüyü yapınız.
- Kolun duruşunu kontrol ediniz (Görsel 2.51).

Görsel 2.50: Overlok çekimi

Görsel 2.51: Reglan kol duruş kontrolü

22. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Reglan kol kesimini yaptı.		
3	Kol üst ve alt dikiş paylarına makine dikişi çekti.		
4	Ön ve arka beden yan dikişlerini makine dikişiyle birleştirdi.		
5	Tekniğe uygun dikiş açma ütüsü yaptı.		
6	Dikiş paylarına tekniğe uygun overlok çekti.		
7	Ara ütüleme yaptı.		
8	Kolları, tekniğe uygun şekilde bedene monte etti.		
9	Reglan kol dikimini tamamladı.		
10	Son ütüyü tekniğe uygun yaptı.		
11	Son kontrol işlemlerini tekniğe uygun yaptı.		
12	Temiz ve özenli çalıştı.		
13	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

MERAKLISINA

Görsel 2.52: Gaze ayağı

Gaze dikiş tekniği, giyimde süsleme amaçlı kullanılır. Bu teknikte üstten dikiş yapılarak şık bir görünüm elde edilir. Gaze dikişinin net olması için **gaze ayağı** kullanılır (Görsel 2.52). Gaze dikiş genişliği 7 mm veya bir makine ayağı kadardır.

23. UYGULAMA

Japone Kol Dikimi

Bu çalışmada sizden Japone Kol Dikimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 23. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

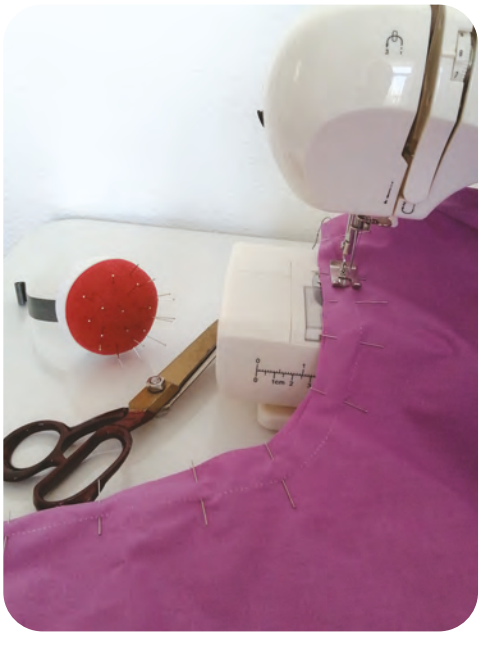
- Cetvel
- Riga
- Mezura
- Sabun
- Makas
- Tela
- Kumaş
- Toplu iğne
- Dikiş makinesi
- Japone kol kalıpları

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıpların kumaş katına gelmesi gereken bölümlerini göz önünde bulundurunuz.
- Çıtların derin olmamasına özen gösteriniz.
- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Japone kol çalışması için gerekli olan parçaları hazırlayınız.
- Kesim şablonlarını kumaşa yerleştiriniz.
- Düz boy iplik yönüne dikkat ederek kesim yapınız.
- Kol alt ve üst bölümünü makine dikişi çekerek birleştiriniz (Görsel 2.53).
- Kol altındaki dikiş paylarını keserek çıtlatınız (Görsel 2.54).
- Japone kolu kol tahtası üzerine geçirerek dikiş açma ütüsü yapınız.
- Kolun birleştirilen kısımlarının tüm dikiş paylarını overlok çekerek temizleyiniz.

Görsel 2.53: Japone kola makine çekimi

Görsel 2.54: Kol altı çıtlatma

- Son ütüyü yapınız (Görsel 2.55).
- Kolun duruşunu kontrol ediniz (Görsel 2.56).

Görsel 2.55: Dikiş açma ütüsü

Görsel 2.56: Japone kol duruş kontrolü

23. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Reglan kol kesimini yaptı.		
3	Kol üst ve alt dikiş paylarına makine dikişi çekti.		
4	Ön ve arka beden yan dikişlerini makine dikişiyle birleştirdi.		
5	Tekniğe uygun dikiş açma ütüsü yaptı.		
6	Dikiş paylarına tekniğe uygun overlok çekti.		
7	Ara ütüleme yaptı.		
8	Kolları, tekniğe uygun şekilde bedene monte etti.		
9	Reglan kol dikimini tamamladı.		
10	Son ütüyü tekniğe uygun yaptı.		
11	Son kontrol işlemlerini tekniğe uygun yaptı.		
12	Temiz ve özenli çalıştı.		
13	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

24. UYGULAMA

Manşet Teknik Çalışması

Bu çalışmada sizden Manşet Teknik Çalışması işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 24. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

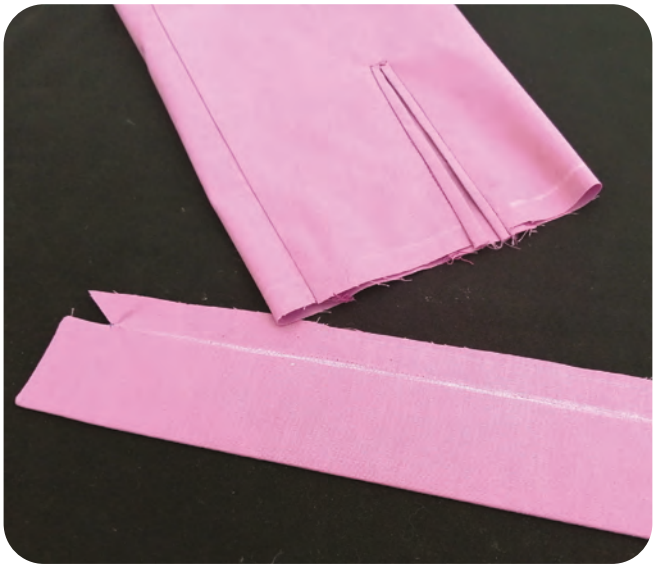
- Cetvel
- Riga
- Mezura
- Sabun
- Makas
- Kumaş
- Toplu iğne
- Manşet kalıbı
- Yırtmaçlı basit kol

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıp parçalarının düz boy ipliklerini kontrol ediniz.
- Ütü ısısını kumaşa ve telaya uygun ayarlayınız.
- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Basit kol yırtmacı çalışılmış kol parçası ve basit manşeti hazırlayınız (Görsel 2.57).
- Manşet kapama payını arka kola gelecek şekilde yerleştiriniz.
- Manşetin diğer tarafını ön kola yerleştiriniz.
- Manşeti yerleştirirken ilik düğme payına dikkat ediniz.
- Manşeti kol ağzına yerleştiriniz.
- Manşeti, 1 cm dikiş payı ile kol ağzına paralel olacak biçimde iğneleyiniz.
- İğnelediğiniz kol ağzına makine dikişi çekiniz (Görsel 2.58).
- Ara ütüleme yapınız.
- Dikiş paylarını 0,5 cm kalacak şekilde inceltiniz.

Görsel 2.57: Kol yırtmacı ve manşet hazırlama

Görsel 2.58: Manşet makine dikişi

- Dikiş paylarını manşetin içine doğru ütüleyiniz.
- Manşeti kol ağzına iğneleyiniz (Görsel 2.59).
- İğnelediğiniz yerden makine dikişi çekiniz.
- Son ütü ve son kontrolleri yapınız (Görsel 2.60).

Görsel 2.59: Manşet montajı

Görsel 2.60: Manşet son ütüleme

24. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Manşet teknik parçasını hazırladı.		
3	Kol teknik parçasını hazırladı.		
4	Manşeti makine dikişiyle kol ağzına monte etti.		
5	Ara ütüleme yaptı.		
6	Dikiş paylarını tekniğe uygun şekilde incelterek çıtlattı.		
7	Manşet payını içe kıvırarak dikti.		
8	Manşet teknik parçasını tamamladı.		
9	Son ütüyü tekniğe uygun yaptı.		
10	Son kontrol işlemlerini tekniğe uygun yaptı.		
11	Temiz ve özenli çalıştı.		
12	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

MERAKLISINA

Görsel 2.61: Kibrit çıma dikişi

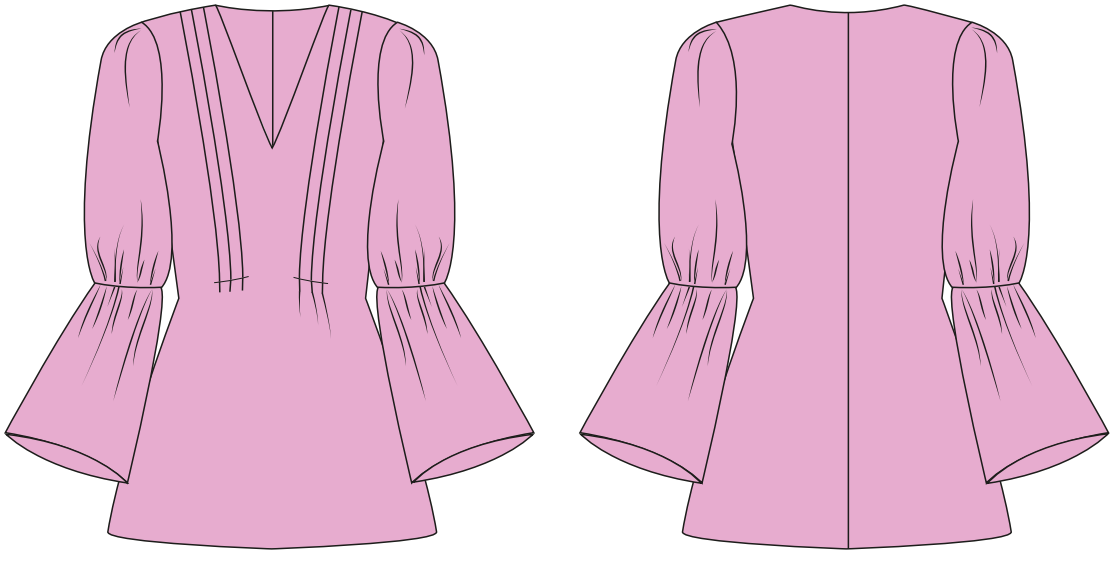
Çıma dikişi, giysi kenarının 1 mm üzerinden yapılan süs dikişidir. Birleşim yerinin 3 mm'lik bölümüne yapılan çeşidine ise **kibrit çıma** adı verilir (Görsel 2.61).

Çıma dikişi için çıma ayağı kullanılmalıdır.

2.8. BLUZ KESİMİ

Kesim işlemine başlamadan önce model analiz föyünde yer alan bilgiler kontrol edilmelidir (Tablo 2.8).

Tablo 2.8: Model Analiz Föyü

MODEL ANALİZ FÖYÜ		
ÜRÜN: Bluz	**SEZON:** İlkbahar-Yaz	**BEDEN NO.:** 38
MODEL: Şekil 2.32: Bluz ön ve arka duruşu		
MODEL ANALİZİ		
• V yakalıdır (Şekil 2.32). • Yaka, pervaz tekniğiyle temizlenir. • Ön ortası, kumaş katıdır. • Ön sağ ve sol bedende üçer adet pili vardır. • Arka ortası dikişlidir. • Yan dikişler bele oturur. • Kol üstü hafif büzgülüdür. • Kollar, dirsek hattında bebe lastiğiyle büzgülü çalışılır.		
DİKİŞ PAYLARI	**MALZEME LİSTESİ** (1 adet için)	
Yan dikişler: 1 cm **Arka ortası dikişi:** 1 cm **Etek ucu kıvırma payı:** 1 cm **Kol ağzı kıvırma payı:** 2 cm	**Kumaş:** 130 cm eninde,112 cm pamuk poplin. **Tela:** 90 cm eninde, 30 cm tela. **İplik:** 1 adet kumaş rengine uygun makara. **Lastik:** 50 cm bebe lastiği (kollar için). **Etiket:** 1 adet beden etiketi, 1 adet bakım etiketi.	

2.8.1. Bluz Asgari Çalışma Talimatı Hazırlama

Dikilecek bir ürünün diğerleriyle aynı kalitede üretilmesi için hazırlanan çizelgelere **Asgari Çalışma Talimatı** denir (Tablo 2.9).

Asgari çalışma talimatında yer alan bilgiler şunlardır:

- Ürünün dikiş özellikleri
- Model özellikleri
- Yaka pervazı
- Kol takma tekniği
- Kol ağzı
- Etek ucu
- Etiket kalite standartları

Hazırlanan talimatlar, üretimin tüm aşamalarında kullanılır. Üründe ya da üretim aşamasında herhangi bir değişiklik yapılacaksa bunlar asgari çalışma talimatlarına da yansıtılır.

Tablo 2.9: Asgari Çalışma Talimatı Örneği

UYGULAMA YERİ	ASGARİ ÇALIŞMA TALİMATI
ÜRÜN: Bluz	
DİKİŞLER	• İğne ve iplik, kumaşa uygun olmalıdır. • Çıma 1 mm'den, gaze 7 mm'den çekilmelidir. • Dikiş adım sıklığı 1 cm'de dört batış olmalıdır. • Makine dikişleri başlangıçta ve sonda sağlamlaştırılmalıdır. • Yan dikiş payları çift kat overlokla temizlenmelidir. • Her makine dikişinden sonra ara ütü yapılmalıdır.
V YAKA PERVAZI	• Yaka pervazı 4 cm genişliğinde çalışılmalıdır.
PİLİLER	• Pililere üstten 1 mm çıma çekilmelidir.
KOL	• Takma kol dikim tekniğiyle bedene takılmalıdır. • Kol büzgüsü bebe lastiğiyle yapılmalıdır. • Kol evi dikiş payları tek tarafa yatırılarak overlokla temizlenmelidir.
ETEK UCU	• Etek ucu 10 mm'den içe kıvrılarak etek ucunun tersinden 1 mm çıma çekilmelidir.
ETİKET	• Beden etiketi, arka yaka ortasına takılmalıdır. • Beden etiketi, firma etiketinin alt ucuna dikilmelidir. • Yıkama talimatı etiketi sol yan dikişe dikilmelidir.
TELA	• V yaka pervazı, telalanarak bedene monte edilmelidir.

SIRA SİZDE

Tablo 2.11'de verilen asgari çalışma talimatı örneğinden yararlanınız. Dikeceğiniz bluz için bir asgari çalışma talimatı hazırlayınız.

UYGULAMA YERİ	ASGARİ ÇALIŞMA TALİMATI
DİKİŞLER	
V YAKA PERVAZI	
PİLİLER	
KOL	
ETEK UCU	
ETİKET	
TELA	

2.8.2. Bluz Kalite Niteliklerini Belirleme

Bir ürünü, beklenti ve gereksinimleri karşılayabilecek kalitede üretme işlemini yansıtan tabloya **kalite niteliklerini belirleme tablosu** denir. Kalite niteliklerini belirleme işlemleri yapılırken asgari çalışma talimatından yararlanılır. Ürün dikişlerinde olması gereken ölçüler ve tolerans payları bu tabloda "mm" cinsinden verilir. Ürünün kalite kontrolü, kalite niteliklerini belirleme formundaki ölçülere göre yapılır (Tablo 2.10).

Tablo 2. 10: Bluz Kalite Niteliklerini Belirleme

NO.	KALİTE NİTELİKLERİ	STANDART (mm)	TOLERANS (mm) +	TOLERANS (mm) -	KONTROL (mm)
		ÜRÜN: Bluz			
1	V yaka oyuntu formu	30	1	1	
2	V yaka pervaz eşitliği	40	1	1	
3	Pili genişliği	20	2	2	
4	Yan dikiş genişliği	10	2	2	
5	Omuz dikiş genişliği	10	2	2	
6	Kol ağzı dikiş genişliği	10	2	2	
7	Kolu bedene takma genişliği	10	1	1	
8	Kol büzgü yeri uzunluğu	15	1	1	
9	Pili boyu uzunluğu	35	2	2	
10	Ön orta boy eşitliği	40	1	1	
11	Arka orta boy eşitliği	40	1	1	
12	Gaze dikişleri	7	1	1	
13	Etek ucu dikiş genişliği	10	2	2	
14	Etek ucu kıvırma payı	10	1	1	
15	Dikiş sağlamlaştırma boyu	7	1	1	

2.8.3. Bluz Kesim İşlemleri

Bluz kesim işlemi, ana malzeme olan kumaş kesimiyle başlar. Kumaş, ön hazırlık işlemleriyle kesime hazırlanır. Kesim işlemlerinde dikkat edilecek noktalar şunlardır:

- Bluz kesim işlemleri kalite niteliklerine uygun yapılmalıdır.
- Bluz için seçilen kumaş (çekme yapabileceği için); ılık su içinde bekletilmeli, kurutularak ütülenmelidir.
- Kumaşın en ve boy ölçüleri kontrol edilmelidir.
- Dokuma hatası, leke, kumaş patlağı gibi hatalar kontrol edilmelidir. Kesimde kumaşın hatalı bölümleri kalıpların dışında kalacak şekilde ayarlanmalıdır.
- Kumaşın desen yönü ya da kareleri varsa bunların üst üste gelmesine dikkat edilmelidir.
- Kalıplar kumaş üzerine iğnelenirken en büyük parçalardan başlanmalı, küçük parçalar en son yerleştirilmelidir.
- Kalıpların düz boy iplik yönü ve kumaş katına gelecek yerleri kontrol edilmelidir.

2.8.4. Bluz Yardımcı Malzeme Kesimi

Yardımcı malzeme olarak kullanılacak tela, dokusuz bir yüzeydir. Tela kalınlığı ve cinsi kumaşa uygun seçilir. Üründe kullanılacak yardımcı malzemeler kesim öncesinde kontrol edilir. Seçilen yardımcı malzemeler kalite ve renk olarak kumaşla uyumlu olmalıdır.

MERAKLISINA

Görsel 2.62: Rişliyö tekniği

Rişliyö, bir giyside ya da kumaşta çıtlatılması gereken bölümlerin aşınmaması için ilmek atılarak yapılan sarma işlemidir (Görsel 2.62).

Uygulama yapılırken kumaşın kalınlığına ve rengine uygun ip seçilmelidir.

25. UYGULAMA

Bluz Kesimi

Bu çalışmada sizden Bluz Kesimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 2.33, 2.34'ten yararlanarak ve işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 25. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

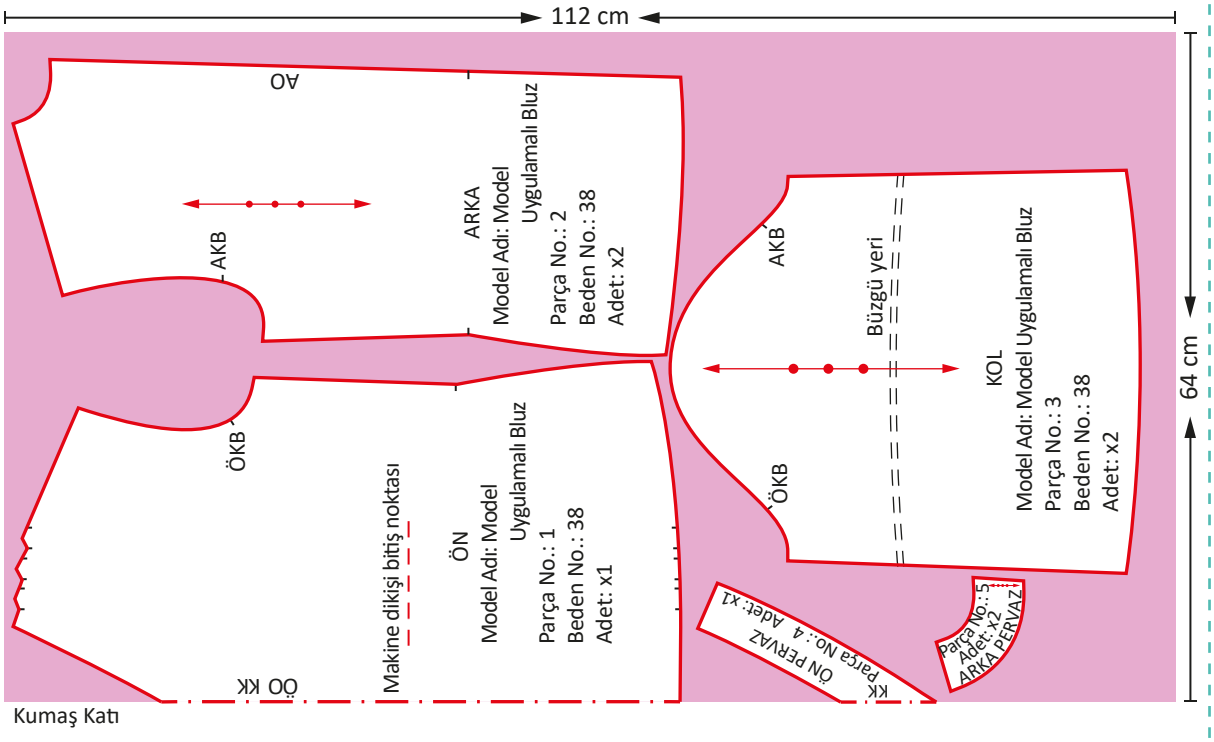
- Cetvel
- Riga
- Mezura
- Sabun
- Makas
- Kumaş
- Tela
- Toplu iğne
- Bluz kalıpları

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıpların kumaş katına gelmesi gereken bölümlerini göz önünde bulundurunuz.
- Çizim için kullanacağınız sabunun leke bırakmamasına özen gösteriniz.
- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.

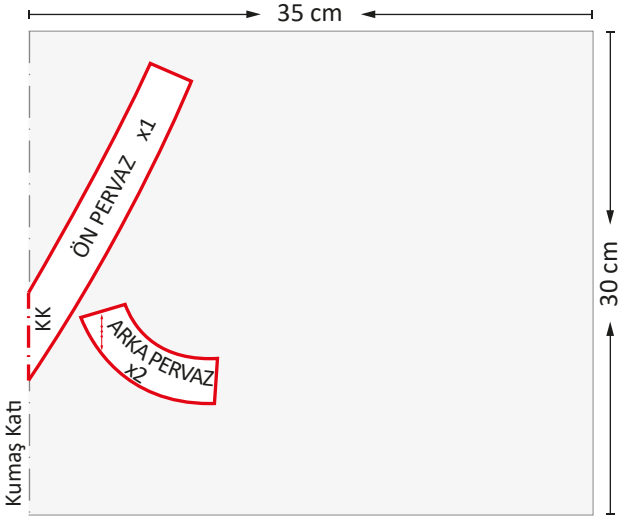
İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Bluz çalışması için kalıplarınızı hazırlayınız.
- Kumaşınızı kesim masasına çift kat yerleştiriniz (Şekil 2.33).
- Düz boy iplik yönlerine dikkat ederek yerleştirdiğiniz kalıpların dış kenarlarını sabunla çiziniz.
- Çizimini yaptığınız kalıpları kaldırarak kumaşı kesiniz.
- Kestiğiniz kumaş parçaları üzerinde çıt işaretlerini alınız.

Şekil 2.33: Bluz kumaş kesim planı

- Telayı, V yaka pervazı tela kesimi için çift kat olarak masaya yerleştiriniz (Şekil 2.34).
- V yaka pervazını dış çizgilerinden tela üzerine çizerek telayı kesiniz.
- Telayı pervaz parçalarına yapıştırınız.

Şekil 2.34: V Yaka pervazı tela kesim planı

25. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kalıpları düz boy iplik yönüne göre kumaşa yerleştirdi.		
3	Kalıpların etrafını çizgi sabunuyla çizdi.		
4	Bluz kesimini tekniğe uygun yaptı.		
5	Yardımcı malzeme kesimini tekniğe uygun yaptı.		
6	Temiz ve özenli çalıştı.		
7	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

2.9. BLUZ DİKİMİNE HAZIRLIK İŞLEMLERİ

Giysiye son şekil verilmeden önce teyelli olarak canlı ya da cansız manken üzerinde yapılan düzeltme işlemine **prova** denir. Giysinin genel görünüşü provayla tespit edilir. Seçilen kumaş provaya uygun değilse provalar Amerikan kumaş üzerinde yapılır. Düzeltmeler giysiye aktarılır. Prova esnasında ihtiyaç olursa grogren kurdele (giysi bölümlerinin dik durmasını sağlayan şerit hâlinde dokunmuş kumaş) veya ekstrafor kullanılır.

26. UYGULAMA

Kişiyi ve Prova Ortamını Hazırlama

Bu çalışmada sizden Kişiyi ve Prova Ortamını Hazırlama işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 26. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

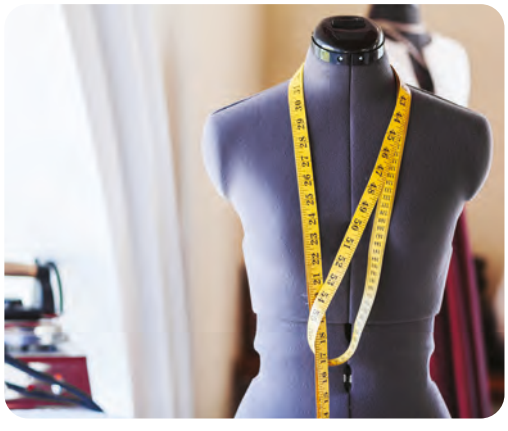
- Toplu iğne
- Mezura
- Dikiş iğnesi
- Teyel ipliği
- Boy aynası
- Dikiş makinesi
- Bluz kumaş parçaları
- Canlı ya da cansız manken

Dikkat Edilecek Noktalar

- Giysiyi provaya hazırlarken doğru teknikle teyel alınız.
- Bluzu, provası yapılacak kişinin iç giysisi üzerine giymesini sağlayınız.
- İlk provada kolu bedene kişi üzerinde monte ediniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Provasını yapacağınız kişiyi ya da cansız mankeni düz bir zeminde ve duruşta hazırlayınız (Görsel 2.63).
- Prova için gerekli yardımcı malzemeleri kontrol ediniz.
- Prova yapacağınız yerin havadar olmasına ve iyi ışık almasına özen gösteriniz.
- Giysinin çıt işaretlerini denk getirerek iğneleyiniz.
- Bluzun yan dikiş ve omuzlarını teyelleyerek prova için hazır hâle getiriniz.

Görsel 2.63: Provaya hazırlık işlemi

- Kolun büzgüsünü verecek bebe lastiğini makine dikişiyle dikiniz.
- Sağ kol alt dikişini teyelleyerek provaya hazır hâle getiriniz.

26. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Prova için gerekli araç gereci hazırladı.		
3	Prova mankenini düz bir zemine yerleştirdi.		
4	Bluzu teyelleyerek provaya hazır hâle getirdi.		
5	Sağ kolu teyelleyerek provaya hazır hâle getirdi.		
6	Temiz ve özenli çalıştı.		
7	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

27. UYGULAMA

Bluz Provası

Bu çalışmada sizden Bluz Provası işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 27. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Toplu iğne
- Mezura
- Dikiş iğnesi
- Kâğıt
- Kalem
- Teyel ipliği
- Boy aynası
- Dikiş makinesi
- Bluz kumaş parçaları
- Canlı ya da cansız manken

Dikkat Edilecek Noktalar

- Prova işlemini boy aynası karşısında yapınız.
- Prova yapacağınız ortamda ışığın yeterli olmasını sağlayınız.
- Giysinin bedeninde bel hattının işaretlerini eşitleyiniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Prova ortamını hazırlayınız (Görsel 2.64).
- Giysiyi canlı ya da cansız manken üzerine giydiriniz.
- Giysinin ön ve arka ortasının, omuz ve yan dikişlerinin kişi üzerindeki yerlerini kontrol ediniz.
- Giysinin ön bedeninde yer alan pililerin yerlerini ve kişi üzerindeki duruşunu kontrol ediniz (Görsel 2.65).
- Bluzun V yaka oyuntusunu kişi üzerinde kontrol ediniz.

Görsel 2.64: Bluz provasına hazırlık

Görsel 2.65: Bluzda duruş kontrolü

- Önceden hazırladığınız sağ kolu kişi üzerinde iğneleyerek bedene takınız.
- Kolun duruşunu ve büzgü yerini kontrol ediniz (Görsel 2.66).

Görsel 2.66: Bluz kol kontrolü

- Kol boyunu kişi üzerinde kontrol ediniz.
- Giysinin kişiye dar ya da bol gelen bölümlerini kontrol ediniz.
- Düzeltme gereken yerlerin teyellerini söküp bu kısımları yeniden iğneleyerek düzeltiniz.

27. KONTROL LİSTESİ

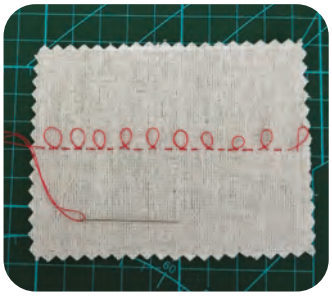
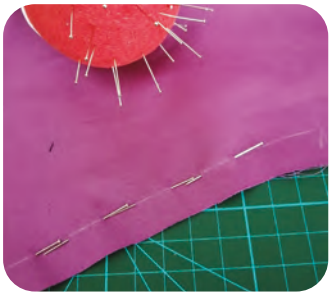
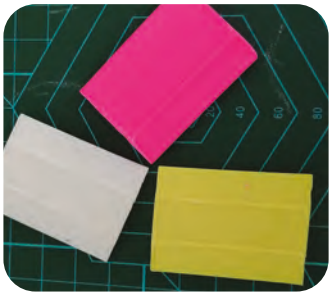
	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Prova için gerekli araç gereci hazırladı.		
3	Bluzu prova mankenine giydirdi.		
4	Manken üzerinde bluz yaka kontrolünü yaptı.		
5	Manken üzerinde bluz beden kontrolünü yaptı.		
6	Sağ kolu, manken üzerinde bedene taktı.		
7	Bluz provasını tamamladı.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

2.9.1. Provada Karşılaştırma Teknikleri

Provadan sonra giyside düzeltilmesi gereken yerlerin işaretlerini kumaşın bir yüzünden diğer yüzüne geçirmek için kullanılan tekniklere **karşılaştırma** denir.

Karşılaştırma işlemi, giysi dikimi için hazırlanan kumaş parçalarının eşleştirilmesiyle de yapılabilir. Karşılaştırma tekniği **yüksek terzilik** olarak tabir edilen kişiye özel dikimlerde uygulanır. Altı farklı karşılaştırma tekniği vardır. Seçilen model ve kumaşa göre bu tekniklerden biri uygulanır.

Bol Teyelle Karşılaştırma	Toplu İğneyle Karşılaştırma	Sabunla Karşılaştırma
Tüm kumaş türlerine ve her modele uygulanabilir. Kumaşın zarar görmemesi için ince ve renk vermeyen teyel ipi tercih edilir (Görsel 2.67).	Klasik model ve kumaşlara uygulanır. Kalın kumaşlarda tercih edilmez (Görsel 2.68).	Klasik model ve kumaşlara uygulanır. Kalın ve kaygan kumaşlarda tercih edilmez (Görsel 2.69).
 Görsel 2.67: Bol teyelle karşılaştırma	 Görsel 2.68: Toplu iğneyle karşılaştırma	 Görsel 2.69: Sabunla karşılaştırma
Ruletle Karşılaştırma	**Karbon Kâğıdıyla Karşılaştırma**	**Uçucu Kalemle Karşılaştırma**
İnce dokuma kumaşlara ve astarlık kumaşlara uygulanır (Görsel 2.70).	Düz renkli dokuma kumaşlarda ve klasik modellerde uygulanır (Görsel 2.71).	Tüm kumaş türlerine ve her modele uygulanabilir. Özellikle iğnenin zarar verebileceği hassas kumaşlarda tercih edilir. İşaretleme, ütüleme işlemi sırasında buharın etkisiyle uçar ve kumaş üzerinde iz bırakmaz (Görsel 2.72).
 Görsel 2.70: Ruletle karşılaştırma	 Görsel 2.71: Karbon kâğıdıyla karşılaştırma	 Görsel 2.72: Uçucu kalemle karşılaştırma

28. UYGULAMA

Bluzda Bol Teyelle Karşılaştırma

Bu çalışmada sizden Bluzda Bol Teyelle Karşılaştırma işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 28. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

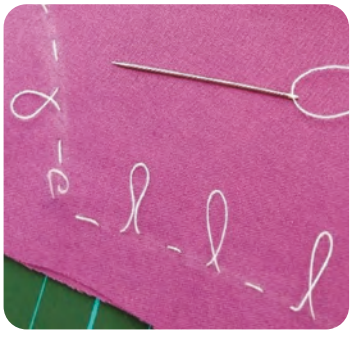
- Kesilmiş kumaş parçaları
- Dikiş iğnesi
- Teyel ipliği
- Makas

Dikkat Edilecek Noktalar

- Teyel yapacağınız ortamda ışığın yeterli olmasını sağlayınız.
- Makası dikkatli kullanınız.
- Teyelleri keserken kumaşa zarar vermemeye özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Gerekli malzemeleri hazırlayınız.
- Karşılaştırma yapacağınız giysi parçalarını eşleştiriniz.
- Kumaşın yapısına uygun kalınlıkta teyel ipliği ve dikiş iğnesi seçiniz.
- İğneye tek kat iplik geçirerek sabun işareti üzerinden bol teyel alınız (Görsel 2.73).
- Teyel aldığınız kumaş parçalarını dikiş paylarından tutarak ikiye ayırınız (Görsel 2.74).
- Teyelleri ikiye açarak ipliklerin ortasından kesiniz.
- Kestiğiniz parçaların teyellerini kontrol ediniz.

Görsel 2.73: Bol teyel işlemi

Görsel 2.74: Bol teyel ara görünümü

28. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Gerekli araç gereci hazırladı.		
3	Kumaşa uygun iğneyi seçti.		
4	Kumaşa uygun ipliği seçti.		
5	Çift kumaş üzerinde işaretli yere bol teyel uyguladı.		
6	Teyeli tamamlanan kumaşı ikiye açarak teyelleri kesti.		
7	Kesilen parçaların teyellerini kontrol etti.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

29. UYGULAMA

Bluzda Toplu İğneyle Karşılaştırma

Bu çalışmada sizden Bluzda Toplu İğneyle Karşılaştırma işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 29. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

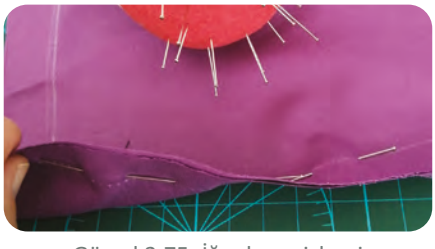
- Kesilmiş kumaş parçaları
- Toplu iğne

Dikkat Edilecek Noktalar

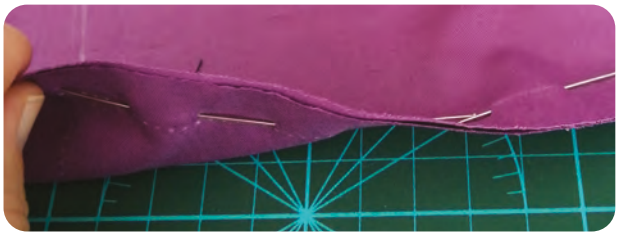
- Karşılaştırma işlemini ışığı yeterli bir ortamda yapınız.
- Kumaşa zarar vermemek için çelik ve uzun toplu iğne kullanınız.
- Karşılaştırma işlemi bittikten sonra malzemelerinizi toplamaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Gerekli malzemeleri hazırlayınız.
- Karşılaştırma yapacağınız giysi parçalarını eşleştiriniz.
- Kumaşın yapısına uygun kalınlıkta toplu iğne seçiniz.
- Kumaştaki işaret çizgileri üzerine sık aralıklarla toplu iğne takınız (Görsel 2.75).
- Toplu iğnelerin alttaki parçaya geçmesini sağlayınız.
- Alttaki parçayı, üzerindeki toplu iğne işaretlerini takip ederek rulet ya da sabunla çiziniz.
- İşaretlediğiniz parçaları kontrol ediniz (Görsel 2.76).
- Parçaların işaretlerinin kaybolmaması için düz teyel alınız.

Görsel 2.75: İğneleme işlemi

Görsel 2.76: işaret kontrol işlemi

29. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Gerekli araç gereci hazırladı.		
3	Kumaşa uygun iğneleri seçti.		
4	Toplu iğneleri kumaş üzerindeki işaretli yerlere aralıklı olarak yerleştirdi.		
5	Alttaki kumaş parçasını toplu iğne izleri üzerinden sabunla işaretledi.		
6	Kumaş parçalarının işaretlerini kontrol etti.		
7	Temiz ve özenli çalıştı.		
8	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

30. UYGULAMA

Bluzda Sabunla Karşılaştırma

Bu çalışmada sizden Bluzda Sabunla Karşılaştırma işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 30. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kesilmiş kumaş parçaları
- Terzi sabunu
- Toplu iğne

Dikkat Edilecek Noktalar

- Karşılaştırma işlemi yapacağınız ortamda ışığın yeterli olmasını sağlayınız.
- Karşılaştırma işlemini düz bir zemin üzerinde yapınız.
- Kumaş üzerinde leke bırakmayan ince bir sabun kullanınız.
- Karşılaştırma işlemi bittikten sonra malzemelerinizi toplamaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Gerekli malzemeleri hazırlayınız.
- Karşılaştırma yapacağınız giysi parçalarının üzerini kumaşın ters yüzünden sabunla çiziniz (Görsel 2.77).
- Çizdiğiniz giysi parçasının karşılığını, ters yüzü ters yüzüne bakacak şekilde yerleştiriniz.
- Sabun işaretleri üzerine elle vurarak sabun izlerinin alttaki parçaya da geçmesini sağlayınız (Görsel 2.78).

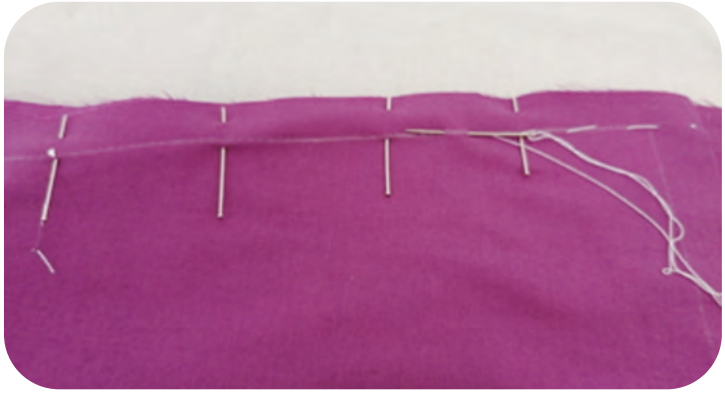

Görsel 2.77: Sabunla işaretleme

Görsel 2.78: Sabunla işaret geçirme

- Bu işlem sırasında alttaki parçayı ara ara kontrol ediniz.
- Parçaların işaretlerinin kaybolmaması için düz teyel alınız (Görsel 2.79).

Görsel 2.79: Düz teyel alma

30. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Gerekli araç gereci hazırladı.		
3	Kumaş parçalarını, ters yüzleri birbirine bakacak şekilde yerleştirdi.		
4	Kumaş üzerine baskı uygulayarak sabun izlerinin diğer parçaya geçmesini sağladı.		
5	Kumaş parçalarının işaretlerini kontrol etti.		
6	Temiz ve özenli çalıştı.		
7	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

MERAKLISINA

İşaret ruleti ve **karbon kâğıdı,** bol teyelin yerini alan pratik araç gereçlerdir. Kumaşların ters yüzünden uygulanır. İşaretler yıkanana kadar kumaş ya da giysi üzerinde kalır. İşaretlenecek kumaşa göre düz ya da dişli bir rulet ucu seçilir (Görsel 2.80, 2.81). Rulet ve karbon kâğıdı, hassas kumaşlarda kumaşın bir kenarında denenmeden kullanılmamalıdır.

Görsel 2.80: Düz rulet

Görsel 2.81: İğneli rulet

31. UYGULAMA

Bluzda Ruletle Karşılaştırma

Bu çalışmada sizden Bluzda Ruletle Karşılaştırma uygulmasını doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 31. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kesilmiş kumaş parçaları
- Rulet

Dikkat Edilecek Noktalar

- Karşılaştırma işlemi yapacağınız ortamda ışığın yeterli olmasını sağlayınız.
- Ruletle karşılaştırma işlemini sert ve düz bir zemin üzerinde yapınız.
- Açık renkli ve kumaş üzerinde leke bırakmayan bir karbon kâğıdı kullanınız.
- Karşılaştırma işlemi bittikten sonra malzemelerinizi toplamaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Gerekli malzemeleri hazırlayınız.
- Karşılaştırma yapacağınız giysi parçalarını üst üste yerleştiriniz.
- Giysi parçalarının işaret alacağınız çizgilerinden ruletle geçiniz (Görsel 2.82).
- Bu işlem sırasında alttaki parçayı ara ara kontrol ediniz.
- Parçaların işaretlerinin kaybolmaması için düz teyel alınız.

Görsel 2.82: Ruletle işaretleme

31. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Gerekli araç gereci hazırladı.		
3	Kumaş parçalarını, ön yüzleri birbirine bakacak şekilde üst üste yerleştirdi.		
4	Kumaş üzerindeki işaretli yerlerden ruletle geçti.		
5	Kumaş parçalarının işaretlerini kontrol etti.		
6	Temiz ve özenli çalıştı.		
7	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

32. UYGULAMA

Bluzda Karbon Kâğıdıyla Karşılaştırma

Bu çalışmada sizden Bluzda Karbon Kâğıdıyla Karşılaştırma işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 32. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

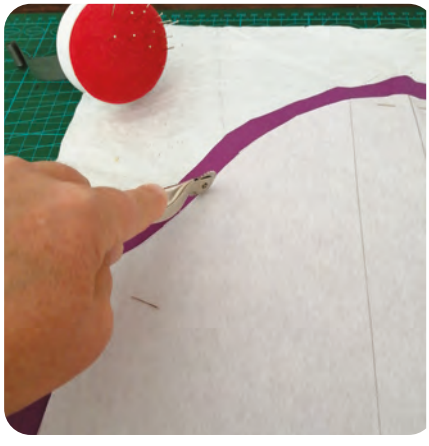
- Kesilmiş kumaş parçaları
- Karbon kâğıdı
- Kurşun kalem
- Rulet

Dikkat Edilecek Noktalar

- Karşılaştırma işlemi yapacağınız ortamda ışığın yeterli olmasını sağlayınız.
- Ruletle karşılaştırma işlemini sert ve düz bir zemin üzerinde yapınız.
- Ruletle karşılaştırma yaparken kumaşa zarar vermemek için fazla baskı uygulamayınız.
- Karşılaştırma işlemi bittikten sonra malzemelerinizi toplamaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Gerekli malzemeleri hazırlayınız.
- Karşılaştırma yapacağınız giysi parçalarını eşleştiriniz.
- Karbon kâğıdını, karbonlu yüzü işaretlenecek ve kumaşa denk gelecek şekilde yerleştiriniz.
- Üst giysi parçasının işaret çizgileri üzerinden rulet veya kurşun kalemle çiziniz.
- Giysi parçalarının işaret alacağınız çizgilerinden ruletle geçiniz (Görsel 2.83).
- Bu işlem sırasında alttaki parçayı ara ara kontrol ediniz.
- Parçaların işaretlerinin kaybolmaması için düz teyel alınız.

Görsel 2.83: Karbon kâğıdıyla işaretleme

32. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Gerekli araç gereci hazırladı.		
3	Karbon kâğıdını, karbonlu yüzü kumaşa denk gelecek şekilde yerleştirdi.		
4	Kumaş üzerindeki işaretli yerlerden kurşun kalemle geçti.		
5	Kumaş parçalarının işaretlerini kontrol etti.		
6	Temiz ve özenli çalıştı.		
7	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

33. UYGULAMA

Bluzda Uçucu Kalemle Karşılaştırma

Bu çalışmada sizden Bluzda Uçucu Kalemle Karşılaştırma işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 33. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kesilmiş kumaş parçaları
- Uçucu kalem

Dikkat Edilecek Noktalar

- Karşılaştırma işlemi yapacağınız ortamda ışığın yeterli olmasını sağlayınız.
- Uçucu kalemle karşılaştırma işlemini sert ve düz bir zemin üzerinde yapınız.
- Karşılaştırma işlemi bittikten sonra malzemelerinizi toplamaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Gerekli malzemeleri hazırlayınız.
- Karşılaştırma yapacağınız giysi parçalarını eşleştiriniz.
- Üst giysi parçasının işaret çizgileri üzerinden uçucu kalemle çiziniz (Görsel 2.84).
- Alt parçadaki izin üzerinden uçucu kalem veya sabunla geçiniz.
- Bu işlem sırasında alttaki parçayı ara ara kontrol ediniz.

Görsel 2.84: Uçucu kalemle işaretleme

33. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Gerekli araç gereci hazırladı.		
3	Karşılaştırma yapılacak kumaş parçalarını eşleştirdi.		
4	Kumaş üzerindeki işaretli yerlerden uçucu kalemle çizdi.		
5	Alttaki kumaş parçası üzerindeki izden uçucu kalemle geçerek işareti taşıdı.		
6	Temiz ve özenli çalıştı.		
7	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

2.10. BLUZ DİKİMİ

Bluz dikimi için kullanılacak dikiş teknikleri, modelin özelliğine ve kumaşın cinsine göre belirlenir. Bluz dikim işlemleri, önceden hazırlanan dikim planına uygun yürütülür. Seçilen modelin ayrıntıları ve kumaşın özellikleri (kareli, çizgili, desenli, tüy yönü vb.) dikim işlemlerinde dikkate alınır.

2.10.1. Bluz Dikim Planı

Model uygulamalı bluz dikim planı hazırlanırken makine parkı ve asgari çalışma talimatları göz önünde bulundurulur (Tablo 2.11).

Tablo 2.11: Model Uygulamalı Bluz Dikim Planı1

MODEL UYGULAMALI BLUZ DİKİM PLANI		
Ürün: Bluz		
Model: Model Uygulamalı Bluz		
Beden: 38		
İŞLEM NO.	**İŞLEM BASAMAKLARI**	**MAKİNE**
1	Parçaların kenar temizliği	Overlok
2	Yaka pervazına tela yapıştırma	Ütü
3	Ön beden pili dikimi	DSM
4	Yan dikiş dikimi	DSM
5	Omuz dikimi	DSM
6	Yaka pervazı geçirme	DSM
7	Pili ve yaka ütüsü	Ütü
8	Kol lastiği geçirme	DSM
9	Kol altı dikişi	DSM
10	Kol takma	DSM
11	Dikiş payları ütüsü	Ütü
12	Kol ağzı çıma dikimi	DSM
13	Etek ucu çıma dikimi	DSM
14	Ürün son ütü işlemleri	Ütü
15	Son kontrol işlemleri	El çalışması

34. UYGULAMA

Bluz Dikimi

Bu çalışmada sizden Bluz Dikimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 34. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Mezura
- Sabun
- Ütü
- Ütü bezi
- Kol tahtası
- Giysi parçaları
- Dikiş makinesi
- Overlok makinesi
- Toplu iğne

Dikkat Edilecek Noktalar

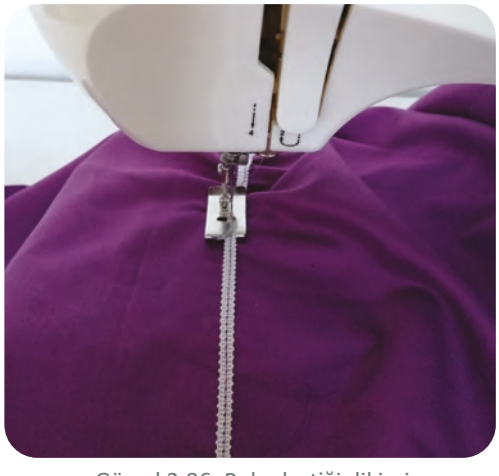
- Makine dikiş ayarlarını kontrol ediniz.
- Karşılaştırma işaretlerinin denk gelmesi gereken bölümlerini göz önünde bulundurunuz.
- Ütünün ısı derecesine dikkat ediniz.
- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Bluz dikimi için provada düzelttiğiniz ve ütülediğiniz parçaları hazırlayınız.
- Ön bedende bulunan pililerin 1 mm üzerinden çıma dikişi çekiniz. (Görsel 2.85).
- Pili teyellerini sökerek ara ütüleme yapınız.
- Arka ortasını, yan dikişleri ve omuzları makine dikişiyle birleştiriniz.
- Dikiş paylarını overlokla temizleyiniz.
- Yan dikiş ve omuz paylarını arka bedene doğru yatırarak ütüleyiniz (Arka ortası dikiş payını istediğiniz yöne doğru ütüleyebilirsiniz.).
- Etek ucunu overlokla temizleyiniz.
- 1 cm'den içe katladığınız etek ucunu üstten çıma dikişi çekerek ütüleyiniz.
- Kol için hazırlanan bebe lastiğini makine dikişiyle her iki kola da dikiniz (Görsel 2.86).
- Kol alt dikişini makine dikişiyle dikiniz.
- Kol alt dikiş payını overlokla temizleyiniz.

Görsel 2.85: Bluzda çıma dikişi

Görsel 2.86: Bebe lastiği dikimi

- Tersinden kol tahtasına geçirdiğiniz kolun dikiş payını arka kola doğru yatırarak ütüleyiniz.
- Diğer kol için de aynı işlemi uygulayınız.
- Kol üst büzgüsünü eşit ayarlayarak bedene iğneleyiniz (Görsel 2.87).
- Kol ve bedeni makine dikişiyle birleştiriniz.

Görsel 2.87: Bluzda kolu bedene iğneleme

- Dikiş paylarını overlokla temizleyiniz.
- Kolu, kol tahtasına geçirerek kol takım hattı dikiş paylarını ütüleyiniz.
- Kol ağzını overlokla temizleyiniz.
- 1 cm'den içe katladığınız kol ağzını, üstten çıma dikişi çekerek ütüleyiniz.
- V yaka için hazırladığınız telalı pervaz parçalarının omuz bölümünü makine dikişiyle birleştiriniz.
- Pervazı kol tahtasına geçirerek dikiş paylarını ütüleyiniz.
- V yaka pervazını bedenin yaka oyuntusuna denk getirerek iğneleyiniz (Görsel 2.88).
- Yaka çevresine makine dikişi çekiniz.
- Dikiş paylarını 0,5 cm kalacak şekilde inceltiniz.
- Pervazın V kısmını dikişe kadar çıtlatınız (Görsel 2.89).

Görsel 2.88: V yaka pervazını iğneleme

Görsel 2.89: V yaka çıtlatma

- Pervaz parçasını 1 mm içe kaydırarak ütüleyiniz.
- Pervaz parçasını omuzlardan bedene içten tutturunuz.
- Giysinin ön yüzünden çıma dikişi çekiniz.
- Bakım etiketini yan dikişe, beden etiketini ise içten arka yaka ortasına makine dikişiyle dikiniz.
- İplikleri temizleyiniz.
- Son ütüyü yaparak yakanın duruşunu kontrol ediniz.

34. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Dikim planına uyarak provada düzeltilmiş parçaları hazırladı.		
3	Ön beden pili makine dikişlerini çekti.		
4	Arka ortası makine dikişlerini çekti.		
5	Yan dikişleri makinede birleştirdi.		
6	Ara ütüleme yaptı.		
7	Dikiş paylarını overlokla temizledi.		
8	Kolları, tekniğe uygun olarak bedene monte etti.		
9	Yaka pervazını bedene monte etti.		
10	Bluz dikimini tamamladı.		
11	Son ütüyü yaptı.		
12	Temiz ve özenli çalıştı.		
13	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

2.11. BLUZ SON ÜTÜSÜ VE SON KONTROLÜ

Son ütüleme ve son kontrol işlemleri giysinin genel görünüşü açısından önemlidir. Bu nedenle uygulamada daha fazla dikkat ve çaba gerektirir.

2.11.1. Son Ütünün Giysi Üretimindeki Yeri ve Önemi

Son ütüleme, dikim işlemi bitmiş giysiye net bir duruş ve form kazandırdığı için üretimde önemli bir yere sahiptir (Görsel 2.90). Dokuma kumaşlar, dokuma özelliği bakımından sık veya seyrek doku olarak birbirlerinden farklıdır. Bu kumaşlar, yıkandığında su ve ısının etkisiyle gevşer. Kumaş kuruduğunda dokular sertleşir. Ütü, kumaş dokularını ısı ve basınç yardımıyla eski hâllerine getirir ve onlara form kazandırır. Kumaş veya giysi kırışıklıkları, buhar ve ısı uygulamasıyla net bir görünüme kavuşturulur.

Görsel 2.90: Son ütüleme

2.11.2. Bluzda Son Ütü

Son ütü, bluzda yapılan işlemlerin tam olarak görülmesini sağlar. Son ütü aşamaları şunlardır:

- Son ütüleme işlemi için iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri alınır.
- Ütü yapılacak ortam ve giysi hazırlanır.
- Kol tahtası, ütü bezi ve ütü suyu gibi yardımcı malzemeler hazırlanır.
- Kullanılacak ütünün su seviyesi kontrol edilir.
- Ütünün ısısı ve buhar ayarı bluzun kumaş özelliğine göre ayarlanır.
- Bluz; tekniğe uygun olarak yaka, kol, omuz, ön beden ve arka beden şeklinde sırayla ütülenir.
- Bluz, askıda veya ütü masası üzerinde bir süre bekletilir.

2.11.3. Bluzda Ütüyle Düzeltilebilecek Hataları Ayırt Etme

Bluzdaki dikiş hataları ütüyle düzeltilebilir, giysinin esneyen bölümleri ütülenerek önceki formuna dönüştürebilir. Hatalar düzeltilirken giysinin modeli ve kumaş özelliği dikkate alınmalıdır.

35. UYGULAMA

Bluzda Son Ütü İşlemleri

Bu çalışmada sizden Bluzda Son Ütü işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 35. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Bluz
- Ütü
- Ütü bezi
- Kol tahtası
- Ütü masası
- Su kabı

Dikkat Edilecek Noktalar

- Hassas kumaşlarda ütü bezi kullanınız.
- Ütüleme işlemi bittiğinde malzemelerinizi toplamayı unutmayınız.
- Ütünün fişini çekmeyi unutmayınız.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Ütünün su seviyesini kontrol ediniz.
- Ütünün ısı ve buhar ayarını bluzun kumaş özelliğine göre ayarlayınız.
- Bluzu ters çeviriniz.
- Bluzun yakasını ve pervazını düz boy ipliği yönüne doğru ütüleyiniz.
- Bluzun kollarını kol tahtasına geçirerek, alt dikişini arka kol yönüne doğru yatırarak ütüleyiniz (Koldaki büzgülerin bozulmamasına özen gösteriniz.).
- Bluzun omuzlarını ve yan dikişlerini arka bedene doğru yatırarak ütüleyiniz.
- Bluzun ön bedenini ve pililerini düz boy ipliği yönüne doğru ütüleyiniz (Görsel 2.91).
- Bluzun arka ortası dikişini istediğiniz yöne doğru yatırarak ütüleyiniz.
- Bluzun etek ucunu ütüleyiniz.
- Bluzun kol ağzını ütüleyiniz (Görsel 2.92).
- Bluzun yüzünü çeviriniz.
- Bluzu, askıda ya da ütü masası üzerinde bir süre bekletiniz.

Görsel 2.91: Bluz ütüleme

Görsel 2.92: Bluzda kol ağzı ütüleme

35. KONTROL LİSTESİ			
	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Son ütüleme için gerekli araç gereci hazırladı.		
3	Ütünün ısısını giysiye uygun dereceye ayarladı.		
4	Yaka ütüsünü tekniğe uygun yaptı.		
5	Kol ütüsünü tekniğe uygun yaptı.		
6	Omuz ütüsünü tekniğe uygun yaptı.		
7	Ön beden ütüsünü tekniğe uygun yaptı.		
8	Arka beden ütüsünü tekniğe uygun yaptı.		
9	Temiz ve özenli çalıştı.		
10	Çalışmasını zamanında tamamladı.		
HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.			

2.11.4. Bluzda Duruş Formu Kontrolünün Önemi ve Amacı

Bluzda duruş formu kontrolü; giysiyi kullanacak kişinin ürünü kendine yakıştırması, dikimi yapan kişinin bitmiş ürünü işçilik ve estetik açıdan müşteriye beğendirmesi sürecidir.

Bluzda duruş formu kontrolünün amacı, giysinin dikilen kişiye uyumunu kontrol etmek ve hata varsa kritikler doğrultusunda bunu düzeltmektir.

Bluz üzerinde yapılan son kontrollerden sonra dikiş tekniklerinde ve malzemelerde değişikliğe gidilerek düzeltme yapılır. Giysinin duruş formu manken veya kişi üzerinde kontrol edilir.

2.11.5. Bluzda Son Kontrol

Bluzda son kontrol işlemleri dört başlıkta gerçekleşir.

- Duruş formu
- Ölçü
- Ütü
- Malzeme uyumu

36. UYGULAMA

Bluzda Duruş Formu Kontrolü Yöntemleri

Bu çalışmada sizden Bluzda Duruş Formu Kontrolü Yöntemleri işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 36. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Bluz
- Canlı ya da cansız manken
- Mezura
- İğne
- Kâğıt
- Kalem

Dikkat Edilecek Noktalar

- Duruş formu kontrolleri sırasında gözünüze çarpan bir hata varsa bunu düzeltiniz.
- Kontrol sırasında canlı ya da cansız mankenin normal duruşta olmasına dikkat ediniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Bluzu, uygun bedendeki prova mankeni ya da canlı mankene giydiriniz.
- Bluzun yakasını ve manken üzerindeki duruşunu kontrol ediniz.
- Bluzun ön bedenindeki pili dikişlerini ve ölçülerini kontrol ediniz.
- Kol boyunu kontrol ediniz.
- Kol üzerindeki büzgü yerlerini kontrol ediniz.
- Kol ağzı genişliklerinin duruşunu kontrol ediniz.
- Bluzun etek ucu duruşunu ve dikişlerini kontrol ediniz.
- Bluzun boyunu ve manken üzerindeki duruşunu kontrol ediniz.
- Bluzun genel duruşunu ve ütüsünü kontrol ediniz (Görsel 2.93).

Görsel 2.93: Bluz ön, arka ve yan duruş

36. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Bluzu manken üzerine giydirdi.		
3	Bluzun yaka duruşunu kontrol etti.		
4	Bluzun kol boylarını kontrol etti.		
5	Bluzun ön bedenini kontrol etti.		
6	Bluzun arka bedenini kontrol etti.		
7	Bluzun genel görünüşünü kontrol etti.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

MERAKLISINA

Bluz ve gömlek arasındaki temel fark kesim özellikleridir. Bir gömleğin kol, manşet, yaka, kapanma payı ve cep gibi standart özellikleri vardır. Bluz ise daha esnek model özelliklerine sahiptir. Yakasız veya kolsuz olabilir. Kapanma payı olmadan üretilebilir. Dantel, dikilebilir taşlar, fırfır gibi süsleme malzemeleriyle bluzun model özelliği zenginleştirilebilir.

37. UYGULAMA

Bluzda Ölçü Kontrolü

Bu çalışmada sizden Bluz Ölçü Kontrolü işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 37. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Bluz
- Canlı ya da cansız manken
- Toplu iğne
- Mezura
- Kâğıt
- Kalem

Dikkat Edilecek Noktalar

- Bluz ölçü kontrolleri sırasında gözünüze çarpan bir hata varsa bunu düzeltiniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Göğüs genişliği ölçüsünü kontrol ediniz.
- Arka genişlik ölçüsünü kontrol ediniz.
- Pili boylarını kontrol ediniz (Görsel 2.94).

Görsel 2.94: Bluz ölçü kontrolü

- Yaka formunu kontrol ediniz.
- Bluz boy ölçüsünü kontrol ediniz.
- Kol boyunu kontrol ediniz.
- Kol büzgü yerlerini kontrol ediniz.

- Kol ağzı genişlik ölçülerini kontrol ediniz (Görsel 2.95).
- Etek ucu genişliğini kontrol ediniz.
- Beden, bel, kalça ölçülerinin bluzun dikildiği kişiden alınan ölçülere uygun olup olmadığını kontrol ediniz.

Görsel 2.95: Bluz kol ağzı ölçü kontrolü

37. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Bluzu düz bir zemine yerleştirdi.		
3	Bluzda ön genişlik ölçüsünü kontrol etti.		
4	Bluzda arka genişlik ölçüsünü kontrol etti.		
5	Bluzun pili boylarını kontrol etti.		
6	Bluzun kol ağzı genişliğini kontrol etti.		
7	Bluzun etek ucu genişliğini kontrol etti.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

38. UYGULAMA

Bluzda Ütü Kontrolü

Bu çalışmada sizden Bluzda Ütü Kontrolü işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 38. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Bluz
- Prova mankeni
- Mezura
- Kâğıt
- Kalem

Dikkat Edilecek Noktalar

- Bluz ütü kontrolleri sırasında bir hata varsa bunu düzeltiniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- V yaka ütüsünün düzgünlüğünü kontrol ediniz.
- Kol ütüsünün düzgünlüğünü kontrol ediniz.
- Ön beden ütüsünün düzgünlüğünü kontrol ediniz.
- Arka beden ütüsünün düzgünlüğünü kontrol ediniz.
- Yan dikiş ütüsünün düzgünlüğünü kontrol ediniz.
- Kol ağzı ve etek ucu ütüsünün düzgünlüğünü kontrol ediniz.

38. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Bluzu düz bir zemine yerleştirdi.		
3	Bluzun V yaka ütüsünü kontrol etti.		
4	Bluzun kol ütüsünü kontrol etti.		
5	Bluzun ön beden ütüsünü kontrol etti.		
6	Bluzun arka beden ütüsünü kontrol etti.		
7	Bluzun yan dikiş ütüsünü kontrol etti.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

39. UYGULAMA

Bluzda Malzeme Uyum Kontrolü

Bu çalışmada sizden Bluzda Malzeme Uyum Kontrolü işlemlerini doğru bir şekilde uygulamanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 39. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Bluz
- Mezura
- Kâğıt
- Kalem

Dikkat Edilecek Noktalar

- Bluz malzeme uyum kontrolleri sırasında uyumsuz bir aksesuar varsa bunu değiştiriniz.

İşlem Basamakları

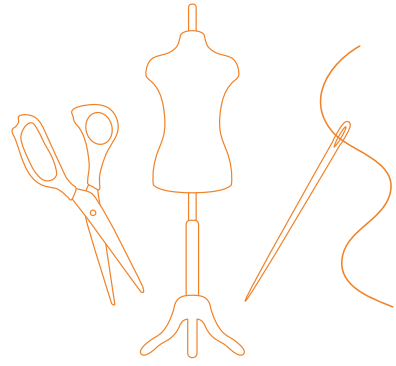
- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Yaka pervazında kullandığınız tela kalınlığının kumaşla uyumunu kontrol ediniz.
- Giysinin dikiminde kullandığınız dikiş ipliğinin kalınlığını ve kumaşla olan renk uyumunu kontrol ediniz.
- Giyside süsleme aracı veya aksesuar kullanıldıysa bunların kumaşla uyumunu kontrol ediniz.

39. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Gerekli araç gereci hazırladı.		
3	Yaka pervazında kullanılan tela kalınlığını kontrol etti.		
4	Kullanılan dikiş ipliğinin rengini kontrol etti.		
5	Kullanılan dikiş ipliğinin kalınlığını kontrol etti.		
6	Bluzda kullanılan aksesuar uyumunu kontrol etti.		
7	Temiz ve özenli çalıştı.		
8	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

3. ÖĞRENME BİRİMİ

KONULAR

3.1. TEMEL ERKEK YELEĞİ İÇİN GEREKLİ ÖLÇÜLERİ HAZIRLAMA

3.2. TEMEL ERKEK YELEĞİ KALIBI

3.3. MODEL UYGULAMALI ERKEK YELEĞİ KALIBI

3.4. MODEL UYGULAMALI ERKEK YELEĞİ ANA VE YARDIMCI MALZEME HESABI

3.5. ERKEK YELEĞİ CEP TEKNİK ÇALIŞMALARI

3.6. ERKEK YELEĞİ KESİMİ

3.7. ERKEK YELEĞİ DİKİMİ

3.8. ERKEK YELEĞİ SON ÜTÜSÜ VE SON KONTROLÜ

TEMEL KAVRAMLAR

- Astarlama
- Cep
- Dikim planı
- Duruş formu
- Fleto
- Kalıp
- Klapa
- Kup
- Model uygulama
- Ölçü
- Şablonlama

ASTARLI ERKEK YELEĞİ DİKİMİ

NELER ÖĞRENECEKSİNİZ ?

- Temel erkek yeleği için gerekli ölçülerin alınması
- Temel erkek yeleği kalıbının hazırlanması
- Model uygulamalı erkek yeleği kalıbının hazırlanması
- Model uygulamalı erkek yeleği ana ve yardımcı malzeme hesabının yapılması
- Erkek yeleği cep teknik çalışmasının yapılması
- Erkek yeleğinin kesilmesi
- Erkek yeleğinin dikilmesi
- Erkek yeleğinde son ütü ve son kontrol işlemlerinin yapılması

3 ASTARLI ERKEK YELEĞİ DİKİMİ

Hazırlık Soruları

1. **Yelek çeşitlerinden hangilerini biliyorsunuz?**
2. **Sizce kadın ve erkek yeleği tasarımındaki farklar neler olabilir?**

Ön kısmı genellikle kumaştan yapılan, ceket altına giyilen, önden düğmeli, yakasız ve kolsuz giysiye **yelek** denir. Üretiminde kadife, tüvit, saten, gabardin, deri gibi kumaş türleri tercih edilir. Klasik ve spor giyimin tamamlayıcısı olan yeleğin avcı, balıkçı, kapüşonlu, şişme, örgü ve kumaş gibi birçok çeşidi bulunur (Görsel 3.1, 3.2).

Gelişim sürecine bakıldığında ilk yelek; bakırdan üretilen, vücudu kesici ve delici silahlardan korumak amacıyla elbise içine giyilen bir zırh olarak kullanılmıştır. Savaşçılar; bedenlerini korumak için hareketlerini kısıtlamayan, koruyucu bir giysiye ihtiyaç duymuştur. Bu amaçla üzerinde fazla ayrıntı bulunmayan, yakasız, kolsuz ve bedeni koruyan bir giysi türü olan yelek ortaya çıkmıştır.

İlerleyen zamanlarda günlük hayatta kullanılmaya başlanan yelek; kişiyi diğerlerinden farklı gösterme, görünüşe daha ağır ve ciddi bir hava katma rolü üstlenmiştir. Yeleklerin karakteristik görünümünde ön parçanın kumaştan, arka parçanın ise astardan oluşması dikkat çeker (Görsel 3.3).

Görsel 3.1: Avcı yeleği

Görsel 3.2: Şişme yelek

Görsel 3.3: Karakteristik yelek görünümü

Görsel 3.4: Yelek için kullanılan kumaş çeşitleri

Osmanlıda yelek, iç ve dış olmak üzere iki türdür. İç yelek kışlıktır ve ısıtma amaçlı kullanılmıştır; dış yelek ise resmî elbiselerle giyilmiştir. Bu yelekler genellikle çuha, kadife, süet ve deriden yapılmıştır (Görsel 3.4). Toplum içinde kullanılan çeşitleri, sosyal statünün bir göstergesi sayılmıştır.

1920'li yıllarda yelek; erkek giyiminin en temel üç parçasından biri olarak görülmüş, ceket ve pantolonun tamamlayıcısı kabul edilmiştir. En sık kullanılan modeller, yakasız ve tek sıra düğmelilerdir.

3.1. TEMEL ERKEK YELEĞİ İÇİN GEREKLİ ÖLÇÜLERİ HAZIRLAMA

Doğru bir kalıp hazırlamanın ilk aşaması doğru ölçü almadır. Hatalı ölçülerle başlayan bir çalışma doğru sonuca ulaşamaz. Bu nedenle giysinin türüne göre gerekli olan ölçüler, vücut üzerinden veya standart ölçü tablosundan dikkatle alınmalıdır.

3.1.1. Erkek Yeleği Ölçülerini Beden Üzerinden Belirleme

Erkek yeleği için standart ölçü tablosu hazırlanırken üç temel ölçü esas alınır. Bunlar; tam boy, göğüs çevresi ve bel ölçüsüdür. Yardımcı ölçüler, bu üç ölçü üzerinden hesaplamalar yapılarak elde edilir.

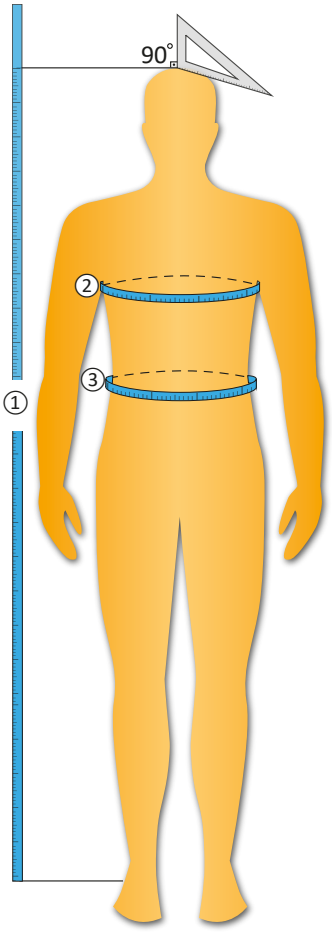
a) Temel Ölçüler

Erkek yeleği kalıbında kullanılan temel ölçüler, vücut üzerinden ölçü alınarak elde edilir. (Görsel 3.5).

① **Tam Boy:** Vücut üzerinden ve baş dâhil olacak şekilde ölçülür.

② **Göğüs Çevresi**: İç giyim üzerinden ve göğsün en geniş yerinden bolluk verilmeden yere paralel ölçülür.

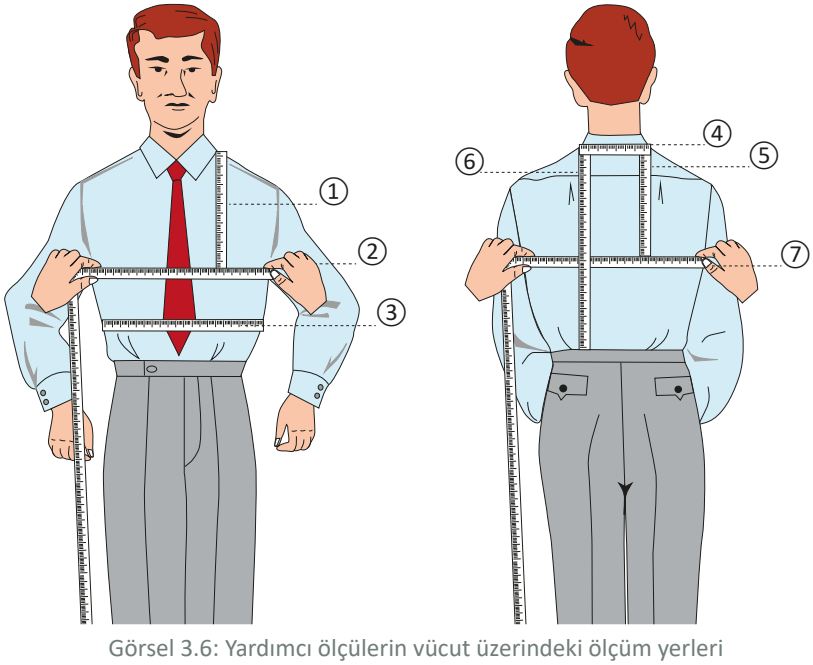
③ **Bel:** İç giyim üzerinden ve bel hattından bolluk verilmeden yere paralel ölçülür.

Görsel 3.5: Vücut üzerinden temel ölçülerin alınması

b) Yardımcı Ölçüler

Yardımcı ölçülerin tümü formüller yardımıyla hesaplanarak elde edilir. Yardımcı ölçülerin vücut üzerindeki ölçüm yerleri Görsel 3.6'da gösterilmiştir.

Görsel 3.6: Yardımcı ölçülerin vücut üzerindeki ölçüm yerleri

① Ön Koltuk Derinliği
② Ön Genişlik
③ Karın Genişliği
④ Arka Yaka
⑤ Sırt Yüksekliği
⑥ Arka Uzunluk
⑦ Arka Genişlik
⑧ Koltuk Genişliği

3.1.2. Erkek Yeleği İçin Gerekli Ölçüleri Standart Ölçü Tablosundan Alma

Erkek yeleği kalıbının hazırlanması için standart ölçü tablosu da kullanılır (Tablo 3.1). Standart ölçü tablosu oluşturulurken tam boy, göğüs çevresi ve bel ölçüsü esas alınır.

Tablo 3.1: Standart Ölçü Tablosu

STANDART ÖLÇÜ TABLOSU								
ÖLÇÜLER	**BEDEN NUMARASI**							
	44	**46**	**48**	**50**	**52**	**54**	**56**	**58**
Tam Boy	168	170	172	**174**	176	178	180	182
Göğüs Çevresi	88	92	96	**100**	104	108	112	116
Bel	78	82	86	**90**	94	98	102	106
Sırt Yüksekliği	24,5	24,5	25	**25**	25,5	25,5	26	26
Arka Uzunluk	43,5	44	44,5	**45**	45,5	46	46,5	47
Arka Yaka	7,5	7,5	8	**8**	8,5	8,5	9	9
Ön Koltuk Derinliği	24,5	24,5	25	**25**	25,5	25,5	26	26
Koltuk Genişliği	12,5	13	13,5	**14**	14,5	15	15,5	16
Ön Genişlik	18,5	19,5	20,5	**21,5**	22,5	23,5	24,5	25,5
Arka Genişlik	19	19,5	20	**20,5**	21	21,5	22	22,5
Karın Genişliği	19	20	21	**22**	23	24	25	26

SIRA SİZDE

Canlı bir manken üzerinden erkek yeleğinde kullanılan temel ölçüleri alınız. Gerekli formülleri kullanarak temel ölçüler üzerinden yardımcı formülleri hesaplayınız. Bu ölçüleri aşağıdaki tabloya yazınız.

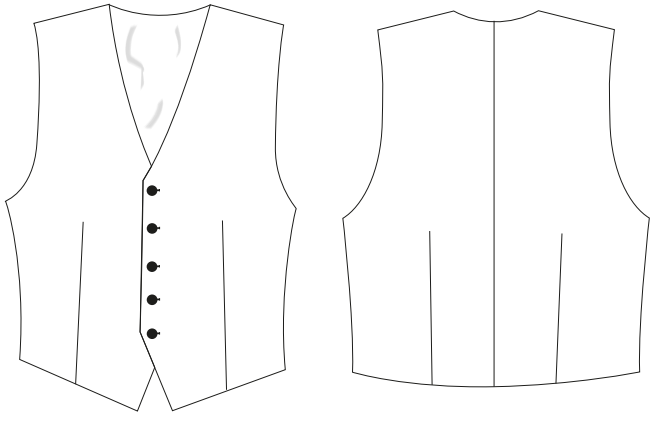
ERKEK YELEĞİ İÇİN TEMEL ÖLÇÜLER / BEDEN NUMARASI:	
Tam Boy	
Göğüs Çevresi	
Bel	
Sırt Yüksekliği	
Arka Uzunluk	
Arka Yaka	
Ön Koltuk Derinliği	
Koltuk Genişliği	
Ön Genişlik	
Arka Genişlik	
Karın Genişliği	

3.2. TEMEL ERKEK YELEĞİ KALIBI

Ölçüler belirlendikten sonra erkek yeleği kalıbı hazırlama aşamasına geçilir. Hazırlanacak yelek, genellikle takım elbiselerle birlikte kullanılan klasik bir formda olur. Ön beden kumaşla, arka ise tamamen astarla çalışılır.

Temel erkek yeleği kalıbı hazırlanırken genellikle standart ölçü tablosu kullanılır. Örnek çalışma için teknik föyde 50 beden ölçüleri kullanılmıştır (Tablo 3.2).

Tablo 3.2: Astarlı Erkek Yeleği Teknik Föyü

TEKNİK FÖY		
MODEL ADI: Astarlı Erkek Yeleği	**BEDEN NO.:** 50	**SEZON:** Sonbahar-Kış
ASTARLI ERKEK YELEĞİ TEKNİK ÇİZİMİ		**MODEL ANALİZİ**
 Şekil 3.1: Astarlı erkek yeleği teknik çizimi		• Ön ve arka beden penslidir (Şekil 3.1). • Arka ortası dikişlidir. • V yakalıdır. • Tek sıra düğme kapamalıdır. • Etek ucu ön ortada V şeklinde sivridir.
ÖLÇÜLER		
Tam Boy	174 cm	
Göğüs Çevresi	100 cm	
Bel	90 cm	
Sırt Yüksekliği	Tam Boy ⅛ + 3,5 cm = 25 cm	
Arka Uzunluk	Tam Boy ¼ + 1,5 cm = 45 cm	
Arka Yaka	1/20 Göğüs Çevresi + 3 cm = 8 cm	
Ön Koltuk Derinliği	Sırt Yüksekliği kadar = 25 cm	
Arka Genişlik	Göğüs Çevresi ⅛ + 8 cm =20,5 cm	
Koltuk Genişliği	Göğüs Çevresi ⅛ + 1,5 cm = 14 cm	
Ön Genişlik	Göğüs Çevresi ¼ + 3,5 cm = 21,5 cm	
Karın Genişliği	Bel ¼ + 0,5 cm = 22 cm	

1. UYGULAMA

Temel Erkek Yeleği Kalıbı Çizimi

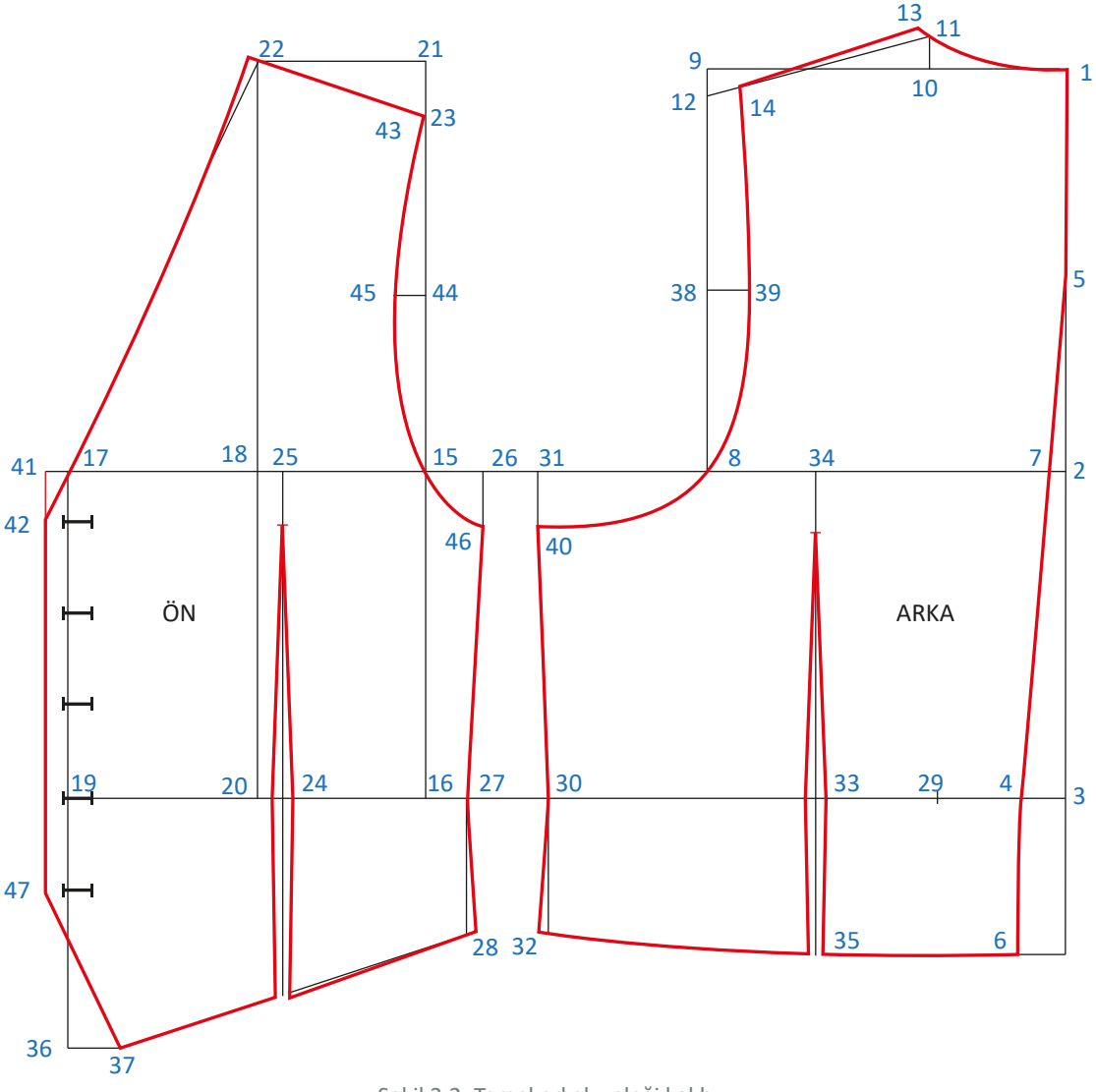
Bu çalışmada sizden Temel Erkek Yeleği Kalıbı Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 3.2'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 1. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Gönye
- Pistole takımı
- Riga
- Eşel
- Mezura
- Çizim masası

Dikkat Edilecek Noktalar

- Yatay hatların çiziminde dik açı kullanınız.
- Kavisli hatların çiziminde pistolenin uygun yerlerini kullanınız.
- Ölçülerin işaretlenmesinde eşeli dikkatli kullanınız.

Şekil 3.2: Temel erkek yeleği kalıbı

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kâğıdınızın sağ tarafına bir dik çiziniz. Başlangıç noktasını işaretleyiniz (Şekil 3.2) (1).
- Çizgi üzerinde 1 noktasından aşağı doğru Sırt Yüksekliği ölçüsünü işaretleyiniz (2).
- 1 noktasından aşağı doğru Arka Uzunluk ölçüsünü işaretleyiniz (3).
- 1, 2 ve 3 noktalarını sola doğru dik açı yaparak bir miktar çiziniz.
- 3 noktasından sola uzanan çizgi üzerinde 2,5 cm işaretleyiniz (4).
- 1 ve 2 noktaları arasının ½'sini işaretleyiniz (5).
- 4 noktasından aşağı doğru ve çizgiye dik açı yapacak şekilde 9 cm'lik bir çizgi çiziniz (6).
- 4 ve 5 noktalarını düz çizgiyle birleştiriniz. Çizginin beden hattıyla kesiştiği yer 7 noktasıdır.
- Çizgi üzerinde 7 noktasından sola doğru Arka Genişlik ölçüsünü işaretleyiniz (8).
- 8 noktasını dik açıyla omuz hattına kadar uzatınız. Çizgilerin kesiştiği yer 9 noktasıdır.
- 1 noktasından sola doğru Arka Yaka ölçüsünü işaretleyiniz (10).
- 10 noktasını dik açıyla yukarı doğru 2 cm uzatınız (11).
- 9 noktasından aşağı doğru 2 cm işaretleyiniz (12).
- 11 ve 12 noktalarını düz çizgiyle birleştiriniz.
- Arka Yaka oyuntusunu 1 ve 11 noktaları arasına çiziniz. Oyuntuyu geliş yönüne göre 0,5 cm uzatınız. Oyuntunun bittiği yer 13 noktasıdır.
- 12 noktasından sağa doğru 2 cm işaretleyiniz (14). 13 ve 14 noktalarını düz çizgiyle birleştiriniz (arka omuz hattı).
- 8 noktasından sola doğru Koltuk Genişliği + 3 cm (ara boşluk) ölçüsünü işaretleyiniz (15).
- 15 noktasını dik açıyla yukarı ve aşağı doğru uzatınız. Bu noktanın bel hattıyla kesiştiği yer 16 noktasıdır.
- 15 noktasından sola doğru Ön Genişlik ölçüsünü işaretleyiniz (17).
- 17 noktasından sağa doğru Ön Genişlik ölçüsünün ½'sini işaretleyiniz (18).
- 16 noktasından sola doğru Karın Genişliği ölçüsünü işaretleyiniz (19).
- 17 ve 19 noktalarını düz çizgiyle birleştiriniz.
- 19 noktasından sağa doğru Karın Genişliği ölçüsünün ½'sini işaretleyiniz (20).
- 18 ve 20 noktalarını düz çizgiyle birleştirerek yukarı doğru uzatınız.
- Ön koltuk derinliği ölçüsünü 15 noktasından yukarı doğru çizgi üzerinde işaretleyiniz (21).
- 21 noktasını, 18 noktasından yukarı uzanan çizgiye dik açı yapacak şekilde birleştiriniz. Çizgilerin kesiştiği yer 22 noktasıdır.
- 21 noktasından aşağı doğru 3 cm işaretleyiniz (23).
- 22 ve 23 noktalarını düz çizgiyle birleştiriniz (ön omuz hattı).
- 20 noktasından sağa doğru 2 cm işaretleyiniz (24).
- 24 noktasını bel hattına dik açı yapacak şekilde beden hattına kadar uzatınız. Bu noktanın beden hattıyla kesiştiği yer 25 noktasıdır.
- Beden hattı üzerinde 15 noktasından sağa doğru 3,5 cm işaretleyiniz (26).
- Bel hattı üzerinde 16 noktasından sağa doğru 2,5 cm işaretleyiniz (27).
- 26 ve 27 noktalarını düz çizgiyle birleştiriniz.

- 27 noktasını aşağı doğru ve bel hattına dik açı olacak şekilde 8 cm uzatınız. Bu noktadan sağa doğru 0,5 cm işaretleyiniz (28).
- 27 ve 28 noktalarını düz çizgiyle birleştiriniz.
- Bel hattı üzerinde 19 noktasından sağa doğru Bel ölçüsü ½ + 7 cm ölçüsünü işaretleyiniz (29).
- 4 ve 29 noktaları arasını ölçünüz. Bulduğunuz ölçüyü 27 noktasından sağa doğru işaretleyiniz (30).
- Beden hattı üzerinde 26 noktasından sağa doğru 3 cm (ara boşluk) işaretleyiniz (31).
- 30 noktasını aşağı doğru ve bel hattına dik açı olacak şekilde 8 cm uzatınız. Bu noktadan sola doğru 0,5 cm işaretleyiniz (32).
- 30 ve 32 noktalarını düz çizgiyle birleştiriniz.
- 30 noktasından sağa doğru 4 ve 30 noktaları arasının ½'si + 2 cm ölçüsünü işaretleyiniz (33).
- 33 noktasını bel hattına dik açı olacak şekilde yukarı ve aşağı doğru uzatınız. Bu noktanın bel hattıyla kesiştiği yer 34 noktasıdır.
- 6 ve 32 noktalarını hafif kavisli bir şekilde birleştiriniz. Kavisi, 6 noktasından sola doğru bir miktar dik açıyla başlayarak çizmeye dikkat ediniz.
- 33 noktasından aşağı uzanan çizginin etek ucu hattıyla kesiştiği yer 35 noktasıdır.
- 19 noktasını aşağı doğru ve bel hattına dik açı olacak şekilde arka uzunluk ölçüsünün ⅓'ü kadar uzatınız (36).
- 36 noktasını dik açıyla sağa doğru 3 cm uzatınız (37).
- 28 ve 37 noktalarını düz çizgiyle birleştiriniz.
- 8 ve 12 noktaları arasının ½'sini işaretleyiniz (38).
- 38 noktasından sağa doğru dik açı olacak şekilde 2,5 cm işaretleyiniz (39).
- 31 noktasından aşağı doğru ve çizgi üzerinde 3 cm işaretleyiniz (40).
- Arka kol oyuntusunu 14, 39, 8 ve 40 noktalarından geçecek şekilde çiziniz.

Arka Pens Çizimi

- 33 noktasından sağa ve sola doğru 0,7 cm işaretleyiniz.
- 35 noktasından sağa ve sola doğru 0,5 cm işaretleyiniz.
- 34 noktasından aşağı doğru 5 cm işaretleyiniz.
- Arka bel pensini çiziniz.
- 17 noktasından sola doğru 1,5 cm kapama payı işaretleyiniz (41).
- 41 noktasını aşağı doğru ve ön ortasına paralel olacak şekilde uzatınız. Çizgi üzerinde 41 noktasından aşağı doğru 3 cm işaretleyiniz (42).
- 22 ve 42 noktalarını düz çizgiyle birleştiriniz.
- 22 noktasından dışarı doğru 0,5 cm çıkarak ön yakayı hafif kavisli çiziniz.
- Arka omuz hattını ölçünüz. Bu ölçünün 0,5 cm eksiğini ön yakadan başlayarak ön omuz hattı üzerinde 23 noktasına doğru işaretleyiniz (43).
- 15 ve 23 noktaları arasının ½'sini işaretleyiniz (44).
- 44 noktasından sola doğru ve dik açı olacak şekilde 2 cm işaretleyiniz (45).
- Çizgi üzerinde 26 noktasından aşağı doğru 3 cm işaretleyiniz (46).
- Ön kol oyuntusunu 43, 45, 15 ve 46 noktalarından geçecek şekilde çiziniz.

Ön Pens Çizimi

- 24 noktasından sağa ve sola doğru 0,7 cm işaretleyiniz.
- Etek ucunda pens orta çizgisinin sağına ve soluna 0,5 cm işaret koyunuz.
- 25 noktasından aşağı doğru 4 cm işaretleyiniz.
- Ön bel pensini çiziniz.
- Bel hattından aşağı doğru pensin sol tarafını ölçünüz. Bu ölçüyü sağ tarafa işaretleyiniz. Etek ucu çizimini buna göre yeniden yapınız.

İlik Yerlerinin Belirlenmesi

- Birinci ilik yerini 42 noktası hizasında, ön ortasından dışarı 2 mm düğme kalınlığı ve ön ortasından içeri 1,5 cm düğme çapı olacak şekilde işaretleyiniz.
- İkinci ilik yerini bel hattı üzerine aynı şekilde işaretleyiniz.
- İki ilik arası mesafeyi üçe bölerek diğer ilik yerlerini belirleyiniz.
- İki ilik arası mesafeyi bel hattından aşağı doğru işaretleyerek son ilik yerini bulunuz.
- Son ilik yerinin ön ortasıyla kesiştiği yer 47 noktasıdır.
- 37 ve 47 noktalarını düz çizgiyle birleştiriniz.

1. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kalıp araç gerecini eksiksiz hazırladı.		
3	Erkek yeleği kalıbını, standart ölçü tablosundaki ölçülere uygun çizdi.		
4	Erkek yeleği kalıbı çiziminde gereken yerlerde dik açı kullandı.		
5	Kol oyuntusu ve yaka gibi kavisli yerlerde çizime uygun araçları kullandı.		
6	Temiz ve özenli çalıştı.		
7	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

3.2.1. Temel Erkek Yeleği Şablonu Hazırlama

Şablonlama çalışması temel erkek yeleği çizimi üzerine yapılır. Kalıplar, erkek giysi kalıplarında kullanılan teknik gereği bazı yerlerin şablon payı içinde hazırlanır. Bu nedenle kalıbın tüm dikiş yerlerine şablon payı verilmez. Temel yelek kalıbında omuz, kol evi ve yan dikişlerde dikiş payı vardır. Bunların dışında kalan yerlere pay verilmez.

2. UYGULAMA

Temel Erkek Yeleği Şablonu Çizimi

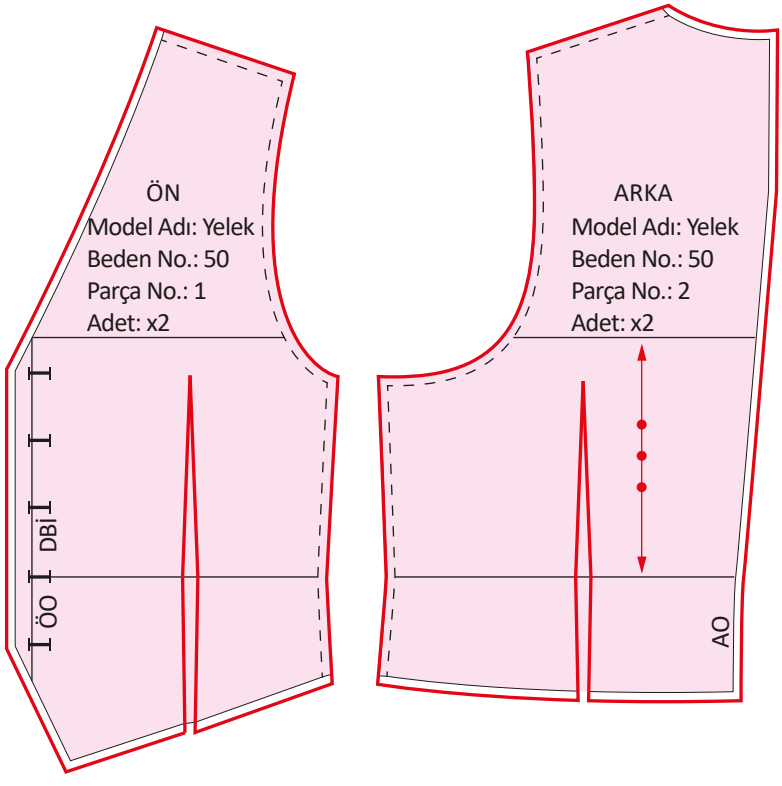
Bu çalışmada sizden Temel Erkek Yeleği Şablonu Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 3.3'ten yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 2. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Gönye
- Riga
- Pistole takımı
- Pelür kâğıdı
- Eşel
- Mezura
- Çizim masası

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kopyaları alırken dikkatli ve özenli çalışınız.
- Şablonlama yaparken çizgilerin kalıp kenarına paralel olmasına dikkat ediniz.
- Şablon payı verilmesi gereken yerlere dikkat ediniz.

Şekil 3.3: Temel erkek yeleği şablonu

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Temel çizim üzerinden ön ve arka beden kopyalarını alınız. Kopyaların üzerinde beden hattı, bel hattı, ön orta çizgisi ve penslerin bulunmasına dikkat ediniz (Şekil 3.3).
- Aldığınız ön ve arka beden kopyalarını, bel hatları sayfanın alt kısmına paralel olacak şekilde yapıştırınız.
- Ön ve arka bedende yaka çevresi, orta hatları ve etek ucuna 1 cm'lik dikiş payı veriniz.

- Omuz, kol evi ve yan dikişteki (dikiş payları içinde olduğundan) şablon paylarını kopyanın iç kısmına doğru 1 cm çizerek gösteriniz.
- Kalıpların üzerine parça adı, model adı, parça numarası, beden numarası ve kaç adet kesileceği ile ilgili bilgilerini yazınız.

2. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kalıp araç gerecini eksiksiz hazırladı.		
3	Ön beden kopyasını temel yelek kalıbı üzerinden dikkatlice aldı.		
4	Arka beden kopyasını temel yelek kalıbı üzerinden dikkatlice aldı.		
5	Ön bedene dikiş paylarını doğru verdi.		
6	Arka bedene dikiş paylarını doğru verdi.		
7	Şablon kalıpları üzerinde bulunması gereken bilgileri eksiksiz yazdı.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

3.3. MODEL UYGULAMALI ERKEK YELEĞİ KALIBI

Temel erkek yeleği kalıbı üzerine model uygulama yapılmasıyla birçok yeni model elde edilir. Bu aşamada temel kalıbın tekniğe uygun ve doğru ölçülerle çizildiğinden emin olunmalıdır. Yapılan en küçük hatanın üretilen yeni modele de yansıyacağı unutulmamalıdır.

3.3.1. Erkek Yeleği Model Analizi

Erkek yeleği model analizi yapılırken diğer giysi türlerinde geçerli olan kurallar uygulanır. Yeni modelin genel formunu ve duruşunu yansıtacak bir kalıp hazırlamak önemlidir. Bu sebeple model dikkatlice incelenmelidir. Simetrik ve asimetrik modeller farklı şekillerde çalışılır (Görsel 3.7, 3.8).

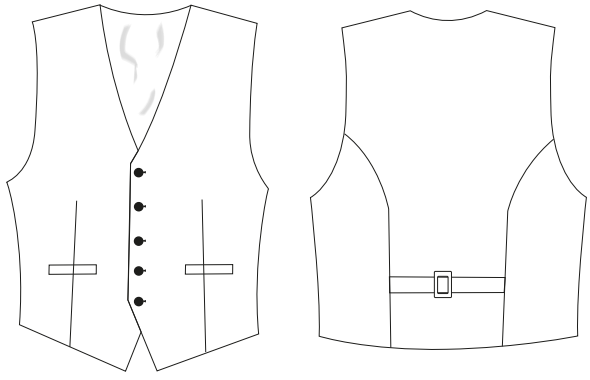
Görsel 3.7: Simetrik yelek örnekleri

Görsel 3.8: Asimetrik yelek örneği

Model uygulamalı erkek yeleği teknik çizimi ve analizi, model analiz föyünde verilmiştir (Tablo 3.3).

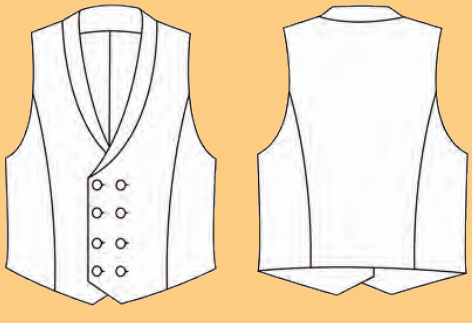
Tablo 3.3: Model Uygulamalı Erkek Yeleği Model Analizi

MODEL ANALİZ FÖYÜ		
MODEL ADI: Model Uygulamalı Erkek Yeleği		
KUMAŞ: Gabardin	**BEDEN NO.:** 50	**SEZON:** Sonbahar-Kış
MODEL UYGULAMALI ERKEK YELEĞİ TEKNİK ÇİZİMİ		**MODEL ANALİZİ**
 Şekil 3.4: Model uygulamalı erkek yeleği teknik çizimi		• Ön beden penslidir (Şekil 3.4). • Arka beden kuplu ve kemerlidir. • V yakalıdır. • Tek sıra düğme kapamalıdır (5 düğmeli). • Etek ucu ön ortada "V" şeklinde sivridir. • Tek taraflı fleto (yelek) ceplidir.
ÖLÇÜLER		
Omuzdan Boy	60 cm	
Göğüs Çevresi ½	55 cm	
Bel ½	50 cm	
Omuz Genişliği	11 cm	
Yan Dikiş Uzunluğu	24 cm	
Cep Eni	10 cm	
Cep Boyu	2 cm	
Kemer Eni	2,5 cm	
Kemer Boyu	21 cm	

SIRA SİZDE

Aşağıda şekli verilen erkek yeleği modelinin analizini yapınız (Şekil 3.5).

Şekil 3.5: Model uygulamalı yelek

MODEL ANALİZİ

3. UYGULAMA

Uygulama Çizimi

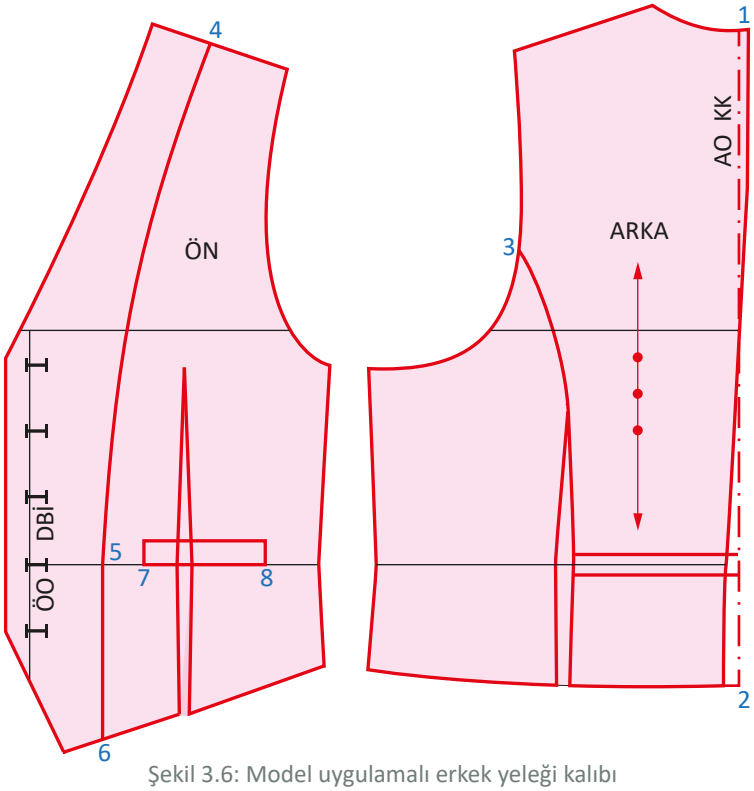
Bu çalışmada sizden Temel Erkek Yeleği Kalıbı Üzerine Model Uygulama Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 3.6'dan yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 3. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Gönye
- Riga
- Pistole takımı
- Pelür kâğıdı
- Eşel
- Mezura
- Çizim masası

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kopyaları alırken pelür kâğıdını kaydırmamaya özen gösteriniz.
- Kopyaları keserken ölçü kaybı olmamasına dikkat ediniz.
- Arka kuptaki düz boy iplik hattını arka orta çizgisine paralel çiziniz.

Şekil 3.6: Model uygulamalı erkek yeleği kalıbı

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Şablonlanmış kalıplar üzerinden ön ve arka beden kopyalarını alınız. Kopyaların üzerinde beden hattı, bel hattı, ön orta çizgisi ve penslerin bulunmasına dikkat ediniz (Şekil 3.6).
- Aldığınız kopyaları, bel hatları sayfanın alt kısmına paralel olacak şekilde yapıştırınız.
- Arka yaka üzerinde arka ortadan içeri 1 cm işaretleyiniz (1).
- Arka ortada etek ucundan dışarı 1,5 cm işaretleyiniz (2).

3. UYGULAMA

- 1 ve 2 noktalarını düz çizgiyle birleştiriniz. Bu çizgi, yeni arka orta hattıdır.
- Arka kol evi üzerinde beden hattından yukarı 8 cm işaretleyiniz (3).
- 3 noktasıyla pens ucunu kup formu vererek birleştiriniz.
- Bel hattına dik açı yaparak arka kup parçası üzerine düz iplik çizgisi çiziniz.
- Bel hattını ortalayarak arka orta parçasına 2,5 cm genişliğinde kemer çizimi yapınız.
- Ön bedendeki omuz hattı üzerinde yakadan içeri doğru 5 cm işaretleyiniz (4).
- Bel hattı üzerindeki ön ortadan içeri doğru 8 cm işaretleyiniz (5).
- 4 ve 5 noktalarını klapa formu vererek birleştiriniz.
- 5 noktasını bel hattına dik açı yaparak etek ucuna kadar uzatınız. Bu noktanın etek ucuyla birleştiği yer 6 noktasıdır.
- Bel hattı üzerindeki pensin sol kenarından sola doğru 2 cm işaretleyiniz (7).
- 7 noktasından sağa doğru 10 cm işaretleyiniz (8).
- 7 ve 8 noktaları arası cep yeridir. Bu noktalar arasına bel hattından yukarı doğru 2 cm fleto yüksekliği çiziniz.

3. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kalıp araç gerecini eksiksiz hazırladı.		
3	Ön beden kopyasını şablonlanmış yelek kalıbı üzerinden dikkatlice aldı.		
4	Arka beden kopyasını şablonlanmış yelek kalıbı üzerinden dikkatlice aldı.		
5	Klapa kalıbını doğru çizdi.		
6	Arka kup kalıbını doğru çizdi.		
7	Fleto cep kalıbını doğru çizdi.		
8	Arka kup kalıbındaki düz boy iplik çizgisini tekniğe uygun çizdi.		
9	Temiz ve özenli çalıştı.		
10	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

3.3.2. Model Uygulamalı Erkek Yeleği Açma

Model uygulaması yapılmış kalıplar üzerinden kesim için gerekli parçalar elde edilir. Bu işleme **açma çizimi** ya da **açma işlemi** adı verilir. Model uygulama sonucu elde edilen kalıplara şablon payı verilir. Bu kalıplar üzerinde kesim için gereken tüm yazı ve işaretlerin bulunması gerekir.

4. UYGULAMA

Model Uygulamalı Erkek Yeleği Açma İşlemleri

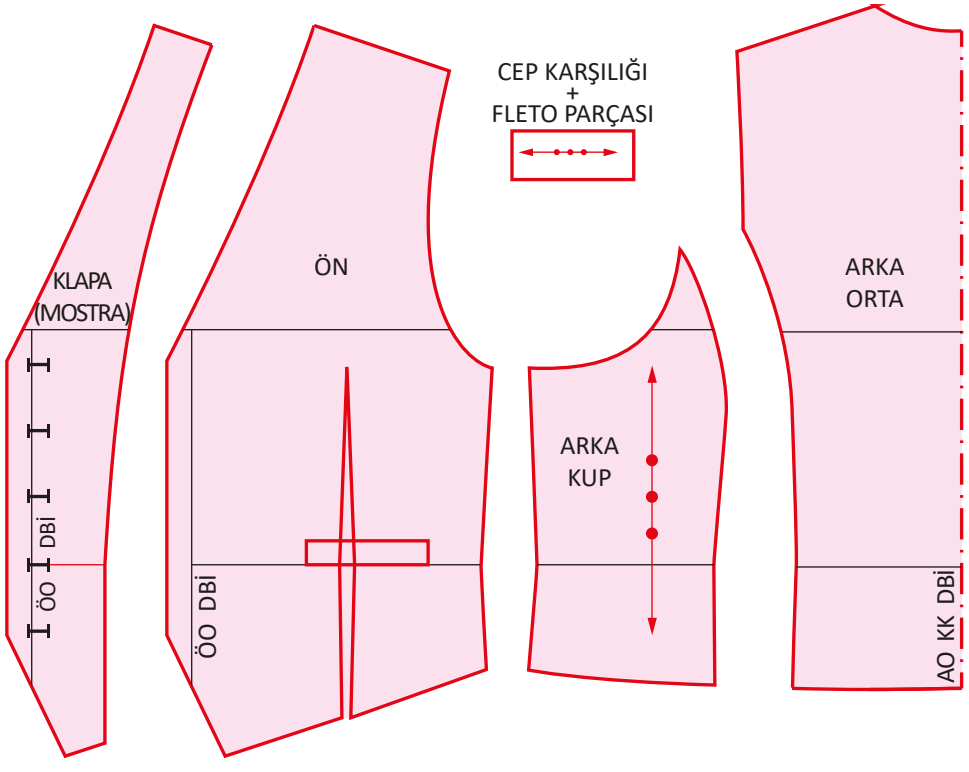
Bu çalışmada sizden Model Uygulamalı Erkek Yeleği Açma İşlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 3.7'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 4. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Gönye
- Riga
- Pistole takımı
- Pelür kâğıdı
- Eşel
- Mezura
- Çizim masası

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kopyaları alırken pelür kâğıdını kaydırmamaya özen gösteriniz.
- Kopyaları keserken ölçü kaybı olmamasına dikkat ediniz.
- Arka kuptaki düz boy iplik hattını arka orta çizgisine paralel çiziniz.

Şekil 3.7: Model uygulamalı erkek yeleği açılımı

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Model uygulama çizimi üzerinden ön ve arka beden kalıplarının kopyasını alınız (Şekil 3.7).
- Ön kalıp üzerinden klapa kalıbının kopyasını alınız. Kopyaların üzerinde beden, bel, ön orta ve düz boy iplik hatlarının bulunmasına dikkat ediniz.
- Arka kalıbı pens kenarlarından keserek ikiye ayırınız.

4. UYGULAMA

- Aldığınız kopyaları bel hatları sayfanın alt kısmına paralel olacak şekilde aralarında boşluk bırakarak yapıştırınız.
- Cep fleto parçasını eni 10 cm, boyu 4 cm olacak şekilde çiziniz. Bu kalıp aynı zamanda cep karşılığı olarak kullanılacaktır.

4. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Ön beden kalıbının kopyasını model uygulama çizimi üzerinden doğru aldı.		
3	Klapa kalıbının kopyasını model uygulama çizimi üzerinden doğru aldı.		
4	Arka beden kalıbının kopyasını model uygulama çizimi üzerinden doğru aldı.		
5	Arka kup kalıbının kopyasını model uygulama çizimi üzerinden doğru aldı.		
6	Cep fleto parçasını doğru ölçüde çizdi.		
7	Kalıpların üzerinde bulunması gereken bilgileri eksiksiz yazdı.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

SIRA SİZDE

Astarlı erkek yeleklerinde yaka, kol evi ve ön ortası temizlemede kullanılan teknikleri araştırınız. Bulduğunuz örnekleri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

3.3.3. Model Uygulamalı Erkek Yeleği Şablonu Hazırlama

Şablonlu kalıp üzerine model uygulama yapıldığı için bu kalıpların belli bölümlerinde dikiş payı bulunur. Model uygulamadan sonra kup birleşim yerlerine, klapanın dış kenarına ve fleto parçasının etrafına dikiş payı verilir. Dikiş payı verme işleminden sonra şablonlu kalıp üzerinde bulunması gereken yazı ve işaretler kalıba eklenir.

5. UYGULAMA

Model Uygulamalı Erkek Yeleği Şablonu Çizimi

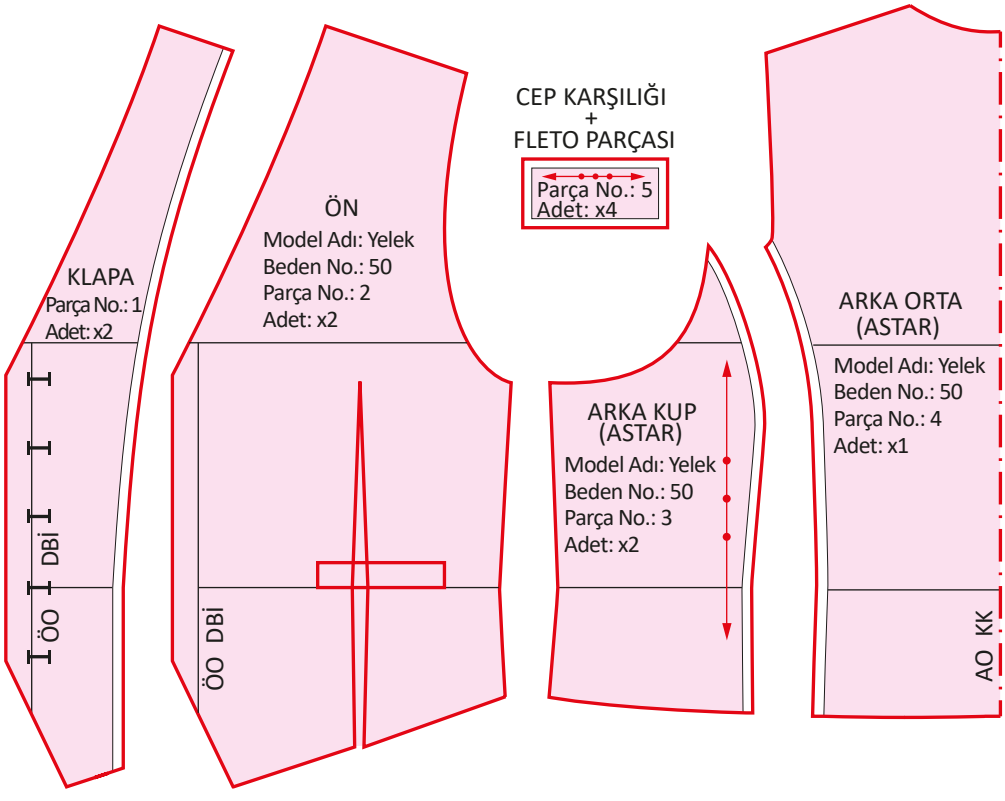
Bu çalışmada sizden Model Uygulamalı Erkek Yeleği Şablonu Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 3.8'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 5. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Gönye
- Riga
- Pistole takımı
- Pelür kâğıdı
- Eşel
- Mezura
- Çizim masası

Dikkat Edilecek Noktalar

- Tüm kalıplar üzerinde düz boy iplik hattının bulunmasına özen gösteriniz.
- Şablonda bulunması gereken bilgileri tüm kalıplara yazınız.

Şekil 3.8: Model uygulamalı erkek yeleği şablonu

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Model uygulama çizimi açma sayfası üzerinden ön beden, arka beden, fleto ve klapa kalıplarının kopyasını alınız (Şekil 3.8).
- Kopyaların üzerinde beden, bel, ön orta hattının ve kup kalıbında düz iplik çizgisinin bulunmasına dikkat ediniz.

5. UYGULAMA

- Aldığınız kopyaları, bel hatları sayfanın alt kısmına paralel olacak şekilde yapıştırınız.
- Şablonlu kalıp üzerine model uygulama yapıldığı için yalnızca kup birleşme yerlerinde ve klapanın dış kenarında dikiş payı yoktur.
- Arka kupta kupun arka orta parçayla birleşeceği yere 1 cm dikiş payı veriniz.
- Arka orta parçada parçanın kupla birleşeceği yere 1 cm dikiş payı veriniz.
- Klapada kalıbın dış hattına (kalıbın sağ tarafı) ve fleto parçasının kenarlarına 1 cm dikiş payı veriniz.
- Arka orta parça ve arka kup üzerine astardan ne kadar kesileceğini yazınız.
- Kalıpların üzerine parça adı, model adı, parça numarası, beden numarası ve kaç adet kesileceği bilgilerini yazınız.

5. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Ön kalıbın kopyasını model uygulama çizimi açma sayfası üzerinden doğru aldı.		
3	Arka kalıbın kopyasını model uygulama çizimi açma sayfası üzerinden doğru aldı.		
4	Fleto kalıbının kopyasını model uygulama çizimi açma sayfası üzerinden doğru aldı.		
5	Klapa kalıbının kopyasını model uygulama çizimi açma sayfası üzerinden doğru aldı.		
6	Kalıplarda şablon payı olmayan yerlere doğru payı verdi.		
7	Şablon kalıpları üzerinde bulunması gereken bilgileri eksiksiz yazdı.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

3.3.4. Model Uygulamalı Erkek Yeleği Astar Kalıbı Hazırlama

Astarlama, giysinin duruşunu olumlu yönde etkileyen ve kaliteyi artıran bir çalışmadır. Aynı zamanda kullanım kolaylığı sağlar. Bu sebeple birçok giysi türünde model ve kumaş özelliğine uygun olacak şekilde astar çalışması yapılır. Astar kalıbı hazırlanırken ana kalıplara belli ölçülerde bolluk verilmelidir. Bu uygulamayla astarlı giysinin daha iyi görünmesi ve astarın daha dayanıklı olması sağlanır.

6. UYGULAMA

Model Uygulamalı Erkek Yeleği Astar Kalıbı Çizimi

Bu çalışmada sizden Model Uygulamalı Erkek Yeleği Astar Kalıbı Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 3.9a, 3.9b'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 6. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

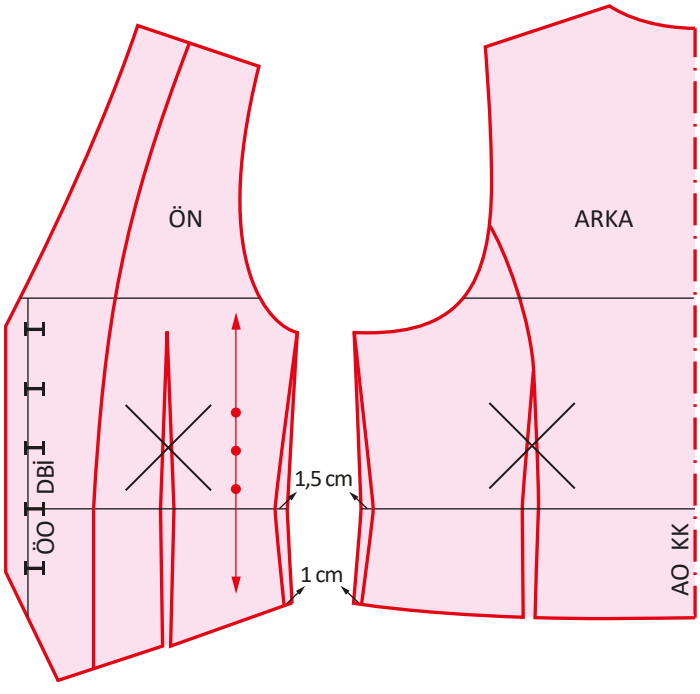
- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Gönye
- Riga
- Pistole takımı
- Pelür kâğıdı
- Eşel
- Mezura
- Çizim masası

Dikkat Edilecek Noktalar

- Ön astar kalıbında düz boy iplik hattını, ön orta çizgisine paralel olacak şekilde çiziniz.
- Yan dikişleri yeniden çizerken kalıbın formunu bozmamaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Model uygulama çizimi üzerinden ön ve arka beden kalıplarının kopyasını alınız.
- Kopyaların üzerinde beden, bel ve ön orta hattının bulunmasına dikkat ediniz.
- Aldığınız kopyaları, bel hatları sayfanın alt kısmına paralel olacak şekilde yapıştırınız.
- Arka beden astarında kup dikişi yapılmayacaktır. Bu nedenle kup çizimini ve pensi iptal ediniz (Şekil 3.9a).
- Arka bedende kup dikişi yapılmayacağı için oluşacak bolluğu aynı ölçülerde yan dikişten içeri girerek işaretleyiniz. Ölçüler; belden 1,5 cm, etek ucundan 1 cm'dir.

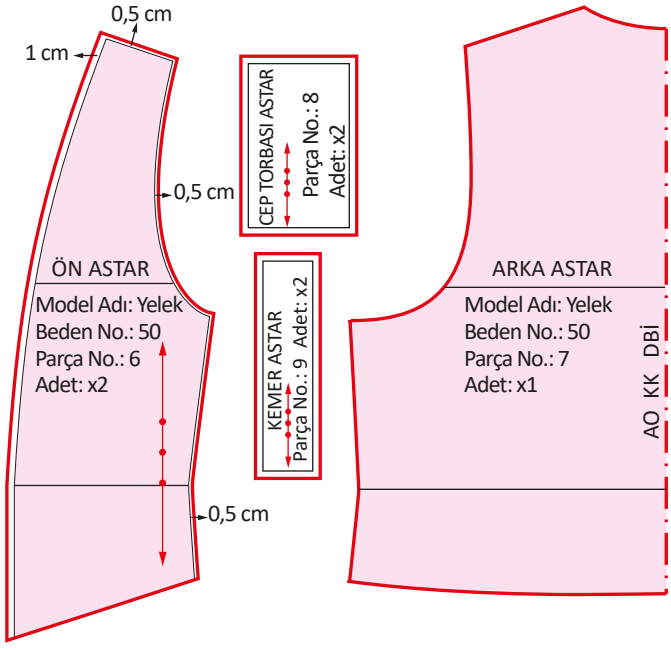

Şekil 3.9a: Model uygulamalı erkek yeleği astar kalıbı

- Ön bedende de pensi iptal ediniz. Oluşacak bolluğu (arka bedende olduğu gibi) yan dikişten içeri girerek işaretleyiniz. Ölçüler; belden 1,5 cm, etek ucundan 1 cm'dir.
- Ön beden astar kalıbı üzerine bel hattına dik açı yaparak düz iplik çizgisi çiziniz.
- Ön ve arka astar kalıbının kopyasını alarak yeni bir sayfaya yapıştırınız.
- Ön astarın klapaya dikileceği yere 1 cm'lik dikiş payı veriniz.

6. UYGULAMA

- Ön astar kalıbı, ön bedenden bir miktar bol hazırlanmalıdır. Bu sebeple astar kalıbını omuz, kol evi ve yan dikişten dışarı 0,5 cm bolluk vererek çiziniz (Şekil 3.9b).
- Arka bedenin hem iç hem dış kısmı astardan çalışılacağı için astar kalıbına bolluk verilmesine gerek yoktur.
- Cep torbası kalıbını en 10 cm, boy 16 cm olacak şekilde çiziniz. Tüm kenarlardan 1 cm'lik dikiş payı veriniz.
- Arka kemer kalıbını eni 5 cm, boyu 21 cm olacak şekilde çiziniz. Tüm kenarlardan 1 cm'lik dikiş payı veriniz.
- Kalıpların üzerine parça adını, model adını, parça numarasını, beden numarasını ve kaç adet kesileceğini yazınız.

Şekil 3.9b: Model uygulamalı erkek yeleği astar kalıbı

6. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Ön beden kalıbının kopyasını model uygulama çizimi üzerinden doğru aldı.		
3	Arka beden kalıbının kopyasını model uygulama çizimi üzerinden doğru aldı.		
4	Ön bel pensi üzerinde gerekli düzenlemeleri doğru yaptı.		
5	Arka bel pensi üzerinde gerekli düzenlemeleri doğru yaptı.		
6	Ön astar kalıbının kopyasını doğru aldı.		
7	Arka astar kalıbının kopyasını doğru aldı.		
8	Kalıplar üzerinde gerekli yerlere astar bolluğu verdi.		
9	Astar kalıpları üzerinde bulunması gereken bilgileri eksiksiz yazdı.		
10	Temiz ve özenli çalıştı.		
11	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

3.3.5. Model Uygulamalı Erkek Yeleği Tela Kalıbı Hazırlama

Giysilerin bazı bölümlerindeki görünümün daha net olması ve dayanıklılığının sağlanması amacıyla tela kullanılır. Kullanılacak telanın seçiminde telanın kullanım amacı ve uygulanacak olan malzemeyle uyumu dikkate alınır. Erkek yeleği çiziminde tela kalıpları, model uygulanmış şablonlu kalıplar üzerinden elde edilir.

7. UYGULAMA

Model Uygulamalı Erkek Yeleği Tela Kalıbı Çizimi

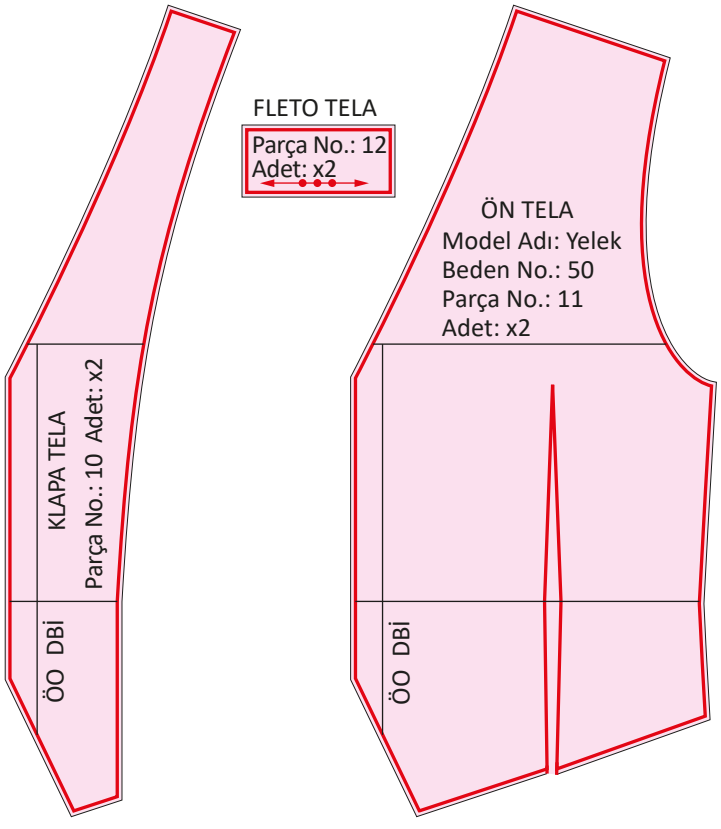
Bu çalışmada sizden Model Uygulamalı Erkek Yeleği Tela Kalıbı Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 3.10'dan yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 7. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Gönye
- Riga
- Pistole takımı
- Pelür kâğıdı
- Eşel
- Mezura
- Çizim masası

Dikkat Edilecek Noktalar

- Tela kalıbı çiziminde kalıpların formunu korumaya özen gösteriniz.
- Kalıplar üzerinde düz boy iplik hattının bulunmasına dikkat ediniz.

Şekil 3.10: Model uygulamalı erkek yeleği tela kalıbı

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Model uygulama çizimi şablonlama sayfası üzerinden ön beden, fleto ve klapa kalıplarının kopyasını alınız (Şekil 3.10).
- Kopyaların üzerinde beden, bel ve ön orta hattının bulunmasına dikkat ediniz.
- Aldığınız kopyaları, bel hatları sayfanın alt kısmına paralel olacak şekilde yapıştırınız.

7. UYGULAMA

- Tela kalıpları 0,5 cm dikiş paylı çalışılır. Ön beden, fleto ve klapa kalıpları şablonlu olduğu için tüm kalıp kenarlarından içeriye 0,5 cm girerek tela kalıbı çizimi yapınız.
- Arka beden astardan çalışılacağı için arka bedenin hiçbir yerinde tela kullanılmaz.
- Kalıpların üzerine parça adını, model adını, parça numarasını, beden numarasını ve kaç adet kesileceğini yazınız.

7. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Ön beden kalıbının kopyasını model uygulama çizimi şablonlama sayfasından doğru aldı.		
3	Fleto kalıbının kopyasını model uygulama çizimi şablonlama sayfasından doğru aldı.		
4	Klapa kalıbının kopyasını model uygulama çizimi şablonlama sayfasından doğru aldı.		
5	Ön beden tela kalıbını doğru hazırladı.		
6	Klapa tela kalıbını doğru hazırladı.		
7	Fleto tela kalıbını doğru hazırladı.		
8	Tela kalıpları üzerinde bulunması gereken bilgileri eksiksiz yazdı.		
9	Temiz ve özenli çalıştı.		
10	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

3.4. MODEL UYGULAMALI ERKEK YELEĞİ ANA VE YARDIMCI MALZEME HESABI

Giysi üretiminde malzeme hesabı yapmak, üretimin verimliliğinin artırılması ve maliyet giderlerinin azaltılması açısından önemlidir (Görsel 3.9). Erkek yeleği kesim işlemine geçilmeden önce ana ve yardımcı malzeme hesabı yapılır. Kullanılacak kumaş, astar ve tela miktarının belirlenebilmesi için şablon kalıplarına ihtiyaç duyulur.

Görsel 3.9: Malzeme miktarının hesaplanması

Erkek yeleğinde kullanılan ana malzeme kumaştır (Görsel 3.10). Yardımcı malzemeler ise astar, tela, dikiş ipliği ve düğmelerdir (Görsel 3.11).

Görsel 3.10: Kumaş örneği

Görsel 3.11: Yardımcı malzeme örnekleri

3.4.1. Model Uygulamalı Erkek Yeleği İçin Gerekli Olan Ana ve Yardımcı Malzemeler

Ana malzeme türü olarak pamuklu, keten, yünlü veya karışım kumaşlar kullanılır (Görsel 3.12). Görünüm olarak düz, çizgili veya ekoseli kumaşlar tercih edilir (Görsel 3.13).

Görsel 3.12: Farklı kumaşlardan üretilmiş yelekler

Görsel 3.13: Ekoseli kumaş örnekleri

Yardımcı malzeme olarak kullanılan astar, tela, dikiş ipliği ve düğme seçiminde şu özelliklere dikkat edilmelidir:

- Modelin özelliği
- Kullanılan kumaşın türü, rengi ve kalınlığı

Yardımcı malzeme seçimi kumaşa uygun yapılmadığında çeşitli sorunlar oluşabilir. Örneğin koyu renkli bir kumaşla açık renk bir tela kullanılırsa ilikler açıldığında telanın iplikleri dışarıdan görüneceği için estetik olmayan bir görünüm oluşur. Aynı şekilde ince dokumalı, açık renkli bir kumaşla koyu renkli tela kullanıldığında kumaşın rengi olduğundan daha koyu görünebilir. Buna benzer hataların oluşmasını önlemek için ana malzemeyle yardımcı malzemelerin uyumu mutlaka dikkate alınmalıdır (Görsel 3.14).

Görsel 3.14: Kumaşa uygun yardımcı malzeme seçimi

SIRA SİZDE

Erkek yeleği üretiminde kullanılabilecek pek çok kumaş çeşidi vardır. Bu kumaşlarla ilgili araştırma yapınız. Uygun bulduğunuz kumaş örneklerinden oluşan bir kumaş kartelası hazırlayınız. Hazırladığınız kartelayı sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

8. UYGULAMA

Model Uygulamalı Erkek Yeleği Ana ve Yardımcı Malzeme Hesabı

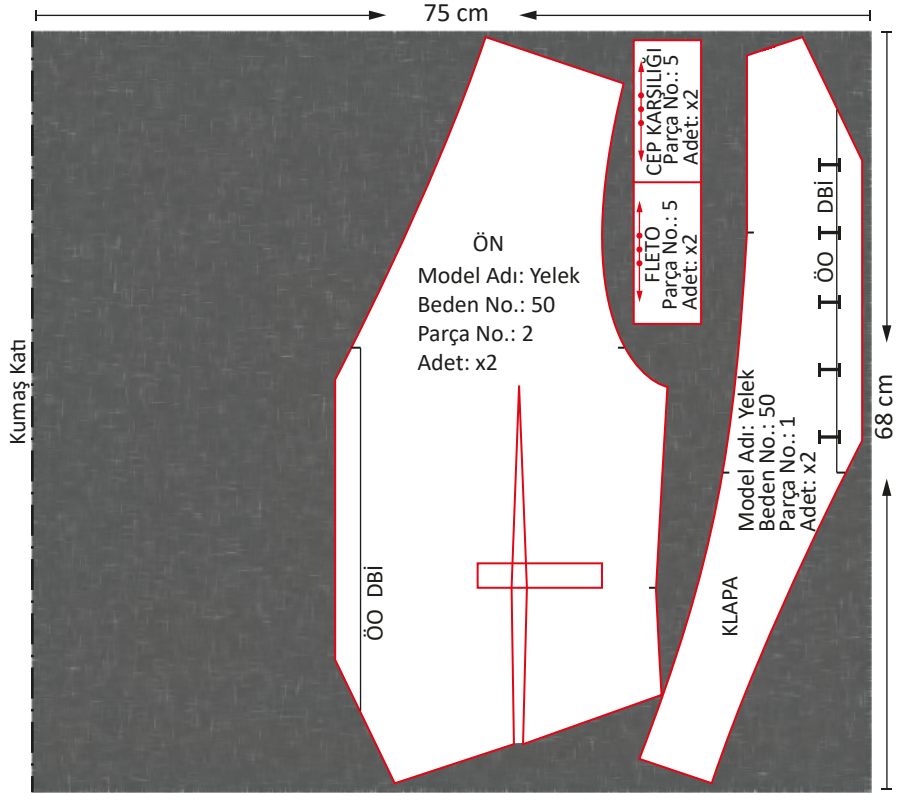
Bu çalışmada sizden Model Uygulamalı Erkek Yeleği Ana ve Yardımcı Malzeme Hesabı işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 3.11, 3.12, 3.13'ten yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 8. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

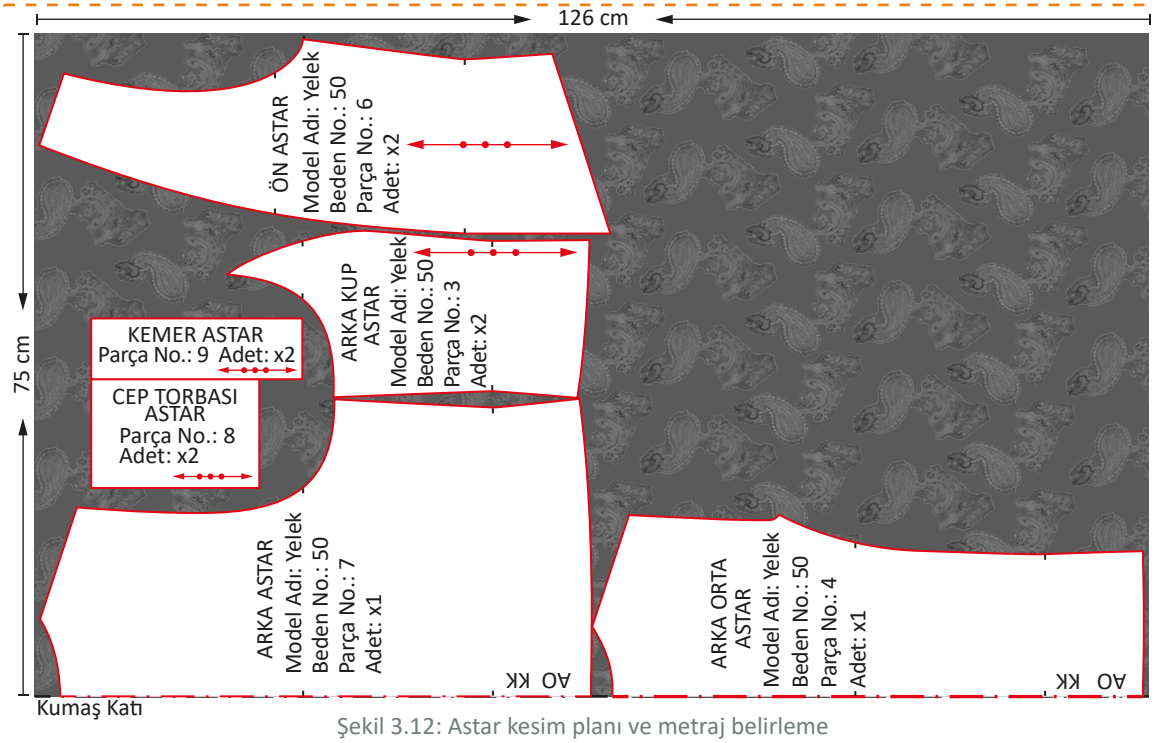
- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Mezura
- Kesime hazır model uygulamalı erkek yeleği kalıpları
- Pelür kâğıdı
- Kesim masası

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kullanılacağınız kumaş, astar ve telanın enini belirleyiniz.
- Belirlediğiniz ölçünün yarısını kesim masası üzerinde işaretleyiniz (kesim planı çift kata hazırlanacağı için).
- Kalıpları, düz boy iplik yönüne dikkat ederek işaretlediğiniz yere yerleştiriniz (Şekil 3.11, 3.12, 3.13).
- Yerleştirme sırasında kalıpları birbirine mümkün olduğu kadar yakın tutarak kumaştan tasarruf sağlayınız.

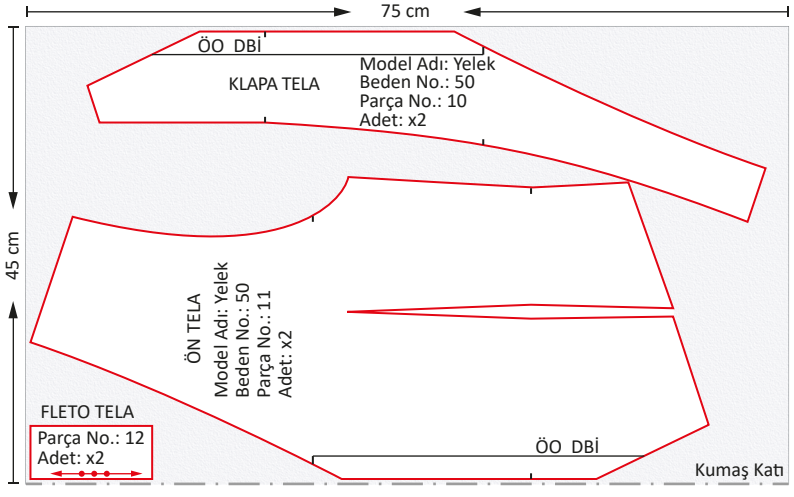

Şekil 3.11: Kumaş kesim planı ve metraj belirleme

Şekil 3.12: Astar kesim planı ve metraj belirleme

- Kullandığınız kumaşta tüy veya desen yönü varsa tek yönlü yerleşim yapınız.
- Enine çizgili, kareli ve ekoseli kumaşlarda çizgilerin ve karelerin birbirini tutmasına dikkat ediniz.

Şekil 3.13: Tela kesim planı ve metraj belirleme

8. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kumaş kesim planını ekonomiklik ilkesine dikkat ederek hazırladı.		
3	Astar kesim kalıplarının son kontrolünü dikkatlice yaptı.		
4	Tela kesim planını hazırlarken düz boy iplik yönüne dikkat etti.		
5	Kesim planları üzerinden metraj hesabı yaptı.		
6	Temiz ve özenli çalıştı.		
7	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

3.5. ERKEK YELEĞİ CEP TEKNİK ÇALIŞMALARI

Cep çalışmasında kullanılan teknikler, ısmarlama giyim ve hazır giyim arasında bazı farklılıklar gösterse de genel anlamda benzer işlemleri içerir. Giysi dikiminde önemli yer tutan cepler, bu işlemlerin doğru uygulanmasıyla kolaylıkla elde edilebilir.

3.5.1. Yelekte Kullanılan Cep Çeşitleri

Görsel 3.15: Yelekte kullanılan görsel amaçlı cep örneği

Cep; kullanıcının bazı eşyalarını taşımasına olanak sağlayan, dikiş arasına veya giysi üzerine yerleştirilebilen, giysinin kumaşından veya farklı kumaşlardan yapılabilen bölümdür. Farklı amaçlarla kullanılan pek çok cep çeşidi vardır. Bazı cep çeşitleri eşya taşıma, bazıları ise giysiye sadece görsel zenginlik katma amacıyla kullanılır. Erkek yeleğinde kullanılan cepler işlevsellikten ziyade giysiye görsel detay katar (Görsel 3.15). Erkek yeleği dikiminde farklı cep çeşitleri kullanılabilir.

Peto Cep: Erkek ceketinde veya yelekte kullanılan cep çeşididir. Giysinin göğüs kısmında kullanılır ve estetik amaçlıdır. Mendil, yaka çiçeği gibi aksesuarları taşımak için kullanılır. Erkek yeleğinde sol bedene uygulanır (Görsel 3.16).

Görsel 3.16: Peto cep

Görsel 3.17: Çift taraflı fleto cep

Çift Taraflı Fleto Cep (İlik Cep): Yelek, ceket, mont, kaban gibi giysilerde tercih edilen cep çeşididir. Giysinin dışından, şerit hâlinde dikilmiş fleto adı verilen iki parça kumaş görünür. Fleto parçalarının kalınlığı, kullanılacağı giysinin türü ve kumaş kalınlığına göre değişir. Genellikle bel hattı üzerinde düz veya hafif eğimli şekilde çalışılır (Görsel 3.17).

Görsel 3.18: Tek taraflı fleto cep

Tek Taraflı Fleto Cep (Yelek Cep): Çoğunlukla ceket, yelek, pantolon, mont ve kabanlarda kullanılmakla birlikte özellikle yeleklerde tercih edildiği için **yelek cep** adıyla da bilinir. Klasik kesim giysilerde fleto parçası daha ince tercih edilirken (0,7-1 cm) spor modellerde bu ölçü 2-3 cm'ye kadar çıkabilir (Görsel 3.18).

Aplike Cep: Spor modellerde daha sık tercih edilen cep çeşididir. Giysiden bağımsız bir parça olarak hazırlanıp, spor dikiş kullanılarak giysi üzerinde istenen yere yerleştirilir. Yuvarlak veya köşeli formlarda olabilen aplike cepler, kullanılan kumaş türüne göre astarlı veya astarsız hazırlanır. Ütüleme ve kullanım kolaylığından dolayı gömlek, ceket, yelek, mont gibi birçok giysi türünde tercih edilir (Görsel 3.19).

Görsel 3.19: Aplike cep

3.5.2. Cep Dikim İşlemleri

Erkek yeleği dikiminde cep çalışması önemli bir yere sahiptir. Uygulanacak cep çeşidi, kullanılan kumaş türü ve yelek formuna uygun seçilir. Takım elbiseyle kullanılan yeleklerde en sık tercih edilen cep çeşitleri tek taraflı ve çift taraflı fletodur (Görsel 3.20).

Görsel 3.20: Çift taraflı fleto cep

9. UYGULAMA

Tek Taraflı Fleto Cep Çalışması

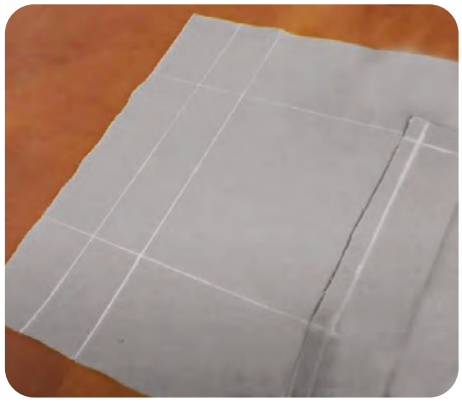
Bu çalışmada sizden Tek Taraflı Fleto Cep Çalışması işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 9. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Düz dikiş makinesi
- Dikiş malzemeleri
- Ütü
- Makas
- Kumaş
- İğne
- İplik
- Tela
- Mezura
- Cetvel
- Toplu iğne

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Cep çalışması yapmak için eni 21 cm, boyu 30 cm olan bir kumaş hazırlayınız (ana parça). Kumaşı keserken ana parça boyunun düz iplikte olmasına özen gösteriniz.
- Fleto için eni 15 cm, boyu 6 cm olan bir kumaş hazırlayınız. Parçanın enini düz ipliğe getirerek kesiniz. Bu şekilde dikim sırasında cep ağzında oluşacak esnemenin önüne geçilir.
- Fletoyla aynı ölçülerde tela kesiniz. Telanın düz iplik yönü fletoyla aynı olmalıdır.
- Cep torbası için eni 15 cm, boyu 30 cm olan bir kumaş hazırlayınız. Cep torbasını keserken parça boyunun düz iplik yönünde olmasına dikkat ediniz.
- Ana parça üzerine cep yerini çiziniz. Bitmiş cep eni 13 cm, boyu 2 cm'dir. Cep köşelerinin net çizilmesine ve dik açılı olmasına özen gösteriniz (Görsel 3.21).
- Fletoya tela yapıştırınız (Görsel 3.22).
- Parçayı, kumaşın düzü dışarda kalacak şekilde ikiye katlayıp ütüleyiniz. Ütü ısısının kumaşa uygun olmasına dikkat ediniz (Görsel 3.23).
- Fleto üzerine dikiş paylarını çiziniz. Dikiş payı 1 cm'dir.
- Fletonun enini (uzun kenar) ana parça üzerindeki cep çiziminin alt kısmına yerleştirerek fletoya makine dikişi çekiniz (Görsel 3.24).

Görsel 3.21: Cep yerinin çizilmesi

Görsel 3.22: Fletoya tela yapıştırılması

Görsel 3.23: Fletonun ütülenmesi

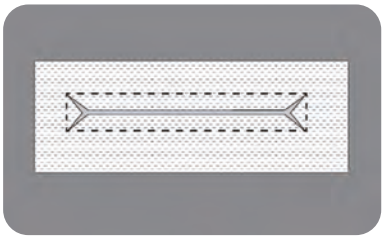

Görsel 3.24: Fletonun dikilmesi

- Cep torbasının enini (kısa kenar) ana parça üzerindeki cep yerinin üst kısmına yerleştirerek bu kısma makine dikişi çekiniz (Görsel 3.25).
- Yaptığınız iki dikiş arasındaki mesafenin bitmiş fleto boyu kadar (2 cm) olmasına dikkat ediniz.
- Cebi (ana parçanın tersinden) iki dikişin ortasından ve köşe noktalarına 1 mm kalacak şekilde üçgen kesiniz (Görsel 3.26). Kesim işlemini dikkatli yapınız.
- Fletoyu ve cep torbasını, kesilen yerden kumaşın tersine doğru döndürünüz.
- Cep torbasının diğer kısa kenarını fletonun alt kısmıyla makine dikişiyle birleştiriniz.
- Cep torbasının uzun kenarlarına makine dikişi çekiniz. Bu sırada fletonun kenarlarındaki üçgen parçaları dikkatli bir şekilde dikişin içine alınız (Görsel 3.27).
- Bitirdiğiniz cep çalışmasının son ütüsünü yapınız.

Görsel 3.25: Cep torbasının yerleştirilmesi

Görsel 3.26: Cebin kesilmesi

Görsel 3.27: Cep torbasının dikilmesi

9. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Tek taraflı fleto cep çalışması için gerekli parçaları doğru hazırladı.		
3	Cep için gerekli parçaları doğru şekilde ana parça üzerine dikti.		
4	Cep kesim işlemini dikkatli ve doğru yaptı.		
5	Cep torbası dikişini tekniğe uygun yaptı.		
6	Cep çalışmasının ütüsünü tekniğe uygun yaptı.		
7	Temiz ve özenli çalıştı.		
8	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

SIRA SİZDE

Günümüz teknolojisinde cep dikiminde kullanılan dijital makineler bulunmaktadır. Bu makinelerle ilgili araştırma yapınız. Elde ettiğiniz sonuçları görsel sunu (video, görsel, katalog vb.) olarak arkadaşlarınızla paylaşınız.

3.6. ERKEK YELEĞİ KESİMİ

Erkek yeleği kesimi, belirlenen asgari çalışma talimatları ve kalite nitelikleri doğrultusunda yapılacaktır (Tablo 3.4).

Tablo 3.4: Erkek Yeleği Model Analiz Föyü

MODEL ANALİZ FÖYÜ		
ÜRÜN: Astarlı Erkek Yeleği	**SEZON:** Sonbahar-Kış	**BEDEN NO.:** 50
MODEL		**DİKİŞ PAYLARI**
 Şekil 3.14: Model uygulamalı erkek yeleği		Dikiş payı her yerde 1 cm'dir.
		MALZEME LİSTESİ (1 adet için)
		Kumaş: 150 cm eninde, 68 cm gabardin. **Astar:** 150 cm eninde, 126 cm polyester. **Tela:** 90 cm eninde, 75 cm. **Düğme**: 1,5 cm çapında (5 adet). **İplik:** 1 adet kumaşın rengine uygun makara. **Kemer tokası:** 2,5 cm büyüklüğünde (1 adet).
MODEL ANALİZİ		
• Ön bedende tek sıra düğmeli kapama kullanılır (Şekil 3.14). • V yaka çalışması uygulanır. • Tek taraflı fleto cep kullanılır. • Etek ucu ön ortada sivri şekildedir. • Arka beden astardan çalışılır. • Arka beden kupludur. • Arka ortada tokalı kemer çalışılır.		

3.6.1. Erkek Yeleği Asgari Çalışma Talimatı Hazırlama

Yelek üretimi sırasında dikkate alınması gereken noktalar şunlardır:

- Kumaşa uygun renkte dikiş ipliği seçilir (Görsel 3.28).
- Ön yaka çevresi ve ön ortasının temizlenmesinde klapa kullanılır.
- Ön ve arka pensler etek ucundan başlanarak dikilir.
- Gerekli yerlere 1mm'den çıma çekilir.
- Fleto parçasına kumaşa uygun özellikte tela yapıştırılır.
- Kumaş ve model özelliğine uygun renkte 5 adet düğme kullanılır.
- Gerekli olan aşamalarda ara ütü yapılır.

Görsel 3.28: Kumaşa uygun iplik seçimi

Erkek yeleği dikiminde kullanılacak Asgari Çalışma Talimatı Formu aşağıda verilmiştir (Tablo 3.5). Belirlenen tüm nitelikler dikim sırasında göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 3.5: Erkek Yeleği Asgari Çalışma Talimatı Formu

UYGULAMA YERİ	ASGARİ ÇALIŞMA TALİMATI
ÜRÜN: Erkek Yeleği	
DİKİŞLER	• İğne ve iplik, kumaşa uygun kalınlıkta seçilir. • Çıma dikişleri 1 mm'den dikilir. • Dikiş adımı sıklığı 1 cm'de beş batış olur. • Makine dikişleri, dikiş başlangıcında ve sonunda pekiştirilir. • Gerekli olan aşamalarda ara ütü yapılır. • Dikim işlemi tamamlandığında son ütü yapılır.
PENSLER	• Pensler etek ucundan başlanarak dikilir. Sivri uçta pekiştirme yapılmaz. • Kalın kumaşlarda pens payı kesilir ve ikiye açılarak ütülenir. • İnce kumaşlarda pens payı yan dikişe yatırılarak ütülenir.
YAKA	• V yaka çalışılır. • Yakanın net durması için klapaya tela yapıştırılır. • Ön ve arka yakanın dikiş payları kesilerek 0,5 cm'ye indirilir. • Arka yaka çevresinin düzgün görünmesi için dikiş payına çıtlar atılır. • Köşelerdeki dikiş payları kesilerek inceltilir.
CEPLER	• Cepler ön bedende simetrik çalışılır. • Fleto parçalarına tela yapıştırılır. • Fleto kalınlığı 2 cm olmalıdır. • Cep torbası astardan çalışılır.
DÜĞME	• Tek sıra düğmeli kapama kullanılır. • Kumaşın rengine ve dokusuna uygun 5 adet düğme seçilir. • Düğme dikiminin temiz ve sağlam olmasına dikkat edilir. • Düğmeler ön orta hattı üzerine dikilir.
İLİKLER	• İlikler sol bedene açılır. • İlik boyutu düğmeden 0,3 cm büyük olmalıdır. • İki tarafı düz ilik kullanılır. • Kumaşın rengine uygun dikiş ipliği seçilir.
ASTARLAMA	• Kumaşın rengine uygun astar seçilir. • Çift en polyester astar kullanılır. • Tulum astarlama tekniği uygulanır.

3.6.2. Erkek Yeleği Kalite Niteliklerini Belirleme

Kalite niteliklerinin belirlenmesi ve uygulanmasıyla giysinin üretiminin daha düzgün ve hatasız olması sağlanır. Yapılacak işlemlerin belli tolerans sınırları içinde kalması, standart üretim yapılmasını mümkün kılar. Bu şekilde üretilen her bir parça, aynı özelliklere sahip şekilde kullanıcıya ulaştırılır (Tablo 3.6).

Tablo 3.6: Kalite Nitelikleri

NO.	KALİTE NİTELİKLERİ	STANDART (mm)	TOLERANS (mm) +	TOLERANS (mm) -	KONTROL (mm)
	ÜRÜN: Erkek Yeleği				
1	Arka Orta Boyu	540	5	5	
2	Göğüs ½	270	5	5	
3	Etek Ucu ½	260	5	5	
4	Omuz Genişliği	110	3	3	
5	Kol Evi	290	5	5	
6	Yan Dikiş	230	3	3	
7	Cep Eni	20	0	0	
8	Cep Boyu	100	0	0	
9	Kemer Genişliği	25	2	2	
10	Pens Boyu	280	2	2	

Üretim sırasında dikkate alınacak noktalar şunlardır:

- Bütün dikişlerin başında ve sonunda pekiştirme dikişi yapılır.
- V yaka çalışılır.
- Yaka çevresi ve ön ortası klapayla temizlenir.
- Etek ucu, kol evi ve arka yaka çevresi astarla temizlenir.
- Arka beden astardan çalışılır.
- Klapaya ve fleto parçalarına tela yapıştırılır.
- Kumaşa uygun renkte dikiş ipliği seçilir.
- Tüm dikişler düz sanayi makinesiyle dikilir.
- Kumaşa uygun renkte toplam 5 adet düğme kullanılır.
- Arka bedende kemer tokası kullanılır.

3.6.3. Erkek Yeleği Kumaşını Kesime Hazırlama

Erkek yeleği dikiminde kumaşı kesime hazırlama aşamasında ütüleme yöntemi kullanılır. Bu yöntemde kumaş, kesilmeden önce basınçlı buharla ütülenir. Bu sayede kumaş yüzeyi düzgünleşir ve olası çekme durumu en aza indirilir. Ütüleme sırasında dikkat edilmesi gereken noktalar şunlardır:

- Buharlı ütü ve ütü masası kullanarak ütüleme yapılmalıdır (Görsel 3.29).
- Ütünün ısısı, kumaşın cinsine göre ayarlanmalıdır.
- Kumaş mutlaka düz boy iplik yönünde ütülenmelidir.
- Ütü masasının yüzeyi temiz, düzgün ve pürüzsüz olmalıdır.
- Kumaş yüzeyinde parlama olmaması için ütü tabanlığı kullanılmalıdır.

Görsel 3.29: Buharlı ütü ve ütü masası

3.6.4. Erkek Yeleği Kalıbını Kumaşa Yerleştirme

Kalıplar kumaşa yerleştirilmeden önce dikkatlice kontrol edilir. Kesim öncesinde kalıplardaki hataların düzeltilmesi, üretim sırasında karşılaşılabilecek sorunları ortadan kaldırır. Kalıp kontrolünden sonra yapılacak işlemler şunlardır:

- Çalışma ortamı düzenlenir.
- Kalıplar kumaşın tersine yerleştirilir.
- Kalıplar, kumaşa en ekonomik şekilde yerleştirilir.
- Kalıplar yerleştirilirken kumaşın düz boy iplik yönüne dikkat edilir.
- Kumaşta desen veya hav yönü varsa tek yönlü yerleşim yapılır.
- Kalıplar kumaş üzerine çizilir.
- Kalıplardaki gerekli işaretler kumaş üzerine geçirilir.
- İşaretleme için kolay silinen araçlar tercih edilir (çizgi sabunu, uçucu kalem vb.) (Görsel 3.30).

Görsel 3.30: Kalıpların kumaşa çizilmesi

10. UYGULAMA

Erkek Yeleği Kesimi

Bu çalışmada sizden Erkek Yeleği Kesimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 10. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kumaş
- Makas
- Mezura
- Cetvel
- Riga
- Toplu iğne
- Çizgi sabunu
- Erkek yeleği kalıpları

Kesilecek Parça

Kumaş

- Ön beden (2 adet)
- Klapa (2 adet)
- Fleto (2 adet)

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kesim araçlarını güvenlik önlemlerine uygun kullanınız.
- Kestiğiniz parçaların karışmaması için parçaları toplu iğneyle eşleştiriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kesilecek kalıpları kontrol ediniz.
- Uygun kesim araç gerecini hazırlayınız.
- Çizdiğiniz kalıpları kumaş üzerinden kaldırınız.
- İş güvenliği önlemlerini alarak parçaları kesiniz (Görsel 3.31).
- Kestiğiniz parçaların gerekli yerlerine çıt işaretleri atınız.
- Kestiğiniz parçaları kontrol ediniz.

Görsel 3.31: Yelek kesimi

10. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kalıbı kumaşa yerleştirme işlemlerini tekniğe uygun yaptı.		
3	Erkek yeleği kesimini tekniğe uygun yaptı.		
4	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
5	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
6	Temiz ve özenli çalıştı.		
7	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

11. UYGULAMA

Erkek Yeleği Yardımcı Malzeme Kesimi

Bu çalışmada sizden Erkek Yeleği Yardımcı Malzeme Kesimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 11. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Kumaş
- Makas
- Mezura
- Cetvel
- Riga
- Toplu iğne
- Çizgi sabunu
- Erkek yeleği astar ve tela kalıpları

Kesilecek Parça

Astar

- Arka orta parça (1 adet)
- Arka kup (2 adet)
- Arka astar (1 adet)
- Ön astar (2 adet)
- Cep torbası (2 adet)

Tela

- Ön beden (2 adet)
- Klapa (2 adet)
- Fleto (2 adet)

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kesim araçlarını güvenlik önlemlerine uygun kullanınız.
- Kestiğiniz parçaların karışmaması için parçaları toplu iğneyle eşleştiriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kalıpları kesim planına uygun şekilde astar ve tela üzerine yerleştiriniz.
- Kesim araç gerecini kontrol ediniz.
- Kalıpların çevresinden çizgi sabunuyla çiziniz.
- Çizdiğiniz kalıpları kumaş üzerinden kaldırınız.
- İş güvenliği önlemlerini alarak parçaları kesiniz.
- Kestiğiniz parçaların gerekli yerlerine çıt işaretleri atınız.
- Kestiğiniz parçaları kontrol ediniz.

11. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kalıbı astar üzerine yerleştirme işlemlerini tekniğe uygun yaptı.		
3	Kalıbı tela üzerine yerleştirme işlemlerini tekniğe uygun yaptı.		
4	Yardımcı malzeme kesimini tekniğe uygun yaptı.		
5	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
6	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
7	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

3.7. ERKEK YELEĞİ DİKİMİ

Yelek dikimi, yapılan planlamalar doğrultusunda sürdürülür. Dikime başlamadan önce dikim planı, kullanılacak makine türleri ve kullanılacak tüm yardımcı malzemeler belirlenir.

3.7.1. Erkek Yeleği Dikim Planı Hazırlama

Erkek yeleği dikim işlemlerine başlamadan önce dikim planı oluşturulur. Bu planda yapılacak işlemler ve kullanılacak makineler belirlenir. Dikim planı hazırlanması; sürecin daha verimli olmasını, oluşabilecek gecikme ve hataların önüne geçilmesini sağlar.

Dikim işleminde izlenecek işlem sırası, **Dikim Planı Formu**nda belirtilmiştir (Tablo 3.7).

Tablo 3.7: Dikim Planı Formu

DİKİM PLANI	
Model: Erkek Yeleği	**Beden No.:** 50
İŞLEM NO.	**İŞLEM BASAMAKLARI**
1	Ön beden, klapa ve fletoya tela yapıştırma
2	Ön pensleri dikme
3	Fleto cep yerini çizme
4	Cep karşılığını astara dikme
5	Fletoyu katlayarak ütüleme
6	Fletoyu bedene dikme
7	Cep torbasını bedene dikme
8	Cebi kesme
9	Fileto ve cep parçasını tersine döndürme
10	Cep torbası dikme
11	Cep ütüsü yapma
12	Ön beden astarını klapaya dikme
13	Ön bedeni ön astar parçasına dikme (yan ve omuzlar açık)
14	Dikiş paylarını inceltme ve paylara çıt atma
15	Ön bedeni tersine çevirme
16	Ara ütü yapma
17	Kemer dikme
18	Kupları arka orta parçaya dikme
19	Ara ütü yapma
20	Arka ve ön birleştirme (yan ve omuzlar)
21	Arka astar ve arka bedende omuzları, arka yaka çevresini, kol evlerini, yan dikişleri ve etek ucunu dikme
22	Dikiş paylarını inceltme ve paylara çıt atma
23	Astardaki açıklığı dikme
24	Ara ütü yapma
25	İlik yerlerini işaretleme
26	İlik açma
26	Düğme dikme
27	Son ütü yapma

12. UYGULAMA

Erkek Yeleği Dikimi

Bu çalışmada sizden Erkek Yeleği Dikimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 12. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Düz dikiş makinesi
- Ütü
- Kumaş
- İğne
- İplik
- Tela
- Makas
- Mezura
- Cetvel
- Riga
- Toplu iğne
- Dikiş malzemeleri
- Erkek yeleği kalıpları
- Astar ve tela kalıpları
- İlik açma aparatı
- Düğme dikme aparatı

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Dikim işlemine başlamadan önce kalıpları kontrol ediniz.
- Kumaş ve yardımcı malzemeleri tekniğe uygun şekilde dikime hazırlayınız.
- Makineye kumaşa uygun dikiş ipliği ve iğne takınız.
- Ön beden, klapa ve fleto parçalarına tela yapıştırınız. İşlem sırasında ütü ısısının kumaşa uygun olduğundan emin olunuz.
- Ön bedendeki pensleri dikiniz. Pens dikimini etek ucundan başlayarak yapınız. Pensin sivri ucunda sağlamlaştırma dikişi yapmayınız.
- Kullanılan kumaş kalınsa pens payını ortadan kesip ikiye açarak ütüleyiniz. Pens payını ince kumaşlarda yan dikişe bakacak şekilde tek tarafa yatırınız.
- Tek taraflı fleto cep çalışmasını yapınız.
- Ön beden astarı ve klapayı makine dikişiyle birleştiriniz. Tüm dikişlerin başında ve sonunda sağlamlaştırma dikişi yapınız.
- Ön beden ve ön astar parçasını yüz yüze gelecek şekilde birbirine iğneleyiniz. Yan dikiş ve omuz hariç tüm kenarları makine dikişiyle birleştiriniz (Görsel 3.32).
- Dikilen yerlerin paylarını 0,5 cm kalacak şekilde kesiniz ve ütüleyiniz. Kol evindeki dikiş payına belli aralıklarla çıtlar atarak bu kısmın daha düzgün dönmesini sağlayınız. Köşe dikişlerindeki payları incelterek bu dikişlerin daha net görünmesini sağlayınız.
- Astarladığınız ön bedeni kumaşın düzüne çevirerek ara ütü yapınız (Görsel 3.33).

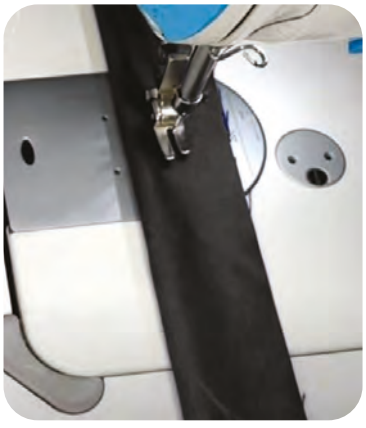

Görsel 3.32: Ön beden ve ön astarın birleştirilmesi

Görsel 3.33: Ütülenmiş ön beden

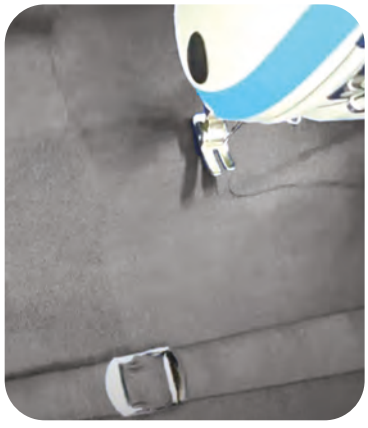
- Kemer parçalarını tersinden dikiniz (Görsel 3.34). Payları incelterek, döndürüp ütüleyiniz.
- Kemer tokasını parçalardan birinin ucuna dikiniz (Görsel 3.35).
- Kemer tokası diktiğiniz parçayı arka orta parçanın sol kenarına, bel hattına gelecek şekilde iğneleyiniz. Diğer kemer parçasını da sağ tarafa yerleştiriniz (Görsel 3.36).

Görsel 3.34: Kemer dikimi

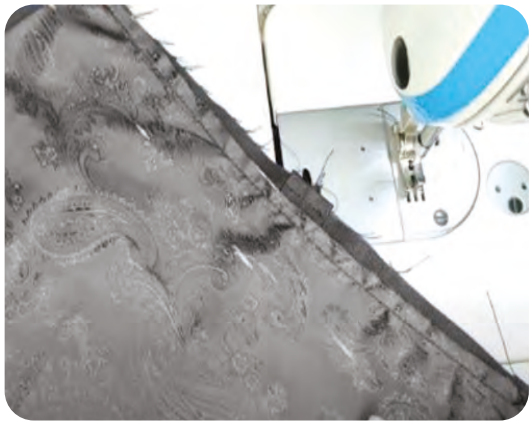

Görsel 3.35: Kemer tokasının dikilmesi

Görsel 3.36: Kemerin arka bedene dikilmesi

- Arka orta parça ve kupları yüz yüze gelecek şekilde birbirine iğneleyiniz. Bu parçaları, kup kavislerine dikkat ederek makine dikişiyle birleştiriniz.
- Kup dikişlerinin payını yan dikişe bakacak şekilde ütüleyiniz.
- Astarladığınız ön bedenle arka bedeni yüz yüze gelecek şekilde birbirine iğneleyiniz. Yan dikiş ve omuzları makine dikişiyle birleştiriniz (Görsel 3.37). Yan dikiş ve omuzlardaki dikiş paylarını arka astarla birleştirmek için düzgün şekilde ortalayınız.
- Arka bedenle birleşmiş olan parçayla arka astarı yüz yüze gelecek şekilde birbirine iğneleyiniz. Omuzları, arka yaka çevresini, kol evlerini, yan dikişleri ve etek ucunu makine dikişiyle birleştiriniz. Yan dikişleri birleştirirken astarın yüze dönebilmesi için bir yan dikişte 15 cm uzunluğunda açıklık bırakınız.
- Kol evleri ve arka yakadaki dikiş payına belli aralıklarla çıtlar atarak yeleğin daha düzgün dönmesini sağlayınız.
- Astarlanan yeleği yan dikişte bıraktığınız açıklıktan kumaşın düzüne döndürünüz (Görsel 3.38).

Görsel 3.37: Yan dikişin makineyle birleştirilmesi

Görsel 3.38: Yeleğin düze döndürülmüş hâli

Görsel 3.39 İlik yerlerinin işaretlenmesi

- Astardaki açıklığı, elde baskıyla veya ince makine dikişiyle kapatınız.
- Dikiş yerlerini ütüleyiniz.
- İlik yerlerini kalıpta verilen boyutta ve aralıklarda sol beden üzerinde işaretleyiniz. İşaretleme için ince bir terzi sabunu kullanınız (Görsel 3.39).
- Düğmeleri sağ bedendeki ön orta hattı üzerine iliklere uygun aralıklarla dikiniz (Görsel 3.40).
- Yeleğin son ütüsünü yapınız (Görsel 3.41).

Görsel 3.40: Düğmelerin dikilmesi

Görsel 3.41: Yelek son ütüsü

12. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Erkek yeleği dikiminde kullanılan araç gereci hazırladı.		
3	Gerekli parçalara tekniğe uygun tela yapıştırdı.		
4	Pensleri tekniğe uygun dikti.		
5	Cep çalışmasını tekniğe uygun yaptı.		
6	Kup dikimini tekniğe uygun yaptı.		
7	Astarlama çalışmasını tekniğe uygun yaptı.		
8	Gerekli yerlerde ara ütü yaptı.		
9	İlik ve düğme çalışmasını tekniğe uygun yaptı.		
10	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
11	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu çalıştı.		
12	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

3.8. ERKEK YELEĞİ SON ÜTÜSÜ VE SON KONTROLÜ

Dikim işlemi tamamlanan ürünler müşteriye teslim edilmeden önce birtakım işlemlerden geçirilir. Son kontrol ve düzeltmelerin yapıldığı bu aşamada gözden kaçan küçük hatalar giderilir ve ürüne son şekli verilir.

3.8.1. Son Ütünün Giysi Üretimindeki Yeri ve Önemi

Giysi yüzeyini düzgünleştirmek, kumaşta oluşan kırışıklıkları gidermek, giyside ölçüyü sabitlemek ve kumaşın tuşesini daha iyi hâle getirmek için yapılan işleme **ütüleme** denir. Giysi üretiminde ütüleme işlemi önemli bir yer tutar. Dikim süreci boyunca ve sonunda kullanılan ütüleme teknikleri, ortaya çıkan ürünü doğrudan etkiler. Bu nedenle ara ve son ütü uygulamaları titizlikle yapılmalıdır (Görsel 3.42).

Görsel 3.42: Son ütü

Küçük parçaların hazırlanmasında uygulanan ütüleme işlemleri çoğu kez dikiş paylarını açma, tela yapıştırma ve kumaş yüzeyini düzgünleştirme amacıyla yapılır. Bu işlemler **ara ütü** olarak adlandırılır. **Son ütü** ise bitmiş giysi üzerinde yapılan ve giysiye form verme amacı taşıyan işlemdir.

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte ütülemeyi daha kolay ve hızlı yapabilmek için çeşitli ütü makineleri üretilmiştir. Bu sayede emekten ve zamandan tasarruf sağlanmıştır.

SIRA SİZDE

Ütülemede kullanılan birçok ütü çeşidi vardır. Çevrenizdeki bir terzi atölyesini ziyaret ederek kullanılan ütü çeşidi hakkında bilgi alınız. Edindiğiniz bilgileri ve gözlemlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

3.8.2. Ütüyle Düzeltilebilecek Hatalar

Yelek dikim işlemleri tamamlandıktan sonra giysiye form vermek amacıyla son ütü işlemi yapılır. Bu işlem sırasında kullanılan kumaşın cinsine ve kullanılan ütüye göre hareket edilmelidir. Dikkatsizce yapılan bir uygulama, tamamlanmış giysinin zarar görmesine hatta kullanılamaz hâle gelmesine sebep olabilir.

Ütüleme, tekstil ürünlerinin görünümü ve uzun ömürlülüğü açısından önemli bir işlemdir. Kumaşa uygun sıcaklık uygulanmazsa ürünün rengi bozulabilir, istenmeyen izler veya parlaklık oluşabilir. Bu sebeple ütülenecek kumaşın türü iyi bilinmeli ve ütü ayarları buna göre yapılmalıdır. Kumaş özelliği bilinmeden ütü yapılır ve yüksek ısı kullanılırsa ütü kumaşa yapışabilir hatta kumaşta sararmalar ve yanmalar oluşabilir. Aynı şekilde gerekenden daha düşük ısıda ütü yapılırsa istenen ütüleme etkisi meydana gelmez. Ütülemeyle düzeltilecek hatalar şunlardır:

- Kumaş yüzeyinde oluşan kısmi parlamalar,
- Dikişte yapılan yedirme işlemi sonucunda oluşan potluklar,
- Ütülemede esnetme ve yedirme yoluyla telafi edilebilecek simetri hataları (iki yan dikiş arasında 0,5 cm fark olması vb.),
- Kumaştaki kalıcı olmayan kırışıklıklar gibi üretim sırasında oluşan hatalar.

13. UYGULAMA

Erkek Yeleğinde Son Ütü İşlemleri

Bu çalışmada sizden Erkek Yeleğinde Son Ütü İşlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 13. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Dikimi bitmiş erkek yeleği
- Ütü
- Ütü masası
- Ütü tabanlığı

Dikkat Edilecek Noktalar

- Yelek formunun bozulmaması için ütülediğiniz bölüm soğumadan diğer adıma geçmeyiniz.
- Ütü yapacağınız yerin temiz ve havadar olmasını sağlayınız.
- Ütünün ısı ayarını kumaşın cinsine göre yapınız.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Ütünün ısısını kumaşın cinsine göre ayarlayınız.
- Ütü yapacağınız zeminin temiz olduğundan emin olunuz.
- Klapa ve ön astarı, yeleğin tersinden düz boy iplik yönünde ütüleyiniz.
- Arka astarı, yeleğin tersinden düz boy iplik yönünde ütüleyiniz.
- Yeleğin ön bedenini ve ceplerini düz boy ipliğe dikkat ederek ütüleyiniz.
- Yeleğin arka bedenini düz boy ipliğe dikkat ederek ütüleyiniz.
- Yakayı ve kol evlerini form vererek ütüleyiniz.
- Etek ucunu tersinden ve yüzünden ütüleyiniz (Görsel 3.43).
- Ütüleme işlemi esnasında kat izleri oluşmuşsa bu kısımları ütüleyerek düzeltiniz.
- Kumaş yüzeyinde parlama olmaması için ütü tabanlığı kullanınız.

Görsel 3.43: Etek ucunun ütülenmesi

13. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Çalışmada kullanılacak araç gereci hazırladı.		
3	Yelek son ütüsü için ütünün ayarını kumaşa göre ayarladı.		
4	Yelek son ütü işlemlerini tekniğe uygun yaptı.		
5	Temiz ve özenli çalıştı.		
6	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

3.8.3. Duruş Formu Kontrolü

Bitmiş ürün, teslim edilmeden önce genel görünüş ve duruş açısından gözden geçirilir. Buna **duruş formu kontrolü** adı verilir. Duruş formu kontrolünün avantajları şunlardır:

- Dikim yapan kişinin müşteri karşısında yaşayacağı olumsuz durumları ortadan kaldırır.
- Oluşan hataların daha erken düzeltilmesiyle süreci hızlandırır.
- Ürün üzerinde yapılan kontroller sonunda hataların giderilmesiyle benzer siparişler daha hızlı dikilir.
- Dikimi biten yelek müşteriye teslim edilmeden önce dikkatle gözden geçirilmelidir. Bu işlem, üretim sırasında fark edilmeyen hataların tespit edilmesi için önemli bir adımdır.

Duruş formu kontrolü, prova mankeni veya canlı manken üzerinden yapılır (Görsel 3.44).

Görsel 3.44: Canlı manken üzerinde kontrol

14. UYGULAMA

Erkek Yeleği Son Kontrol İşlemleri

Bu çalışmada sizden Erkek Yeleği Son Kontrol İşlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 14. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

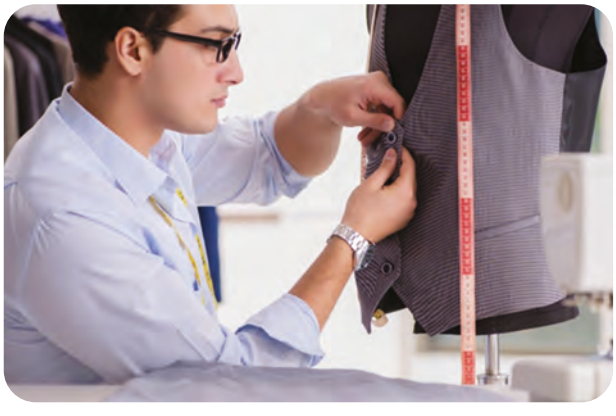
Araç Gereç

- Dikimi bitmiş erkek yeleği
- Mezura
- Cetvel

İşlem Basamakları

Duruş Formu Kontrolü

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Yaka formunun düzgünlüğünü kontrol ediniz.
- Omuz ve yan dikişlerin simetrik eşitliğini kontrol ediniz.
- Ceplerin simetrisini kontrol ediniz.
- İliklerin düzgün açılıp açılmadığını ve aralıklarının eşitliğini kontrol ediniz.
- Düğmelerin eşit aralıklarla ve aynı hizada dikilip dikilmediğini kontrol ediniz (Görsel 3.45).
- Kup dikişlerinin düzgünlüğünü kontrol ediniz.
- Astarın duruşunu kontrol ediniz.
- Kemer kalınlığının eşitliğini kontrol ediniz.

Görsel 3.45: Son kontrol işlemleri

Ölçü Kontrolü

- Omuz genişliklerini kontrol ediniz (Görsel 3.46).
- Yan dikiş uzunluklarını kontrol ediniz.
- Ceplerin enini ve boyunu kontrol ediniz.
- İlik aralıklarını kontrol ediniz.
- Düğme aralıklarını kontrol ediniz.
- Kemer enini ve boyunu kontrol ediniz.

Görsel 3.46: Ölçü kontrolü

Ütü Kontrolü

- Yaka formunun düzgünlüğünü kontrol ediniz.
- Cep fletolarının düzgünlüğünü kontrol ediniz.
- Ön ve arka bedenin düzgünlüğünü kontrol ediniz.
- Kol evlerinin ütüsünün düzgünlüğünü kontrol ediniz.

Not

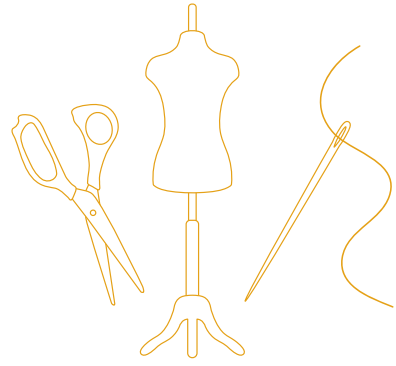
Yelek son kontrol işlemleri sırasında ölçü ve ütü kontrolü dikkatli bir şekilde yapılır. Tespit edilen hatalar varsa bunların düzeltmeleri yapılarak ürün teslim edilir.

14. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Çalışmada kullanılacak araç gereci hazırladı.		
3	Yelek ölçülerini kontrol etti.		
4	Yelek dikişlerini kontrol etti.		
5	Yelek duruş formunu kontrol etti.		
6	Yelek ütüsünün düzgünlüğünü kontrol etti.		
7	Temiz ve özenli çalıştı.		
8	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

4. ÖĞRENME BİRİMİ

KONULAR

4.1. KADIN CEKETİ İÇİN GEREKLİ ÖLÇÜLERİ HAZIRLAMA
4.2. TEMEL KADIN CEKETİ KALIBI
4.3. MODEL UYGULAMALI KADIN CEKETİ KALIBI
4.4. MODEL UYGULAMALI KADIN CEKETİ ANA VE YARDIMCI MALZEME HESABI
4.5. BEDENE TAKILAN KOL TEKNİK ÇİZİMLERİ
4.6. BEDENE TAKILAN KOL TEKNİK ÇALIŞMASI
4.7. KADIN CEKETİ KESİMİ
4.8. KADIN CEKETİ DİKİMİ HAZIRLIK İŞLEMLERİ
4.9. KADIN CEKETİ DİKİMİ
4.10. KADIN CEKETİ SON ÜTÜSÜ VE SON KONTROLÜ

TEMEL KAVRAMLAR

- Astar
- Ceket
- Dikim
- Eşel
- Kalıp
- Kesim
- Kıl tela
- Klapa
- Kontrol
- Pelür
- Pistole
- Prova
- Ölçü

ASTARLI KADIN CEKETİ DİKİMİ

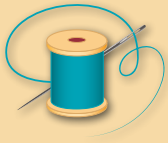

NELER ÖĞRENECEKSİNİZ ?

- Kadın ceketi için gerekli ölçülerin hazırlanması
- Temel kadın ceketi kalıbının hazırlanması
- Model uygulamalı kadın ceketi kalıbının hazırlanması
- Model uygulamalı kadın ceketi ana ve yardımcı malzeme hesabının yapılması
- Bedene takılan kol teknik çiziminin yapılması
- Bedene takılan kol teknik çalışmasının yapılması
- Kadın ceketinin kesilmesi
- Kadın ceketi dikimi hazırlık işlemlerinin yapılması
- Kadın ceketinin dikilmesi
- Kadın ceketinin son ütü ve son kontrol işlemlerinin yapılması

4 ASTARLI KADIN CEKETİ DİKİMİ

Hazırlık Soruları

1. **Mevsimler dış giyim seçimini nasıl etkiler? Görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.**
2. **Çevrenizde karşılaştığınız insanların ceketleri hangi model özelliklerine sahiptir?**

Fransızcadan gelen bir kelime olan **ceket** "erkek ve kadınların giydiği, genellikle önden düğmeli, kollu üst giysi"dir (Görsel 4.1).

Ceketin tarihteki ilk kullanımı, Orta Çağ işçi sınıfı erkekleri tarafından giyilen kısaltılmış palto şeklindedir. Sonraları hem kırsal hem de kentsel alanda çalışanların kullandığı standart bir iş elbisesi hâline gelmiştir. 1830'ların sonunda ekonomik anlamda orta sınıf sayılan erkeklerin de tercihi olmaya başlamıştır. 19. yüzyıl sonlarında ise akşam yemeği ve partilerde, salonlarda giyilen özel ceket türleri sık kullanılır hâle gelmiştir.

Görsel 4.1: Çeşitli kumaşlardan ceketler

4.1. KADIN CEKETİ İÇİN GEREKLİ ÖLÇÜLERİ HAZIRLAMA

Ceket kalıbı hazırlanırken kullanılan ölçüler, temel beden kalıbında kullanılan ölçülerle benzerdir. Ölçü alınırken temel beden kalıbında ölçülerin alınması için kullanılan yöntemler uygulanır. Temel kadın ceketi kalıbı çizimi yapılacaksa temel ve yardımcı ölçüler hazırlanır, model uygulamalı ceket kalıbı çizilecekse model özelliğinin getirdiği ölçüler belirlenip hazırlanır.

4.1.1. Ceket İçin Gerekli Ölçüleri Belirleme

Giysi için gerekli ölçülerin belirlenmesinde öncelikle dikimi yapılacak ceketin modeli belirlenir. Kullanılacak temel ve yardımcı ölçüler, kişi üzerinden ya da standart ölçü tablosundan alınır. Ardından modelin kalıp çiziminde ve dikiminde gerekli olabilecek ölçüler model analizi yapılarak belirlenir.

Ceket kalıbı oluşturulurken kullanılacak temel ölçüler; tam boy, göğüs çevresi, bel, kalça ve kol boyudur. Yardımcı ölçüler ise koltuk derinliği (sırt yüksekliği), arka uzunluk, kalça düşüklüğü, arka yaka, göğüs düşüklüğü I, göğüs düşüklüğü II, ön uzunluk I, ön uzunluk II ve model boyudur.

Ölçüler, dikimi yapılacak cekete benzer bir numune üzerinden alınıp belirlenebilir (Görsel 4.2).

Görsel 4.2: Giysi üzerinden ölçü alma

4.1.2. Astarlı Kadın Ceketi İçin Gerekli Ölçüleri Standart Ölçü Tablosundan Alma

Standart ölçü tablosundan yararlanılırken kişinin vücut ölçülerine en yakın beden numarası kullanılır (Tablo 4.1). Ceket kalıbı hazırlanırken standart bolluk tablosundan da faydalanılır (Tablo 4.2). Ölçü tablosundan alınan ölçülerin üzerine bolluk tablosundaki miktarlar eklenerek hesaplama yapılır. Ölçülerdeki farklılık, bolluk oranları ve kol boyu ölçüsündedir. Bolluklar daha fazla, kol geniş ve kol boyu daha uzundur.

Tablo 4.1: Standart Ölçü Tablosu

STANDART ÖLÇÜ TABLOSU								
ÖLÇÜLER	BEDEN NUMARASI							
	34	36	38	40	42	44	46	48
Tam Boy	160	160	**160**	160	160	160	160	160
Göğüs Çevresi	80	84	**88**	92	96	100	104	110
Bel	64	66	**70**	74	78	82	86	92
Kalça	87	90	**94**	98	102	106	110	114
Kol Boyu	56,5	56,5	**56,5**	56,5	56,5	56,5	56,5	56,5
Boyun Çevresi	33,7	34,5	**35,3**	36,1	36,9	37,7	38,5	39,5
Arka Yaka	6	6,2	**6,4**	6,6	6,8	7	7,2	7,5
Sırt Yüksekliği	18,5	18,9	**19,3**	19,7	20,1	20,5	20,9	21,5
Arka Uzunluğu	40	40	**40**	40	40	40	40	40
Kalça Düşüklüğü	58,5	58,9	**59,3**	59,7	60,1	60,5	60,9	61,5
Model Boyu	Arka Uzunluk + Etek Boyu							
Göğüs Düşüklüğü I	29,2	30,2	**31,2**	32,2	33,2	34,2	35,2	36,8
Göğüs Düşüklüğü II	23,2	24	**24,8**	25,6	26,4	27,2	28	29,3
Ön Uzunluk I	48,7	49,7	**50,2**	50,7	51,2	51,7	52,2	53,3
Ön Uzunluk I	42,7	43,5	**43,8**	44,1	44,4	44,7	45	45,8
Arka Genişlik	15,5	16	**16,5**	17	17,5	18	18,5	19,25
Kol Oyuntusu Genişliği	8,5	9	**9,5**	10	10,5	11	11,5	12,25
Ön Genişlik	16	17	**18**	19	20	21	22	23,5

Tablo 4.2: Kadın Ceketi Bolluk Tablosu

KADIN CEKETİ BOLLUK ÖLÇÜLERİ			
ÖLÇÜLER	DAR	NORMAL	BOL
Arka Yaka	0 - 0,5	0,5	1
Sırt Yüksekliği	1,5 - 2,5	2 - 3	3 - 4
Arka Genişlik	0,5 - 1	1	1
Koltuk Genişliği	1,5 - 2	2 - 3	3 - 3,5
Ön Genişlik	1 - 1,5	2	2
Bel	3 - 6	4 - 7	5 - 7
Kalça	2 - 4	4 - 7	5 - 7

Not

Ölçüler, standart ölçü tablosundan alınan ölçülere bolluk ölçüleri ilave edilerek kullanılacaktır.

4.1.3. Temel Ceket Kalıbı İçin Ölçü Alma

Ceket kalıbı için ölçü alma işlemleri, temel beden kalıbı için ölçü alma işlemleriyle benzerdir. Cekette iki noktada farklı uygulama vardır.

Temel beden kalıbı için beden üzerindeki ölçüler iç giyim üzerinden alınır. Ölçü alınırken ceketin içinde kullanılacak giysi kişiye giydirilir ve bu giysi üzerinden ölçü alınır (Görsel 4.3).

Kol boyu ölçüsü, temel bedende bilek kemiğine kadar; cekette ise bilek kemiğinden aşağı doğru yaklaşık 3 cm inilerek alınır.

Görsel 4.3: Kişi üzerinden ölçü alma

SIRA SİZDE

Kadın ceketinde kullanılan temel ölçüleri canlı bir manken üzerinden alınız. Aldığınız ölçüleri aşağıdaki tabloya yazınız.

KADIN CEKETİ İÇİN TEMEL ÖLÇÜLER / BEDEN NUMARASI:.....			
Tam Boy		**Arka Yaka**	
Göğüs Çevresi		**Ön Uzunluk II**	
Bel		**Göğüs Düşüklüğü II**	
Kalça		**Arka Genişlik**	
Kol Boyu		**Ön Genişlik**	
Koltuk Derinliği		**Koltuk Genişliği**	
Arka Uzunluk		**Model Boyu**	
Kalça Düşüklüğü			

4.2. TEMEL KADIN CEKETİ KALIBI

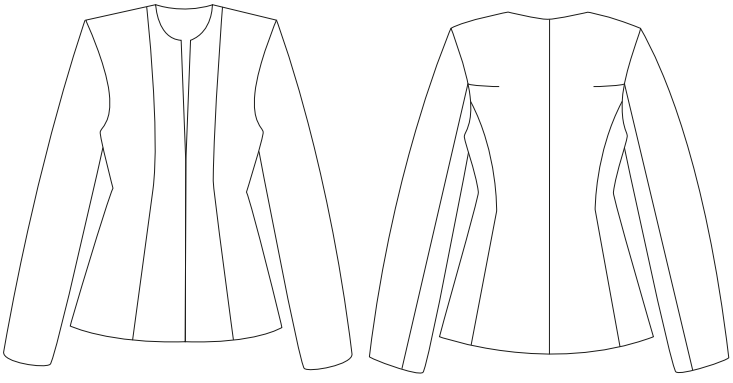
Temel kadın ceketi kalıbı, birçok noktada pensli temel beden kalıbı çizimiyle benzerlik gösterir ve farklı kalıp hazırlama sistemleriyle oluşturulabilir.

Hazırlanacak ceket kalıbı, temel olması nedeniyle astar yaka ve tela çizimlerini içermez. Astar tela ve yaka çizimleri, temel kalıp çalışmasının üzerine uygulanacak model belirlendikten sonra çalışılır.

Temel ceket kalıbı çizimi bittikten sonra temel kol kalıbı çizimine geçilmeden önce kol oyuntusu ve yakada bazı düzeltmeler yapılır. Bu düzeltmeler kolun rahat hareket etmesini sağlar. Yakada yapılan düzeltmeler, yakanın boynu daha iyi sarması içindir. Omuz, hareket rahatlığı için bir miktar yukarı çekilir; omuzlar vatkalı olacaksa vatka kalınlığı da eklenerek yukarı çıkılır.

Temel kadın ceketi kalıbında tek parçalı ve iki parçalı kol kalıpları kullanılır. Tek parçalı kol kalıpları, iki parçalı kol kalıbına dönüştürülebilir. Bunun yanı sıra ölçüler kullanılarak iki parçalı temel kol kalıbı çizimi de yapılabilir (Tablo 4.3).

Tablo 4.3: Temel Kadın Ceketi Teknik Föy

TEKNİK FÖY		
MODEL ADI: Temel Kadın Ceketi	**BEDEN NO.:**38	**SEZON:** Sonbahar-Kış
TEMEL KADIN CEKETİ TEKNİK ÇİZİMİ		**MODEL ANALİZİ**
 Şekil 4.1: Temel kadın ceketi teknik çizimi		• Ön ve arka kupludur (Şekil 4.1). • Arka ortası dikişlidir. • Sıfır yakadır. • Uzun ve takma kolludur.

ÖLÇÜLER	
Tam Boy	160 cm
Göğüs Çevresi	88 cm + 4 cm = 92 cm
Bel	70 cm + 4 cm = 74 cm
Kalça	94 cm + 4 cm = 98 cm
Kol Boyu	56,5 cm (Ceket Kol Boyu 60 cm)
Sırt Yüksekliği	19,3 cm + 2,5 cm = 21,8 cm
Arka Uzunluk	40 cm
Kalça Düşüklüğü	59,3 cm
Arka Yaka	6,4 cm + 0,5 cm = 6,9 cm
Göğüs Düşüklüğü I	31,2 cm
Göğüs Düşüklüğü II	24,8 cm
Ön Uzunluk I	50,2 cm
Ön Uzunluk II	43,8 cm
Arka Genişlik	16,5 cm + 1 cm = 17,5 cm
Koltuk Genişliği	9,5 cm + 3 cm = 12,5 cm
Ön Genişlik	18 cm + 2 cm = 20 cm
Bilek Genişliği	26 cm
Model Boyu	60 cm
Kontrol	½ Göğüs Çevresi 44 cm + Bolluk ilavesi 6cm = 50 cm

1. UYGULAMA

Temel Kadın Ceketi Kalıbı Çizimi

Bu çalışmada sizden Temel Kadın Ceketi Kalıbı Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 4.2'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 1. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Pergel
- Gönye
- Riga
- Eşel
- Mezura
- Pistole
- Çizim masası

Dikkat Edilecek Noktalar

- Dik açılı çizgileri çizerken gönye kullanınız.
- Yaptığınız ölçümlerin tümünde eşel kullanınız.

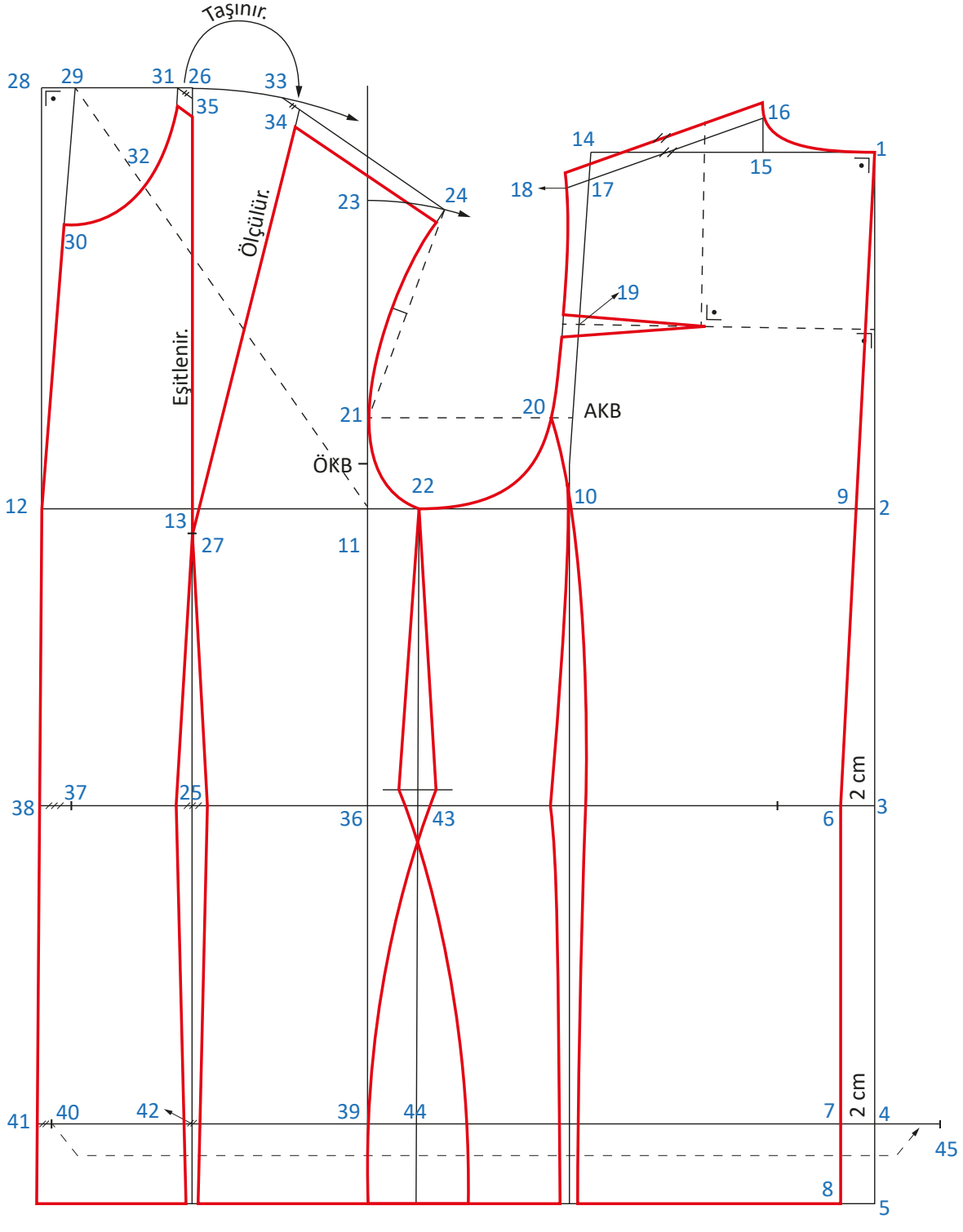
Not

Bu uygulamada çalışılacak temel ceket kalıbı, Müller kalıp sistemi kullanılarak hazırlanmıştır.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Sayfanızın sağ kenarına paralel bir çizgi çiziniz. Çizdiğiniz çizginin başlangıç noktasını numaralandırınız (Şekil 4.2) (1).
- Çizdiğiniz çizgi üzerindeki 1 noktasından aşağı doğru sırasıyla koltuk derinliği, arka uzunluk, kalça düşüklüğü ve model boyunu işaretleyiniz (2, 3, 4, 5). Bu işlem sırasında eşelinizi kaldırmayınız.
- İşaretlediğiniz 1, 2, 3, 4 ve 5 noktalarından sola doğru düz çizgiler çiziniz. Çizgilerin ilk çizdiğiniz çizgiyle dik açı yapmasına dikkat ediniz.
- 3, 4 ve 5 noktalarından sola doğru 2 cm işaretleyiniz (6, 7, 8).
- 1, 6, 7 ve 8 noktalarını birleştiriniz. 2 noktasının solundaki yatay hatla birleşen noktayı numaralandırınız (9).
- 9 noktasından sola doğru sırayla Arka Genişlik, Koltuk Genişliği ve Ön Genişlik ölçüsünü işaretleyiniz (10, 11, 12).
- 10, 11 ve 12 noktalarını, bulunduğu yatay hatla dik açı yapacak şekilde yukarı ve aşağı doğru düz bir çizgi şeklinde uzatınız.
- 12 noktasından sağa doğru 1/10 Beden Genişliği + 0,5 cm = 9,7 cm ölçüsünü işaretleyiniz (13). 13 noktasını bulunduğu yatay hatta dik açı yapacak şekilde yukarı ve aşağı doğru düz bir çizgi şeklinde uzatınız.
- 1 noktasından sola doğru arka genişlik ölçüsünü işaretleyiniz. Bulduğunuz bu noktayı 10 noktasından yukarı doğru çizdiğiniz düz hatla birleştiriniz (14).
- 1 noktasından sola doğru Arka Yaka + 0,5 = 6,9 ölçüsünü işaretleyiniz. (15).
- 15 noktasından yukarı doğru 2 cm'lik dik bir çizgi çiziniz (16). 1 ve 16 noktaları arasını kavisli olarak birleştirip arka yakayı oluşturunuz.

- 14 noktasından aşağı 1,5 cm inip bu noktayı işaretleyiniz (17).
- 17 noktasından sola doğru 1,5 cm'lik dik bir çizgi çiziniz (18).
- 16 ve 18 noktaları arasını düz bir hat olarak birleştiriniz.

Şekil 4.2: Temel kadın ceketi kalıbı

- 16 ve 18 noktalarından yukarı doğru 1 cm ölçüp bu noktayı işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktaları düz bir hat olarak birleştiriniz.
- 16 ve 18 noktaları arasını ölçerek bulduğunuz ölçüyü yukarıda yeni çizdiğiniz hat üzerinde yakadan itibaren işaretleyiniz. Kol oyuntu çizgisinin omuzla birleştiği hattı, yeni oluşturduğunuz çizgiye göre düzeltiniz.
- 1 ve 2 noktaları arasının ½'sini işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktayı 1-2 hattına dik olarak sola doğru kesik çizgiyle uzatınız (19). 19 noktasını sola doğru 1 cm uzatınız.
- 10 ve 19 noktaları arasını ikiye bölünüz. Bulduğunuz noktadan sol dışarı doğru 1,3 cm işaretleyiniz (20) (AKB).
- 20 noktasını sola doğru kesik bir hat şeklinde uzatınız ve bu hattın 11 noktasından çıkan çizgiyle kesiştiği noktayı işaretleyiniz (21).
- 11 noktasından yukarı doğru ¼ Koltuk Genişliği ölçüsünü işaretleyiniz (ÖKB).
- 11 noktasından sağa doğru 3 cm işaretleyiniz (22).
- 22 noktasını kesik bir hat olarak etek ucuna kadar uzatınız.
- 11 noktasından yukarı doğru 10 ve 17 noktaları arası ⁄. 1,5 cm= 18,8 cm ölçüsünü işaretleyiniz (23).
- Pergelinizin sivri ucunu 11 noktasına yerleştirip diğer ucunu 23 noktasına gelecek kadar açınız. Pergelinizi kaldırmadan 23 noktasından sağa doğru bir yay çiziniz.
- 23 noktasından başlayarak ½ Beden Genişliğinin 1⁄10'u = 4,6 ölçüsünü yay üzerinde işaretleyiniz (24).
- 24 ve 21 noktalarını kesik bir çizgiyle birleştiriniz. Çizdiğiniz bu çizginin ½'sini bulup bu noktadan sola doğru 1 cm işaretleyiniz.
- Kol oyuntusunu çizmek için 18 ve 24 noktaları arasını kavis vererek birleştiriniz. ÖKB noktasını kol oyuntusuna taşıyınız.
- 13 noktasından aşağı doğru devam eden çizginin bel hattıyla birleştiği noktayı işaretleyiniz (25).
- 25 noktasından yukarı doğru Ön Uzunluk II = 43,8 ölçüsünü işaretleyiniz (26).
- 26 noktasından aşağı Göğüs Düşüklüğü II + 2,5 cm = 27,3 cm ölçüsünü işaretleyiniz (27)
- 26 noktasını 12 noktasından yukarı çıkan çizgiye kadar dik açı yaparak yatay bir hat şeklinde uzatınız (28).
- 28 noktasından sağa doğru 2 cm işaretleyiniz (29). 29 ve 12 noktalarını düz bir çizgiyle birleştiriniz. 29 noktasından aşağı doğru Arka Yaka + 2 cm = 8,4 cm ölçüsünü işaretleyiniz (30). 29 noktasından sağa doğru Arka Yaka ölçüsünü işaretleyiniz (31).
- 29 ve 11 noktalarını kesik çizgiyle birleştiriniz. Oluşturduğunuz bu hat üzerinde 29 noktasından başlayarak Arka Yaka + 1 cm = 7,4 ölçüsünü işaretleyiniz (32). 30, 31 ve 32 noktalarını şekildeki gibi yaka oyuntusu formunda birleştiriniz.
- Pergelinizin sivri ucunu 27 noktasına koyup 26 noktasına kadar açınız. Sağa doğru ve başlangıç noktası 26 olan bir yay çiziniz.
- 18 ve 16 noktaları arasını ölçünüz. Bulduğunuz ölçüden 0,5 cm çıkarınız. Eşelinizin 0 noktasını 24 noktasına koyarak 26 noktasından çıkan yay üzerinde bu yeni ölçüyü arayarak işaretleyiniz (33).
- 33 ve 24 noktalarını düz bir çizgiyle birleştiriniz. 31 ve 26 noktaları arasını ölçüp, bulduğunuz ölçüyü 33 noktasından başlayıp 24 noktasına doğru giden hat üzerinde işaretleyiniz (34).
- 34 ve 27 noktalarını düz bir çizgiyle birleştiriniz.

- 34 ve 27 noktaları arasını ölçüp, bu ölçüyü 27 ve 26 noktaları arasındaki çizgi üzerinde 27 noktasından başlayıp işaretleyiniz (35). Bu işlemle beden pensinin sağ ve sol kenarlarının uzunluklarını eşitleyiniz.
- 31 ve 35, 34 ve 24 noktalarından aşağı 1 cm inerek yeni ön omuz hattını oluşturunuz.
- 18 ve 16 noktalarından 1 cm yukarı çıkarak yeni arka omuz hattını oluşturunuz. Oluşturduğunuz yeni hattın uzunluğunun eski hatla aynı olmasına dikkat ediniz.
- 3 noktasının 11 noktasıyla bel hattında kesiştiği yer 36 noktasıdır.
- 36 noktasından sola doğru ¼ Bel ölçüsünü işaretleyiniz (37).
- 37 noktasından devam eden çizginin ön ortasıyla kesiştiği nokta (38) arasını ölçünüz. Bulduğunuz miktarı 25 noktasının sol ve sağına eşit dağıtıp, bel pensini oluşturup pens uçlarını yukarıda 27 noktasıyla birleştiriniz.
- 4 noktasının 11 noktasıyla kalça hattında kesiştiği yer 39 noktasıdır.
- 39 noktasından sola doğru ¼ Bel + 1 cm ölçüsünü işaretleyiniz (40).
- 40 noktasından devam eden çizginin ön ortasıyla kesiştiği nokta (41) arasını ölçünüz. Bulduğunuz miktarı, kalça hattındaki pensi oluşturmak için kullanınız.
- 40 ve 41 arası bulunan ölçüyü ikiye bölünüz. Bulduğunuz ölçüyü, 25 noktasının kalça hattıyla kesiştiği noktanın (42) sol ve sağına işaretleyiniz.
- İşaretlediğiniz noktaları yukarıda bel hattı, aşağıda etek ucuyla birleştirerek pensi tamamlayınız.
- 22 noktasının bel hattıyla birleştiği yer 43, kalça hattıyla birleştiği yer 44 noktasıdır.
- 37 noktasından sağa doğru bel hattında ½ Bel + 6 cm (bolluk) ölçüsünü işaretleyiniz. İşaretlediğiniz nokta ve 6 noktaları arasını ölçünüz. Bulduğunuz bu ölçünün 2 cm'si bel, kalanı arka pens payı olarak kullanılacaktır.
- 43 noktasından yukarı doğru 1 cm çıkınız. Çıktığınız bu noktadan sola ve sağa 1 cm yan pens payı işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktaları yukarıda 22 noktasıyla birleştiriniz.
- Kalan pens payını 10 noktasının bel hattıyla kesiştiği noktanın soluna ve sağına eşit miktarda dağıtınız. Bulduğunuz bu noktaları kavisli olarak 10 ve 20 noktalarından geçecek şekilde birleştiriniz.
- Bel hattında kullandığınız pens payının yarısı kadar bir ölçü kullanarak kalça hattındaki pensin uzantısını da tamamlayınız.
- 40 noktasından sağa doğru Kalça ½ + 4 - 6 cm ölçünüz. Ölçüm yaparken arka bedende kalça pensini atlayınız. Bulduğunuz ölçü, arka ortasından bir miktar dışarı çıkacaktır (45).
- 7 ve 45 noktaları arasını ölçünüz. Bulduğunuz ölçüyü 44 noktasının sağ ve sol yanına eşit dağıtıp işaretleyiniz.
- İşaretlediğiniz noktaları yukarıda bel hattı, aşağıda etek ucuyla kavisli olarak birleştiriniz.
- 16 noktasının omuzla birleştiği noktadan omuz üzerinde sola doğru 3,5 cm ölçüp bu noktayı işaretleyiniz.
- İşaretlediğiniz bu noktayı 1-5 hattına paralel olarak 19 noktasından sağa uzanan kesikli çizgiye kadar aşağı doğru kesik çizgiyle uzatınız (46).
- 19 noktasının kol oyuntusuyla birleştiği noktanın soluna ve sağına 1,5 cm'lik pens payını dağıtınız.
- Kol oyuntusundaki pensi oluşturmak için pens uçlarını 46 noktasıyla birleştiriniz.

1. UYGULAMA

1. KONTROL LİSTESİ			
	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kalıp araç gerecini eksiksiz hazırladı.		
3	Kalıbı standart ölçü tablosundaki ölçülere uygun çizdi.		
4	Kalıp çiziminde dik açı kullanılması gereken yerlere dikkat etti.		
5	Kavisli yerlerde çizime uygun araçları kullandı.		
6	Kavisli yerleri doğru formda çizdi.		
7	Kalıplar üzerinde bulunması gereken bilgileri eksiksiz yazdı.		
8	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
9	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
10	Temiz ve özenli çalıştı.		
11	Çalışmasını zamanında tamamladı.		
HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.			

2. UYGULAMA

Temel Kadın Ceketi Kol Oyuntusu ve Yakada Yapılan Düzeltmeler

Bu çalışmada sizden Temel Kadın Ceketi Kol Oyuntusu ve Yakada Yapılan Düzeltmeler işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 4.3'ten yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 2. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Gönye
- Riga
- Eşel
- Mezura
- Pistole
- Pelür kâğıdı
- Çizim masası

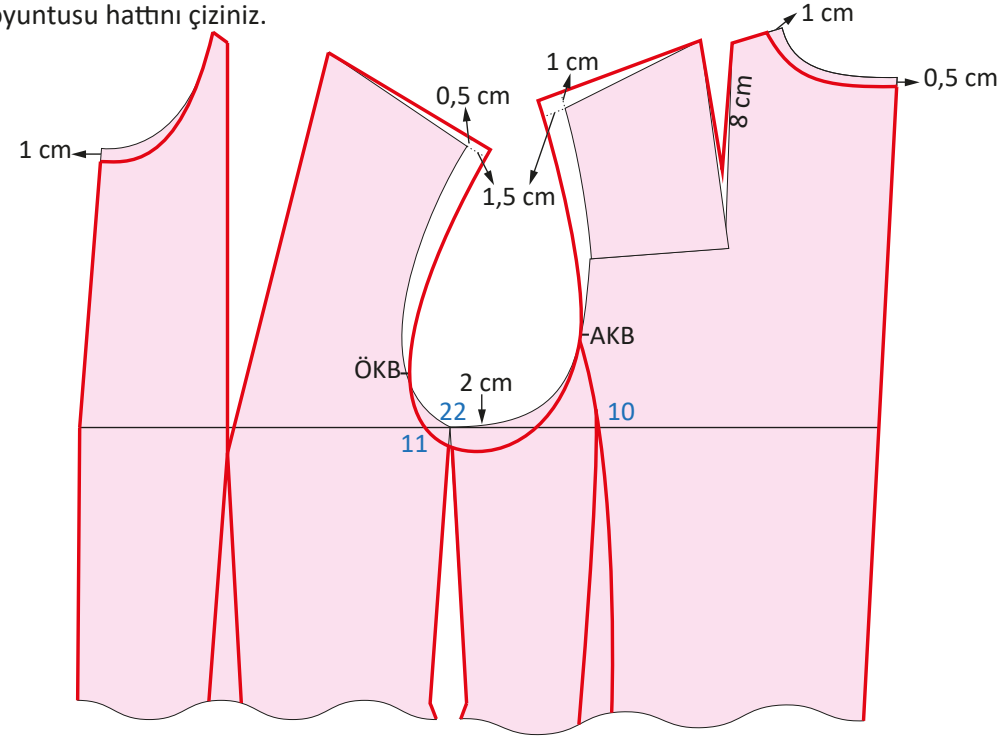
Dikkat Edilecek Noktalar

- Yeni kol oyuntusu hattını çizerken çizgiler ÖKB ve AKB noktalarından geçmelidir.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Yakanın ön ortasıyla birleştiği noktadan aşağıya doğru 1 cm ölçüp bu noktayı işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktadan yeni yaka oyuntusunu çiziniz (Şekil 4.3).
- Ön omuzun kol oyuntusuyla birleştiği noktadan yukarı doğru 0,5 cm ve dışarı doğru 1,5 cm çıkıp yeni omuz hattını çiziniz.

- Arka bedende yakanın arka ortasıyla birleştiği noktadan aşağı doğru 0,5 cm ölçerek bu noktayı işaretleyiniz.
- Yakanın omuzla birleştiği noktadan sola doğru 1 cm ölçerek bu noktayı işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktaları birleştirerek yeni yaka hattını çiziniz.
- Arka omuzun kol oyuntusuyla birleştiği noktadan yukarı doğru 1 cm ve dışarı doğru 1,5 cm çıkıp yeni omuz hattını çiziniz.
- 22 noktasından sağa doğru 2 cm ölçüp bu noktayı işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktadan aşağı doğru 2 cm ölçerek bu noktayı da işaretleyiniz. Bulduğunuz bu noktayı kullanarak yeni kol oyuntusu hattını çiziniz.

Şekil 4.3: Kol oyuntusu ve yaka düzeltmeleri

2. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kalıp araç gerecini eksiksiz hazırladı.		
3	Kalıp kopyalarını dikkatlice aldı.		
4	Kavisli yerlerde çizime uygun araçları kullandı.		
5	Kavisli yerleri doğru formda çizdi.		
6	Kalıplar üzerinde bulunması gereken bilgileri eksiksiz yazdı.		
7	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
8	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
9	Temiz ve özenli çalıştı.		
10	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

3. UYGULAMA

İki Parçalı Kol Kalıbı Çizimi

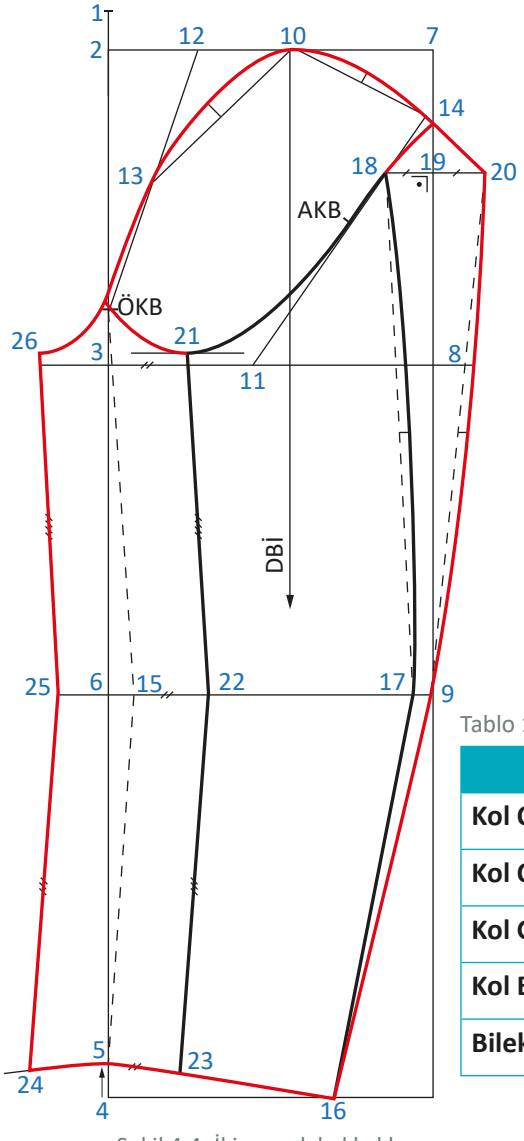
Bu çalışmada sizden İki Parçalı Kol Kalıbı Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 4.4, Tablo 1.9'dan yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 3. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Pergel
- Gönye
- Riga
- Eşel
- Mezura
- Pistole
- Çizim masası

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kol için gerekli olan ölçüleri kol oyuntusu üzerinde düzeltme yaptığınız beden kalıbının üzerinden alınız.
- Pistole kullanırken çizgilerin devamlılığına dikkat ediniz.

Şekil 4.4: İki parçalı kol kalıbı

Not

İç kol ve dış kol aynı kalıp üzerinde çalışılmıştır. Kırmızı renkli çizgiler dış kol, kalın siyah renkli çizgiler iç kol kalıbına aittir. Diğer çizgiler ortaktır (Şekil 4.4).

Tablo 1.9: İki Parçalı Kol Kalıbı Çiziminde Gerekli Ölçüler

İKİ PARÇALI KOL KALIBI ÖLÇÜLERİ	
Kol Oyuntu Yüksekliği	41 cm
Kol Oyuntu Çevresi	48 cm
Kol Genişliği	12,5 cm
Kol Boyu	60 cm
Bilek Genişliği	26 cm

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Sayfanızın sol kenarından bir miktar içeri girerek kenara paralel düz bir çizgi çiziniz. Çizginin başlangıç noktasını işaretleyiniz (Şekil 4.4) (1).
- 1 noktasından aşağı doğru Koltuk Genişliği 1/10 + 1 cm ölçüsünü işaretleyiniz (2).
- 1 noktasından aşağı doğru ½ Koltuk Yüksekliği ölçüsünü işaretleyiniz (3).
- 2 noktasından aşağı doğru Kol Boyu ölçüsünü işaretleyiniz (4).
- 4 noktasından yukarı doğru 2 cm işaretleyiniz (5).
- 3 ve 5 noktaları arasını ölçünüz. Bulduğunuz miktarın ½ % 1 ölçüsünü 3 noktasından aşağı doğru ölçüp işaretleyiniz (6).
- 2, 3, 4 ve 6 noktalarını sağa doğru düz bir hat şeklinde uzatınız.
- 3 noktasından yukarı doğru Koltuk Genişliği ¼ ölçüsünü işaretleyiniz (ÖKB). ÖKB noktasından sağa doğru 2'den çıkan hat üzerinde ½ Kol Oyuntu Çevresi % 0,5 cm ölçüsünü bulup bu ölçüyü işaretleyiniz (7).
- 7 noktasını, aşağı doğru düz bir hat olarak 6 noktasından çıkan çizgiye kadar uzatınız (8-9).
- 2 ve 7 noktaları arasının ½'sine 1 cm ekleyerek bu ölçüyü 2 noktasından sağa doğru işaretleyiniz (10).
- 3 ve 8 noktaları arasının ½' sine 1 cm ekleyerek bu ölçüyü 8 noktasından sola doğru işaretleyiniz (11).
- 10 ve 2 noktaları arasını ölçüp ikiye bölünüz (12). 12 noktasını ÖKB noktasıyla düz bir hat olarak birleştiriniz.
- 12 ve ÖKB noktaları arasındaki hattı ölçüp ikiye bölünüz (13).
- 7 noktasından aşağı doğru Koltuk Genişliği ¼ + 1 cm ölçüsünü işaretleyiniz (14). 14 ve 10 noktaları arasını ölçüp bu ölçünün ½'sini bulunuz. Bulduğunuz noktadan yukarı doğru 0,5 cm çıkıp bu noktayı işaretleyiniz.
- 6 noktasından sağa doğru 1,5 cm ölçüp bulduğunuz noktayı işaretleyiniz (15).
- 15 noktasını yukarıda ÖKB, aşağıda 5 noktalarıyla kesik düz bir hat olarak birleştiriniz.
- 5 noktasından başlayarak sağa doğru 4 noktasından çıkan yatay hat üzerinde Bilek Genişliği ½ ölçüsünü işaretleyiniz (16). 5 ve 16 noktalarını düz bir hat olarak birleştiriniz.
- 9 noktasından sola doğru 1 cm işaretleyiniz (17). 17 ve 9 noktalarını düz bir hat olarak 16 noktasıyla birleştiriniz.
- 10 ve 14 noktalarını düz bir hat olarak birleştiriniz. Çizdiğiniz hat üzerinde 14 noktasından sola doğru 0,5 cm ölçüp bu noktayı işaretleyiniz. İşaretlediğiniz bu noktayı 11 noktasıyla düz bir hat olarak birleştiriniz.
- Çizdiğiniz bu hat üzerinde 11 noktasına doğru 4 cm ölçüp bu noktayı işaretleyiniz (18).
- 18 noktasından sağa doğru 7-8 hattına dik açı yapacak şekilde düz bir hat çiziniz. Çizdiğiniz hattın 7-8 hattıyla kesiştiği noktayı numaralandırınız (19).
- 19 noktasından sağa doğru 18 ve 19 arası kadar ölçüp bu ölçüyü işaretleyiniz (20).
- 18 noktasını 17 noktası, 20 noktasını 9 noktasıyla kesik bir hat olarak birleştiriniz. Birleştirdiğiniz hatları ölçüp bu ölçülerin ½ noktalarını bulup işaretleyiniz.

- İşaretlediğiniz noktalardan sağa doğru 0,5 cm işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktalardan geçecek yeni bir kavisli hat çiziniz.
- 10 ve 13 noktaları arasını düz bir çizgiyle birleştiriniz. Çizdiğiniz çizginin yarısını bulup bulduğunuz noktadan yukarı 1 cm çıkıp işaretleyiniz.
- 3 ve 11 noktaları arasındaki hattın üzerine bu hatta paralel 0,5 cm uzaklıkta bir çizgi çiziniz.
- 10 ve 14 noktaları arasını ölçüp bu ölçüyü orta noktasından yukarı 0,5 cm işaretleyiniz.
- Kol oyuntu çevresini; 10, 13, 14, 18, 21 ve ÖKB noktalarından geçecek şekilde kavisli bir hat olarak birleştiriniz.
- Düzeltmelerini yaptığınız temel ceket kalıbı üzerinde ÖKB ve yan dikiş arasındaki hattı ölçünüz. Bulduğunuz ölçüyü, temel ceket kolu kalıbının üzerinde ÖKB noktasından sağa doğru kol oyuntusu üzerinde ölçüp işaretleyiniz (21).
- Düzeltmelerini yaptığınız temel ceket kalıbı üzerinde AKB ve yan dikiş arasındaki hattı ölçünüz. Bulduğunuz ölçüyü, temel ceket kolu kalıbının üzerinde 21 noktasından sağa doğru kol oyuntusu üzerinde ölçüp işaretleyiniz (AKB).
- 3 ve 21 arasındaki mesafeyi ölçünüz. Bulduğunuz miktarı 15 ve 5 noktalarından sağa doğru işaretleyiniz (22, 23).
- ÖKB ve 21, 22, 23 noktalarını birleştiriniz.
- ÖKB ve 21, 22, 23 hattını; ÖKB ve 3, 15, 5 hattını eksen alıp simetrik olarak sola taşıyınız (24, 25, 26).
- 24, 25, 26 noktalarını birleştiriniz.
- 24, 5, 23 ve 16 noktalarını kol ağzı kavisini vererek birleştiriniz.

3. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	İki parçalı kol kalıbı için gerekli ölçüleri standart ölçü tablosundan doğru aldı.		
3	Kalıp çiziminde dik açı kullanılması gereken yerlere dikkat etti.		
4	Kavisli yerleri doğru formda çizdi.		
5	İki parçalı kol kalıbı çizimini işlem basamaklarına göre yaptı.		
6	Kalıplardaki düz boy iplik çizgilerini tekniğe uygun çizdi.		
7	Kalıp üzerine gerekli yazı ve işaretleri ekledi.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

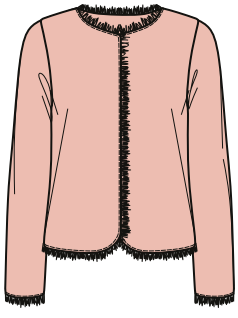
HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

4.3. MODEL UYGULAMALI KADIN CEKETİ KALIBI

Baz kalıbın üzerinde çeşitli değişikliklerle tasarımı yapılan bütün ceketlerin kalıbı çıkarılabilir. Baz kalıbın doğru olması ve tasarlanan modelin analizinin eksiksiz yapılması, istenen modele ulaşılması için şarttır.

Cekette uygulanan bazı modeller klasikleşerek kendine has isimler almıştır. Örneğin modacı Chanel'in (Şanel) uyguladığı model **Chanel ceket** olarak klasikleşmiştir (Görsel 4.4). Etek ve ceketin birlikte kullanılmasıyla takım olan kadın ceketi **tayyör** ismini almıştır. Eskiden pilotların ihtiyacına göre düzenlenip rüzgâra dayanıklı malzemeden üretilen ceketler **pilot ceket** adıyla kullanılmaya devam etmektedir (Görsel 4.5). Motosiklet sürücülerinin kullandıkları ceketler **motorcu ceketi** olarak adlandırılır (Görsel 4.6).

Kullanılan malzemenin ismini alan ceketler de vardır. Kot kumaştan üretilmiş ceketlere modeline bakılmaksızın **kot ceket** denir (Görsel 4.7).

Görsel 4.4: Chanel ceket

Görsel 4.5: Pilot ceket

Görsel 4.6: Motorcu ceketi

Görsel 4.7: Kot ceket

MERAKLISINA

REDİNGOT

Önü yakaya kadar düğmeli, çoğu zaman vücut hatlarını saran, kimi zaman biraz bol giyilebilen, dize kadar inen ceket türüdür. 18. yüzyıl İngiltere'sinde ata binilirken kullanılan **riding coat [rayding kot, (binici giysisi)]** ifadesi önce Fransızcaya ve sonra diğer dillere **redingot** olarak geçmiştir.

Görsel 4.8: İstanbulin ceket

İSTANBULİN (İSTANBOLİN) CEKET

Osmanlı usulü redingot olan **İstanbulin**; Sultan Abdülmecid zamanında sivil memurların giymesi zorunlu olan, önü 5-6 düğmeyle tamamen kapanan, düz ve dik yakalı, diz kapağına kadar uzanan bir çeşit cekettir.

Sivil memurların Avrupalı gibi giyinmeleri zorunlu olunca Abdülmecid zamanında redingot giyilmeye başlandı. Ancak redingot; kravatlı ve kolalı, yakalı gömlekle giyilen bir ceketti. Sarayın yaşlı görevlileri buna alışamayınca gömleksiz giyilebilen, yakalı ve önü tamamen kapalı, uzun bir ceket tasarlandı. Uzun, yırtmaçlı, tek sıra düğmeli ve klasik pantolonlarla giyilen bu ceket **İstanbulin** olarak adlandırıldı (Görsel 4.8). Bu ceketler daha sonra yerini tekrar redingota bıraktı.

4.3.1. Model Uygulamalı Kadın Ceketi Model Analizi

Model analizi yapılırken ceketin fotoğrafı veya teknik çizimi kullanılarak pens ve kuplar tespit edilir. Yaka şekli, kapanma özellikleri ve varsa düğme sayıları belirlenir. Cep, kemer gibi aksesuarların yerleri ve şekilleri tespit edilir. Kol şekli ve özellikleri belirlenir. Astar kullanılıp kullanılmadığı tespit edilir. Bütün bu detaylar model analiz föyüne not edilir.

Kalıbı hazırlanacak model uygulamalı kadın ceketine ait model analizi, Tablo 4.4'teki föyde detaylandırılmıştır. Uygulanacak modelin teknik çizimi tablo içerisinde verilmiştir.

Tablo 4.4: Model Uygulamalı Ceket Model Analizi

MODEL ANALİZ FÖYÜ		
MODEL ADI: Model Uygulamalı Kadın Ceketi	**BEDEN NO.:** 38	**SEZON:** Sonbahar-Kış
MODEL UYGULAMALI KADIN CEKETİ TEKNİK ÇİZİMİ		**MODEL ANALİZİ**
 Şekil 4.5: Model uygulamalı ceket		• Ön beden penslidir (Şekil 4.5). • Arka beden kuplu ve omuz penslidir. • Önde 2 düğmelidir (Düğme çapı 2 cm'dir.). • Ön bedende süs amaçlı cep kapağı bulunur. • Kollarda 3 düğme (Düğme çapı 1,5 cm'dir.) vardır. • Arka ortası dikişlidir. • Erkek yakalıdır. • Uzun ve takma kolludur. • Kol iki parçalıdır. • Kol ağzı yırtmaçlıdır. • Astarlıdır.

ÖLÇÜLER			
Tam Boy	160 cm	**Göğüs Düşüklüğü I**	31,2 cm
Göğüs Çevresi	88 cm + 4cm = 92 cm	**Göğüs Düşüklüğü II**	24,8 cm
Bel	70 cm + 4 cm = 74 cm	**Ön Uzunluk I**	50,2 cm
Kalça	94 cm + 4 cm = 98 cm	**Ön Uzunluk II**	43,8 cm
Kol Boyu	56,5 cm (ceket Kol Boyu 60 cm)	**Arka Genişlik**	16,5 cm + 1 cm = 17,5 cm
Sırt Yüksekliği	19,3 cm + 2,5 cm = 21,8 cm	**Koltuk Genişliği**	9,5 cm + 3 cm = 12,5 cm
Arka Uzunluk	40 cm	**Ön Genişlik**	18 cm + 2 cm = 20 cm
Kalça Düşüklüğü	59,3 cm	**Bilek Genişliği**	26 cm
Arka Yaka	6,4 cm + 0,5 cm = 6,9 cm	**Model Boyu**	60 cm
Kontrol	½ Göğüs Çevresi 44 cm + Bolluk ilavesi 6 cm = 50 cm		

4.3.2. Model Uygulamalı Kadın Ceketi Kalıp Hazırlama

Model uygulamalı kadın ceketi çizimi için kol, yaka ve omuzları düzeltilmiş temel kadın ceketi kalıbının kopyası pelür kâğıdına alınır. Model analiz föyü incelenerek ve uygulama için gerekli hazırlıklar yapılarak kopyası alınan kalıp üzerinden çizime başlanır. Model uygulanmış kalıbın üzerinden pelür kâğıdına kopya alınarak açma işlemleri yapılır. Açma işlemi yapılmış kalıpların üzerine dikiş payları verilir. Dikiş payları verilmiş kalıpların kopyası alınarak astar ve tela kalıpları hazırlanır. Tela kalıpları, kullanılan telanın çeşidine göre değişiklik gösterebilir. Farklı tela çeşitleri bir arada kullanılacaksa kalıplar, bu tela çeşitlerinin kullanılacağı yerler belirlendikten sonra hazırlanır.

4. UYGULAMA

Model Uygulamalı Kadın Ceketi Kalıbı Çizimi

Bu çalışmada sizden Model Uygulamalı Kadın Ceketi Kalıbı Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 4.6'dan yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 4. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Araç Gereç

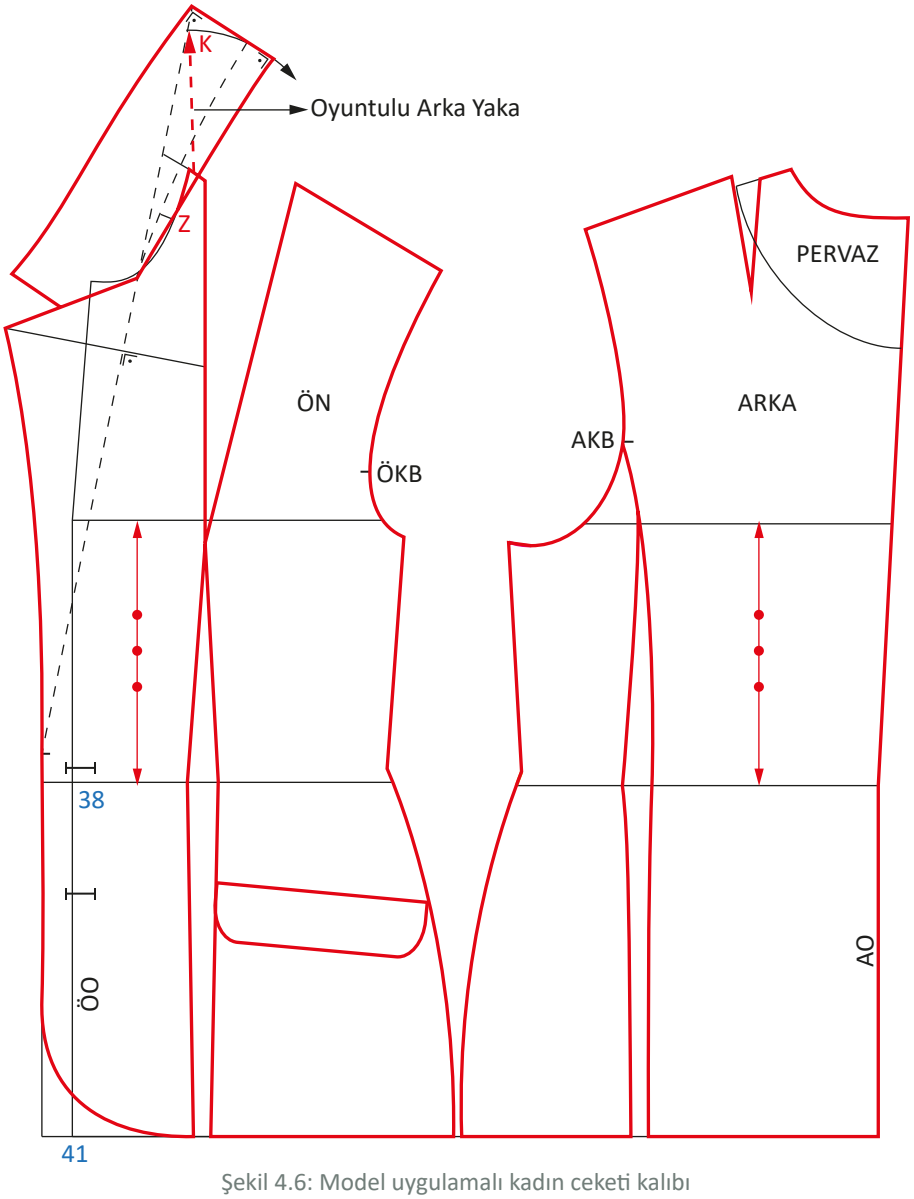
- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Cetvel
- Riga
- Gönye
- Eşel
- Mezura
- Pistole
- Çizim masası
- Pelür kâğıdı

Dikkat Edilecek Noktalar

- Yaka çizimini yaparken oyuntulu Arka Yaka ölçüsünü aldığınız çizgiyi ön ortasına paralel çiziniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Temel kadın ceketi kalıbı üzerinde kol oyuntusu, yaka ve omuz düzeltmeleri yapılan çalışmadan pelür kâğıdına kopya alınız (Şekil 4.6). Alacağınız kopya, etek ucuna kadar ön ve arka bedenler birbirinden ayrılmış şekilde olmalıdır.
- Bel hattında 38 noktasından yukarı ve dışarı doğru 2 cm işaretleyiniz.
- Etek ucunda 41 noktasından dışarı doğru 2 cm işaretleyiniz. İşaretlediğiniz yeri, bir önceki bulduğunuz noktayla düz bir hat olarak birleştiriniz.
- Etek ucunda yeni oluşturduğunuz hat üzerinde 7 cm yukarı ve içeri doğru işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktaları kavisli olarak birleştiriniz.
- Yakanın omuzla birleştiği noktayı sola doğru 2 cm uzatınız. Bu noktayı, belde 2 cm yukarı ve dışarı doğru çıktığınız noktayla kesik bir hat olarak birleştiriniz (röver hattı).
- Yakadan içeri doğru 0,5 cm girip bu noktayı işaretleyiniz.
- Arka bedende yakayı ölçünüz. Röver hattını yakadan yukarı doğru uzatınız. İşaretlediğiniz 0,5 cm'lik noktadan yukarı doğru, röver hattı üzerinde Arka Yaka ölçüsünü işaretleyiniz (**K**).
- Omuz hattından başlayarak yaka üzerinde 4 cm ölçüp bu noktayı işaretleyiniz (**Z**). Pergelinizin sivri ucunu **Z** noktasına koyarak **K** noktası kadar açınız. Röver hattından sağa doğru bir yay çiziniz.
- Çizdiğiniz yay üzerinde sırasıyla 4 cm ve 2 cm işaretleyiniz.

Şekil 4.6: Model uygulamalı kadın ceketi kalıbı

- Yakadan 2 cm çıktığınız noktanın röver hattıyla kesiştiği noktadan aşağı doğru röver hattı üzerinde 14 cm ölçüp bu noktayı işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktadan yukarı doğru aynı hat üzerinde 5 cm ölçüp bu noktayı da işaretleyiniz.
- 14 cm inip işaretlediğiniz noktadan röver hattına doğru dik bir çizgi çiziniz. Çizdiğiniz hat üzerinde röver hattından sola 8 cm ölçerek bu noktayı işaretleyiniz.
- Sol dışarı çıktığınız 8 cm noktasıyla röver hattı üzerindeki 5 cm noktasını birleştiriniz (alt yaka).
- Sol dışarı çıktığınız 8 cm'den aşağıya doğru röver hattının başlangıç noktasına kadar kavisli bir çizgi çiziniz.
- Alt yaka ucundan 4 cm içeri ve yukarı işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktaları birleştiriniz.
- Yakadan içeri doğru omuz hattı üzerinde 1 cm işaretleyiniz. İşaretlediğiniz bu noktayı röver hattından çıkan yay üzerinde işaretlediğiniz 2 cm noktasıyla ve alt yaka üzerindeki 5 cm noktasıyla kavisli olarak birleştiriniz.

- Başlangıç noktası 2cm'lik nokta olacak şekilde yaka alt kenarına sola doğru dik açı yapınız. Çizdiğiniz arka yaka çizgisi üzerinde 2 cm ve 4,5 cm işaretleyiniz.
- İşaretlediğiniz noktayı alt yakadan dışarı çıktığınız 4 cm'yle birleştiriniz.
- **Z** noktasından sola doğru yaka hattına dik 1 cm işaretleyiniz. Yay üzerinde işaretlediğiniz 2 cm'lik yaka dönüş hattından (yardımcı röver) aşağı **Z**'den çıkan 1 cm'den geçecek şekilde 5 cm'lik noktaya kadar kesik kavisli bir hat çizerek yakayı tamamlayınız (yaka ayağı).
- Cep yerini belirlemek için ön beden bel hattının yan dikişle kesiştiği noktadan aşağı 10 cm ölçüp bu noktayı işaretleyiniz.
- Ön beden bel hattının pensle kesiştiği noktadan aşağı 7 cm ölçüp bu noktayı işaretleyiniz. 9 ve 7 cm'lik noktaları düz bir hat olarak birleştiriniz.
- Çizdiğiniz bu çizgiye paralel ve 4 cm aşağıda yeni bir çizgi çiziniz. Çizginin sol ve sağ uçlarını kavisli olarak 1. çizgiyle birleştiriniz (süs cep için cep kapağı).
- Ön bedende bel hattından yukarı doğru 1 cm çıkıp bu noktayı işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktadan sola 2 mm, sağa 2 cm işaretleyip bu noktaları düz bir çizgiyle birleştiriniz (ilik yeri). Aynı işlemi bu noktadan 12 cm inerek ikinci ilik yeri için tekrarlayınız.
- Arka bedende yaka omuz birleşim noktasından sola doğru 4 cm ölçüp bu noktayı işaretleyiniz. Yaka arka ortası hattından 9 cm inerek bu noktayı da işaretleyiniz. Bulduğunuz noktaları şekildeki gibi birleştiriniz (arka pervaz).

4. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kalıp araç gerecini eksiksiz hazırladı.		
3	Kalıbı standart ölçü tablosundaki ölçülere uygun çizdi.		
4	Kalıp çiziminde dik açı kullanılması gereken yerlere dikkat etti.		
5	Kavisli yerlerde çizime uygun araçları kullandı.		
6	Kavisli yerleri doğru formda çizdi.		
7	Yakada röver hattını çizdi.		
8	Erkek yaka çizimini işlem basamaklarına uygun olarak tamamladı.		
9	Ön bedende cep çizimini ölçülere uygun yaptı.		
10	Pervaz çizimini ölçülerine uygun olarak tamamladı.		
11	Kalıplardaki düz boy iplik çizgilerini tekniğe uygun çizdi.		
12	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
13	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
14	Temiz ve özenli çalıştı.		
15	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

4.3.3. Model Uygulamalı Kadın Ceketi Açma

Açma işlemleri, model uygulanmış kalıpların kopyaları üzerinde yapılır. Tüm kopyalara düz boy iplik çizgileri çizilir. Kopya alınacak parçalar; ön beden, klapa, alt ve üst yaka olarak iki adet yaka, cep kapağı, pervaz, arka yan kup, arka beden, alt kol ve üst koldur. Üst yaka arka ortası ve pervaz arka ortası, kumaş katına gelecek şekilde çizilir.

Açma işlemleri yapılmış kalıpların kopyası alınarak ve bu kalıplara dikiş payları verilerek şablon hazırlanır. Hazırlanan bu şablon, kumaş kesiminde kullanılır. Çizim şablonu, ütü şablonu vb. de kesim şablonları üzerinde değişiklikler yapılarak hazırlanır.

5. UYGULAMA

Model Uygulamalı Kadın Ceketi Açma

Bu çalışmada sizden Model Uygulamalı Kadın Ceketi Açma işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 4.7, 4.8, 4.9'dan yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 5. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

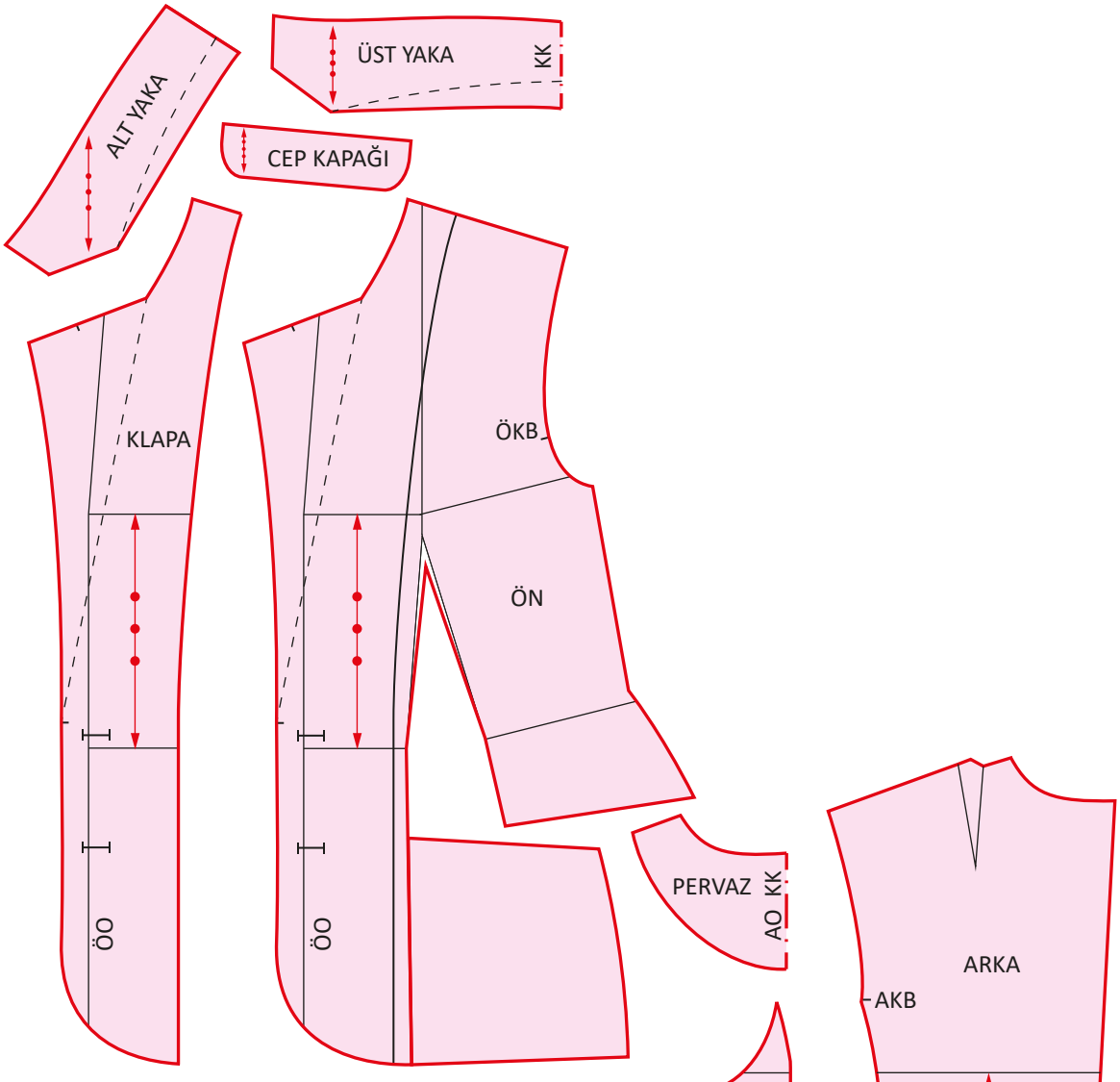
Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Gönye
- Pergel
- Eşel
- Mezura
- Riga
- Makas
- Pistole
- Yapıştırıcı
- Pelür kâğıdı
- Çizim masası

İşlem Basamakları

Ön Beden

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Ön bedenin kopyasını alınız (Şekil 4.7).
- Göğüs pensini kapatınız.
- Cep çizgisini bel pensine kadar çıtlatınız.
- Bel pensinin içini oyarak çıkarınız.
- Bel pensinin cepten aşağıda kalan kısmını kapayınız.
- Hazırladığınız kalıbı, ön ortası düz boy ipliğe gelecek şekilde sayfanıza yapıştırınız.
- Bel pensinin uç noktasından 3 cm inerek yeni pensi çiziniz.
- Yakanın 2 adet kopyasını alınız. Aldığınız kopyanın birini, düz boy ipliği bedenin düz boy ipliği yönünde olacak şekilde sayfanıza yapıştırınız (alt yaka). Diğer yaka kopyasını ise arka ortası düz boy iplik çizgisine gelecek şekilde sayfanıza yapıştırınız (üst yaka). Cep kapağının kopyasını alınız. Aldığınız kopyayı düz boy ipliğine dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız.
- Klapanın kopyasını alınız.
- Kopyayı düz boy ipliğine dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız.

Şekil 4.7: Model uygulamalı kadın ceketi ön beden açılımı

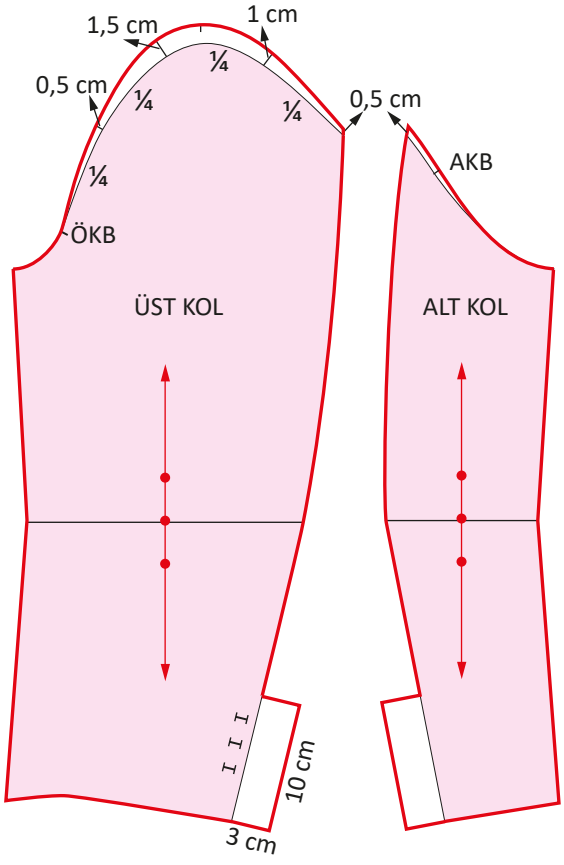
Şekil 4.8: Model uygulamalı kadın ceketi arka beden açılımı

Arka Beden

- Arka beden, arka yan kup ve pervaz kalıplarının kopyasını alınız (Şekil 4.8).
- Kopyaları düz boy ipliğine dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız.

Kol

- Üst kol ve alt kol kalıplarının kopyasını alınız (Şekil 4.9). Kopyaları düz boy ipliğine dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız.
- Üst kol kalıbının kol oyuntusunu ÖKB noktasından itibaren ölçünüz. Bulduğunuz ölçüyü 4 eşit parçaya bölerek oyuntu üzerinde işaretleyiniz.
- ÖKB noktasından sonra işaretlediğiniz ilk noktadan başlayarak dışarı doğru sırayla 0,5 cm, 1,5 cm, 1 cm ve 0,5 cm işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktaları kavisli olarak birleştirerek yeni kol oyuntu hattını oluşturunuz.
- Alt kolun kol oyuntu hattında sol kenardan yukarı 0,5 cm işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktadan geçen yeni kol oyuntu hattını çiziniz.
- Kol yırtmacını, üst kolun sağ alt kenarından 10 cm yukarı doğru ölçüp işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktadan ve kol ucundan 3 cm dışarı doğru işaretleyip düz bir çizgi çiziniz. Çizgileri birleştirerek yırtmacı tamamlayınız. Aynı işlemi alt kolun sol tarafı için tekrarlayınız.

Şekil 4.9: Model uygulamalı kadın ceketi kol açılımı

- İlik yerlerini belirlemek için üst kolun sağ alt köşesinden içeri 1 cm girerek yırtmaç boyu kadar yardımcı bir hat çiziniz. Çizdiğiniz bu hat üzerinde kol ucundan başlayarak önce 4 cm, sonra 1,7 cm işaretleyerek ilik yerlerini belirleyiniz.

5. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kalıp araç gerecini eksiksiz hazırladı.		
3	Kalıp kopyalarını dikkatle aldı.		
4	Kavisli yerlerde çizime uygun araçları kullandı.		
5	Kavisli yerleri doğru formda çizdi.		
6	Kalıplardaki düz boy iplik çizgilerini tekniğe uygun çizdi.		
7	Kalıplar üzerinde bulunması gereken bilgileri eksiksiz yazdı.		
8	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
9	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
10	Temiz ve özenli çalıştı.		
11	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

6. UYGULAMA

Model Uygulamalı Kadın Ceketi Ön, Arka Beden ve Kol Şablonu Çizimi

Bu çalışmada sizden Model Uygulamalı Kadın Ceketi Ön, Arka Beden ve Kol Şablonu Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 4.10, 4.11, 4.12'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 6. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Araç Gereç

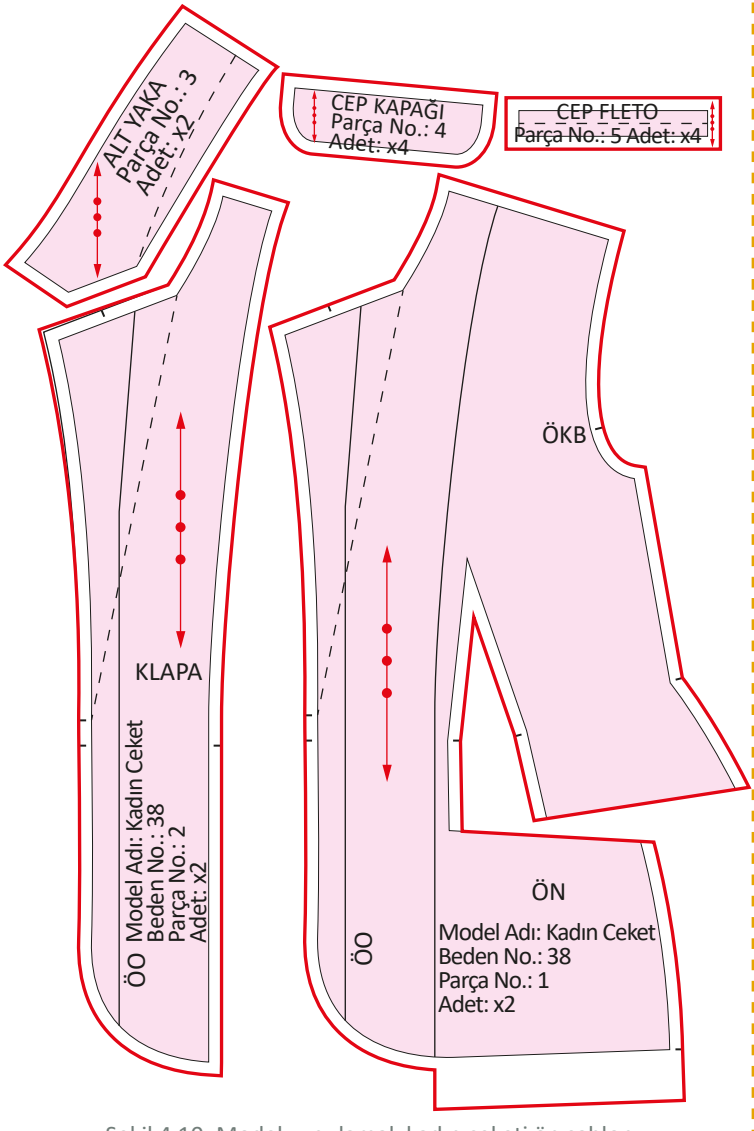
- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Pergel
- Riga
- Gönye
- Eşel
- Mezura
- Makas
- Yapıştırıcı
- Pistole
- Çizim masası
- Pelür kâğıdı

Dikkat Edilecek Noktalar

- Tüm kalıpların üzerine bulunacak parça numaralarını, ön bedende en büyük kalıp parçasından başlayarak en son kalıp parçasına kadar sırayla yazınız.

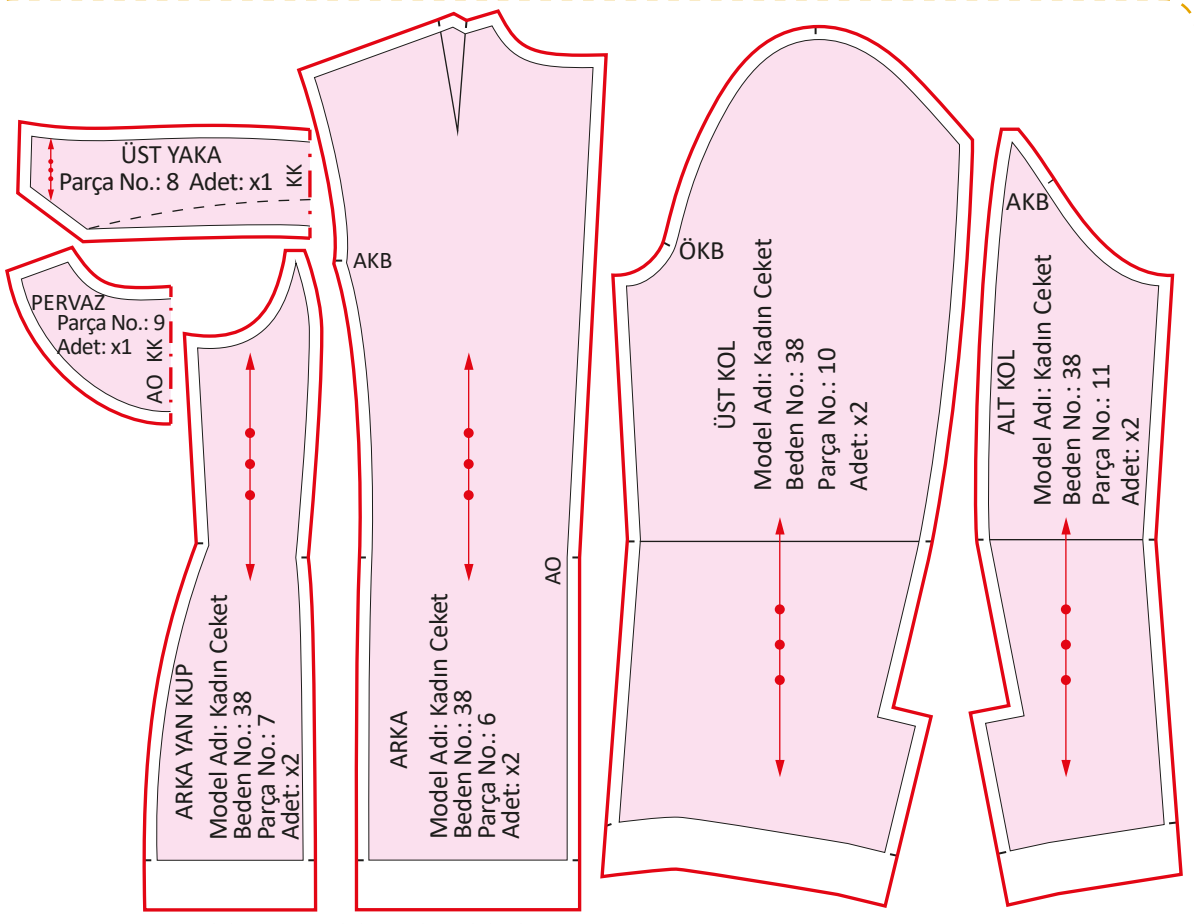
İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Açma işlemlerini yaptığınız kalıpların kopyalarını düz boy iplik çizgilerine dikkat ederek pelür kâğıdı üzerine alınız (Şekil 4.10).
- Aldığınız kopyaları kâğıdınıza yapıştırınız.
- Arka bedenin üst yaka ve pervaz kalıplarının kumaş katına gelen yerlerine dikiş payı vermeyiniz (Şekil 4.11).
- Etek uçları ve kol uçlarına 4 cm dikiş payı veriniz (Şekil 4.12).
- Ön bedende cep kapağının dikileceği yere dikiş payı vermeyiniz.
- Klapada kalıbın yaka ucuna gelen noktaya 1-2 mm fazla dikiş payı veriniz.
- Dikiş payı vermediğiniz diğer kalıp kenarlarına 1 cm dikiş payı veriniz.
- Kalıpların üzerine kesim için gerekli bilgileri yazınız.
- Kalıpların çıt işaretlerini çiziniz.

Şekil 4.10: Model uygulamalı kadın ceketi ön şablonu

6. UYGULAMA

Şekil 4.11: Model uygulamalı kadın ceketi arka şablonu

Şekil 4.12: Model uygulamalı kadın ceketi kol şablonu

6. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kalıp araç gerecini eksiksiz hazırladı.		
3	Kalıp kopyalarını dikkatlice aldı.		
4	Kavisli yerlerde çizime uygun araçları kullandı.		
5	Kavisli yerleri doğru formda çizdi.		
6	Kalıplardaki düz boy iplik çizgilerini tekniğe uygun çizdi.		
7	Gerekli yerlere dikiş paylarını doğru şekilde verdi.		
8	Kalıplar üzerinde bulunması gereken bilgileri eksiksiz yazdı.		
9	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
10	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
11	Temiz ve özenli çalıştı.		
12	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

4.3.4. Model Uygulamalı Kadın Ceketi Astar Kalıbı Hazırlama

Astar kalıpları, şablonlu kalıpların üzerine astar bollukları verilerek oluşturulur. Bu bollukların miktarı, ceketin modeli ve kumaş özelliğine göre değişir. Astar kalıplarında genellikle pens ve kup bulunmaz. Bedendeki pensler bolluk vermek için kullanılır. Arka ortası kumaş katına getirilerek pili payı verilir. Kumaş kesim şablonuna etek ucu ve kol ucunda verilen paylar astara verilmez. Arka bedende pervaz çalışılacağı için pervaz kalıbı astar şablonundan kesilerek çıkarılır. Kol astarında yırtmaç için pay verilmez.

7. UYGULAMA

Model Uygulamalı Kadın Ceketi Astar Kalıbı Çizimi

Bu çalışmada sizden Model Uygulamalı Kadın Ceketi Astar Kalıbı Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 4.13, 4.14, 4.15'ten yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 7.Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

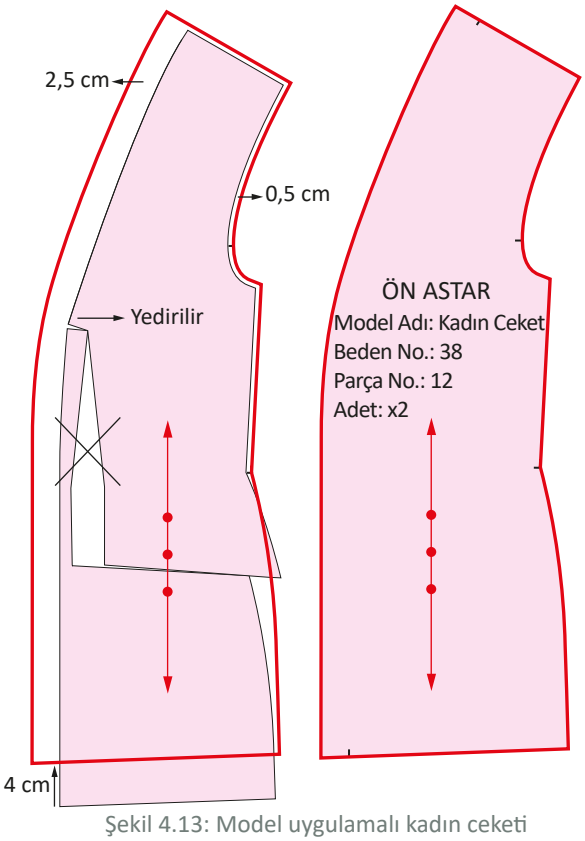
Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Pergel
- Eşel
- Gönye
- Makas
- Mezura
- Riga
- Pistole
- Yapıştırıcı
- Pelür kâğıdı
- Çizim masası

İşlem Basamakları

Ön Beden Astar Kalıbı

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Şablonlu ön beden kalıbı çiziminizin kopyasını pelür kâğıdı üzerine klapaya kadar alınız (Şekil 4.13). Pensi keserek çıkarınız. Ön ortası yönünden pensin başlangıç noktasına kadar kesiniz.
- Pensi, kestiğiniz noktanın yardımıyla olabildiğince kapatınız. Pensi kapanmış kopyayı düz boy ipliği yönüne dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız.
- Omuz, kol oyuntusu ve yan dikiş hattından 0,5 cm dışarı doğru ölçerek bu hatlara paralel yeni bir hat çiziniz.
- Etek ucundan içeri doğru 4 cm ölçerek bu noktayı işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktadan etek ucuna paralel yeni bir hat çiziniz.
- Çizdiğiniz yeni hat üzerinde yan dikişten dışarı doğru 0,5 cm çıkınız. Çıktığınız bu noktayı, bel hattında 0,5 cm dışarıdaki yeni noktayla pistolenizi kullanarak birleştirip yeni yan dikiş hattını tamamlayınız.

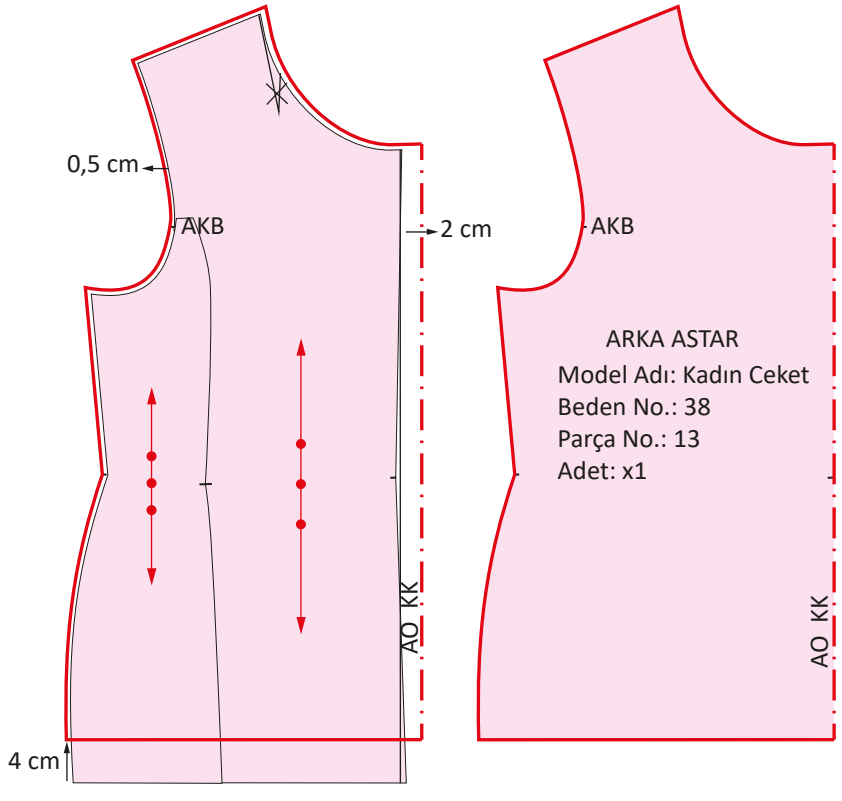

Şekil 4.13: Model uygulamalı kadın ceketi ön beden astar kalıbı

- Omuz hattından dışarı doğru ön ortası yönünde 2 cm Astar Bolluğu + 0,5 cm dikiş payı ölçüsünü işaretleyiniz. Aynı ölçüyü etek ucundan 4 cm yukarı çıktığınız noktadan dışarı doğru işaretleyiniz.
- İşaretlediğiniz noktaları pistolenizi kullanarak birleştiriniz.
- Yeni oluşturduğunuz hatları kullanarak kalıbınızın kopyasını alınız. Bu kalıbı, düz boy ipliği yönüne dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız. Şablon üzerinde bulunması gereken yazı ve işaretleri yerleştirip kalıbınızı tamamlayınız.

Arka Beden Astar Kalıbı

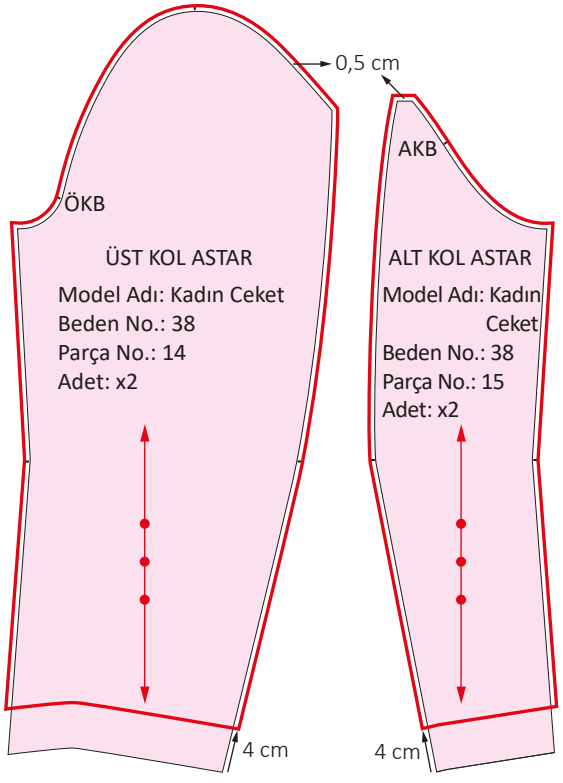
- Şablonlu arka beden ve arka yan kup kalıbı çiziminizin kopyalarını alınız (Şekil 4.14). Arka beden kalıbının kopyasından pervaz kısmını kesip çıkarınız. Arka beden parçasını düz boy ipliği yönüne dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız.
- Arka yan kupunu, 2 cm arka beden parçasının üzerine gelecek şekilde düz boy ipliği yönüne dikkat ederek yapıştırınız.
- Etek ucundan içeri doğru 4 cm ölçerek bu noktayı işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktadan etek ucuna paralel yeni bir hat çiziniz.
- Çizdiğiniz yeni hat üzerinde yan dikiş, kol oyuntusu, omuz ve yakadan dışarı doğru 0,5 cm çıkınız.
- Gönyenizi kullanarak arka ortasında bel hattına 0,25-0,5 cm uzaklıkta ve etek ucuna dik açı yapacak düz bir çizgi çiziniz. Çizdiğiniz bu çizgiden sağa doğru 2 cm ölçüp bu noktayı işaretleyiniz.
- Dışarı çıkıp işaretlediğiniz noktaları birleştiriniz.
- Yeni oluşturduğunuz hatları kullanarak kalıbınızın kopyasını alınız. Bu kalıbı düz boy ipliği yönüne dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız. Şablon üzerinde bulunması gereken yazı ve işaretleri yerleştirip kalıbınızı tamamlayınız.

Şekil 4.14: Model uygulamalı kadın ceketi arka beden astar kalıbı

Kol Astarı Kalıbı

- Şablonlu kol kalıbı çiziminin kopyasını alınız (Şekil 4.15). Bu kopyayı düz boy ipliği yönüne dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız.
- Kol ucundan içeri doğru 4 cm ölçerek bu noktayı işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktadan kol ucuna paralel yeni bir hat çiziniz.
- Kalan kenarlardan dışarı doğru 0,5 cm ölçünüz. Ölçtüğünüz 0,5 cm'lik noktaları kullanarak yeni dış hatları oluşturunuz.
- Tüm astar şablonlarınızın üzerinde bulunması gereken yazı ve işaretleri yerleştirip kalıbınızı tamamlayınız.

Şekil 4.15: Model uygulamalı kadın ceketi kol astar kalıbı

7. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kalıp araç gerecini eksiksiz hazırladı.		
3	Ön bedende pens kapatma işlemini tekniğe uygun yaptı.		
4	Arka bedende kup birleştirme işlemini modele ve tekniğe uygun yaptı.		
5	Arka ortasını düz boy ipliğe getirme işlemini tekniğe uygun yaptı.		
6	Ön beden parçalarına şablon paylarını verdi.		
7	Arka beden parçalarına şablon paylarını verdi.		
8	Kol kalıplarını ölçülere uygun hazırladı.		
9	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
10	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
11	Temiz ve dikkatli çalıştı.		
12	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

4.3.5. Model Uygulamalı Kadın Ceketi Tela Kalıbı Hazırlama

Tela kalıpları, şablonlu kalıpların üzerinden dikiş paylarına verilen miktarlar azaltılarak oluşturulur. Bazı kalıplarda 0,75 mm, bazı kalıplarda 0,50 mm azaltılır. Kıl tela ve yapışkansız bez telalarda pens kenarlarına dikiş payı verilmez. Bu kenarlar, kumaşa tutturulmadan önce teyelle birleştirilir. Bazı kumaşlarda ön bedende çift kat tela kullanılabilir.

8. UYGULAMA

Model Uygulamalı Kadın Ceketi Tela Kalıbı Çizimi

Bu çalışmada sizden Model Uygulamalı Kadın Ceketi Tela Kalıbı Çizimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 4.16, 4.17, 4.18'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 8. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Pergel
- Riga
- Gönye
- Eşel
- Mezura
- Makas
- Yapıştırıcı
- Pistole
- Çizim masası
- Pelür kâğıdı

Dikkat Edilecek Noktalar

- Küçük parçalar da dâhil tüm kalıp parçalarının düz boy ipliği çizgilerini çiziniz.

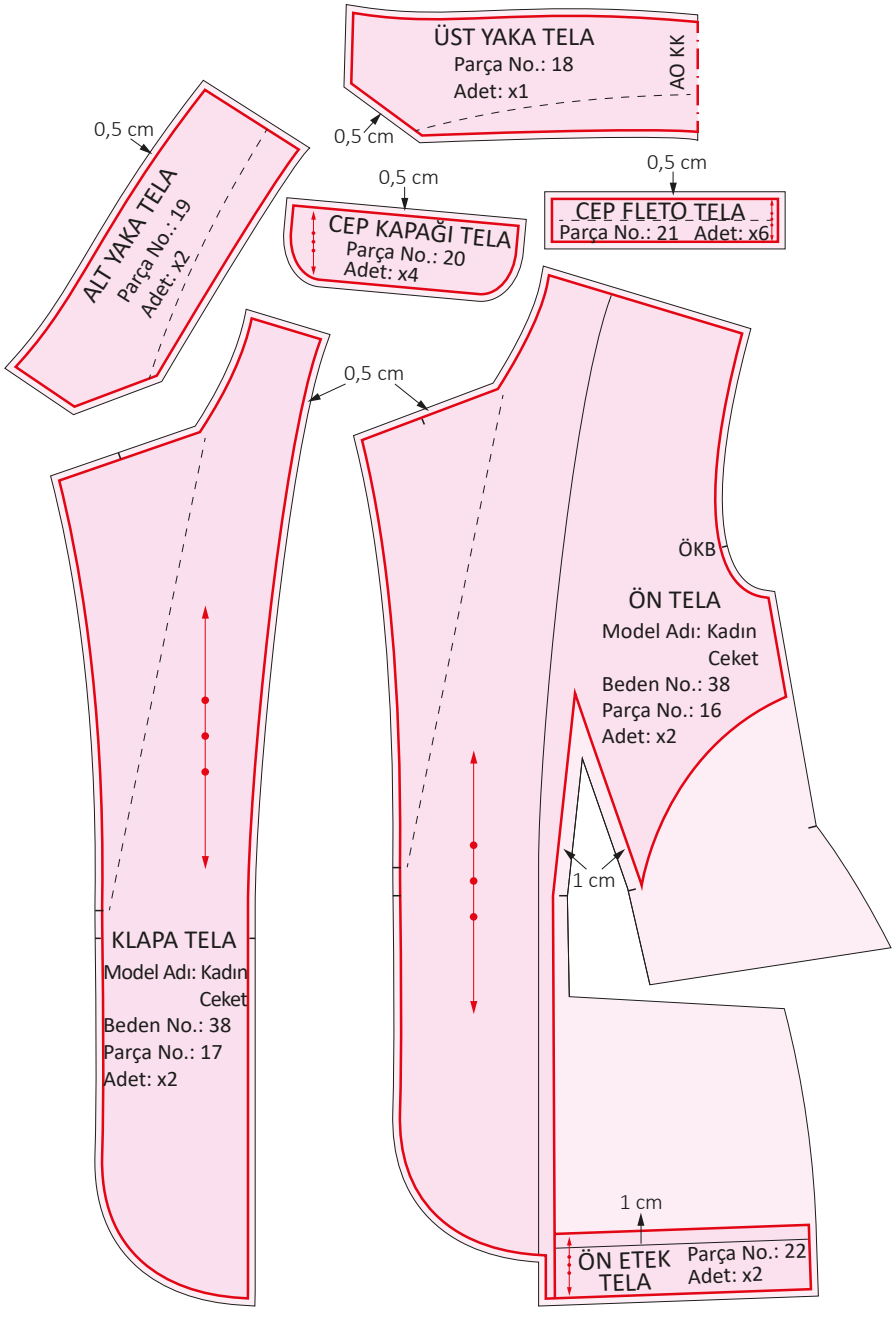
Not

Bu uygulamada çalışılacak tela kalıpları, kıl tela kullanımına göre hazırlanmıştır.

İşlem Basamakları

Ön Beden Tela Kalıbı

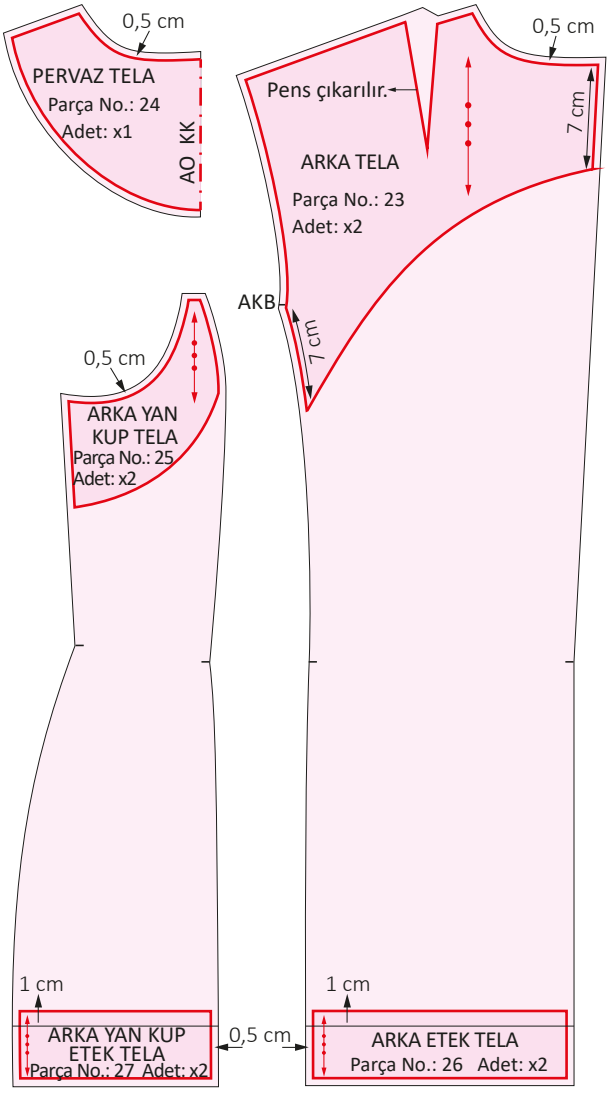
- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Şablonlu ön beden, klapa, alt ve üst yaka, cep kapağı, cep fletosu kalıbı çiziminizin kopyalarını pelür kâğıdının üzerine alınız (Şekil 4.16). Aldığınız kopyaları düz boy ipliği yönlerine dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız.
- Klapa, alt ve üst yaka, cep kapağı ve cep fletosu parçalarının dış hatlarından içeri doğru 0,5 cm ölçerek bu noktaları işaretleyiniz.
- İşaretlediğiniz noktaları birleştirerek çiziniz.
- Ön bedende yan dikişten aşağı doğru 6-7 cm inerek bu noktayı işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktayı kavisli olarak pensin bel hattındaki kenarıyla birleştiriniz.
- Kalıbınızın etek ucu ve pens kenarları hariç diğer kenarlarından içeri doğru 0,5 cm ölçüp bu noktaları işaretleyiniz.
- İşaretlediğiniz noktaları birleştiriniz.
- Etek ucundan içeri 0,5 cm giriniz. Etek ucu kıvırma hattından yukarı doğru 1cm çıkınız. Bulduğunuz noktaları yatay bir hat olarak klapaya kadar uzatınız.
- Yan dikişten içeri doğru 0,5 cm ölçüp bu noktayı etek ucu ve kıvırma hattının üzerindeki çizgilerle birleştiriniz.
- Bel pensini, kenarlarındaki dikiş paylarını çıkararak (dikiş paysız) çiziniz.

Şekil 4.16: Model uygulamalı kadın ceketi ön beden tela kalıbı

Arka Beden Tela Kalıbı

- Şablonlu arka beden, ara parça ve pervaz kalıbı çiziminizin kopyalarını alınız (Şekil 4.17).
- Pervaz parçasının kenarlarından arka ortası hariç içeri doğru 0,5 cm ölçerek bu noktaları işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktaları birleştiriniz.
- Arka yan kup parçasının yan dikişlerinden aşağı doğru 6-7 cm ölçerek bu noktaları işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktaları pistolenizi kullanarak kavisli bir hat olarak çiziniz.
- Çizdiğiniz hattın üzerinde kalan alanın kenarlarından içeri doğru 0,5 cm ölçerek bu noktaları işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktaları birleştiriniz.

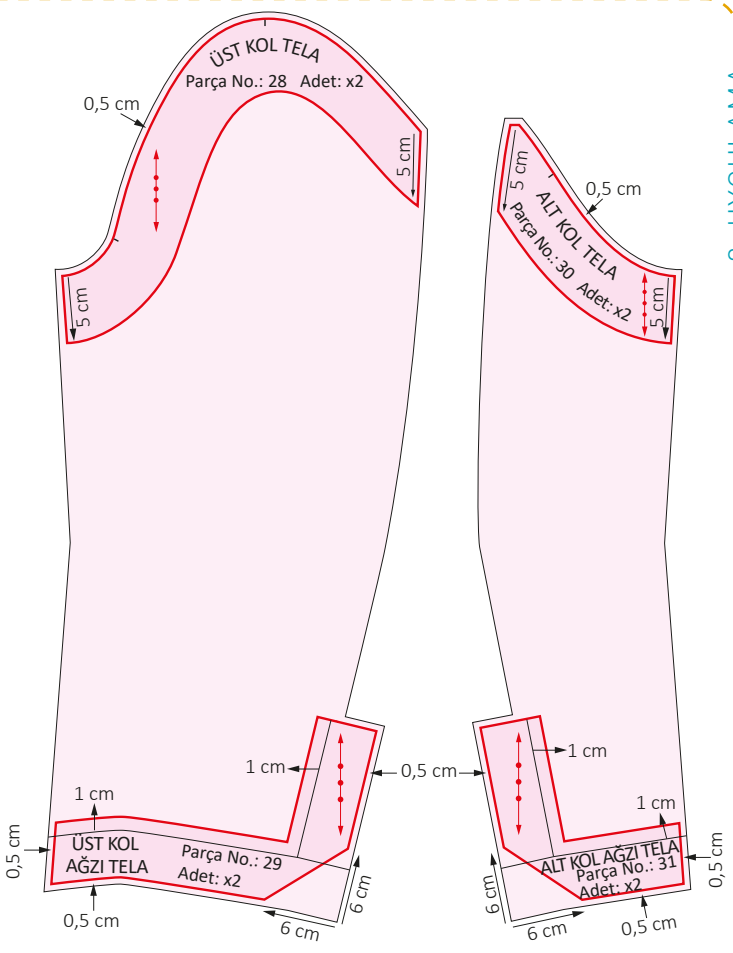
Şekil 4.17: Model uygulamalı kadın ceketi arka beden tela kalıbı

- Arka ortasından ve kol oyuntusunun yan dikişle birleştiği noktadan aşağıya 6- 7 cm ölçüp bu noktaları işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktaları kavisli olarak birleştiriniz.
- Omuz, yaka ve kol oyuntusu hatlarından içeri doğru 0,5 cm girerek bu hatları 0,5 noktasından itibaren yeniden çiziniz.
- Ara parça ve arka beden kalıplarının etek ucunda etek kıvırma hattından yukarı 1 cm işaretleyiniz. Etek ucu ve yan dikişlerden içeri doğru 0,5 cm girip bu noktaları işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktaları birleştiriniz.

Kol Tela Kalıbı

- Şablonlu üst ve alt kol kalıbı çiziminizin kopyalarını alınız (Şekil 4.18).
- Üst ve alt kolun yan dikiş hatlarından, kol oyuntusundan aşağı doğru 5 cm ölçerek bu noktaları işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktalardan kol üstüne paralel yeni bir hat çiziniz.
- Kol üstü ve yan dikişlerden 0,5 cm içeri doğru girip bu noktaları işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktaları birleştiriniz.

- Üst kol şablonunun kol ağzında manşetten içeri doğru ve yukarı doğru 6 cm ölçerek bu noktaları işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktaları verev bir hat çizerek birleştiriniz.
- Kol ağzı kıvırma hattından yukarı 1 cm ölçerek bu noktayı işaretleyiniz. Yan dikişlerden içeri doğru 0,5 cm ölçerek bu noktayı da işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktaları birleştiriniz.
- Üst kol şablonunun kol ağzında yaptığınız işlemleri alt kol ağzında da tekrarlayınız.
- Tüm astar şablonu kalıplarınızın üzerinde bulunması gereken yazı ve işaretleri yerleştirip çalışmanızı tamamlayınız.

Şekil 4.18: Model uygulamalı kadın ceketi kol tela kalıbı

8. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kalıp araç gerecini eksiksiz hazırladı.		
3	Ön bedende tela çizimini ölçülere uygun yaptı.		
4	Ön bedende klapa telası çizimini tekniğe uygun yaptı		
5	Arka bedende tela çizimi işlemini tekniğe uygun yaptı.		
6	Yaka telasını tekniğe uygun yaptı.		
7	Arka bedende pervaz telasını tekniğe uygun yaptı.		
8	Kol telasını tekniğe uygun yaptı.		
9	Şablon kalıpları üzerinde bulunması gereken bilgileri eksiksiz yazdı.		
10	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
11	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
12	Temiz ve özenli çalıştı.		
13	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

4.4. MODEL UYGULAMALI KADIN CEKETİ ANA VE YARDIMCI MALZEME HESABI

Model uygulamalı kadın ceketi ana ve yardımcı malzeme hesabı yapmak için model uygulama föyündeki malzeme listesi incelenmelidir. Ceket dikimi için gerekli olan ana ve yardımcı malzemeler tespit edildikten sonra kullanılacak malzeme hesabı yapılır (Görsel 4.9). Kumaş, astar ve tela satın alınmadan önce kesim şablonlarıyla kesim planı taslağı hazırlanmasıyla malzeme israfı önlenir.

Görsel 4.9: Ceket dikiminde kullanılan bazı malzemeler

4.4.1. Model Uygulamalı Kadın Ceketi İçin Gerekli Olan Ana ve Yardımcı Malzemeler

Ceket için gerekli ana malzeme kumaştır. Endüstrileşmeden önce yün kumaşlar kullanılarak dikilen ceketler, günümüzde birçok farklı ham maddeden üretilen kumaşlardan dikilebilmektedir.

Cekette kullanılan yardımcı malzemeler astar, tela, ekstrafor, düğme ve dikiş iplikleridir. Siparişe dayalı özel ceket dikiminde genellikle kıl tela tercih edilir. Kıl tela üzerinde ve bedende bazı yerlerde kullanılan ekstrafor da sadece sipariş dikimde kullanılır.

SIRA SİZDE

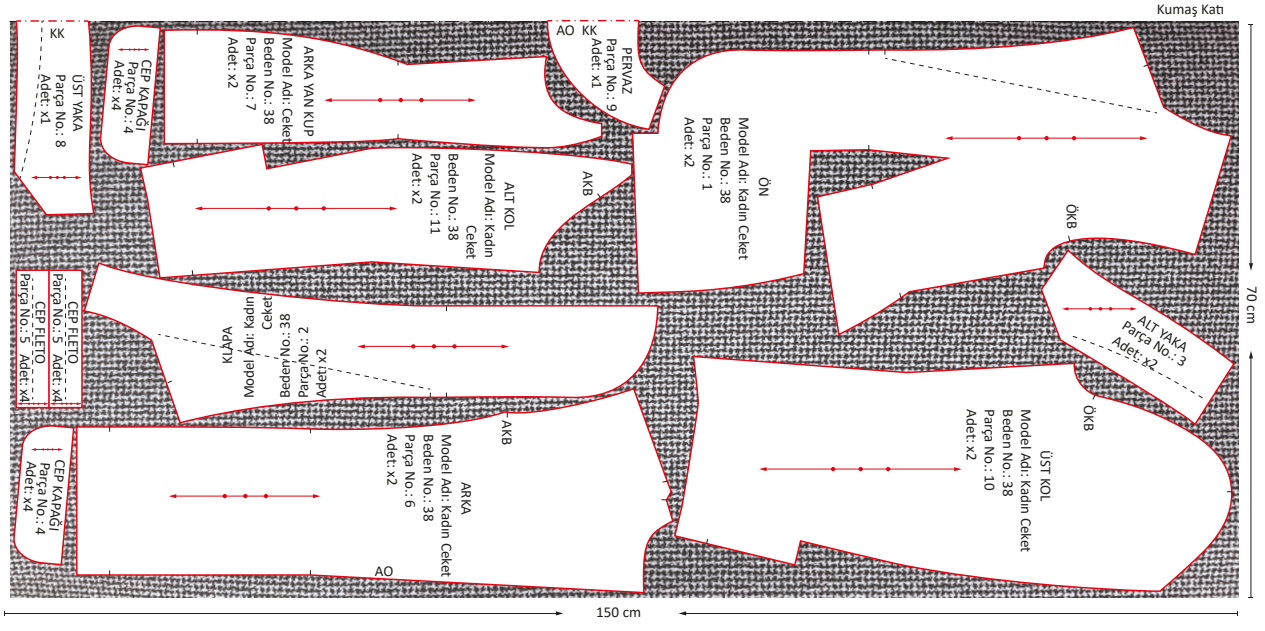
Kadın ceketi üretiminde kullanılabilecek pek çok tela çeşidi vardır. Bu telalarla ilgili araştırma yapınız. Uygun bulduğunuz tela örneklerinden oluşan bir tela kartelası hazırlayınız. Hazırladığınız kartelayı sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

4.4.2. Model Uygulamalı Kadın Ceketi İçin Ana ve Yardımcı Malzeme Hesabı

Model uygulamalı kadın ceketi dikimi için gerekli olan ana ve yardımcı malzeme hesabını yapabilmek için kesim şablonları ve bunların kesim planına ihtiyaç duyulur. Dikim için kullanılacak malzeme ölçüleri, kesim planının oluşturulmasıyla ortaya çıkarılır.

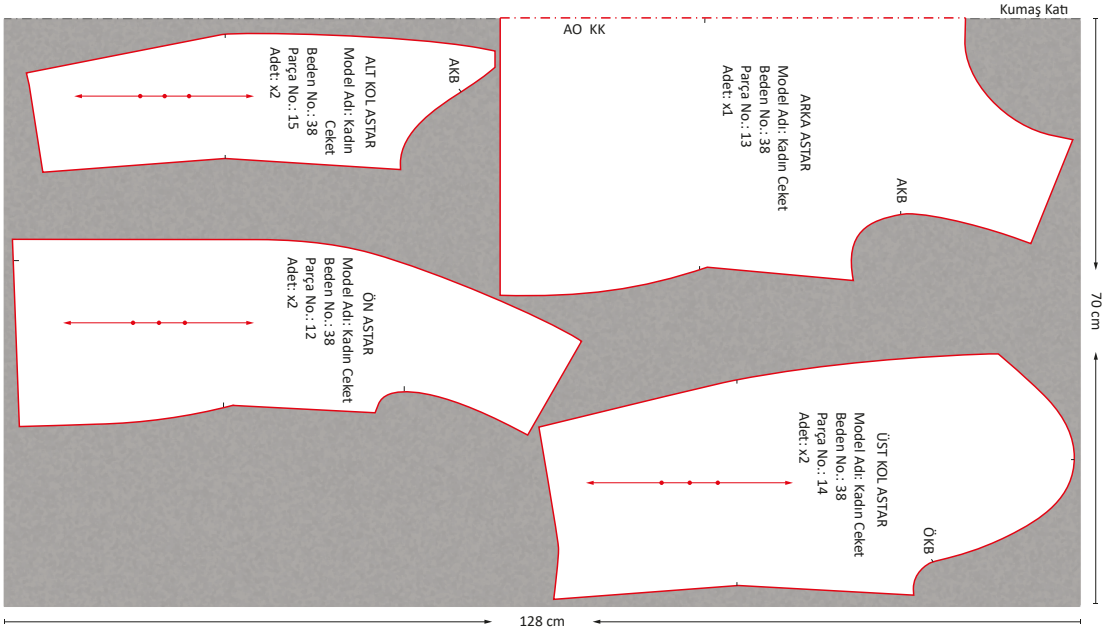
Seri üretimde üretilecek ürünün kumaş hesabı yapılırken kumaş eni açık olarak hesaplanır. Ancak sipariş giyim ve terzilikte bu hesaplama, kumaşın eninden ikiye katlanıp en ölçüsünün yarısı kullanılarak yapılır. Günümüzde giyim için üretilen kumaşların eni genellikle 140 cm'dir. Kesim planı hazırlanırken kumaş eni 140 cm'nin yarısı olan 70 cm olarak düşünülür.

Kumaş metrajını belirlemek için 140 cm eninde kumaş için hazırlanan kesim planının metrajı 150 cm'dir (Şekil 4.19).

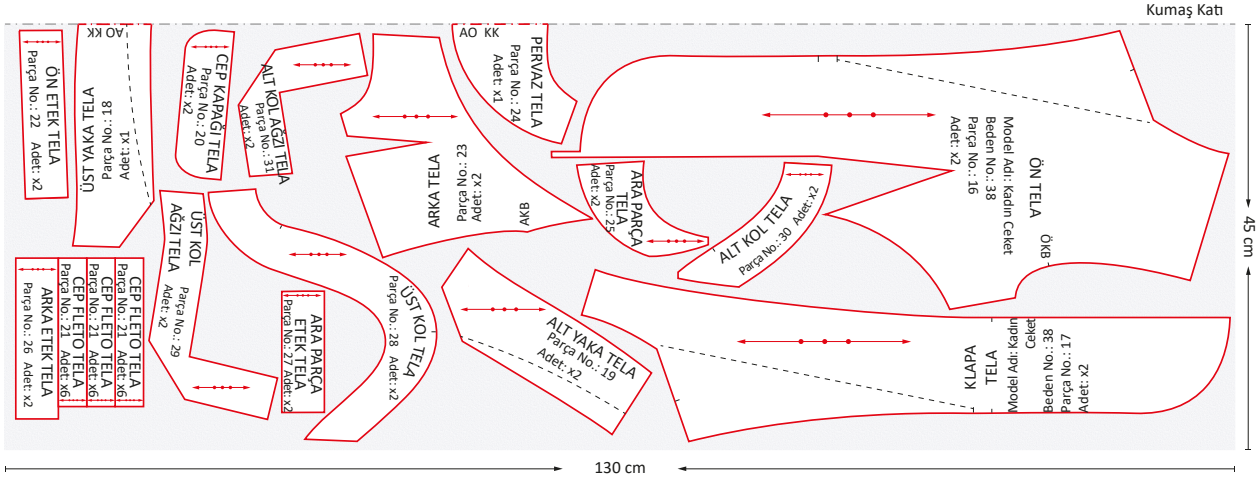
Şekil 4.19: Model uygulamalı kadın ceketi kumaş kesim planı

Kadın ceketi dikiminde kullanılacak diğer bir malzeme olan astarın kesim planı hazırlanırken kumaşta olduğu gibi en ölçüsünün yarısı kullanılır. Astar metrajını belirlemek için 140 cm eninde astar için hazırlanan kesim planının metrajı 128 cm'dir (Şekil 4.20).

Şekil 4.20: Model uygulamalı kadın ceketi astar kesim planı

Kadın ceketi dikiminde ceketin kumaş özelliğine göre kıl, yapışkan, kumaş gibi çeşitli telalar kullanılabilir. Telaların eni kumaşa göre daha dardır. Günümüzde genellikle 90 cm eninde üretilir. Tela metrajını belirlemek için 90 cm eninde tela için hazırlanan kesim planının metrajı 130 cm'dir (Şekil 4.21).

Şekil 4.21:Model uygulamalı kadın ceketi tela kesim planı

Toplamda 140 cm eninde, 150 cm boyunda kumaş; 140 cm eninde, 128 cm boyunda astar; 90 cm eninde, 130 cm boyunda tela kullanılır. Bunlarla birlikte ekstrafor, dikiş ipliği, 2 adet 2 cm çapında düğme, 6 adet 1,5 cm çapında düğme, toplu iğne, dikiş iğnesi, mezür, çizgi sabunu, işaret ruleti de kullanılacak malzemelerdendir.

SIRA SİZDE

Metrajları; kalıplarınızı hazırladıktan sonra kumaş, astar ve tela için kesim planı oluşturarak ceket dikimi için hazırladığınız malzemelerin enine göre hesaplayınız.

4.5. BEDENE TAKILAN KOL TEKNİK ÇİZİMLERİ

Kolu kısmen veya tamamen kapatan, değişik uzunluk ve formlara sahip giysi parçası olan kollar; bedene takılan ve bedenden çıkan kollar olarak gruplandırılır. Bazı kol çeşitleri; ceket, bluz ve gömlekte ortak kullanılabilir.

Modaya ve giysinin özelliklerine göre değişen birçok kol modeli bulunur. Cekette kullanılan kumaşların daha tok olmasından dolayı bu tür kumaşlarla dikilen ceketlerde sıklıkla şu kol çeşitleri kullanılır:

- İki parçalı
- Dirsekten pensli
- Üstü büzgülü, altı dar uzun kol

Tasarımcılar, bu modelleri geliştirerek farklı görünümlere sahip kollar çalışabilir.

9. UYGULAMA

Bedene Takılan Kol Kalıbı Çizimleri

Bu çalışmada sizden Bedene Takılan Kol Kalıbı Çizimleri işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 4. 22, 4.23, 4.24'ten yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 9. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Araç Gereç

- Kâğıt
- Kalem
- Silgi
- Pergel
- Riga
- Gönye
- Eşel
- Mezura
- Makas
- Yapıştırıcı
- Pistole
- Riga
- Çizim masası
- Pelür kâğıdı

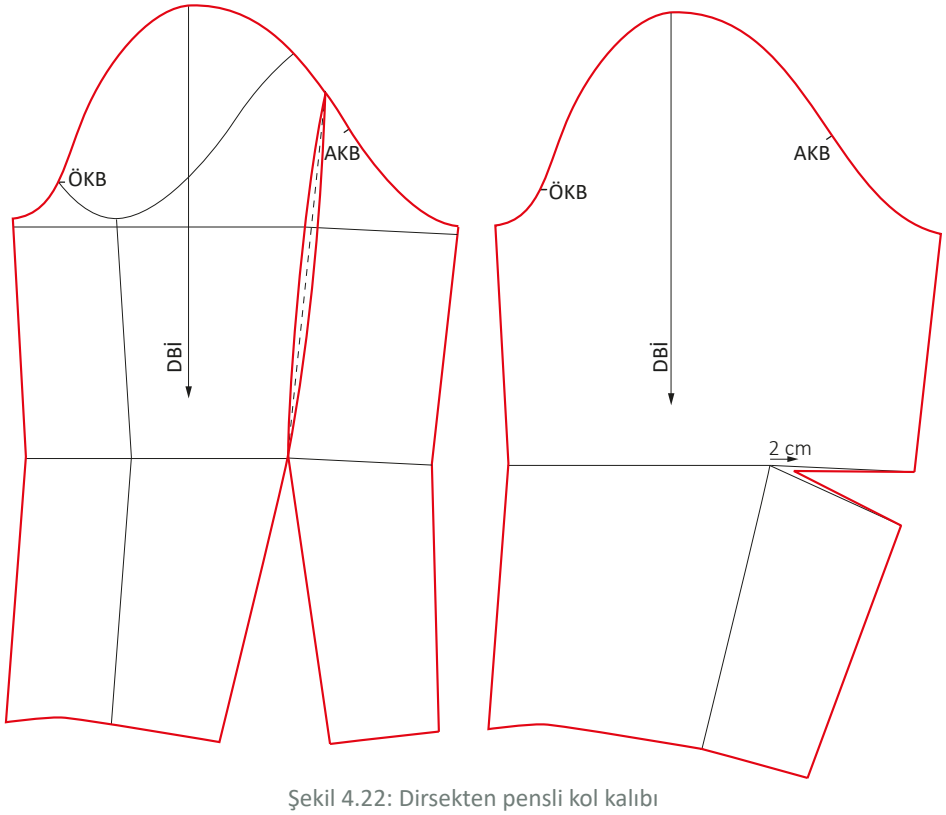
Dikkat Edilecek Noktalar

- Kol kalıbınızın kopyasını pelür kâğıdına alırken kalıbınızın düz boy ipliği çizgisini kaydırmayınız.

İşlem Basamakları

Dirsekten Pensli Kol Kalıbı

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Temel kadın ceketi kol kalıbı çiziminizin üzerinden pelür kâğıdına kopya alınız.
- Aldığınız kopyalardan üst kolu, düz boy ipliğine dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız (Şekil 4.22). Alt kol kopyasını; dirsek pensi ve kol oyuntu noktalarında çakıştırıp, üst kolla birleştirerek yapıştırınız.

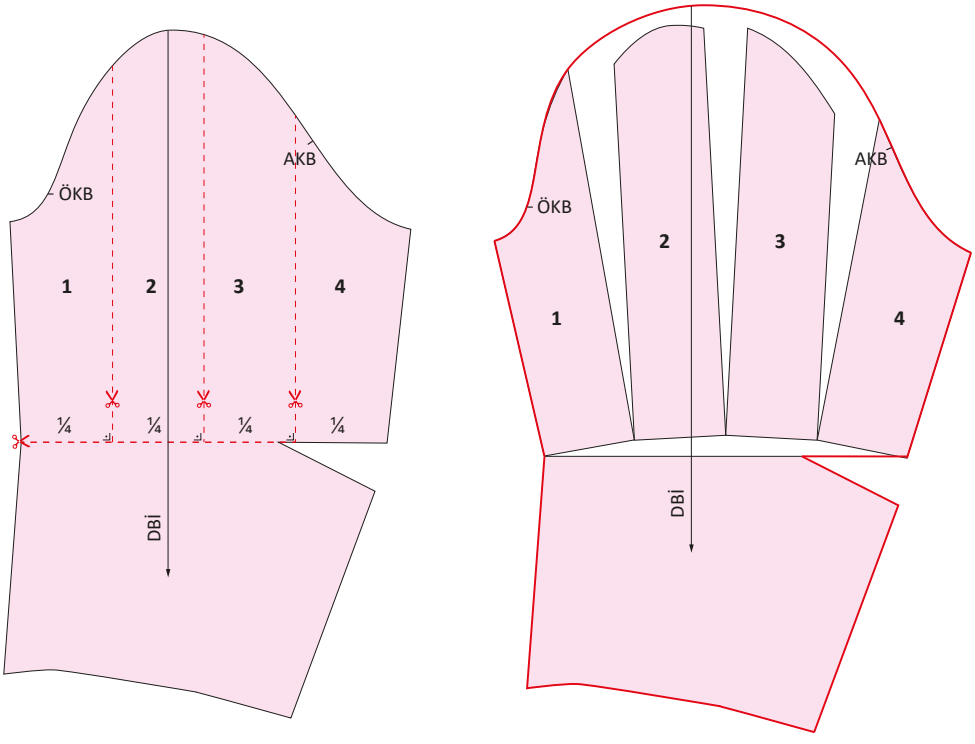

Şekil 4.22: Dirsekten pensli kol kalıbı

- Yeni oluşturduğunuz tek parçalı kol üzerinden kopya alınız. Aldığınız kopyada alt kolun dirsek hattını bilek pensinin başlangıç noktasına kadar çıtlatınız.
- Bilek pensini kapayarak kalıbınızı kâğıdınıza yapıştırınız. Yeni oluşan dirsek pensinizin başlangıç noktasından içeri doğru 2 cm girerek pensinizin kenarlarını yeniden çiziniz.
- Kol oyuntusu ve bilek hattını kontrol ederek işlem sırasında bozulmuş olan çizgiler varsa bunları pistoleyle düzeltiniz.

Üstü Büzgülü Uzun Kol Kalıbı

- Dirsekten pensli kol kalıbı çiziminizin kopyasını alıp düz boy ipliğine dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız (Şekil 4.23).

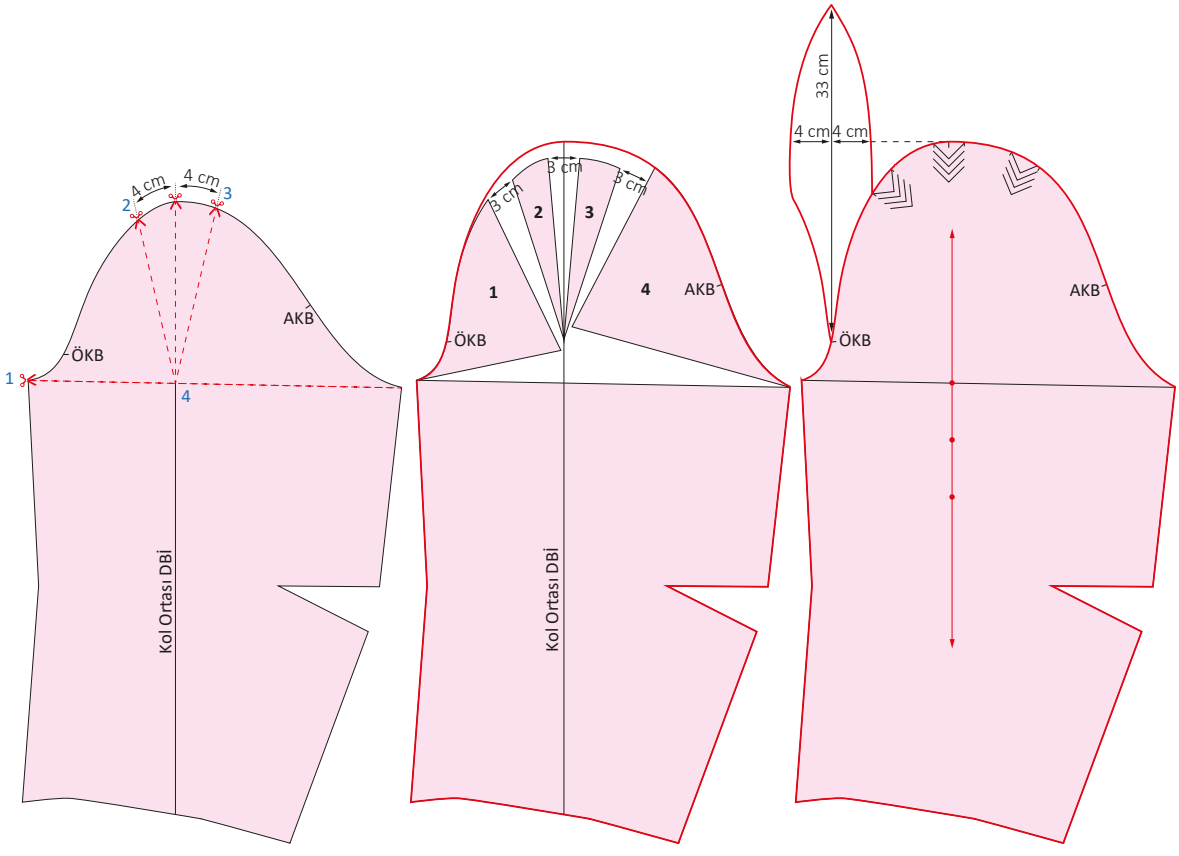

Şekil 4.23: Üstü büzgülü uzun kol kalıbı

- Dirsek hattının uzunluğunu ölçünüz. Bu ölçünün ¼'ünü bulup hat üzerinde işaretleyiniz. İşaretlediğiniz noktalardan dirsek hattına dik olacak şekilde kol oyuntusuna kadar düz çizgiler çiziniz.
- Yeni çizdiğiniz hatları da ekleyerek çiziminizin kopyasını alınız.
- Aldığınız kopyayı dirsek hattından kesiniz. Kestiğiniz kalıbın dirsekten aşağıda kalan kısmını düz boy ipliğine dikkat ederek kâğıdınıza yapıştırınız.
- Diğer parçanın üzerindeki çizgileri dirsek hattına kadar keserek çıtlatınız.
- Çıtlattığınız parçaları, arasına 4 cm boşluk vererek dirseğe kadar yapıştırmış olduğunuz kolun üzerine yapıştırınız. Bu işlemi yaparken dirsek başlangıç ve bitiş noktalarını alttaki kalıpla çakıştırınız.
- Kolun orta noktasından yukarı doğru 2 cm ölçüp bu noktayı işaretleyiniz. İşaretlediğiniz bu noktadan geçecek şekilde pistolenizle yeni kol oyuntusunu çiziniz.

Cekete Takılan Farklı Model Uygulamalı Kol Kalıbı

- Dirsekten pensli kol kalıbı çiziminizin kopyasını alıp düz boy ipliğine dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız (Şekil 4.24). ÖKB ve AKB noktaları arasını kol oyuntusu üzerinden kavisli olarak ölçünüz. Bulduğunuz bu ölçüyü daha sonra kullanmak üzere not ediniz.

Şekil 4.24: Cekete takılan farklı model uygulamalı kol kalıbı

- Kol oyuntusunun başlangıç ve bitiş noktaları arasına yatay, düz bir çizgi çiziniz. Kolun orta noktasından aşağı doğru düz bir çizgi çiziniz (1). Çizdiğiniz bu hattın sol ve sağ tarafından 4 cm ölçüp bu noktaları işaretleyiniz (2, 3). İşaretlediğiniz noktalardan 1 noktasına kadar düz çizgiler çiziniz.
- Kalıbınızı kol altında çizdiğiniz hattan kesiniz. Alt parçayı düz boy ipliği yönüne dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız.
- Düz boy iplik çizgisini kalıbın dışına yukarı doğru uzatınız.
- Üst parçayı yapıştırmak için 2, 3 ve kol ortası hattından kesiniz.
- Parçaları yapıştırırken 1. parçanın sol kenarını alt kol parçasıyla çakıştırınız. 4. parçanın sağ alt kenarını alt kolla çakıştırınız. 2 ve 3. parçaların üst uçlarını, kol ortasından geçen düz boy ipliği hattına eşit uzaklıkta olacak şekilde yerleştiriniz. 2 ve 3. parçaları, alt uçları düz boy ipliği hattıyla çakışacak şekilde yerleştiriniz.
- Parçaları, aralarında 3 cm boşluk bırakarak (pili payı) yapıştırınız.
- Kol üstü çizgisini 1. parçanın ucundan başlayıp 4. parçanın ucunda bitecek şekilde yeniden çiziniz.
- Hazırladığınız kalıbın kopyasını pelür kâğıdına alıp, düz boy ipliğine dikkat ederek sayfanıza yapıştırınız.

9. UYGULAMA

- Açma yaparak yapıştırdığınız parçaların arasına pili işareti çiziniz.
- ÖKB noktasından yukarı doğru kol ortası hattına paralel düz bir çizgi çiziniz. Çizdiğiniz çizginin boyunu ÖKB ve AKB arası ölçüsü olacak kadar işaretleyiniz.
- Kolun tepe noktasından sola doğru yatay, düz bir çizgi çiziniz. Çizdiğiniz çizginin ÖKB noktasından çıkan çizgiyle kesiştiği noktanın sol ve sağını 4 cm ölçerek işaretleyiniz
- İşaretlediğiniz noktaları pistolenizi kullanarak ÖKB'den çıkan çizginin üst ucuyla kavisli bir hat olarak birleştiriniz.
- ÖKB noktasından ilk pilinin başladığı yere kadar olan hattın simetrisini alarak ÖKB'den yukarı dik çıkan çizginin soluna çiziniz. Çizgilerin uçlarını şekildeki gibi kavisli olarak pistoleniz yardımıyla birleştiriniz.
- Soldaki ilk piliden içeri doğru 5 cm girerek bu kısmı pens şeklinde çizniz.
- Ana hatları çizerek kalıbınızı tamamlayınız.

9. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kalıp araç gerecini eksiksiz hazırladı.		
3	Bedene takılan kol çeşitlerini sıraladı.		
4	Üstü büzgülü uzun kol kalıbı çizimini tekniğine uygun yaptı.		
5	Dirsekten pensli kol kalıbı çizimini tekniğine uygun yaptı.		
6	Cekete takılan farklı kol kalıbı çizimini tekniğine uygun yaptı.		
7	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
8	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
9	Temiz ve özenli çalıştı.		
10	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

4.6. BEDENE TAKILAN KOL TEKNİK ÇALIŞMASI

Teknik çalışmalarla tasarlanan modelin kalıbındaki eksikler ve hatalar kontrol edilebildiği gibi hazırlanan kalıbın tasarlanan görünümü sağlayıp sağlamadığı da tespit edilir. Teknik çalışmalar yapılırken genellikle boyanmamış pamuklu kumaşlar kullanılır.

Bedene takılan kol teknik çalışması için model uygulanmış ve şablonlanmış kol kalıbı, ön ve arka beden kalıpları yeterlidir.

10. UYGULAMA

Cekete Takılan Farklı Kol Teknik Çalışması

Bu çalışmada sizden Cekete Takılan Farklı Kol Teknik Çalışması işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Görsel 4.10, 4.11, 4.12, 4.13, 4.14, 4.15'ten yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 10. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Araç Gereç

- Düz dikiş makinesi
- Cetvel
- Riga
- Mezura
- Toplu iğne
- Çizgi sabunu
- Makas
- Kumaş
- Ütü

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kol üzerindeki parçayı, kavisi oluşturana kadar ütüleyiniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kolun dirsek pensini dikerek kapatınız (Görsel 4.10).
- Kolun üzerindeki uzun parçayı, kumaşın ters yönüne doğru ortasından ikiye katlayınız (Görsel 4.11).
- Katladığınız parça, kol üzerindeki kavisli kenara dikilecektir. Kavisli kenara kolayca dikilip şekil alabilmesi için katladığınız parçaya elinizle kavisli bir şekil veriniz.
- Kıvırdığınız parçanın şeklini koruyarak kumaşı tersinden ütüleyiniz.
- Ütüleme işlemini kolun ön yüzünde tekrarlayınız.
- Parça, uzun kenar kat yerinden kavisli bir görünüm alana kadar işleme devam ediniz (Görsel 4. 12).

Görsel 4.10: Dirsek pensi kapatılmış kol

Görsel 4.11: Üst parçası katlanmış kol

Görsel 4.12: Kat yeri ütüyle şekil almış kol

10. UYGULAMA

- Kol üzerindeki pilileri katlayıp kat yerlerini toplu iğneyle tutturunuz (Görsel 4.13).
- Kol üzerindeki uzun parçayı kıvırarak kol üzerine iğneleyiniz.
- İğnelediğiniz parçayı kola sabitlemek için teyelleyiniz.
- Kolun alt dikişini dikiniz.
- Kolu bedene dikerek birleştiriniz.
- Son ütüyü yaparak çalışmanızı tamamlayınız (Görsel 4.14, 4.15).

Görsel 4.13: Pilileri iğneyle tutturulmuş kol

Görsel 4.14: Son ütüsü yapılmış kolun önden görünümü

Görsel 4.15: Son ütüsü yapılmış kolun yandan görünümü

10. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Dikim işleminde kullanılacak araç gereci hazırladı.		
3	Cekete takılan farklı kol dikim işlemlerini sıraladı.		
4	Form ütüsü yaptı.		
5	Pilileri ölçülerine göre katladı.		
6	Uzun parçayı kol üzerine iğneledi.		
7	Kol üzerine makine dikişi çekti.		
8	Kol alt dikişini yaptı.		
9	Kolu bedene dikti.		
10	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
11	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
12	Temiz ve özenli çalıştı.		
13	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

4.7. KADIN CEKETİ KESİMİ

Ceketi oluşturacak kumaş, astar ve telanın kesime hazırlık ve kesim işlemleri ayrı ayrı yapılır. Kesimi yapılacak kumaşta dokuma, boya farklılıkları gibi hatalar olup olmadığı kontrol edilir. Hata tespit edilmesi durumunda bu bölümler, çizgi sabunuyla veya teyelle işaretlenir. Kalıplar kumaşa yerleştirilirken hatalı kısımlar atlanır. Kesim, makas kullanılarak yapılır.

4.7.1. Kadın Ceketi Model Analizi İşlemleri

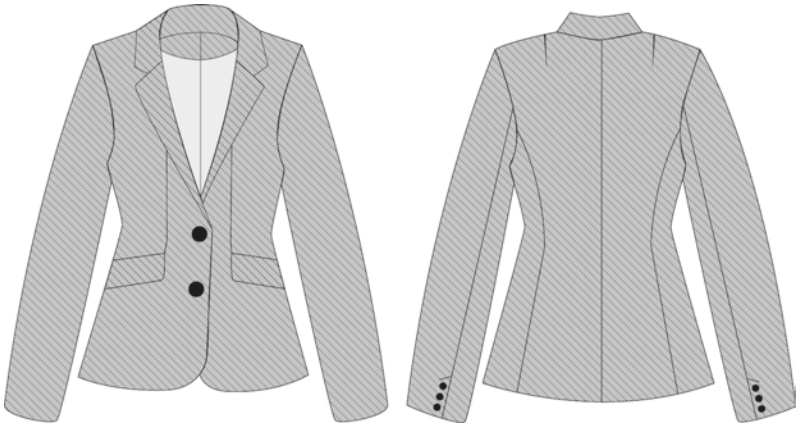
Model uygulamalı kadın ceketi dikim işlemleri için kalıbı çıkarılmış model, dikim işlemleri açısından değerlendirilip analiz edilir. Bu değerlendirme sonucunda **model analiz föyü** hazırlanır. Model analiz föyünde modelin teknik çizimi bulunmalı, mümkünse bu çizim üzerine dikimi yapılacak kumaş giydirilmeli veya model analiz föyüne aynı kumaştan bir parça numune iliştirilmelidir. Dikiş payları ve kullanılacak malzemelerin detaylı listesi bu föye eklenmelidir. Modelin beden, pens, kup, yaka, kol, astar özellikleri tespit edilmeli ve model analiz föyünde yer almalıdır. Cep, kemer gibi süslemeler varsa bunların özellikleri belirtilmelidir (Tablo 4.4).

Tablo 4.4: Model Analiz Föyü

MODEL ANALİZ FÖYÜ

ÜRÜN: Kadın Ceketi	**BEDEN NO.:** 38	**SEZON:** Sonbahar-Kış

MODEL

Şekil 4.25: Model uygulamalı ceket

DİKİŞ PAYLARI

Yan Dikişler: 1 cm
Arka Ortası Dikişi: 1 cm
Etek Ucu Kıvırma Payı: 4 cm
Kol Ağzı Kıvırma Payı: 4 cm

MALZEME LİSTESİ (1 adet için)

Kumaş:	140 cm eninde, 150 cm yünlü kumaş.
Astar:	140 cm eninde, 128 cm astar.
Tela:	90 cm eninde, 130 cm tela kıl tela ya da bez tela.
Ekstrafor:	2 cm eninde ekstrafor.
İplik:	1 adet kumaş rengine uygun makara, 1 adet kumaş renginde nakış ipliği.
Düğme:	2 adet 2 cm çapında, 6 adet 1,5 cm çapında düğme.

MODEL ANALİZİ

- Ön beden penslidir (Şekil 4.25).
- Arka beden kuplu ve omuz penslidir.
- Önde 2 düğmelidir (Düğme çapı 2 cm'dir.).
- Ön bedende süs amaçlı cep kapağı vardır.
- Kollar 3 düğmelidir (Düğme çapı 1,5 cm'dir.).
- Arka ortası dikişlidir.
- Erkek yakalıdır.
- Uzun ve takma kolludur.
- Kol iki parçalıdır.
- Kol ağzı yırtmaçlıdır.

4.7.2. Kadın Ceketi Kumaşını Kesime Hazırlama

Kadın ceketi dikiminde kumaş, kesime hazırlık için yıkanmalı ve ütülenmelidir. Yıkama işlemi elde yapılır. Kumaş, bir miktar ılık tuzlu su hazırlanarak suyun içerisinde bir gece bekletilir. Durulanıp kurutulur. Kumaş formunun bozulmaması için yünlü kumaşların asılmadan ve serilerek kurutulması önerilir.

Kumaş, ütü bezi kullanılarak ütülenir. Ütüleme işlemi sonrasında kesim masasına serilerek soğuyana kadar bir süre bekletilir. Katlanarak kesilecekse kumaşın ön yüzü içeride kalacak şekilde katlanıp ütülenir.

4.7.3. Kadın Ceketi Kalıbını Kumaşa Yerleştirme

Yerleştirme işlemine en büyük parçadan başlanır. Kumaş katına gelmesi gereken kalıplar yerleştirildikten sonra küçük parçalar düz boy ipliği yönlerine dikkat edilerek kalan boşluklara konulur (Görsel 4.16).

Görsel 4.16: Büyük kalıp parçalarını kalıba yerleştirme

Kalıplar yerleştirilirken düz boy ipliği yönüne, tüy yönüne; kareli, çizgili ve desenli kumaşlarda karşılıklı dikilecek parçalarda desen ve çizgi takibine dikkat edilir (Görsel 4.17).

Görsel 4.17: Kareli kumaşlarda kalıbı kumaşa yerleştirme

Kalıplar, yerleştirme işlemi bittikten sonra kumaşın üzerine çizgi sabunu veya uçucu kalem gibi araçlar yardımıyla çizilmelidir. Çizim işlemi sırasında kalıpların kaymaması için kumaş özelliğine göre iğneyle tutturma veya kalıpların üzerine ağırlık koyma gibi yöntemler kullanılır. İçeride kalan ve dikişte kullanılması gereken bazı hatlar, çizim şablonu kullanılarak işaretlenebilir.

4.7.4. Kadın Ceketi Kesimi İşlemleri

Kesime başlamadan önce kumaş, masa üzerinde bir saatle bir gün arasında kesime hazır hâlde bekletilir. Kumaşı masada bekletme işlemi, serim sırasında meydana gelen olası esnemelerin düzelmesini ve kumaşın kendini toplamasını sağlar.

Kumaşın düz boy ipliği, kesim masasının kenarına paralel serilmelidir. Masanın diğer kenarı, kumaşın en ipliğiyle paralellik göstermelidir. Kumaş, en ve boy ipliği yönünden incelenir; kenarlara paralel olmayan yerler düzeltilip kesim işlemine başlanır.

11. UYGULAMA

Kadın Ceketi Kesimi

Bu çalışmada sizden Kadın Ceketi Kesimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 11. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Araç Gereç

- Kumaş
- Makas
- Mezura
- Cetvel
- Riga
- Toplu iğne
- Çizgi sabunu
- Kadın ceketi kalıpları
- Kumaş üzerine konulacak ağırlıklar

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kumaşı, kesim sırasında esneme yapmaması için kenarlarından çekmeden kesiniz.

İşlem basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kumaş üzerindeki çizimleri kontrol ediniz, varsa eksik çizgi ve işaretleri tamamlayınız.
- Çıt ve benzeri işaretleri kontrol ediniz, eksikleri tamamlayınız.
- Kalıp içinde bulunması gereken pens, röver hattı, ilik yeri gibi çizimleri kontrol ediniz. Eksikleri tamamlayınız.
- Kesim sırasında alttaki kumaşın kaymaması için kumaş katlarını birbirine iğneleyerek veya teyelleyerek sabitleyiniz.
- Kesim işlemine kendinize en yakın parçadan başlayınız.
- Kumaşı, çizdiğiniz yerden iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini alarak kesiniz (Görsel 4.18).

Görsel 4.18:Ceket kesim işlemi

11. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kumaşı tekniğe uygun olarak kesime hazırladı.		
3	Kalıbı kumaşa yerleştirme işlemlerini tekniğe uygun yaptı.		
4	Kesim işlemlerini tekniğe uygun yaptı.		
5	Kesilen parçalar üzerine gerekli çıt ve işaretleri koydu.		
6	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
7	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

4.7.5. Kadın Ceketi Yardımcı Malzeme Kesimi

Astar ve tela gibi yardımcı malzemelerin kesimi, bu malzemeler için hazırlanmış kalıplar kullanılarak gerçekleştirilir. Malzemeler masaya serilir, kalıplar malzemelerin üzerine yerleştirilir. Kalıplar malzemelerin üzerine çizilerek kesim işlemine geçilir. Kesimi biten parçaların üzerine gerekli işaretler konularak kesim işlemi tamamlanır.

12. UYGULAMA

Kadın Ceketi Yardımcı Malzeme Kesimi

Bu çalışmada sizden Kadın Ceketi Yardımcı Malzeme Kesimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 12. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Araç Gereç

- Astar
- Tela
- Makas
- Mezura
- Cetvel
- Riga
- Toplu iğne
- Çizgi sabunu
- Kadın ceketi kalıpları
- Kumaş üzerine konulacak ağırlıklar

Dikkat Edilecek Noktalar

- Kaygan bir malzeme olan astarın kesimini yaparken katların kayma ihtimaline karşı kesim işlemi öncesinde katları toplu iğneyle tutturunuz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Astar ve telayı çift katlı olarak masanın üzerine seriniz.
- Keseceğiniz kalıpları, kesim planını dikkate alarak astar ve telanın üzerine yerleştiriniz.
- Kalıpların çevresinden çizgi sabunu veya uçucu kalemle çiziniz.
- Kalıpları kaldırınız. Çizimde bir eksiklik olup olmadığını kontrol ediniz.
- İş sağlığı ve güvenliği önlemlerini alarak malzemelerinizin kesimini yapınız.
- Kestiğiniz parçaların kontrolünü yapınız.

12. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Yardımcı malzemeleri tekniğe uygun olarak kesime hazırladı.		
3	Kesim işlemlerini tekniğe uygun yaptı.		
4	Kesilen parçalar üzerine gerekli çıt ve işaretleri koydu.		
5	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
6	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
7	Temiz ve özenli çalıştı.		
8	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

4.8. KADIN CEKETİ DİKİMİ HAZIRLIK İŞLEMLERİ

Dikim için hazırlıkları yapılmış ceketin beden ve model özellikleri dikkate alınarak düz boy ipliğine göre bedene oturtulması için yapılan düzeltme işlemlerine **ceket provası** denir. Hazırlığın dikkatlice yapılması, prova hatalarını azaltmak ve provayı kolaylaştırmak için önemlidir. Ceket için genellikle iki kez prova yapılır. Dikkatli yapılan prova sayesinde kalıp ve beden arasındaki farklılıklar ortadan kaldırılır.

4.8.1. Kadın Ceketi Provasında Dikkat Edilecek Noktalar

Ceketi bedene oturtmak, cekete istenen formu vermek için yapılan ilk prova işlemi sırasında dikkat edilecek noktalar şunlardır:

- Provayla ilgili tüm malzemeler hazır olmalıdır.
- Prova her zaman bedenin sağ tarafından yapılmalıdır.
- Modelin tüm özellikleri provaya yansıtılmalı, bitmiş bir görünüm hazırlanmalıdır.
- Provada izlenecek sıra bilinmelidir.
- Provada kullanılacak iğneler, prova yapılacak kişiye batırılmamalı ve iç giyime tutturulmamalıdır.

4.8.2. Kişiyi ve Prova Ortamını Hazırlama

Prova öncesinde kalıplar, Amerikan bezinden yarım beden olarak dikilmeli ve kalıp denemesi yapılmalıdır (Görsel 4.19). Prova yapılacak kişinin vücut özellikleri iyi bilinerek provaya başlanmalıdır.

Görsel 4.19: Amerikan bezinden hazırlanmış kalıp denemesi

Prova ortamında dikkat edilmesi gerekenler şunlardır:

- Prova yapılacak ortamın ısısı, çalışmayı engellemeyecek ve prova yapılacak kişiyi üşütmeyecek şekilde ayarlanmalıdır.
- Prova yapılacak kişi, ceketin içine giyebileceği kalınlıkta bir bluz veya gömlekle prova alanında olmalıdır.
- Prova ortamında bir boy aynası bulunmalı ve kişi aynada ceketin bütününü görebilecek şekilde durmalıdır. Prova hataları aynaya bakılarak belirlenmelidir.
- Prova için hazırlanmış ceket, ön ve arka ortaları kaymayacak şekilde bedene iğnelenmelidir.

13. UYGULAMA

Kadın Ceketi Provası

Bu çalışmada sizden Kadın Ceketi Provası işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 13. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Araç Gereç

- Provaya hazırlanmış ceket
- Dikiş iğnesi
- Çizgi sabunu
- Teyel ipliği
- Makas
- Mezura
- Toplu iğne

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Ön ve arka bedendeki pensleri teyelleyiniz.
- Yan dikiş ve omuzlardaki dikiş paylarını kumaşın tersinden iğneleyerek birleştiriniz. İğnelediğiniz yerleri teyelleyiniz.
- Ön bedendeki pens ve kupları kontrol ediniz. Düzeltmeler sırasında düz boy ipliği yönünün kaymamasına dikkat ediniz.
- Ön bedenden sonra arka beden, pens ve kup düzeltmelerini yapınız.
- Alt kol ve üst kolu kumaşın tersinden iğneleyerek teyelle tutturunuz. Teyellediğiniz kolların düzünü çeviriniz.
- Kol birleştirme çıtları arasına hafif büzgü alınız.
- Kol ağzı kıvırma payını kıvırarak teyelleyiniz.
- Kol üstü çıtını omuzların birleşim noktasına denk getirip, kolun ön ve arkasına dikkat ederek iğneyle bedene tutturunuz.
- Model özelliğine göre cep, kapak gibi parçaları yerlerine yerleştiriniz.
- Prova için hazırlanmış ceketi canlı veya cansız mankene giydiriniz (Görsel 4.20).
- Ceket boyunu kıvırarak teyelleyiniz.
- Ceketin ön ortasını kapanma payı kadar üst üste getirip iğneleyiniz.

Görsel 4.20: Cansız manken üzerinde prova işlemleri

- Ceketin omuz, pens ve yan dikişlerini inceleyip hatalı kısımları düzeltiniz.
- Kol üstü yedirmeleri kontrol ediniz.
- Kol boyunu kontrol ediniz.
- Provasını bitirdiğiniz ceketi son bir defa kontrol ediniz. Yaptığınız düzeltmeleri bozmadan parçaları birbirinden ayrınız.
- Yaptığınız değişiklikleri çizgi sabunu veya işaret teyeliyle belirleyiniz
- Değişiklik yaptığınız yerdeki eski işaret ve teyelleri kaldırınız.
- Provada kesilen ve çıtlatılan dikiş paylarını gerginlik yapmaması için masada düzelterek kesiniz.
- Ceketin boyunda veya kol boyunda düzeltmeler varsa yeni boyu işaretleyiniz.

13. KONTROL LİSTESİ			
	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Beden penslerini teyelledi.		
3	Ön ve arka bedeni birbirine teyelledi.		
4	Kolları tekniğe uygun olarak bedene teyelledi.		
5	Ceket boyunu kıvırarak teyelledi.		
6	Karşılaştırma işlemlerini tekniğe uygun yaptı.		
7	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
8	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
9	Temiz ve dikkatli çalıştı.		
10	Çalışmasını zamanında tamamladı.		
HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.			

4.8.3. Kadın Ceketi Provasında Karşılaştırma İşlemleri

Prova sırasında alınan işaretlerin sol bedene taşınması gerekir. Bu işaretlerin taşınması, karşılaştırma işlemleriyle yapılır. Ceket dikiminde sıklıkla kullanılan karşılaştırma yöntemi **bol teyel**dir. Kumaşın önüne ve arkasına işareti aynı anda aktarabilmesinden dolayı prova sırasında ve sonrasında kullanılan en uygun yöntemdir (Görsel 4.21).

Görsel 4.21: Bol teyelle karşılaştırma işlemleri

Karşılaştırma için bazı noktalarda çizgi sabunu da kullanılır. Kumaşın tersi sabunla çizilir, karşılaştırma yapılacak parçanın da tersi çevrilip çizilen taraf üstte olacak şekilde bu iki kısım üst üste konulur. Parçaların üzerine hafifçe vurularak sabunun karşı tarafa geçmesi sağlanır. Ancak bu yöntemi kullanabilmek için sabunun iz bırakıp bırakmadığı önceden kontrol edilmelidir.

Karşılaştırma işleminde karbon kâğıdı kullanılacaksa kumaşın rengine uygun bir kâğıt seçilmelidir. Ceketlik kumaşlar genelde kalındır, bu nedenle ruletle karşılaştırma işlemi için uygun değildir. İnce kumaşlardan hazırlanan ceketlerde rulet kullanılabilir.

4.9. KADIN CEKETİ DİKİMİ

Kesimi ve birinci provası biten kumaş, astar ve tela parçaları ayrılır; dikime hazır olması için kontrol edilir. Ceketin pensleri dikiş makinesinde dikilip birleştirilir. Cep, kemer gibi süslemeler varsa hazırlanır; telalar cekete dikilerek ya da yapıştırılarak birleştirilir.

Terzilik tekniğiyle ceket dikiminde telalama işlemleri seri üretime göre oldukça farklı ve fazladır. Diğer parçalar teyelle birbirine tutturulur, astar hazırlanır, astar ve ceket birleştirilerek ikinci provaya hazır hâle getirilir.

4.9.1. Kadın Ceketi Dikim İşlemleri

Terzi işi ceket dikiminde birinci prova sonrasında dikime hazır hâle getirilen parçaların telalama işlemine geçilir. Hazırlanan kalıplara göre kesilen kıl telalar teyelle yerlerine tutturulur. Yaka, cep, cep kapağı gibi parçalar hazırlanır. Kol astarı kola teyellenir, astar parçaları kendi arasında birleştirilip ceket ikinci provaya hazır hâle getirilir.

14. UYGULAMA

İkinci Prova Öncesi Kadın Ceketi Dikimi

Bu çalışmada sizden ikinci Prova Öncesi Kadın Ceketi Dikimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 14. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Araç Gereç

- Ütü
- Kumaş
- Düğme
- İğne
- İplik
- Riga
- Toplu iğne
- Nakış ipliği
- Tela
- Makas
- Mezura
- Cetvel
- Ekstrafor
- Düz dikiş makinesi
- Kadın ceketi kalıpları
- Birinci provası bitmiş ceket

Dikkat Edilecek Noktalar

- Telaları kumaşa işlerken kullandığınız iplik, kumaşın ön yüzünden görünmemelidir.
- Görselleri incelerken renk tanımlama görselinden yararlanınız (Görsel 4. 22).

İşlem Basamakları

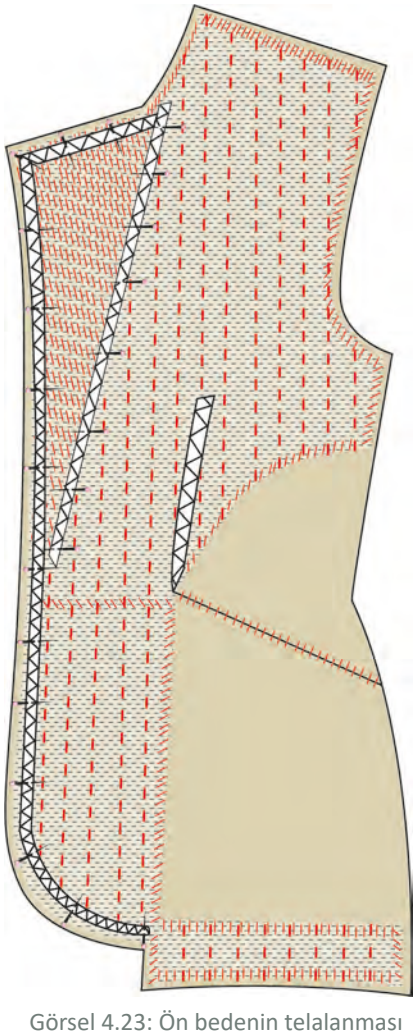
Ön Bedeni Telalama

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Ön beden tela parçalarında kesilmiş olan bel pensini teyelleyerek kapatınız (Görsel 4.23).
- Ekstraforu pensin üzerine yerleştirip kenarlarından teyelleyiniz. Ekstraforun her iki kenarına makine dikişi çekiniz. Teyelleri sökünüz. Ekstraforun ortasına makinede zikzak dikişi yapınız.
- Ekstrafor geçirdiğiniz tela parçalarını kamburun (ütü yastığı) bombeli tarafına yerleştiriniz. Üzerine ütü bezi seriniz. Ekstrafor diktiğiniz hattı ütüleyiniz. Ütüleme sırasında ütüyü ekstrafor üzerinde bekletmeden sert darbeler ve kısa aralıklarla aşağı yukarı hareket ettiriniz.
- Kumaşın düzünden bel hattı boyunca ve telayı tutacak şekilde verev teyel alınız.
- Belden omuza doğru pens üzerinde, üstte büyük altta küçük olacak şekilde iri teyeller alınız. İplikleri fazla çekmeyiniz.
- Telanın kenarlarından iri teyeller alarak telayı bedene tutturunuz. Röver hattına kadar olan alanı bel hattına dik, ön ortasına paralel olarak 2 cm aralıklarla teyelleyerek doldurunuz.
- Röver hattından yakaya doğru 0,5 cm ölçünüz. Röver hattına paralel bir çizgi çiziniz. Çizdiğiniz çizgiyi nakış ipliğiyle işleyiniz. İşlemeyi aşağıdan yukarı doğru yapınız.
- Röver hattından dışarı doğru nakış ipliğiyle işlemeye davam ediniz.
- Telanın bedene işlendikten sonra tela üzerine yerleştirmek için ekstraforunuzu hazırlayınız.

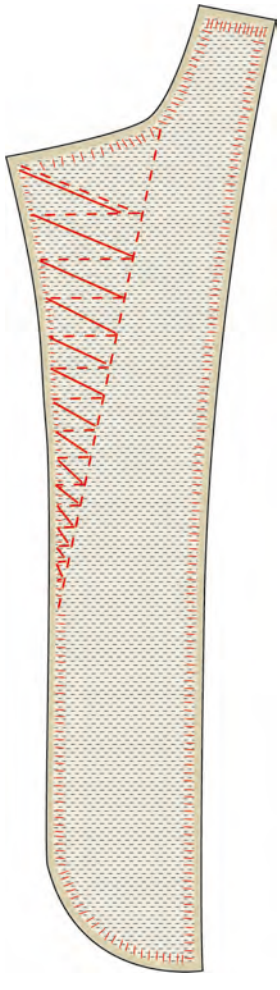
- Etek ucunda kıvırma hattının hemen üzerine etek ucuna paralel yatay bir hat olarak ekstrafor yerleştiriniz. Ekstraforu toplu iğneyle bedene tutturduktan sonra ortasından z teyel alınız. Teyelleme işlemi bittiğinde toplu iğneleri çıkarınız.
- Ön bedenin kenarına dikiş payından içeride kalacak şekilde etek ucundaki ekstrafordan yakadaki dikiş payına kadar ekstrafor yerleştiriniz. Ekstraforu toplu iğneyle bedene tutturduktan sonra ortasından z teyel alınız. Teyelleme işlemi bittiğinde toplu iğneleri çıkarınız.
- Yakada dikiş payından içeride kalacak şekilde röver hattı başlangıcının 2 cm ilerisine kadar ekstrafor yerleştiriniz. Ekstraforun bittiği noktadan aşağı röver hattına paralel olarak bir parça ekstrafor daha yerleştiriniz. Ekstraforun bitiş noktası, röver hattının bitiş noktasından 2 cm geride olmalıdır. Ekstraforu toplu iğneyle bedene tutturduktan sonra ortasından z teyel alınız. Teyelleme işlemi bittiğinde toplu iğneleri çıkarınız.
- Ekstrafor geçirilmiş yakayı kambur üzerinde yaka formu vererek ütüleyiniz.
- Etek ucu için hazırladığınız telayı yerleştirip iğneleyiniz. Kenarlarından çırpma dikişiyle tutturunuz. Etek ucu telasını nakış ipliğiyle 2 cm aralıklı dikişle etek ucuna işleyiniz.
- Klapa parçası üzerinde röver hattında yaka kenarına doğru ve röver hattına dik olacak şekilde (Görsel 4.24) oyulgama teyeli yapınız. Yaka kenarına geldiğinizde ipliğinizi koparmadan 4 cm aşağıdan teyele devam ediniz. İşlemi her iki klapaya da uygulayınız.

Görsel 4.22: Renk tanımlaması

Görsel 4.23: Ön bedenin telalanması

Görsel 4.24: Klapanın telalanması

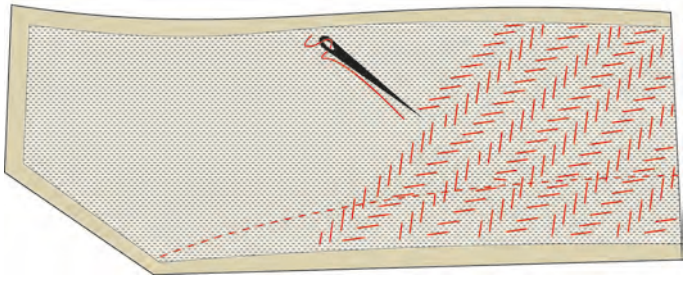
- Klapa telasını, kenarlarına çırpma dikişi yaparak kumaşa tutturunuz.
- Klapa yakasını, kıvırarak form vermek için ütü yastığı üzerinde ütüleyiniz. Klapayı, formunu koruması için ütü yastığı üzerinden kaldırmadan bir gece bekletiniz.
- Klapa üzerinde yakanın takılacağı noktanın çıt işaretini kontrol ediniz. Çıt işaretinden başlayarak etek ucuna kadar dikiş paylarını içeri kıvırarak 1-2 mm içeriden elde makine dikişi yapınız. Makine dikişi; teladan ve kumaştan bir miktar tutacak şekilde olmalı, önden görünmemelidir.

Ön Bedende Çift Taraflı Fleto Cep Çalışması

- Cep kapaklarının telalarını yerleştirip iğneleyiniz ve kenarlardan çırpma dikişiyle tutturunuz.
- Cep kapaklarını yüz yüze getirip iğneleyiniz. Kapakların iki kısa kenar ve bir uzun kenarını makinede dikiniz. Diktiğiniz kenarların paylarını 0,5 cm kalacak şekilde kesiniz. Diktiğiniz köşeleri çıtlatınız.
- Kapakları döndürüp ütüleyiniz.
- Kumaşın tersinden hazırladığınız telalardan birini cep ağzına teyelleyerek tutturunuz.
- Kumaşın ön yüzünde cep ağzının 1,5 cm üstünü ve altını işaretleyiniz.
- Telaları, fleto parçalarının tersine teyelleyiniz ve boydan katlayıp ütüleyiniz. Fletoların kat kenarlarını, çizdiğiniz çizginin 7 mm dışında kalacak şekilde iğneleyiniz.
- Çizdiğiniz çizginin üzerinden makine dikişi çekerek fleto parçalarını cebe dikiniz.
- Kumaşın tersinde daha önce teyelleyerek kapattığınız cep ağzını kenarlarından çıtlatarak açınız.
- Fletoların dikiş paylarını kumaşın tersine çeviriniz. Cep kapağını, cep ağzından üst fletonun altına sokup dikiş paylarını tersinden makinede birleştiriniz.
- Dikiş paylarını etek ucuna doğru katlayarak ütüleyiniz. Cep ağzındaki cep kapağının altından makine dikişi çekerek cebi kapatınız.

Yaka Hazırlama

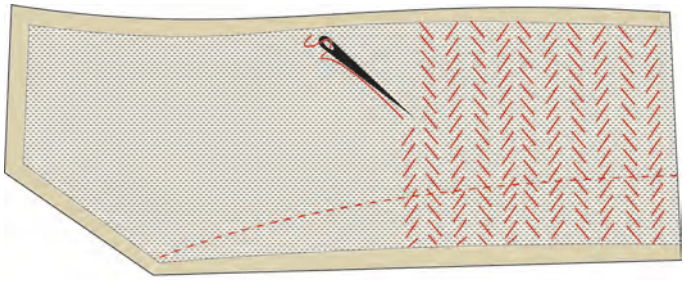
- Alt yakayı arka ortası dikiş paylarından dikiniz, dikiş paylarını 0,5 cm kalacak şekilde kesiniz. Kalan dikiş paylarını ikiye açarak ütüleyiniz.
- Alt yaka telasını elde zikzak dikişle birleştiriniz.
- Telayı yakanın üzerine iğneleyiniz. Kenarlardan teyelleyerek yakaya tutturunuz.
- Telayı, yakanın arka ortasına verev ve 1 cm aralıklı hatlarla yakaya işleyiniz (Görsel 4.25).

Görsel 4.25: Alt yakanın telalanması

- Yaka dönme çizgisini teyelleyiniz.
- Tela işlemesi biten alt yakayı dışarı doğru esneterek yüksek ısıda ütüyle ütüleyiniz.
- Üst yaka telasını kenarlarından teyelleyerek yakaya tutturunuz.

- Telayı, yakanın arka ortasına paralel ve 2 cm aralıklı hatlarla yakaya işleyiniz (Görsel 4.26).

Görsel 4.26: Üst yakanın telalanması

- Pervaz parçasını üst yakayla dikerek birleştiriniz. Dikiş paylarını ikiye açarak ütüleyiniz.
- Yakanın bedene takılmayan üst kenarlarındaki dikiş paylarını içeri doğru kıvırıp bu paylara 1-2 mm içeriden makine dikişi çekiniz.
- Üst yaka ve alt yakanın telalı kısımlarını yüz yüze gelecek şekilde iğneyle birbirine tutturunuz. Arka ortası hatları üst üste gelmelidir.
- Yaka kenarından içeri doğru 1 cm girerek verev teyel alınız. Yaka ayağına hafif bolluk vererek oyulgama teyeli alınız.
- Yaka ayağının üst kısmına düz boy ipliği kaydırmadan geniş aralıklarla oyulgama teyeli alınız. Yaka ayağının alt kısmına verev teyel alınız.
- Yakayı ütü yastığının üzerine koyunuz. Çok nemli bir ütü bezi hazırlayarak yakanın üzerine seriniz. Isısı çok yüksek ütüyle yakayı ütüleyiniz. Ütü işlemi sırasında bollukları yakanın şeklini bozmadan yediriniz.
- Üst yakanın dikiş paylarını içe kıvırınız. Dikiş payını dışarı doğru 1 mm kaydırarak oyulgama teyeliyle alt yaka kenarını birleştiriniz. Yakayı tekrar ütüleyiniz (Görsel 4.27).

Görsel 4.27: Üst yaka ve alt yakanın birleştirilmesi

Not

Elde yapılan seyrek dikişe **oyulgama dikişi** veya **oyulgama teyeli** denir.

Arka Bedeni Telalama

- Arka beden ve yan parça için hazırladığınız telaları kalıpta belirlediğiniz yerlere yerleştirerek toplu iğneyle kumaşa tutturunuz.
- Telayı dış kenarlarından kumaşa teyelleyeniz. Ön bedende olduğu gibi 2-3 cm aralıklarla telayı kumaşa işleyiniz.
- Etek ucu telalarını kalıpta belirlediğiniz yerlere yerleştirerek toplu iğneyle kumaşa tutturunuz. Telaları, kenarlarından kumaşa teyelleyiniz. İç kısımlarını 2-3 cm aralıklarla düz boy ipliği yönünde kumaşa işleyiniz.

Kolları Telalama

- Kol ucu ve kol üstü telalarını kalıpta belirlediğiniz yerlere yerleştirerek toplu iğneyle kumaşa tutturunuz. Telayı, kenarlarından kumaşa teyelleyiniz. İç kısımlarını 2-3 cm aralıklarla düz boy ipliği yönünde kumaşa işleyiniz.

Klapayı Yakaya Geçirme

- Klapa parçasını, telalı yüzü yakanın telalı yüzüne denk gelecek şekilde yerleştirerek birkaç noktadan iğneyle tutturunuz.
- Röver hattından yaka oyuntusuna kadar olan mesafede klapada bolluk vererek bu mesafeyi sık sık toplu iğneyle tutturunuz.
- Röver hattının aşağısını bolluk vermeden iğneyle tutturunuz.
- Üst arka yakanın takılma noktasından itibaren yaka kenarından 1 cm içeride etek ucuna kadar ince bir şekilde verev teyel alınız.
- Teyelleri bitmiş yakayı, röver hattı yastığın kenarına denk gelecek şekilde ütü yastığının üzerine yerleştiriniz. Yakayı, kaymaması için ütü yastığına iğneyle tutturunuz.
- Ütü ısısını çok yüksek ayara getiriniz. Yakanın üzerine çok nemli bir ütü bezi koyunuz. Yakayı, verdiğiniz bollukları yedirerek ütüleyiniz. Ütüleme işlemi bittiğinde yakanın soğumasını bekleyiniz.
- Klapa paylarını içeri doğru kıvırınız. Röver hattından aşağıda kalan kısmı 1 mm içeri kaydırarak oyulgama teyeli alınız. Röver hattından yukarıda olan kısmı 1 mm dışarı kaydırarak oyulgama teyeliyle yakaya tutturunuz.
- Klapayı kaynatmak için klapa üzerinde uyguladığınız teyellerin ipliklerini temizleyiniz.

14. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Dikim işleminde kullanılacak araç gereci hazırladı.		
3	Ön bedeni tekniğe uygun telaladı.		
4	Klapayı tekniğe uygun telaladı.		
5	Cep çalışmasını tekniğe uygun yaptı.		
6	Yaka dikimini tekniğe uygun yaptı.		
7	Arka bedeni tekniğe uygun telaladı.		
8	Kolları tekniğe uygun telaladı.		
9	Klapa dikimini tekniğe uygun yaptı.		
10	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
11	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
12	Temiz ve özenli çalıştı.		
13	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

4.9.2. Kadın Ceketi Astar Dikimi İşlemleri

Ceket astarı dikiminde ön ve arka astar parçaları makineyle birbirine tutturulur. Kol alt dikişi makinede çekilir. Astarın kol uçları ceketin kol uçlarına dikilip, ön ve arka astar el dikişiyle cekete tutturulup ikinci provaya hazırlanır.

15. UYGULAMA

Astar Dikimi

Bu çalışmada sizden Astar Dikimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 15. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Araç Gereç

- Düz dikiş makinesi
- İğne
- Makas
- Cetvel
- Toplu iğne
- Astar
- İplik
- Mezura
- Riga

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Ön ve arka omuzu makinede dikerek birleştiriniz.
- Ön ve arka yan dikiş hatlarını makinede dikerek birleştiriniz.
- Dikiş paylarını astarın tersinden ve açarak ütüleyiniz.
- Arka ortasındaki pili payını sola doğru katlayarak etek ucuna kadar ütüleyiniz.
- Boyun ve etek ucu hattında pili payını teyelleyerek tutturunuz.

Ceketi Astarla Birleştirme

- Astarın ters yüzü ceketin ters yüzüne gelecek şekilde astarı ceketin içine geçiriniz.
- Astarın tersinden ceketin ters yüzünü, omuzların başlangıç ve bitiş yerlerini teyelle tutturunuz.
- Pervaz ve astarın yaka hattını teyelleyerek tutturunuz.
- Astarı yan dikişlerde birkaç noktadan teyelle cekete tutturunuz.
- Astarı, ön bedende astarın başlangıç noktasından teyelle birkaç noktadan cekete tutturunuz.

15. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Dikim işleminde kullanılacak araç gereci hazırladı.		
3	Astar beden parçalarını tekniğe uygun dikti.		
4	Astarlama çalışmasını tekniğe uygun yaptı.		
5	Gerekli yerlerde ara ütü yaptı.		
6	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
7	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

4.9.3. Kadın Ceketi İkinci Prova İşlemleri

Kadın ceketinde birinci prova işlemlerinden sonra düzeltmeler yapılır ve düzeltmeleri işaret eden teyeller temizlenir. Telalama işlemleri bitirilir, ceket tekrar birleştirilir. Birinci provada değişmeyen yerler birleştirilir. Birleştirilen yerlerin dikiş payları ütülenir. Ceket canlı veya cansız mankene giydirilir ve ikinci provaya başlanır. İkinci provada kontrol edilecek noktalar şunlardır:

- Omuzlar, arka ve yan dikişler, ön ortası duruşu
- Yakanın şekli, duruşu ve dönüşü
- Cep yerleri, büyüklükleri ve duruşu
- Kolun duruşu ve boyu
- Ceket boyu

Kontroller sırasında değiştirilmek istenen yerler olursa bu yerlerin teyelle işaretleri alınır.

4.9.4. Prova Sonrası Kadın Ceketi Dikimi

Telalama işlemleri ve ikinci provası biten ceket dikime hazırdır. Tüm parçalar birleştirilerek son ütüye gönderilir. Birleştirme işlemleri sırasıyla üst yakanın bedene takılması, kol ve kol astarının birleştirilmesi, kolun bedene takılması ve ceketle astarın birleştirilmesi olarak uygulanır.

16. UYGULAMA

Üst Yakanın Bedene Takılması

Bu çalışmada sizden Üst Yakanın Bedene Takılması işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Görsel 4.27'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 16. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Araç Gereç

- Düz dikiş makinesi
- İkinci provası bitmiş ceket
- Kumaş
- Düğme
- İğne
- İplik
- Makas
- Mezura
- Cetvel
- Riga
- Toplu iğne
- Ütü

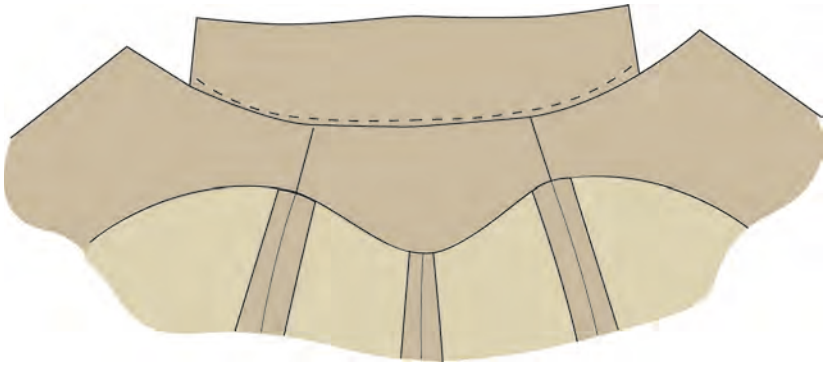
İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Arka yakayı bedenin arka yaka oyuntusundaki yerine yerleştiriniz. Yakayı toplu iğneyle bedene tutturunuz.
- Yakayı bedene teyelleyiniz. Yakanın klapaya gelen kenarını kaynatma dikişiyle tutturunuz. Kaynatma dikişinin kumaşın yüzünden görünmemesine dikkat ediniz.

Not

Kalın kaşe kumaşlarda yakayı klapaya elde baskı dikişi yaparak dikme işlemine **kaynatma dikişi** denir.

- Yakayı ütüleyerek şekillendiriniz.
- Üst yakanın alt ucuna dikiş makinesiyle pervazı dikiniz. Payları açarak ütüleyiniz.
- Üst ve alt yakayı üst üste getiriniz. Üst yakanın pervazla birleştiği hat üzerinde arka ortasından başlayıp sağ yaka ucuna kadar makine dikişi çekiniz. Aynı işlemi arka ortasından başlayıp sol yaka ucuna kadar tekrar ediniz.
- Üst yakanın bedenle ve klapayla birleşmemiş yerlerini makine dikişiyle birleştiriniz (Görsel 4.28).

Görsel 4.28: Yakanın bedenle birleştirilmesi

16. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Dikim işleminde kullanılacak araç gereci hazırladı.		
3	Arka yakayı bedende uygun yere teyelledi.		
4	Yaka takma çalışmasını tekniğe uygun yaptı.		
5	Gerekli yerlerde ara ütü yaptı.		
6	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
7	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
8	Temiz ve özenli çalıştı.		
9	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

4.9.5. Kadın Ceketi Astarı Dikimi

Astar dikiminde ilk işlemler ikinci provadan önce yapılır. Bu ilk işlemler; omuzların birleştirilmesi, ön ve arka bedenin birleştirilmesi, pens ve pililerin hazırlanmasıdır. Kolun astarlanması ikinci provadan sonra yapılır. Ceketin bütününden farklı olarak kol astarıyla birlikte hazırlanır ve astarlı olarak bedene takılır.

17. UYGULAMA

Kadın Ceketi Astar Dikimi

Bu çalışmada sizden Kadın Ceket Astarı Dikimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Görsel 4.29, 30, 31, 32'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 17. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Araç Gereç

- Ütü
- Kumaş
- Düğme
- İğne
- İplik
- Tela
- Makas
- Mezura
- Cetvel
- Riga
- Toplu iğne
- Düz dikiş makinesi
- İkinci provası bitmiş ceket

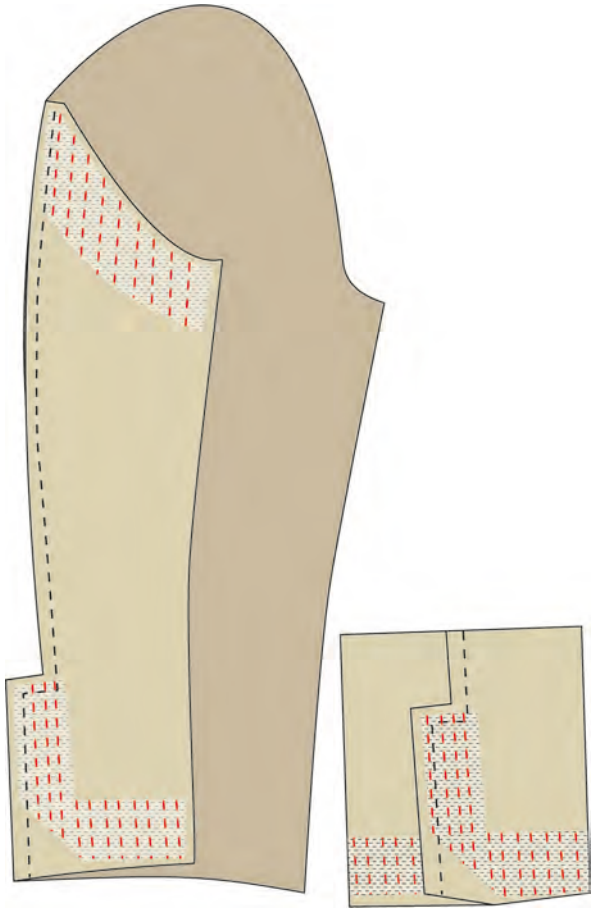
Dikkat Edilecek Noktalar

- Dikiş aralıkları, elde makine dikişi yapılacak yerlerde eşit ve düzgün olmalıdır.

İşlem Basamakları

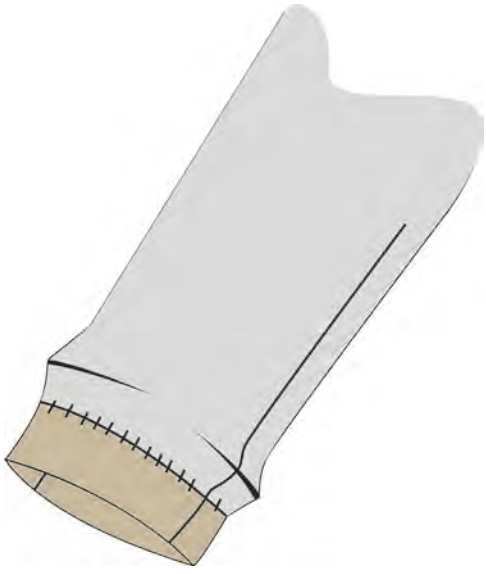
Kolu Astarla Birleştirme

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Üst kol ve alt kol parçalarını, manşetin olduğu kenardan dikiş makinesi kullanarak dikiniz.
- Manşet parçasını arka kola yatırarak ütüleyiniz (Görsel 4.29).

Görsel 4.29: Kol yan dikişlerinin dikilmesi

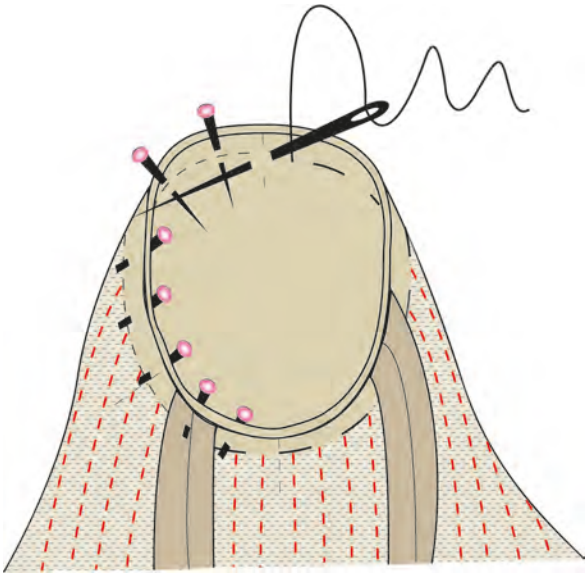
- Üst kolun ön yüzünden ilikleri işaretleyiniz. Bu işlem için kalıplarınızı kullanınız. İşaretlediğiniz ilik yerlerine elde ilik açma çalışması yapınız.
- İki parçalı kol astarının alt ve üst kol parçalarını dikiş makinesinde dikerek birleştiriniz.
- Ceket kolunun dikiş payları içeride kalacak şekilde düzünü çeviriniz. Kol astarının dikiş payları dışarıda olacak şekilde tersini çeviriniz. Kumaş kolu astar kolun içine sokunuz. Kumaş kol ve astar kolun kol dikişlerini üst üste getiriniz.
- Kol uçlarına makine dikişi çekiniz (Görsel 4.30).
- Kol astarını kolun içinden geçirerek düzünü çeviriniz. Kolun kıvırma noktasından payını içine katlayıp ütüleyiniz.
- Kol ve bedeni birleştirirken kolaylık olması için kol astarını, alt kol oyuntusundan yaklaşık 5 cm aşağıdan verev teyel alarak kola teyelleyiniz.

Görsel 4.30: Kol ve astarı birleştirme

Kolu Bedenle Birleştirme

- Bedenin tersini dışarı çeviriniz.
- Kolu, tersini çevirmeden bedenin iç tarafından kol oyuntusuna yerleştiriniz.
- Yerleştirme işleminde kol altı, kol üstü, ÖKB ve AKB noktalarını bedendeki karşılıklarıyla üst üste getirerek iğneleyiniz (Görsel 4.31).

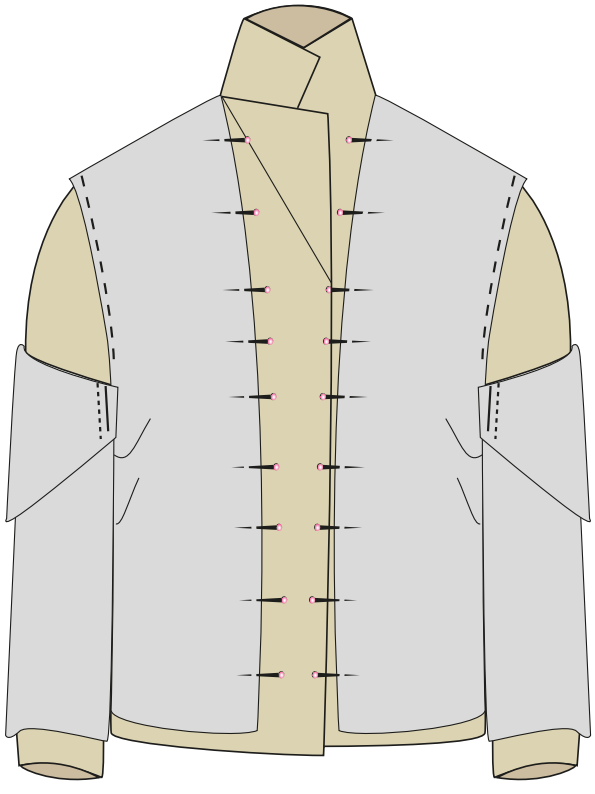

Görsel 4.31: Kolun bedene tutturulması

- Kol, bedendeki kol evinden 3-5 cm daha büyüktür; bu farkı ÖKB ve AKB noktaları arasında yedirerek teyelleyiniz.
- Kolun duruşunu kontrol ediniz. Kolun duruşu düzgünse dikiş makinesi kullanarak beden ve kolu birbirine dikiniz.

Ceketi Astarla Birleştirme

- Ütülenmiş ceketi ters çevirerek cansız mankenin üzerine giydiriniz (Görsel 4.32).
- Astarı, dikiş payları içeride kalacak şekilde ceketin üzerine yerleştiriniz.
- Astarın arka ortasını ceketin arka ortasına iğneleyiniz.
- Astarın yan dikişlerini, ceketin yan dikişlerindeki dikiş paylarına bol teyelle tutturunuz.
- Astarın kol oyuntu çevresiyle ceketin kol oyuntusunu teyelleyerek tutturunuz.
- Etek ucunu kıvırıp, pili yaparak yerleştiriniz.
- Kol astarı üzerinde hafif büzgü alınız. Beden astarı ve kol astarını dikiş payları içeride kalacak şekilde iğneleyiniz. Beden astarı ve kol astarını dışarıdan görünmeyecek şekilde gizli dikişle birbirine dikiniz.
- Astarı, ön bedende dikiş payları içeride kalacak şekilde iğneleyiniz. Gizli dikişle beden ve astarı birbirine dikiniz.
- İşaretli yerlere ilik düğme çalışması yapınız.
- Ütü bezi kullanarak ve ütüyü çok hafif sürerek baskı dikişlerini ütüleyiniz.
- Ceketi manken üzerine düzünden giydiriniz. Cekete hafifçe buhar veriniz. Kuruyan ceketi son ütüsünü yapmak için ütü masasına alınız.

Görsel 4.32: Astar ve ceketin birleştirilmesi

17. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Dikim işleminde kullanılacak araç gereci hazırladı.		
3	Kol parçalarını tekniğe uygun birleştirdi.		
4	Kol astarını kollara tekniğe uygun dikti.		
5	Kol ve bedeni tekniğe uygun birleştirdi.		
6	Astarı bedene takma çalışmasını tekniğe uygun yaptı.		
7	Gerekli yerlerde ara ütü yaptı.		
8	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
9	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
10	Temiz ve özenli çalıştı.		
11	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

4.10. KADIN CEKETİ SON ÜTÜSÜ VE SON KONTROLÜ

Ceket, dikim işlemleri sırasında yapılan ütülerin yanı sıra dikim bittikten sonra da dikkatlice ütülenmesi gereken bir dış giysidir. Son ütüleme işleminde bazı dikiş hataları ya tamamen giderilir ya da hafifletilir.

Ceketin formu son ütüde verilir. Cekete form verebilmek için kadın ceketi son ütüleme işlemleri doğru sırada yapılmalıdır. Ütüleme işleminde kumaşın düz boy ipliği yönüne dikkat edilerek kumaşta istenmeyen esnemelerin oluşmasının önüne geçilir.

Cekette kullanılan kumaş, yapısal özelliğinden dolayı ütüleme işleminden sonra parlama yapabilir. Ütüleme işlemi sırasında ütü bezi kullanmak parlamayı önler. Günümüzde ütülere takılabilen, yapışmayı ve parlamayı önleyen tabanlıklar ütüleme işlemine pratiklik kazandırmıştır. Ceketin son ütüsü için aparatlar geliştirilmiş, özel ütüler üretilmiş, sadece son ütüde uzmanlaşmış çalışanlar yetiştirilmiştir.

18. UYGULAMA

Kadın Ceketi Son Ütüsü

Bu çalışmada sizden Kadın Ceketi Son Ütüsü işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 18. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Araç Gereç

- Ütü
- Ütü masası
- Ütü tabanlığı
- Ütü bezi
- Ütü yastığı
- Dikimi bitmiş kadın ceketi

Dikkat Edilecek Noktalar

- Ütünün sıcaklığını işleme başlamadan önce kontrol ediniz. Ütüyü kumaş için uygun sıcaklığa getiriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Ceketi, düzü ütü tahtasına dönük olarak ütü tahtasına yerleştiriniz (Görsel 4.33).

Görsel 4.33: Ceket ütüleme işlemi

- Ütünün sıcaklığının uygun olup olmadığını kontrol etmek için ceketin iç yüzünde küçük bir alanı ütüleyiniz. Sıcaklığı uygun dereceye getirip ütüleme işlemine devam ediniz.
- Ceketin iç yüzünden etek ucu ve kol ucu astarını ütüleyiniz.
- Klapa ve yaka ucunu ütüleyiniz.
- Tüm dikişlerin üzerini ütüleyip düzeltiniz.
- Kol tahtası kullanarak kolları ütüleyiniz.
- Arka beden ve ön bedeni ütüleyiniz. Ön bedeni ütülerken ütü yastığı kullanınız.

- Ceketin tamamının ütüsünü kontrol ediniz.
- Ceketi askıya asınız. Cekete ütüyle buhar veriniz (Görsel 4.34).

Görsel 4.34: Ceketin askıda buharla ütülenmesi

18. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Çalışmada kullanılacak araç gereci hazırladı.		
3	Giysinin son ütüsü için ütünün ayarını kumaşa göre ayarladı.		
4	Giysinin son ütü işlemlerini tekniğe uygun yaptı.		
5	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
6	Arkadaşlarıyla yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		
7	Temiz ve özenli çalıştı.		
8	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

4.10.1. Ütüyle Düzeltilebilecek Hatalar

Vücut formunun verilip hareket kolaylığı sağlanması için dikimde zaman zaman yedirme işlemleri yapılır. Yedirme bitiminde dikiş hattında genellikle dalgalı bir görünüm oluşur. Bu dalgalı görünüm ütüleme işlemiyle düzeltilir. Simetrik olması gereken yerler karşılaştırılıp ölçülür. Ölçüde birkaç milimetrelik fark tespit edilirse kumaş hafifçe esnetilerek ütülenip ölçü farkı giderilir. Ara ütü sırasında parlama yapmış yerler, nemli ütü beziyle ütülenerek veya ütüleme sırasında bazı kimyasallar kullanılarak düzeltilebilir.

4.10.2. Kadın Ceketi Son Kontrol İşlemleri

Dikimi ve son ütüsü bitmiş ceket, manken üzerine giydirilerek son defa kontrol edilir (Görsel 4.35). Ceketler duruş, ölçü, dikiş ve ütü açısından kontrol edilir.

Görsel 4.35: Ceketin son kontrolü

Prova mankeni üzerine giydirilmiş ceket kontrolünde sırasıyla uyulması gereken adımlar şunlardır:

- Duruşta potluk veya sarkma olup olmadığı kontrol edilir.
- Yaka genişliği, klapa genişliği, kol boyu ve model boyu ölçüleri kontrol edilir.
- Klapa, yan dikiş ve penslerdeki dikişlerin düzgünlüğü kontrol edilir. Spor dikiş kullanılan yerler varsa dikiş adımlarının eşit olup olmadığı kontrol edilir.
- Kumaşta katlanmış, esnemiş ve büzülmüş yer olup olmadığı kontrol edilir.
- Hata tespit edilen yerler düzeltilir.

4.10.3. Kadın Ceketi Duruş Formu Kontrolü

Bitmiş fakat sahibine henüz teslim edilmemiş ceketin önceden tasarlanan ve istenen özelliklere sahip olup olmadığı, provalarda yapılan düzeltmelerin giysiye doğru yansıtılıp yansıtılmadığı; duruş formu kontrolü yapılarak tespit edilir. Cansız manken üzerine giydirilen ceket, model analiz föyünde ifade edilen ölçüler ve özellikler bakımından da kontrol edilir. Ceket, teslim edileceği sırada sahibine giydirilmeli ve duruş formu kontrolü yapılarak teslim edilmelidir.

19. UYGULAMA

Kadın Ceketi Duruş Formu Kontrolü

Bu çalışmada sizden Kadın Ceketi Duruş Formu Kontrolü işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 19. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Araç Gereç

- Dikimi bitmiş kadın ceketi
- Cansız manken
- Mezura

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Ceketi mankene giydiriniz, cekette sarkma yapan herhangi bir yer olup olmadığını kontrol ediniz.
- Model boyu ve kol boyu ölçülerini kontrol ediniz.
- Cep yeri ve cep ölçülerini kontrol ediniz.
- Yaka ölçülerini kontrol ediniz (Görsel 4.36).
- Pens ve kupların duruşunda sert olan veya potluk yapan noktaların olup olmadığını kontrol ediniz.

Görsel 4.36: Ölçü kontrolü

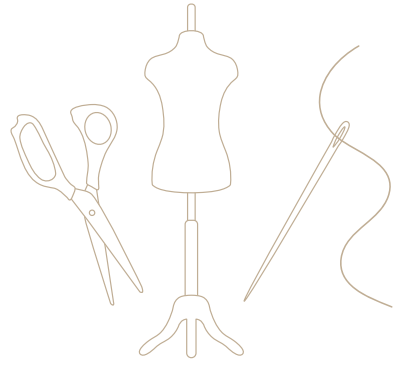
- Dikişlerin düzgünlüğünü kontrol ediniz.
- Omuz hattı, yan dikiş hattı, ön ve arka ortası hattının bedendeki karşılıklarına denk gelip gelmediğini kontrol ediniz.
- Model özelliğinde aksi yönde bir uygulama yoksa etek ucu ve kol boyunun yere paralel olup olmadığını kontrol ediniz.
- Ceketin önünü kapatarak kapama işleminden sonra germe yapıp yapmadığını kontrol ediniz.

19. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Çalışmada kullanılacak araç gereci hazırladı.		
3	Ceket ölçülerini kontrol etti.		
4	Ceket dikişlerini kontrol etti.		
5	Ceket duruş formunu kontrol etti.		
6	Temiz ve dikkatli çalıştı.		
7	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

5. ÖĞRENME BİRİMİ

KONULAR

5.1. ABİYE VE GELİNLİK İÇİN GEREKLİ ÖLÇÜLERİ HAZIRLAMA
5.2. ABİYE VE GELİNLİK DRAPAJI
5.3. GELİNLİK DRAPAJINI KALIBA DÖNÜŞTÜRME
5.4. ABİYE VE GELİNLİK KESİMİ
5.5. ABİYE VE GELİNLİK DİKİMİ HAZIRLIK İŞLEMLERİ
5.6. ABİYE VE GELİNLİK DİKİMİ
5.7. GELİNLİK SON ÜTÜSÜ VE SON KONTROLÜ

TEMEL KAVRAMLAR

- Abiye
- Cansız manken
- Dantel
- Drapaj
- Ekstrafor
- Gelinlik
- Jüpon
- Prenses çizgi
- Rehber hat
- Saten
- Tarlatan
- Tül

ABİYE VE GELİNLİK DİKİMİ

NELER ÖĞRENECEKSİNİZ ?

- Abiye elbise ve gelinlik için gerekli ölçülerin alınması
- Gelinlik drapajının yapılması
- Gelinlik drapajının kalıba dönüştürülmesi
- Gelinliğin kesilmesi
- Gelinlik dikimi hazırlık işlemlerinin yapılması
- Gelinlik dikiminin yapılması
- Gelinliğin son ütü ve son kontrol işlemlerinin yapılması

5 ABİYE VE GELİNLİK DİKİMİ

Hazırlık Soruları

1. **Bir gelinlik tasarımcısı olsaydınız kimin gelinliğini tasarlamak isterdiniz?**
2. **Sizce gelinlik modelinin belirlenmesinde düğün mekânının önemi var mıdır? Neden?**

Özel gece veya günlerde tercih edilen, günlük kıyafetlerden farklı, süslemeli ve gösterişli giysilere **abiye** denir. Abiye veya gelinlik, kullanılan malzeme ve formlar bakımından çeşitlilik gösterir. Saten kumaş kullanılarak dökümlü ve şık, şifon kumaş kullanılarak drapesi daha fazla olan, tül kullanılarak daha kabarık modeller ortaya çıkarılır (Görsel 5.1, 5.2, 5.3, 5.4).

Görsel 5.1: Kabarık abiye

Görsel 5.2: Saten abiye

Görsel 5.3: Drapeli abiye

Görsel 5.4: Dökümlü saten abiye

Gelinlik; gelinler tarafından düğün ya da nikâhta giyilen, tarzı her kültürde değişiklik gösteren giysidir. Tarihteki ilk gelinlik, MÖ 4000'de Eski Mısır'da ortaya çıkmıştır. Bu dönemin gelinlikleri beyaz keten kumaştan yapılmıştır. Aksesuar olarak gösterişli taçlar tercih edilmiştir. Eski Roma Dönemi'nde sarı renkte gelinlik kullanılmıştır. Türk tarihinde ise ilk beyaz gelinliği 1898'de II. Abdülhamit'in kızı Naime Sultan giyinmiştir.

Gelinlik aksesuarları genellikle taç, ayakkabı, çanta, eldiven, çiçek ve duvaktır. Bazı gelinlikler ise dönem gelinliği hissi vermek için şapka veya şemsiye gibi aksesuarlarla hazırlanabilir. Örneğin şemsiye kullanılan gelinlik retro havası verir (Görsel 5.5, 5.6).

Görsel 5.5: Şapka detaylı gelinlik

Görsel 5.6 Şemsiye aksesuarlı gelinlik

Abiye ve gelinlik dikimi daha çok prova gerektiren, kişiye özel bir çalışmadır. Avantajı, en ince ayrıntısına kadar kişinin zevkine hitap etmesidir. Toplumun bazı kesimleri tarafından hazır gelinlik ya da abiye satan firmalar tercih edilir. Bu durumun avantajı zamandan tasarruf sağlanmasıdır. Tercihler, giysiyi kullanacak kişinin yaşına, vücut tipine, kullanacağı yere, ortama ve modaya göre değişir. Günümüzdeki gelinlik çeşitleri ise prenses, transparan; süslemesine göre taşlı, dantelli, tarlatanlı ya da tarlatansız olarak sıralanabilir (Görsel 5.7, 5.8, 5.9, 5.10).

Görsel 5.7: Dantel tül gelinlik

Görsel 5.8: Asimetrik taşlı gelinlik

Görsel 5.9: Kabarık transparan gelinlik

Görsel 5.10: Balık model gelinlik

5.1. ABİYE VE GELİNLİK İÇİN GEREKLİ ÖLÇÜLERİ HAZIRLAMA

Ölçüler, birçok giysi çeşidinde standart ölçü tablosundan alınır. Gelinlikler, bire bir kişiye özel ya da hazır giyim şeklinde üretilir. Bu sebeple standart ölçü tablosu kullanılır.

5.1.1. Abiye ve Gelinlik Ölçülerini Beden Üzerinden Belirleme

Giysi için gerekli ölçülerin belirlenmesinde model özelliği dikkate alınır. Abiye veya gelinliğin modeline göre temel ölçüler ve yardımcı ölçüler kullanılır.

Temel Ölçüler: Tam boy, göğüs çevresi, bel, kalça ve kol boyudur.

Yardımcı Ölçüler: Sırt yüksekliği, arka uzunluk, kalça düşüklüğü, model boyu, ön uzunluk, kol oyuntusu genişliği ve göğüs düşüklüğüdür.

5.1.2. Abiye ve Gelinlik İçin Gerekli Ölçüleri Standart Ölçü Tablosundan Alma

Kişinin üzerinden doğrudan ölçü alma imkânının olmadığı durumlarda standart ölçü tablosundan yararlanılır. Standart ölçü tablosu, giysi üretiminin hemen hemen her aşamasında kullanılır (Tablo 5.1). Ancak kişiye özel tasarımların yapıldığı ya da drapaj tekniğinin uygulandığı modellerde elbise dikimi yapılacak kişinin vücut ölçüleri baz alınır.

Tablo 5.1: Standart Ölçü Tablosu

STANDART ÖLÇÜ TABLOSU								
ÖLÇÜLER	**BEDEN NUMARASI**							
	34	**36**	**38**	**40**	**42**	**44**	**46**	**48**
Tam Boy	160	160	160	160	160	160	160	160
Göğüs Çevresi	80	84	88	92	96	100	104	110
Bel	64	66	70	74	78	82	86	92
Kalça	87	90	94	98	102	106	110	114
Kol Boyu	56,5	56,5	56,5	56,5	56,5	56,5	56,5	56,5
Sırt Yüksekliği	18,5	18,9	19,3	19,7	20,1	20,5	20,9	21,5
Arka Uzunluğu	40	40	40	40	40	40	40	40
Kalça Düşüklüğü	58,5	58,9	59,3	59,7	60,1	60,5	60,9	61,5
Arka Yaka	6	6,2	6,4	6,6	6,8	7	7,2	7,5
Ön Uzunluk II	42,7	43,5	43,8	44,1	44,4	44,7	45	45,8
Arka Genişlik	15,5	16	16,5	17	17,5	18	18,5	19,25
Kol Oyuntusu Genişliği	8,5	9	9,5	10	10,5	11	11,5	12,25
Ön Genişlik	16	17	18	19	20	21	22	23,5
Gelinlik Boyu	160 cm (Model özelliğine göre değiştirilebilir.)							

SIRA SİZDE

Siz de sınıf mevcuduna göre ikişer kişilik gruplara ayrılınız. Arkadaşınızın gelinlik veya abiye için gerekli temel ve yardımcı ölçülerini mezura kullanarak alınız. Aldığınız ölçüleri aşağıdaki tabloya yazınız.

GELİNLİK/ABİYE İÇİN TEMEL VE YARDIMCI ÖLÇÜLER			
Tam Boy		Kalça Düşüklüğü	
Göğüs Çevresi		Arka Yaka	
Bel		Ön Uzunluk	
Kalça		Arka Genişlik	
Kol Boyu		Ön Genişlik	
Sırt Yüksekliği		Kol Oyuntu Genişliği	
Arka Uzunluk		Gelinlik Boyu	

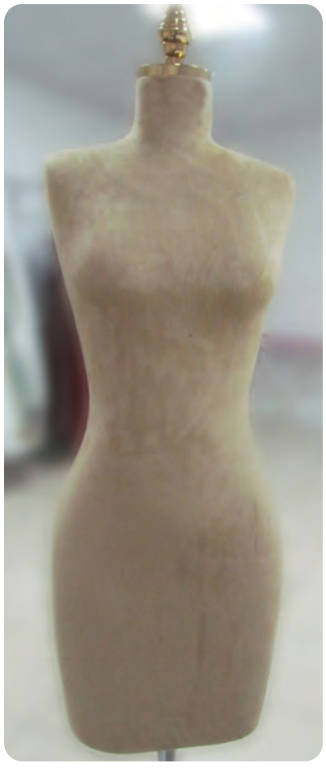
5.2. ABİYE VE GELİNLİK DRAPAJI

Canlı ya da cansız manken kullanılarak oluşturulan, vücuda kolay uyum sağlayan, kumaş ya da kâğıt ile hazırlanan, prova tekniğiyle yapılan kalıp hazırlama yöntemine **drapaj** denir. Gelinlik drapajı ile abiye drapajı arasında fark yoktur. Kullanılan kumaş ve süsleme malzemeleri modele göre çeşitlilik gösterse de drapaj teknikleri aynıdır.
Drapaj çalışmasında dikkat edilmesi gereken noktalar şunlardır:

- Uygulama yapılacak malzemenin düz boy ipliği,
- Kişinin vücut ölçülerine uygun cansız manken tercih edilmesi (Görsel 5.11),
- Dikiş paylarının fazla bırakılmaması,
- Kullanılacak iğnelerin uzun ve çelik olması (Görsel 5.12),
- Simetrik modelde mankenin sağ tarafından çalışılması.

Görsel 5.12: Çelik iğne

Görsel 5.11: Cansız manken

Not

Cansız mankenlerin hatlarının tam belirgin olmadığı durumlarda drapaj işlemi öncesinde bu hatları doldurmak için tahta pamuk, elyaf, metre pamuk gibi materyaller kullanılmaktadır. Tahta pamuk, döşemecilikte de kullanılan bir dolgu ve örtü malzemesidir.

5.2.1. Gelinlik Drapajı Çalışma

Gelinlik drapajı çalışma işlemlerine, istenen bedene uygun ölçülere getirilmiş manken üzerinde beden hatlarının belirlenmesiyle başlanır. Zemin renginin zıttı ya da zemin üzerinde kendini gösterecek renkte saten bir kurdeleyle manken üzerinde hatlar belirlenir (Kurdele yerine ekstrafor da kullanılabilir.). Bu hatlar; göğüs, kalça, bel, ön orta, arka orta, kup ve kol evidir.

Gelinlik drapajı çalışılırken kullanılacak malzemeler; canlı veya cansız manken, şekil alabilen ince kumaş, toplu iğne, mezura, ekstrafor ya da kurdele, makas, uçucu kalem ya da sabun, cetvel, gönye ve süsleme malzemeleridir.

5.2.2. Mankeni Drapaja Hazırlama

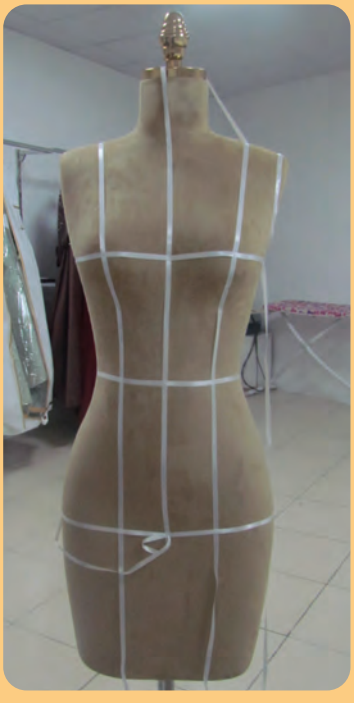
Manken vücudu en, boy ve derinlik olmak üzere üç boyutludur. Vücut, bölümleri de göz önünde bulundurularak drapaja hazırlanır.

İğnelerle kolay işlem yapılabilmesi için mankenin yumuşak dokulu olmasına özen gösterilir (Görsel 5.13). Hatlar manken üzerinde kurdele veya ekstrafor kullanılarak belirlenir. Model özelliğine göre (simetri-asimetri) hareket edilir.

Görsel 5.13: Yumuşak dokulu manken

MERAKLISINA

Görsel 5.16: Rehber hat ve prenses çizgisi

Cansız manken üzerinde ekstraforla belirlenen tüm hatlara **rehber hat**, göğüs hattından geçen dikey çizgilere ise **prenses çizgi** denir (Görsel 5.16).

1. UYGULAMA

Mankeni Drapaja Hazırlama

Bu uygulamada sizden Mankeni Drapaja Hazırlama işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 1. Kontrol Listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Cansız manken
- Ekstrafor
- Mezura
- Toplu iğne
- Makas

Dikkat Edilecek Noktalar

- Zamanınızı verimli kullanınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kalça hattını belirlemek için kalçanın en geniş yerini baz alınız (Görsel 5.14).
- Ön orta, göğüs kupu, kol evi ve pens yerlerini işaretleyiniz.
- İki göğüs arasını 17 cm olarak işaretleyiniz.
- Beden boyunu; kol altından 17, 18, 19 ve 20 cm (standart ölçü) olarak ölçünüz (Ölçüler, model özelliğine göre değişkenlik gösterir ve uygulanacağı bedene göre tespit edilir.).
- Yumuşak dokuyu baskılamamak için göğüs kavisini çiziniz.
- Gelinlik drapajı ana malzemesi olan tülü manken üzerine yerleştirip pensi çiziniz.
- Sırasıyla göğüs hattı, etek hattı ve bel hattını işaretleyip bu kısma model uygulayınız (Görsel 5.15).

Görsel 5.14: Kalça hattını belirleme

Görsel 5.15: Hatları belirleme

1. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Mankeni drapaja hazırladı.		
3	Ön orta, göğüs kupu, kol evi ve pens yerlerini işaretledi.		
4	Manken üzerinde göğüs kavisini çizdi.		
5	Temiz ve özenli çalıştı.		
6	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

5.2.3. Gelinlik Model Analizi

Model analizi, gelinlik dikiminin ilk aşamasıdır. Modelin simetrik ya da asimetrik olup olmadığına, kullanılacak kumaşa ve model özelliğine dikkat edilir. Dikim işleminde kullanılacak yardımcı malzemeler model özelliğine göre hazırlanır. Dikim yapılırken kalite nitelikleri göz önünde bulundurulur. Gelinlik, her dikim işleminden sonra manken üzerinde kontrol edilir. Dikilecek olan gelinliğin model analizi ve teknik çizimi Tablo 5.2'de gösterilmiştir.

Tablo 5.2: Gelinlik Model Analizi

MODEL ANALİZ FÖYÜ

MODEL ADI: Gelinlik	**BEDEN NO.:** 38	**SEZON:** İlkbahar-Yaz

GELİNLİK TEKNİK ÇİZİMİ

Şekil 5.1: Gelinlik ön modeli

Şekil 5.2: Gelinlik arka modeli

MODEL ANALİZİ

- Üst beden ön ve arkada kupludur (Şekil 5.1, 5.2).
- Ön yaka kalp şeklinde ve straplezdir.
- Üst bedenin tümü dantel kaplama ve transparandır.
- Eteği gizli fermuarlı, tam dairedir.
- Üst beden ile etek birleşim yerinde hafif dantel detaylıdır.
- Arka üst beden kapama yeri kantri bağcıklıdır.
- Etek kısmı simli tüldür.

MALZEME LİSTESİ

Kumaş
- 1 kat simli tül (170 cm)
- 3 kat ince tül (170 cm)
- 1,50 cm Abraham saten (tek en)

Astar
- 1,50 cm kristal saten (tek en)

Süsleme
- 50 cm dantel

Yardımcı Malzemeler
- 1 paket balen
- 100 cm kantri bağcık
- 1 çift glop
- 23 cm fermuar

PARÇA LİSTESİ

Kumaş
- Simli tül
- Abraham saten
- İnce tül

Astar
- Kristal saten

Süsleme
- Dantel

Yardımcı Malzemeler
- Balen
- Glop
- Kantri bağcık
- Fermuar

2. UYGULAMA

Gelinlik Drapajı Hazırlama

Bu uygulamada sizden Gelinlik Drapajı Hazırlama işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 2. Kontrol Listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Cansız manken
- İnce tül
- Mezura
- Toplu iğne
- Makas

Dikkat Edilecek Noktalar

- Makası dikkatli kullanınız.
- Teyel alırken ipin ucuna düğüm atmayınız.
- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Bedene uygun, bir bedenlik kalıp kesiniz.
- Tülün esnemeyen tarafını boyun kısmına getiriniz.
- Ana hatları manken üzerinde belirleyip ön ortası, göğüs kupu, kol evi ve pens yerlerini işaretleyiniz.
- Göğüs ortasını, model özelliğine göre yaklaşık 17 cm olarak işaretleyiniz.
- Kol altından beden boyunu, ortalama 17-18 cm standart ölçü olarak işaretleyiniz.
- Yumuşak dokuyu baskılamamak için göğüs kavisini çiziniz.
- Kullanılacağınız kumaşı (ince tül) manken üzerine oturtup pens yerini işaretleyiniz (Görsel 5.17).
- Arka bedende göğüs hattından model özelliğine göre aşağı inip arka ortasına V şekli veriniz.
- Yan dikişleri ayarlayınız, arka kup yerini işaretleyiniz (Görsel 5.18).

Görsel 5.17: Ön beden pens yerleri

Görsel 5.18: Arka beden pens yerleri

2. UYGULAMA

- Tülü mankene yerleştirdikten sonra bel hattına kadar olan fazla tül parçalarını kesiniz.
- Pens yerlerini belirleyiniz. Belirlediğiniz noktalar kesim ve dikim yerleridir (Görsel 5.19).
- Pens yerlerini belirledikten sonra pensleri aynı yerlerden teyelleyiniz.
- Kalıbı kolay çıkarmak için teyellemede renkli ip kullanınız.
- Karşılaştırmada kolaylık olması açısından yaka hattını teyelleyiniz.
- Sırt ve yaka hattını, kol hattından teyelle belirleyiniz.
- Yan dikişleri teyelleyiniz.
- Kalıbın ön ortasını kumaşın boyun kısmına yerleştiriniz.
- Sırasıyla ön kup, ön yan, arka yan ve arka kup yerlerini kesinleştiriniz. Biye kapama için yukarıdan 4 cm boşluk bırakınız.
- Arka ortası kapama payı için 4 cm pay veriniz.
- Fermuar dikimi için 15 cm boşluk bırakınız.

Görsel 5.19: Pens dikme yeri

2. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Gelinlik modelini analiz etti.		
3	Göğüs ortasını model özelliğine göre belirleyip işaretledi.		
4	İnce tül üzerinde pens yerlerini işaretledi.		
5	Arka bedene model özelliğine göre aşağı inip V şekli verdi.		
6	Yan dikişleri teyelledi.		
7	Pens yerlerini teyelledi.		
8	Fermuar yerini ayarladı.		
9	Fazla tül parçalarını kesti.		
10	Temiz ve özenli çalıştı.		
11	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

5.3. GELİNLİK DRAPAJINI KALIBA DÖNÜŞTÜRME

Gelinlik drapajını kalıba dönüştürme, gelinliğin üretimi sırasında karşılaşılabilecek hataların önüne geçilmesini sağlayan önemli bir aşamadır. Kalıba dönüştürme işlemlerinden sonra gelinliğin model özelliği dikkate alınarak kalıpta düzeltme işlemleri yapılmalıdır.

5.3.1. Gelinlik Drapajını Kalıba Dönüştürme İşlemleri

Kalıp, manken üzerinde drapaj yöntemiyle model uygulanarak çıkarılır. İnce bir tül üzerinde teyelleme ve uçucu kalemle işaretlenen kalıp, manken üzerinden çıkarılarak kağıt ya da karton üzerine aktarılır. Gerekli düzeltmelerin yapıldığı kalıplar iki kat tül üzerine aktarılarak gelinlik drapajını kalıba dönüştürme işlemi tamamlanır.

3. UYGULAMA

Gelinlik Drapajını Kalıba Dönüştürme-1

Bu uygulamada sizden Gelinlik Drapajını Kalıba Dönüştürme-1 işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 3. Kontrol Listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- İnce tül
- Mezura
- Toplu iğne
- Makas
- Uçucu kalem
- Riga
- Cetvel

Dikkat Edilecek Noktalar

- Makası dikkatli kullanınız.
- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Model transparan olduğu için çift kat tül kullanınız.
- Manken üzerinde tek kat hazırladığınız tül kalıplarını, çift kat tülün üzerine tekrar yerleştiriniz.
- Kalıpların üzerine ağırlık koyunuz. Uçucu kalem veya sabunla çizime başlayınız.
- Kalıbın ana hat yerleşimini çiziniz.
- Cetvel ve riga yardımıyla kalıpta düzeltmeler yapınız.
- Bel hatlarını belirleyiniz.
- Kumaşın kaymaması için çapraz iğneleme işlemi yapınız.
- Kumaşı 2 cm'den kesiniz.
- Kalıpları, parçalara ayırıp dikimi kolaylaştırmak için işaretleyiniz.
- Göğüs hattından başlayarak rigayla düzeltme işlemleri yapınız.
- Göğsü sarabilmesi için göğüs hattından içeri rigayla çok az giriniz.
- Bel çukurluğu için rigayla içeri giriniz.

3. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kalıpları çift kat tül üzerine yerleştirdi.		
3	Kalıpların üzerine ağırlık koydu.		
4	Kalıbın ana hat yerleşimini uçucu kalemle çizdi.		
5	Kumaşın kaymaması için çapraz iğneleme işlemi yaptı.		
6	Kumaşı 2 cm'den kesti.		
7	Göğüs hattından başlayarak rigayla düzeltme işlemleri yaptı.		
8	Bel çukurluğu için rigayla düzeltme yaptı.		
9	Kalıpları koyduktan sonra kumaşı 2 cm'den kesti.		
10	Temiz ve özenli çalıştı.		
11	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

5.3.2. Gelinlik Kalıbını Düzeltme

Manken üzerinden drapaj yöntemiyle çıkarılan gelinlik kalıbında çizgilerin devamlılığı, birbirini takibi ve işaretlerde net bir görünüm olmayabilir. Bu sebeple manken üzerinden çıkarılan kalıp üzerindeki çizgi ve işaretler kontrol edilip düzeltilerek kalıpta düzeltme işlemi yapılır.

4. UYGULAMA

Gelinlik Kalıbını Düzeltme

Bu uygulamada sizden Gelinlik Kalıbını Düzeltme işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 4. Kontrol Listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- İnce tül
- Mezura
- Toplu iğne
- Makas
- Uçucu kalem
- Riga
- Cetvel

Dikkat Edilecek Noktalar

- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kol oyuntusu, kup kenarları ve yan dikişlerini cetvel ve rigayla çiziniz.
- Kup kenarlarının eşit olmasına dikkat ediniz.
- Kavislerin birbirini takip etmesine dikkat ediniz.
- Çizgilerde kırıklık olmamasına özen gösteriniz.
- Kalıplar üzerindeki kontrol işaretlerinin karşılıklı gelip gelmediğine dikkat ediniz.
- Düz boy ipliği işaretlerini kontrol ediniz. İşaretlerde eğrilikler varsa bunları düzeltiniz.
- Kalıplar üzerine gerekli yazıları yazınız.

4. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kol oyuntusunu rigayla çizdi.		
3	Kup kenarlarını cetvel ve rigayla çizdi.		
4	Yan dikişleri cetvel ve rigayla çizdi.		
5	Kalıpların üzerine gerekli yazıları yazdı.		
6	Temiz ve özenli çalıştı.		
7	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

5. UYGULAMA

Gelinlik Drapajını Kalıba Dönüştürme-2

Bu uygulamada sizden Gelinlik Drapajını Kalıba Dönüştürme-2 işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 5. Kontrol Listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Cansız manken
- İnce tül
- Mezura
- Toplu iğne
- Makas
- Uçucu kalem
- Riga
- Cetvel
- Teyel ipliği
- Karton

Dikkat Edilecek Noktalar

- Teyel alırken ipin ucuna düğüm atmayınız.
- Makası dikkatli kullanınız.
- Teyelleri keserken kumaşa zarar vermemeye özen gösteriniz.
- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Manken üzerinde uçucu kalemle model uygulama yapınız (Görsel 5.20).
- Modelin ana hatlarını belirleyiniz (Görsel 5.21).
- Çalışılan bedenin alt tarafındaki (etek ucu) fazlalıkları kesiniz (Görsel 5.22).

Görsel 5.20: Model uygulama

Görsel 5.21: Model ana hatlarını belirleme

Görsel 5.22: Alt taraftaki fazlalıkların kesimi

- Yan dikiş fazlalıklarını rehber hattına paralel olarak kesiniz (Görsel 5.23).
- Manken üzerinde model özelliğine göre renkli iplikle teyelleme yapınız (Görsel 5.24, 5.25).

Görsel 5.23: Yan dikiş fazlalıklarını kesme

Görsel 5.24: Renkli iple ön beden teyelleme

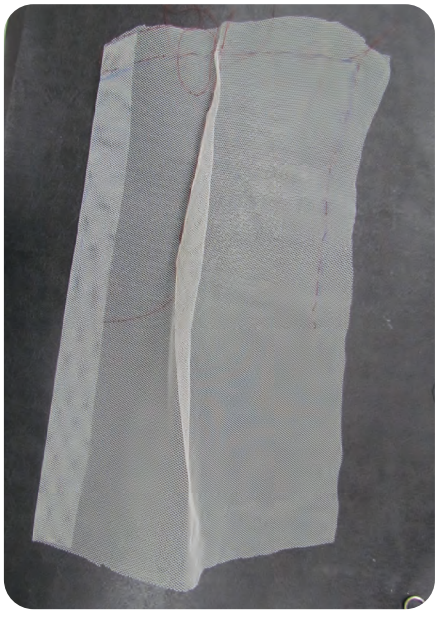

Görsel 5.25:Renkli iple arka beden teyelleme

- Teyelleme işleminin ardından önce iğneleri, sonra manken üzerindeki tül kalıbı çıkarınız (Görsel 5.26, 5.27).

Görsel 5.26: Manken üzerinden çıkan ön beden kalıbı

Görsel 5.27: Manken üzerinden çıkan arka beden kalıbı

- Teyel yerlerini açınız (Görsel 5.28, 5.29).

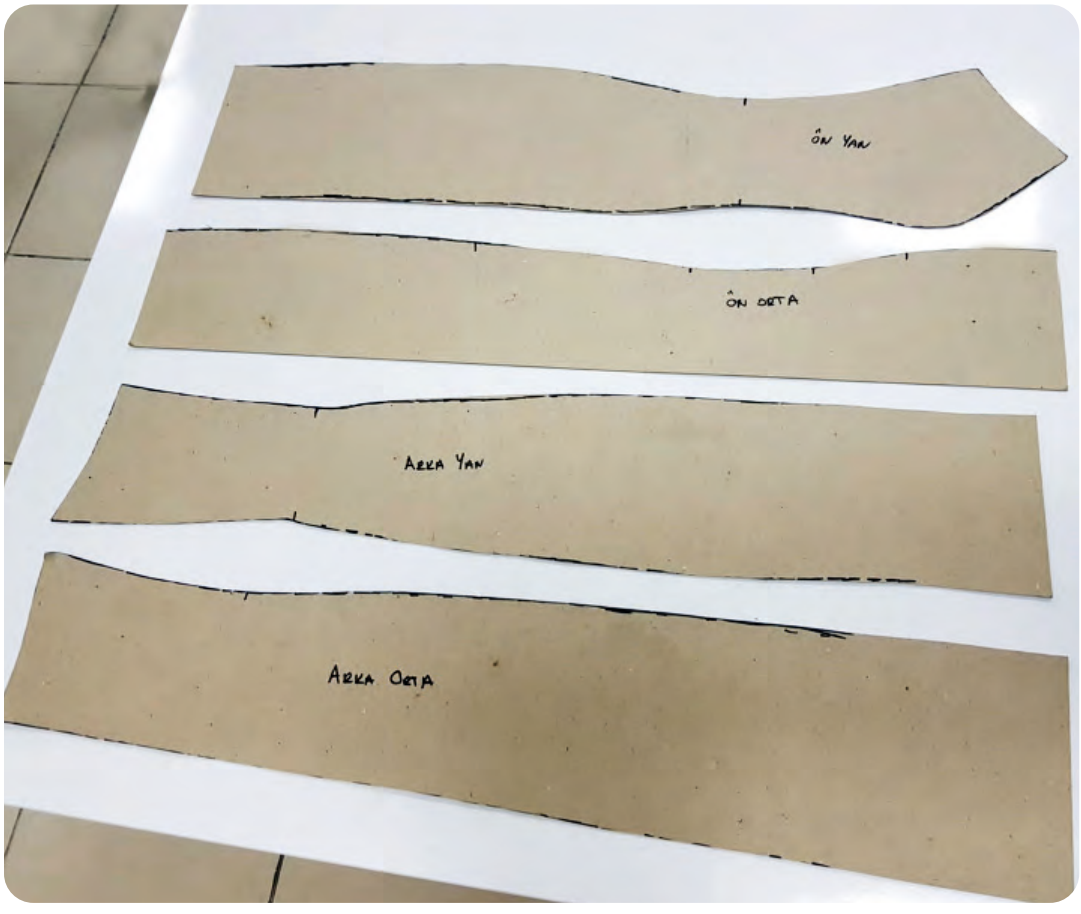

Görsel 5.28: Ön beden teyellerinin açılımı

Görsel 5.29: Arka beden teyellerinin açılımı

- Çıkardığınız tül kalıbın üzerinden karton üzerine ön orta, ön yan, arka orta, arka yan olmak üzere tekrar kalıp çıkarınız (Görsel 5.30).

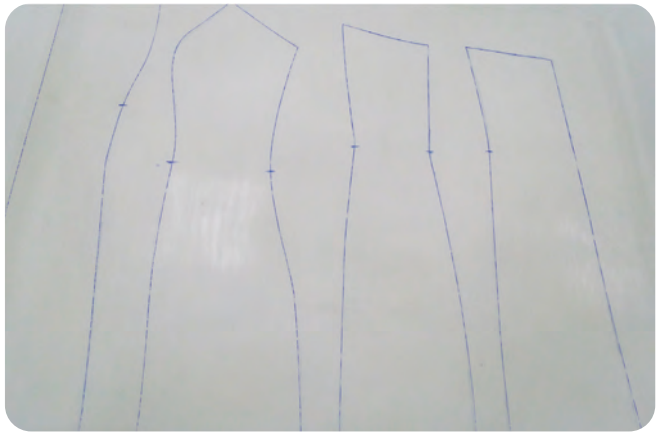

Görsel 5.30: Tül kalıbı kartona aktarma

➤ Kalıpları, iki kat tülün üzerine serip çiziniz (Görsel 5.31, 5.32).

Görsel 5.31: Kalıpların iki kat tül üzerine çizimi

Görsel 5.32: Dört parça kalıbın tül üzerinde gösterimi

5. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Manken üzerinde uçucu kalemle model uygulama yaptı.		
3	Model hatlarını belirledi.		
4	Model özelliğine göre tekniğe uygun teyelleme yaptı.		
5	Teyelleme işleminden sonra mankenin üzerindeki tül kalıbı çıkardı.		
6	Teyel yerlerini tekniğe uygun açtı.		
7	Tül kalıp üzerinden karton üzerine tekniğe uygun tekrar kalıp çıkardı.		
8	Karton kalıpları iki kat tülün üzerine serdi.		
9	Karton kalıpları iki kat tülün üzerine uçucu kalemle tekniğe uygun çizdi.		
10	Temiz ve özenli çalıştı.		
11	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

6. UYGULAMA

Gelinlik Drapajında Düzeltme

Bu uygulamada sizden Gelinlik Drapajında Düzeltme işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 6. Kontrol Listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

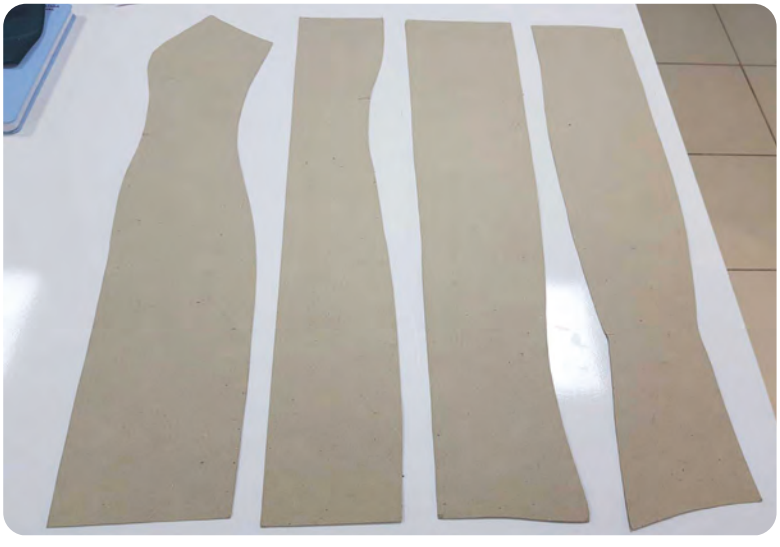
- İnce tül
- Mezura
- Toplu iğne
- Makas
- Uçucu kalem
- Riga
- Cetvel
- Karton kalıplar

Dikkat Edilecek Noktalar

- Makası dikkatli kullanınız.
- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kalıpları, kullanacağınız iki kat tülün üzerine tekrar seriniz (Görsel 5.33). Model transparan olduğu için iki kat tül kullanınız.

Görsel 5.33: Kullanılacak kalıpları serme

- Kalıbı, uçucu kalemle tülün üzerine çiziniz ve tülün kaymaması için iğneleyiniz (Görsel 5.34).

Görsel 5.34: Uçucu kalemle işaretleme

- Çizdiğiniz tülü, kenarlarından yaklaşık 2 cm pay bırakarak kesiniz.
- Ön orta, ön yan, arka orta ve arka yan olmak üzere dört parça kalıp elde ediniz.
- Kalıpların bel ve beden hattı başta olmak üzere tüm düzeltmelerini riga kullanarak yapınız (Görsel 5.35, 5.36).

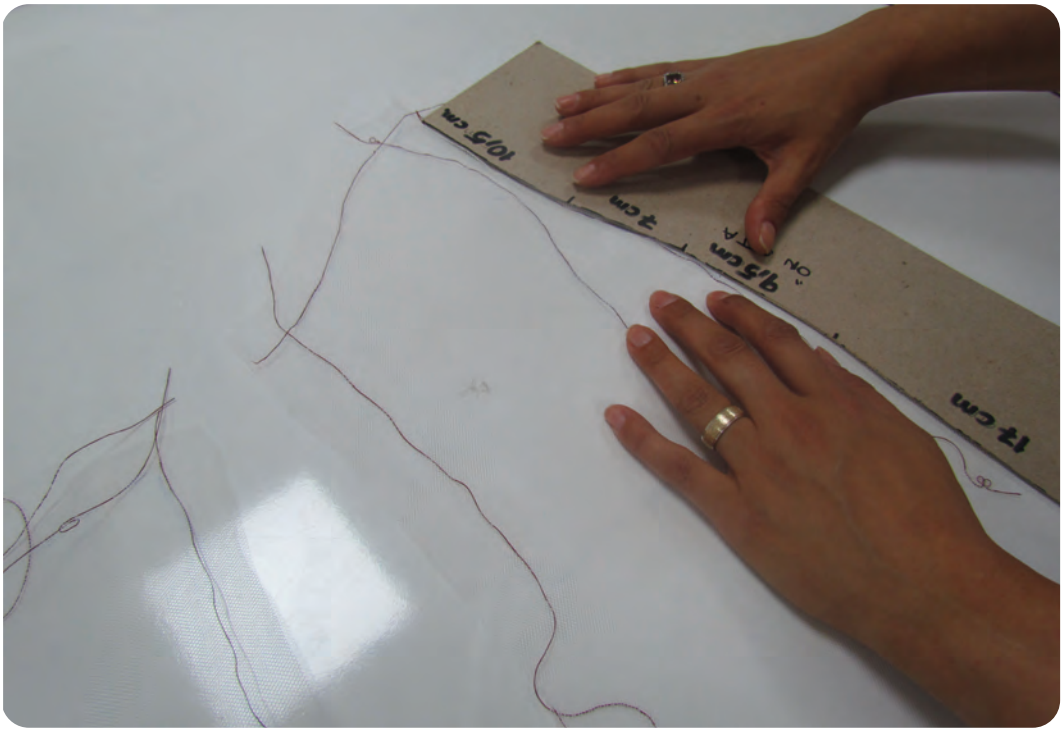

Görsel 5.35: Riga ile göğüs hattı düzeltme

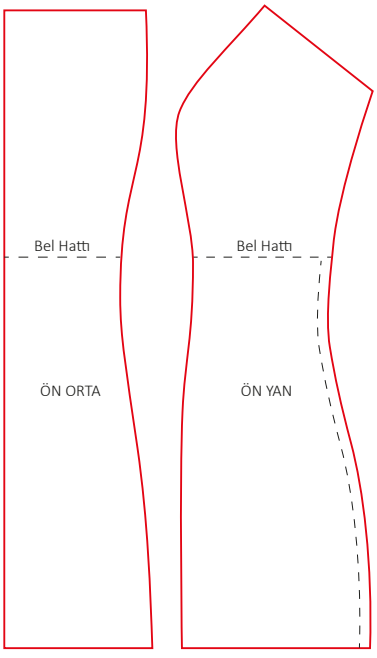
Görsel 5.36: Riga ile bel hattı düzeltme

- Çizgilerde kırıklık olmamasına dikkat ediniz.
- Kalıp üzerinde bulunan kontrol işaretlerinin karşılıklı gelip gelmediğine dikkat ediniz (Görsel 5.37).

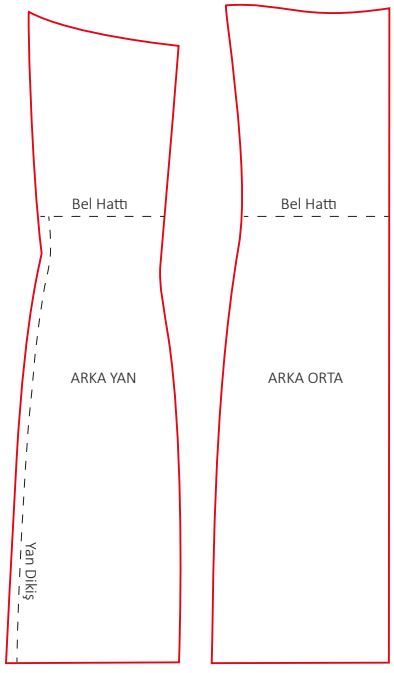

Görsel 5.37: İşaretlerin karşılığını kontrol etme

➤ Ön ve arka beden kalıbını oluşturunuz (Şekil 5.3, 5.4).

Şekil 5.3: Ön beden kalıbı

Şekil 5.4: Arka beden kalıbı

6. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kalıpları iki kat tül üzerine tekniğe uygun serdi.		
3	Kalıbı, tülün üzerine uçucu kalemle tekniğe uygun çizdi.		
4	Çizilen tülün kenarlarından tekniğe uygun 2 cm pay bırakarak kesti.		
5	Kalıplardaki çizgilerin düzeltmelerini rigayla tekniğe uygun yaptı.		
6	Temiz ve özenli çalıştı.		
7	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

5.4. ABİYE VE GELİNLİK KESİMİ

Abiye ve gelinlik kesimi, kalıp çıkarıldıktan sonraki aşamadır. Kesim öncesinde model analizi yapılır, kalıp kumaşa yerleştirilir, ardından yardımcı malzeme ve kumaş kesim işlemine geçilir. Abiye ve gelinlik üretiminde kullanılan kumaşlar genellikle ince ve hassas yapıda olduğu için kesim işleminde titiz davranılır.

5.4.1. Abiye ve Gelinlik Kalıbını Kumaşa Yerleştirme

Kalıbı kumaşa yerleştirme, kesimden bir önceki aşamadır. Kalıplar kumaşa yerleştirilmeden önce kumaşlar ütülenir. Düzgün bir zemin sağlanıp kalıplar bu zemine yerleştirilir. Kalıbı kumaşa yerleştirmede kullanılan iğnelerin ve yerleştirdikten sonra kullanılan uçucu kalemin kumaşa zarar vermemesine dikkat edilir.

7. UYGULAMA

Gelinlik Kalıbını Kumaşa Yerleştirme

Bu uygulamada sizden Gelinlik Kalıbını Kumaşa Yerleştirme işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 7. Kontrol Listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- İnce tül
- Simli tül
- Mezura
- Toplu iğne
- Uçucu kalem
- Karton kalıplar
- Abraham saten
- Riga
- Cetvel
- Makas

Dikkat Edilecek Noktalar

- Makası dikkatli kullanınız.
- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Tüm kalıp parçalarının eksiksiz olduğunu kontrol ediniz.
- Kesim masasının yüzeyinin temiz ve pürüzsüz olmasına dikkat ediniz.
- Çıt işaretlerinin tam olmasına dikkat ediniz.
- Yüz yüze katladığınız kumaşı kesim masasına seriniz (Görsel 5.38).
- Kumaşın kaygan olmasından dolayı düz boy ipliğinin kaymamasına dikkat ediniz.
- Kalıpları kumaşa ekonomik yerleştiriniz.
- Kalıpların düz boy ipliği yönüne dikkat ediniz.
- Kalıp kenarlarından uçucu kalemle çiziniz.

Görsel 5.38: Kumaşın serilmesi

7. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Tüm kalıp parçalarını eksiksiz hazırladı.		
3	Yüz yüze katlanan kumaşı kesim masasına serdi.		
4	Kalıpları kumaşa ekonomik yerleştirdi.		
5	Kalıp kenarlarını uçucu kalemle tekniğe uygun çizdi.		
6	Temiz ve özenli çalıştı.		
7	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

5.4.2. Abiye ve Gelinlik Kesimi

Gelinlik kesim işlemine gelinliğin ana malzemesi olan tül kesimiyle başlanır. Tül, katlanarak kesilir. Gelinlik, drapaj tekniğiyle hazırlandığı için üst beden daha çok manken üzerinde hazırlanır; alt beden ise kumaş kesildikten sonra manken üzerinde denenir.

8. UYGULAMA

Gelinlik Kesimi

Bu uygulamada sizden Gelinlik Kesimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 8. Kontrol Listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Abraham saten
- İnce tül
- Simli tül
- Mezura
- Toplu iğne
- Makas
- Uçucu kalem
- Riga
- Cetvel

Dikkat Edilecek Noktalar

- Çıt işaretlerinin derin olmamasına özen gösteriniz.
- Makası dikkatli kullanınız.
- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kumaşı, düz boy ipliği yönünde (kenar dokumayı) yüz yüze katlayınız (Görsel 5.39).
- Kumaşın başındaki, sonundaki ve kenarındaki eğrilikleri T cetveli kullanarak düzeltiniz.
- Sermeye başlamadan önce kumaş gruplandırması yapınız.
- Kalıpları düz boy ipliğe göre yerleştiriniz.
- Paylı kumaş parçalarının etrafından kesiniz ve bu parçalara çıt atınız.

Görsel 5.39: Kumaşın yüz yüze katlanması

Not

- **Abraham saten**; her iki yüzü de kullanılabilen, bir yüzü parlak bir yüzü mat olan saten kumaş türüdür.
- Kalıplar, manken üzerinde uygulanarak hazırlandığı için dikiş paylı olup doğrudan sabun ya da uçucu kalemle çizilir.

8. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kumaşı düz boy ipliği yönünde yüz yüze katladı.		
3	Kumaş kenarlarındaki eğrilikleri T cetveliyle düzeltti.		
4	Kalıpları düz boy ipliğine göre yerleştirdi.		
5	Paylı kumaş parçalarının kenarından tekniğe uygun kesti.		
6	Temiz ve özenli çalıştı.		
7	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

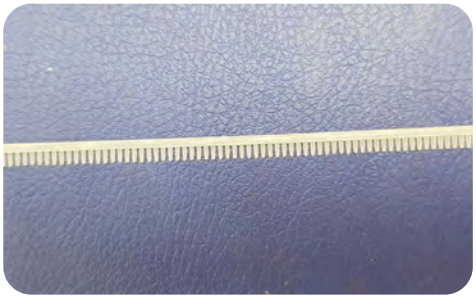
HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

5.4.3. Abiye ve Gelinlik Kumaşını Kesime Hazırlama

Gelinlik kesimine başlamadan önce kullanılacak tüm kalıplar ve kumaşlar kontrol edilir. Kumaş üzerinde leke bulunmaması ve kumaşın ütülü olması gibi detaylar göz önünde bulundurulur. Aynı şekilde kalıpların düzgünlüğüne, üzerindeki yazı ve işaretlere de dikkat edilir. Model analiz föyü gözden geçirilir.

5.4.4. Gelinlik Yardımcı Malzeme Kesimi

Gelinlik yardımcı malzemeleri tela, balen (göğüs altını çevreleyen plastik çubuk), glop (göğüs kabı), vatka, gren (gelinliğe sertlik veren şerit), brit (düğmeyi iliklemek için kumaştan veya iplikten yapılmış ilik), kılçık (iki ucu düğümlü, plastik birleştirme malzemesi) şeffaf askı, kantri bağcık (korse ipi), pul, boncuk, astarlık kumaş, tarlatan (eteğe hacim veren, daire telleri olan, tülden oluşan yardımcı malzeme) ve fermuardır (Görsel 5.40, 5.41, 5.42). Kullanılan malzemeler modelin özelliğine göre değişiklik gösterir.

Görsel 5.40: Kılçık

Görsel 5.41: Pul. boncuk

Görsel 5.42: Tarlatan

Gelinliğin etek kesiminde yapılan işlemler astar için de geçerlidir. Sadece astarın boyu gelinliğin etek boyundan 2 cm kadar kısa olmalıdır.

9. UYGULAMA

Gelinlik Eteği Kesimi

Bu uygulamada sizden Gelinlik Eteği Kesimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 9. Kontrol Listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Abraham saten
- İnce tül
- Simli tül
- Mezura
- Toplu iğne
- Makas
- Uçucu kalem
- Riga
- Cetvel

Dikkat Edilecek Noktalar

- Makası dikkatli kullanınız.
- Zamanınızı ve malzemelerinizi verimli kullanınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

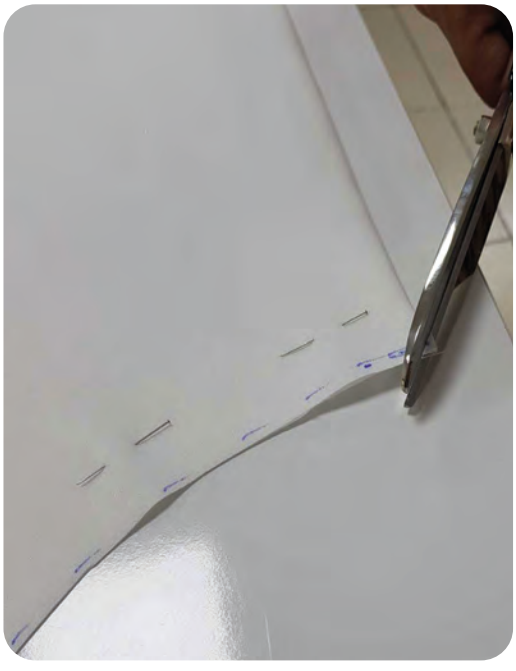
- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Gelinliğin eteği çift kat kumaş olacağı için kumaşı, parlak ön yüzeyi içte kalacak şekilde seriniz.
- Serilen kumaşı T cetveliyle sıfırlayınız.
- Bel ölçüsünün ¼'ünü alınız. Ön ortasını V şeklinde 0,5 cm kadar kesiniz. Etekte kullanacağınız bütün kumaşlar için aynı işlemleri tekrarlayınız (Görsel 5.43).

Not

Ön ortasına V şeklinde atılan çıt, kat kat kumaş kullanıldığı için kumaşların kontrol noktasını belirler (Görsel 5.44).

Görsel 5.43: Belin ¼'ünü işaretleme

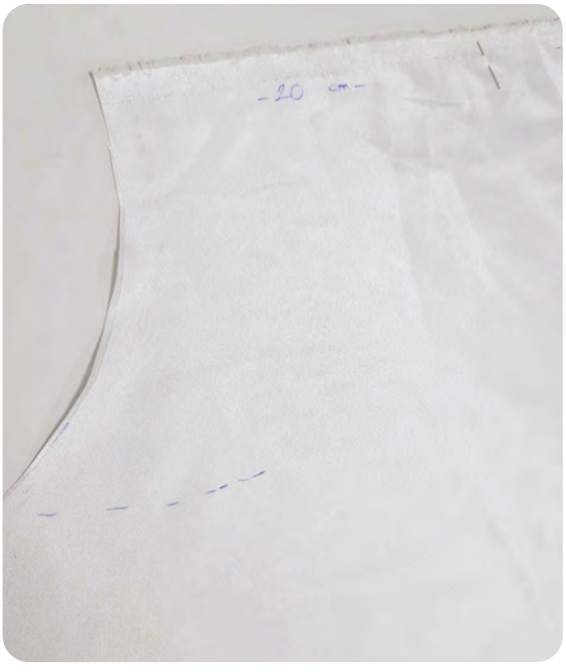

Görsel 5.44: V çıt

- Çift kat kesim yapacağınız saten kumaşların kaymamasına dikkat ediniz. Tülü, esnek bir kumaş olduğu için esnetmeden kesiniz (Görsel 5.45).
- Astar kesimi için de aynı işlemleri tekrarlayınız. Tek fark, gelinlik eteği için arka ortasına ayrılan 18 cm'lik fermuar payının astar için 20 cm olmasıdır (Görsel 5.46).

Görsel 5.45: Tam daire etek kesimi

Görsel 5.46: Astar kesimi

9. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Gelinlik eteğinin kumaşını, kumaşın parlak ön yüzeyi içte kalacak şekilde serdi.		
3	Serilen yapılan kumaşı T cetveliyle sıfırladı.		
4	Bel ölçüsünün ¼'ünü aldı.		
5	Ön ortasını V şeklinde ve 0,5 cm ölçüsünde tekniğe uygun kesti.		
6	Tül kumaşı tekniğe uygun ve esnetmeden kesti.		
7	Temiz ve özenli çalıştı.		
8	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

5.5. ABİYE VE GELİNLİK DİKİMİ HAZIRLIK İŞLEMLERİ

Prova ve kumaşların karşılaştırma teknikleri, gelinliğin dikimi öncesindeki hazırlık aşamalarını içerir. Karşılaştırma, kumaşın bir tarafında olan çizginin ya da işaretin diğer tarafa aktarılmasıdır. Çizginin simetrisini almak şeklinde de düşünülebilir. Gelinlik provası yapılırken dikkat edilecek noktalar şunlardır:

- İğneleme genellikle yere paralel yapılmalı, iğneler çok sık ya da çok aralıklı yerleştirilmemelidir.
- Çıt kontrolü yapılmalıdır.
- Kumaş kenarı, kesim esnasında düzgün durması için uzun ve çelik iğneyle tutturulmalıdır.

5.5.1. Gelinlik Provası İşlem Sırası

Prova işlemleri, gelinliğin tam anlamıyla bedene uyumlu olması için dikim öncesinde bir ön hazırlık niteliğindedir. Ön hazırlık aşamaları şunlardır:

- Provası yapılacak kişinin normal pozisyonda durması sağlanır.
- Prova ortamındaki ışığın yeterli olması sağlanır.
- Kişinin beden, bel ve kalça hatları doğru tespit edilir.
- Gelinliğin altına tülden yapılmış jüpon (iç elbise) giydirilir.
- Prova, bedenin sağ tarafına yapılır.
- Estetik değerlere önem verilir.

5.5.2. Kumaş Cinslerine Göre Karşılaştırma Teknikleri

Karşılaştırma tekniklerinde kullanılacak kumaşın özellikleri dikkate alınır. Gelinlik dikiminde kullanılan kumaşlar saten, tül veya danteldir. Bu nedenle kullanılan teknikler bol teyel, sabun ve uçucu kalemle işaretlemedir.

5.5.3. Kumaş Cinsine Uygun Karşılaştırma Tekniği Seçimi

Gelinlikte kullanılan tül ve dantel, hassas çalışma gerektiren kumaşlar olduğundan daha çok uçucu kalem kullanılır. Dikim öncesi hazırlık işlemleri yapıldıktan sonra manken üzerinde işaretlenen nokta kumaşın diğer yüzüne geçirilir. Kumaşın cinsine ve model özelliğine göre karşılaştırma tekniklerinden biri seçilir.

5.5.4. Seçilen Karşılaştırma Tekniklerinin Uygulanması

Gelinlik eteğinin yan dikişleri birleştirilirken başlangıç ve bitiş noktalarına karşılaştırma tekniği uygulanarak dikişler eşitlenir. Karşılaştırma tekniği kullanılmadığı takdirde dikiş esnasında ölçü ve denklik sorunu yaşanabilir.

5.5.5. Kişiyi ve Prova Ortamını Hazırlama

Kişiyi ve prova ortamını hazırlama aşamaları şunlardır:

- Gerekli araç gereç, prova öncesinde hazırlanır.
- Provası yapılacak kişinin beden, bel ve kalça hatları grogren (yumuşak şerit) ya da ekstraforla belirlenir.
- Prova ortamının aydınlık olmasına özen gösterilir.
- Prova, ayna karşısında yapılır.
- Prova, kişinin katılacağı ortamda kullanacağı ayakkabı ve iç çamaşırıyla yapılmalıdır.

10. UYGULAMA

Gelinlik Provası Yapma

Bu uygulamada sizden Gelinlik Provası Yapma işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 10. Kontrol Listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Gelinlik parçaları
- Cansız manken
- Mezura
- Toplu iğne
- Boy aynası
- Dikiş iğnesi
- Makas
- Teyel ipliği
- Cetvel
- Kâğıt
- Kalem

Dikkat Edilecek Noktalar

- Prova yaptığınız ortamda ışığın yeterli olmasını sağlayınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Prova işlemine başlamadan önce tüm yardımcı malzemeleri ve prova yapılacak ürünü kontrol ediniz.
- Üst beden arka ortasının ve fermuar yerinin birbirini takip etmesine dikkat ediniz.
- Bedeni giydiriniz ve bedenin fermuar açıklığını kapatınız.
- Göğüs formunu kontrol ediniz.
- Beden ile eteğin birleşme hattını belirleyerek iğneleyiniz.
- Yan dikişlerin birbirini takip etmesine dikkat ediniz.
- Etek boyunu ayarlayınız (Görsel 5.47).

Görsel 5.47: Etek boyu kesimi

10. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Fermuar açıklığını manken üzerinde kapattı.		
3	Göğüs formunu manken üzerinde kontrol etti.		
4	Beden ile eteğin birleşme hattını tekniğe uygun iğneledi.		
5	Etek boyunu ayarladı.		
6	Temiz ve özenli çalıştı.		
7	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

11. UYGULAMA

Gelinliği Provadan Çıkarma

Bu uygulamada sizden Gelinliği Provadan Çıkarma işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 11. Kontrol Listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Gelinlik parçaları
- Cansız manken
- Mezura
- Toplu iğne
- Boy aynası
- Dikiş iğnesi
- Makas
- Teyel ipliği
- Cetvel
- Kâğıt
- Kalem

Dikkat Edilecek Noktalar

- Makası dikkatli kullanınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Fermuar yerindeki iğnelerin işaretlerini sabunla ya da uçucu kalemle çizerek alınız.
- Gelinliği mankenin üzerinden çıkarınız.
- Gelinliği çıkarırken yaptığınız düzeltmelerin bozulmamasına dikkat ediniz.
- Birleşme hattını işaretleyerek beden ve eteği birbirinden ayırınız.
- Bedende yaptığınız düzeltmeleri sabun ya da uçucu kalemle çiziniz.
- Aldığınız işaretleri iğneleme veya teyelleme yöntemlerinden birini kullanarak bedenin diğer tarafına aktarınız.
- Çıtların kaybolmamasına dikkat ediniz.
- Sökme işleminde kumaşın zarar görmemesine dikkat ediniz.
- Eteği, beden birleşme hattına 2 cm pay vererek kesiniz.
- Gelinliği mankene giydirdikten sonra gelinlikte problem yoksa dikiş paylarını 1 cm bırakarak kesiniz.
- Parçaların her birini ütüleyiniz.

11. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Fermuar yerindeki iğnelerin işaretlerini uçucu kalemle çizerek aldı.		
3	Birleşme hattını işaretleyerek beden ve eteği birbirinden ayırdı.		
4	Bedende yapılan düzeltmeleri uçucu kalemle çizdi.		
5	Alınan işaretleri bedenin diğer tarafına teyelleme yöntemiyle aktardı.		
6	Eteği, beden birleşme hattına 2 cm pay vererek kesti.		
7	Parçaların her birini tekniğe uygun ütüledi.		
8	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

5.6. ABİYE VE GELİNLİK DİKİMİ

Gelinlik dikimi için kullanılacak teknikler, modelin özelliğine ve kumaşın cinsine göre belirlenir. Seçilen gelinliğin modeli, kullanılacak ana ve yardımcı malzemelerin türü gelinliğin dikim süresini etkiler. Gelinlik, drapaj yöntemiyle çalışıldığı için ilk olarak üst bedende elde dikim ve üst bedene yerleştirme işlemleri uygulanır. Gelinlik mankene giydirilir, düzeltmeler yapıldıktan sonra gelinliğe makine dikişi çekilir.

Gelinlik ve abiye dikiminde uygulanacak işlemler şunlardır:

- Dikim işlemine transparan bedenden başlanır.
- Göğüs kavisindeki iğneleri geniş almamaya dikkat edilir.
- Ön kup dikiş paylarının ön ortasına, diğer dikişlerin arka tarafa bakması sağlanır.
- Önce yaka hattı belirlenir.
- Glop yeri tespit edilir.
- Ön ortası çizilir.
- Yaka hattı, daha önce kalıpta belirlenen yerden sırta kadar manken üzerinde çizilir.
- Sırasıyla balen ve glop yerleştirilir (Yerleştirilirken iğnelemeden sonra teyelleme yapılabilir.).
- Göğüs kupunun ön tarafında balenin içi (bedeni sarması için), diğer tarafında balenin dışı kullanılır.
- Göğüs hattı ve ön ortanın net işaretleri alındıktan sonra bunların karşılığı alınır.
- Karşılaştırma işleminde dikişlerin birbirine denk gelmesi sağlanır, bel hatları eşitlenir ve düz boy ipliği dikkate alınır.
- Arka kuplar eşitlenir.
- Son olarak arka ortası eşitlenir.
- Her işlemden sonra ütü yapılır.

5.6.1. Gelinliğin Model Özelliğine Göre Dikim Öncesi ve Sonrası Süsleme

Model üst bedeni, transparan tül ve tamamen dantel detaylı olduğu için süsleme işlemlerine dantel seçimiyle başlanır. Danteller analiz edilerek birbirinden ayrılır ve üst modele teker teker monte edileceğinden kesilir. Bire bir aynı motifteki dantellerin simetrik olmasına dikkat edilir.

Bir gelinliği gösterişli kılan, model özelliğine göre yapılan süsleme işlemidir. Süsleme işleminde kullanılacak malzemelerin ve aksesuarların gelinlik kumaşıyla uyumu da önemlidir. Dikim aşamasına geçilmeden önce yapılan her prova, ürünün ortaya çıktıktan sonraki genel duruşunu etkiler.

12. UYGULAMA

Abiye ve Gelinlik İkinci Provası

Bu uygulamada sizden Abiye ve Gelinlik İkinci Provası işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 12. Kontrol Listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Riga
- Teyel ipliği
- Ütü
- Glop
- Mezura
- Toplu iğne

Dikkat Edilecek Noktalar

- Ütü ısısını kontrol ediniz.
- Zamanınızı verimli kullanınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Karşılaştırma işlemlerinden sonra düzeltme yaptığınız yerlerin ya da hatların belirgin olması için teyel alınız ve bu kısımları ütüleyiniz.
- Glopları yerleştiriniz ve baleni dikiniz.
- İki glop arasının eşit mesafede olmasına dikkat ediniz (Görsel 5.48).
- Glopların uç noktalarını eşitleyiniz ve bu noktalara yedirme işlemini yapınız.
- Göğüsteki kulakların yakaya yakınlığının eşit olmasına özen gösteriniz.
- Glopları mankene yerleştiriniz, kontrol edip dikim aşamasına geçiniz.

Görsel 5.48: İki glop arası mesafe

12. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Glopları tekniğe uygun yerleştirdi.		
3	Baleni tekniğe uygun dikti.		
4	Glopların uç noktalarını eşitledi.		
5	Göğüsteki kulakların yakaya yakınlığını eşitledi.		
6	Glopları mankene tekniğe uygun yerleştirdi.		
7	Temiz ve özenli çalıştı.		
8	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

13. UYGULAMA

Gelinlik Dikimi

Bu uygulamada sizden Gelinlik Dikimi işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 13. Kontrol Listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

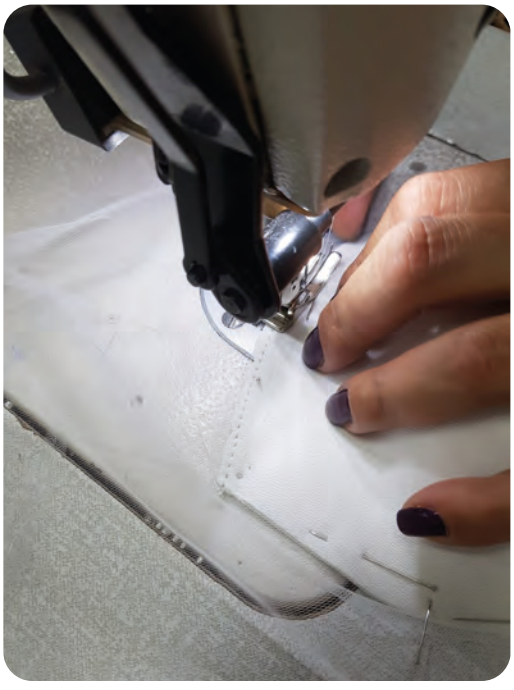
- Teyel ipliği
- Ütü
- Glop
- Balen
- Mezura
- Toplu iğne
- Dikiş makinesi
- Cansız manken
- Makas
- Fermuar

Dikkat Edilecek Noktalar

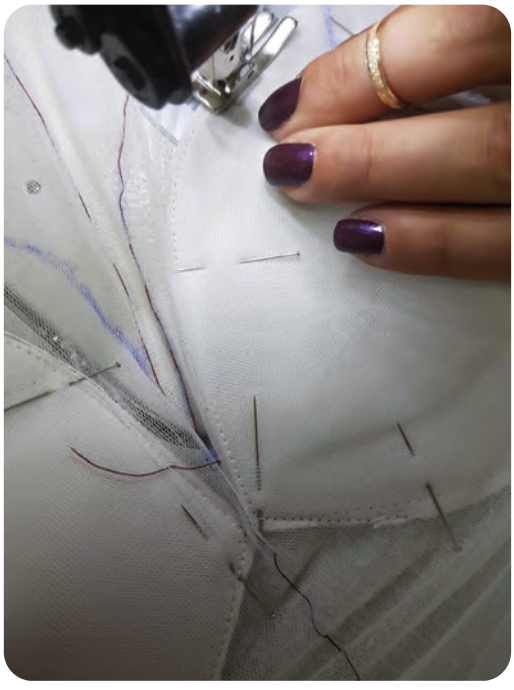
- Makine dikiş ayarlarını kontrol ediniz.
- Makası dikkatli kullanınız.
- Zamanınızı verimli kullanınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Glopları, çıma dikişiyle tül bedene dikiniz (Görsel 5.49).
- Dikim esnasında bollukları yediriniz (Görsel 5.50).

Görsel 5.49: Glopun tül bedene dikimi

Görsel 5.50: Glopun yedirilmesi

Not

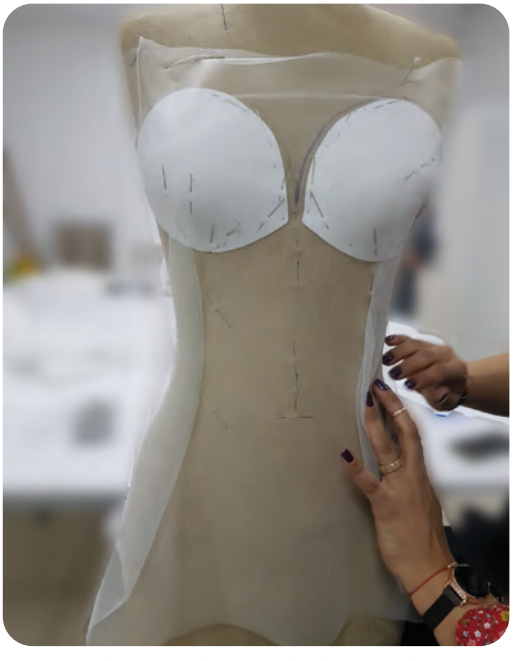
Balenler, tene temas etmemesi için dışa dikilir.

- Dikim işleminden sonra glopları tekrar mankene yerleştiriniz, balen dikimine geçiniz.
- Baleni glop dikişine sıfırlayarak dikiniz. Yanda kalan payları kesiniz. Dikiş milimetre olarak görünmelidir (Görsel 5.51).

Görsel 5.51: Balenin tül bedene dikimi

- Tül bedeni pens ortasından ucuna kadar kesiniz.
- İki kup arasını 16 cm, glopların birbirine en yakın olduğu noktadan aşağı bel hattına doğru 20 cm işaretleyiniz. Kup ve kup aralarına balen dikimi yapınız (Görsel 5.52).
- İki glop arasına da balen dikiniz.
- Balen dikiminden sonra diktiğiniz üst bedeni mankene tekrar giydiriniz (Görsel 5.53). Manken üzerinde simli tül drapajı çalışınız (Bedenin en altında iki kat tülle drapaj çalışması, üzerinde balenler ve ardından simli tül ile tekrar drapaj uygulaması yapılır.).

Görsel 5.52: Balenin tül bedene yerleşimi

Görsel 5.53: Balenin dikimden sonra bedene yerleşimi

- Gelinliğin etek kısmı daire olacağından saten kumaşı kesiniz, bel hattından 23 cm boşluk bırakınız (23 cm standart etek fermuarı).
- Arka ortasını dikiniz. Dikiş paylarını açarak ütüleyiniz (Görsel 5.54).

Görsel 5.54: Payların açılıp ütülenmesi

- Fermuarı dikiniz (Görsel 5.55).
- Eteği mankene giydirerek tülleri saten eteğin üzerine giydiriniz (Görsel 5.56).

Görsel 5.55: Fermuar dikimi

Görsel 5.56: Tülün saten eteğin üzerine giydirilmesi

- Tülleri, saten eteğe iğneyle belden tutturunuz (Görsel 5.57).
- Tül ve sateni manken üzerinde teyelleyiniz (Görsel 5.58).

Görsel 5.57: Belden iğneyle tutturma

Görsel 5.58: Tül ve sateni teyelleme

13. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Glopları, çıma dikişiyle tül bedene tekniğe uygun dikti.		
3	Dikim esnasında bollukları yedirdi.		
4	Baleni glop dikişine sıfırlayarak tekniğine uygun dikti.		
5	Kup ve kup aralarına tekniğine uygun balen dikti.		
6	İki glop arasına tekniğe uygun balen dikti.		
7	Manken üzerinde simli tül drapajı çalıştı.		
8	Saten kumaşı daire etek şeklinde kesti.		
9	Eteğin arka ortasını 23 cm boşluk bırakarak tekniğe uygun dikti.		
10	Dikiş paylarını açarak ütüledi.		
11	Fermuarı tekniğe uygun dikti.		
12	Tülleri saten eteğin üzerine giydirdi.		
13	Tül ve saten eteği belden iğneyle belden tekniğe uygun şekilde birbirine tutturdu.		
14	Tülle sateni manken üzerinde tekniğe uygun teyelledi.		
15	Temiz ve özenli çalıştı.		
16	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

14. UYGULAMA

Gelinliği Dikim Öncesi ve Sonrası Süsleme

Bu uygulamada sizden Gelinliği Dikim Öncesi ve Sonrası Süsleme işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 14. Kontrol Listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Gelinlik
- Dantel
- Astar
- Kantri bağcık
- Omuz askısı
- Makas
- Teyel ipliği
- Silikon makinesi
- Dikiş makinesi
- Toplu iğne
- Cansız manken
- Makas
- Mezura
- Ütü

Dikkat Edilecek Noktalar

- Ütü ısısını kontrol ediniz.
- Silikon makinesinin ısısını kontrol ediniz.
- Makası dikkatli kullanınız.
- Teyelleri keserken kumaşa zarar vermemeye özen gösteriniz.
- Zamanınızı verimli kullanınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Kullanacağınız dantel kumaşı hazırlayınız (Görsel 5.59).

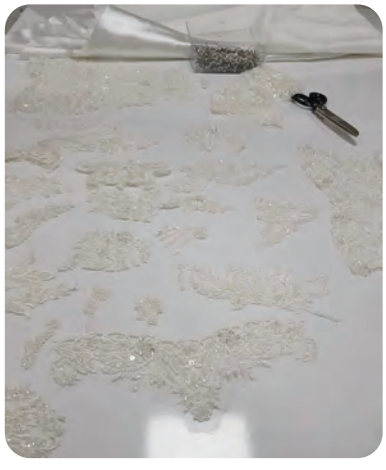

Görsel 5.59: Dantel

- Dantel kumaşı masanın üzerine sererek gelinlik modeline göre motifleri kesiniz (Görsel 5.60, 5.61).

Görsel 5.60: Dantelin serilmesi

Görsel 5.61: Motiflerin kesilmesi

- Seçilen dantellerin manken üzerindeki yerini belirleyiniz. Danteli tül yerlerinden keserek iğneyle tutturunuz (Görsel 5.62, 5.63).

Görsel 5.62: Dantelin mankene montesi

Görsel 5.63: Dantelin kesilmesi

- Dantel aralarını eşitleyiniz.
- Dantellerin yerleştirilmesinde simetriye dikkat ediniz (Görsel 5.64).
- Dantelin zarar görmemesi için toplu iğneleri dikkatli kullanınız.

Görsel 5.64: Danteldeki simetri

- Danteli, ön ve arka bedene iğneleyerek yerleştiriniz (Görsel 5.65).
- Dantelin manken üzerinde net durması için elle küçük tutturmalar yapınız (Görsel 5.66).

Görsel 5.65: Dantelin arka bedene yerleşimi

Görsel 5.66: Dantelin elde tutturulması

- Tutturma dikişlerinin görünmemesi için çiçek araları kullanınız (Görsel 5.67).
- Fazlalık tülleri kalınlık yapmaması için kesiniz (Görsel 5.68).

Görsel 5.67: Çiçek arası kullanımı

Görsel 5.68: Fazlalık tüllerin kesimi

➤ Üst bedeni mankenden çıkarıp, ütü masasına serip ütüleyiniz (Görsel 5.69, 5.70).

Görsel 5.69: Dantelli beden açılımı

Görsel 5.70: Dantelli bedenin ütülenmesi

➤ Eteği ve üst bedeni mankene tekrar giydiriniz (Görsel 5.71, 5.72).

Görsel 5.71: Etek ile beden kontrolü (ön)

Görsel 5.72: Etek ile beden kontrolü (arka)

- Etekle üst bedeni iğneleyip teyelleyiniz (Görsel 5.73).
- Teyel yerlerine makine dikişi çekiniz, teyel dikişlerini makas yardımıyla sökünüz (Görsel 5.74).

Görsel 5.73: Etek ile üst bedeni teyelleme

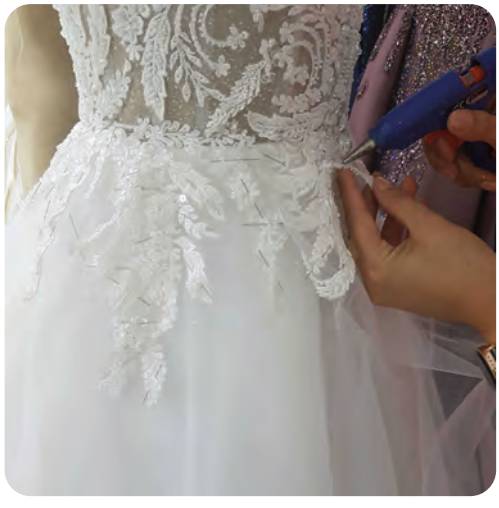

Görsel 5.74: Teyelin sökülmesi

- Dantel, model özelliğine göre etek bel hattından eteğe doğru geçeceği için bu kısımlarda dantel parçalarını eteğe silikonlayınız (Görsel 5.75, 5.76).

Görsel 5.75: Bedenden çıkan dantel parçaları

Görsel 5.76: Silikonlama

- Astarı teyelleyerek içten astarlama yapınız (Görsel 5.77).
- Astarı teyel yerlerinden makineyle dikiniz (Görsel 5.78).

Görsel 5.77: Astarlama

Görsel 5.78: Astarlama dikimi

➤ Teyelleri söküp astarlamayı çeviriniz (Görsel 5.79, 5.80).

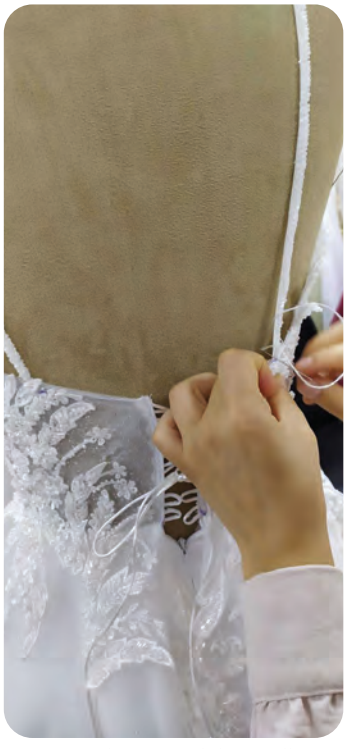

Görsel 5.79: Astarlamadaki teyellerin sökülmesi

Görsel 5.80: Astarlama çevrimi

➤ Askıları ve kantri bağcığı elle tutturup bedene dikiniz (Görsel 5.81, 5.82, 5.83).

Görsel 5.81: Askıların elle tutturulması

Görsel 5.82: Kantri bağcığın elle tutturulması

Görsel 5.83: Kantri bağcığın bedene dikimi

14. UYGULAMA

14. KONTROL LİSTESİ			
	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Dantel kumaşı masa üzerine serdi.		
3	Dantel motiflerini tekniğe uygun kesti.		
4	Motifleri manken üzerine tekniğe uygun yerleştirdi.		
5	Üst bedeni manken üzerinden çıkarıp ütüledi.		
6	Etek ile üst bedeni bel hattından iğneledi.		
7	Etek ile üst bedeni bel hattından tekniğe uygun teyelledi.		
8	Etek ile üst bedeni tekniğe uygun makine dikişiyle birleştirdi.		
9	Teyelleri makas yardımıyla tekniğe uygun söktü.		
10	Astarı tekniğe uygun teyelledi.		
11	Astara teyel yerlerinden makine dikişi çekti.		
12	Astarlamayı tekniğe uygun çevirdi.		
13	Askı ve kantri bağcığı elle bedene tutturdu.		
14	Askı ve kantri bağcığı makine dikişiyle bedene dikti.		
15	Temiz ve özenli çalıştı.		
16	Çalışmasını zamanında tamamladı.		
HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.			

5.7. GELİNLİK SON ÜTÜSÜ VE SON KONTROLÜ

Gelinliğin genel görünüşünde son ütüleme ve son kontrol işlemleri önemlidir. Bu nedenle bu aşamalarda daha titiz bir uygulama gerekir. Daha dikkatli incelenerek yapılması gereken ütü yerleri ve gelinlikte düzeltilmesi gereken yerler tespit edilir.

5.7.1. Gelinlik Kumaş Özelliğine Uygun Ütü Yapma Teknikleri

Kullanılan kumaşlar, gelinliğin model özelliğine göre farklılıklar gösterebilir. Bir gelinlikte birkaç farklı kumaş kullanılabilir. Bu sebeple ütü tekniği, kumaş özelliğine göre farklılık gösterir. Polyester kumaş, düşük erime noktasına sahiptir ve ütü ısı ayarı kontrol edilerek ütülenir. Pamuklu kumaşlar düz tarafından, metal içerikli kumaşlar üzerine bir bez koyularak düşük ısıyla ütülenir. Bu tarz kumaşlar ısıdan uzak tutulmalıdır. İpekli kumaşlar nemli bir bez yardımıyla ütülenirken dantelli kumaşlarda buhar tekniği kullanılır.

5.7.2. Gelinlik Son Ütüsü

Gelinlik son ütüsü, gelinliğe son olarak net bir duruş kazandırmak için önemlidir. Son ütü, gelinlik modelinin ve kumaşın özelliğine göre yapılır. Tül, dantel, pul, boncuk, taş gibi süsleme malzemeleri açısından zengin gelinlikler; manken üzerinde ve ütü gelinliğe temas ettirilmeden, buhar verilerek ütülenir. Bu sayede gelinlik süsleme malzemelerinin zarar görmesi önlenir. Dikimde beyaz veya beyaza yakın kumaşlar kullanıldığı için ütü ısısına dikkat edilerek kumaşta renk değişiminin önüne geçilir.

15. UYGULAMA

Gelinlik Son Ütüsü

Bu uygulamada sizden Gelinlik Son Ütüsü işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 15. Kontrol Listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Ütü
- Ütü masası
- Ütü bezi
- Su kabı
- Gelinlik
- Cansız manken

Dikkat Edilecek Noktalar

- Ütüleme işlemi bittiğinde ütünün fişini çekmeyi unutmayınız.
- Zamanınızı verimli kullanınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Ütü masasının temiz olmasına dikkat ediniz.
- Ütünün altının temiz olup olmadığına dikkat ediniz.
- Ütünün ısısını ve buharını gelinlik kumaşına göre ayarlayınız.
- Ütüyü, gelinliğin düz boy ipliği yönünde uygulayınız.
- Gelinlik eteği ütüsünün bitiminde gelinliği mankene giydiriniz.
- Gelinliği buhar vererek ütüleyiniz (Görsel 5.84).

Görsel 5.84: Buharla son ütü

15. UYGULAMA

15. KONTROL LİSTESİ			
	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Ütü ısısı ve buharını gelinlik kumaşına göre ayarladı.		
3	Ütüyü gelinliğin boy ipliği yönünde uyguladı.		
4	Gelinliği buhar vererek ütüledi.		
5	Gelinlik son ütüsünü yaptı.		
6	Gelinliğin son duruş formunu kontrol etti.		
7	Temiz ve özenli çalıştı.		
8	Çalışmasını zamanında tamamladı.		
HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.			

Görsel 5.85: Son kontrol

5.7.3. Gelinlik Son Kontrolü

Üretimden çıkan birçok ürün, sunum aşamasına geçilmeden önce son kontrolden geçirilir. Ürünün genel durumuna bakılır ve yapılması gereken düzeltmeler varsa yapılır (Görsel 5.85). Gelinliğin neredeyse bitme aşaması denilen son kontrolde kullanılan tüm malzemeler, malzeme uyumu, genel temizlik ve gelinliğin mankendeki duruşu tekrar gözden geçirilir.

Gelinlik son kontrolünde; gelinliğin ölçüsü, ütüsü, genel görünüşü ve son duruş formu kontrol edilir. Kontroller sırasında dantelin bedendeki simetrisine, kullanılan süsleme gerecindeki uyuma, eteğin beklenen ölçüdeki kabarıklığına, askıların omuzdaki duruşuna, kullanılan aksesuarların uyumuna ve rengine bakılır. Genel formda herhangi bir uyumsuzluk varsa düzeltilir.

16. UYGULAMA

Gelinlik Son Kontrolü

Bu uygulamada sizden Gelinlik Son Kontrolü işlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmanız, öğretmeniniz tarafından 16. Kontrol Listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Araç Gereç

- Gelinlik
- Cansız manken

Dikkat Edilecek Noktalar

- Süsleme gerecinin gelinlikle uyumuna dikkat ediniz.
- Gelinliğin genel duruş formunda hata varsa genel duruşunu düzeltiniz.

İşlem Basamakları

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda atölye ortamınızı hazırlayınız.
- Gelinliğin üzerinde kalmış ipleri kontrol ediniz (Görsel 5.86).
- İşaretlemede kullanılan uçucu kalem lekelerine dikkat edip bunları temizleyiniz.

Görsel 5.86: İplik kontrolü

16. KONTROL LİSTESİ

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	EVET	HAYIR
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Gelinliğin üzerinde kalmış ipleri kontrol etti.		
3	Gelinlik üzerindeki uçucu kalem lekelerini temizledi.		
4	Temiz ve özenli çalıştı.		
5	Çalışmasını zamanında tamamladı.		

HAYIR olarak işaretlediğiniz ölçütler için ilgili çalışmaları tekrar ediniz.

KAYNAKÇA

- BELLINELLO, A., GRANA, C. (2005). *Modellistica Integrata e Fondamenti di Confezione 2*. Bergamo: Editrice San Marco.
- BELEK, A. (2009). *On Altıncı Yüzyıl Avrupa Kadın Giysisi Kol Formları ve Alternatif Yeni Tasarımlar* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü, İzmir.
- BOZKURT, B., KARAYİĞİT, D. (2010). *Düzce Hazır Giyim Üretiminde Ütü-Kalite Kontrol-Paketleme Üzerine Örnek Bir Uygulama*. Düzce.
- COLES, M. (1995). *Dikim Teknikleri*. Ankara: MEB.
- ÇARDAK, F., DEĞİRMENCİ, E. (2007). *Kalıp Hazırlama Kadın İç Giyim*. İstanbul: İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri Eğitim Şubesi Kalıp ve Koleksiyon Hazırlama Birimi.
- ÇARDAK, F., PAMUK, T., DEĞİRMENCİ, E. (2010). *Kalıp Hazırlama Kadın Dış Giyim*. İstanbul: İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri Eğitim Şubesi Kalıp ve Koleksiyon Hazırlama Birimi.
- Deutsche Bekleidungs - Akademie. M. Müller & Son (2001). *Konstruktionen für Jacken und Mantel*. München.
- GÖÇER, E. (2011). *Konfeksiyonda Kumaş ve Model Çeşitliliğinin Üretimde Kalite ve Verimliliğe Etkisi*. Adana.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Personel ve Eğitim Daire Başkanlığı Eğitim Müdürlüğü. *İSMEK Modelistlik Kitabı 1, 2, 3.* İstanbul.
- CEDİMAĞAR, K., KAYMAK, E. (1988). *Biçki ve Prova Teknikleri*. İstanbul: MEB.
- KOCA, E., KOÇ F. (2008). *Temel Dikim Teknikleri 2 Bluz-Elbise*. Ankara: Kök.
- KOÇ, F., ÖZGÖREN SOLAK, C. (2019). *Erkek Takım Elbiselerinin Stil ve Form Açısından Kronolojik Analizi*. Ankara.
- KURT, M. (1996). *Giyim Teknolojisi ve Uygulaması*. Ankara: ÜMEF.
- MEGEP, (2011). *Temel Beden Kalıpları 1, 2, 3.* Ankara: MEB.
- OK, M. (2016). Giyilebilir Sanat Bağlamında Ruff Yaka. *Yedi: Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi*, 65-73.
- ÖZGÖREN SOLAK, C. (2017). *Giysi Tasarımında Modüler Materyal Geliştirme (Yaka Örneği)* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, ANKARA.
- ÖZTÜRK ERAY., F. (2000). *Tayyör*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- PARİSİ, R. (2000). *L'officina Della Moda 2 Manuale di Modelistica*. Bologna: Cappelli Editore.
- Rüştü Uzel Anadolu Hazır Giyim-Deri Hazır Giyim Meslek Lisesi Türk Alman Teknik İşbirliği Projesi, (1993). *Hazır Giyim Uygulama*. İstanbul: T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü.
- SEYHUN, G. (2013). *A'dan Z'ye Modelistlik Kalıp Elde Etme Teknikleri 2*. istanbul: Umut Matbaacılık.
- SEZER, H., ÖZTÜRK, Z., ARAS, E. (2001). *Kalıp Hazırlama Teknikleri Ders Notları*. Ankara.
- SEZER, H. (1993). *Temel Kalıp Teknikleri Ders Notları.* Ankara.
- SHOBEN Martin M. & WARD Janet P. (1995). *Kalıp Hazırlama ve Uygulama*. Ankara. MEB.
- System M. Müller&Sohn (1992). *Konstruktionen Für Blusen and Kleider*. Ankara: Gazi Üniversitesi Kütüphanesi.
- System M. Müller&Sohn (1994). *Konstruktionen Für Jacken und Mantel*. Ankara: Gazi Üniversitesi Kütüphanesi.

- TEKELİ, N., KÜÇÜKYALÇIN, N., ERDEM, M., ASALI, H., EĞİLMEZ, H., SADIKOĞLU, H., ... Zık, H. (1998). *Hazır Giyim Ders Notları (Cilt 1, 2, 4)*. Ankara: Atatürk Teknik Anadolu Meslek ve Meslek Lisesi.
- YILDIRAN, Z., BAŞ, N., UYSALELPEN, H. (2014). *Kalıp Hazırlama Üst Beden Teknik Çizimleri*. İstanbul: Tasarı Akademi Yayınları.
- YILDIZ, T. (2014). *Görsel Tasarım İlkeleri Açısından 16. ve 17. Yüzyıl Kol Formlarının İncelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, ANKARA.
- WINIFRED, A. (1995). *Metrik Sistemle Kalıp Hazırlama Kadın Giyimi*. Ankara: Özgün Matbaacılık.

Not: Kaynakça, APA 6. sürüme göre hazırlanmıştır.

GENEL AĞ, GÖRSEL VE ŞEKİL KAYNAKÇASI

Ders materyalinde bulunan genel ağ, görsel ve şekillerin kaynaklarına aşağıda verilen karekodu okutarak ya da bağlantı adresini kullanarak ulaşabilirsiniz.

http://kitap.eba.gov.tr/karekod/Kaynak.php?KOD=2551

TEK NUMARADA BİRLEŞTİ!

Türkiye'de farklı acil yardım çağrıları için kullanılan 7 kuruma ait acil çağrı numaralarının (Sağlık: 112, Polis: 155, İtfaiye: 110, AFAD: 122, Orman: 177, Jandarma: 156, Sahil Güvenlik: 158) tek numara (112) altında toplanması amacıyla geliştirilmiştir.